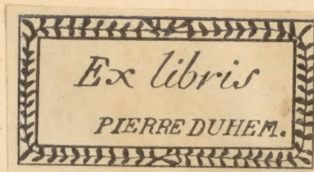
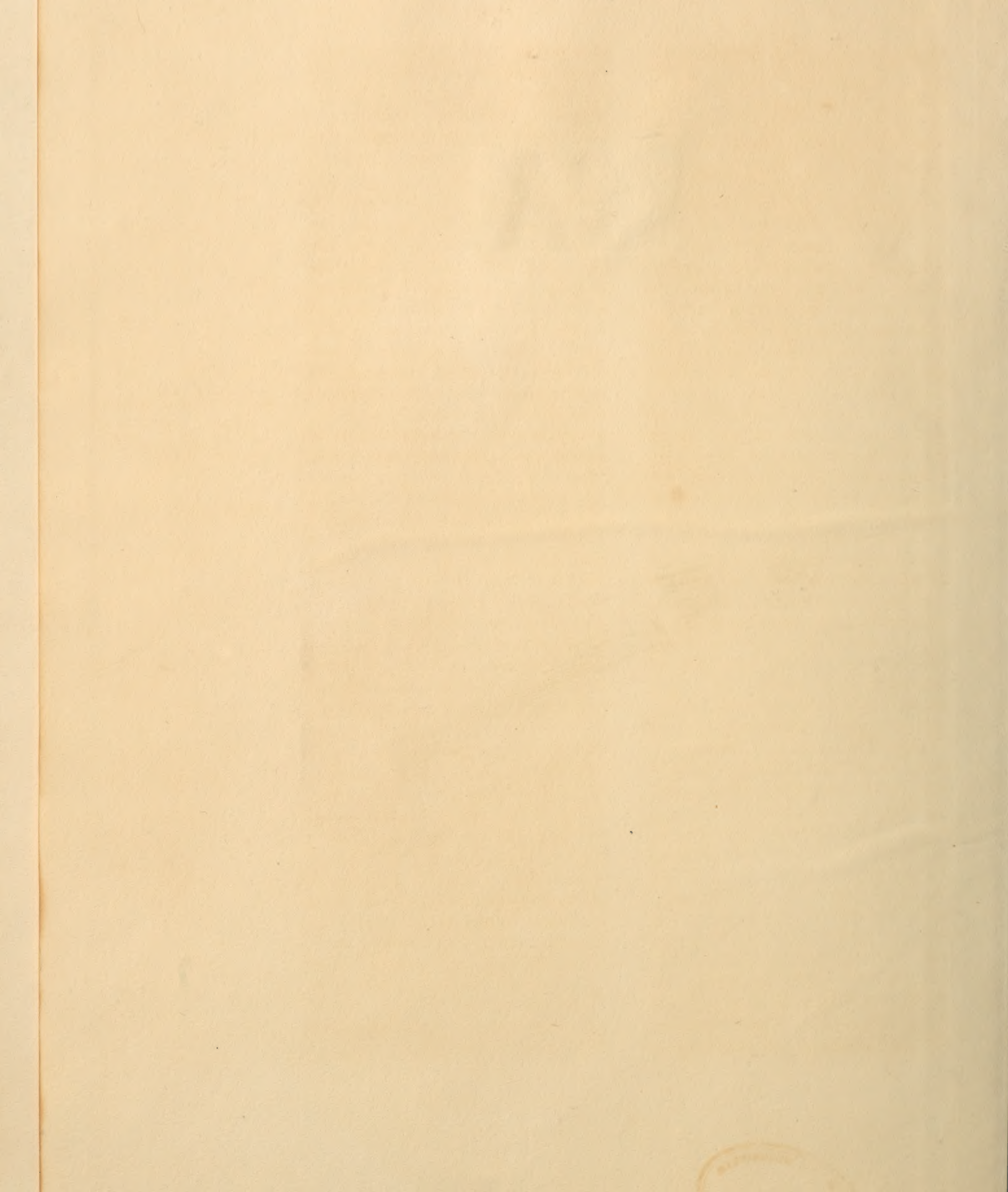
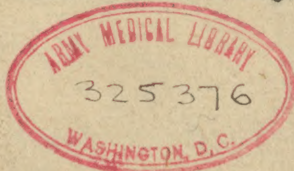

Ex libris
PIERRE DUHEM.

Incipiunt subtiles doctrinaq3 plene abbreuiatiões libri phicoꝝ edite a pstãtissimo pho Marsilio inguē doctõe parisiēsi

d Iuina fauēte misericordia pma abreuiatõnum pte minus male q̃ potui scripto manifestata· restat eiusdē ꝑtectione ad 2^{am} partem accedere· s·libros phie naturalis ac pme aliquantulum abreuiare i qua talem seruabo ꝑcessũ q pmo phiam in coi diuidam ꝛ modũ ꝑcedendi in sciis ex phicoꝝ ꝓhe° manifestabo 2° p ordinē in diuisione seruatuꝫ ꝑ meo posse phie nãlis libros parisi⁹ legi solitos abbreuiabo·demũ ipi⁹ metaphice terminos aliquantulũ manifestabo·ꝛ his quo ad totũ contentus ero Quantum ad p^{m}ē aduerten^{m} q phiaꝫ accipiē° ꝑ ul'i scia phia sic diuidi cõsueuit in pncipaleꝫ ꝛ amiculatiuaꝫ·amiculatiua in septē liberalibus artibus tradita est que iõ adminiculatiua dr̃ qꝛ ad pncipalis phie ptes cognoscendũ recto tramite ordinatur·pncipalis in tres ptes diuidi solet in phiam pmã sapiaꝫ seu methaphicaꝫ nãleꝫ phiaꝫ ac moralem· Prima phia singuloꝝ entium quidditates diuersitates ac idētitates inquirit ac ad pmarũ causaꝝ qditates determinãdum ꝛ ibi sistendũ final'r ascendit ꝑpter qδ sapiētia est uocata quasi circa bonũ ꝑpetuuꝫ ꝛ dinuꝫ ultimate itenta Naturalis cãs motus ac omnis mutationis manifestas facit unũ entis mobilis cãs ꝛ pn^{a} ptium q3 suaruꝫ subiectiuaruꝫ opationes quoq3 ac omnia ad ipm attributionē hñtia ueritatis idagatiõe cernit atq3 noscit·moralis uero a morib⁹ appellata ē eo q mores hominum ac omĩa ad mores attributionē habentia facit notauũ homini inq̃^{m} felicitabilis est subseruientia ac impediētia felicitatē singula tradit· Et si queratur an sacre theologie diuinitatem·utriusq3 iur̃ subtilitateꝫ.ac medicine necessitatē a phie rĩs excludere uelim cũ i n^{a} phie partiũ aliquã haꝝ enumeraueriꝫ Rñdeo q has phie pfectiones existĩo·theo^{am} sacrã sꝫ p^{a}·utriusq3 iuris gimnasium sub morali medicineq3 remediũ suo naturali sumo phia·ut scia sub alternata sꝫ subalternãte cõprehēdat·sub altnat·n·phie pme theologia·morali utriusq3 iuris noticia·nãli quoq3 medicina ut spãlis cognitio cõmuniori·nec idignetur quisq̃ mihi eo q illas phie partibus communibus subesse dixi qua ꝑpter me credat eas ponere inferiores phia cõmuni·non eniꝫ subsunt perfectione·s3 subsũt eo q spãlia sunt·modo cognitio quanto spãlior tanto pfectior cũ facillimũ sit res in ul'i difficilimũ uõ in pticulari pfecte cognoscere·ille uero supsũt coĩtate·phia·n·Aristotelis est coior·ꝛ he scie pticulares quēadmodũ ĝ cognitio ul'is pticulari sic phie Ar· his psunt phijs·ꝛ hec ē phie ul'is diuisio Z° notandũ ē q phia nãlis quã nunc pncipaliter intendo in octo magnas ptes diuidi solet·quaꝝ pma considerat de ente mobili solum in generali·non descendendo ad spãlem inquisitionē alicui⁹ spẽi entis mobilis·ꝛ traditur in octo libris phiꝝ· Z^{a} in spãli pme spẽi entis mobilis ac ēt motus maifestat pncipia q̃ tradiẽ i quatuor libris de celo ꝛ mũdo· Tertia entis mobilis ad formã species et mot⁹ declarat siml'q3 docet pticulariter gñationē elementoꝝ que tradiẽ in duobus libris de generatiõe· Quarta descēdit ad mixtoꝝ impfectoꝝ generationē ꝛ pfectoꝝ i quãtum hñt fieri p qualitates has ingrendum ꝛ tradiẽ i quatuor libris methauroꝝ· Quita docet mixtoruꝫ homogeniorum generationem·ꝛ debet tradi in libro de mineralibus quē ab Ar· non hēmus translatũ· sed loco eius fecit albertus de colonia librum de mineralibus· Sexta de ipa anima eo q omnium entium naturalium est forma pfectissima simulq3 de pa°nibus opationibus ꝛ ꝑpetatib⁹ corpoꝝ aiatoꝝ ꝑut ille se tenent ex pte aĩe consyderat ꝛ inquiri que tradiẽ in tribus libris de anima Septima de operationibus passioib⁹ ꝛ ꝑpetatibus corpoꝝ aiatoꝝ que se tenēt ex pte corporis inuestigat·ꝛ traditur i

puis libris naturalibus. Octaua τ ul
tima iā in spāli descēdit ad inuestigādū
mixtorum etherogeneoꝝ generationem.
s. de aīalibus τ plantis. τ hec est cōis phi
losophie naturalis diuisio. Tertio notā
dum ꝙ phūs de modo ꝓcedendi in sciis
in phīc naturalis ꝓhemio tres ponit con
clusiones notabiles. pma est ꝙ in scia na
turali pus determinandum est de causis
τ pncipiis ꝗ̄ de causatis τ pncipiatis ratio
est q2 pus determinandum est de illis ex
quorum cognitione alia fiunt cognita. s3
ex cognitione cāꝝ τ pncipiorū nota fiūt
cāta τ pncipiata ḡ τc. maior est nō τ mior
patet q2 nos reputamus scire re3 cui3 co
gnoscim⁹ ei⁹ causas pp quas ē. scire enim
ē re3 p cām cognoscere ut hētur pmo po
sterioꝝ. Z^a 2° est ꝙ in scia naturali d̄
bemus ꝓcedere ecōtra a ꝯpositis siue ab
effectibus ad simplicia. ratio q2 oportet
ꝓcedere ex his que nobis sunt notiora
modo ꝯposita τ cāta sunt nobis notiora
ꝗ̄ sue cause igit̄ τc. maior nota ē q2 opor
tet sciam gnari in nobis per notiora τ mi
nor patet q2 ꝯposita sēsibilia sunt notiora
nobis eo ꝙ sensus nobis statim talia no
ta reddit magis ꝗ̄ suas cās quas nō co
gnoscēmus nisi p discursu3 ꝓcedentē ex
cātis ad causas ex quo Ar. infert tertiā
ꝯclusionē ꝙ o3 ī scientia naturali ex ma
gis uniuersalib⁹ ꝓcedere ad minus uni
uersalia. ratio q2 magis uniuersalia sunt
nobis notiora ꝗ̄ min⁹ uniuersalia modo
dictū ē in precedenti ꝯclusione ꝙ o3 ꝓce
dere ex nobis notioribus ad min⁹ nota τ
nō intelligas ꝙ magis ul'ia sunt nobis no
tiora p conceptibus sed pro rebus. s. ꝙ
res sūt nobis notiores sm ꝯceptus magis
uniuersales ꝗ̄ sm ꝯceptus minus ul'es.

Sed circa dictas ꝯclusiōes oriuntur
dubitatiōes satis fortes τ est pma. quia
uīr ꝙ ꝯclusiones phi repugnāt eo ꝙ sm
pma3 deberet pmo determinari de cāis
τ sm 2^am deberet p° determiari de effe
ctibus mō talia uident̄ repugnare. Z^a
dubitatio ē utrū ex una notitia pōt fieri
alia. uidetur enī ꝙ nō q2 hoc maxime fiet
ꝓut ly ex denotaret cām efficientē modo
una notitia nequit facere aliam imo ꝓdu
cens in nobis noticias est ipa aīa. Ter
tia dubitatio est utꝝ ex causis ꝯtingit co
gnoscē cāta τ uīr ꝙ nō pmo q2 ex cātis co
gnoscunt̄ cāe per ꝯclusionē 2^am. ḡ non e
cōtra. ꝯn̄a t3 per phm pmo posterioꝝ q2
īpossibile ē circulariť demōstrare. Z°
q2 capiatur ꝓpō significās cātum ut hec
omnis hō est natus suscipē disciplinam h̄
ē prin^m p experientia3 notum. ḡ non potest
ꝓbari. ꝯn̄a t3. τ aīs p3. q2 omnes laici eā
ꝯcedunt ut ea3 experti sicut hanc. omnis
ignis ē calid⁹ Tertō q2 demōstret̄ ista
ꝓpositō omnis homo est disciplinabilis
que significat effectū p ꝓpōem pcedentē
significantē ꝓpria3 cām. τ queritur utru3
ītellect⁹ sibi plus assētit aut prime si ei tē
demōstratio a prima ad ea3 peteret pn^m
q2 ꝓcederet a propōne cui intellect⁹ mi⁹
assentit ad ꝓpositionē cui magis assentit
Si uero dicat̄ ꝙ ītellectus plus assentit
pme tūc nūꝗ̄ ex illa significāte effectū p^a
poterit notificari eo ꝙ ex min⁹ notis et
his quib⁹ intellect⁹ minus assētit nō no
tificant̄ magis nota τ h̄ quibus ītellect⁹
magis assētit. Quarta dubitatio utrum
ad pfectā cognitionē cāti requirat̄ cogni
tio oīum cāꝝ suaru3 τ uīr ꝙ nō quia sor.
pfecte scit se esse. tñ ñ noscit omēs sui cās
eo ꝙ de mltitudine spaꝝ celestiu3 q̄ pos
sunt eē cāe sor̄ forte sor̄ nihil scit. aut nō
o3 ꝙ aliquid sciat ad hoc ut pfecte sciat
se esse igit̄ τc. ꝯn̄a t3 τ patet pmum a^m q2
sor̄ icredēdo se esse p nullam potentiam
pōt decipi igit̄ illā pfecte scit Quinta
du° ē utꝝ eade3 sūt notiora nobis τ natu
re τ uīr ꝙ sic q2 eadē sūt notiora nobis et
aīe nostre q̄ ē nā. oppositū tñ dicit Ar. in
2ª ꝯclusione. Sexta dubitatio τ ulti^a
utꝝ ul'ia sint notiora singularibus. τ uīr ꝙ
nō q2 ī ꝓhemio methaphice dr̄ ꝙ ul'ia
sūt difficillima ad cognoscēdū q2 a sensu
remotissima. oppo^m dīc phus in lr̄a. Hec
dubia quo ad multas sui ptes sunt mihi
multū ardua. qua pp īsequēdo dicta ma
gistroꝝ meoꝝ. dicā ꝓbabl'r ea que dictu
rus sū summitens hec τ oīa alia cuiuscūq3
bone correctōi Procedēdo ḡ ad dubi

tatões pmitto q triplex est mod' pcedē di demõstratiu'. pm' a cāis ad effectus et uocat mod' pcedēdi pp qd est. 2' modus est huic conuersus. s. ab effectib' ad suas cās. et uocat pcessus qr est. Tertius est ex pmissis nāli ordine cognoscendi pus et magis notis q sit 9' que ex eis infertur licet non significent cām respectu rei significate p conclusionem nec ēt effectum. et uocatur pcessus mathematicus. Idem hēs in pma pte notabili. quarto p mi posterior. Tunc dico q pma 9' intelligitur de pcessu ppter quid est qr in illo oportet pcedere a cāis ad cāta. et iō fz talē pcessū pus determinant est de cāis q de cātis. Secunda conclusio intelligit de secundo pcessu qui est ab effectibus ad cās et fm talem pcessum oz pus determinare de effectibus q de cāis. et est uterq3 pcessus bonus et notificans suā 9clusionē lz sint circulares. Sed dices fz quē pcessum oz pcedi ordine doctrine in scientia nāli. dico q fm pcessum 2m. qr oz pus ex effectib' demonstrare cās eē et tūc oz tales effectus eē pter tales cās sic hēs 2' de aīa q actus sunt priores rōne. i. ordine cognoscendi. Pro rñsione ad secundam dubitationem est pma 9'. aliqua notitia incōplexa pōt fieri ex alia notitia. pbatur. ois notitia intellectiua fit ex aliq alia notitia aliqua intellectiua est incōplexa. g et c. aor pz qr ois notā itellectiua nra de qua est fmo fit ex sensitiua. et minor pz qr capta notitia intellectiua ul' est incomplexa et hēt ppositum uel est cōplexa. et si sic uel est ex infinitis et hoc nō qr nō est possibilis in intellectu multitudo infinita cōplectentiū 9ceptū uel solū ex finitis et si sic qlibet unū cōplectentiū erit notitia incōplexa. Nec ualet rō alteri' oppinionis. dicit. n. q qn debet fieri una notitia ex alia oz q hoc fiat mediāte discursu. fz est falsū si per discursū intelligunt cōplexā ppōem. 2ā 9' aliq notitia subē est incōplexa. pr. qr capiat cōcept' cui cōrñdet iste termin' hō et querit utrū ē icōplexus. et si sic hētur ppom uel est 9plex' et querit utr ex 9ceptib' solū accnm. et si sic iste terinus hō apud aīam nō significaret subām. qr pcise 9ceptib' accñtiū corñderet. uel ex conceptib' subār. et si sic cū nō ex īfinitis ut p' est pbatū. ser q un' cōplectentiū seorsū accept' ē notā icōplexa subē uel est 9plex' ex notitia subār et notitia accñtiū. et tunc accipiēdo notitiam subār arguet sicut pus de ipsa Unū sciendū est q 4or mois una notitia incōplexa generat in nobis ex alia. pmo intuitiue ut intellect' inspicien' fantamā incōplexū sensus genitū ex pñtiali obiectione fsibil' gñat in se silem 9ceptū incōplexū mediānte fantasmate illo adequate repñtātē idē qd fantasma 2' abstractiue ut genito cōceptu repñtāte singulariter rē cū oīb' seu multis accñtib' intellect' a 9firātiōe accnm pōt abstrahere silitudinē nālē illi' rei in qua ipsa 9uenit cū alijs reb' eiusdē spēi ut ex cōceptu hui' pspecti demran' forte silitudo forte et omēs hoies alios repñtans potest abstrahi Tertio mō elicitiue ut ouis ex motu figura et colore lupi elicit cognitōez incōplexā inimicitie 4o 9positiue ut intellect' hñs in se cōceptum hoīs et animalis componendo propositionē affirmatiuā mediātibus illis cōceptibus cōponendā pducit in se conceptū incōplexū copulantē pdicatū cū subō cui hoc uerbū est uel sibi pportiōale corñdet in uoce. 9sil'r copulat in hac ppōne hō est aīal. sil'r uolendo negatiue pdicatū cū subō 9ponē pter comceptum complexū pducit 9ceptū negatiuū. cui corrñdet illa nega' nō ul' ei pportiōal'. Qr aūt una notitia 9plexa possit fieri ex alia seu alijs nō est dum nisi forte de ppōne q est de 2' adiacente de qua qdā dñt q nequit demrari. cui' 9riū pbatū fuit pus 2' posteriorū nōbili 4'. Ad rōem in 9m dr q una notitia fit ex alia tāq ex cā efficiēte istrali. sed fit ab intellectu tāq a cā efficiente pncipali. Ad 3am dubitatōem dicendū est q ex notitia cār et c. 9tingit cognoscer cāta. pz p' qr 9tingit scire rē pp quid ē. i. effectū cognoscere p cām suā. 2' qr oēs 9 sciunt cās dñt se scire cātū. 3' qr admira' q est ō effectu cessat cognita cā qd nō esset

nisi cā notificaret cātū·p3 aᵐ q2 laycus ui
dens eclipsim lune nesciens cām admira
tur· sciens aūt ñ admirat᷑. Pro solutio
nibus rōnū est aduertendū ꝙ ꝓpōnes si
gnificantes effectus ſēsibiles ꝗ ad h̄ ꝙ ita
est sicut signāt sunt note ꝑ experientia3 ⁊ sic
sunt ꝓnᵃ. sed ꝗ ad cā3 pp quā ita est sic si
gnificant sunt duᵃ ut ꝙ ita est ꝙ ois hō
est susceptiuꝰ discipline laycus scit experiē
tia· sed pp quā cām hō est susceptiuꝰ di
scipline ⁊ ñ canis idē laycꝰ dubitat. ꝓut
igit᷑ nō ē talis ꝓpō ꝑ experientiā est ꝓnᵐ ꝓ
bandi cām per hoc meᵐ ꝙ effectꝰ nequit
eē nisi sit sua cā ⁊ tunc cognito ꝙ cā ē oñ
dit᷑ ꝑ esse cause ꝙ effectꝰ est pp cām ut co
gnito ꝙ hō h3 aīa3 rōnalē ꝑ hoc ꝙ ita est
ꝙ est natꝰ suscipere disciplinā reflectēdo
cām sup cātū oñdit᷑ ꝙ hō est susceptiuus
discipline pp aīam rōnalē tā ꝙ̄ pp cā3 pp
hoc p3 qd sit dicendū ad ꝓmā rōem· ī ɔᵐ
ɔceʳ·n·ꝙ ꝑ cāta eē cognoscit᷑ cās eē cogi
tōne·q2 est et ɔ̄ ex esse cāꝝ cognoscit᷑ pp
quid sūt cāta ꝓcessu pp qd est·nec est icō
ueniens sic demr̄are circulariter sicut hē
tur in nōbili 3ᵒ ꝓmi posterioꝝ Ad 2ᵃᵐ
dr̄ ꝙ ipsa ē ꝓnᵐ ꝗad q2 ē · ⁊ sic ñ demr̄at᷑
uñ demr̄atio pp qd ñ ꝓbat effecᵐ eē s3 ꝓ
bat effcᵐ eē pp talem cā3·⁊ sic ipa bñ pōt
ꝓbāi q2 ñ ē ꝑ experiētiā nō·negeʳ g duᵒ ut
p3 ī nōbili iā posito· Ad 3ᵃᵐ dr̄ ꝙ simʳ lo
quendo intellectꝰ plus assentit ꝓpōi signi
ficanti effectū ſēsibilē esse ꝙ̄ ꝓpōni signi
ficanti cām eē ⁊ iō nūꝙ̄ ex eē cāe demr̄a
tur ꝙ effectꝰ est·sed tñ intellectꝰ plus as
sētit ꝓpōi sigificāti cā3 eē ꝙ̄ ꝓpōi signifi
canti effectū eē pp talē cā3 ⁊ plus assentit
intellectꝰ huic hō est natꝰ suscipere disci
plinā sigificāti effectū ꝙ̄ huic hō h3 aīam
rōalē significanti cām plus tñ assentit he
ꝙ̄ huic hō est natꝰ suscipere disciplinam
pp hoc ꝙ h3 aīam rōalē q2 hec ꝓsuppōit
2ᵃᵐ·⁊ sic p3 ꝙ ex cais pōt cognosci cātū

Queri solet hic utꝝ ois ɔᵃ ꝓbatiua
d3 fundari supra ꝓmū ꝓnᵐ ⁊ ipo ꝓbari·

Ad hoc d3 dici ꝙ ñ·q2 4ᵒʳ modi ꝓꝛi
me figure sūt ɔñe euidētes ⁊ sillogismi ꝑ
fecti nec indigent ꝓbatione debite·n· sūt
regulati·silʳ d3 dici ꝙ ī ɔᵃ notificāte ꝓpō
nē ñ oꝫ oppᵐ ɔñtis formalʳ ɔdicere añti
s3 sufficit ꝙ ex ea sequat᷑ ɔdictoꝛiū añtis

Pro 4ᵃ dubitatiōe ꝓmittit᷑ ꝙ duplex
est cognitū·s·ꝓpinquū ⁊ est ꝓpō nō ⁊ re
motū ⁊ est res significata ꝑ ꝓpōem notā

2ᵒ ꝓmittit᷑ ꝙ duplex ē cogitio ꝑfecta
de re quedā simʳ ⁊ quedā in gñe ꝑfecta
simplʳ dr̄ cū illa res cognoscit᷑ ꝑ oēs con
clusiones scibiles de ea· In genere ꝑfecta
dr̄ notiᵃ qua res cognoscit᷑ ꝑ aliquā ꝓpō
nē ꝑfecte scitā·dr̄ aūt ꝓpō ꝑ modū ɔclōis
ꝑfecte scita qñ ex ꝓmis ꝓncipijs euidenē
eā inferentibꝰ mediate ul' imediate est co
gnita ꝑ modū ɔclusionis demr̄ate· Tūc
ꝓ dubitatiōe sunt due ꝓpōes· Ad cogni
tionē ꝑfectā simʳ de aliquo effectu reꝗrit᷑
cogitio oīum suaꝝ cāꝝ·p3 q2 si qs aliquē
effectū ꝑ aliquam eius cām nō cogsceret
ipe ñ sciret eu3 ꝑ oēm ɔclusionē scibilē ⁊
ex ɔñti ipe nō sciret eū ꝑfecte simplʳ· Se
quit᷑ correlarie ꝙ nō ē nobis possibil' sal
te3 ī hac uita cogitio ꝑfcā simʳ p3 q2 ipos
sibile ē scire aliquā re3 per oē3 ɔclōnē sci
bilē formabilē de ea·de qual3·n·infinite
pñt formari· 2ᵃ ɔᵒ ꝙ ad cognitionē ꝑfec
ta3 reꝝ in genere seu ēt ad cognitionē ꝑfe
ctam de scibili per ɔᵒnis nō reꝗrit᷑ cogni
tio spālis oīu3 suaꝝ cāꝝ Patet q2 suffi
cit scire rem ꝑ una3 ɔclōne3 ꝑfecte scitam
ꝑ mō3 ɔᵒnis ⁊ ad hoc nō reꝗrit᷑ oīu3 cāꝝ
cognitio· ꝓbatio·sciens ꝓnᵃ geometrie ꝑ
fecte ex alijs scijs·ꝑ ipa3 geometriam ⁊
illa ꝓnᵃ h3 ꝑfectā scia3 de triāgulo ⁊ nul
lo mō ex illis h3 cognitionē spēale3 de oi
bus cāis triāguli· Ad rōnem facta3 in
mouēdo dubitationē dr̄ ꝙ laycꝰ dr̄ scire
ꝑfecte in gñe tāꝙ̄ scibile remotū significa
tu3 per termios ꝓpōnis sibi ad sensu3 no
te s3 nō scit ꝑfecte simplʳ· Ad qnta3 dubi
tationē dicitur ꝙ ſm phm cause sunt no
tiores nature ⁊ effectus sensibiles nobis
potest aūt natura capi tripliciter in ꝓpo
sito·uno modo pro natura omnia naturā
te ⁊ est deus ⁊ huic dicunt quidam cau
sas esse notiores non ꝙ ipsa in se magis
⁊ minus noscat sed ꝙ est ordo in rebus
cognitis qua noscit causas esse res ꝓores
causatis· Secundo modo ꝓ natura

coī non cognoscente et hec sunt orbes celestes et astra exclusis intelligentijs et huic nature dicit cōmentator causas esse notiores ex conditione quia si hec natura cognosceret magis nosceret et prius causas quam causata· inciperet enim operari a causis producendo causata· ¶ Tertio modo capitur natura pro materia uel forma et sic potest exponi phūs quod cause sunt notiores nature idest anime humane que est natura et hoc in processu propter quid ē· et effectus sūt notiores nobis et anime nostre in processu quia est secundum quem modum concedendum est quod quecunque sunt notiora nature sic sūt notiora nobis quia sunt notiora anime nostre et econtra quecunque sunt notiora nobis sunt notiōa nature quia sunt notiora anime nostre tamen cause sunt notiores nature per excellentiam eo quod quando pcedimus a causis ad causata procedimus ad modū nature per contrarium est quando procedimus ab effectibus ad causas· ¶ Secundo dicendum est quod Ar· dicēs quod nō sūt eadem notiora nobis et nature uoluit quod non sūt eadem notiora in processu propter quid et in processu quia est licet in quolibet pcessu quecunque sūt notiora nature sūt notiora nobis quia anime nostre que est natura· et ita soluta est ratio facta ad dubitationem· ¶ Sciendum est ēt quod quocunque modo capiatur natura oz ēt ppoēm Ar exponere particulariter quod aliqua eadem nō sūt notiora nobis et nature cause enim que omibus modis sūt notiores nature· sūt etiā in quibusdam notiores nobis· nā colores sūt cause spetierū ab eis genitarū et sunt nobis notiores quam spēs igitur aliq̄ cause sūt nobis notiores quam cāta· ¶ Pro sexta dubitatōne nota quod uniuersale et singulare possūt capi tripliciter quantum suffi cit ad presens pmo modo dicitur uniuersale in causādo et est eque pmo causa plurium differentiū spē et singulare in cāndo est illud qd ñ est cā nisi uni⁹ī spē et sic uniuersalia sūt diffi^ma ad cognoscendū ut pz ī pemio metbafisice et ñ est sic ad psens questio de ul'i· ¶ Secundo modo uniuersale dici pōt res uniuersalis exñs extra animā· s· unum et idē pluribus singularib⁹ loco et situ drntib⁹ communicatu quomodo dicitur in pemio de aīa quod uniuersale nihil est aut posterius per contrarium singulare qd nō est sic comunicatū pluribus singularibus loco et situ differentib⁹ et uocatur singulare in essendo et sic ul'ia nō sūt nota· quia sm phm nec sunt nec pnt eē nec est de his ad presens cura· ¶ Tertio modo uniuersale dicitur in pdo de plurib⁹ supposit coē et singulare in nō pdicari de pluribus aut nō pdicari de tot et sic capitur ul'e et singulare in pposito· ¶ Item singulare sz cōmētatorē capitur dupliciter pro singulari sim^r et dr terius siue cōcept⁹ indiuidualis alio mō in respectu et dr minus ul'e et sic capit phus in pposito· sic est sensus qōnis quod uniuersalia sunt notiora singularib⁹· i· minus uniuersalibus· sic quod res pius cognoscunt sm cōceptus magis uniuersales quam sm conceptus minus uniuersales ¶ Item tertio cōceptus singulares de rebus sunt duplices quidā uagi quidam determinati uagi dicunt quib⁹ corrñdēt hi termini uocales hoc uisū hoc extēsū hoc magnū et dñtur uagi eo quod eis hītis de re nūdū cognoscitur cui⁹ spēi spālissime sit res ut ñ oz si tu de re a remotis uisa cognoscis quod est hoc extensū quod tu scias utrū est hō uel asin⁹ determiati dicūt quibus corrñdent tales cōceptus sor· et plo et dicunt dteriati quia cognita re sm eas determinatur cognoscēs ad sciendū cuius spēi est res ut si tu de aliquo cognoscas qd est sor· oz quod tu simul noscas quod est homo et non asinus· Habēt autem uagi conceptus ordinem talem quod sensus pius apphendit rem sub conceptu uago minus distincto et talis correspondet pdicato corpori· Et postea sub conceptu uago magis distincto et talis correspōdet pdicato spetialiori ut de re uisa a remotis pius percipitur quod est hoc extensum quam quod est hoc ex se motum et pius quod est h° ex se motum quam quod est hoc incedens fi^a recta facie eleuata etc· quorum primus correspondet cōpori secundus animali et ter

tius homini. ¶ Ex his ponuntur propo sitiones prima est res magis cognoscit sub conceptu magis uli quam minus uli. p3 expe rientia Qui qr sor. a remotis uiso prius no scit ipm esse corpus quam animal et prius ani mal esse quam hominem g. etc. patet rone qr co gnitio magis ulis est magis confusa. et per ons facilior generatione igitur por ona t3 qr facilius generabilia ceteris paribus citi us generantur. antecedens manifestu3 co fusior. n. et minus determinata e cognitio uniuersalis quam particularis. ¶ Secunda ppositio res prius ab intellectu cognoscit conceptu singulari uago quam uniuersali. p3 qr sic res ab intellectu cognoscit sic ipsa prius a sensu representatur s3 res sensui prius rntat singulariter igr etc. maior a3 qr ois cognitio intellectiua dependet a sensitiua et minor p3 qr sensus solu iudicat d singu lari et io sic prius rntatur intellectui. ans p3 qr manifestu est q n prius de re uisa a re motis scis q est hoc corpus quam q est hoc p spectu. io iuditium de re q est hoc corpus psupponit d ea ee hoc pspectu. ¶ Tertia conclusio. res prius cognoscitur ulr quam con ceptu singulari determiato. p3 qr de re tali ueniente si sit sortes ultimo apprehendi tur q sit sortes et hoc ronabiliter qr co gnitio rei sm conceptu determiatu est disti ctissima et diffima et io ultimo aduenit. Si queratur quo i nobis uenit cognitio ulis cum nulle sint res in eendo ules rndetur q res eiusdem spei siue generis habent i ter se essentiale conuenientiam et similitu dinem p3 qr ita similis est essetia sor. eem tie plonis in ee sic eentia albedinis eentie albedinis qr spalissime similes sunt utre q3 inuicem et totaliter similes effectus p3 nam possunt. ergo potentie totaliter simi les sunt quia actus notificant potetias ante cedes est notu. genito ergo oceptu singu lari uago reprntante rem singulariter cu3 omnibus accidentibus sub illo sensu ca dentibus intellectus ab illa cofusione ac cidentium potest abstrahere ymo natura liter abstrahit conuenientiam in qua sor tes conuenit cum platone et alijs homini bus et illa conuenientia apud animam rn tatiua est sor. quantum conuenit cu alijs ho minibus et eadem rone representatiua e om nium hominum qr non est potetior ratio de uno quam de alio ec q omniu3 similis est conuenientia essentialis pportonaliter ab strahendo conuenientiam communiore3 quam sor. habet cum alijs animalibus generat oceptus comunis omnibus animalibus. et ita deinceps ¶ Sed difficult dubitatur que res est et ubi est hec essentialis conue nientia sor. ad platonem. Ad quod respo deo sicut credo ueru3 fore qr hec est esse tia sor. i quantum ab illa totaliter similes effectus essentialiter nati sunt fieri effecti bus essentie pla. ¶ Replicabis q tunc e qualis est conuenientia sor. ad asinum co uenientie sor. ad platonem ymo eade3 nu mero quia utraq3 conuenientia est met essentia sor. que est eadem et equalis et per cosequens sequitur q sor. equaliter et eo dem modo conuenit cum asino sicut cu3 platone qd est falsu3. ¶ Respondetur co cedendo totum pcessum usq3 ad ultima consequentiam. non enim sequitur eade3 et equalis in re est conuenientia sor. ad asi num sicut sor. ad platone3. ergo sor. equa liter et eodem modo conuenit cum asino etc. sicut non sequitur eadem et eqlis e uir tus actiua caliditatis sicut resistitiua er go caliditas equaliter resistit sicut agit e adem est uirtus destructiua prime cause sicut conseruatiua ergo tantum destruit sicut conseruat prout notum est. Que ri etiam solet quid sit totalis scientia na turalis ad quod dicitur q omnes habi tus omnium conclusionum per pura pri cipia phie naturalis probatarum habiti ab eodem homine. item si est de omnibus rebus. Ad quod dicendum est q de oi bus rebus tanquam de sigificatis per termi nos suarum conclusionum. eo qr cosidc rat istos terminos mobile et imobile et o ponit ex eis conclusiones que omnes res mundi significat. non tamen est omnium conclusionum demonstrabilium nec et ex oibus terminis formans oclusiones no considerat terminos absolute significa tes res. sed diceres igitur est eque cois

sicut methafisica cū illa ñ sit de pluribus ꝙ̄ de oībus. Rñdetur ꝙ methafisica de oibus terminis format ꝓpositiones scibiles p eas terminabiles eo ꝙ oīum qditates ydēptitates ꝛ diuersitates ꝯsiderat. ıͬ scientia cōīssima dr̄ naturalis autē phia nō de oībus terminis facit ꝓpositiones p eam terminabiles eo ꝙ de terminis absolutis nihil curat. sed solū de terminis hñtibus attributōem ad motū ꝛ pp hoc uocantur h ꝛ alie huiusmodi scīe spāles cōcedendum est igit̄ ꝙ de tot est hec scīa sicut methafisica. ꝛ negandū ꝙ sunt eque coēs. qꝛ lꝫ quo ad res significatas sint eq̄ coēs. nō tñ quo ad terminos ex quibꝰ fōmant ꝓpositiones scibiles. nec ēt quo ad multitudinem ꝯclusionum per utrāqꝫ cōmuniter scibilium. Item tertio queri solet qd̄ phīe naturalis sit subm̄. Ad qd̄ diendum est ꝙ ens mobile siue ille terminus mobile considerando mobile tam in in generali ꝙ̄ in spāli. est enim terminus cōmunissimus in hac scīa pmo notꝰ. nō excedens metas in ordine ad cuꝰ rōēs oīa in hac scientia considerata habēt attributionem ꝛ hoc sufficiat ad hoc ꝙ ille terminus hic dicatur subm̄. Item quarto queri solet utrū hec sciētia sit pratica uel speculatiua. ad quod dicenduꝫ est ꝙ scientia pratica ꝛ speculatiua distinguunt̄ dupliciter. s. ex obō quia pratica est de rebus inq̄tum eas aut circa eas aliquis uoluntarie operatur. speculatiua est. de rebꝰ inquantū sunt a natura ꝛ nō inq̄tum circa eas agimus uoluntarie. Secūdo ex fine qꝛ finis ultimatꝰ pratice uel ꝓpꝰs est agere uoluntarie finis speculatiue aut scire solū per quod dr̄ ꝙ hec scīa est soͫ speculatiua quo ad eius finē ꝓpꝛm tunc qꝛ est de rebus ꝓut sunt a natura tum qꝛ finis eius ꝓpꝰs est scire ꝛ non operari. h de totali phīa sint ꝓhemialiter dicta.

Procedendo igitur ad ptes phīe diuisas est sciendū pᵒ ꝙ phīe nālis pᵃ ps tradit̄ in. 8. libꝛis phīꝝ ut dictū fuit cuꝰ subm̄ attributionis est ens mobile solū considerando ipm̄ in generali in qꝝ libꝛoꝝ pᵒ phūs detirmīat de ꝑncipijs ītrinsecis nālium rerum. in 2ᵒ determinat de ꝑncipijs doctrine phīe naturalis. s. de nā ꝛ de caīs. in tertio de passionibus intrinsecis rerum naturalium. s. d̄ motu ꝛ infinito. ī 4ᵒ de passionibus extrīsecis earūdē. s. de loco uacuo ꝛ tēpoꝛe. in 5ᵒ deteriatur de ente mobili quo ad ꝑncipia ꝛ passiones diuidendo motū in suas ptes subiectiuas seu spēs. in sexto diuidit motū in partes suas quantitatiuas. in septimo oñdit omne quod mouetur moueri ab alio ꝛ agit de cōparatione motuū in octauo ꝛ ultīo de ꝑpetuitate motus de īmobilitate ꝛ īfinitate ac īdiſibilitate ꝑi motoꝛis. ꝑmus coīter diuidit̄ in 4ᵒͬ tractatus quoꝝ ꝑmus est ꝓhemium de quo dictum est. secundus est de opinionibus antiquoꝝ tā nāliter ꝙ̄ nō nāliter loquentium de ꝑncipijs reꝝ naturalium. tertius est de ꝑncipijs reꝝ nāliū in gn̄ali. quartus est de eisdem in spāli. Accedendo igit̄ ad 2ᵐ tractatum est ꝑmo notandū ꝙ phī dicunt̄ nāliter de ꝑncipijs reꝝ nālium loqui ꝛ scīe nālis qui concedunt motū esse ꝛ pluraritatē entium. Illi uero innāliter qui negant illa aut alterū illoꝛum. Innaturalit̄ ergo loquebātur pmenides ꝛ melisus qui dicebant oīa eē unū ꝛ illud īmobile fuit aūt ratio melissij pp quā sic dicebat. hec. omne quod factum est habet ꝑncipium uniuersum non factum est ergo non habet ꝑncipium ꝛ hoc peccatꝰ qꝛ arguit in ꝑma figura minoꝛi existente negatiua. 2ᵒ arguit uniuersum nō hꝫ ꝑncipiū ergo non hꝫ finem ꝛ ultra ergo est infinitum ꝛ pꝫ ꝙ hec peccat per fallatiaꝫ equiuocatōnis qꝛ ꝑmo arguit de ꝑncipio tēpoꝛis cum dicit omne quod factum ē hꝫ principium ꝛ infert intelligendo de ꝑncipio magnitudinis. igitur nō sequitur uniuersum eē infinitum. Tertio ītulit uniuersum esse infinitum ergo tantum unuꝫ est ꝯña tenet quia infinitum omnia occupat. Quarto arguit tm̄ unum est ꝛ infinitum. ergo illud est immobile. Illud. n. nō hꝫ locum in quo moueat̄. patet ꝙ consequentia non ualet de motu alterationis qꝛ ad eū ñ reqꝛit̄ transitꝰ de loco ad locū

nec de motu locali partiū ualet ꝯña q2 p tes aque intra aquā bñ pñt moueri. Rō pmenidis fuit ista·qcqd est pter ens ē non ens·sed nō ens nihil est ergo qcquid ē p ter ens est nihil·hec rō est bona intelligē do maiorē ꝛ minorē ꝯditōnaliter·si aliqd est pter ens ꝛc·tunc arguit ultra· sed ens ꝛ unū ꝯūtūr ḡ qcqd ē pt' unū nihil ē·ꝛ ul tra ergo tm̄ unuz ē ꝛ ultra·ergo nō sꝫ mlt' ta·phūs dicit ꝙ hec rō peccat in mā q2 p menides supponit ens dici uniuoce cum dicatur equoce·q2 lꝫ qcqd sit pter subām ñ sit ens pncipaliter pōt tñ eē ens ꝭm qd· 2° ēt ꝙ hec rō peccat in forma q2 ñ seqꝛ tm̄ ens est ergo nō sūt multa ꝑut de se no tuꝫ ē· 3° notanduꝫ est ꝙ phūs ꝑbat ꝯ istos ꝙ aliquo mō sunt multa ꝙ ꝑbat q2 uel ponit subām eē quantā ꝛ tunc sequiꝛ multa esse q2 ad minus subā ꝛ quanti tas dn̄t rōe ēt q2 erunt mlt'e ptes l'subā sine quantitate ꝛ sic ipa nec eēt finita ꝯ p menidē nec īfinita ꝯ melisū· fi^m enim ꝛ in finitum magnitudinis ꝑsupponit esse ꝗ^m Juxta qđ queri solet utrū extēsio sbe sit res distincta a subā extensa ꝛ sūt due opiniones extreme· una ponit ꝙ oīs res extensa est sua extensio·ꝛ motiuū hui⁹ pn cipale est q2 oīa saluari pñt non ponendo extensionē distinctā a subā· ergo frustra poneretur distinctō·frustra·n·fit per plu ra ꝙ eq̄ bñ pōt fieri per pauciora·8°ph⁹·h̄ est opinio ꝑbabilis· 2^a opinio dicit con trariū ꝙ omnis extensio subē est res distī cta a subā ꝛ ꝑbat principaliter q2 aliter ñ posset oñdi quid in uesica clausa aere repleta resistit ꝯpmenti q2 non subā aeris uel materia uel forma eiusdem cum talia nata sunt per modicū motum localem mlt' tum condēsari alias uno motu omnia mo uerentur ꝑut ꝑus uidebatur· nec calidi tas nisi forte inquantum conseruat dimē siones nec aliquid aliud nisi dimensio di stincta a substantia·teneas quamuis· cre do hanc esse probabiliorem· ꝛ soluitur ratio alterius opinionis per hoc ꝙ neceſ se est ponere quantitatem extensaꝫ resiste re compmenti· Secundo queritur hic utrum totuꝫ est sue partes ad quod com mentator respondet ꝙ totum est sue par tes simul accepte sed non est sue partes diuisim accepte quia nō est aliqua suarū partium ꝛ capitur hic totuꝫ cathegorice ꝑut tantum ualet quantum aliquid hñs partes·ꝙ autem totum sit sue partes simꝉ accepte· probaꝛ quia alias due semilibre tantum ponderarēt ablata eis una libra si cut cum illa libra·consequentia patet q2 diuisa libra cere in duas medietates ille ponderarent tantuꝫ sicut ipe ante fecerāt cum tota libra que eis est ablata· Secun do q2 totalitas nihil aliud est ꝗ̄ omnes p tes coniunctim accepte·ꝑpositio quia oī bus aliis ab ipsis partibus coniunctiꝫ ac ceptis exclusis adhuc remanet totum· Et tertio quia auferatur per potentiaꝫ di uinam a partibus coniuntim seruata om nis totalitas uel adhuc sunt totuꝫ ꝛ si sic cum hoc non sit per totalitatem superad ditam·sequitur ꝙ ipse sūt totalitas si di cas ꝙ non· tunc essent partes ꝛ nullius totius partes ꝙ implicat contradictionē Quarto que res esset totalitas sepata non enim esset substantia·frustra enim po neretur alia substantia a substantia parti um simul acceptarum nec etiam accidens eo quod compositum ex partibus nō po nitur esse unum per aliquod accidens ei⁹ Item esset totalitas ꝛ nullius totius tota litatis· Tertio est notandū ꝙ phūs con tra anaxagoram ꝑbat ꝙ non sunt infinita pncipia rerum naturalium ꝛ intelligit spe cie differentia per hoc ꝙ nulla res natu ralis esset scibilis·ꝑbatur consequentia· quia res non scitur nisi cum cognoscun tur principia ex quibus componitur mo do infinita principia sunt ignota· Jux ta quod queritur utrum infinitum ꝭm ꝙ infinitum sit ignotum·Ad quod dicendū est ꝭm mentem phī ꝙ si infinitum ꝭm ma gnitudinem eēt ignotum esset quantuꝫ ip sum esset·quia de nullo scitur quantum ē ab homine nisi ꝙ mensura ꝗ̄titatiua fini ta m̄suraꝛ·si infinita sincathegorēatice ꝭꝫ multitudīeꝫ eēnt·igtū eēt q̄t oīa illa eēnt· si sincathegorēatice īfinita eēnt pn^ai spē igtū eēt q̄t oīa illa eēnt specie· Hic queri

A

A j. solet utru3 entia nãlia sint determiata ad
maximu3 in quo multa consueuerunt q̃ri
primo utrum ẽ dare maximu3 siue in cor
porib⁹ siue in lineis. 2° utru3 sit dare ma
ximã uelocitate3 uel tarditate3. 3° utrum
sit dare maxima3 mã3 in qua uel ex q̃ for
ma põt generari uel pmanere. Et q̃rto
utru3 entia sunt ad maxi^m terminata. ⁊ õ
his hic. Quinto utꝝ sit dare maximã
resistentia3 in qua ṽtus accidẽtia põt age
re. Sexto utrum sit dare maxi^m effec
tum que3 uirtus actiua potest Septio
utru3 sit dare maxi^m spacium per quod
uel ĩ quo uisibile potest uideri ⁊ de his ĩ
primo celi. Octauo utrum sit dare ma
ximu3 tp̃s p q̃õ ens nãle potest durare et
de hoc 2° de gñatione uideat̃. pro intelle
ctu quatuor primaꝝ nota ꝙ differt dice
re maximũ q̃õ est ⁊ maximũ ꝙ potest eẽ
ỽm ꝙ dr̃nter isti termini exponunt̃ aute3
sic. primus maximum in quod potest ex
ponitur sic in hoc potest ⁊ in nullum ma
ius potest. 2° mini^m in q̃õ põt sic in
hoc põt ⁊ in nullũ minus potest Terti
us maximu3 in q̃õ non potest. sic. in hoc
non potest. ⁊ in quodlibet maius potest
alij dicunt ⁊ quolibet maiore dato dat̃
minus in quod potest. Quartus mini
mu3 in quod non potest. sic. in hoc nõ po
test. ⁊ in quodlibet minus potest. Alij di
cunt ⁊ quolibet minori dato dat̃ maius
in quod potest ⁊ in his ultimis duobus
primi 2° modi sunt meliores. Secundu3
impõnem terminorum 2° notandum q̃õ
aliquid dicitur determinari ad aliõ mul
tipliciter. uno modo quia neceẽ est ipsu3
esse cum illo ut deus determinatur ad eẽ
bonum. 2° modo quia potest esse ⁊ non
potest sine illo sic homo determiatur ad
esse animatum. tertio modo dicitur aliqd
esse determinatum ad maximum simpli
citer quia esset dare aliqua3 q̃ñtitatẽ quã
eius q̃ñtit non potest excedere sicut mũd⁹
naturaliter dicitur eẽ determinat ad ma
ximu3 quia q̃ñtitatem illam quam habet
potest habere ⁊ non potest habere maio
rem. Quarto modo quia posset attin
gere aliquam q̃ñtitate3 ⁊ nullo modo ma
iore3 ut si. a potest attingere q̃ñtitate3 bi
pedalem ⁊ non maiorem a. diceretur isto
modo terminatum ad q̃ñtitatem bipeda
lem. Tertio notandum ꝙ in conclusio
nibus ponendis intelligetur stantib⁹ eis
dẽ dispõib⁹ uirtutis actiẽ ⁊ resistitiẽ ⁊ ce
terorum concurrentium. Tunc est pri
ma propositio ꝙ est dare maxi^m ꝙ est.
patet de uniuerso Secunda propositõ
in qualibet spetie est dare indiuiduum q̃
non est maius illa spetie. patet quia ẽ da
re hominem quo nullus homo est maior
⁊ ita est de alijs spetiebus nec ĩ toto uni
uerso nec in aliqua spetie ẽ dare aliquid
ita magnum ꝙ ipso non potest esse maius
patet quia deus potest libe facere maius.
Quarta propositio loquendo natura
liter est dare maximum ꝙ potest esse p3
q2 Ar. dicẽt ꝙ non põt eẽ maius uniṽso
Quinta ꝓpõ in spẽbus eterogeneijs ñ
est dare maxi^m ꝙ põt esse nãl'r. patet quia
q̃ñ^m cũq3 est magnu3 in q̃cunq3 tali spetie
põt eẽ maius ꝓportio q2 applicato rare^fa
ciente fieret maius. Sexta ꝓpõ nec ẽ
dare minimã q̃ñtitatẽ quã hõ ul' aliud ĩdi
uiduũ eterogeneũ põt hr̃e p3 q2 illa hita
⁊ applicato ɔdẽsãte hẽbit minorẽ. Se
ptia ꝓpõ ex pte puitatis ẽ dare maxiam
q̃ñtitatẽ quã hõ ñ põt hr̃e ⁊ ex pte magitu
dinis mi^{am} quã ñ põt hẽre. p3 q2 capto ui
ro perfecto rarefiat quousq3 pp minimã
extensionem corporis desinat esse. tunc q̃ñ
titas que est in corpore in p̃mo instanti ñ
esse est nimia quantitas quam non potest
hẽre pp nimiam extensionem quia illã nõ
potuit neq3 tantã ex pte extensionis sed
q̃ñlibet minorẽ potuit e odẽ mõ p conden
sationẽ pbet̃ p̃ma ps ɔclusionis. Octa
ua ɔ° nõ est dare maximam lineam recta3
uel curuã a3 de recta q2 dyameter mũdi
capta ipsa h3 latitudinem ut supponitur
sexto huius. q̃ media linea eius ẽ longior
q̃ñ a iube extreme aut q̃ñ tota nisi tunc res
habens aliquas partes minores ⁊ aliquas
longiores diceretur ita longa sicut longis
sima pars ꝙ non rationale ⁊ de curua
p3 q2 infinita ẽ linea giratiua ut supponi^r
ex 3° ⁊ hoc de p̃ma pte q̃siti. De 2ª pte ẽ

Non est dare motum velocissimum nec est tardissimum

Nona propositio q inter entia totalia primum mobile velocissime movetur patet quia nullius corporis totalis motus ē velocior motu diurno. Decima propositio non est dare motum velocissimum nec est tardissimum patet quia si esset motus velocissimus esset equinocialis ꝛ ille non ē velocissimus ergo ꝛc. patet maior de se. ꝛ minor declaratur quia vel esset ipsius equinocial' indivisibilis secundum latitudinē ꝛ profunditatē ꝛ hoc non quia nulla linea talis est in spera ut supponitur ex sexto vel divisibilis ꝛ si sic superior medietas eius movetur velocius q̄ totus equinocialis. ratio quia in motu uniformiter difformi velocitas denominatur a puncto medio ut supponitur. modo medius punctus superioris medietatis velocius movetur q̄ punctus medius tocius equinocialis eo q maius spacium pertransit in equali tempore similiter q non sit motus tardissimus apparet quia maxime eēt motus partis propinquissime polo modo nulla est talis quelibet enim est divisibilis ꝛ medietas propinquior movetur tardius q̄ pars tota. De tertia m̄a est propō. Undecima in rebus eterogeneis est dare minimam materiam ex qua forma potest produci quo ad eē completum q̄tum est ex nimia parvitate probatur quia ad ymaginationem sit materia sufficienter disposita pro generatione asini sed sit nimis parva. et augeatur continue quousq; primo incipiat esse asinus in esse perfecto. materia que est tunc in eo ē minima ex qua potest produci ex parte parvitatis. patet quia ex illa potest ꝛ non ex minore. si enim ex minore potuisset prius fuisset genitum eo q materia erat sēp bene disposita. Duodecima propositō ex parte nimie magnitudīs est dare maximam m̄am ex q̄ talis forā pōt educi p; quia sit m̄a ad ymagintionē bene disposita et minus magna ꝛ continue minoretur quo usq; primo generetur asinus ꝛ probatur sic prius. Decimatertia propositio ex infinite modica materia potest forma rei homogenee produci patet quia ex q̄tū cunq; parva materia potest produci forma ignis eo q q̄lz ps ignis ē ignis de materia sub qua homo potest manere vel asinus patet ex sexta ꝛ septima. et intelligūtur he conclusiones sine miraculo divino stante eodem agente ꝛ eisdem sive totaliter similibus dispositionibus passi

Decimaquarta propositio q res eterogenee ex parte magnitudinis sunt determinate ad minimam q̄titatem quam non possunt habere ꝛ ex parte parvitatis ad maximam quam non possunt habere Quartomodo accipiendo esse determinatum patet ex conclusione Decimaquinta propositio naturaliter loquendo probabile est dicere q ellementum ignis est determinatum ad maximam q̄titatem quam potest habere a; quia si esset optīa dispositio celi ꝛ inferiorum pro maioratione ignis que videtur possibilis tunc esset maximus ignis qui per nā; posset esse. Et de quatuor primis sint probabilit' dicta breviter transeundo. Quarto nota q ph̄us pbat tractatu tertio trāsmutationis naturalis pn^a esse ōria. p hoc q ōditiōes pmoꝝ pncipioꝝ sūt q nō fiūt ex alterutris 2^a q non fiūt ex alijs ꝛ 3^a q oīa gn̄abilia fiūt ex ipis mō hec insūt pmis ōtrarijs ergo ꝛc. maiorē supponit ꝛ minorē declarat pmo q contraria pma nō fiant ex invicem p; q; sūt ōria mō unū ōtrarioꝝ non est natū esse pars alterius. 2° q nō fiāt ex alijs p; q; sūt pma. ꝛ tertio q oīa gn̄abilia fiūt ex eis p; q; omne q fit fit ex ōrio aut ex me°. me^m aūt ē ōriū utriq; extre° & ꝛc. maiorē pbat iductive. Istā ō°nē intelligo sic exponēdo de reb' q cū; aliqd trāsmutat' nāl'r terius a q̄ extrisec' ꝛ teīn° ad quē sunt ō^a large. i. sūt pvative opposita. q; terius a q̄ ē pva° forme ꝛ terius ad quē hītl forme mō talia dnt ō^a pvative n̄ q in re sit pvatō repugnās forme. s; i rōe rō. n. pvatōis forme ꝛ hītl eiusdē repugnāt Aliter expo^r ō° de ōis q ad exp̄mendu; explicite qd sit trāsmutari nāl'r o; uti ōis ōrijs large. s. put pvatie opp^a ōphendūt sub ōrie oppoītis. d; n. dici q trāsmutari naturaliter est materiam fieri sub una forma quam ante non habuit vel desinere eē

3° text

b

sub forma quam ante huit modo forma
et non habitus forme uel forma et priua
tio forme sunt priuatiue opposita et per
consequens contraria large similiter itel
ligo omne quod fit fieri ex contrario idest fieri
ex priuatione forme que fit priuato autem large dicitur
contraria forme non in re sed in ratione ut dictum
est. Et aduerte quod principia non fiunt ex alte
rutris prout ex denotat circumstantiam partis.
unum enim non fit pars alterius ut materia non fit pars
forme nec econtra. bene tamen fiunt ex alterutris pro
ut ex dicit circumstantiam subiecti forma enim fit ex
materia tanquam ex subiecto. et fiunt ex alteru
tris prout ex denotat circumstantiam ordinis
forma enim naturali ordine fit ex priuatione sui.
Quinto nota quod philosophus probat quod
propter contraria oportet in transmutatione naturali aliquid
poni subiectum quod est tertium principium transmu
tationis probatur in capitulo quinto primi sic quod nisi
sic nihil fieret conclusio est inconueniens et prior
consequentia quia unum contrariorum nequit fieri ex
alio nisi in subiecto uel igitur illud sub
iectum est alterum contrariorum et hoc
non quia concordia non est subiectum dis
cordie uel econtra nec albedo subiectum
nigredinis nec econtra et ita in aliis uel il
lud subiectum est aliud ab utroque et habetur
propositum. Confirmatur quia contraria omnia
dicuntur de subiecto tanquam de priori igitur preter
illa oportet esse subiectum principium patet
antecedens in predictis omnia enim contraria
dicunt de subiecta substantia et ad hoc po
nuntur rationes in capitulo sexto primi
quarum solam recito quia ad illam alie re
ducuntur quia omne quod fit aut fit simpliciter
aut secundum quid sed quodlibet istorum
fit ex subiecto igitur maior patet a sufficien
ti diuisione et minor patet quia quod se
cundum quid fit aliquo modo fiendi est
alicuius predicamenti accidentium et omnia talia
presupponunt substantias. si uero fiat simpliciter ad
huc ad eius generationem requiritur alterius cor
ruptio ut ad generationem alicuius forme seis corrumpitur
et non aparet ratio quare oportet semen presse
et precorrumpi nisi aliquid maneret in animali quod
prius fuit in semine hec autem est materia. Dic
quarti solum primo utrum omne quod fit fit ex subiec
to presupposito secundo utrum tria sint principia
rerum naturalium tertio utrum materia prima que est sub
iectum transmutationis naturalis sit ens. Ad
primam dicendum est quod differentia est inter gene
rationem et creationem quia generatio simpliciter dicta
est mutatio qua de potentia materie immedia
te producitur noua substantia creatio est
mutatio qua incipit esse noua substantia
sine hoc quod fiat de potentia materie in quibus
bus descriptionibus duplex differentia
tanguitur inter generationem et creationem
prima quia generatio presupponit subie
ctum et creatio non. Secunda quia in generatione
generans per prius naturaliter attingit
materiam quam formam quam producit pa
tet ex descriptione quia solum eam pro
ducit de potentia materie per contrarium
est in creatione quia licet forma que crea
retur fieret in subiecto tamen quia non fit
de potentia subiecti ut dictum est creans
prius naturaliter attingeret formam quam
produxit quam ipsum subiectum. Ex quo
patet quid sit formam educi de potentia
materie est enim produci ab agente de po
tentia subiecti sic quod illa forma naturaliter
dependet in esse ab ipso subiecto nec sine
eo sine miraculo quoquo modo potest
esse. per hoc dicitur ad primam dubitati
onem primo quod omne quod fit sine miraculo
scilicet modo naturali fit ex subiecto presupposito
et hoc probant rationes prius facte. Secundo
dicitur quod in productione supernaturali seu mi
raculosa non oportet illud quod fit fieri ex subie
cto presupposito. patet quia deus omnia
alia ab eo in principio creauit ut fides catho
lica ponit. tertio dicitur quod Aristoteles loquens si
ne illuminatione fidei catholice diceret
simpliciter nihil fieri ex subiecto presup
posito patet quia talis loqueretur confor
miter experientiis sensibus solum et sic
nunquam experimur aliquid fieri nisi ex pre
existenti subiecto. Pro secunda dubi
tatione nota quod res naturalis accipitur du
pliciter proprie et est res habens naturam
scilicet composita ex materia et forma. et
sic capitur hic et communiter et est talis
res uel materia seu forma met seu aliqua
qualitas alicui istorum conueniens uel etiam mo
tus uel operatio naturaliter ab aliquo istorum procedens

Tunc patent he propositiones cuiuslibꝫ rei naturalis sunt infinita principia intrinseca nalia pꝫ qꝛ infinite sunt ptes materie 2ᵃ cuiuslibet rei naturalis tantum duo sunt principia intrinseca spetie differentia patet quia mā ꝛ forma. Tertia nullius transmutationis naturalis sunt tria principia intrinseca differentia spetie spetialissima essentiali patet quia generatio nō est nisi forma que generatur ꝛ coruptio non est nisi forma que corumpit̄ ut supponitur ex dicendis motus autem nō est nisi forma que producitur aut agregatuꝫ ex forma que producitur ꝛ forma q̄ abicitur ꝛ constat ꝙ nullius istorum sūt sic tria principia cū igitur non sīt alie mutationes nec etiam transmutationes patet propositum. Quarta propositio ad intellectum philosophi ꝙ cuiuslibꝫ trāsmutationis naturalis tantum tria sunt principia intrinseca ad istum intellectum ꝙ sunt tres rationes generales p̄ncipiandi intrinsece cum aliquid naturaliter transmutatur. s. ratio subiecti in quo fit mutatio. ratio priuationis a qua fit productio si sit mutatio acqsitiua seu ad quam uadit corruptio si sit mutatio dep̄ditiua. ꝛ ratio ad quam uadit mutatō acqsitiua ꝛ a qua uadit mutatio deperditiua. sic enī ī omni mutatiōe 2° contraria dicuntur p̄ncipia re ꝛ unum sc̄m uel aliter magis loyce exponendo lꝫ in ueritate idem sensus sit ꝙ ad exprimēduꝫ explicite quid sit nāliter transmutari oꝫ uti tribus termīs in rōne drñtibus significātibus p̄nᵃipius trāsmutari seu trāsmutationis oꝫ enim dicere ꝙ transmutari nāl'r est sc̄m fieri sub aliq̄ dispositione quā añ nō huit uel desinere esse sub aliqua quaꝫ p̄us habuit. ꝛ ī hoc ꝙ dicitur sc̄m tangit̄ materia ꝛ eius rō in hoc ꝙ dicit̄ sub dispositione tangit̄ forma et eius ratio ī hoc ꝙ dr̄ quā p̄us nō habuit tangit̄ p̄uatio ꝛ eius ratio. Ideꝫ eī ē equalenter sine qua p̄us fuit ꝛ p̄uatō ꝛ sic isti tres termī. sc̄m dispō ꝛ nō hn̄s istam dis pōnem prius. supponunt ꝑ principijs intrinsecis ꝛ in rōne differunt Ad tertiā dubitationem dicitur ꝙ materia est ens quia al's non eēt ueruꝫ ꝙ essꝫ p̄ncipium intrinsecum rei naturalis. 2° ꝙ est actu existens ymo est met suus actus existētie patet quia est actu existens ymo omni alio ad ymaginationē circūscripto ab ea preter ipsam adhuc actu existeret ꝛ tunc non existeret actu superaddito igitur actu qui est ipsemet igitur est met actus. Tertio ꝙ ipsa non est ens in actu formālitatis. uocatur autem ens actu formalitatl qd̄ est forma aut certaꝫ formam sb̄stantialem sibi determinans. materia non est huiusmodi sed est in potentia ad quālibet formam generabilem recipiendam quapropter uocata est ens in pura potentia non ad esse. sed ad formam generabilem recipiendam. Et hac de causa dicitur septimo methaphisice ꝙ ipsa non est quid idest hoc aliquid in actu formalitatis quia non determinat sibi certam formaꝫ sicut facit hoc aliquid per se existēs nec est quale idest nullam qualitateꝫ per se et proprie sensibilem sibi determinat nec est q̄ta idest nullam determinatam spetiem q̄titatl continue sibi determīat Sexto notandum est ꝙ ph̄us probat formam esse principium circa fineꝫ tertij tractatus per hoc ꝙ omne qd̄ fit simpl'r est substantia composita ex aliquo quod acquiritur et aliquo quod prefuit modo illud qd̄ acquiritur uocatur forma. ergo forma est principium rei naturalis consequentia tenet antecedens pro prima parte patet quia nisi in re que simʳ fit aliqd essꝫ qd̄ prefuisset ipsa non fieret ex subiecto contra dicta in precedenti notabili ꝛ nisi aliquid de nouo acquireretur nihil simpliciter fieret pro secunda parte patꝫ de se quod enim acquiritur uocatur forma eo ꝙ ipsum dat rei esse ī actu que ante solum erat potentia. Hic queri solet utrum forma ante sui generationem huit aliquod esse in materia. 2° utrum in generatione substantiali generatur forma uel materia uel compositum. Tertō quid sit generatio substantialis. quarto quid sit ipm generare. Ad p̄ᵐ dōm ē ꝙ ñ pʳ qꝛ uel tale eē manēt cū forᵃ q̄ generatur

uel nō ſi non tē ñ diſponēt nec ageret ad diſpōnēz forme ſequentis non enim agit ad ſui corruptōēz qđ tamen ſequeretur etiam ſi non maneret tūc fuiſſet perpetuum a pte añ i matēia et tamē cōruptibile a pte poſt qđ non ɔcedēt phus naturalis ſz manet cū forᵃ q̄ gñať ul'ē eiuſdē rōnis cū eo qđ gñať ⁊ hoc nō q2 unū eſt ſimpl'r ppetuū ab añ ⁊ aliud genitū modo tlia neq̄unt eē eiuſdē rōnis. Etiā q̄re plus p̄fuiſſz ipz q̄ aliđ q̄ gñať ſi dicať. q̄ manz ⁊ ē diuerſe rōnis oīs forᵃ erit intriſece cōpoſita ex ptibᵒ diuerſaꝝ rōnū. ſ. una q̄ prefuit ⁊ alia q̄ genita ē noua. hoc aūt ſuperfluum eēt dicē nec uť pbabile forᵃ enī ē res ſimplex ⁊ nō diuiſibil' in ptes diuerſarūz rōnū uñ gño eſt mere nālis lz nihil forme p̄fuit eo q̄ mā habuit nālē tēdētiā ad ipaz ⁊ ſic ɔfert paᵐ ul paſſiue ad gñatiōz ſicut oē pfectibile inclinať ad ſui pfectiōz nec ex hoc ſeʳ formā creari q2 lz non fiat ex aliq̄ ſui p̄cedēte fit tñ ex ſubiecto ⁊ đ poᵃ ſubiecti ⁊ ſic nō creať. Ad ſecūdā dicūť 3ᵃ p̄ᵐ q̄ in gñatiōe ſbali mā gñať ſbiue q2 fit ſub forᵃ ſic eiz dič ɔᵒʳ p̄mo bᵒ q̄ mā ē q̄ p reꝝ ueritate gñať ⁊ hoc ē fieri ſubiue 2ᵒ q̄ eadē gñatiōe forᵃ generať ēmiatiue q2 pducit de nō eē in eē ſcm p̄ᵐ ſe totum tanq̄ ēius generatōis ⁊ hoc eſt fieri termiatiue. 3ᵒ q̄ eadē generatiōe ɔpoſitū generať tōlitatiue ſine copl'atie q2 ipm omnia alia que illa generatōe fiūt in ſe includit ut ptes modo hoc eſt generari tōlitatiue ergo ⁊c. maiō patet quia illa generatione non fiunt alia acompoſito niſi mā ſubiectiue ⁊ forma terminatiue ut dictuz eſt ⁊ ambo illa i ſe includit ɔpoſitū tanq̄ partes ſui bᵒʳ nota eſt. Ad tertiam dř q̄ generatio ſubſtātialis put eſt prius deſcripta eſt ipſamet forma ſubſtantialis q̄ generať pbať uel q2 ē ipſamet ul' accidēs diſtinctū ab ea qua ipſa pducit. ſi p̄muz habeť propoſitum non ſecundum quia tale accidens produceretur ſe ipſo ⁊ eadē ratione poterat ſaluari hoc de forma uel iterum generatur alia generatiōe ⁊ ſic eēt proceſſus in īfinitum qđ eſt inconueniens ⁊ patet ſuppoſitum quia generatio ſubſtā-

tialis hz eſſe poſt non eſſe ⁊ ideo qđcūqz ſit ipſa oportet q̄ pducatur hoc de nouo

Ex alio pz hoc q2 in oī alio a forᵃ ⁊ ipo ſubo circūſcripto adhuc manz generatio ſubſtantialis ergo ipſa non eſt accidens conſequentia tenet ⁊ apparet aſſumptuz quia ſi maneat forma que ſecunduz ſuas partes induciť materie q̄uis omnia accidentia circunſcribantur adhuc uere illa forma generatur dum tamen prima cauſa eam producat đ potentia materie ſiue accidentibus ſicut eam producit cum accidentibus. Ad quartam dicunt qdaz q̄ hominem generare nihil eſt / alii q̄ eſt tale dictum ſolum. ſ. illi termini uel ppoſitio cuius illud eſt dictum ſič hec propoſitio homo generatur. Tertii q̄ eſt ſignificabile complexe qđ nec eſt ſubſtātia nec accidens nec aliquod eſſe in complexum ⁊ nec plura eſſe incōplexa Quarti q̄ hominem generare eſt compoſitum ex generante ⁊ forma que generatur ⁊ nō credo bene alicui iſtorum licet ſunt probabilia. Quinti dicunt q̄ hominez generare eſt homo generās et creare eſt creans et ita in aliis ⁊ uidetur mihi q̄ hec ē probabilior opinio. quia homo generanſ eſt homo generās ſicut omnes concedūt modo ſi ei addať eſſe hoc. non uidetur aliquod extrinſecum importare cum eſſe nulli ſit extrinſecum igitur hominem generare eſt homo generans. Poteſt confirmari quia generare eſt aliquid ⁊ non ē aliud q̄ generans igitur conſequentia tenet antecedens pro prima parte probať quia generare eſt agere ſicut ſecare eſt agere per phuz in pīnto paſſionis. ⁊ pbatur ſecunda quia ſi eſſet aliquid uel eſſet forma que producitur ſeu accidens q̄ pducitur uel compoſituz uel aggregatū ex iſtis ⁊ nullo modo poteſt dici igitur ⁊c. maior patet ex ſufficienti diuiſione ⁊ minor patet quia quodlibet iſtorum magis deberet dici generari q̄ generare eo q̄ forma accidens ⁊ compoſitum uel aggregatum ex eis generať mō gnāre nō eſt generari eo q̄ ſeruire deo eſt meritoriuz et ſeruiri nō eſt meritorum dare ē liberale

priuatio est ipsamet ma

ꝛ dari non· igit̃ nõ est idẽ dari ꝛ dare qr nec gnãre ꝛ gnãri Nec obstant autẽtẽ ſ phi 7° methafi· dñtis in dictis ẽm accñs nõ ẽ idẽ ipm ꝛ eẽ ipsum· ꝛ secundo de aïa nãlissimũ opum uiuẽtiũ ẽ generare prima eni itelligitur sic ꝙ dictum ẽm accidens de aliquo nõ est ipz eẽ· i· nõ est eẽntial ter ṗtum de eodez· 2ᵃ sic nãlissimum opuz ui uentiũ est actus ẽm quem uiuẽs generat uide pleni⁹ 2° de anima ꝛ dei gratia 7° methaphisice· Septimo notandum est ꝙ phus ꝓbauit ṗmo huius ṗuationez esse ṗnᵐ eo ꝙ omẽ ꝙ fit· fit ex priuatiõe sui ut musicuz ex nõ musico ꝛ est notãdũ ꝙ in nuit ṗuationez esse idem cũ materia quia ṗus dicit ꝙ in omni transmutatiõe neces se est aliquid subici· Adhuc addit si numero ẽ unuz rõne seu spẽ non unum est nõ eniz idez ẽ homini ꝛ ĩ musico ꝛ in figurato ꝛ eri. Juxta qȯ q̃ritur utruz priuatio ẽ ipamet mã ad quod dicẽdum ẽ ꝙ priuatio põt exponi· 3ʳ uno modo sic idest actus ṗuãtis ꝛ sic forma q̃ corrũpit̃ adueniẽte noua forma põt uocari ṗuatio qꝛ iq̃tum corrũpitur ẽ actus depditõnis ipsius ṗuãtis ymo ꝛ forma q̃ gñatur quia ẽt est act⁹ priuãtis· ꝛ hoc modo põt itel ligi illud phi 2° huius ṗuatio ẽ quodam mõ spẽs. 2° sic priuatio· i· formã nõ eẽ ĩ mã sed posse fieri ĩ ea ꝛ sic ṗuatio nihil ẽ sed põt esse forma q̃ põt fieri Tertio mõ sic· i· sbm aptũ natũ habere aliquã for maz quã actu nõ hz ꝛ hoc mõ ṗuatio est sbm qꝛ subiectũ aptuz natuz hr̃e formam siue hẽat illam siue nõ nihil aliud est q̃ sbm· ꝛ hoc modo magis uꝛ̃ phus supsisse ṗuationẽ· qꝛ dicit ꝙ mã est idez cuz ṗuati one nũero sz nõ rõne· Jtẽ ꝙ quodãmodo solũ sũt duo ṗnᵃ sufficit· n· forma cũ mã·

Jtẽ ꝙ mã· ꝛ ṗuatio se hñt sic in musicũ ꝛ hõ q̃ soᵐ rõe dr̃nt· Juxta ꝙ exponẽde sũt multe autoritates in lr̃a· Prima ꝙ mã ꝛ forma sũt ṗnᵃ p se qꝛ illa inq̃ⁿ h⁹ ĩ manent ĩ re nãli ṗuatio aũt ẽ ṗncipiũ per accñs qꝛ ꝓducta forma nõ manz ĩ re nãli ṗuatio illius forme· 2ᵃ ṗuatio ẽ per se nõ ens· sz mã est p accñs nõ ens· i· hec est p se ṗuatio nõ ẽ ens p illã formaz cui⁹ est ṗua° sic ṗua° forẽ igit̃ ñ ẽ ens p formã igit̃ ꝛ hec ẽ p accñs· mã nõ ẽ ens p formã igit̃ seu aliquã aliã qua ẽ ṗuata· Tertia mã ẽ ꝓpe sbam ꝛ ṗuatio nõ· i· mã manet ꝓdu cta forma sub rõne materie ꝛ ideo· iuxta sbam dr̃ eẽ/ṗuatio nõ manet sub rõne pri uationis eiusdem forme ꝓducta forma ꝛ ideo non dicitur esse prope substãtiam

Quarta ꝯ° ꝯmentatoris priuatio nec est substantia nec accidens intelligitur ꝙ priuatio forme ignis nec est substãtia nec accidens ignis ꝛ ita in aliis Octauo no tandum ꝙ phus dicit materiam esse co gnoscibilem per anologiam ad transmu tationez ĩ quarto tractatu primi ꝙ intel ligitur sic ꝙ inspiciendo transmutationẽ naturalem ꝛ discursiue cognoscẽdo ꝙ ne quit esse transmutatõ nisi in subiecto con cluditur esse materiam primam transmu tationis subiectuz· unde cõmentator trãs mutatio facit scire materiã ꝛ addit phus ꝙ materia nõ est h aliquid ꝛ cõmentator dicit ꝙ est in potentia ad formam· iuxta ꝙ queritur utrum potentia materie ẽ ma teria· Ad quod respondendum est ꝙ sic quia sicut se habet prima potentia ac tiua ad primum agens ita prima passiua ad primum patiens modo prima potẽtia est primum agens est enim deus benedi ctus· ergo et prima passiua erit primum patiens· s· materia· Confirmatur quia materia est principium transmutandi ab altero inq̃tum alterum ergo est potentia passiua· consequentia tenet per diffinitio nem potentie passiue positam in quinto methaphisice ans est manifestum potest enim materia transmutari ab agente· ꝛ si dicatur ꝙ cõmentator dicit potentiã ma terie esse accidens eius primo quia mate ria est subã ꝛ potentia ad aliquid· secun do quia materia existente una potentie e⁹ sunt multe· Tertio quia producta for ma adhuc manet materia non tamen ma net tunc potentia ad illam formam· Res pondetur ꝙ cõmentator ꝛ rationes sue non plus ponunt nisi ꝙ iste terminus po tẽtia ṗtur denolatiue ꝺ mã sic terius pr̃n ti ad aliquid de sio sbali· ꝛ sic capit termi

nos m'lr ꝛ accñs ꝓut ē nomen ſc īpōnis ꝛ ſic diceremꝰ ꝙ pater ē accidēs homini In 2ᵃ uult ꝙ multa nomina potentialia pꝛedicātur de materia denoīatiue ut potē tia ad foꝛmam ignis potentia ad foꝛmam aeris· ꝛ ita de alijs· in re tñ non ē niſi una potentia materie que eſt ipamet materia· Ad tertiā dr̄ ꝙ ult ꝙ mā ꝓducta foꝛma manet inq̃m mā ſꝫ ñ manꝫ īq̃m potēᵃ ad illam foꝛmam ſicut ſoꝛ· albus ſi fiat niger manet facta nigredine tñ non manet albꝰ

Nono notandū eſt ꝙ phūs ꝓbat ꝑuati onem eē diſtinctam a materia rōne quia materia appetit foꝛmā generabilem ꝛ nō apptēt eā niſi ſub rōne ꝑuationis ꝛ non materie igituꝛ ꝑuatio diſtinguituꝛ a mate ria· maiō pꝫ qꝛ materia eſt perfectibilis ꝑ foꝛmaꝫ· mō omne perfectibile naturaliteꝛ appetit ſui perfectionem· minoꝛ declarat̄ in lr̄a qꝛ uel appetit eam ſub rōne ꝑuatio nis ꝛ hētur ꝓpoſitum· uel ſub rōne mate rie· ꝛ hoc non qꝛ tunc ꝓducta foꝛma ad huc eam appeteret· qꝺ eſt falſum qꝛ tunc non indiget ea· mō appetitus eſt rō īdigē tie· uel appetit eam ſub rōne infoꝛmati aᵃ foꝛma· ꝛ hoc non qꝛ illa foꝛma ꝑcedens coꝛrūpit̄ adueniēte foꝛma noua mō nihil appetit ſui coꝛruptionē imo dicit ꝯmēta toꝛ qꝺlibet ens diligere ſe permanere

Dubitat̄ hic utrū materia appetat foꝛ mam· 2° utrum quodlibet ens diligat ſe permanere· Ad ꝑmam dicit̄ ꝙ duplex eſt appetitus· unus eſt naturaliſ ꝛ eſt qui fertur in ſuum bonum ſine hoc ꝙ ipſum appetens ꝑticl'are illud bonuꝫ cognoſcat ut graue locum deoꝛſum· alius eſt aīalis qui fertur in ſuum bonū mediante cogni tione ꝑuia ipſius appetentis ꝑticularis· ꝛ deſcribitur ſic appetitus in coī ꝙ eſt īcli natio rei in bonum uel apparens bonum

Z° ꝑmittitur ꝙ duplex eſt appetitus aīalis reſpectu boni· qdaꝫ reſpectu boni futuri ꝛ uocat̄ appetitꝰ deſiderij ꝛ qdā reſpectu boni pñtis· ꝛ uocat̄ appetitꝰ de lectationis uel uoluptatis· Tertio pꝛe mittitur ꝙ naturaliter oē perfectibile ap petit ſui perfectionem· pꝫ qꝛ appetitꝰ na turalis dirigitur ab agente infallibili· ꝯm̄tatō· 12° methaphice mō tale dirigit rem in ſui ꝑfectionem· al's falleret̄ in diri gendo qꝺ non eſt uerꝫ Quarto ꝑmittit̄ ꝙ materia perficit̄ ꝑ foꝛmam· pꝫ qꝛ actu atur ꝑ eam ꝛ nequit ſtare niſi cum foꝛma· imo nec cognoſcit̄ a nobis niſi mediāte foꝛma· Tunc eſt ꝑma ꝓpō materia ap petit foꝛmam· pꝫ qꝛ ē eius ꝑfectio ꝑ quar tum ꝑmiſſum ꝛ hoc appetit ꝑ tertiū· Zᵃ ꝓpō ꝙ non appetit eam appetitu anima li· ſed naturali pꝫ qꝛ non cognoſcit foꝛmā

Tertia ꝓpō materia appetit foꝛmam dirigente cognitione· ꝑuia pꝫ qꝛ dirigēte cognitōe ꝑme cauſe imo ſic oīs naturalis eſt dirigente cognitione ꝑuia· Quar ta ꝓpō· materia appetit foꝛmam quaꝫ nō hꝫ ꝑ modum deſiderij ꝛ non uoluptatis· pꝫ appetitus in bonum hñdum uocatur deſiderij ꝛ non uoluptatis· ꝛ ita intelligi tur ꝙ appetitus eſt rōne carentie· i· īdigē tie gloſa appetitꝰ deſiderij· Quinta ꝓ poſitō· materia appetit foꝛmam quam hꝫ appetitu delectationis ſeu uoluptatiſ· pꝫ qꝛ qꝺ abſēs appetit̄ per modum deſide rij· hoc pñs appetit̄ per modum delecta tionis· mō materia foꝛmam abſentem ap petit per modum deſiderij igit̄ ꝛc̄ Se xta ꝓpō· appetitꝰ materie ē ipamet mate ria· pꝫ qꝛ omni alio a matēia circūſcripto ea ſalua ac ꝑᵃ cā adhuc appetēt foꝛmā ꝫ ꝛc̄· tꝫ ꝯña qꝛ tunc non appeteret mediāte appetitu ſibi ſuperaddito· aña pꝫ qꝛ ad huc inclinaret̄ in ſuam perfectionem· ſ· in aſſimilationē pꝛimi boni ſibi poſſibilem ꝛ per ꝯñs in eē actuatum per formaꝫ per hoc· n· aſſimilatur pꝛimo bono in quātuꝫ eſt poſſibile· Sed contra appetitꝰ ma terie eſt motus eius ad foꝛmam· ꝯ°ᵀ in ꝑ° huius· modo materia non eſt eius motus ad foꝛmam ergo non eſt eius appetitus· Secundo quia appetitus materie ſuſci pit magis ꝛ minus ꝛ nō materia ergo· pa tet aſſumptum quia inclinatō materie ad foꝛmam uocatur eius appetitus· modo quanto materia fuerit magis ad foꝛmam diſpoſita tanto hec inclinatō eſt maioꝛ qꝛ tanto magis inclinatur materia in foꝛmā ergo appetitus ſuſcipit magis ꝛ minus·

Tertio qꝛ cũ ꝑuatõ ſit materia ⁊ appetitus ſicut patꝫ ex dictis non uideť quõ ꝑuatio eſt cã appetitus· Ad ꝑmam dicendum eſt ꝙ cõmen^r capit ibi motum ꝓ tẽdentia ẽẽntiali ⁊ ſic mã ẽ ſuimet motus qꝛ eſt ſua ẽẽntialis tendẽtia ad formã Ad 2^m dicitur ꝙ duplex eſt appetit⁹ materie eſſentialis ⁊ eſt iam deſcriptus ⁊ accidentalis· ⁊ eſt diſpoſitõ qua materia diſponitur accidentaliter ad formam p qõ reſpondetur ad argumẽtũ ꝙ appetit⁹ accidentalis bene ſuſcipit magis ⁊ minus ſicut rõ arguit qꝛ eſt qualitatiua diſpoſitõ materie ad formam· ſed ẽẽntialis appetitus non ſic ſuſcipit magis ⁊ minus· qꝛ illa inclinatio ſemper eſt eadem nec intenditur nec remittitur· lꝫ diſpoſitio accidẽtalis intendatur ⁊ remittatur· Ad terciam dicitur ꝙ ſicut apud res extra· ſimplicia ſunt cauſe cõpoſitorum ut materia ⁊ forma totius cõpoſiti· ita apud aĩam cõceptus ſimpliciores ſunt cauſe conceptuum compoſitorum· ſic· n· conceptus materie eſt cã conceptus potentie· quia potentia cõnotat ultra materiam reſpectuꝫ ad formam· ſ· materiam ipam formam poſſe hẽre ⁊ conceptus potentie eſt ſimplicior conceptu ꝑuationis qꝛ plus cõnotat· ſ· illam formam non eẽ in ſubõ· ⁊ conceptus ꝑuationis eſt cã appetitus deſiderij qꝛ talis cõnotat formam cuius eſt carentia eẽ bonam rei appetenti· ⁊ ſic dicitur ꝑuatio cauſa appetitus quia ratio ꝑuationis eſt cã rõnis appetitus deſiderij· ex hoc· n· ꝙ ſubiectum apprehendimus ſua perfectõne ꝑuatum attribuimus ſibi appeteř illã perfectionem appetitu ꝺſiderij· Ad ſecundam ꝑncipalem dubitatõnẽ dicitur ꝙ omne corruptibile appetitu naturali appetit ſe manere· pꝫ qꝛ omne tale ꝓ poſſe uiribus ſuis naturalibus reſiſtit corrũpenti· ⁊ hoc pꝫ ex dictis ꝑoribus qꝛ appetitus naturalis dirigitur ab agente infallibili· uerum eſt ꝙ forte appetitu animali bene ſtat aliquẽ ñ appeteř ſe manere ſꝫ hoc ſpectat ad moralẽ phiaꝫ ⁊ nõ ad pñſ

Decimo nõ ꝓ Arꝫ· deſcribit ꝑmã mãꝫ ĩ fine ꝑmi ſic mã eſt ꝑmuꝫ ſbm unicuiqꝫ ex quo fit aliquid cũ inſit nõ ꝭm accidẽs ⁊ ſi aliqd corrũpitur ĩ hoc abibit ultimũ

Et ĩtelligiť ſic ꝑma materia ẽ ſubiectũ unicuiqꝫ· ſ· rei gñabili ex quo fit aliquid cũ inſit· i· immanẽte nõ ꝭm accñs ad differentiaꝫ ꝑuationis ex ꝑuatione eiꝫ fit res per accñs ⁊ ſi aliquid reſoluiť· i· corrũpitur ĩ hoc ultimũ abibit· i· poſt corruptionem manebit· i· materia eſt ꝑmuꝫ ſbm ex quo res generabilis generať ⁊ ĩ qõ corruptibile cũ deſinit eſſe corrũpitur· Et hꝫ de toto ꝑmo libro phiꝫ explicit ꝯpendium ad laudem omnipotẽtis amen·

C Onſequenter circa ꝭm librum phiꝫ eſt determinãdum ĩ quo phus determinat de principijs doctrine ſcie naturalis uꝫ de natura ⁊ de cauſis p ſe ⁊ per accidẽs ꝯtinente ſex tractatus in quoꝝ ꝑ° determinať de natura diffinitiue ⁊ diuiſiue ĩ 2° oñditur qualiť ẽ ꝯſideratio ſcie naturalis· in 3° determinať de cãis per ſe· in q̃rto de cauſis per accñs· in q̃nto oñditur ꝙ ad naturalẽ ſpectat demõſtrare p oĩa gña cauſaꝝ· ⁊ in ſexto oñdiť nãꝫ agere ꝓpter finẽ· Et utꝝ neccẽitas in reb⁹ nãlibus ꝓuenit ex parte finis uel materie· Et ẽ ꝑmo notandum ꝙ nã in littera ca° ꝑmo ſic diffiniť· Nã ẽ principiũ ⁊ cauſa mouẽdi ⁊ qeſcendi ei⁹ ĩ quo eſt ꝑmuꝫ per ſe ⁊ non ꝭm accidens ⁊ intelligiť ſic· natura ẽ ꝑncipium p ſe et ꝑmum actiuũ ul' paſſiuũ motus ul' qetis ei⁹ in quo ẽ p ſe ut exponať diffinitio ſic natura ẽ ꝑn^m qõ eſt cã per ſe ⁊ ꝑncipium actiuũ uel paſſiuũ mot⁹ ul' quietis eius ĩ quo eſt non ꝭm accidẽs Et dicitur hic ꝑncipium inc̃ptuꝫ nã eſt prior re naturali cui⁹ eſt natura· diciť cauſa inc̃ptum ab ea depẽdet res naturalis dř ꝑmuꝫ· i· ꝑncipale ad excludendũ ꝑnci^a inſtrumẽtalia q̃ cũqꝫ ſũt illa ſicut ſũt qualitates ⁊ alia huiuſmodi qꝛ talia nõ ſũt nature· dicitur p ſe ad excludenduꝫ rõneꝫ ꝭm quaꝫ natura diciť caſus· ſ· inc̃ptũ ab ea fit aliquis effectus per accidẽs qꝛ reſpectu talis nõ uocatur nã· Dicitur actiuũ ul' paſſiuum

nõ enĩ naturã eſſe actu mouentẽ uel actu quieſcẽ facientẽ ſed ſufficit ꝙ ſit nata facẽ ſic natura lapidis ſurſũ uiolẽter quiſcẽt nullũ ſeu quietẽ fac̃ ⁊ hac ãpliatiõꝫ innuit philoſophus in hoc ꝙ dic̃ mouẽdi ⁊c̃· ꝙ habꝫ uim ãpliatiaꝫ· Et dicit̃ actiuuꝫ ꝓ for ⁊ pa ꝓ materia· ſubdit̃ mot ⁊·i· ul' quietis· ex ꝑmẽdo effectuꝫ reſpcũ cuius natura dicit̃ cã poſt dicit̃ eius ĩ quo ẽ qꝛ reſpcũ mot quẽ facit tale pñ in obiectũ extrinſecũ nõ dicit̃ natura/ultio dr̃ in quo eſt nõ ſecũduꝫ accidẽs ad excludẽdũ q̃dã que ſũt pñcipia pñcipalia mot coꝝ ĩ qb ſũt ſed per accñs hoc ẽ qꝛ nõ nãl'r eis inſũ ut leuitas ẽ pñ forte pñcipale motiuũ ua poris ſurſũ· ſed quia nõ eſt uapori nãle ſꝫ accidẽtale ⁊ diſcõueniẽs ideo nõ dicit̃ nã eius ⁊ in pñcipio addit qđ ẽ ne tota diffi nitio ſit ãpliatiã aĩa eniꝫ aĩxp̃i nõdũ geni ti nõ eſt natura q̃uis ſit pñcipiũ actiuum mot quia eſt pñcipiũ potẽs facẽ motuꝫ· hãc diffinitiõꝫ uidet̃ phũs ꝓbare ex dr̃ia quã ponit inter nãlia ⁊ artificialia qꝛ illđ eſt natura per quod nãlia diſtiguñt ab ar tificialibꝫ ſꝫ per pñc̃piũ tale ⁊c̃· diſtiguñt nãlia ab artificialibꝫ ergo ⁊c̃· maiõ uidet̃ đ ſe nota ⁊ mior patet quia nãlia diſtigũt ab artificialib p hoc ꝙ hñt inquãtũ ſũt nãlia in ſe pñcipiũ ſui mot innatũ ⁊ artifi cilia nõ habẽt tale pñcipiũ inquãtũ artifi cilia ſũt innatũ· Jtẽ ꝙ res nãlis eſt illđ ꝙ p̃ dictũ eſt· res a nã aut ſm nãm dicitur qualitas ꝯpoſiti aut ꝯpatio ei ꝯueniens Jtẽ ꝙ nõ eſt temptanduꝫ fortiter demr̃a re nãm eẽ· ſatis· n· eſt manifeſtuꝫ ꝙ multa ſunt entia hñtia in ſe pñ pñcipale actiuũ uel paſſiuum ſui motus· ⁊ hec eſt natura iõ ñ oꝫ alijs fortioribus rõnibus niti pro bare nõ tñ intelligit qui ſit demr̃abile de mõſtratõne nãli naturã eẽ p me ꝙ inuit qꝛ ſi pñcipale pñcipium actiuũ mot illi in quo eſt ñ ſm accñs eſt natura eſt ſꝫ pñ cipale pñcipiũ actiuũ talis mot eſt igitur natura eſt ſed uult ꝙ ñ oꝫ querere alias rõnes fortiores uel certiores qꝛ naturaꝫ eẽ eſt ꝓpe pñcipiũ naturalis phĩe ⁊ quaſi p ſe notũ· Hic queri põt utrũ artificia lia diſtingũt a naturalib Z utrũ entia

nãlia ĩq̃ nãlia hñt ĩ ſe pñ ſue mutatõis ⁊ ſue quietis innatũ· Tertio utrum artifi cialia ĩq̃ artificialia ñ hñt ĩ ſe pñ hi in natum· Quarto utrũ figura rei artificial' ſit res diſtincta a re figurata· Quito utꝝ forme reꝝ naturaliũ pñcipali agãt q̃ ipſe qualitates uel eõ· Pro p̃ iſtoꝝ eſt no tandũ ꝙ res naturalis capit̃ ꝓ re ꝯpoſita ex materia ⁊ forma· res artificialis deſcri bit̃ ꝙ eſt aliquid aliqualiter ſe hñs qua liter ſe nõ hẽret niſi circa ipm ars egiſſet ⁊ capit̃ aliqd large ꝓut aggregatũ põt di ci aliquid. Z eſt aduertenduꝫ ꝙ q̃q̃ multoꝝ opinio ſit ⁊ ꝓbabilis ꝙ mot lo calis ſit ipꝫmet mobile· tñ credo ꝙ ſit reſ diſtincta a mobili ⁊ ẽt a loco ſicut ĩ 3 di cet̃ ⁊ hoc ſupponit̃· Tũc de ꝑma dubi tatõe 4 dicas· ꝑmo ꝙ aliqua res artifi cial' puta ſucceſſiue dẽt a re nãli ẽt capiẽ rẽ nãlẽ coit̃· pꝫ đ motu currẽdi q n ẽ reſ nãl' cũ p ſuppõeꝫ ſit diſtĩcta res a mobili 2 ꝙ res artificial' ꝑmanẽs ptial' diſtin a re naturali capiẽdo rẽ naturalẽ ꝓꝑe pꝫ de forma ſbali ſtatue illa ẽ res artificialis in ſtatua qꝛ hꝫ ſe aliqual'r per artẽ qual'r ſe nõ hr̃et ⁊c̃· ⁊ dr̃t a re naturali pꝫ hoc qꝛ dr̃t a compoſito ex materia ⁊ forma·

Tertio dicas ꝙ omnis res artificialis p ſe exñs eſt res natural' uel plẽs res na turales ꝓꝑe ſumẽdo reꝫ naturalẽ pꝫ ĩdu ctiue qꝛ q̃libet talis hꝫ in ſe prin ſui mo tus uel q̃etis ĩnatuꝫ igit̃ eſt res nãlis uel plures res nãles· ꝯña pꝫ p deſcriptioneꝫ rei nãlis· ⁊ añs pꝫ inductiue· dr̃ p ſe exñs ꝓp ptialia l' figuras q̃ ñ ſũt res nãles ꝓꝑe ſꝫ dr̃ res nãl' ut ſi artificiale ſit uer̃ unũ ſi cut clau l' res nãles ſi ſit ml'ta ut dom. 4 dicas ꝙ oĩs res artificial' ꝑmanẽt nẽ ẽ res naturalis uel res naturales capien do rem nãleꝫ cõiter patet qꝛ eſt uel totale per ſe exñs ⁊ ſic eſt entia naturalia ul' res naturalis ut dictũ ẽ uel ei pars eẽnlis q̃ titas uel q̃litas ⁊ erit res nãlis ul' res nã les coĩter dicta· Ad phm dꝫ dici ꝙ uo luit ꝙ iſti termini res naturalis ⁊ res arti ficialis dr̃nt rõne ⁊ nõ plus q̃ rõ poſt dice tur· Et ſi dicatur tũc artifex nihil age ret concedere debes ꝙ nullum tale uere

pmanēs facit tñ facit domuʒ uel cultellū
q2 facit ꝙ naturalia entia dñt domus et
cultellus·facit ēt res multas successiuas
s· motꝰ domū tñ domificator nō facit q2
illa q̄ sunt domus nō facit nō eniʒ seqtur
fac domū ḡ domū fac pp mutatōnē appel
latiōis· Ad 2am dubitationeʒ pmo dr̄
ꝙ hic phus loquit̄ de re nāli ꝓprie dicta
tenēdo li inq̄m specificatiue ut specificet
rōneʒ ꝭm quā entia dñt nālia·iuxta ꝙ q̄ri
tur utꝝ celū sit ens naturale ad ꝙ dicen̄ ē
tenēdo ꝙ celuʒ nō bʒ materiā ꝙ si celum
capiat̄ p solo orbe nō ꝓpe dr̄ res nālis
eo ꝙ nō ꝯponit̄ ex ptibus diuersaꝝ rōnū
sʒ sic ē magis natura sʒ si capiat̄ p aggre
gato ex orbe ⁊ itelligentijs sic uocat̄ ꝯue
niens res naturalꝰ q2 itelligentia se bʒ per
modū forme ⁊ orbis p modū materie·

Tunc ponūt̄ ꝓpōnes naturalꝰ loquēꝰ
rn̄sales ad dubitationē nō oē ens natura
le bʒ in se pnm actiuū sue gētis pʒ de celo
ꝙ nequit gescere per naturā 2a omne
ens naturale bʒ in se pnm actim sui motꝰ
localis ꝓbatur q2 oē ens naturale aut est
celeste ⁊ si sic bʒ in se intelligētiaʒ nō per
inhesionē·sed p appriationē seu coexistē
tiaʒ q̄ ē pnm sui motꝰ uel ē elemētale ⁊ si
sic bʒ in se formā que naturalꝰ motiua ē
sursū uel deorsū ⁊ intellige ꝙ celū sic acce
ptuʒ dr̄ hr̄e in se pnm sui motꝰ nō ꝙ ipm
totū pōt moueri pa eniʒ cā ē imobilis et
intelligēa ꝭm phm ponit̄ imobilis sʒ quia
eius una ps pōt moueri scilicet ipe orbis
⁊ si dicatur ꝙ intellia si ē in orbe tē mo
uet ad motū orbis iuxta illud tertij huiꝰ
motis nobis mouēt̄ omnia q̄ i nobis sūt
dicetur ꝙ ꝯa nō ualet·Et ad phm 3o huiꝰ
dicit̄ ꝙ itelligit ꝙ motis nobis mouētur
oia q̄ in nobis sūt per inhesionē uel taq̄
ptes nr̄e modo sic nō ē d itelligētia i orbe

Tertia ꝯclusio celū nō habʒ in se pnm
actim sue alteratiōis ꝓpe dicte augumēta
tionis diminutiōis gn̄onis ul' corruptio
nis patet primo celi· Quarta ꝯclusio
omne ens naturale citra celū bʒ in se pnm
sue alteratiōis pʒ q2 si eēt innaturalit̄ dis
positiuʒ ipʒ reduceret se p suā formā alter
ans se ad dispōem naturalem remoto im
pedimento sicut aqua calefacta reduc̄ se
ad frigiditatē p suā formā· Et si allēt̄ auto
ritas ꝯmentatoris in 3m hꝰ dñtis om de
elemētis in ca·pmo dr̄ ꝙ intelligit ꝙ elm
exn̄s in naturali dispositione non bʒ i se
principium actiuū alteratiōis remouentis
ipm a tali dispōe ꝯuenienti· Quinta ꝓ
positio·omne uinum corporeum habet i
se pncipium actiuuʒ sue augumētatōis di
minutōis alteratōis ⁊ corruptōis q2 augu
mētatōis ⁊ dīnutōis pʒ p experiētiā quo ad
q2 ē·nā bʒ in se poam negatiuā q̄ pꝰ auget
⁊ pus dīnuit q2 sunt eiꝰ opa nāliter se cō
sequentia·ꝙ alteratōis pʒ q2 dīnutio fieri
nequit nisi pma alteratōe· ꝙ corruptiōis
pʒ q2 ex dīnutione disponit̄ uinū ad cor
ruptionē eo ꝙ tunc ꝯtinue p eam dīnuit̄
huidū radicale quo defficiente deficit ui
ta·Et si dicat̄ ꝙ uinū nitit̄ ⁊ intendit se sal
uare ḡ nequit se corrūpere·Rn̄det̄ ꝙ pri
mo ⁊ pncipalꝰ intendit se saluare ⁊ pp h
gn̄at i se calores ⁊ spūs uitales quibꝰ pōt
facere opationes uitales ⁊ mediātibꝰ his
intentis sil' accit unū ꝙ n̄ intendit·s·defic
catio ⁊ ꝯsūptio huidi radicalis senectus
⁊ tandē mors ⁊ ita taliū bʒ in se pnm pter
illoꝝ intentōem· Sexta ꝯo oē mixtum
etherogeneū in dispōne qualitatiua bʒ in
se pnm sue alteratōis corruptiue·⁊ p ꝯn̄s
corruptionis· pʒ q2 ptiū dispōnes in tali
sunt ꝯrie·iō alterant se corruptiue Se
ptima ꝓpō·oē ens naturale exn̄s sub or
be lune bʒ in se pnm passiuū sue corruptō
nis pʒ q2 mām ex quibꝰ ut phm̄ bn̄ dixis
se ꝙ oē ens nāle bʒ in se pnm actiuū inna
tū·i·e natura sui motꝰ· Ad 3am dubita
tionē dr̄ ꝙ nulla res artificialis bʒ i se pn
cipiū actiuū sue mutatōis innatū inq̄m ē
artificialis·pʒ q2 ꝙ bʒ inq̄m est artifitialꝰ
hoc nō bʒ a nā ⁊ p ꝯn̄s hoc nō est ei ina
tum· Et si dicatur ꝙ sagitta bʒ in se a
cutiem ex rōne artis que pnm ē actiuū in
strumentalꝰ ad eius motū eo ꝙ iuuat ad
uelociꝰ diuidendū mem dr̄ ꝙ suppoito ꝙ
ita sit n̄ tñ est hoc pnm ei innatum sʒ p ar
tem sic·ꝙ in ea ferrū ⁊ accuties n̄ est pn
cipiū motus sagite sed alterius·Ex quibꝰ
sequit̄ ꝙ phūs ꝯuenienter distinxit inter

entia naturalia ꝛ artificialia ratione quia licet eadẽ res fit a natura ꝛ ab arte tamen est a natura sub ratione qua habet in se pncipium innatũ actiuũ sui mot⁹ ꝛ ñ ꝑ3 talẽ rõem dr̃ eẽ ab arte. Ad 4ᵃᵐ dubitatõem dr̃ ꝙ duplex ẽ figuratũ.ſ. pᵐ ꝛ secũdu3.pmũ dicit̃ quãtitas ↄti^a figurata fig^a enĩ pmo õbet̃ q̃titate.ꝑ3 dr̃ sb̃ſtãtiã extẽsa illa q̃titate qualis eĩ figure q̃titas ↄtinua fueit tal' figure natural'r ẽ sb̃ſtãtia extensa p eã ꝛ etiã q̃litas extẽsa p eandẽ.

Tũc secũdũ opinionẽ ponẽtẽ ꝙ extẽsio sit res distincta a substãtia extẽsa.deb3 dici ꝙ figura distinguit̃ a figurato secũdo.ſ a substãtia.patet quia q̃titas ab ea distinguit̃ p suppositu3 ꝛ illa est figura ut statĩ dicet̃ ergo ꝛc. Secũdo dicit̃ ꝙ figura ñ distinguit̃ a figurato pmo seu a q̃titate ↄti^a figurata ꝓbat̃.quia oĩbus alijs a q̃titate ↄtinua exclusis adhuc ipa manẽt figurata ꝛ tũc ñ esset figurata figura supaddita.igit̃ figura que est ipamet.maioꝛ p3 quia q̃uis omnia alia essẽt ablata adhuc q̃titas nõ esset infinita ergo finita.igitur termĩo clausa.igit̃ figurata.figuratũ enĩ3 describit̃ ꝙ est termĩo ul' termĩs clausu3 mĩoꝛ patet de se. Ad quĩtã dubitatiõẽ pncipalẽ dicũt quidã ꝙ in omni motu ul' mutatiõe rei natural' foꝛ^a substantial' ẽ pncipale pncipiũ actiuũ.ꝙ non uidet̃ michi ueꝝ quia sic aqua moueret̃ natural'r sursũ cũ esset leuificata.ꝙ falsũ ẽ ꝛ p3 ↄña quia ille mot⁹ ferret a pncipio intrĩseco aque.ſ. a foꝛ^a eius substãtiali. Secũdo foꝛma aque destruit cũ ẽ leuificata ꝛ remota ab impedimẽto ipa3 leuitatẽ.igit̃ a foꝛtiori ꝛ p modu3 sequelle etiã destruit motũ sͬsũ ↄsequẽtẽ ad leuitatẽ ꝛ si sic nõ faceret cũ. idẽ enĩ nõ coꝛrũpit ꝛ generat simĩl' ꝛ semel idẽ.tertio q2 foꝛma aq̃ dirrigit̃ ab agente infalibili.hoc aũt nõ dirrigit eã in motus disc õueniẽtes ꝛ coꝛrũpentes quarto quia aqua leuificata cõfoꝛtat g̃uitatẽ remissa3 in materia adhuc exñte3 ꝛ intendit igit̃ resistit motui sursũ ergo ñ fac̃ eũ Scd̃i dicunt ꝓbabilius ꝙ foꝛma subãlis pncipalius agit in opationibus ei conuenientibus.p3 p° de motibus rei naturalis cui⁹ est foꝛma p diffinionẽ nẽ.ẽ.n. pnᵐ pncipale actiuũ mot⁹ ꝛ quietis ↄuenientis rei ĩ qua est. 2° ẽt de motibus transeuntibus p3 q2 si asin⁹ g̃nat asinũ ꝛ ignis ignẽ ñ fac̃ pncipaliter hoc qualitas ignis uel asini eo ꝙ est minus nobilis q̃ foꝛma q̃ g̃nat̃ dñt 2° ꝙ foꝛ^a subãlis ñ est pnᵐ pncipale actm̃ ad mot⁹ ei discõuenientes.p3 p rões supius positas ↄ̃ pcedentẽ opinionẽ. Pro maioꝛi inquisitione huius opinionis ẽ notandum ꝙ duplicia sunt agentia quedam sunt suboꝛdinata ꝛ dicuntur quoꝛum posterius dependet in esse ꝛ agere a pꝛoꝛi sic ꝙ ñ põt esse aut agere nisi pꝛoꝛi coagente

Z° aduertendum est ꝙ in hoc est oꝛdo ꝙ posteri⁹ nequit agere nisi oĩa pꝛoꝛa coagant loquendo natural'r. pᵐ.n. agens ñ ur̃ poss̃ agere cũ quarto agente posterioꝛi nisi 2° ꝛ tertio intermedijs. Non.n ↄcederet Ar.deũ agere posse cum asino ꝛ asina generando pullũ nisi celo coagente uerũ tamen cathegoꝛematice loquendo põt dici ꝙ miraculose deus supplẽ poss3 oĩum intermedioꝝ agentium uirtutem. Tunc ur̃ mihi ꝙ in generatione ignis ab igne foꝛma ñ agit pncipaliter tanq̃ agns suboꝛdinatũ rõ q2 q̃uis illa foꝛma ignis ñ esset adhuc caliditas equaliter ageret igit̃.ipsa ñ est suboꝛdinata respectu huius caliditatis .ↄña t3 q2 si esset suboꝛdinata tunc caliditas depen deret in agere ab ea ꝛ sic ñ posset agere nisi ea coagente. añs p3 q2 si ista caliditas staret in ferro equaliter ageret ad generatiõem ignis ꝓut docet experientia de simili caliditate in ferro ꝛ ibi foꝛ^a ignis ñ coagẽt. ymo nec foꝛ^a ferri ut patuit in pme opinionis ꝓbatione. Z° ur̃ mihi ꝙ celũ imediate põt agere cum qualitatibus pmis. p3 per eos ubi actiones ille sunt foꝛmis substantialibus disconuenientes. Ex quo dicitur tertium ꝙ non est aliq̃ causa essentialis media inter qualitates pꝛimas ꝛ ceᵐ p3 q2 accidit ꝙ aliqua causa media concurrit in agendo Ex quo sequitur quarto ꝙ non magis oꝛdine essentiali foꝛma ignis agit ad generationem ignis q̃ caliditas eius.p3 q2 sine foꝛma ignis coagente fre

quenter generatur ignis ut per calefatiōꝫ a radijs luminis uł motu nunq̄ aūt gñaṫ ignis non coagente caliditate. Quinto uidetur michi sequi ꝙ ignis caliditas ē sub ordinata causa. patet quia non potest gñari ignis naturalꝛ sine caliditate. Sexto uidetur sequi ꝙ ad generationem ignis caliditas principalius agit q̄ꝫ forma substantialis alteri⁹ ignis. patet ex precedēte quia calitas ut causa effectialꝛ sbordinata est ꝛ forma ignis non. Septio sequi uṙ ꝙ in aliqua actiōe consequēte forme aliq̄ qualitas pncipalius agit q̄ꝫ ipsa forma pꝫ in gñatione ignis ab igne ꝯ calitate existe in materia in qua generaṫ per precedentē

Octauo dicitur ꝙ in omnibus actionibus manētibus in ipsa re naturali ꝯueniētibus eidem forma principali⁹ agit q̄ꝫ alq̄ qualitas eius ꝛ ob hoc uocaṫ natura. qꝛ ē principiuꝫ principale motus eius in quo est probatur quia respectu infrigidatōis aque calefacte forma aque est causa subordinata. igitur pari ratione ita est in omnibus alijs. consequentia tenet ꝛ añcedēs declaratur quia celuꝫ non potest eaꝫ facē sine forma substantiali aque igitur ꝛc. cōsequentia nota est ꝛ añs pꝫ quia cum ibi sit fortior caliditas q̄ꝫ frigiditas in subō non uidetur quomodo celum potest separare caliditatem ꝛ generare frigiditatem maiorem q̄ꝫ est frigiditas medij. ideo frequenter in medio calido ita fit ut in estate in aere calido. Et si diceṙtur ꝙ tota frigiditas ante generabatur q̄ꝫ forma aque. igitur pari rōne nunc posset. Dicitur ꝙ concesso ꝙ ita sit tamen nō hoc modo generabatur quomodo hec fit reductio. qꝛ pus generabatur in una parte medij q̄ꝫ in alia parte intensa frigiditas. hic autem fit reductio uniformiter per totam aquā unde non est credendum ꝙ uellīꝫ dicere formam aque aut aliquam aliam formam subālem eē cām subordinataꝫ simr in omni generatione frigiditatis sed uolo eam dicere subordinatam in tali reductiōe seu generatione. Sed tūc est pncipalis Dubitatio qꝛ coē est ualde dicere formā pncipalius agere in māꝫ exteriorem q̄ꝫ suā qualitatē quō saluabiṫ. ut ignem q̄ꝫ caliditatē eius. Pro isto pñt poni ꝓpositiones pma ꝛ nona in ordine ꝙ ista pncipalitas non attenditur penes formam respectu caliditatis eē causam subordinatā. pꝫ ex dictis. decima ꝙ forma pncipalius cōseruat qualitates q̄ꝫ qualitates eam. pꝫ qꝛ forma qualitates reducit ad esse perfectū ꝛ non econtra. ut aque forma frigiditatē reducit aqua calefacta remota a calefaciente ꝛ ex alio. qꝛ qualitates non uidemus manere in eē pfecto nisi forma manente pfecta. remoto generante qualitatē. forma aūt pfecta manet qualitatibus multū remissis. Undecima ꝙ iuxta hāc menteꝫ forma dṙ pncipalior in agendo qꝛ conseruat qualitates in suo genere pfecto ꝛ nō qualitates eq̄ pncipalꝛ formā. Notandum est 2° ꝙ phūs ꝓbat materiam esse naturam qꝛ illud qḋ manet in transmutatiōne ante ꝛ post ꝛ in quo est ipsa mutatō est natura. materia ē huiusmodi g̃ ꝛc. a^{or} pꝫ p diffinitōeꝫ nē qꝛ hoc est pncipale pncipiū passiuū mutatōis. b^{or} aꝫ qꝛ mā sēp manet ꝛ in ea fit mutatio formaꝝ. Itē ꝓbat formā esse nām qꝛ illud est nā p qḋ res naturalis est actu illud ꝙ est. sed hoc est per formam. igitur forma est natura. maior pꝫ qꝛ res naturalis est actu per naturam. minō pꝫ qꝛ non dicitur actu caro nisi adueniēte forma carnis. aut pñte. nec actu os nisi pñte forma ossis sicut in artificialibus ñ dṙ actu lectica. nisi adueniente aut pñte forma actuali lectice. Hic queritur utrum forma est magis natura q̄ꝫ materia. respondetur ꝙ sic ad istuꝫ intellectum ꝙ est perfectior natura q̄ꝫ materia. 2° qꝛ est actus materia solum potētia

Item dat eē actu mā solū po^{a}. 3° qꝛ est pn^{m} actm̄. ꝛ p ꝯñs maiorē hꝫ similitudinem cū pmo ente. g̃ est pfectior. Cor^{m}. corruptibile est aliq̄ incorruptibili pfecti⁹. seqṫ ex rñsione Si queraṫ utrū est finite uł infinite pfectior dicendū est ꝙ infinite. qꝛ quotienscunqꝫ multiplicareṫ pfectio mē nūq̄ꝫ attingeret perfectōem forme nec ualet ꝯñā. igiṫ est infinite pfecta. qꝛ a ꝯpatiō ad positiuū cū tali dictione includēte ne

gatõem ñ ualet ɔña sic ñ se^r incipit eē me lioꝛ.ğ incipit eē bonˀ. Tertio notādū est ꝙ phūs dicit in tractatu 2° mathēati cā differre a scia nāli qꝛ nālis diffinit per motū ꝛ māꝫ.ꝛ mathematica nō.qꝛ mathe matica ɔsiderat res abstracte a motu ꝛ a mā.i.ɔsidēat res ñ hñdo respectū ad mo tū ꝛ māꝫ.iuxta qō querit utrū mathema ticˀ dr̄t a phico. 2° icidentalr̄ de quo est ɔtrouersia inter beatū thomā ꝛ ɔmen tatoꝛē,utrū scie medie sint magis nāles ꝙ̄ mathematice. p solutōe.pmo nota ꝙ scia nālis dr̄ scia oia ɔsiderata ɔsideranſ i oꝛ dine ad motū.sed scia mathēatica est scia ɔsiderās ꝙ̄titatē ñ hñdo respectū ad mo tū uel mām. Tūc sit pma ppō.ñ oꝫ ma thematicū differre a nāli. pꝫ qꝛ stat ꝙ ois mathematicˀ sit nālis.ut si ois sciens ma thematicā.sil' sciat sciam nālem. 2^a p positio ē ꝙ scia mathēatica dr̄t a scia nā li se iōa essentialr̄. pꝫ qꝛ sicut seipa intrin sece eēntialr̄ est.ita seipa eēntialr̄ ab oi a° dr̄t.quocunqꝫ.n. alio circūscripto ab ipa adhuc a quolꝫ alio differret. Nec obstat si dicaī ipo deo eā dr̄e ab alijs cālr̄. qꝛ cū hoc stat ipam seipa intrisece ꝛ eēntialr̄ ab alijs dr̄e Tertia est scia mathēatica dr̄ differre a phica.ad istū intellectuꝫ ꝙ per phicam consideranī res in oꝛdine ad mo tum ꝛ p mathematicā ñ.unde pōt pbari unā differri ab alia sic arguendo ois scia considerans res in oꝛdine ad motū dr̄t a mathematica sed phica ɔsiderat res in oꝛ dine ad motū i^r ꝛc. Ad 2^{am} dubitatōꝫ dr̄ p°ꝙ termi mathēatici sunt q sūmūī a rebus pcise inꝙ̄^m sunt ꝙ̄te sicut sunt lon gum latū triangulare figuratū spericū re ctū angulare ꝛ huiusmōi.ꝛ ppōes ex his termis ɔposite uocanī ppe mathematice sic angulus trianguli extrinsecˀ est equal' duobus intrinsecis sibi oppositis.2° dr̄ ꝙ termini nāles sunt qui significant res in oꝛdine ad motū siue mutatōem ut ꝗña bile coꝛruptibile mixtuꝫ elemētatū ꝛ hˀi ꝛ ppōnes ex illis ɔposite sunt ppe nāles ut ꝙ oē ɔpositū ex mā est coꝛruptibile.

Tertio dr̄ ꝙ ppōes medie sunt q̄ hñt subm̄ uniˀ ꝛ pdicatū alteriˀ ut spicum est mobile circulariter Quarto dr̄ ꝙ pn^a pure pe mathēatica sunt nota ex significatiōe terminoꝝ ꝛ ñ p expientiā sicut hec si ab equalibˀ equalia demas ꝛc. pn^a uero pu re nālia sunt nō p expientiā ut ꝙ ois igis ē cal's lꝫ pn^a me^a ēt sī nō p expiētiam ut ꝙ ois radiˀ uisual' ē rectˀ Ex q̄ iferi 5^{am} ꝙ scie medie magis quo ad certitudineꝫ assimilanī nālibus ꝙ̄ mathēaticis.pꝫ nam certitudo suoꝛum pncipioꝝ ē magis nāl' ꝙ̄ mathematica qꝛ p expientiam acquiri tur ꝛ ñ aliter.ꝛ sic uerificaī opinio beati thome. Sexto ꝛ ultimo dr̄ ꝙ tales sci entie medie quo ad res ꝛ quo ad termios sunt magis mathematice ꝛ hec fuit mens ɔmentatoꝛis in 2° huiˀ. pbanī.n. coiter ɔclusiones sciaꝝ mediaruꝫ ex maioꝛe ma thematica ꝛ minoꝛe uero p experientiam sicut astronamus celū eē spericū sic argu endo.oē coꝛpus in cuiˀ medio est punctˀ a quo linee recte ducte ad circūferentiaꝫ sunt equales est spericum. celū est huius modi ğ ꝛc. ecce maioꝛē pure mathemati cā ꝛ minoꝛē nālē que pba^r per experien tiam eo ꝙ stelle in oī situ a terra apparēt eque magne ꝙ nō eēt nisi eque distarent undique a centro. Quarto est notādū ꝙ phūs in tractatu 3° dič quatuoꝛ eē ge nera cāꝝ.s.finalis.efficiēs.foꝛmalis. ꝛ mā lis.ꝛ nō plura nec paucioꝛa ꝛ pbat per in ductōem.qꝛ ñ repitur aliqua cā. qn sit cā aliquo illoꝝ geneꝝ.ꝙ sic intelligiī. ꝙ sūt tm̄ quatuoꝛ genera oēs cāe inꝙ̄^m cāe sūt significantia.ñ coincidentia in rōne signifi candi in que ille terminus cā diuidiī di uisionibus solitis assignari in assgnatōne sufficientie cāꝝ.que sic capiī.cū ois cā sit ad cuiˀeē se^r alīd.l' dat rei eē itrisece.l' ex trisece.si itrinsece.hoc est 2^r.qꝛ ul' ē cā tā ꝙ̄ ex quo res est. ꝛ sic ē mā. uel tāꝙ̄ quo res est actu hoc aliquid est in certa spē.ꝛ sic est foꝛma.si extrinsece hec ē iteꝝ du^r. qꝛ uel ab initio agit effectiue uel confua tiue ut sit res.ꝛ sic ē efficiēs.l' ex pte finis ɔplet reꝫ.ꝛ ē cā final'.ul' ei cā dat eē rei ut ex quo.ꝛ ē mā ul' eē quo ꝛ ē foꝛ^a.l' aquo ꝛ ē efficiēs.ul' ut ppter qd ē res.ꝛ ē finis pma dat subiūc.scda actualit'.3ª dat esse

Vlti rei naturalis sunt quatuor cause

etie 4ª dat pfectie· alij mōi cāndi ñ sꝛ nisi hi l' sub his ꝯtenti Hic queri cōsueuit utrū efficiens est cā· 2° utrū finis est causa·3° utrū cuiuslibet rei nālis sunt quatuoꝛ cāe·quarto que sunt ꝑpetates cāꝝ.

Ad pmū dr ꝙ sic. pʳ qꝛ qñcūqꝫ fit aliquid de nouo hoc nequit fieri nisi ab aliquo efficiente ꝫ rc·maioꝛ nota est·ꝛ mioꝛ pꝫ·qꝛ qō hꝫ de nouo eē uel est a seipo·ꝛ hꝫ est ipo'e·qꝛ nihil ꝑducit seipm·uel est ab alio·ꝛ hoc erit efficiens ei⁹·igiꝛ erit a causa efficiente·igiꝛ efficiens est cā·ꝙ aūt illō a quo res est tāq̄ ab alio sit ei⁹ cā efficiēs pꝫ qꝛ efficiens describiꝛ sic· est cā pp quā res est tanq̄ ab alio· Z° dr ꝙ multis modis dr aliquid eē cā efficiens· ꝛ uř ꝙ sex sunt ei⁹d uisiones·pma aliqua est conseruans aliqua ꝑducens· conseruans est duplex i ꝑpa·ꝛ est cā a qua res nō dependet in eē sed per quā preseruaꝛ a coꝛrumpentibus ꝛ eius contrarijs sicut locus locati totū sue partis·uel una pars aeꝝ alterius·alia est ꝑpa ꝛ est a q̄ res continue dependet in esse sic ꝙ sine eius influxu non posset res manere sicut sol luna deus. aliorum a se. ꝛ istud ꝑpissime est agens pp hunc continuū influxū· ꝑducens ē a qua res dependet in fieri siue depēdeat ab ea in ꝯseruari siue nō·ꝛ sic cal'itas depēdet in fieri ab alia cal'itate ꝑducēte cā. Zᵃ diuiō quedā ē cā efficiēs pncipalis quedā instrumētalis·pncipalis diciꝛ que dirrigit aliā in ꝑducēdo·Instrumētalis aūt que dirigiꝛ ab alia supiori·uñ pꝫ ꝙ in ꝯpatiōe ad cām pmā oēs alie sūt instrumētales·lꝫ p ꝯpatiōꝫ iꝛ se q̄dā eaꝝ sūt supiores ꝛ pncipales ꝛ q̄daꝫ inferiores seu instrales·exᵐ de pncipali ut deus celū·foꝛᵃ subālis·exᵐ de instrali· ut cal'itas lumē calefactionis figura mot⁹ local'·ꝛ cultelus incisionis ꝛ huiusmōi· Tertia diuisio· quedā est cā efficiens uľis· que eque pmo est cā mľ toꝝ spē diuersoꝝ·alia est pticularis·s·que eque pmo ñ est nisi cā unius. Exᵐ pmi ut deus seu celū· eque pmo est cā istoꝝ inserioꝛum· Exᵐ secundi ut caliditas solius caliditatis eque pmo est cā Quarta diuisio·aliqua est cā efficiens mediata· aliq̄ imediata·mediata dr tripliciter uno mō qꝛ nō est sil' p contactū·seu idistantiā cuꝫ paᵒ·2ᵒᵒ qꝛ est de se indeteriata ꝛ deteriatur p aliam·ꝛ his duobus mois ceᵐ dicē cā mediata effectus qui fit apud nos· Tertio mō qꝛ nō attingit usqꝫ ad signatū effectū sua uirtute.sed mouet unū ꝛ illud unū mouet in uirtute sua ultra.quō pater dr cā filij·qꝛ mouet ad generatōeꝫ semis· quod ultra agit uirtutem pris nihil plus agente pre generando filium· Et hoc mō cā occasionalis dr cā· contrarijs modis dr imediata· uel qꝛ sil' est cum passo per contactum uel idistantiam·2° qꝛ ē ad effectum illum deteriata·ꝛ tertio qꝛ agit ad effectū ꝑpa uirtute quō celum dicitur cā imediata hoꝝ que fiunt iferius qꝛ agit ea ꝑpa uirtute· Quinta diuisio·aliq̄ est cā efficiens positiua·s· q̄ positiue agit·ut sint res ꝑductiue uel conseruatiue· alia dr ꝑuatiua·s·que ñ agit ut sit res· sed si opposito mō se hēret eēt cā oppositi· ut absentia naute submersionis nauis interpositō terre eclipsis lune·uñ ualde dr longe causa efficiens ꝛ large· Sexta diuisio· aliq̄ est causa actualis ꝛ dicitur causa actu operans. alia est potentialis ꝛ dicitur causa disposita ad hoc ꝙ possit agere licet non agat·Exemplum pmi ut domificatoꝛ dicitur causa domus· Exemplum secūdi ut domificans dicitur causa eiusdem efficiens· Ad secundā dicitur ꝙ duplex est finis·s· finis· gratia cuius seu pmaria intentione dictus· ꝛ est· quę preexistit operationi·ꝛ gratia cuius fit tota operatō ac cuius intentio dirrigit operens in operando·ꝛ de hoc fine dicitur ꝙ ē causa cārum ultimum ꝛ optimum. qꝛ gratia eius fiunt omnia alia·ꝛ nihil ꝓhibet hunc finem esse idem cum agente diuersimode· ut deus est causa agens inquantū omnia aᵃ conseruat · ꝛ est causa finalis inquantum illa pma intentione conseruat ꝓpē seipsum·alius est finis quo · seu secundaria intentione dictus· ꝛ est finis qui ꝑducitur per operationem·de quo dicitur ꝙ est etiam causa·quia coiter respondeꝛ ad questionem querentem ꝓpter quid sit

res.ut propter quid ambulat eger ꝓpter sanitatē cōiter rñdetur/ pnitiosū enī esset recedē a cōi mō loquēdi.ꝛ coīr dr ꝙ di cēdo finis q̄ ē cā li finis āpliat ad futura

Nō enī sequit ꝙ finis sit sed sufficit ꝙ erit/effect⁹ enī qui ꝓducit nō solum ē ꝓpter hec que sūt sed ꝓpter aliqua q̄ erūt.ut ꝓpter finē.ꝛ finis ille frequenter coīcidit cū forᴬ.lꝫ sit hoc alio mō. Ad tertiā dicit p̄mo ꝙ cuiuslibꝫ rei nālis ꝓ prie dicte sūt quatuor cāe due intrīsece.s mā ꝛ forᴬ ꝛ due extrīsece.s.efficiēs ꝛ finis scḋo ꝙ alicui⁹ rei nālis large dicte nulla est cā.pꝫ de deo tertio ꝙ cuiuslibꝫ rei nā lis large in spera gñabiliū sūt tres cause sic large accepte qꝛ ipius materia est cā ꝯseruās finis ꝛ forᴬ.ꝛ ens forme.ē.causa mālis.efficiēs ꝛ finis q̄rto ꝙ nō cuiuslibꝫ rei sic dicte sūt q̄tuor cāe pꝫ de forᴬ cui⁹ nō est causa formal' sicut albedinis nulla est cā formal'. Ad q̄rtā dicit ꝙ phūs ī lrā ponit.ꝓprietates causaꝝ.s.ꝙ eiusdeꝫ rei sūt plures cāe p se pꝫ ex iā dictis.scḋo ꝙ cāe sī sibi ad inuicē cāe lꝫ diuersimōe patet quia efficiēs est cā ꝓductiā finis.ꝛ finis est cā final' efficiētis ꝛ silr est in cāis intrinsecis.mā.n.est cā subiectiua forme ꝛ forma est cā pfectiua subiecti seu actua tiua materie.nec est inconueniens. sic idē respectu eiusdem eē p̄us ꝛ posteri⁹ diuer simode tñ. Tertio ꝙ idē alr ꝛ alr se ha bens est cā contrarioꝝ ut uinuꝫ tempera te sūptum est causa boni habitus.ꝛ exces siue est cā mali habitus. Quinto notā dum est ꝙ fortuna sic diffinitur tractatu quarto secundi.est cā per accidens extra semper ꝛ frequenter in agente a ꝓposito ꝛ eoꝝ que ꝓpter hoc sunt.ꝛ hoc intelligi tur sic.fortuna est cā alicuius effect⁹ quē ꝓducit p̄ter intentionē eueniens extra sē per ꝛ frequenter in agente opposito.i. in agente ex electione seu deliberatiōem hñ te ꝛ extñs eoꝝ que ꝓpter hoc sunt.i.extñs nōbilis bonitatis uel malitie. uñ hec cau sa dr per se respectu effectus quem intē dit ꝛ per accñs respectu effect⁹ quē ñ intē dit agens a ꝓposito ē agens deliberatiuū effectus pp hoc dr notabilis bonitatis ul' malitie.eo ꝙ agens deliberatiū si eum p̄ sciuisset pp ipm alr ꝛ alr egisset.effect⁹ uō nō pp hoc dr ꝙ nō est notabilis bonitatꝭ uel malitie.ꝛ uocat a cōmentatore 2° ph̄i us otiosus effectus fortuitus dr effectus per accñs extra semp ꝛ frequenter in agē tibus a ꝓposito ꝛ eoꝝ que sunt pp hoc. Et exponit ꝓportional'r sicut diffini° for me.nisi ꝙ dꝫ dici effectus per accñs.i. ef fectus p̄ter intentionē agentis particulaꝝ ipm p̄ncipaliter ꝓducentis eueniens. Ca sus sic describitur capi⁹ casum coīter.est cā p accñs effectus euenientis extra semp ꝛ frequenter coꝝ que sunt propter hoc. ꝛ sic est superius ad fortunam.stricte sic describitur est cā per accñs effectus ex tra semper ꝛ frequenter euenientis in agē tibus sine ꝓposito ꝛ eoꝝ que sunt ꝓpter hoc ꝛ sic ex opposito describitur casus contra fortunā Effectus cāualis coīter sic describitur est effectus per accidens extra semper ꝛ frequenter eorum que sī ꝓpter hoc ꝛ sic est superius ad effectum fortuitum. stricte capiē° addatur diffi° ni p̄dicte in agentib⁹ sine ꝓposito. Que ritur hic utrum aliquid sit a fortuna. 2° utrum casus et fortuna sunt cause agētes tertio utrum reperiuntur in contingenti bus ad utrūlibet casus ꝛ fortuna. Ad p̄mam respondetur ꝙ sic. ꝓbatur cōmu ni loquutione hominum dicentium de ef fectu raro ꝛ preter intentionem hominis agentis eueniente si sit notabilis bonita tis uel malitie quod sit a fortuna. ꝛ ꝙ ali quis ē eufortunatus ꝛ aliqs īfortunat⁹ Ex quo sequitur fortunā esse causam qꝛ cum a fortuna dicitur aliquid fieri ꝛ a ō notat causaꝫ.oportet ꝙ fortuna sit causa.

Secundo dicitur ꝙ effect⁹ non dicit fortuitus quia raro euenit in tempore qꝛ sic ~~conclusiones~~ magne plaꝝ dicerentur fortuite scḋo nec dicit fortuit⁹ eo ꝙ eue nit p̄ter intentiōꝫ.quia omnis qui euenit euenit cū intentiōe p̄mi agētis nichil eniꝫ fit nisi ipm p̄ma cā uelit fieri. Tertio nō dicit fortuit⁹ eo ꝙ raro euenit in ordi ne ad omnes suas causas nā omnis effec tus mūdi eueniēs semp eueniret ī ordine

ad omnes suas causas oibus eni causis exntibus eisdē effect' eēt idē· Quarto dicit q effect' dicit fortuit' eo q ē effec tus nobilis bonitatis uel malitie extra sēper & frequēter eueniēs in ordine ad uo luntatē huānam.ipm pticulariter & pnci paliter pducentē pter ipius intentiōz p3 ex cōi locutiōe·dicit eni hō fortuāt' si pt intentiōz·effect' talis sibi ztingat natus solu3 per tales opationes euenire extra sēper & frequēter·ut si quis uelet fodere terrā & inueniat aur Pro secunda du bitatione est notandum q fortuna uel ali nd est in re q intellectus humanus inq tū ipe pducit aliquem effectū notabilis bonitatis uel malitie extra semp l' frequē ter & pter illius intentionē·Casus uero di citur natura inquantū sic pducit effectu3 notabilis bonitatis ul' malitie·ex quo ap paret q casus est natura & intellectus est fortūa·Quo pmisso p3 q casus & fortuna possunt eē cause materiales & formales fi nales & efficientes·a3 pm q2 intellect' & na tura sunt cause materiales cognitionum eis inherentium in quibusdam ut anima hoīs cognitionis sensitiue· & aīa intellec tiua sue sciē·2m p3 q2 intellectus & natura sunt finis oīum alior ordinator in ea tan q in fine3· Et tertiū notū est q2 intellect' est cā formalis hominis & nā rei naturalis ex quo sequitur·4m q sunt cause agentes forme·n·est agere·2° dr q inquantum sūt casus & fortuna solum sunt cause agentes pbatur q2 dicuntur casus & fortuna re spectu effectuū fortuitoru3·& illorum sunt cause agentes g &c·maior nota est· minor declaratur de fortuna· pmo q2 dr q effe ctus fortuitus fit a fortuna·a· aūt dnotat cām agentem·non·n·dicimus q in fortūa tanq in materia uel q fortuna sit eius cā formalis seu ēt q sit eius cā finalis cum effectus fortuitus frequenter est discon ueniens forme a qua fit·puta hominis in tellectui· 2° q2 si a fortuna fiat inuen' thesauri huius inuentionis intellectus n est forma nec materia cum fiat a fortuna non autem fit a sua forma uel a sua mate ria.nihil enim fit a forma ul' a materia sui fieret enim a seipo·nec ēt est cā finalis ei' eo q illa inuentio inquantū est effect' for tuitus anteq eueniat in nullū finē ordina tur ab intellectu·non·n·pscit intellect' cā debere inuenire nec ea3 intendit· g cū ei' fortuna sit cā o3 q sit eius cā efficiens· & hoc rōnabil'r·q2 facit eam· intendebat·n· intellectus unū facer q faciendo pduxit a d·s·effectum fortuitu3 Ad tertiam dr q casus & fortuna reperiuntur in contin gentibus ad utrūlibet· pbatur autorita te Aui· ita dicentis·2° quia diffinitio effe ctus fortuiti effectibus contingentib' ad utrunlibet conuenit·sunt·n· effectus p ac cidens q2 pter intentionem particularis agentis frequenter eueniunt·& extra sem per & frequenter· alias nō esset ad utrun libet·& sic de aliis· Uerum tn magis dici tur fortuna esse circa contingentia in pau tioribus eo q rōne illorum ceteris pari bus magis dr qs fortunari q si ad utrū libet eueniret· Sed in contrarium est au toritas cōmentatoris 2° huius Auicenā ipbantis·& rō sua est q2 nulla cā agens ē ad utrūlibet·modo cāe & forme sunt cāe agentes g &c·maior p3 q2 ad utrunlibet a gere est rōne indeterminationis· mō cau se agentes nō sunt indeterminate Con firmatur q2 si cā agens esset indetermina ta non plus produceret unum opposito rum q alterum·uel igit pduceret ambo q est impolē uel neutrum· & hētur ppost tum·q2 cā pducens non est cā indetermi nata· 2° ad utrunlibet est te sedere & tn nullus dicit q a casu uel fortuna sedec·

Ad ista pmo de autoritate commenta toris dicitur q fuit illius opinionis· nec creditur ei in hoc nisi inquantū rō sua p cederet spāliter contra Auicenam qui fu it tantus aut maior clicus sicut uel q ipe nec aliquod argumentum astringit ad su am opinionem nisi inquantum crederet uera·ubi·n·falsum dixisset non loquutus fuisset ut expertus in sua sciā· nec est au toritas contra ueritatem qualiscunq3

Ad suam rōnem dr q cā agens parti cularis est sepe ad utrunl3· frequenter·n· dicimus hominem se fortune exponere

ut ad duellū uocantem eque fortez sibi. ⁊ ad ꝓbatōem dr̄ ꝙ lʒ cā agens sit sꝑ d̄ter minata respectu effectus quē intendit. tñ frequenter respectu effectus contingētis sil' cum intento uel ꝑter intentum est īde terminata. ut taxillans determinauit uo luntatē ad lucrari ⁊ non ad ꝑdere qđ tñ ī ludo tali ad utrūlibet contigit. Ad cō firmatōem dr̄ ꝙ q̄ꝫ est ex cā particulari agente effectus ad utrūlibet nō ꝓducere tur magis q̄ꝫ eius oppositum sed pp con cursum cāꝝ agentium superiorū ⁊ ēt cā rum materialium dispositarum plus pro ꝓductione unius alterius ꝓducit una ps nō alia Aliā soluit Aui. ꝙ in ordine ad potentiaʒ appetitiuā indeteriatā ad sede re ⁊ ad nō sedere/ad utrunlibet est seder' ⁊ respectu ei⁹ dr̄ sedere a fortuna uel a ca su. sed in ordine ad cām intendētem sede re est effectus ut ī pluribus. ⁊ iō ñ coīter dr̄ a casu qꝛ non est respectu eius a casu. nec est inconueniens ꝙ idem sit ut in plu ribus respectu unius ⁊ ad utrunlibet re spectu alterius uel ut in pauciorībus.

Notandū est sexto ꝙ casus ⁊ automa tū idem sunt. uñ ꝙ dr̄ casus apud latīc s apud grecos automatū appellatur. ⁊ est automatū idem ꝙ ꝑ se ⁊ frustra. Item de scribitur frustra in lr̄a ꝙ est operatō nō attingens finem pp queʒ fiebat. quē nata erat attingere. Item est eufortunium euē tus magni boni aut euasio magni mali ꝙ erat ꝓpe. Infortunium euentus ē magni mali uel non euentus magni boni ꝙ erat ꝓpe. Notandū est 7° ꝙ phūs ꝓbat in tractatu quinto. ad phm̄ naturalē specta re ꝓbare conclusiones suas per oīa gene ra cāꝝ. ꝓbetur sic. scīa ꝑncipaliter consi derans mouentia mota dʒ ꝓcedere per oīa genera cāꝝ. sed phīa naturalis consi derat mobilia mota igit̄ ⁊c̄. maior pʒ. qa considerans mouentia mota hʒ considerā re. uñ mouent̄ quo ad efficientē. pp quid mouentur quo ad finalem quid per mo tum acquirit̄ quo ad formalē. ⁊ ī quo ac quiritur quo ad materiales cās ⁊ nō sunt plura genera cārum. minor patet de se.

Quinto phūs dicit ꝙ mouentia ñ mo ta nō ampli⁹ phīce sunt considerationis. ⁊ pōt sic exponi ꝙ illa ñ sunt phīce consi derationis amplius. i. ulterius q̄ꝫ inquan tum mouent. phica. n. mouentia mota cō siderant inquantuʒ mouent ⁊ mouentur mouentia aūt non mota non considerant ulterius q̄ꝫ mouent. Notandum est 8° ꝙ phūs in sexto tractatu ꝓbat ꝙ natura agit ꝑpter finem. ꝓbatur sic. oē illud qđ ꝑ determinata media certum finem attin git agit ꝑpter illum. natura per determīa ta media certum finem attigit igitur agit ꝑpter illum. maior nota est. ⁊ minor pʒ ī ꝓductione fructuum in arboribus in ge neratione folioꝝ yrundinis. in generatio ne ignis per alterationem. in omnibus. n. uidemus naturam per conuenientia me dia ꝓcedere ad finem. ac si finem cogno sceret quem ꝓducit. ⁊ pʒ ex. 22°. metha fisice ꝙ regitur agente infallibili. s. ꝑma cāꝝ hec autem dirrigit in finem. Et tertiō qꝛ agit ꝑpter assimilare sibi passum. ⁊ 4° quia inconueniens esset dicere ꝙ talem finem qualem attingit attingeret preter intentōem cum nō possit tūc assignari rō quare frequenter semper attingit sil'eʒ fi nem. hic queri solet utrū nā ꝓducens mō strum intendit monstrum. 2° utrū necessi tas in rebus nālibus ꝓueniat ex ꝑte finis uel ex parte materie. ꝑ ꝑma est aduertē dum ꝙ monstrū dicitur effectus ꝓueniēs cū dispōnibus sibi disconuenientibus ut si homo ꝓducitur cum sex digitis in ma nu. 2° ꝙ hoc uerbū intendo ⁊ alia q̄ actū aīe interiorē īportant faciunt terios sequentes se. quos regunt ⁊ in quos tran sit suus actus appellare rōnem suam ſm quam talis terminus suum significatuʒ si gnificat ut intendo lucrū. i. intendo rem quō est lucrum ſm rōnem ſm quaʒ ē lu crum. 3° ꝙ monstruositas est illa dispo sitio disconueniens. pʒ qꝛ ea exclusa ces saret monstruositas. Per hoc dicitur ad ꝑmū quesitorum ꝙ monstrū natura ī tēdit patet quia hominē ꝓductū natura ī tendit qui est monstrū cū. n. ꝓducit con̄s uat ⁊ nutrit. 2° dicitur ꝙ natura non intendit monstrū. pʒ per 2ᵐ ꝑmissorum.

ista tm̄ ualet sicut illa natura intendit rez que ē monstꝝ sub rōne monstruositatis ⁊ hoc ē falsū quia si intēderet sub rōe mōstruositatis tūc intēderet sub rōe defect⁹ qd̄ nullus phūs ꝯcederet eo ꝙ nā recta ab agēte in falibili nūꝙ̄ intēdit defectuz sic deus nūꝙ̄ uult malū nec intēdit malū tertio dicit̄ ꝙ mōstruositatē.s.sextū digitum nā intēdit pꝫ quia est quedā entitas mō omnē entitatē nā intēdit ⁊ pꝫ sic p̄ma

Quarto dicit̄ tanꝙ̄ ꝓbabile ꝙ nā intendit sex digitos in una manu.pꝫ hoc qꝛ hoc intendē nō includit rōnez defect⁹ seu mali.uñ nā fac̄ ⁊ sustinet sex digitos. In una manu ⁊ nō est dicēduꝫ ꝙ p̄ma nā naturans oīa hoc fac̄ nesciens aut nō uolēs ymo ꝯcederē ꝙ sex digitos in una manu inꝙ̄m sūt sex digiti nā intēdit.hoc autē ē quedā perfectio uniuersi cum ipsum ex rerum diuersitate pulcrius depictum sit ꝙ̄ rerum totali uniformitate. Ad 2am diuisionem primo dicit̄ ꝙ ipsa intelligit̄ de necessitate conditionata sicut uidelicꝫ cum necesse sit graue non prohibitum existens sursum descendere.utrum necesse sit solum fieri propter dispositionem materie uel potius propter finem necesse est sic fieri Ad quod dicitur p̄mo ꝙ necessitas rerum ⁊ dispositionum naturalium dependet ⁊ ꝓuenit a primo agente.s. domino deo.patet quia oīa que sunt ab eo depēdēt sic pꝫ p̊ celi ⁊.12. methafisice 2° dr̄ ꝙ necessitas in dispōnibus nālib⁹ reꝝ inferioꝝ dependet a celo qd̄ tota uirtus inferioris mundi gubernat̄ a celo p̄mo methauroꝝ.uñ diuersitas tēpoꝝ inequalitas dierum ⁊ noctiū.generatio herbarum ⁊ floꝝ corruptioqꝫ eorūdem sine dubio ꝓueīt a celo.nō sic tñ intelligatur ꝙ uelim dicē ꝙ dispōēs nāles nequeunt fieri nisi mediante celo.hoc.n.ñ est uerū qꝛ deus pōt miraculose ꝓducere sine celo.sed intelligo ꝙ loquendo nāl'r aut fꝫ legē currentē sine miraculo.si debēt dispōnes nāles fieri hic inferius ipē fient a celo.3° dr̄ ꝙ ēt dispō̄es reꝝ nālium dependent ⁊ ꝓueniunt ab agentibus inferioribus sic ꝙ sine miraculo ñ possent fieri sine eis.pꝫ qꝛ nunꝙ̄ generaret̄ asinus uel equus sine agentibus in inferioribus. Ex qb⁹ 4° se'r ꝙ tota necessitas dispōnis rerū nāliū dependet ab agentibus. pꝫ ex p̄oribus. Quinto dr̄ fm legē nē in reb⁹ nālibus mā ⁊ dispōēs tenētꝰ se ex pte e⁹ sunt simpr necessarie.pꝫ qꝛ ñ pōt gñari equus aut aliquid inferius nisi ex mā. Sexto ꝙ tota necessitas in opibus nature d̄pendet ex mā sic ꝙ nequit eē sine ea pꝫ ex p̄cedenti Septimo dr̄ ꝙ tota necessitas dependet ex fine grā cui⁹pꝫ qꝛ d̄pendet ex agentibus ut pꝫ in 4°r p̄mis ꝓpōnibus.diuersitatis.n. ⁊ oīa dispō hic inferius fit ab ipis agentib⁹.igit̄ a fine grā cui⁹.tꝫa qꝛ idē est agens ⁊ finis grā cuius qd̄libet.n.agens agit grā sui.s.ut ipm assimiletur deo inꝙ̄m est ei pos'e.iō p̄m agens est finis grā cui⁹ oīa agūt.ipm.n.est illud coē bonū grā cui⁹ oia builiora sunt pariter ⁊ excelsiora.sicut dr̄ sup p̄mo ethicorum ⁊ hoc dicit cōmentator inde subā orbis. ꝙ finis significat agens significatione necessaria. Octauo dr̄ ꝙ necessitas in rebus nālibus magis dependet a fine grā cuius ꝙ̄ a mā.pꝫ qꝛ finis grā cuius est cā mē ⁊ ñ est econtra.mā.n.in eēe ⁊ i dispōnibus suis dependet a fine gratia cuius. ⁊ pp ipsum est.est enim pp deum ⁊ pp alias causas agentes que sunt finis gratia cuius. Nono dr̄ ꝙ ꝓp̄e necessitas reꝝ naturalium ñ dependet a fine quo. pꝫ qꝛ forte finis quo est ipos'is ut medicus qñ qꝫ agit ꝓpter sanitatem ⁊ forte ipos'e est sine miraculo illam sanitatem produci. Inconueniens autem esset dicere ꝙ ab aliquo impossibili dispositiones materie uel actiones dependerent in eēe. Decimo potest dici ꝙ sicut finis quo est im ꝓprie causa ⁊ large causa. sic vꝫ ꝙ si esset non ageretur ꝓpter euꝫ sic improprie potest dici ꝙ necessitas rerum naturalium dependent a fine quo sic uidelꝫ ꝙ nisi attenderetur talis finis materia non sic disponeretur. ⁊ ad eundem intellectum uidetur phs uoluisse ꝙ finis quo est cā necessitatis materie quia materia non esset necessaria nisi agens uellet talem fi

nes quo· ꝛ hec de 2ª dubitatiõe ꝛ p ꝯñs de toto 2° libro phẏꝝ· ꝛ sic de ipo feliciẽ explicit utile ꝯpendiuȝ ad laudẽ dei·

Consequẽter seqtur tertius liber in quo phus determiat de passi on b⁹ intrisecis reꝝ nãliuȝ·s·de motu ꝛ ĩfinito ꝛ ẜȝ hoc ꝯtinet duos trac tatus pm⁹ẽ de motu 2⁹ẽ de ĩfinito Est pmo notãdũ ꝙ phus dic ĩ lrã tot eẽ spẽs mot⁹ quot sũt spẽs entis· ꝛ ĩtelligiẽ sic ꝙ tot sũt spẽs specialissĩe eẽntiales·significã tes res ad quas ẽ motus quot sunt spẽs hui⁹ termini mot⁹ pȝ·qꝛ spẽs mot⁹ diuer sificanẽ pp spẽs reꝝ ad quas uadit mot⁹ ut penes albedinẽ sũiẽ albatic ꝛ ita ĩ aliis denominaẽ eniȝ mot⁹ a terio suo ad quẽ

Itẽ dicit ꝙ nõ est mot⁹ pter quatuor pñta·s·pter subãȝ· qualitatẽ quãtitatem ꝛ ubi·pbatur qꝛ mot⁹ nõ est pter teriuȝ ad quẽ ẽ motus·ẜȝ solum sũt quatuor ter mini ad quos uadit mot⁹·s·termini illoꝝ pntõꝝ igiẽ ꝛc̃·maior nota ẽ·quia oĩs mo tus ẽ ad aliqueȝ terminũ· ꝛ minor pȝ·qa omnis saltẽ acquisitiuus ẽ aut ad subãm aut ad qualitateȝ·aut ad q̃titateȝ·aut ad ubi·sicut pȝ inductiue Iteȝ dicit ꝙ ad nãlem phm spectat cõsiderare de motu pbat·qꝛ ad eundeȝ ad quẽ spectat ꝯside rare de nã·spectat ꝯsiderare de motu·sed ad nãlem phm·spectat considerare de nã ab ea enim habet nomen·igiẽ ꝛ de motu maior patet qꝛ ignorato motu ignoratur nã· Hic queri solȝ utꝝ ignorato motu neceẽ ẽ ignorare nãm·qꝺ phus uiʳ uelle ratio ꝛ spãlꝛ circa motũ alteratiõis·utrũ ad alterationẽ ppe dictam reqriẽ aliquis fluxus distinct⁹ ab alterabili· ꝛ a qualita te ẜm quã ẽ alteratio· Tertio utruȝ q̃ litas que acquiriẽ in alteratiõe p se· ꝛ pro prie dicta acquiriẽ tota simul uꝉ p partẽ post pteȝ· Quarto utrũ in alteratione pprie dicta·ps qualitatis q̃ pus acgritur manet cũ parte qualitatis q̃ p⁹rius acqui ritur· Et qnto quia alteratio ppe dca uẽ fore inter qualitates ꝯtrarias uel me dias sicut pȝ per diffinitionẽ alterationis queriẽ utruȝ ꝯtraria possint se ꝯpati simꝉ in codeȝ sbo· Ad pmaȝ dẽ ꝙ hec dictõ ignoro ĩcludit negationẽ neganteȝ termi num in queȝ transit actus uerbi·ut igno ro motuȝ idest non cognosco motuȝ· Ex quo seqtur hanc esse impossibilem igno ratur motus·qꝛ infert illam non cogno scitur motus que ẽ impossibilis·propter cognitioneȝ diuinaȝ de necessitate omia cognoscentẽ· Secundo seqtur ꝙ ad il lam ignoraẽ motus· sequitur quodlibȝ aliud·patet quia añs est simplꝛ impossi bile per precedens· Tertio sequiẽ ꝙ ẜm hanc mentẽ h̃ est necẽia ꝛ necessaria si ignoratur motus ignoratur nã patet p precedens·quia cum antecedens sit ipos sibile ad ipsum quodlibȝ sequitur·ẜȝ istõ est preter intentionem phi quia non log tur de cognitione dei/ꝛ ideo aliter diciẽ ꝙ phus uoluit intelligere·ꝙ lẏ ignorato motu exponatur sic si aliqs ignorat mo tuȝ· ꝛ secundum hoc tria dicuntur·pmuȝ quia hec est falsa si aliquis ignorat motũ necesse est ipm ignorare naturaȝ·patet qꝛ q̃uis omnis homo ignoret motũ adhuc ꝯtingens est ꝛ non necessarium ignorare naturaȝ· 2° ꝙ cognitione actuali stat aliqñ hominẽ naturã cognoscẽ· ꝛ omnem motũ qui ẽ accidens ignorare· cognitiõe actuali·patȝ qꝛ si aliqs soᵐ attenderet ad conceptum sbe talis naturã cognosceret/ ꝛ tñ oẽȝ motũ qui est accñs ignoraret/eo qꝺ actualiter nõ attendit nisi ad ꝯᵐ subẽ ꝛ iõ ñ repñtat accñtia· Tertio dẽ ꝙ iª cõ ditionalis est necessaria·si aliqs igñat mo tũ·talis ignorat nãm· ꝛ hanc uoluit phũs pʳ qꝛ ille terius nã supponit p mã ꝛ formã inquantum talia sunt pncipia actiua mot⁹ uel passiua ut dictum est in pmo notabili secundi· Item dictum est in nono notabili eiusdem· ꝙ uerba significantia actum aĩe interiorem·faciunt terminũ se quentem se·appellare suam rõnem· ꝛ sic sensus eius· ignorat motum est ille/igno rat rem que est motus ẜm conceptuȝ seu rẽ ẜm quã dẽ motus· ꝛ quicunqȝ ignorat sic motum ignorat rem que est natura se cundum conceptum ẜm queȝ dicitur nã pȝ qꝛ natura significat materiã ꝛ formaȝ· connotãdo ꝙ sũt pncipia mot⁹ ut dictuȝ·

est·ergo in ɔceptu nẽ intelligit̃ ɔceptus
mot⁹ igit̃ si aliquis cognoscit naturã ẜm
ɔᵐ nature talis cognoscit motũ ergo ex
opposito qui nõ cognoscit motum·nõ co
gnoscit naturã/qꝛ necessaria ẽ ɔdicional'
si aliquis ignorat motũ talis ignorat nãz
tamẽ non intelligas ꝙ si aliquis ignorat
diffinitiõz mot⁹·ꝙ talis etiã ignorat diffi
nitionez nẽ/nõ eni ẽ hoc uerꝫ ꝙ appellatõ
rõnis·non dicit̃ respectu diffinitiõis·sed
dicit̃ respectu ɔcept⁹·secũduz quẽ termi
nus suũ sigificat sigificatũ ⁊ ideo necesse
est nõ hr̃e itẽm·ɔceptũ·mot⁹ nõ habẽ ɔcep
tum nẽ.eo ꝙ in ɔceptu nẽ includit̃ ɔcep
tus mot⁹· Ad secũdã dicit̃·ꝙ in altera
tione ꝑprie dicta·nõ est ponẽdus·fluxus
distinct⁹ a q̃litate·secũduz quẽ est altatio
quia q̃litas·que successiue acquirit̃·ẽ met
alteratio·igit̃ frustra poneret̃ un⁹ ali⁹ flu
xus ɔsequẽtia tenet·quia si ipa sit altera°
tẽ omĩa pñt saluari sine fluxu supaddito
⁊ per ɔsequẽs frustra poneret̃ talis flux⁹
añcedens pꝫ·quia qualitas que acquirit̃
est actus alterabilis ⁊ per ipam·altabile
actuat̃·inq̃ᵐ est alterabile·quia inq̃ᵐ est
in ɔtinua tendẽtia ad terminũ illi⁹ q̃litat̃
Scd̃o·si sit ibi flux⁹ponend⁹·a q̃litate
distinct⁹·pono ꝙ deus eũ auferat.manẽte
in subiecto·ɔtinua·successiua ꝑductione
albedinis uł post dealbat̃ ⁊ si sic· d̃alba
tur sine fluxu distincto a q̃litate·igit̃ sup
fluit fluxus talis uel nõ dealbat̃ ⁊ hoc ẽ
impossibile.quia ꝑpter ɔtinuã ꝑductiõz
albedĩs ɔtinue fit magis albũ· ⁊ iplicat
ꝙ fiat magis albũ ⁊ nõ dealbat̃ ꝙ autez
deus talẽ fluxuz seq̃strare possit·pꝫ· qꝛ p
cos·ipe distinguit̃ a qualitate q̃ successiue
acqrit̃·ił stat ꝙ mañte ꝑductiõe iᵈsuccessi
ua·ille fluxus nõ sit p poᵈᵐ saltez ꝑmam
Tertio qꝛ talis fluxus·tpꝛ alteratiõis
essꝫ·uel igit̃ gñatur alio fluxu·a·erit ꝑces
sus i ifiᵐ· uel gñat̃ seipo·⁊ pari rõe dr̃et̃
hoc d̃ q̃litate·q̃ successiue ꝑducit̃ ·ꝙ ipa
gñat̃ fluxu q ẽ ipamet·⁊ nõ fluxu supad
dito·quarto qꝛ ponẽtes talez fluxum·di
cunt ipm radicari in q̃litate·q̃ ꝑducit̃.ẽt
sic ẽ posterior illa qualitate·sicut accidẽs
suo sbo·et est prior illa·qd̃ ꝑbatur quia
est uia in illaz qualitatẽ tanq̃ i terminum
modo uia est prior termino·⁊ sic ille flu
xus essꝫ prior qualitate q̃ acquirit̃·⁊ po
sterior eadẽ ꝙ est impossibile· Quinto
qꝛ q̃litas que acquiritur est uere acq̃sitio
partis post ptez· ꝑfectionis illius ad quẽ
tendit motus·igitur ipa ẽ uere motus p
diffinitionẽ motus ɔmentatoꝛis in isto 3°
ergo suꝑflue poneretur alius mot⁹.añs
ẽ satis notuz· qualitas enim q̃ successiue
acquiritur est sua acquisitio Coꝛᵐ una
⁊ eadez res·ẽ prius successiue ⁊ post per
manens.patet qꝛ qualitas ẜm quaz est al
teratio ẽ res successiua tuz acquirit̃·cum
tunc sit motus alteratiõis·⁊ postq̃ ẽ acq
sita ẽ res permanens·Iudicatur contra cõ
clusionez ꝙ ɔmentatoꝛ distinguit dupli
cem motũ·unuz p formaz fluentem ⁊ aliũ
ꝑ fluxu forme· Item ꝙ motus capit̃
pro ꝑfectione ad quam uadit motus·⁊ ꝑ
uia ad illã ꝑfectionem· Respondet̃ ꝙ
ɔmentator exponit seipm dicit·n·ꝙ acce
ptio motus pro forma fluẽte ẽ uerior·
lꝫ alia sit coloꝛ·ẽt uidet̃ uoluisse·ꝙ lꝫ tpꝛ
quo comẽtatus fuit libꝛos ꝑhi·erat cõis
oppinio ponẽs fluxũ·⁊ uiaz in formaz·i al
teratiõe·distingui a forma·tamẽ acceptio
mot⁹ pro forma est uerior·⁊ sic uꝛ oppo
situm cõis oppinionis tũc exñtis ponẽt̃
fluxum distinctuz uoluisse· Pro tertia
dubitatiõe·notandũ est·ꝙ qualitas dupl'r
est diuisibilis·uno mõ diuisione exñsiua
sui sbi·s·in ptes situal'r extra iuicẽ exñtes
⁊ hoc mõ querere utruz qualitas acquirat̃
tõ simul·est querẽ·utꝝ sbm ẜm se totum
simul·⁊ semel alteratur·sic ꝙ non ꝑus ẜz
unam ptem q̃ ẜm aliã·sic eniz q̃litas extẽ
siue acquireret̃ tota simul·⁊ quia de isto
modo nõ est ad pñs·ideo breuiꝛ me expe
dio de eo per duas ꝑpõnes·Prima est ꝙ
ubi alteratio fit soluz ab agente extrinse
co alterãte alterabili·alteratio fit prius
in una parte subiecti q̃ in alia remo
tiori ab agente·patet qꝛ tale alterans alte
rat per ɔtactũ·⁊ per ɔñs p partẽ ꝑpin
quiorem sibi primitꝰ incipit alterare qꝛ il
laz ꝑmitus ɔtinget·⁊ si alleget̃ autoritas
ꝑhi in ɔriũ i libro de ẜsu ⁊ sensato·ubi

nr uele· ꝙ drã est in motu alteratiõis ⁊ lo cali· q2 alterabile frequẽter totuʒ sil' alte ratur ita ꝙ nõ prius in una parte q̃ in alia secus ē de me⁹ motus localis nõ enim fit unq̃ simul motus p omnes partes medij

Respõdetur ꝙ phũs uoluit· ꝙ inq̃tuʒ ē ex parte ipsius alterantis fm se conside rati· nõ repugnat qn alterabile to^m simul alteretur si eniʒ ad ymaginationeʒ aliqḋ alteratm̃· fieret subito simul ppinquũ ad alterandũ· per totaʒ ipius alterabilis pro funditateʒ· ipsum subito totuʒ alterabile simul incipet alterare· sed q2 nõ potest in cipere alterare nisi per approximationeʒ debitaʒ· que fit successiue· necẽ est ipsum prius alterare pteʒ ppinquiozem sibi· q̃ partẽ distãtiorẽ· 2^a ppositio ē ꝙ ubi alteratio fit ab intrinseco effectiue· sicut i infrigidatiõe aque calefacte pbabile ē drẽ· ꝙ totuʒ alterabile simul incipit alte rari ut tota aqua sil' infrĩdari· p3 q2 talis alteratio fit ab agente intrĩseco· ꝙ oĩbus ptib⁹ alterabilis ē eque approximatum ergo eq̃ cito oẽs incipiũt alterare· Sʒ ɔtra forte drẽt· ꝙ forma aque prius icipit alterare aquã calefactã· in pte q̃ pri⁹ suffi cient remouet a calefaciente· ⁊ sic cũ non possit omnes eque cito remoueri ab agen te · uel alio calefaciẽte· non poterũt omẽs eque cito incipere ifrigidari Rñdebit ꝙ ẽt aliquo tp2 post remotionẽ aque cale facte ab extrĩseco nũduʒ forma aque re duxit· nec reducẽ sufficit aquã ad frigidi tateʒ· ymo nec ĩcipit infrĩdare· rõ ignis ca lefacit aquã spẽb⁹ calĩtatis· nãliter gñatis calĩtatl sic uidebit in 2° de aĩa q̃ spẽs ad huc remota aqua ab igne manẽt in aqua ⁊ q̃diu ille sũt· nõ sufficit forma aque ge nerare frigiditatẽ· ⁊ cũ tales cessant ibi ẽt forma aque simul per totuʒ incipit gñare frigiditateʒ· Sed adhuc replicabitur q2 tales spẽs nõ ĩ oĩbus ptibus siml' ces sant esse· dicit ꝙ probabile ē ꝙ sic· quia in aqua buliente pp ɔmixtioneʒ continuã ptium aque inuicẽ tales spẽs p totã aquã uident esse eque fortes· unde etiã nullus drĩaʒ pciperet in aqua buliente notabilẽ maiorẽ calĩtatẽ in una pte q̃ in alia· ⁊ oĩo

ɔclusio posita est ut pbabilis teneat· si ⁊ iq̃^m rõ concludit· ⁊ al'r nõ Alia ē diui sio qualitatl in ptes eius graduales seu i tensionales· s· adequate sil' extites fm situ ⁊ sic de illa ē ad pñs· ⁊ sic intelligit utruʒ to a latitudo itensionalis calĩtatis· i cale factiõe adequate extñs in eadẽ pte sbi· sit acgrit· uel una ps prius fm quã corp⁹ ē re missi⁹ calĩuʒ ⁊ alia posteri⁹ fʒ quã una cũ pma uł ẽt sola fit itensius calʒ· Ad qḋ ponit ɔ° rñsalis ꝙ q̃litas q̃ sic acgrit per alteratiõẽ acgrit pticularit· s· prius fʒ unã pteʒ ⁊ posteri⁹ fm aliã ptẽ gradualẽ ipi⁹ pbat sic necẽ ē si aliqd calefit p unã horã ɔtinue ꝙ p totaʒ horã in eo acquirit ali quid caliditatl· ⁊ tale qḋ acquirit in cale factione· nõ est nisi calĩtas· ğ continue ibi acgrit caliditas· ⁊ nõ est eadeʒ q̃ acgritur ĩ pma pte hore ⁊ que i 2^a· ğ tota q̃litas q̃ acgrit in tota hora acquirit per partem ante partem· consequentia tenet· ⁊ antece dens p pma parte tʒ· q2 alias nõ per totã horã duraret calefactio· nisi per totã ho ram acquireretur aliquid calidĩtatis· Et ex alio· q2 ex quo p totã horã calefit· oʒ ꝙ per totã horam al'r se hẽat fʒ calita tem q2 alias ñ moueret cum moueri sit a liter ⁊ al'r se hẽre· ⁊ ñ hʒ se al'r respectu ex trinseci· q2 omni extrinseco semoto p in tellectum adhuc staret ipm per totam ho ram calefieri· ğ habet se al'r ⁊ aliter per to tam horaʒ respectu intrinseci· ⁊ hoc negt esse nisi respectu caliditatis· cũ calefactio ñ attendat nisi penes al'r se hẽre in calita te· ğ p totã horã hʒ se aliter intrĩsece quo ad calitatem· ⁊ hoc non soluʒ est deperditiue tiõe cũ fiat continue calidius· ğ hoc est acquisitiue· ergo per totam horã acquirit aliqd calitatis ꝙ fuit maior· minor pbat q2 uel ꝙ acquiritur est calitas· ⁊ hẽt pro positũ· uel est gradus caliditatis qui nõ ē caliditas ⁊ hoc nõ· q2 gradus caliditatis nihil aliud est q̃ caliditas· cũ coĩter dica tur calitatẽ componi ex suis gradibus· ⁊ nõ ɔponit nisi ex talibus caliditatibus·

Item gradus frustra ponerentur di stincti a caliditate sicut ⁊ fluxus pũt arñ est argutũ· Item calefactõ ñ ẽẽt mo⁹ ad

caliditatem· quia non est nisi ad illud ꝙ per eam acquiritur· modo per eam non acquiritur nisi gradus calitatis q nō eēt caliditas· ⁊ tertia ps añtis pncipalis nota ē de se Zº pbatur· qꝛ in calefatōe· uel acquirit caliditas tota sil'· ⁊ hoc nō· quia nulla latitudo gradual' i bñtibꝰ ꝯtrariū pducit tota si· pbat qꝛ nō pōt latitudo gradualis tota simul corrumpi a ꝯtrario igit nec gñari· tꝫª qꝛ ut ꝙ pportionabl'r posset corrūpi sicut generari· añs pꝫ qꝛ q̄ cūqꝫ latitudie data minoris resistētie est eius medietas q̄ ipa tota· igit ꝯtrariū pꝰ sup medietatē obtinet· q̄ sup totuꝫ· ergo pus medietatē corrūpet q̄ totū· ul' dicet ꝙ caliditas quecūqꝫ data· gñatur succes siue loquēdo de ptibus gradualibꝰ· ⁊ hē tur ppositū· ⁊ hec ēt ꝯº pꝫ p diffinitionē ꝯmētatoris de motu dicētis ꝙ ē acqsitio ptis post pteꝫ· pfectiōis ad quā tēdit motus· g uoluit ꝙ pfectio caliditatis acqrit p ptem post partē· ēt phus in sexto dicit ꝙ dispō fm quaꝫ ē motus diuidit ppor tionabilit ipsi tēpori· ꝙ nō eēt nisi acqre retur pus fm unaꝫ pteꝫ· ⁊ posteriꝰ fꝫ aliā sed ꝯtra caliditas generās caliditatem in paᵐ frigidū ꝯtrariuꝫ ei· nō plus ē deter minata ad gñanduꝫ unuꝫ gradū· s· a· q̄ b· nec paᵐ magis dispositū ad retinēdū pus unuꝫ q̄ alteꝝ· nec potentia passi plus est ad unuꝫ q̄ ad aliud· ergo oꝫ ul' ꝙ generet sil' a· ⁊· b· ⁊ hēt· ppoᵐ qꝛ tota q̄litas gñat simul· uel nullū· ⁊ sic nunq̄ aliq qualitas gradualis generaret· ⁊ tꝫ ꝯña qꝛ ex oppo sito sequit oppᵐ· sequtur eniꝫ prius gñat a· q̄ b· g maior determinatio est ad gene randuꝫ· a· q̄· b· uel g agens ē magis deter minatū· uel passuꝫ· ul' potentia passi ꝙ est oᵐ añtis· añs pꝫ qꝛ cuꝫ omnes gradꝰ sūt eiusdem rōnis· nulla essꝫ rō· qr agens aut paᵐ plus essꝫ determinatū ad unū gradū eoꝝ q̄ ad aliud· Zº qꝛ caliditas i cale factōe cēntial'r tota sil' acqrit ⁊ manꝫ· ergo nō p ptē añ ptē· ꝯª pꝫ· ⁊ maior deʳ· qꝛ si n̄ tūc nō maneret eadē calitas cēntial'r· nec maneret eadē gradualitas· g nulla forma fm quā essꝫ ibi motus manēt eadē· ergo calefactio nō pōt dici unus motus· Et

ꝫº ꝙ per totū motū manet ideꝫ nomē cēn tiale uniuoce significans q̄litatem q̄ acq ritur· ergo manet eadē qualitas· ꝯña tenꝫ qꝛ ut pportionabile esse de idemptitate rōnis cēntialis· ⁊ qualitatis· añs pꝫ qꝛ hº nomē caliditas significat caliditatē q̄ est in principio motus· ⁊ q̄ ē in fine cēntialit ⁊ uniuoce· Ad illa dr· ad pᵐ· ꝙ gñans totale ipius caliditatis· nō ē indrns· ymo est deteriatū ad pducēduꝫ· a· añ· b· ⁊ cum dr ꝙ sunt eiusdē rōnis Uerꝝ ē· sed motꝰ ⁊ aspectꝰ celi q sūt tpꝛ gñatiōis a· nāl'r na ti sunt pducere cū agente pticulari ipsuꝫ a· ⁊ nullo mō· b· nō eniꝫ pōt idem effectus nūero in pl'ium instātiuꝫ quolibꝫ gñari ⁊ sic igit determinatio agētis ad a· ē p mo tuꝫ ⁊ aspectū celi pore ꝫ· qui pōt pducere cuꝫ tali agēte· a· ⁊ nullo mō· b· ⁊ motus se quēs pōt· b· ⁊ nō· a· ⁊ ex illa determiatiōe fit ordo in gñone· graduū ⁊ ptiuꝫ· nec mi ret qs me dicere celū determinare agens pticulare· reputo enim i tali actione pnci palius agere celū q̄ agens iferius· iuxta illud phi pmo methauroꝝ· necē est hunc mūdū iferiorē eē ꝯtiguuꝫ latitudibꝰ supi oribꝰ· ut tota eius uirtus gubernet inde·

Ad 2ᵐ dr ꝙ ibi ē una tota qualitas tocius q̄ ꝯtinue fꝫ ptes graduales acqrit ⁊ hoc sufficit ad unitatē motꝰ nō· n· regri tur ꝙ sit idem ꝙ acqrit i pma pte motus ⁊ in ultima· sic eniꝫ nec motus localis· nec aliqs alius essꝫ unus motꝰ sed ꝙ totum qd acquirit sit una dispō totalis· Ad tertium dicitur ꝙ licet idem nomen ⁊c· tamen qualitas que acquiritur sic secun dum partem continue aliam ⁊ aliam ma net tñ eadem qualitas totalis que toto motu acquiritur· Ad quartam dubita tionem· dicitur· ꝙ in alteratione proprie dicta· pars que prius acquiritur remanꝫ eadem cum parte· que posterius acquiri tur· probatur nam sicut qualitas remitti tur· ita per oppositum generatur· Sed in remissione· manet pars que prius fuit cum parte que corrūpitur corrupta ista parte· ergo per oppositam in intensione manet pars que prius acquirit· cū pte q̄ posteriꝰ acqʳ· aºʳ pꝫ ex ꝯucienti sil'itudie

q₃·quomõ aliq̃ res habet corruptiõ₃·mõ opp° hab₃ gñatiõ₃ ⁊ ñ a₃ aliq̃ rõ q̃re cali tas hñs plures ptes successiue corrũperet sic ꝙ una añ aliã·quin etiã sic gñare^r una a i aliã ⁊ mioꝛ p₃ per secũdã rõnẽ factã ad ɔclõnẽ rñsale₃ dubitatõis pcedentis.

Z° q₃ si nõ est sic·tũc sũma calitas in istanti corrũpit̃·⁊ p ɔñs nulli⁹ ess₃ resistẽ tie ꝙ ẽ in ɔueniẽs·⁊ p₃^A·q₃ cum inciperet remitti·tota esset ⁊ imediate post hoc·ni hil illius ess₃· Et 3^A frigiditas nãli acti one generaret caliditatẽ· siue antipistasi· ɔñs ẽ inɔueniẽs· ⁊ p₃^A· q₃ cu₃ frigiditas remittit caliditatẽ sũma₃·querit̃ de calidi tate q̃ post inuenit̃ in mã·utꝝ fuit añ·⁊ si sic hẽt̃ ꝓpo^m ꝙ fuit cũ gradu corrupto uel nõ fuit ante·⁊ si sic est genita· ⁊ nõ po test dici a quo nisi a fridítate·⁊ hẽt̃ ꝓpo^m ℞ñdebi^r forte ꝙ hoc nõ est inconueniẽs p modũ sequelle·ad remissionẽ calitatis i tensiõis post sũmã calitatẽ· mã nequit su bito incipere esse frigida pp dispositiõne₃ caliditatis sũme p̃mã que est ad caliditatem ⁊ nõ ad frigiditatẽ·nõ ual₃ rño· q₃ f₃ te tota latitu°caliditatis corrũpit̃ in mã i p̃mo instanti non eẽ illius calitatis·quan tũ est ex pte eius·ñ plus h₃ dispõnem ad caliditatẽ ꝙ̃ ad frigiditatẽ cũ nihil h₃ de utraq₃·ḡ cũ agẽs fri^m· gñans est p̃ns corrupta tota calitate citius generaret fridi tatẽ ꝙ̃ calitatẽ·Z° p^r ɔ°·q₃ alias tota lati tudo caliditatis eẽt gñata sil'· ꝙ est incõ ueniens·⁊ p₃ ɔña q₃ eẽt· ⁊ nihil eius ante fuit·3° ƒm qualitatẽ que manet inquiete. nunꝙ̃ fuisset motus· q₃ fuisset genita to^A simul·sed ꝯ frigiditas in calefactõne quo ad partes ad sil' exñtes i mã· tota sil' corrũpit̃.ḡ calitas tota sil' gnẽat̃·ɔña nõ est·⁊ añs p^r q₃ agens corrũpens est par tibus gradualibus illius qualitatis equa liter apꝓximatũ· ⁊ oẽs sunt eiusdẽ rõis ḡ nõ plus corrũpit unã ꝙ̃ aliã ḡ uel oẽs sil'·⁊ hẽt̃ ꝓp^m l' mix^m·⁊ sic q̃litas ñ reiteret Z° q₃ sequeret̃ ꝙ in fine illi⁹ hoꝛe·p quã me^m ɔtinue forti⁹ illuiaret̃ eẽt lumẽ ifi^m i illo me°·ɔñs est incõueniens·⁊ p₃ ɔña q₃ ꝙ̃^m lumẽ gñatur in p̃mo instanti·tm̃ lumẽ generat̃ in quolibet instantiũ sequẽtiũ cũ

lumen continue intenditur·ergo cum infi nita sint instantia· in fine erit lumen infi nitum·quia cum pars p̃ma manet cu₃ po steriori in fine erit lumen continens infi nitas partes·non coicantes·quarum que libet est eque intensa sicut lumen quod generatur in p̃mo instagti ergo illa con stituent infinitum lumen. Tertio seq̃t ꝙ albedo esset infinite perfecta·ɔñs non est uerum·p₃ tñ ɔña·q₃ data albedo in in finitũ est aliqua albedine perfectioꝛ·⁊tñ quel₃ albedo quantũcunq₃ remissa ẽ per fectioꝛ nigredine· ergo est in infinitũ pfe cta·maioꝛ p₃· q₃ ex quo albedo intendit̃ sicut opinio ponit·per additõem ptis ad partem·data albedo est in duplo intensi oꝛ sua medietate intensiua· ⁊ in decuplo sua decima·⁊ sic ultra in infinitum·ergo i duplo perfectõꝛ sua medietate· que est al bedo ⁊ in decuplo ⁊ sic ultra in infinitu₃ ⁊ minoꝛ p₃·q₃ tota spẽs albedinis est pfe ctioꝛ ꝙ̃ qðcunq₃ indiuiduũ spẽi nigredi nis. Quarto seq̃t ꝙ sũma friditas pos set in una hora generare infinitam frigidi tatem intensiue·ꝓbatur ɔña· quia sit ꝙ sũma frigiditas corrũpat sũmam calidi tatem in una hora p̃cise· sic ꝙ in p̃ma me dietate corrumpat medietatem p̃mam in tensiuam caliditatis·tunc arguitur sic· in p̃ma medietate generat aliquantam frigi ditatem· ⁊ in secunda parte ꝓportionali tantam sicut in p̃ma· ⁊ in tertia parte ꝓ portionali tantam sicut in secunda· ⁊ sic ultra· ergo in fine hore erit infinita frigi ditas·ɔña tenet quia continebit infinitas frigiditates· non comunicantes· quarum quelibet est tanta sicut frigiditas genita in p̃ma parte·⁊ antecedens ꝓ p̃ma pte p₃ quia actiuitas in 2^A pte ẽ eadẽ q̃ i p̃^A ⁊ re sistentia est i duplo minor· ḡ mot⁹ ẽ i du plo uelotior q₃ mot⁹ se^r ꝓportõem·ḡ i s⁹ duplo tpꝛ ꝓducit eq̃le·⁊ sil'r ꝓ^r·ꝙ in 3^A ꝓ duceret̃ tanta quanta in 2^A· quia semp in p te ꝓportiõali sequẽte manet actitas eadẽ ⁊ resi^A in duplo minorat̃. 5° calitas ut unũ poss₃ gñare calitatẽ sũmã ꝙ ẽ fal^m·⁊ patet consequentia·quia potest generare caliditatem ut unũ· ⁊ illa generata mate

ris est melius disposita· quia resistentia ē minor pro generatione secundi gradus· g potest secundum gradum ꝛ sic in duplo intensiorem ꝙ est ipsamet tenet ꝯseq̄ntia quia per conclusionem ꝛ manet cuȝ p̄mo ꝛ iterum poterit tertium ꝛ quartū usqȝ ad sumā· Ad istas obiectiones r̄ndet̄ ad primam ꝙ gradus primo introduct⁹ in materiā· habet in ea debiliꝰ esse· eo ꝙ materia est minus disposita ad ipȝ r̄ndendum ꝛ continue qui posterius producit̄· fortius habet e e· eo ꝙ materia ē magis disposita ad eius r̄ptiōȝ ergo primus in introductione p̄mus est in corruptione· secunduȝ hunc moduȝ ꝛ per hoc dicit̄ ꝙ frigiditas ī calefactione non tota sil' corrumpitur ꝛ ad probationeȝ dicitur· ꝙ lȝ agens sit eis eque approximatuȝ. tamen inuenit graduȝ primo introductuȝ minoris resistentie· ꝛ ideo euȝ p̄mo corrumpit Et sic ꝯn̄ter· debilior enim resisten⁹ citi⁹ corrumpitur n̄aliter· Alij dicunt ꝙ introductū ultimo· cor^r primo· quia minus ē radicat⁹ ī mā· qꝛ ꝙto mā magis forā priuatur tanto magis eā appetit· ꝛ tanto fortius forma radicatur in ipsa· Magis dicerem· s̄m primuȝ modum· uterqȝ tamen ē probabilis· Ad secundā dicitur ꝙ lumen est qualitas non diu permanens· sed ualde breui tempore· ꝛ ideo ratio non ꝓcedit· supponit enim ꝙ lumen ꝙ generat̄ in principio hore· manet usqȝ in fineȝ hore ꝛ hoc nō ē ratio supponit ꝙ lumē aliꝙ generatur in instāti ꝙ non credo· quia cōtrariuȝ dicitur in abbreuiationibus libri de anima· Uerum tamē si ꝯcederem ꝙ instātanee produceretur concedereȝ consequenter· ꝙ per nullum tp̄s manet idem lumen in medio· Nam sic instantance continue ꝓducit̄ ita istātanee· ꝯtinue depdit̄ ꝛ ꝯn̄t ꝙ sec⁹ ē ī gn̄one luiſ ꝛ ī gn̄one aliaꝝ q̄litatum q̄ successiue ꝓducunt̄ Al'r ēt dici pōt· ꝙ ī illuminatione medij· lucidū p̄muȝ lumen ꝓductum ꝙ diu ē sufficient̄ pn̄s ꝯseruat· ꝛ si approximet̄ magis ipſ medio nō generat nouuȝ lumē tm̄ ꝙtum ē p̄mū ꝓductū· sȝ solū supaddit priori luie g^m aliqueȝ intēsionis· ꝙ plus pōt ꝓducē

ꝙ erat gradus p̄cedens pp maiorē approximationeȝ sicut si ī medio nō illuiato· lucıduȝ datuȝ s̄m certum situm g sit· a· posſit ꝓducere lumen ut· 8· ꝛ s̄m maic ꝛc distantiā· in illud añ ꝓduxit lumē ut· vi· dꝛ ꝯn̄ter ꝙ ueniens ad situȝ a· nō gn̄abit in illud me^m lumē ut· 8· lȝ bn̄ priori cxñu ut vi· duos grad⁹ supaddit· ꝛ sic ipm faciet eē ut· 8· Et s̄m hunc mōȝ ꝙuis p totaȝ horā lumē intēderet̄· tamē nō ꝯtinue nec ī instāti aliquo si quēte p^m instāe· hore tm̄ lumen gn̄aret̄ in illo me⁹ sicut i primo instanti· Sicut ēt dōm ē in alia mā ꝙ caliditas ut· x· in 1 s̄m· nihil cal'itatis habēs pōt ꝓducere cal'itateȝ ut decē· ꝛ in subm̄ cal'm ut· 8 non facit tm̄· sȝ solū cal'itatē ut 2^a· Et hoc ē ꝙ agēs n̄alc pōt intm̄ sic ipȝ cū est gn̄ans necē sed nō in maius· ꝓportionab· ꝛ ē in gn̄ante equecc· respcū sui effectus· Ad 3^m ꝯcedit̄· ꝙ albedo ē in ifi^m pfectior nigredine· ꝛ nō uȝ ꝯn̄a. igit̄ ē ī infinituȝ pf· cta· qꝛ cuȝ tali negatiōe includa ī ly infi^m ꝯpatiua· nō supponit suū positm̄ sicut nō se^r· for in ifinitū maiorē albedinē hēbit· ꝙ ipȝ mediate post hoc hēbit positō ꝙ nihil iaȝ hēat albedis· ꝛ icipiat dealbari· g hēbit in ifi^m magnā albedineȝ·
Ad 4^m dr̄ ꝙ casus ille nunꝙ ꝯtingēt· s· ꝙ sūma friditas ī hora una· pcise gn̄aret sūmaȝ friditateȝ· ꝛ ꝙ ī p̄ma medietate hore corrumpēt p̄maȝ medietatē calitatı sūme· nisi tūc p accn̄s· resistentia· s̄c medietatis latitudis cal'itatis ab extrinseco iuuare· ꝛ tūc nō essȝ resistētia ī 2^a medietate ī duplo minor· ꝛ sic rō nō ꝓcedēt· ꝓbatio isti⁹· Nā ex quo sūma fritas ī p^a medietate supat medietatē sūme cal'itatis· nisi aliunde īpediat̄ ī breuiori supat 2^am medietateȝ· eo ꝙ resistētia ē ml'to mior ꝛ actiuitas eadē aut a^r· ꝛ sic cāus sic ponit̄ fūdatur sup fl'a ymaginatiōe· Z⁹ dr̄· ꝙ n̄ oȝ ꝙ si resistē^a sit ī duplo minor· ꝛ v̄tus actiua eadē· ꝙ pp h mo⁹ fiat ī duplo uelociō qꝛ mot⁹ n̄ se^r ꝓportionē agēt ad resistētiam· sȝ ꝓportionē ꝓportionū agētis ad resistentiā· nō· n· si sex mouēt duo a ꝓpor^e ne tripla· mouebūt unū ī duplo uelocius· qꝛ sex ad unum est ꝓportio sexcupla· ꝛ ipsa

non est dupla triple quia nō continet du as triplas·sicut dicet magis in septimo·

Ad quintum dicitur ꝙ caliditas de p se nequit generare caliditatē nisi sibi eq̄lem in gradu. licet de per accidens forte presit quandoqȝ maiorē ꝛ ideo cal'itas ut unū poterit producere caliditatem ut unum ꝛ tunc non plus·quia licet non habeat resistentiam tn̄·passum ē ei assimilatum totaliter ꝛ ideo de per se ultra non agit in illud in nec plus potest finis enim actionis nālis est assimilatio passi· Ad quintam dubitationem dicitur primo·ꝙ gradus caliditatis·secum pati potest gradus frigiditatis in eodem subiecto adeq̄te·patet quia fit in tepido quia habet tantum de caliditate sicut de frigiditate· Secundo quia uidemus ꝙ unus iudicat aquā esse calidam ad tactum·ꝙ non essȝ nisi haberet aliquem gradum caliditatis ꝙ alius iudicat esse frigidam·ꝙ non essȝ nisi haberet aliquem gradum frigiditatis

Tertio quia minus calidū habet gradus frigiditatis igitur ꝛc̄·consequentia tenet antecedens probatur·quia infrigidat magis calidum·ꝙ non esset·nisi haberet frigiditatem· Lumen enim minus non remittit maius eo ꝙ non habet ei cōtrarium. Ergo caliditas minor non remittit maiorem si ergo minus calidum remittit magis calidum·hoc est ratione frigiditatis· Quarto alias in aliquo instanti staret esse materiam primam sine qualitate prima·ꝙ non concederet ph̄us·probatur tamen ɔn̄a·quia posito ꝙ caliditas ꝛ siccitas ignis·uniformiter remittantur·in igne in primo instanti non esse earuȝ nulla qualitas prima erit in materia· Secundo dicitur ꝙ hec est impossibilis·contraria ad inuicem stant simul in eodē subiecto adequate·pȝ qꝛ si stant simul non sē contraria·ꝛ sunt contraria· quod īplicat

Tertio dicitur ꝙ contraria ad inuicē non possunt simul stare in eodem subiecto adequate·patet quia nec cōtraria que sunt· nec contraria que possunt esse pn̄t esse simul ergo ꝛc̄·Consequentia tenet et antecedens·ꝙ contraria que sunt nō possunt esse simul ut notū est· Sed ꝙ contraria que possunt esse·nequeūt simul stare·pȝ nulla possunt esse contraria·nisi possint sil' esse in tp̄e·eo ꝙ inter non entia·nl' inter aliqd qd̄ est ꝛ aliquid ꝙ nō ē nulla ē ɔtrarietas·modo contraria que possunt esse simul tempore nequeūt simul esse in eodem subiecto·quia non essent ɔtraria si simul tempore in eodem subiecto pn̄t esse· Quarto seqtur ꝙ non omnis caliditas omni frigiditati essȝ ɔtraria pȝ q̄a aliqua caliditas ꝛ aliq̄ frigiditas stant sil' p p̄mum·igit̄ talia nō sunt ɔ̄ria· Quinto seqtur ꝙ ɔtrarietas reꝝ non attēditur sufficient̄ penes sp̄ēm·patet qꝛ tunc omis frigiditas oī caliditati essȝ ɔtraria quia ois cal'itas cū omī ca'itate·ꝛ ois friditas cū oī friditate ē eiusdēȝ sp̄ēi sp̄ālissie ut suppo^r·ex 2° ꝺ q̄one ubi de h̄ uidebit̄·

Sexto dicitur ꝙ in qualitatibus primis preci⁹ equaliter sicut una expellitur alia introducitur·patet·quia si aqua calefit equaliter sicut remittitur frigiditas intenditur caliditas propositum habet̄ uel prius remittitur tota frigiditas an̄q̄ aliqua caliditas introducatur·ꝛ hoc non quia tunc nulla frigiditas compateretur secum aliquam caliditatem·ꝙ ē ɔtra p^m uel prius remitteret̄ aliqua latitudo frigiditatis licet nō tota·ꝛ post ulteri⁹ simul remitteret̄ friditas ꝛ introducet̄ cal'itas ꝛ hec esset fictio quia non possȝ dici q̄re poti⁹ in media remissiōe friditatis inciperet induci cal'itas q̄ i p̄ncipio· Septio dicitur ꝙ omnia corpora naturalia h̄n̄t eque multos gradus q̄litatum primaruȝ pȝ qꝛ si h̄rent pauciores cal'itates·h̄rent plures frigiditatis ꝛ ecōtra·similiter i humiditate ꝛ siccitate·qꝛ quando unus gradus uni⁹ remittit̄ tunc unus alteri⁹ itroducit̄· Octauo iuxta hoc dicitur·ꝙ si ymaginaremur sūmaȝ cal'itatem diuidi in x·partes itensionales graduales equales quas ptes uocarem⁹ decē grad⁹ cal'itatis Et pportionabl'r de sūma friditate·tunc q̄ncūqȝ grad⁹ cal'itatis ꝛ fritatis sic obinarent̄ ꝙ utriusqȝ qualitatis numer⁹ graduū sil' ɔiūct⁹ oīo excedēt numeꝝ ꝺnariū

non esset contrarietas. et quanto magis exce deret tanto esset maior contrarietas. patet quia quinque cum quinque et sex cum quatuor compatiuntur se in subiecto. ergo non sunt contrarii. tamen consequentia et antecedens patet per sextum. quia quando quinque unius corrumpuntur quinque alterius introducuntur. et ita in aliis. Patet secunda pars quia sex et quinque uel. 7. et. 4 sunt contraria. quia non compatiuntur se in eodem subiecto quia tale corpus haberet plures gradus qualitatum primarum quam si unam earum haberet in summo cuius contrarium dicit. Septima conclusio dicitur quod contrarietas attenditur penes speciem tantorum graduum. quia qualitatibus illis secundum illos tantos gradus repugnat simul esse in subiecto. patet quia penes speciem absolute. et hoc non per unam precedentem. uel penes speciem tantorum graduum etc. et habetur propositum. Sequitur de dubitationibus. et haec omnia dicta inteligantur naturaliter loquendo et sine miraculo. Secundo notandum est quod motus describitur sic in littera. Motus est actus entis in potentia. secundum quod in potentia et intelligitur sic. quod motus est actus mobilis quod est ens in potentia ad terminum motus. secundum quod est in potentia. i. in continua tendentia ad illum terminum. unde quia per modum mobile actu mouetur. ideo dicitur quod motus est actus. Quia autem omne quod mouetur est in potentia ad terminum uersus quem uadit motus. ymo inquantum est in actu non mouetur. ideo dicitur entis in potentia. Et tertio quia ad motum esse non sufficit quod sit actus incompletus entis in potentia ad aliquem terminum ymo ultra requiritur continua tendentia ad motus terminum. non enim mouetur ens habens caliditatem remissam motu calefactionis nisi continue actualiter tendat ad terminum talis motus ideo dicitur secundum quod in potentia. Iterum describitur motus quod est actus mobilis inquantum mobile et exponitur sicut precedens. Item tertio describitur quod est actus motiui et mobilis inquantum mobile et motiuum et commentatore quod est acquisitio partis post partem perfectionis ad quam uadit motus

sed he due descriptiones dantur solum de motu acquisitiuo. et capitur hic motus non solum prout conuertitur cum mutatione successiua simpliciter sed in subiecto. Hic dubitatur primo de motu locali. utrum sit res distincta a mobili et a loco. Secundo utrum motus localis est. Tertio utrum in motu locali termini positi distincti a fluxu sint necessarii. Quarto utrum omnis motus est de essentia termini ad quem.

Quinto utrum motus est actus imperfectus. Et sexto utrum corruptio est motus. Pro prima dubitatione supponitur primo quod moueri localiter est aliter et aliter se habere secundum prius et posterius. patet quia moueri est mutari cum constantia simpliciter. modo mutari ex quid nominis includit aliter et aliter se habere secundum prius et posterius. Uel saltem prius se habere aliqualiter. et posterius non taliter uel econtra secundum quod habetur in secundo capitulo quinti. Modo ex quolibet istorum sequitur supposita permanentia subiecti ipsum prius se habere aliqualiter et posterius aliter constantia autem simpliciter supponitur in hoc quod dicitur moueri. nam quod non manet in utroque termino. non mouetur.

Secundo supponitur quod quamuis esset solus lapis. una cum prima causa adhuc illum lapidem sine productione alterius substantie deus potest mouere motu simili motui locali quo mouetur deorsum. patet quia hoc non implicat contradictionem. Secundo quia articulus parisiensis est. deum posse mouere totum mundum motu recto. cum hoc non est tante uirtutis. uel maioris. quam fuit creatio mundi. aut subita iustificatio impii quam omnes catholici deo attribuunt. nec curetur si experientiis naturalibus dicta 2a suppositio. non consideretur. In inquisitione enim ueritatis licet omnem ueritatem. uel per se uel ratione seu autoritate notam supponere. eo quod omne uerum cuilibet uero est consonat primo ethicorum. Ex quibus sequitur conclusio quod motus essentialis similis motui locali distinguitur a loco. patet quia potest esse nullo loco existente. ut patet in tali motu lapidis. de quo dicit secunda suppositio. non enim esset tunc locus

tamen motus ille esset essentialiter simil' motui locali lapidis qui nunc est. 2ª 9° motus localis est res distincta a mobili. p'. q2 in casu secunde suppositionis. posito q deus talē lapidē mouēt. lapis iste actu mouerēt. igitur aliter se hēret. z al'z fm pus z posterius per pmam suppōnez z non ad aliquod extrinsecum cum nullū extrinsecum sit nisi deus. ad quem in prima medietate tpis ymaginati per qđ durat motus. non hz se al'z q in 2ª. ergo habet se respectu intrinseci z ñ respectu sui ipius. cum illud sit totaliter siml'z in essētia idem q ante. ergo per formā supadditā ul' ablatam. mō supponit q ñ p ablatā nō enīz est necēē. si deus lapidem moueat q ppter hoc ei aliquid auferat. g habet se aliter per formā supadditam. z nō pōt poni nisi motus. quia qualibz alia cū eū scripta adhuc staret deum illuz lapidem mouere. sic ergo per motuz superadditū habet se al'z. z hoc ē ppositū q2 tunc motus non est mobile cū mobile nō possit supaddi sibi ipsi. Ad illud quidam dicunt. q non opoztet q omne q mo'. alit z al'z se hre de facto. sed sufficit. q se hēat aliter z aliter ad aliq extrinsecum. nō taliter motum. si tale esset ad illum intellectum solum concedunt suppositionez primaz Alij obscurius dicunt. q hoc mouet. z habet se aliter z aliter extrinsece. ñ tamen per alicuius additionez uel depditionem. Prima harum rñsionuz nō sufficit. quia mens humana non concipit aliquid manere z ipsum totaliter z oīo habere similiter post sicut ante. si enim oīo taz positiue q puatiue. post sicut ante se haberet nō mutaretur. z si nō mutatur nō mouetur. Secūdo quia de facto mouetur ergo de facto mutatur. ergo de facto uel mutatur de sbo in sbm. z ex 9nti hz se aliter z aliter per terminos positiuos diuersos. uel de non subiecto in subiectuz uel de subiecto in non subiectum. quorū neutruz conuenit isti moueri. z isti descri bunt moueri q est terminus per se positiu' in se z in qualibet sua pte. per teriuz puatiuum uel negatiuum. s. per se hēre aliter ad aliquid nō taliter motum uel ad aliquod quiescens. z hoc est inconueniēs

2ª responsio uidetur mihi minus ualere apud phūm qui non concederet q aliquid essentialiter idem sine sui a q acqsitione l' depditōe hz se al'z z al'z fm prius z posterius. nec est necesse loqui sicut lo qui uolunt de huānitate xpi que fz quosdā nihil deperderet. supposito q a uerbo diuino dimitterēt ppe psonaliter z nihil ēt acquireret. siue. n. hoc sit uez siue non nimis remote est alterius questionis presentis. cum non opoztcat illam ineffabilē unionem motui uel alteri materie coī naturali equipari. Tertia 9° q motus localis est res distincta a mobili z a loco. pz q2 motus essentialiter ei similis est distinctus a mobili. z ēt a loco p pcedētes conclusiones. Quarta 9°. motus local' est res successiua. cuius ptes non permanent simul adequate. pz q2 cum sit qualitas addita mobili uel partes manent siñ nouarum superadditione. z hoc non. q2 sic mobile nō hēret se al'z z al'z continue intrinsece uel nouarum superadditione. z sic oz q oē q mouet localiter continue moueri uelotius. q2 cōtinue hēret pluresptes motus ēt infinito motu locali nō oz in mobili manere aliquaz qualitatē nature pmanentis plus q añ Sed contra dicēs si motus localis eēt distinctus a loco tunc pos'e eēt motuz localē eē z non eē locum q2 oīum distinctoz. unum pōt eē siñ alio. 2° q2 si sic. pª cā mo'' posset conseruare sine mobili z sic aliquis eēt mo' quo tñ nihil moueretur Ad pmā dr q motus localis pōt eē sine loco sic pr pōt eē siñ filio. tñ ipos'e ē mo'' localē eē nisi sit locus sic ipos'e est prem eē nisi sit filius. z hēre a pmis drnt sicut cōposite a diuisis. z iō pma 9ª neg' sicut format p pter h sicut formatq2 una est cōposita z alia diuisa. tñ bñ concederet sic diuisa ē q sumit. s. q oīum distinctoz unum pōt eē sine alio. Ad 2ᵃᵐ conced'r q motū localē pma cā pōt separe z sepatim conseruare a mobili. sed tunc non erit a mō motus. rō est q2 de rōe motus ē eē successi''

ꝛ actū mobil' ꝛ ita nō eēt dare que ē motus·poſtq̄ eēt ſepata·tūc.n· nulli⁹ mobilis eēt actus· Ad 2ᵃᵐ dubitationem eſt ꝯ⁹ pncipal'·ꝙ motus localis eſt uel ei conſimilis eſſential'ꝛ eſt·pᵗ pmo·qꝛ motū eē pꝯūs·in pmo dicit eſſe pnᵐ phie nālis 2ᵒ qꝛ aliquid mouetur local'ꝛ· ergo motus localis eſt·tꝫᵃ·qꝛ ꝯcretū poſitū de nl'lo uerificat· niſi ſuū abſtractū p aliq̄ ſupponat·nihil·n·eſt albū ſine albedine· Tertio qꝛ tpus eſt·ergo motus localis eſt uel ei conſil'is eſt·tꝫᵃ p phm̄ 4ᵒ.dicit·n·ꝙ tps nō eſt ſine motu·añs oēs concedunt· concedunt·n·diem eē uel horā· 4ᵒ qꝛ mo⁹ localis fuit·g̃ hec aliq̄n fuit uera·ſuppoſito ꝙ fuerit ſemp formata motus localis eſt·tꝫᵃ qꝛ nō eēt ppō de pterito uera· niſi alñ ſibi cāre ſponderet una de pñti uera

Coꝛᵐ·ptes motus localis ſūt·pꝫ qꝛ totum eſt·ergo ꝛ ptes·qꝛ totum eſt ſue partes· Jterū ſi motus localis eſt in una hora·in eadē eſt eius pma medietas· ꝛ ēt ei⁹ 2ᵃ·ſicut·n·totus motus eſt in hora· eo ꝙ tota hora menſurat·ita medietas eſt ī medietate hore· eo ꝙ in iᵃ medietate menſuratur· 2ᵐ coꝛᵐ·ptes eiuſdē motus nō ſunt ſimul adequate·loquendo de ptibus de quibus pportionabiliter diuidit tps pꝫ qꝛ p dicta in pcedenti dubitatiōe·ptes motus non pmanent· Tertiū coꝛᵐ·partes motus ſunt in continua ſucceſſione. ſic ꝙ una eſt p pus ꝛ alia per poſteriuſ·pꝫ qꝛ nō ſunt ſil' p pdicta·uñ motus eē conſiſtit ſi ꝛ·ſic eē tpꝛis ludi uel lectionis·talium enim eē·conſiſtit in continuo fiēi unū poſt aliud·Sed dices tu ſi motus ſic eſt tpus diuiſibile ē·puta tpus pñs· ꝛ ſic idē ſil' ſederet ꝛ ſtaret·qꝛ eodē tpꝛ preſente· 2ᵒ idē ſederet ꝛ nō ſederet· qꝛ in una parte tēporis eēt ſedens·ꝛ ſic ſederet· ꝛ in alia eēt non ſedens·ꝛ ſic non ſederet· 3ᵒ fᵐ eſſet ꝙ omne quod mutatur prius mutatum eſt·ꝙ eſt contra phm in ſexto·pꝫ conſequentia·qꝛ per horam pñtem diuiſibilē bene ſtat aliquid mutari·ꝛ non eſſe mutatum pus·ſ·ante illam horam· Quarto ſi tempus pñs ponitur diuiſibile quid debet uocari preſens· Quinto quomodo

exponitur ppoſitio de incipit·uel de deſinit· ſi tempus preſens ſic ponatur diuiſibile· Pro iſtis eſt notandum ꝙ prius tempore preſenti poteſt capi dupliciter· uno modo pro pori ſimpliciter· ꝛ ſic dicitur ꝙ pcedit tempus preſens·quia hoc ñ eſt ſed fuit ante totum tempus preſens· Alio modo p pori in reſpectu·ꝛ ſic priuſ dicitur·ꝙ reſpectu totius temporis preſentis· uel alicui⁹ partis eius precedit· p hoc reſpondetur ad iſta· Ad primum ꝙ non eſt inconueniens in tempore preſēti diuiſibili idem eē ſedens ꝛ ſtans pro diuerſis partibus uel ſedens ꝛ non ſedens calidum ꝛ frigidum·ꝛ autoritateſ que cōtrarium ſonant·debent intelligi ꝙ nihil ē ſedens ꝛ ſtans p eodem tempore adequate·ꝛ ita de aliis· Ad ſecundum ꝙ non ſequitur idem ſedere ꝛ nō ſederet· capiēdo ſedere prout importat idem tempus adequate quia ſi quis in una parte totalis temporis preſentis ſederet· ꝛ alia parte ñ ſederet·tamen falſum eſſet ꝙ ille nō ſederet·quia negatio negat tempus uerbi· p toto tempore preſente ꝛ qualibet eius parte·ꝛ ideo eius ſenſus eſt ꝛ ꝙ ille nullo tēpore preſenti ſedet· quod falſum eſt per caſuꝫ·quia ī aliqua parte tpis pñtis ſedet ꝛ quelibet pars temporis preſentis ē preſens·Ex quo ſequitur·ꝙ non per diuiſibilitateꝫ temporis ſequitur contradictoria ad inuicem eſſe uera ſimul· quia ſi uerbū cōſignificans tempus in utraqꝫ teneatur pro codeꝫ tempore adequate·tunc ſi affirmatiua ſit uera pro aliqua parte temporis negatiua erit falſa pro illa· ꝛ ex conſequenti ſimʳ.ſi autem non importaret idē tempus adequate non eſſet contradictio· eo quod non formarētur reſpectu eiuſdē temporis· Ad tertiam dicitur ꝙ phus in ſexto intelligit·ꝙ omne quod mutatur eſt prius mutatum capiendo per prius in reſpectu· quicquid eniꝫ mutatur in toto tempore·hoc in parte illius per prius eſt mutatum·quia per prius eſt in parte priori q̄ poſteriori· Ad quartuꝫ dicitur ꝙ tempus preſens ad placitum poſſumus capere ita longum ꝛ ita breue ſicut uolu

m⁹sic dicēdo dies ē·die utimur pro presē ti·⁊ annus est· anno utimur pro presente· non enim potest esse annus nec tempus in tempore minori ꝙ̄ est ipm Sed contra dicunt quidam· q₂ tunc tempus esset in potestate nostra ꝙ non est ita· quia ē mo tus celi· 2° q₂ est i illo mentali·homo ē animal nullum importat tempus natura liter·modo non est i potestate nostra uari are naturam·ergo ñ est i potestate nostra illo uerbo uti pro alio ⁊ alio tempore lō giori ⁊ minori· Ad primum horum di citur ꝙ licet res que est tempus est a na tura ꝓut tamen est tempus·dicitur respe ctiue ad animam humanam potente₃ mē surare motus mediante eo· sicut patet in fine quarti·Et ideo prout est tempus est i potestate nostra· quia est in potestate no stra uelle motus presentes mensurare lon giori uel minori tempore· ⁊ ideo ꝟm hoc est in potestate nostra pro tempore presē te capere motum minorem uel longiore₃

Ad secundum dicitur ꝙ hic dicta mē tali homo est animal· ly est non importat unum tempus determinatum·tamen intel lectus potest formare in se conceptus cō plexiuos est alia presentis temporis alte rius spēi essentialis·significantes tempus longius uel breuius·⁊ ita ꝟm ꝙ placet di sputantibus uel loquentibus uti alio ⁊ a lio tempore presente ꝟm hoc ly est corre spondet in mente alteri ⁊ altēi conceptui complexiuo· Ad ultimum dicitur ꝙ propositio de incipit potest exponi sicut solitum est· capiendo nunc pro tempore p̄senti diuisibili· uerum tamen ad magis exq̄site inquirendum ueritatem· ly nunc frequenter capimus pro instanti indiuisi bili·ymaginato in tempore· ⁊ hoc ut ma gis clare possimus ueram̄ mutationem exp̄mere·⁊ sic ly nunc positum in ꝓpositi onibus exponentibus ꝓpositionem de i cipit ⁊ desinit·nam ꝑ tempore p̄senti tene tur·sed pro nunc ymaginarie existente in eo ꝙ ymaginatur diuidere totum temp⁹ p̄teritum· ⁊ etiam partem presentis. que fuerat ante hanc situationem centri solis numeralem ad aliquod fixum contra to tum tempus futurum ⁊ partem p̄ntis fu turam·que erit post hanc situationem cē tri solis Pro tertia dubitatione p̄mit titur ꝙ linee termini sunt p̄ma pars ⁊ ul tima eius·non enim sunt res extrinsece· q₂ l₃ nihil extrinsecū eēt adhuc linea ess₃ terminata·eo ꝙ non ess₃ infinita· nec etiā puncta indiuisibilia·eo ꝙ nulla sunt talia ut hic supponit̄·nec terminus linee ē ipa met tota linea· q₂ ipa existente una termi ni sunt plures· ⁊ ideo non possunt poni nisi p̄ma pars ⁊ ultima linee·⁊ est p̄ma ps linee·p̄ma medietas aut pars minor medi etate citra cuius inceptionem nulla pars linee incipit·Ultima uero est medietas li nee uel pars minor medietate ultra cuius desitionem nulla pars linee desinit·Simi li modo cuius uis termini sunt eius p̄ma pars ⁊ eius ultima pars· Si contra dice retur ꝙ de ratione termini ⁊ esse indiuisi bile·exponatur ꝙ terminus debet esse in diuisibilis in plures partes·quarum que libet est terminus eiusdem Item ꝙ to tum continuum est inter suos terminos· Dicatur ꝙ intelligitur ꝙ nihil continuu₃ est ultra suos terminos· Item ꝙ non est dare p̄mum mutatum esse nec ultimū in sexto·Exponatur ꝙ non est dare p̄mū quo ad desitionem· quia quacunq₃ parte continui data citra eius desitionem· alia pars continui desinit ut si capitur prima quarta citra eius desitionem desinit p̄ma octaua· tñ bñ est dare p̄mam quo ad in ceptionem·quia citra inceptionem prime quarte·nulla pars continui incipit nec ci tra inceptōnem p̄me tertie·aut p̄me sexte ⁊ sic de alijs Eodem modo non est da re ultimam quo ad inceptionem· quia ul tra cuiuslibet partis que signaretur ut ul timaꝝ inceptionem·alia pars continui in cipientis· quia si signaretur ultima quar ta·ulterius incipit ultima octaua· ⁊ sic sē per est·tamen bene est dare ultimam quo ad desitionem· quia post desitionem ulti me quarte tertie uel quinte nulla pars continui desinit· Secundo p̄mittitur ꝙ dupliciter est motus diuisibilis·s·extrē siue diuisione mobilis ⁊ ita extensus est

motus grauis descendentis sicut est ip sum graue· et sic diuiditur motus in par tes simul existētes· simul enim omnes p tes mobili mouentur· Alio modo ī par tes succedētes sibi inuicem diuisione tem poris et ñ existētes simul· et de illa diuisi one ītelligitur dubitatio· Tūc per hoc respōdetur ad dubitatiōem· q ñ est de ra tione motus localis habere terminos po sitiuos distictos a fluxu· patet· quia uel il li essent loca· et hoc ñ quia motus eiusdē rationis cum locali potest esse sine loco ut dictū est de dubio precedente uel mu tata et talia ñ sunt in motu sic nec puncta in linea ut in sexto dicetur· uel essent met mobile· et· hoc non· quia mobili existente uno termini sunt plures. ergo non uideē q esset aliud· ergo non est necesse ibi po nere terminos distinctos a fluxu· Se cundo cum motus sit continuum termini eius debent poni· pma pars et ultima ps ipsius· tales autem sunt partes fluxus· er go non est necesse ponere ibi alios termi nos. maior patet· quia ita dictu est ō om ni continuo in isto dubio prius· Secū do dicitur· q frequenter in motu locali sunt alij termini extrinseci· patet quia in motu locali naturali grauis uel leuis· loca naturalia eorum sunt termini extrinseci sui motus· mouentur· n· talia pp sua natu ralia loca· ideo cum sunt in locis naturali bus cessat eorum motus localis. Cor relarium non est inconueniens eiusdem motus localis esse plures terminos ad quem toliter distictos. patet quia motus naturalis grauis deorsum terminus ad quez est ultima pras illius motus· et etiaz locus naturralis illius grauis· est termi nus illius motus· et isti sūt totaliter distī cti· uerum est q hoc est aliter et aliter· nā ultima pars est intrinsecus· et locus extrī secus terminus· Secundum correlari um· cuiuslibet continui infiniti sunt ter mini intrinseci. patet quia quelibet ultīa modo infinite sunt ultime· ut ultima ter tia. ultima quarta· et sic in infinitum·

Ad quartam dubitaitonem· pmo dici tur q motus localis non est de essentia termini sui extrinseci· patet· q terminus extrinsecus ē locus ei⁹ modo cum dictū sit q motus localis est res successiua nul lo modo permanens· pz q non est ō essē tia loci quare etc· Secundo dicitur q mo tus localis frequenter nihil hz de termi no extrinseco ad quem ultimo nec etiam de termino a quo extrinseco ultimato· pz q si graue descendit per ignem aereз et aquam ad terram cum est in spera aeris nihil participat de loco a quo incipit p⁹ moueri· nec etiam de loco super terram ad quem ultimate pertigit mediante mo tu· Tertio dicitur q q̄diu moueē par ticipat de termino a quo non ultimato· et de termino ad quem non ultimato· pz q q̄diu mouetur exit de uno loco siue uno situ et intrat alium· ergo continue partici pat terminum a quo non ultimatum· q ab eo recedit· et terminum ad quem non ultimatum· q continue eum attingit· et se cundum hoc exponitur ꝓpositio quinto huius et sexto· dicens· q omne q moueē est partim in termino ad quem et partim in termino a quo· Quarto dicitur q motus localis est de essentia· termini sui ad quem intrinseci· ad illum intellectum q est eiusdem spēi spālissime cum eo· pa tet quia terminus ad quem est ultima ps motus· et cum motus sit forma simplex· est eiusdem spēi cum qualibet sui parte· Similiter ꝓbare posses q motus est de essentia termini sui a quo intrinseci· Et si queratur quare ergo motus magis di citur de essentia termini ad quem· per cō mentatorem et phos coiter q̄ termini a q̄ Respondetur q ideo est· q mouens· pn cipalius intendit terminum ad quem q̄ terminum a quo· eo q īmediatius attigit finem q̄ intendit· nihilominus ꝓpe loquē do terminus ad quem magis debet dici de essentia motus q̄ econtra· eo q pars magis ꝓpe dicitur de essentia totius q̄ totum de essentia sue partis· nec hoc ē cō tra conclusionem positam ante· et hoc de motu locali· sed quantum ad motum alte rationis ꝓpe dicte que est de contrario ī contrarium· ut ponamus de calidissimo

infrigidissimum. premittitur ꝙ illa alteratio potest dici secundū unā acceptionem gn̄o caliditatis q̄litatꝭ que producitꝰ ꝛ sic dicendū esset de terminis intrīsecis alterationis.s.calefactōis sicut de terminis intrinsecis motus localis.s.ꝙ gn̄atio caliditatis est de essentia termini sui ad quem intrinseci ad illum intellectum.ꝙ est eiusdem spēi specialissime essentialis cum eo terminus autem extrinsecus alterationis est forma substantialis.sicut dicetur primo de generatione ꝛ de essentia talis termini nō est alteratio. Alio mō alteratio dicitur totalis mutatio ꝯposita ex generatōne qualitatis sequentis ꝛ corruptione precedentis ut calefactio esset mutatio composita ex generatione caliditatis.ꝛ corruptiōe frigiditatis. Secūdo premittitur.ꝙ talis alterationis terminꝰ ad quem.licet improprie.dicitur q̄litas que producitꝰ ut calefactionis caliditas.ꝛ terminus a quo qualitas que abicitur ut calefactionis frigiditas licet forte minꝰ proprie. Tertio premittitur.ꝙ gn̄atio caliditatis est caliditas que generatur ꝛ corruptio frigiditatis est frigiditas que abicitur patet ex abbreuiationibꝰ primi

Ex quibus infertur conclusio ūn̄salis ꝙ talis alteratio non est de essentia alicꝰ sui termini.patet quia terminus ad quē est caliditas in calefactione.ꝛ de eiꝰ essētia non sunt generatio caliditatis ꝛ corruptio frigiditatis. que sunt calefactio seu alteratio proportionaliter probatur ꝙ nō est de essentia termini a q̄. Sc̄do dicitur.ꝙ potest uocari de essentia termini ad quem eo ꝙ alterans principaliter intēdit terminū ad quē.ꝛ hoc ītelligūt philosophus ꝛ conmentator. Tertio q̄tū ad motū generationis ꝛ corruptionis.nota ꝙ generatio successiua qn̄q3 est successiua propter intensionem gradualē forme que generatur ut in generatiōe caliditatis.prius generatur caliditas remissa ꝛ postea intensa. Secundo ē successiua propter extensionē quantitatiuā subiecti ī quo fit generatio.ut in gn̄atiōe ignis ex lignis.prius generatur ignis ex parte ligni propinquioris igni generāti ꝛ posteriꝰ ex parte ligni distātiori ab igne generante. Secundo advtē.ꝙ gn̄atōis duplices dicuntur termini intrinsici ꝛ sꝫ prima pars forme que generatur ꝛ ultīa ꝛ extrinseci ꝛ sic terminus aquo dicitur oratio negatiua significans formā illam non esse ꝛ terminus ad quem est oratio affirmatiua significans eandem eē ꝑportionabiliter. dicatur de corruptione.

Tunc de essentia generationis ꝛ corruptionis quo ad terminos.dicatur p̄cise sicut dictum est ᵭ motu locali quo ad suos. Quarto quo ad motum augumentationis ꝛ diminutionis dicendū est.ꝙ si augumentatio capiatur pro maioratione uiuentis per intus susceptionem nutrimēti.sic est idem ꝙ generatio. sicut supponitur ex libro de generatione.ꝛ ideo sic dicendum est de ipa ꝛ de eius terminis. sic de generatione ꝛ de diminutione sicut de corruptione.Si autem capiatur ꝑ rarefactione.tunc sicut quidam dicunt rarefactio fit per solum motum localem partiū eius ꝙ rarefit.ꝛ sic de rarefactione dicendum est sicut de motu locali. Alio modo dicunt alij ꝙ fit per generationem cuiusdam qualitatis que est raritas ꝛ corruptionem densitatis. ꝛ econtra de condensatione.ꝛ sic dicendum eēt de ea sicut de alteratione. Tertij dicunt ꝙ fit per generationē extensionis maioris ꝛ q̄titatis ꝯtinue in eodem subiecto.ꝛ hunc modum credo ueriorem. Secundo p̄mittitur. ꝙ hꝰ duplices sꝫ termī itrīseci.ꝛ sꝫ p̄ᵃ ps rarefactionis.ꝛ ultima. Et augum̄tatō que est rarefactio est de essentia horum terminorum ad illum intellectū ꝙ ē eiusdem speciei cum istis quelibet enim pars rarefactionis est rarefactio sicut dictum est de motu locali. Alij sunt termini extrinseci ꝛ possunt dici secundum phm in quinto.oratio affirmatiua significans q̄titatem minorem esse in termino a quo ꝛ h esset terminꝰ aquo ꝛ alia oratio affirmatiua significans q̄titatem maiorem eē in termino ad quem.sic enim dicitur in quinto huius.ꝙ motus est de affirmaꝰ in

affirma^m τ tūc dōȝ est ꝙ rarefactio ñ ē ð essentia talium terminorum nec econtra cum non sit de essentia orationum ꝓpor tionabiliter dicatur de diminutione τ ↄ densatione uerum est ꝙ de his .s. rare factione τ condensatione erit maior ser mo in quarto τ in primo de generatione

Hec de quarta dubitatione. Pro quinta dubitatione nota ꝙ actus est exi stere rem non sic.sicut potentia dicitur ut ex nono methafisice idest ex quo ali quid est actu respectu alicuius.ad qð ipȝ uel aliud solū dr̄ in poten^a eē.τ ē duplex. ꝑmus τ dr̄ act⁹ a quo nat⁹ est ꝓcedere a liquis act⁹ posterior.τ secundus q.s.pro cedit ab actu ꝑori. Ex quibus sequit̄ ꝑmo ꝙ oīs motus ē actus.qꝛ cū oi motu mobile actu mouetur.τ sine tali soluȝ di ceretur in potentia maiori.Z° ꝙ oīs mo tus est actus .2⁹ nam oīs motus ꝓcedit ab alio actu ꝑori ipi⁹ mouentis. mouens n.est actu τ eius actus est ꝑor ꝙ̄ motus ab eo ꝓcedens. Tertio dr̄ ꝙ oīs mot⁹ est actus ꝑmus. pȝ qꝛ ab aliquo motu ꝓ cedit ali⁹act⁹ posterior.s.calefactiue leui ficatio. Quarto dr̄ ꝙ oīs mot⁹ est act⁹ īpfectus.i.ñ ↄplete factus.pȝ.qꝛ ꝙ̄diu mo tus est.tādiu ast aliquid ei⁹ in fieri. τ per ↄñs ñ est ↄplete factus.ꝙ est.n. ↄplete fa ctū illi⁹ nihil est in fieri. cū hoc tñ stat ꝙ motus est perfectus eo ꝙ est actus.sed ñ est pfectio pfecta.i. cōpleta.sed incōpleta qꝛ incōplete facta. τ hoc de quinto ꝑnci pali. Ad sextā dubitationē.dr̄. ꝑmisso ꝙ in ꝓposito motus accipitur ꝓ mutatōe successiua facta in subō.ita ꝙ idē sunt cō uertibiliter motus τ mutatio talis.ꝙ oīs corruptio successiua est motus.ꝓ^r sic.oīs mutatio successiua facta in subō est mo⁹ oīs corruptio est mutatio successiua fcā i subō.ğ τc.maior nota est per supp^m.τ mi nor pȝ.qꝛ corruptio fit successiue uel per rem ꝯ́ſionē gradualē forme que corrūpit̄ sicut in corruptione calitatis uel frigidi tatis.uel ꝑꝑ extensionē quantitatiuā mē in qua fit corruptio.ut ignis corrūpit li gnū successiue.qꝛ ꝑus est i pte mē sibi ꝓ pinquiori τ posterius est in pte mē ab eo distantiori.Z° qꝛ corruptio est actus en tis in potentia. ſm ꝙ in potentia.s. actus mē que est in potentia ad non eē sub illa forma.ꝑut est in continua tendentia ad ñ eē illius forme. Tertio qꝛ gen.ratō suc cessiua est motus.igit̄ τ cor°. añs ē phi i lra.τ tȝ^a.qꝛ opposita debent esse eiusdeȝ generis. igitur cū generatio τ corruptio sunt opposita sicut pȝ in quīto si unū eoꝝ est de generatione motus sc^r ꝙ reliquuȝ τ aȝ p phm in ꝑdicamentis expsse. Sȝ contra qꝛ motus dȝ eē acquisitio ptis p⁹ ptem p cōmentatorē in cōmento.corrup° ñ est h⁹i acqsitio.2° ꝙ oīs mot⁹ est actus motiui in hoc 3°.corruptio ñ est act⁹ mo tiui. ꝓb^r ꝑmo qꝛ aliqua corruptio fit ꝑꝑ defectū conseruātis. τ ita ñ ur̄ eē a mouē te.Z° qꝛ mouens ñ intendit ñ eē.ad quod corruptio uadit. Tertio qꝛ actus agen tis fit ꝑꝑ assimilare pa^m ꝑmo de generati one.mō corruptio nō est assimilatio ad a gens iō corruptio inꝙ̄^m corruptio nuꝙ̄ passum assimilaret agenti. Quarto qa actus mouentis debet eē eius similitudo. mōdo corruptio nō est silitudo agentis.

Quīto sequit̄ ꝙ effect⁹ calefac ētis in medietate differt spē a calitate. Sexto calitas nō possȝ gñare calitatem nisi mo ueret subiectuȝ duob⁹ motib⁹ distinctis s.uno gñonis.τ alio corruptionis. Se ptimo ōmestrata friditate aque que cor rumpit̄.arguit̄ sic hec friditas nō ē act⁹ calitatis.hec friditas est hec corruptio friditatis igit̄.maior patet.quia unū con trariorum non est act⁹ alterius τ ex alio quia stat.ꝙ hec friditas fuit.ante ꝙ̄ illa caliditas.mō actus calitatis nō fuit ante ipammet calitatem. Pro cuasionibus uero istoꝝ nota.ꝙ aliqua forma triplicit̄ co^r.uno modo a ↄtrario ut friditas a ca'i tate.Alio modo ex deffectu cōseruantis ut sciā in aīa ex defectu aiadeuertētie.ul' lumen in me°.ex remotiōe lucidi. Ter tio mō ad corruptioneȝ sui subiecti.ut ad corruptiōȝ oculi bouis cor^l sensatio ei⁹.

Secūdo aduerte ꝙ quelibȝ haꝝ aliq̄ mō fit a corrūpēte.τ de ꝑma nō est du^m. quia fit a ↄrio sed ð scða τ tertia. pȝ quia

q̄ remouet ꝯſuans ul' corrūpit ſubiectū ẽe per mõ; ſequelle cõrūpit formā que ne quit mouē niſi i pñtia ꝯſuantis uel i aliq̃ ſubiecto. Tertio nõ ꝙ nūq̃ agēs nãle intēdit corrūpeꝛ pmo ⁊ pnciᵣ pꝫ eo ꝙ di gni⁹ eſt eſſe q̃ nõ eſſe ſꝫ bñ intēdit 2ᵒrio ⁊ ex ꝯñti·ſ·ꝙ itēdit aliquē finē pmo ⁊ de p ſe.queꝫ nõ põt attigere niſi formā aliaꝫ corrumpat. Per hoc ad obiectiões ad p̄ maꝫ·diciꝛ ꝙ illō dictuꝫ ꝯmētatoris intel ligiꝛ de motu acquiſitio Ad ſecūdaꝫ ꝯ cediꝛ maior·⁊ negaꝛ ꝙ corruptio non eſt actus motiui ⁊ ad pmā pbatiõꝫ diciꝛ·p ſecūduꝫ pmiſſoꝝ·ꝙ illa corruptio que fit ad defectuꝫ ꝯſuãtis·fit a remouēte ꝯſer uans. Ad ſecūdaꝫ diciꝛ per tertiū pmiſ ſoruꝫ· ꝙ agēs de p ſe·nõ intēdit corūpeꝛ ſed bñ ſecūdario·ſecūdū mõꝫ ſequelle ut dictuꝫ ē· Ad tertiā diciꝛ·ꝙ corruptio que fit a ꝯ̄rio fit ppter aſſimilare. paſſuꝫ quia ſine corruptiõe ꝯ̄rij·nequit paſſum aſſimilari agenti· Sed corruptio que fit ex remotiõe ꝯſeruãtis fit de per accñs p mõꝫ ſeq̃lle·ad itētiõem alteri⁹ finis queꝫ itēdit agēs ppter qꝛ remouet ꝯſuãs h⁹ effectum ꝙ aūt diciꝛ ꝙ actõnis naturalis finis eſt aſſimillatio paſſi intelligiꝛ de ac tione acquiſitiua·per idē pꝫ ad 4ᵐ ꝙ cor ruptio non eſt actus acquiſitiuus· Ad quintā diciꝛ ꝙ actus depditõis cal'itatis dr̃ ab ea ſpē·ſic ſpēs coloriſ·lꝫ ſit act⁹co loris dr̃ ſpē a colore Ad ſextā ꝯcediꝛ ꝙ cal'itas ⁊ queuis forᵃ hñs ꝯ̄riuꝫ in pa° nequit gñare ſibi ſimile·niſi moueat ſub iectuꝫ duob⁹ motib⁹ uno acquiſitiuo·⁊ alio depditiuo· Ad ſeptimā diciꝛ ꝙ il la friditas inq̃ᵐ eſt quedaꝫ entitas in ſe ꝯſiderata·nõ eſt actus cal'itatis illius·ſic ratio pbat·Sed illa frigiditas põt cõſide rari inq̃ᵐ ꝯtinue tendit ad nõ eē·⁊ ſic eſt actus corrūpētis·ſ· cal'itatis·facꝛ eniꝫ cor rumpens eam ſic eē· Hec de ſexta dubi tatione· Notãduꝫ eſt tertio ꝙ phus p bat in tertio·ꝙ mot⁹ eſt in mobili·qꝛ eſt actus eius· Itē pbat·ꝙ actio ⁊ pa° ſꝫ idē mot⁹ pbat ſic·qꝛ actio eſt illō q̄ pro duciꝛ ab agente· Et pa° eſt illud q̄ reci

pitur in pa°· ſed idē motus eſt·quí pdu cꝛtur ab agēte·⁊ qui recipiꝛ in pa°·igitur ⁊c·maiõ nota ē ex quid nõis mior pꝫ·qꝛ diſpõ que pduciꝛ ſeu recipiꝛ in pa°·pdu citur ab agēte·ſ·mouēte illō paᵐ· Iux q̄ queritur utꝝ oīs mot⁹ eſt in mobili· Secūdo utrum oīs actio eſt in pa°· Ad pmū rñdeꝛ ꝙ oīs mot⁹eſt in mobili·pba tur·oīs act⁹ q° mobile ſubiectiue moʳē in eo ſed oī motu mobile ſubiectiue moʳ ergo omnis motus eſt in mobili·Maior pꝫ qꝛ mobile totale nõ moʳ motu qui nõ eſt ſibi inherens ·ſed alteri·minor nota ē de ſe· Secundo quia motus localis eſt in mobili·ergo tenet conſequentia quia ſi de aliquo eſſet inſtantia maxime eſſet de motu locali· antecedens patet ex dic tis in ſecūdo notabili·quia eſt res diſtinc ta a mobili·⁊ ſucceſſiua.talis autem in nullo ſubiecto alio poteſt poni q̃ in mo bili· Secundo dicitur ꝙ motus non ē in mouēte inq̃tum eſt mouens·patet qꝛ tunc oportet omne mouēs moueri·ꝙ eſt fᵐ·⁊ patet conſequentia quia omne illud mouetur in quo eſt motus· Corᵐalic⁹ actus proprius· non eſt in eo· patet·quia motus eſt actus proprius mouentis.qui non ē in mouēte Secundo ſequitur·ꝙ mouens denominatur mouere ab actu ſibi extrinſeco·patet quia a motu nec eſt inconueniens ſicut diues denominatur a diuitijs ſibi extrinſecis Ad ſecūdaꝫ dicitur·premiſſo primo ꝙ actio capitur hic pro productione rei· aut cõſeruatiõe mediante q̃ agenſ immediate dr̃ agere pa° p diſpõne que recipiꝛ in pa°a q̃ immedi ate patiens dr̃ pati· Item ꝙ aliq̃d dr̃ pati ſubiectiue ⁊ eſt ſubiectuꝫ in quo p ducitur paſſio· Aliud dicitur pati ter miatiue·⁊ eſt illud ꝙ pa°ne corrumpiᵗur ſeu patiēdo corrumpiꝛ· Uerbi grã in ca lefactione aque aq̃ aut mã ei⁹ patiꝛ ſubiec tiue·frĩtas aūt q̃ corrūpiꝛ patiꝛ terīatiue p°iʳ dico ꝙ aliq̃ actio ñ ē pa° ſaltē in caſu poſſibili pꝫ·ſi deus pducēt ãg lū ſine ſb iecto·tal'creatio eēt actio·⁊ ñ eēt paſſio qꝛ nõ ē ſubiectiua·eo ꝙ nõ fit in ſbiecto· nec termiatiã eo ꝙ ea nichil corrūpitur·

Secūdo dicit ꝙ omīs actio nālis est pa°. Probat q̄ omīs actio que fit in sb iecto est passio. q̄ illud subiectū in quo ipa fit. patit. s3 ois ac° nālis fit i subiecto non enim eēt nālis nisi fieret in subiecto.

Cōfirmatur q̄ omnis passio est actio. Ergo omnis actio nālis est pa° ꝯña t3. q̄ sequit. igit aliqua actio ē pa° p ꝯuersiō3 ꝛ cū nō sit potiō rō de una actiōe nāli ꝙ̄ de alia. sequit ꝙ ois ꝛc. t3 ꝯña añs p3 q̄ uī implicare. ꝙ aliq̄ pa° eēt ꝛ a nullo fiēt. ergo omnis pa° fit ab aliquo agēte. Ergo ē actio. Co2m termini abstracti diuer soꝝ pdicamētoꝝ. pdicant de se iuicē ul'. p3 de actiōe nāli. ꝛ de passiōe Secūdū co2m. ꝙ nō est distinctio pñtoꝝ penes di stinctiō3 reꝝ significataꝝ sumēda. sed pe nes diuersu3 modu3 sigīficandi aut pñdi circa pmas sbas aut de pmis sōstantiis. sequit ex pma. Tertiū. ꝙ diuersoꝝ in spē est idē act°. p3 de agēte ꝛ patiente. q̄ pa° est act° utrusq3. ex ꝯclone. 4m ꝙ idē act° denoiat diuersa in spē imediate. p3 q̄ passio denoiat agēs agere inq̄m est actio. ꝛ patiēs pati. S3 ꝯdices tu. que lib3 actio dr̄t gñe a passiōe. ergo nō ē idē nuō cū passiōe. añs p3 q̄ ois actio est de gñe actōis. ꝛ pa° de gñe passionis. Se cūdo q̄ sequit. oīs actio nālis ē pa°. ergo oē agēs nāle ē patiēs. p locum a ꝯiugatis

Tertio q̄ pħus dic ꝙ actio nō ē pa° in lra. Ad illa dicit. ꝙ si dicant. ꝛ intel ligant res differre gñe. que nullo gñe con ueniūt nulla actio nālis dr̄t gñe a pass ōe iō nec numēo a passiōe. Quia est metpa° ꝛ iō sic negādū ē añs pme rōis. Si aūt aliqua dicūt dr̄e gñe in ppe u3 q̄ ꝯtinet sub diuersis gñib° sic ꝯcedēdū ē. ꝙ actō dr̄t a passiōe gñe. Et negāda ē ꝯña ergo nō est pa° ymo sic dr̄t idē a sciōo gñe. q̄ ꝯtinet sub diuersis gñib° Pħus autem in quīto methafisice dicens. ꝙ omīa dr̄a gñe differūt spē ꝛ nuō. itellexit ꝙ drñtia gñe p°° drūt spē ꝛ nuō. Sed h° non o3 ca piēdo dr̄a gñe 2°°. Ad secundū negat ꝯ°. quia locus a ꝯiugatis nō t3. nisi in pra tionib° qditatiuis sic nō sequit albū est dulce. ergo albedo ē dulcedo. Modo hec ptio nō ē qditatia Ad 3m dr̄ ꝙ pħs intellexit ꝙ hec p̄tio actio ē pa° non est quiditatiua sr̄ secundus tractatus.

Circa secundu3 tractatū tertij u3 de ifinito. ponit 4m nōbile. qō pħus pbat. ad nāle pħm spectat ꝯsiderare de infinito. pbat. de illo qō ē pa° magitudinis mot° ꝛ tpris spectat ad nālem pħm ꝯsiderare. s3 infim ꝛ fim ē pa° eoꝝ. ergo ꝛc. maiō p3 q̄ de illis prio ꝛ pn cipal3 ꝯsiderat pħus nālis sic p3 ex pmo nōbili tertij. ꝛ uidebit post. mio2 p3 quia qōl3 illoꝝ necē est esse fim aut infinitum iō qōl3 illoꝝ est infinitu3 in diuisiōe ꝛ fi nitu3 in extensiōe seu duratione. sic p°ba bebit. Quīto notādu3 ꝙ pħus pbat in isto tractatu. hanc ꝯclone3 nulu3 co2° sensibile. sm tact°. est actu infinitu3. pbat quia ul' esset simplex. ul' ꝯpositū. s3 nullo mōꝝ potest dici ꝙ ꝛc. maiō p3 ex sufficiē ti diuisiōe ꝛ mio2 pbat pmo ꝙ non com positu3. Quia ul' esset ꝯpositu3 ex infinitis simplicib°. ul' ex finitis solu3. Non ex infinitis ut suppo' ex pmo q̄ ñ sūt infini ta pncipia rei nālis. si ex finitis o3 ꝙ unū eoꝝ eēt i infim ul' pl'a ꝛ nullo mōꝝ potest dici. igit maiō p3 ex sufficienti diuisione. Et mino2 declarat. pmo. n. nō potest dici ꝙ plra coꝝ eēnt infinita q̄ cū co2p° sit lōgu3 latu3 ꝛ pfūdu3 co2p° infim eēt infi nite lōgu3. ergo omnē locū occuparet sm longitudinē. ꝛ eēt infinite latu3 ꝛ sic omi ne3 locū occuparet secūdu3 latitudinem. nūq̄ eni esset termi° sue lōgitudis siue latitudis eodē mō de pfūditate ergo unū infinitu3 omne spaciū occuparet. ꝛ p ꝯña nūq̄ posset aliud infinitum accipi. iō non pnt esse pl'a infinita. Si aūt dicatur. ꝙ unū eoꝝ solu3 est infinitu3. tūc cum illud sit ꝯrium alijs simplicib°. Et ipum infini tum sine pportione excederet alia. ꝛ ex ꝯñti alia ois co2rūperet in suā nām. ꝛ ꝯse quēter ipm solu3 remanēt. ꝙ est inconue niens ꝛ ꝯtra experientiā. Ergo p3 ꝙ nō pōt dici eē infim ꝯpom. Nec pōt dici ꝙ eē simplex rōe eadē. S3 rñdebit cani lato2 ꝙ infim erit pue uirtutis. ꝛ finitu3

magne sic si ignis eēt finitus·aer infit⁹ et ideo nō potest infinituȝ alia in sui naturā ꝯuertere· Hec remouet phus designā do de elemēto infinito·parteȝ finitā eq̄leȝ finito elemēto tūc aliq̄ri t pporᵒ uirtutis actiue elemēti finiti ad partē datā īfiniti· sit ergo ꝙ cuȝ elementum finitum nō ha beat uirtuteȝ actiuā infinitam· ꝙ uirtus eius sit in centuplo maioris ꝗ͞ pars data alterius uel in alio numero quouis· et ca piatur de infinito pars centupla ad p̄mā partē dataȝ·illa erit in centuplo maioris uirtutis ꝗ͞ p̄ma pars data·eo ꝙ ī cētuplo maior·et tanta fuit uirtus alterius el'ti fi niti·ḡ p̄ma pars data el'i infiniti centupla erit equalis uirtutis cum el'to finito·et cō stat ꝙ infinitum adhuc sine pportōne ex cedit uirtutem actiuam illius partis·eo ꝙ sine pportione excedit eius magnitudieȝ et in maiori corpore est maiō uirtus·ergo sine pportione excedit uirtutem alterius elementi finiti·qđ fuit pbandum· plures rationes ponit sed he sufficiant· Circa istam māme p̄mo dubitatur· utrum in ma iori corpore est maior uirtus· et uᷣ ꝙ non qꝛ tanta caliditas intensiue est in sintilla ignis sicut in toto igne· Zᵒ qꝛ eque forti ter infrigidaret cacabus aque maris ma num impositam·sicut faceret totuȝ mare Zᵒ queritur utrū est aliqua magnitu do actu infinita·e uᷣ ꝙ sic· qꝛ extra celuȝ est spacium infinitum· ḡ etc· pbatur ante cedens· qꝛ si homo eēt supra celum possȝ extendere brachiū et non posset nisi ī spa cio·igitur etc· Jtem ibi est extra·ḡ spaciū Jtem fabam ibi pductam deus possȝ elongare a celo·ḡ per aliquod spaciuȝ eā elongaret·igiᷣ ibi est spaciū· et non est po tior rō quare finiretur illud spacium in uno situ ꝗ͞ in alio·ḡ non terminatur·ḡ est infinitum· Tertio queritur utrum est aliqua longitudo īfinita·et arguitur ꝙ sic qꝛ linea giratiua est infinita·igitur tȝᴬ·añs pbatur·qꝛ componitur ex infinitis giris quarum quelibet est pedalis·et tales con stituunt infinitam longitudinem· Pro p̄ma harum dubitationum est p̄mo notā dum·ꝙ aliqua uirtus potest dici maiō al tera tripliciter·p̄mo ītensiue· sicut calidi tas ut quatuor diceref calid tate ut tria maior· Zᵒ modo extensiue qꝛ est magis extensa·et tertio modo in agendo·sȝ ꝙ fō tius ageret· et de hoc tertio modo est p̄nʳ ad p̄ns qđ Per hoc ad p̄mā dubitatio nem dico p̄mo ꝙ in maiori corpore ē ma ior uirtus extensiue·et notum est·qꝛ sicut corpus est maius ita uirtus eius est extē sior· sed non est ad ppositum· Zᴬ pro positio·ñ oȝ in maiori corpore eē maiorē uirtutē intensiue· pȝ per p̄mam rōnem fa ctam in mouendo dubitationem· Ter tia ppō ponitur et pbabil'r cum pho ꝙ ī maiori corpore est maior uirtus in agenᵒ sic ꝙ ceteris paribus ad maiorē distātiā maius calidū calefaceret ꝗ͞ minus·et ad e qualem fortius · et hoc docet experientia pᵒ ꝺ magno igne q remoti⁹ calefac ꝗ͞ face ret eius medietas·et ad equalem fortius· Zᵒ qꝛ maius pondus fortius ponderat ꝗ͞ minus·ceteris paribus·qr ignis magis alteraret.non alteraret fortius·Tertio qꝛ uase repleto aqua . ꝗ͞to ductus ponitur inferius tanto uehementiori impetu exit aqua · cuius alia ratio nequit assignari ꝗ͞ magnitudo maior aque superioris ad foramē· Corᵐ si esset infinituȝ corp⁹ ad ymaginationē qualificatū aliqua qualita te p̄ma ip̄m eēt infinite uirtutis in agēdo ſm talem qualitatem sequitur ex conclu sione·Sed contra dicetur·uel eēt infinite uirtutis in calefaciendo· posito ꝙ eēt ca lidum in puncto·a· assignato rōne ptium finitarum et signataruȝ·et hoc nequit dici uel infinitarum· et hoc non· qꝛ multe tan tum distant a puncto assignato· ꝙ in ipsā non possunt agere ut pars pedalis distās ab eo per centum leucas· Respondeᵗ ꝙ ratione infinitarum partium est infini te uirtutis·quarum quelibet est tanta· si cut hec certa data· et ad improbationem dicitur ꝙ multe tantum distant· ꝙ seor sum a toto separate non possent agere in punctum assignatum · siue centum siue mille leucis distēt ab eo Ad rōnes mo tas in p̄ncipio·ad p̄mā dᷣ ꝙ ē p 2ᴬ ppōe

Ad 2^am dr q mare fortius infrigidat multo manū ipositā q̄ faceret cacab⁹ aq̄ maris· sed h sensus tactus nequit discernere·eo q qñ est excellens sensibile in calefaciendo ⁊ ifridando multuꝫ decipir i iudicando de intenso ⁊ remisso ⁊ eque fōte iudicaret sintillā ignis tangens eam sicut totā flāmam cui⁹ est ps· cū tñ flāma tota put docet experientia·multo fortioris sit v tutis· Pro 2ª dubitatione pmo pmittit q si magnitudo infinita eēt· maxime esset spaciū extra celū·hoc est manifestū qꝛ nus q̄ posset eē infra celuꝫ· Tunc ponunt ppōnes faciles sm ueritatem·Prima· infinitum spacium posset esse extra celum· tenendo infinitū sincathego. qꝛ aliquantum spacium possꝫ esse ibi· ⁊ quātūlibet mai⁹ g infinitum·ꝯña tꝫ p exponētes· qꝛ ita exponit infinituꝫ·añs pꝫ·qꝛ sicut nullo pexistente spacio deus totius mundi spacium creauit·ita pari rōe extra celū·adhuc q̄^m libet spaciū potest pducere· eo q n̄ ē potentia ei⁹lītata· Z^a ppō· extra celū de facto nullū ē spaciū· pꝫ· qꝛ lꝫ fidelis ponē hꝫ deū ibi posse ponē spa^m tñ q fec n̄ hꝫ ponē·nisi cogēt autoritas sacre scripture quoniam non uidimus · ⁊ frustra fecisset ibi spacium· quia ad omnium naturaliuꝫ mutatōem·sufficit spacium quod est ifra celum· Tertia ppositio Ax concederet hanc conditionalem· si extra celum esset spacium·illud esset ifinitum·q̄uis catholicus eandem negat·pꝫ pma pars.quia ax putaret añs esse impossibile· ⁊ ēt q non posset reddi ratio qr illud spaclum plus terminaretur in uno situ q̄ in alio· patet secunda·quia catholicus habet concedere deum ibi posse producere spacium infinitum· Quarta ppositio·non est possibile deum facere spacium infinitum· patet quia sequitur q potētia productiua dei esset terminata in magnitudine· quia illō posset ⁊ non posset maius· Z^o quia negt producere infinitam uirtutem· ergo nec magnitudinem·pꝫ añs· qꝛ infinita uirtus esset equalis sue uirtuti· modo nequit facere equale sibi· Tertiō implicat infinitam magnitudinem esse·ergo ꝯña nota· ⁊ añs pbatur·quia si esset·ipsa non contineret plura pedalia q̄ bipedalia put notū est ex quid nominis infiniti· ⁊ q contineret plura pedalia·pbatur·qꝛ in qualibet magnitudine totali continentur plures ptes minores non coicātes q̄ maiores·n modo magnitudo infinita est magnitudo totalis·cōtinens ptes maiores bipedales ⁊ miores pedal'. g pl'es pedales q̄ bipedal' ꝯtinebit Rñdebis q maior negaretur sm oppositam opinioneꝫ· Respondeo q illa est cois aī ꝯceptō·q̄ nulla est notior ⁊ iō si illa negetur· non inueniret aliqua notior ex qua post poterit esse disceplia⁹

Sed contra dices qꝛ magnitudinē talē eē nō iplicat g deus pōt eā facere· ꝯña tꝫ qꝛ deus oē illud pōt facere qō fieri nō iplicat ꝯdictōem· put concedit quiuis catholicus.añs pꝫ qꝛ posita magnitudine infinita nullus deduceret ex hoc ꝯdictoria bñ rñdenti· Z^o qꝛ n̄ minus est spaciuꝫ extra celū q̄ eēt sub concauo orbis lune supp^o q oia q̄ sūt·sub eo de⁹annullasset·sꝫ adhuc ibi eēt spaciū·g ⁊ē·maiō nō ē·⁊ b^r pꝫ·qꝛ oib⁹ānullatis adhuc poli distarēt g adhuc iter eos eēt distātia·i^r spaciū· Tertio qꝛ deus est iā p infinitum spacium extra celū·ergo ꝯña tꝫ·p^r añs·qꝛ infinitum spacium extra celū potest esse·ut dicit ꝯ^o pma·⁊ quātūcunqꝫ fieret· deus i tāto eēt eo q eū necesse est eē ubiqꝫ ⁊ n̄ p mutationē diuinā·eo q n̄ est deus mutabilis ·ergo de facto ibi est tm̄ spaciū q̄^m ibi pōt fieri· Ad ista rñdet ad pmā· ꝯñter conceditur q implicat contradictōnem q̄^m est ex nā rex infiitum extensiue esse· uerū est tñ q nullus hō purus euidenrer euidentia aliqua nāli ex h ꝯtradictorie inferret·multa enim sunt implicantia· ex quorum tamen opposit] positis in esse nunq̄ euidendenter bene respondenti inferrentur contradictoria · sicut deum non esse implicat potissime· ⁊ tamē nullus ex hoc contradictoria inferret euidenter. Ad 2^m dr q oib⁹ ānulatis q̄ sūt sub cōcauo orbis lune·sub ꝯcauo nihil eēt ut no^m ē· qꝛ si aliqd ibi eēt n̄ oia eēnt anihilata·Z^o q ibi tē n^m eēt spa^m· pꝫ qꝛ se^r ibi ē aliqō

spatium. Ergo aliquod. Tertio q po li distarēt distantia curua et maiori q̄ p us qđ concauū erat repletū. p3 q2 dista rēt per semicircōferentiā spere et p p̄us p dyametrum. Quarto q non distarent poli distantia recta p3 q2 n^a ē ibi. Qui to q2 poli eēnt imediati quo ad distantiā rectā. p3 per p̄cedens. et p hoc p3 quid di cendū ad secundā. Ad tertiā dr q de us de facto per nullum spaciū est extra celum q̄uis per infinitum spaciū pōt esse extra per pductione3 noui spacij et ibidē inciperet eē non p mutationem dei. sed p mutatōem spatij. Unde anū uniuersi pdu ctionem in nullo spacio erat deus et p ipi us pductōem. omni spacio sine sui muta tione incipit eē pñs. vnde si hic iam nou⁹ aer pduceret in eo deus esset post pduc tionem. et nunq̄ fuisset ante i eo. et ex hoc nullo modo sequitur mutatō dei sed mu tatō aeris. nā n. primi entis est fm uerita tem nullo spacio circunscibi. nec diffi niri sic quin possit esse sine illo. et iterum nullum spacium posse eē sine p̄sentia ipsi⁹ p̄mi entis ipsum ab initio producentis et in esse conseruātis ad motiua ad ducta in mouendo dubitationem. dicitur q si ho mo esset supra celum extēdere posset bra chium nō per spacium q ibi esset distinc tum contra brachium sed in extensione brahij fieret spacium elleuatū supra celū.

Ad secundam negatur q ibi est extra et ergo negatiue sunt uere dicentes q ex tra celum nihil est. q2 ille nihil ponunt.

Ad tertiam conceditur q deus elōga re posset fabam a celo creando nouū spa cium inter fabam et celū uel p̄us pduxis set et post elongasset. Pro tertia dubi tatōne est notandū dilligenter. q linea gi ratiua dicitur linea girans circa corpus. tunc ymaginemur corpus columnare. cu ius dyameter sit pedalis. 2° q circa e ius partes pportionales transeat linea gi ratiua. sic q in qualibet parte pportiona li fiat una gira. uocantur aūt ptes pporti onales consequenter se hñtes partes sic se hñtes. q qualis est pportio p̄me ad se cundam talis est secunde ad tertiam ter tie ad quarta3. et sic deinceps. ut si corp⁹ a. i^a giraret diuidi p̄mo in duas medieta tes. deinde medietas secunda in duas me dietates que essent due quarte totius. de inde ultima quarta in duas eius medieta tes que essent due octaue totius et ita de inceps. tunc p̄ma medietas et secunda. i. quarta et tertia. s. octaua sunt partes pprō tionales ꝯñter se hñtes. p̄ma. n. ad secūdā est pportio dupla. s. medietatis ad quartā et ita secunde ad tertiam. s. quarte ad octa uā. et ita de alijs. Tertio aduerte q gi ra ñ terminat ad punctum a quo exiuit. sed circōdat cor⁹ et teriat ad punctu3 p portionalem puncto a quo exierit. ut si a p̄ncipio p̄me medietatis ducēs lineā girā do eam. sic q in terminis eiusdē medieta tis ad punctum pportionalē termino a q̄ exiuit terminaretur. hec uocaret giratia a girando dicta. Tunc 4° supponat q a. corporis colūnaris pūct⁹ extrinsec⁹ uer sus quē uadunt ptes pportionales mino res sit. b. et pūct⁹ a q̄ incipiunt gire maio res sit. d. tūc ē dubitā° utꝝ linea giratiua ducta in corpe. a. ab ipo. d. v̄sus. b. p ptes pportionales ꝯñr se hñtes. in una pte pro portionali p̄cise facie⁹ unā girā. sit infita. uī. n. q sic. eo q illa li^a ꝯpo^r ex infitis p tib⁹. q2 ex infitis giris ñ coīcātib⁹ q̄ꝝ q̄l3 ē pedal. cū. n. dyamet ē pedal et a°^r sit gira q̄ dyamet sic circul⁹ q̄ dyaēter circl. o3 q q̄uis gira admin⁹ sit pedal. mō talia ꝯ stituēt īfite lōgā lineā Specificata dubi tatōe patēt p° hec ppōes. p^a q n^a pt ñ ppō tōaliū ꝯñr se hñtiū tāgit ip3. b. p3 q2 i^a eēt ultia ps pportōnalis ꝯtinui. ꝯñr se hñs. mō nulla est talis. q2 fm tales ptes īinfi^m uadit diuisio ꝯtinui. cū ñ sit ꝯpositū ex in diuisibilib⁹. 2^a q nulla linea p̄cise du cta sup ptes pportionales tales et ñ ultra oēs attingit. b. sc^r ex p̄cedente q nulla ps pportōalis attigit ipm. b. et l^a illa ñ extē dit nisi i ptibus pportionalibus. Ter tia q si eēt una li^a uadēs p oēs ptes pprō tionales et non ultra. talis esset infinita uersus. b. p3 q2 non finiretur in. b. eo q non attingit. b. per precedente3. nec citra b. q2 tē ñ transiret p oēs ptes pportiōales

cõsequẽter se hñtes·eo ꝙ inter pũctum eni terminãtẽ ⁊·b·essent infinite ptes tñes medie· Quarto si sic linea ponereť in finita uersus·b·simili mõ possʒ poni vñus d· pʒ signãdo mediuʒ punctuʒ corporis a·⁊ sit c·a quo per ptes ꝓportiõales cõse quẽter se hñtes ducanť linee tã uersus d· ꝙ̃ uersus·b·illa erit nõ termiata ex utra qʒ pte·quia qua rõne uersus·b· eadẽ rõe uersus·d· Quita ꝙ incipiẽs moueri ab ipo·b·uersus·a·nullã ptem ꝓportioalem pmo transibit pʒ quia ul'illa attigent·b· ⁊ hoc nõ p primã ꝓpõneʒ ·ul'nõ attingẽt ·b·⁊ tũc inter eaʒ ⁊·b·essent infinite par tes ꝓportionales minores quas prius transiret ⁊ sic eam non transiuisset primo

Sexta quod sic incipiens pertransire nullas partes duas proportionales per trãsibit adequate·patet quia nulle due sť simul· Septiã ꝙ sic incipiens transire in hoc instanti ad ymaginationem indiui sibili·immediate post hoc·ꝯ·ĩfinitas par tes proportionales pertrãsibit ·patet per exponentes·quia infinitas partes ꝓpor tionales pertransibit ⁊ nullum mediuʒ erit quin citra ipsum infinitas ptransibit ergo ⁊c·consequentia tenet antecedens pro prima parte est notum ⁊ pro secũda patet·quia ex quo nẽ incipit pertransire· immediate post hoc mouebitur pertrãse undo· ergo quocũqʒ medio accepto cũ ipm sit diuisibile citra mediũ ipsius aliqd ptransibit·⁊ qdlʒ tale infinitas ptes ꝓpõ tiõales minores icludit ⁊c· Octaua ꝙ linea ducta·a·d·sic ꝙ terminaretur ad ip sum·b·exclusiue·ducta foret ultra oẽs p tes ꝓportionales·pʒ qꝛ linea contingeret ipm·b·⁊ nulla ps ꝓportionalis ipm·b· at attingit· Nona est ꝙ infinita est in cor pore·a·linea giratiua tenendo infinitũ sin cathego·pʒ qꝛ aliquanta est linea giratia ⁊ quãtũlibet maior· qꝛ duarum girarum est aliquanta·⁊·io·girarum ⁊·5· ad illam· ⁊·20·girarum est·io· ⁊ ita deinceps he ꝓ positiones note sunt· Decima· corpus motum·a·d·uersus·b·pcise pertranseũdo ẜm partes proportionales tales nunꝙ̃ at tinget·b·patet qꝛ impossibile est aliquaʒ

illarũ ptium ꝓportionabilium attingere ipm·b· igitur cum ipm non moueatur ni si in partibus ꝓportõalibꝰ corpis·a·nũꝙ̃ attingẽt·b· Undecia·ꝯ qͥdã·ipol'e est li neã sic ductã p ptes ꝓportõales ꝯtingi uſ qʒ ad·b·ul'ultra·b· ꝑ·qꝛ uel una gira in ĩmediate ꝯiungẽt illã lineã puncto·b·⁊ hꝰ nõ·qꝛ tẽ illa eẽt ĩ pte ꝓportõali ĩmediata ipi·b·⁊ eẽt ultᵃ ps ꝓportõal'ꝫ se hñs·ꝙ ñ est pol'e·put dictũ est in pᵃ·uel pl'es gire ĩmediate ꝯiungerẽt eã puncto·b·⁊ hoc ñ qꝛ oʒ ꝙ ille eẽnt ĩ plurıbꝰ ptibꝰ ꝓportõa libꝰ·qꝛ q̃libet ĩmediate ꝯiũgereť puncto b·⁊ sic oʒ plures ptes ꝓportõales eẽ sil'a dequate ꝙ est ꝯ sextã· Corᵐ·male dñt illi q in hꝰ casu dñt ꝙ linea põt ꝓtendi ad b·⁊ tñ ꝯtinebit infinitas giras ⁊c· ñ ciʒ ẽ pol'e deducendo eã ꝯiũgi ipi·b·ut dıẽ ꝯ° He sũt note satis·ſʒ ñ uadũt ad qõeʒ· Et iõ ꝓ rñsione ad qõeʒ ponũť alie ꝯclõnes q̃ꝛ pᵃ ẽ ⁊·12ᵃ ꝙ oi linee giratiue sic tran seunti p ptes ꝓportõales corrñdet una li nea rcta pʒ·qꝛ p quot giras põt duci cur ua·p tot põt duci recta·sic pʒ inducenti· Ex q̃ seʳ·si sit aliq̃ linea curua ducta sup oẽs ptes ꝓportõales tales·ita oʒ ꝙ sit u na rcta ducta sup oẽs ⁊ ñ ultra oẽs·pʒ ex ꝓpõne· 13ᵃ ꝓpõ·nulla linea recta ducta ĩ corpe ab ipo·d·uersus·b·⁊ ñ ultra·b·ẽ in finita·pʒ ꝙ talis uel teriať ad·b·uel citra si·n·usqʒ ad·b·traheť·ẽ teriata p·b· si aũt ñ ducať usqʒ ad·b·erit minor q̃ ducta·a· d·ad·b·qr ẽt erit teriata· 14ᵃ ñ est pol'e aliqʒ unã lineã rectã eẽ ꝓductã pcise sup oẽs tales ptes ꝓportõales corpis·a·sic ꝙ ñ ultra· ꝑ qꝛ cũ quelʒ talis ps sit finita ut dıẽ ꝯ°pcedens·uel finiť ad·b·⁊ si sic tẽ transit ultra oẽs ptes ꝓportõales· qꝛ nul la ps ꝓportõalis tangit·b· uel teriaretur citra·b·⁊ tunc ñ transit p oẽs ptes ꝓpor tionales·qꝛ inter terminũ eius·⁊·b·sunt ĩ finite ptes ꝓportõales 15ᵃ ꝓpõ· ñ ẽ pol'e ꝙ aliq̃ liẽa curua trãseat sr oẽs ptes ꝓpõ tõales ꝯñ se hñtes supra qual'ʒ facieꝰunã girã ⁊ ñ ultra· ꝑ qꝛ ñ ẽ pol'e sic duci rctã ẜ nec curuã·13ᵃ p corᵐ ꝓpõis·12·añs ẽ ꝯ° pcedens· Ex qbꝰ seq uř ꝯ° rñsal' ꝙ ñ ẽ aliqua linea curua ĩfinita·ꝑ qꝛ si aliq̃ eẽt

marie eēt linea giratiua sic ducta p ptes ꝓportionales·sed nulla talis ē īfinita igr maior p3 per dicta in dearticulādo dubitatione3·ꝛ minoꝛ ꝓbatur·quia ul' illa eēt īfinita que adduceref uersus·b·p omnes ptes ꝓpoꝛtionales ꝯsequēter se habentes supꝛa quāl3 faciēdo una3 ꝯn̄a3 ꝛ nō ultra uel illa q̄ duceref ultra omnes ad·b·ul' ptem ulterioré·ul' illa q̄ duceref p aliquas ptes ꝛ aliquas nō·nō p̄mu3 p ꝯclusione3 p̄cedentē·nec 2m per ꝯnem una3. nec 3m qꝛ quecūq3 talis q̄ ducif p aliquas ptes ꝛ nō p omnes·ē solu3 finita sicut p3 inductiue capiēdo linea3 ducta3 p quas ptes ꝓpoꝛtionales uolumꝰ· Sed ꝯtra aliq̄ trāsit p partes oēs ꝓpoꝛtionales ꝯsequēter se h̄ntes·ergo aliq̄ ē infinita· ꝯn̄a ten3 per tertiā ꝯnē3 ꝓbaf an̄s·qꝛ omēs ptes ꝓpoꝛtionales sūt·ꝛ mille pn̄t significari quin p eas transit linea giratia·g̃ aliq̄ trāsit per omēs Z° qꝛ per duas ꝛ p tres ꝛ sic sine statu transit aliqua·g̃ aliqua trāsit p omnes· Tertio qꝛ alique sūt oēs ꝛ quotquot sūt ptes·p illas trāsit aliqua linea giratiua·g̃ aliqua trāsit p oēs·ꝯn̄a t3 ꝛ an̄s pro p̄ma pte p3·qꝛ due medietates coꝛpis·a·sunt oēs ptes coꝛpis·a·sil' sūpte 2a pars nō est·quia ī quouis numero uelis accipere ptes ꝓpoꝛtionales·p totū illum transit aliqua linea giratiua Quaꝛto īfinita est linea giratiua ergo linea giratiua ē infinita p ꝯuersionem·ꝛ ultra g̃ est aliq̄ta ꝛ q̄tūlib3 maior·g̃ est īdeterminata· Ad p̄um istoꝝ negatur an̄s·ad ꝓbatione3 negef ꝯn̄a quia īfertur ꝙ aliq̄ trāsit per oēs·quia arr a suppōne cōfusa tm̄ ad determinata3·sic nō sequif aliquis hō ē al' ꝛ nō est aliquis hō quin id sit animal ergo aliqs hō est omne animal bene tamē ꝯcederef tenēdo ly oēs distributiue ꝙ p oēs transit aliqua·nulla tamen trāsit per omnes sicut omnis hō est animal nullum tm̄ animal ē oīs homo· Ad 2mnegetur ꝙ aliqua p duas ꝛ per tres ꝛ sic sine statu trāsit·tamen tn̄do ly aqua ꝯfuse tm̄ bene concederetur ꝙ per duas tres· ꝛ sic sine statu transit aliqua ·nulla tm̄ per duas ꝛc·transit·ꝛ sic sine statu·f m modum f m quem dicitur ꝙ heri ꝛ hodie comedi panem·nullum tamen panem comedi heri ꝛ hodie·ꝛ si dicas ad quam parte3 est status·dico ꝙ resqectu diuersarum linearū diuersimode erit statꝰ ·nam respectu trāseuntis per duas est status ad tertiam exclusiue· Ad tertiam negatur ꝙ alique sunt omnes cuius falsitas patet pꝛout ly omnes tenetur distributiue·s3 ꝓut ly omnes tenetur colectiue adhuc ē falsa· quia dicendo quatuoꝛ quarte sunt omnes partes coꝛpoꝛis·a·est sensus ꝙ tota colectio partium·a·est quatuoꝛ quarte· ꝛ ꝙ nulla sit pas·a·quin sit aliqua quatuoꝛ quarte· sicut dicendo·12·sunt aplī dei est sensus ꝙ non sit aliquis apl'us quin sit aliquis 12m·apl'oꝛum modo manim est ꝙ sic quatuoꝛ quarte non sunt omnes· quia esset sensus ꝙ nulla esset pars quī esset aliqua quatuoꝛ quartarum qō est falsum de tertia l' de quarta medietate· Ad ꝓbatione3 dicitur ꝙ hec est falsa de uirtute sermonis ꝙ due medietates coꝛpoꝛis·a·sunt omnes partes coꝛpoꝛis·a· ob hanc cām dictam·sed concedentes eam intelligunt ꝙ omnes medietates coꝛpoꝛis·a· uel omnes·4·coꝛpoꝛis·a·simul accepte·ꝛ sic f m numerum quem uoluēis partium aliquotarum ad alium intellectum non esset uera· A quartam dicitur ꝙ hec infinita est linea giratiua v3 istam quātūlibet magne longitudinis ens est linea giratiua q̄ debet sic conuerti·linea giratiua est ens aliquante magnitudinis·Et illa ē uera ad rationē motā in mouēdo dubitatiōe3·ner ꝙ giratiua linea ꝯponif ex infinitis pedalibꝰ n̄ coīcantibꝰ·qꝛ nulla transit p oēs ptes ꝓpoꝛtōnales· Sexto notanm est ꝙ p̄hus ꝓbat in eodē tractatu ꝙ infinitum quodāmō est. p3 qꝛ ꝯtinuū est infinitū in diuisione·Item numerus est infinitus in compositione· Secundo · ꝙ infinitum est in potentia·p3 qꝛ nunq̄ est in actu cōpleto·qꝛ ꝯtinuū nunq̄ eēt actu infim diuisū·nec numerus nunq̄ esset infinitū actu.

Tertio ꝙ hec potentia reducibilis est adactum cuius esse est in continue fieri ꝛ nunq̄ in completo eē·p3 qꝛ bene potest

diuisio cōtinui in infinitum cōtinue fieri nūq̄ aūt pōt ɔtinuū eē in actu ī infinitū diuisū sicut tps uel mot⁹ ul' ludus· redu citur ad actuꝫ in fieri per ptem post pteꝫ nūq̄ aūt ē ludus in esse ɔpleto q̄ postq̄ ē ɔpletus tūc cessat· Quarto ꝙ ɔti^m ē in īfinituꝫ diuisibile in partes eiusdem ꝓportionis·sed nō in partes eiusdeꝫ q̄ti tatis nō coīcantes·sic uꝫ·ꝙ quelꝫ eaꝝ sit tanta q̄ta hec est certa data demōstrā⁹ pteꝫ q̄tunlibꝫ puaꝫ uis·q̄ cum ɔti^m nō sit ɔpositūꝫ ex in diuisibilib⁹ in īfinitum si uis subdiuidere potes ptes ꝑm eam rō nem ut totuꝫ in medietates ⁊ medietateꝫ ī suas medietates ⁊ sic semp 2^a pars nō ē·quia al'r ɔti^m esset actu infinituꝫ cuius ɔtrariuꝫ est pꝰus ꝓbatuꝫ Quinto ꝙ nō total'r si'r est infinitū in appōne magitu dinis·sicut ī diuisione·patet q̄ diuisione ī infi^m fit magitudo parua·sed nō ī appō ne fit in īfinitum magna q̄uis ei supadda tur ꝙ ab alia aufertur· Sexto descri bit infinituꝫ sincathegoromatice tantum qd̄ est·cui⁹ q̄titateꝫ accipiētibus·semper ɔtingit aliqd ultra accipere·nō recipien⁹ ideꝫ·pꝫ quia cuꝫ magnitudo sit īfinita in diuisione·qualꝫ magnitudis diuisione ca pta·ɔtingit capi ulterioreꝫ· Ex quo in fert septimo·ꝙ male diffinierūt antiq infi nituꝫ·dicentes ꝙ est cuius nihil est ex̄·q̄ illa diffinitio ē toci⁹ pfecti tocius·n perfe cti nihil est ex̄·cum enim aliqd abest non ꝓprie totum uocat̄ aut pfcm̄·sed magis colobū·aut ad mancū·capitur aūt hic to tuꝫ ꝓ pfecto·sicut uides· Ex quo iteꝝ seqtur octauo·ꝙ infinituꝫ magis hꝫ rōnē ptis ⁊ materie·⁊ p ɔ̄ns reducit̄ ad genus cause mālis q̄ toci⁹·patet q̄ hꝫ rationeꝫ potentie ⁊ nūq̄ ɔp'eti·actus aut perfecti ⁊ hoc est ex natura ptis· Cōclusio pro bat ꝙ nō est magnitudo infinita·ꝑꝫ appō neꝫ·sic ꝙ omni magnitudie data·ɔtingat dare maioreꝫ· ꝓbatur·q̄ q̄tam magnitu dineꝫ ɔtingit esse potentia·tantaꝫ ɔtingit esse in actu sed nō cōtingit esse ī actu ma gnitudinē infinitaꝫ·ut dictū est·g̃ nec ī po tentia·sic ꝙ omni magnitudie data ɔtin gat esse maioreꝫ·maior pꝫ q̄ ꝓcessus ad mai⁹ uadit ad formaꝫ cui⁹ est determina re māꝫ·⁊ ideo oꝫ ipm esse determinatum

Itē nō pōt esse maior magnitudo·ma gnitudie celi· Decimo ꝓbat ꝙ nūerus ē infinit⁹ ꝑm appōēꝫ· pꝫ q̄ magnitudo ē infinita ꝑm diuisioneꝫ·mō q̄cquid pōt a magnitudie auferri·hoc pōt nūero addi· sꝫ dicit ɔmētator ɔtra phm· q̄r nō uꝫ hec rō in numeris·q̄tuꝫ ɔtingit numeꝝ eē po tentia·tm̄ ɔtingit esse in actu·sed nō ɔtin git esse infinitū numeꝝ in actu·g̃ nec ī po tentia·rn̄det ꝙ totalitas ⁊ magitudo hn̄t rōnē pfectiōis·⁊ p ɔ̄ns finis·⁊ p ɔ̄ns q̄ta cūqꝫ magnitudo p nām est in potētia·tan ta erit in actu·ul' frustrare͂ suo fine·ymo alias potētia ad illā magnitudinē frustra eēt·secus ē de numero·quia numeri·augu mētatō nō ē ad pfectionē·cū fiat p dioneꝫ ɔtinui·p quaꝫ fit ɔti^m impfecti⁹·q̄ dispo nitur ad corruptionē·ideo nō oꝫ ꝙ omis talis potētia reducatur ad actuꝫ·⁊ iō nō oꝫ ꝙ oī modo·tm̄ numeꝝ ɔtingat eē actu q̄tuꝫ potētia·⁊ ītellige ꝙ nāl'r loquendo q̄tum ɔtingit esse in potētia tm̄ ɔtingit esse in actu·sꝫ catholicus dr̄et ꝙ īfinita ē magnitudo ī potētia·tn̄ nūq̄ erit in actu· Hic queri solꝫ utruꝫ omī nuēro dato cō tingat dare maiorē ⁊ ē aliqs nuērus ma ior· Z⁹ utꝝ in ɔtinuo sūt infinite ptes

Tertio utruꝫ p aliquā potētiaꝫ ɔtīgat esse magnitudinē īfinitam· Pro prima dubitatione sciendū est·ꝙ duplex est nu merus·s·nūer⁹ numerās·⁊ nūerus nuēra tus·numer⁹ nūerans dr̄ ɔceptus mētalis quib⁹ aīa nūerat·uel ēt ipamet anima·et d̄ hoc nō ītelligit̄ qd̄·pōt tn̄ dici·ꝙ aliqs ē numer⁹ numerās·quo null⁹ ē maior·pꝫ q̄ omnes anie ītellectie ⁊ omnes ɔcept⁹ quib⁹ ipamet nūerat sūt in certo numero pono igit̄ ꝙ tales sūt mille·s·anime ītelle ctiue scilicet ɔcept⁹ nuēratiui·tūc mille sunt maximus numerus numerās·q̄ nul lus nuērus nūerās·eis est maior. numer⁹ numeratus· uocatur ipsa res numerata et est duplex·quidā est entium discretoꝝ ad inuicem ·s·quorum nulla est pars alte rius·nec aliqua est pars alterius tertij ⁊ de hoc iterum faciliter dicitur ꝙ aliquis

ē numerus numeratus entiū discretoꝝ talium ꝯtra se inuicem. q̄ nullus numerꝰ talium entium est maior. patet quia cum totus mundus sit finitus. entium discretorum ab inuicem existentium in eo. est determinatus numerus. tam in substātijs q̄ in accidentibus. sic enī est determiatꝰ numerus hominum. similiter ⁊ accñtiuȝ que sunt in homine. ⁊ eodem modo oīuȝ aliorum. que sunt in mundo. Alius ē numerus numeratus partium eiusdē ꝯtinui ⁊ de hoc est maior difficultas utrum omni numero partium continui. est numerus maior ideo de hoc solum post loquar. Secundo sciendū est. ꝙ maius ⁊ minus proprie. solum in q̄titatibus. s. magnitudine ⁊ multitudine repiuntur. ⁊ ideo pro illis solum utar eis post sed large dicatur de intensionibus ul' de uirtutibus actiuis uel passiuis. Tunc sūt conclusiones prima. quod in continuo quelibet unitas est binarius. ⁊ etiam trinarius. ⁊ centenarius patet quia cum totum sit sue partes ut dictum est ī primo quelibet una pars continui. est binarius suaꝝ medietatum. trinariꝰ suaꝝ tertiaꝝ centenarius suarum centesimarum. cum quelibet pars continui sit diuisibilis. ⁊ loquor de partibus integralibus. Corm quelȝ unitas ꝯtinui. ē diuisibil' pȝ p ꝯ°nē quia est binarius. Secunduȝ. binarius ē trinariꝰ pȝ ꝯ°ne q2 data unitate ꝯtinui. ipsa est binarius. ⁊ ipsa est trinarius igitꝰ.

Secūduȝ unitas est binario maior pȝ q2 unitas ē binario cētesimaꝝ duaꝝ maiō sicꝰ totuȝ sua pte. Quarto capiēdo. impꝑ ñ par. nullꝰ nuērꝰ ptiū ꝯtinui est impar pȝ q2 qlibȝ ē par. q2 trinariꝰ ē par. q2 trinariꝰ tertiaꝝ. ē senariꝰ sextaꝝ eodē mō ꝺ qnario ⁊ alijs numeris ptiū ꝯtinui. q dicūtꝰ impares. Nichilominꝰ. capiēdo impar pro numero. qui secundum aliquam rationem discretiuam anime non est par. Oīs numerꝰ ptiū ꝯtinui ē īpar q2 binariꝰ duaruȝ unitatuȝ. est ꝑm rationeȝ discretiuam anime. qua discernit inter unaȝ eius unitateȝ. ⁊ duas medietates alteriꝰ unitatis. nō est par. Quintū corm nulla sunt inequalia in cōtinuo. capiēdo ineq̄lia. pro non eq̄lia. pȝ q2 omnia sūt eq̄lia aliquibꝰ si capias quatuor quartas. illa sunt eq̄lia tribus tertijs ⁊ sic in alijs. nihilominꝰ aliquibus equalia. bene sūt aliqbus īequalia. ⁊ equalia ad inuicē sunt inequalia ad inuicē. ut due medietates equales inuicē sunt due partes. quaꝝ una continet duas tertias. ⁊ alia unam tertiā. que sūt ineq̄lia ad inuiceȝ. similiter eq̄lia ꝑm unaȝ rōnem discernēdi. bene sūt inequalia ꝑm aliaȝ rationeȝ discernendi. Za ꝓpositio quot q̄t ptes sunt in celo. tot sunt ī grano milij pȝ quia sicut due sunt in celo. ita duo grana milij. ⁊ sicut 1000. sunt in celo. ita mille sunt in grano milij. ⁊ ita de quolȝ alio nuēro. Corm non sūt plura ī toto q̄ in medietate. ymo nec ī toto uniuerso. q̄ in grano milij. pȝ ꝓbatiōe ꝯclusionis. Zm corm. ueritate ꝯtinui nulla sunt plura. pȝ idē. Tertiū corm nuēro binario ptium ꝯtinui nulla sūt plura. pȝ ex ꝯ°ne. 4m corm nullꝰ numerꝰ ē alio numero maior ꝑm multitudinē. pȝ idē q2 nullꝰ ē maior binario partiuȝ ꝯtinui. Sed contradicesꝰ tu ꝑmo. q2 pħus ī hoc 5° ⁊ in qnto methaphisice dicit omnē ueritatē eē īdiuisibilē ⁊ pp hoc numeꝝ eē infinitū in diuisione.

Z° q2 dicē arismetricꝰ ꝙ oīa 4 sūt pl'a tribꝰ. ⁊ oīa qnqȝ quatuor. Tertio q2 idē dicit ꝙ nulla paria sūt īpia. Quarto q2 pħus dicit in lr̄a ꝙ oī nūero dato ē aliqs numerꝰ maior uel pōt esse ꝑm ml'titudineȝ. Pro istis aduertaꝰ. ꝙ multitudo dr̄ numerꝰ inq̄m ē ab aīa numerabil' numeratio aūt aīe fit p discretioneȝ īter ptes. ut ꝯtinui multi ptes dicūtꝰ binariusꝰ inq̄m aīa discernit uel discernē pōt inter illiꝰ ꝯtinui medietates. ⁊ dr̄ trinariꝰ inq̄tuȝ discernē pōt inter tertias. ⁊ pȝ ꝙ iste rōnes discretiē sunt alie ⁊ alie. q̄uis ideȝ sit ens inter cuiꝰ ptes discernit aīa. facil'r ꝑm hoc rn̄deꝰ ad obiectiōes. Ad ꝑmā drꝰ. ꝙ pħūs nō uoluit ꝙ uītas sit simr in diuisibil'. sȝ uoluit ꝙ quelȝ unitas ē simr īdiuisibil' in pl'a quoꝝ q̄libet sit tale ⁊ tantum. quale ⁊ q̄m erat illa unitas. ut unus homo. nō est diuisibilis in plura sic

quoꝝ quodlibet homo est·unum pedale non ē diuisibile in plura pedalia·⁊ ita uo lunt arismetrici·ꝙ aggregata multitudie ex certis ueritatibꝰ·ſm certam rationem discretiuam anime discernētis quelibꝫ il larum ueritatum ē indiuisibilis in pl'es tales·⁊ tantas ueritates·ex qualibꝫ ⁊ q̄n tis erat illa multitudo aggregata·⁊ sic di uisio numeri stat ad unitates uel ī unita te quia deuentio ad unitateꝫ diuisione· n̄ potest esse amplioꝛ in plures partes tales ⁊ tantas Ad ſm dico ꝙ arismetrici uo lunt·ꝙ oīs quaternarius ē maior t'nario suo·ſ·qui sūmitur ſm eandem rationem discretiuā anime·sic·enim quatuor peda lia·sunt ſm rationem discretiuaꝫ anime ī ter pedalia sunt plura tribus·⁊ sic ī alijs uel uolunt ꝙ maior est ratio discretiua anime q̄ discernit īter quatuoꝛ q̄ꝫ que so lum discernit inter 3ᵃ eoꝝ· Ad tertium dicitur p simile·qī ſm eandem rōneꝫ dis cretiuam aīme nulla paria sunt imparia ut pedalia paria·non sunt pedalia īparia ⁊ ita in alijs ſm rationem discretiuā īter libras·libre pares nō sunt īpares·ſm ra tionem discretiuaꝫ inter medietates eius dem pares nō sunt īpares·uel uolunt ꝙ nulla est eadem ratio discretiua aīe reꝝ put sunt paria ⁊ prout sūt īparia·licet·n· idem sit binarius ⁊ trinarius tn̄ hec sunt ſm aliaꝫ ⁊ aliaꝫ anime discretionē· Ad quartuꝫ dicit̄ ꝙ phūs uoluit omni nūero dato posse dare maiorē ad illuꝫ ītellectū ꝙ inter quot ueritates aīa est discretia adhuc inter plures pōt esse discretia·

Z° ēt ꝯcederetur·infinitū esse numeꝝ quia nequit esse discretio anime īter tot q̄n possit esse inter plura· Si queratur qr̄ sr̄ ille discretiones anime iuuente·res pondebitur ut eis mediantibꝰ anima no scat q̄ꝫtitateꝫ discretiuam·⁊ mediāte illa ꝯtinuam·hec de primo dubio· Pro se cundo dubio est primo notandum et ꝙ infinituꝫ attribuitur q̄nꝫ numeris·q̄nꝫ ma gnitudinibus·⁊ utroqꝫ modo q̄nꝫ cathe goroātice·⁊ q̄nꝫ sicathegoroātice expōi tur ī magnitudīe corpea cathegoroātice exponitur sic extensum sine termino in lōgitudīe·⁊ extensū sine terīno ī latitudi ne·Sincathegoroātice ī magītudie expo nitur a quibusdā sic·aliq̄ꝫᵐ ⁊ nō tantum quin maius·ſm quaꝫ expositioneꝫ cui ipa placet·dicatur ꝯnter ꝙ in infinitum ma gna est pars grani milij quia aliquanta ⁊ non tanta quin maior ē pars grani milij ꝙ in īfinitum est uelox motus·quia aliq̄ꝫ tum uelox ⁊ nō tn̄ q̄n magis ymo sic pꝫ ex p̄mo ꝙ q̄uc·p mediuꝫ uniforme descē dens in infinitum uelociter descendet·qꝛ aliquantum uelociter ⁊ non tn̄ uelo^r·q̄n magis uelociter·eo ꝙ continue uersus fi nem uelocitatur motus· ideo in ultima quarta est uelocioꝛ motꝰ q̄ꝫ in ultīa medi etate· Item ꝙ pedale potest in infinitum augeri·⁊ tn̄ nunq̄ꝫ ad quātitatē bipedalē pꝫ si addēt̄ sibi aliq̄d alīd pedale ſm ptes ꝓpoꝛtionabiles·tunc ipm nō tantum au geretur quin magis ⁊ tamen nunq̄ꝫ esset bipedale·eo ꝙ nunq̄ꝫ eēt sibi aliquod pe dale additum· alio mō exponitur sic· ali quantū ⁊ quantum lꝫ maius·ſm quā ex positionem p̄dicte ꝓpōnes non eēnt uere In multitudine cathegoꝛoātice exponit̄ sic infinita multitudo·multitudo cuiꝰuni tatū non est finis seu ultiᵐ· Sincathego romatice exponitur sic a quibusdam ali quot ⁊ non tot q̄n plura· Al' j exponūt sic.aliquot ⁊ quotlibꝫ sic unū duo ⁊ tria ⁊ sic sine statu·Infiniti in magnitudie ca thegoꝛoātice tenti· ꝓpetates uident̄ oēs iste·p̄ma ꝙ infinitum non sit finitum·sūt· n·finitum ⁊ infinitum termini sic opposi ti· Zᵃ ꝙ omnem quantitatem finitam infīties cōtinēt· Tertia ꝙ n̄ pluries cō tineat quātitatem paruam finitaꝫ q̄ꝫ quā libet finitam maioꝛem· Quarta uidet̄ eē ꝓpā ei ⁊ omni magnitudini·ꝙ quelibꝫ magnitudo continens ptes maioꝛes ⁊ mi noꝛes·pluries continet minoꝛes q̄ꝫ maio res non coīcantes·pꝫ qꝛ est coīs aī ꝯcepᵒ

Quinta ꝙ ablata ei q̄ꝫtalibꝫ quantita te finita ipm non fieret minus· pꝫ qꝛ post maneret infinitum sicut ⁊ an̄ Sexta ꝙ ablata ei quantacunqꝫ quantitate fieret minus pꝫ·qꝛ totum respectu remanentis hēbat rōem totius ⁊ remanens partis·

mō totum est maius sua pte ex cōi aī conceptione. Ex quib⁹ sequi uř ꝙ implicat contradictionē esse magnitudinem infinitam. patet qꝛ h̄ꝫ proprietates positas ex ea eē sequūtur ꝯtradictoria. Juxta qd̄ queritur supposita eternitate mūdi utrum tempus pretm̄ est infinitum induratōe. Ad ꝙ respondetur ꝙ omne tenpus est fiᵐtū a pte ante. q̄ȝ a parte post ꝛō quia omne tempus pretm̄ eo modo q° tpūs. est mensura. ergo fiᵐ. tꝫᴬ qꝛ īplicat ꝙ m̄sura eo mō q̄ m̄sura eēt. īfita eēt. n. ignota ꝛ per ꝯn̄s nihil posset sua q̄ntitate mensurare. ergo non esset mensura. an̄ꝰ patet qꝛ de ratione temporis ē esse mensuram. sic̄ supponitur ex. 4°. unde arguendo in forā sic nulla mensura ē infinita. eo mō quo mensura omne tempus est m̄sura. q̄ꝛ ꝛc̄. Corᵐ sequi uidetur qd̄ oī tēpore preterito ꝯtinente annos ꝛ dies fuerūt plures dies q̄ȝ anni seʳ ex ꝯ°ne qꝛ in quolꝫ tpr̄ finito ꝯtinente dies ꝛ annos ita fuit. Tunc mediantibus his ponūtur ꝯ°nes ꝛ ē p̄ma sinchathegorematice h̄ est fᴬ. infinitus ī magnitudine ē pꝫ qa 2ᴬ exponēs est fᴬ. s. nō tm̄ gn maius. qꝛ nihil est maius uniuerso. 2ᴬ īfinita est longitudo. pꝫ qꝛ infinita est linea giratiua ut dc̄ꝫ fuit in p̄cedenti nōbili. sꝫ ꝯtra seʳ infinita longitudo est. g° infinita in longitudine est. et ultra ꝛ ergo infinita in magnitudīe est. cui⁹ oppositū dicit precedens ꝯ°. et tꝫ ꝯn̄a ultima qꝛ omnis lōgitudo est magnitudo. Respondetur negando ultimas ꝯn̄as. qꝛ ibi arguitur ab inferiori ad superius cum distributione. quia cum li magnitudo supponit sicut in exponentibus in ista infinita magnitudo est ꝛ in 2ᴬ distribuitur in ista et quantumlꝫ maior magnitudo est. uel in ista ꝛ non tanta quin maior est. patet quia etiam ly magītudo equiualenter distribuitur in ista infinita magnitudo est. 3ᴬ ꝯ° est hec est falsa. partes continui sunt infinite tenendo ly infinite cathegorematice. patꝫ quia nulle sunt infinite scilicꝫ nec due nec tres et sic de singulis. et si dicas ꝙ omnes sūt accepte sē īfite. sꝫ ē qꝛ nulle sūt oms sic̄ patet ex precedenti nōbili. 4ᴬ ꝓpō hec. est sl'a infinite ptes sunt in conti°. exponendo infinitum quouis duoꝝ primoꝝ modoꝝ. pꝫ qꝛ si infinite sunt. tunc sūt aliquot et nō tot gn pluresꝰ ul' ꝛ quotlꝫ plura. mō hoc est falsuꝫ qꝛ sunt due et non plures q̄ȝ due ꝓut pꝫ ex solutione dubitatōis p̄cedentis. Quinta ꝯ° inter infinitas ptes ꝯtinui est rō aīe discretiua ꝓbatur qꝛ inter aliquot ē discretiua anime et non inter tot. gn inter plures est rō anime discretiua. ergo. ꝛc̄. ꝯᴬ tꝫ an̄s ꝓ p̄ma. pte noᵐ est et ꝓ 2ᴬ pte declaratur qꝛ rō discretiua inter tres. discernit inter aliquas. et ratio discretiua iter quatuor discernit inter plures uel discernere pōt et sic in infinitum. Sed ꝯ̄dices non sunt infinite rationes discretiue. ergo nō inter īfinitas ptes ē rō discretia. ꝯᴬ tꝫ. qꝛ cum alia ꝛ alia sit rō discernēs īter al's. ꝛ alias ptesꝰ ꝯtinui si inter infinitas est rō discretiua. oꝫ ꝙ infinite sint sue rationes discretiue. Z° qꝛ ratio discretiua inter duo inter omnia mūdi discernit. ergo non pōt discernē intʳ plura. ꝯᴬ nō. an̄s probatur qꝛ qd̄lꝫ ens est alteꝝ duoꝝ. mō rō discretiua īter duo discernit īter oīa quoꝝ qlꝫ ē alteꝝ duoꝝ. eo ꝙ non potius discernit inter hec duo q̄ȝ inter que uis aᴬ. Confiʳ qꝛ nulla sunt plura duob⁹ ergo. rō discretiua inter due inter tot discernit. ꝙ nulla pōt discernere inter plura ꝯn̄a uidetur nō et an̄s pꝫ p dicta prius. Z° confirmatꝰ sic inter q̄tꝯqꝫ ptes sortes pōt discernere. tot ptes sunt ī ꝯti° sꝫ inter infinitas ptes sor. pōt discernē g°. īfite ptes sē ī ꝯti°. ꝯ° est sl'a iux̄ p̄dicta. ergo aliqua p̄missaꝝ. n̄ maior. g° minor que fuit. ꝯ° ꝫ° si ꝯ° esset uera. sequereť ꝙ intellectus human⁹ eēt infinite uirtutis ꝯn̄s ē fᵐ ꝓʳ ꝯn̄a. nā siml' pōt infinitos conceptus distinctos ī se formare iʳ est īfinite uirtutis mō si sor. inter infinitas partes continui est discretiuus sequitur quod ipse sil' pōt formare infinitos ꝯceptus g° intellect⁹ sor. erit īfinite uirtutis Confirʳ qꝛ maiōis ṽtutꝰ

eẽt discernẽ inł.3ª.ꝙ ił duo.ceřis plb⁹.ꝛ adbuc inł plura maioris.g⁹ discernẽ inł infinita ẽ infinite uirtutis mõ intellectus p ꝯclusionẽ iter ifinitas partes est discre tiu⁹ ergo ẽ infinite uirtutis. ꝑro intel lectu istoꝝ est nõndum.qꝛ inter ꝛ discer nere denotãt diones uñ de inter.maᵐ est ꝛ de discernere pꝫ qꝛ tm̃ ualet sicut diui sum cernere. Secundo aduerte ꝙ tri plex ad min⁹ ẽ in mẽte discretiõ nostra nãl.pma ẽ discretio.qua actualiter inter ptes numerari qlꝫ seorsũ secernit.ppe ꝛ disticto ꝯceptu ab alia ut numerãdo uᵐ duo tria.2ª ẽ disctio q̃ apprẽdim⁹ ꝯteria te sũmaꝫ ex tali discretiõe ꝯclusaꝫ ut nu merando modo pdicto ad centũ.dimittẽ do ꝯcept⁹numãles pcedẽtes tenerẽt cẽte narius ꝯclusus numerãdo.3ª ẽ q̃ sumũt p adequationẽ similiter ꝓportionalẽ nu meratoꝝ.ad non numerata.ut si scio qꝺ h ẽ due medietates discẽnẽdo iř eas.scio ꝙ ẽ centuꝫ centessime.uł mille millessie eadem rõne.qꝛ q̃ rõne est sue medietates eadem ratione est sue centissime uel mil lessime.ꝛ sic discretio numeralis dr̃ esse ĩter aliqua.quoꝝ neutꝝ distĩcte secno ab alio.Nõ eiꝫ oꝫ si scio ꝙ hoc est centum centessime ꝙ propter hoc determiate ap pndã aliquam eius centessimaꝫ.per hoc respondetur ad rõnes factas ad pmaꝫ.ꝙ infinite sunt rõnes discretiue.qꝛ discreti uum ampliat.oẽs tm̃ rõnes discretiue q̃ sunt.sunt finite.ꝙuis infinite possunt eẽ

Ad 2ᵃᵐ dicitur.ꝙ est fł̃a rõ discretia inter duo inter oĩa mundi discernit.qꝛ lꝫ rõ discretiua comunis duoꝝ inter quelꝫ duo discernẽ possit.ñ tm̃ discernit ĩter 3ª ł 4ᵃʳ.et ꝓportio ei⁹ ñ uꝫ.qꝛ fᵐ ẽ ꝙ ĩter oĩa discernit quoꝝ qꝺlꝫ est aliqꝺ duoꝝ.

Ad ꝯfirmationem pmã ꝯceʳ.nulla eẽ pł̃a duob⁹ partibus ꝯtinui.ꝛ neʳ ꝯª.rõ discretiua rẽ.causa ẽ.qꝛ ut dictuꝫ ẽ inter denotat dioneꝫ.lꝫ ergo nulla sint duob⁹ plura tm̃ bñ inter plura ꝙ inter duo est rõ discretiua.s.inter 3ª.uel 4ᵒʳ.ẽ.n.diuisi ꝯ iuicem ĩter pł̃a discretio ĩter q̃tuor ꝙ ĩter duo.uñ h ꝯcł̃sio inter infinitas ptes

continui est ratio anime discretiua pro pter li inter denotans diuisionem signi ficat quod ĩter quotquot partes ꝯtinui est rõ anime discretiua discernendũ unaꝫ ꝯtra aliam.inter quotlꝫ plura diuisi põt sic discernere et hoc ẽ ueꝝ qa sic discreti one que ẽ inter medietates maiõ est que est inter trigessias ꝛ adbuc ĩter plura est q̃ ẽ inter centessimas ꝙuis cẽtessie nõ sint plura ꝙ due medietates discretionem enim eẽ inter plura non importat illa eẽ plura inter que est discretio.sed quod discretia rõ plures partes ꝯtra inuicem discẽnit Ad 2ᵃᵐ ꝯfirãtõeꝫ negãt discur sus qꝛ sbꝫ maioris ñ ẽ ~~pterito~~ mioris uñ ꝺberet sic sbłũmi.sꝫ due medietates sũt aᵒt ptes.inter q̃s aĩa potest discernẽ ergo due partes sunt in ꝯtinuo et si sic bᵒʳ for maretur.sed ĩfinite sunt ptes.discł̃⁹ esset bonus sed bᵒʳ esset fª exponẽdo infinite mõ pdcõ. Ad 3ᵃᵐ neʳ ꝯª.qa non sequi tur nõ est dare maximũ põd⁹ qꝺ sor.põt portare.ergo sor.est infinite uirtutis sic nec ĩ ꝓpoito nõ est maximã multitudinẽ ptiũ ĩter ꝙs aĩa põt discernere.ergo aĩa est infinite uirtutis non enĩ oportet uir tutem esse terminatam ad maxiᵐ ꝙ põt sed sufficit ꝙ sit teriata ad miᵐ ꝙ nõ põt ꝛ ratio adducta bñ ꝓbat forte.ꝙ nõ ĩter infinita est rõ anime discretiua discretõe pmo modo dicta sed ñ ꝯcludit de discre tione tertio modo dicta.qa minor ẽ fł̃a qa rõ inter infinitas ptes discretiua.põt sił ĩformare ĩfinitos ꝯcept⁹ de illa discre tione si eim discretiue anime discretiuaꝫ inter millesias tertio mõ discernẽdinon ꝓpter hoc oportet me habere alterius millessime ꝯceptum singularem et ꝓpuꝫ sed hoc oꝫ in discretione pmo mõ dicta.

Ad tertiam dubitationem ponuntur ꝓpõnes faciles pma est.imposibile est ali qꝺ lignum eẽ diuisum in om̃es suas ptes ꝓportionales ꝯñr se habentes pꝫ qa po sito ꝙ lignum tangat colũnã a.ꝛ diuidit uersus eam.non remouendo partes per dioneꝫ a suo situ ꝯria sequũt ad oppoᵐ ꝯcł̃sionis qa sequitur lignum esse diuisuꝫ

in omnes suas partes proportionales·cōnr se habentes sine hoc quod aliqua mutauerit situm uersus colunnam ad·quam ante diuisionem tetigit lignum ergo aliqua· partium diuisarum tangit colunnam et pz totum·lignum tetigit colunnā·et p diuisionem nulla pars mutauit situm·ergo oz quod post tangat aliquam partium·ymaginatio enim non capit·post nullam ptiū tangere collunnam·nisi sit mutatus situs collunne aut partium·similiter sequitur quod post diuisionem nullam partium ligni tangit collunnam·qa non est indiuisibilis eo quod nulla est talis in ōtinuo·nec diuisibilis.qa non esset in omnes partes diuisū

Z^a ppō impossibile est aliquā potētiam·ī qualibet parte proportionali hore sequentis·pducere lapidē pedalē·pz qz nō est hoc magis pedale·q̄ ōtiᵐ diuidi ī q̄lz pte proportionali hore ī duas ptes proportionales ·cōnr se hn̄tes·quod est ōtra p̄cedētez et si hoc est possibile faciat deus talez lapidem p hunc modū·quod q̄mlz pedalē producat ōtingēdo colūnaz·et nō admoueat pᵐ qn ponat 2ᵐ·sequit̄ quod trāsacta hora si aliqs lapis tangit colūnam.a·quod ille fuit pductus in ultima pte proportionali·eo quod si fuisset ulterior pductᵘ·ille nō tetigissz colūnaz sed fuisset admotᵘ·et sic eēt dare ultimam ptem proportionalē ōtinui·si nullus tangat colūnam·ēt contra casum quia nō debebat·p̄cedens admoueri·qn seq̄ns poneret̄· Tertia sequi vr̄ quod non pōt eē magnitudo infinita·patet qa si esset.posset maxime esse p hoc quod deus sic pduceret in qualibet pte proportionali alicuius ptis lapidem pedalē.et hoc mō nequit eē p̄dicta·et ad hoc facte sūt rōnes· Et si dicatur·quod in aliquo ōtinuo sūt īfinite ptes pedales distincte·2ᵒ qa sunt infinite ptes eq̄lis q̄titatl·tertio quia sunt īfinite ptes eq̄les alicui certe date·ḡ magnitudo īfinita et pbentur an̄tia secūdi et tertij argumēti inductiue·quia sūt due ptes eq̄les et tres et sic sine statu· Negant̄ cōtinue·qz ī pmo argumento oz addi·quod essent infinite ptes pedales nō coīcantes·modo h nō est uerū de aliquo ōtinuo·in bipedali enī sunt infinite ptes pedales distīcte·s·due non coīcantes et tertiū ōpositūz ex duobᵘ semipedalibᵘ medijs·et quartū ōpositū ex q̄rta uniᵘ et tribᵘ quartis alterius·et sic ī infiᵐ sed hec coīcat· In alijs duobᵘ argum̄tis·an̄tia sūt uera·qz ly ptes eq̄les supponit ōfuse tm̄·et ōn̄s illatuz est fᵐ·et iō ōn̄ nō ualēt Et si dicat̄·quod phūs in 3ᵒ negat in ōtinuo eē infinitas ptes equales·dicat̄ quod ītelligit quod nō sunt īfinite equales huic certe date demōstrādo ptē q̄tucūqz paruaz·Itē si dicat̄·quod ī pedali sūt īfinite partes pedales.nō coīcantes·qz sunt infinite ptes proportionales·diuidēdo fz latitudinez·quaꝝ quelz est pedal'z longa·dicat̄ quod ōn̄a nō ualet·ē pedale in lōgitudine ergo ē pedale qz nō ē pedale·nisi sit pedale fm trinā dimēsionez·Quarta ppō infinitum corᵘpōt eē·tenēdo infinitū sinchategorematice p potētiaz diuinam pz·qz aliq̄tuz et q̄tūlz maius.Quinta.īfinita longitudo curua de facto est·pz de linea giratiua·

Sexta ī qualz pte proportionali hore seq̄ntis·deus pōt facere lapidē pedalē·pz īductiue·et si dicat̄.ponat̄ ī eē·dicat̄ quod sic dz poni in eē·in illa pte fecit lapidē pedalem ī ista fecit lapidē pedalē·et ī illa fecit p singulares·et qz q̄lz illaꝝ singularū ē pol'is ul'is diuisa de possibili ē uera·sz diceret̄ quod hec ōposita ē uera·pol'e ē ī q̄libz parte huiᵘ hore·pmaz eām pducere lapidez pedalē·qz oēs singulares eiᵘsūt pol'es et sibi inuicē compossibiles· Rn̄debit̄ quod illi ul'i corrn̄dē pn̄t infinite singl'ares·fz quod sūt infinite ptes proportionales hore Ex quo seʳ quod impol'e ē illiᵘ ul'is oēs singulares p quas debēt poni ī eē eē formātas·qz nō pn̄t formate eē nisi finite·pp q̄d rn̄r ad argᵐ ōcedēdo quod oēs singl'ares q̄ sūt·ul' pn̄t formari illiᵘ ul'is sī pol'es et sibi īuicē ōpossibiles·et negat̄ ōn̄a·ḡ ul'is est pol'is qz ille singulares nō sufficiūt ad ueritatē illius ul'is·sz si ad ymagīatiōnē caperet̄ copulatiua ōpoīta ex īfinitl singularibᵘ illi ul'i corrn̄tibᵘ.2ª eēt īpol'is·et si alliget̄ maxīa coīs quod ad v̄itatē ul'is suffic̄ v̄itas omniū singulaꝝ suarum·dicatur quod hoc ē uerūz ubi ille singulares sunt omnes singl'ares

illi ūt'i corñdentes·sȝ hoc non ē in ꝓposi to·hec de toto 3° sint breuiter scripta·

Sequitur quart⁹ liber phisico rum ī quo phūs deterīnat de passionib⁹ extrinsecis rerum nāliuȝ·s·de loco uacuo ꝛ tpꝛe que dicunt passiões extrinsece eo ꝙ res nāles dicunt eē in loco ꝛ tpꝛ tanꝙ ī extri secis eis·uacuū aūt ab antiquis reputaba tur eē locus·ꝛ iō ad mo loci pa° extrin seca appellatur q̄ ꝯtinet tres tractat⁹·in q̄ ꝑmo de loco·in 2° de uacuo ī 3° de tpꝛ ꝺ terminat. Circa que ꝑ° nōduȝ ꝙ phūs in ꝑn° q̄rti probat ꝙ ad naturaleȝ phūm spectat ꝯsiderare de loco qꝛ ad quē spec tat ꝯsiderare de motu spectat ꝯsiderare de loco·sed ad nālem phm spectat ꝯside rare de motu ġ ꝛc·maioꝛ pȝ qꝛ ꝑma spēs ꝛ ꝑn motus ē mo⁹ localis q̄ fit secūdū locū·ꝛ minoꝛ pȝ ex dictis in tertio·2° ꝓ bat ꝙ loc⁹ ē aliqd·qꝛ si receptaculū ī quo diuersa corpora sibi in uicē succedūt per motū ē·locus ē·sed tale receptaculum ē·ġ ꝛc·maioꝛ pȝ qꝛ tale receptaculuȝ nihil ali ud ē ꝙ locus·Est eniȝ ꝯtinēs extrinsecuȝ īmediatū ꝯten⁹·ꝙ uocat locus·minoꝛ pȝ qꝛ in eodem uase ī quo ē aer prius erat a qua·uase nō mutato·ġ receptaculū tale ē

Tertio ꝓbat ꝙ locus hȝ uiȝ ꝯſuatiuā locati qꝛ alꝛ nō esset rō qꝛ diuersa corꝛa nālia exn̄tia extra suum locū nālem nō ꝓ hibita mouerēt ad ipm nisi qꝛ locus nāl' habet uiȝ ꝯseruatiuā locati·4° distinguit locū ꝙ duplex est locus·s·ꝓpriuſ ꝛ ē qui ꝯtinȝ locatum ꝛ nihil aliud ꝛ intellige et nullā sbam aliam q̄ nō est pars locati ali⁹ ē cōis·s·qui ꝯtinet locatuȝ ꝛ aliquā sbaȝ aliam que non ē pars locati Quinto di stinguit modos eēndi·in·ut uideatur quō locatum dȝ esse ī loco ꝛ sunt octo·ꝑmus partēs in toto ꝛ sic esse ī alio ē esse ptem illius·2⁹·est totius in ptibus ꝛ sic esse in aliis est esse illa simul accepta·3° sic spēs in genere ꝛ sic esse in alio ē esse inferi⁹ ad illud·4⁹ sicut genus uel dfa in spē ꝛ sic esse in alio est esse partē ponēdam in diffi nitione illius·quintus ē sicut forme ī mā ꝛ sic esse in alio est esse formā illius·sext⁹ ē sicut motus ē in mouēte ꝛ sic esse ī alio est eē in potestate effectiua illi⁹·septimus ē sicut uirtus ī beatitudine ꝛ sic eē ī alio est ordinari in ipm tāꝙ in fineȝ·octauus modus ē sicut contentum in continuo di uiso ꝛ sic esse in alio est esse sicut locatuȝ in loco/aliꝗ mōi ponunt ī duobus metris compendiose·a·p·his pano sic insit pars toti spēs ·genus·caloꝛ igni/ rex in regno res in finite locusqȝ locato·ꝛ scias ꝙ sunt alij modi essendi in·sicut motus est in tē pore/mensurabile est in mensura/ptm de nominatiue est in subiecto·seu ꝓpria pas sio in subiecto·sed primi octo modi sunt magis consueti numerari· Sexto que ritur utrum idem sit in seipso ꝛ respōdet ꝙ bn̄ est aliquid in seipso ratione partis ratio quia frequenter totum denominat ab una parte que pars est in ꝑmo modo essendi in toto ut homo dicitur simus a naso qui nasus est in ipo homine simum ergo dicitur in homine simo qui nasus a quo homo dicitur simus est in homine ꝛ anfora uini dicitur in anfora uini·quia uinuȝ est in anfora uini a quo uino deno minatur anfora uini Secundo dicit ꝙ nihil est in seipo·s·per se ꝛ ꝑmo·s· rōne to tius·ꝓbat inductiue·qꝛ uel totum esset ī se rōne illi⁹ totius immediate· ꝛ hoc non quia quicquid ratione totius immediate est in toto hoc est pars illius totius· patet inductiue·sed totum ratione totius imme diate est in toto· ergo totum est pars sui ipsius·uel esset in se mediante alio ꝛ sic es set penetratio corporum·ut si tota anfōa uini esset cathegorematice esset in seipsa mediante alio· oȝ illud aliud esse ꝓping us anfore uini ꝙ ipsa sibi insit· eo ꝙ medi ante illa ipsa esset solum in se· ꝛ sic oȝ ꝙ ipsum anfora uini penetraret· Septio ponit conditiones loci ꝓprij que sunt no uem· ꝑma locus ꝓpriuſ est immediatum continens locatum·pȝ quid nominis· secū da locus nihil est locati suple intrinsecuȝ patet quia locatum in aliq̄ loco quando qȝ recedit ab illo loco ꝛ non recedit ab a liquo intrinseco sibi· Tertia ꝙ locus est

equalis locato. Quarta nulli corpori naturali suple graui uel leui deficit locus i. omne h3 locum. Quinta loc⁹ est sepabil' a locato. ⁊ ecõtra siue alicui⁹ illorũ corru ptione. Sexta omnis loc⁹ habet sursu3 uel deorsum. i. spẽs loci oẽs sunt ꝯtente in his. s. sursum deorsum. añ retro dextrum ⁊ sinistrum. Septima ẽ ꝙ omnia cor^a naturalia exñtia extra suum locum nãles naturali3 mouentur ad eum si nõ sint ꝓhi bita. patet experientia Ex quib⁹ infert octauã3 ꝙ in ꝯtinuo non est res sicut in lo co. sed sicut pars in toto ẽt sequit̃ ex 2ᵃ ꝙ locus nihil debet esse locati. Et nona ꝙ in ꝓmo ultimo. i. in ultimo imediato ipsi rei locate continẽtꝭ diuisim est res tãꝙ in lo co. p3 quia illud ẽ loc⁹ in quo locatũ per se mouetur. nõ solum ad ei⁹ motum. s3 sic mo^r in tali ultimo cõtinentꝭ diuisim ergo ⁊c. etiã tꝭi ultimo oẽs cõditiones loci ꝓ⁹ enumerate habent; cõueniunt ubi si^r dic cõmentator ꝙ ex dictis nũdum habetur ꝙ locus sit ultima superfities corporis cõ tinentꝭ quia qui poneret locũ eẽ spacium sepatu3 omnia saluaret que dicta sũt de loco. sed bene hẽtur ex eis ꝙ qui ponit locum esse ultima3 superfitiem corporis continẽtꝭ saluat loci ꝓprietates. Octa uo probat ꝙ locus est terinus corporis ꝯtinentis ꝓbatur. quia locus est ut ꝓba tum est. ⁊ ideo oportet ꝙ aut sit materia aut forma aut spa^m seperatu3 aut termin⁹ corporis ꝯtinentis sed nullo mõꝝ potest dici ꝑter ulti^m. ergo loc⁹ est termin⁹ cor poris continẽtis. maior p3 ex sufficiẽti di uisione minorẽ probat. ꝓmo ꝙ non sit mã nec forma. i. extrema supfitiẽs rei locate a3 quia locus nihil est rei locate mõ sic ñ est de his. Z° ꝙ locatu3 põt remoueri a suo lo° ⁊ distat̃ ab eo. ñ añt põt remoue ri a sua mã nec a sua forã seu etiã distare. Z° patet ꝙ locus nõ est spatiũ sepatũ ꝑenetrans ipm locatu3 sicut si quis existi maret inter lata pinte eẽ spatiũ inceptu3 ita longũ latum ⁊ ꝓfundum sicẽ eẽt iterce ptum sine hoc ꝙ cederet. q3 frustra pone retur tale spatiu3 ğ ⁊c. ꝯña tenet. añe pat3 quia quo ad replendu3 pinta3 sufficit cor

pus ingrediens ⁊ ad ꝯtinendum seu locã dum sufficit supfities pinte cirꝯdans illõ 2° partes eẽnt p se in loco sicut totu3 uel solum totus mũdus dr̃etur per se i loco patet ꝯña quia uel dicitur per se in loco ꝙ est i spatio sibi equali ⁊ sic quelib3 pe erit per se in loco. quia quelib3 est i spa° sibi equali sicut totum. ⁊ cu3 infinite sint ptes se^r ꝙ infinita eẽnt loca distincta non coïcantia uel solu3 dicitur p se in loco ꝙ occipat tõle spa^m qd nullus dr̃et. Ad dit; ꝙ locus crederetur esse materia quia recipit sicut locus. tamen quia i ea fit mu tatio sicut in loco. ⁊ etiam quia sicut ma teria nequit esse sine forma. ita nequit eẽ locus sine locato. tamen ille mo⁹ recipiẽ di differt. materia enim recipit forma3 lo cus compositum. materia facit unum cu3 forma quam recipit locus uero cum loca to. Crederetur autem locus esse ultĩa su perfities rei. quia cõtinet ⁊ terminat rem locatam etiam illa superfities. etiam ueꝝ est ꝙ hoc aliter est ⁊ aliter quia locus cõ tinet ⁊ terminat extrinsece extrema supfi ties continet ⁊ terminat intrinsece. No no probat ꝙ locus est imobilis. i. non est de rõne loci ꝙ moueatur ad motu3 loca ti. quia per hoc dr̃t locus a uase. na3 iste terminus uas significat locum prout ad eius motum simul mouetur locatũ. ⁊ iste terminus locus significat locum. nõ sub ea ratiõe qua mobilis ad motum locati sed potius inꝙ̃tum locatum mo^r ad ipm

Ex quibus iõ infert diffinitiõem loci ꝙ est cõpis ꝯtinentis imobilis ꝓmum et exponitur ꝙ est terminus corpis cõtinẽ tis imediatus locato ⁊ diuisus ab eo. ꝓ^m imobilis. i. de cuius rõne inꝙ̃tum est lo cus nõ est ꝙ moueatur ad motum locati dicitur imediat⁹ q3 terminus distans nõ est locus ut superfities ꝯnexa spere ignis nõ est locus ꝓprius aeris dicitur diuisus q3 terminus ꝯtinẽs nõ est locus ut dcm est. Undecimo infert ꝙ totus mũdus seu anima seu celũ supmu3 nõ sunt i loco p se sed per accidens. p3 q3 mũdus solum rõne partium suarũ ⁊ celu3 rõne cõtẽtoꝝ ⁊ sui mot⁹ quo mutat̃ sicut anima ratione

ɔpositi rõe cui⁹ est ps dicitur esse in locō
hec aũt est in loco esse ratiõe alterius·ḡ
per accñs ꝛ nõ per se· 12° ꝙ celuꝫ rõe
sue supfitiei inferioris ē locus cois oĩuꝫ
sub eo ɔtẽtoꝝ patet ex descriptione loci
cois· 13° infert ꝙ qɫibet ens nãle nãlr
fertur ad suuꝫ locum cum est extra ipsuꝫ
pꝫ qꝛ locus rõne silitudis quã hꝫ cũ loca°
est nãliter ɔseruatis locati 14°·ꝙ qɫbꝫ
ens naturale nãlr quiescit i suo loco nãli
pꝫ quia pars nãliter quiescit in suo toto
mõ locatuꝫ habet se ad locuꝫ quodãmõ
tãq̃ pars diuisa a toto ꝙ pꝫ qꝛ aqua loca
ta ab aere est in potẽtia aer·aer autem qꝛ
dignioꝛ habet se ad eam tãq̃ actus pars
autẽ est ipius potentie sicut sꝫm forme uł
entis in actu·ḡ locus ē quodãmodo tom
respectu locati.intelligit̃ istud ꝙ locatuꝫ
est pars loci ad istuꝫ intellectũ ꝙ locatũ
est minus nobile ꝛ per ɔñs habens se in
nã per modũ potentie ꝛ locus nãlis magɫ
nobile ꝛ per ɔñs hñt se per moduꝫ actus
sic ergo potentia dicit̃ pars act⁹ uł entis
in actu sic locatũ impꝛoꝑe ꝛ silitudinarie
dicitur pars loci naturalis·sic enim aqua
loc⁹ terre nobilioꝛ ē ea ꝛ aer aqua ꝛ ignis
aere ꝛ celuꝫ igne·ꝛ pp hoc qɫibet istoꝝ
inferioꝛum naturaliter quiescit cuꝫ est sꝫ
superioꝛi tãq̃ locatum in suo loco ꝓpꝛio
ꝛ naturali Circa istam mãꝫ q̃ri ɔsueue
runt·6·per oꝛdineꝫ·primuꝫ utruꝫ locus ē
equalis locato·2m utruꝫ locus est supfiti
es coꝛpoꝛis cõtinẽtis·3m utrum locus est
imobilis·quartũ utrum diff° loci est bo
na·quintum utrum terra ē in aqua tanq̃
in loco ꝓpꝛio ꝛ naturali·ꝓpoꝛtionaliter
dicitur de aqua respectu aeris ꝛ aere res
pectu ignis·sextum utrum celum est i lo
co·pꝛo pꝛimo notanduꝫ est·ꝙ locus capi
tur dupliciter·pꝛopꝛie ꝛ cõmuniter·ꝓpe
dicitur supficies coꝛpoꝛis cõtinentis ex
trinseci imediata locata·cõmuniter dicit̃
aliqđ quiescens seu non similiter motuꝫ
in oꝛdine ad quod percipitur aliqua res
moueri·seu ẽt respectu cuius superficies
cõtinens reꝫ dicitur eẽ locus nãlis illius
rei·ꝙ autem pꝛima acceptio loci sit bona
manim est quia ē cõmunis· sed de alijs pꝫ

ex modo loquẽdi·si enim querat̃ ubi mo
uet̃ sol ɔueniẽt̃ dicet̃ circa terraꝫ·ꝛ sic
terra ɔueniẽt̃ rñdetur de sole ad quõnẽ
querentẽ ubi sol mouetur·que tamẽ maɫ
feste querit de loco·silr si queras ad·quẽ
locuꝫ coꝛpus simplicit̃ graue mor nãliter
nõ ꝓhibitum·rñdetur ad centꝝ·tñ nõ est
centꝝ locus nisi·3° mõ sic·s·ꝙ respectu c⁹
supfities ɔtinẽs terraꝫ uocatur locus nãt
in ꝓposito autem locus accipi debet ꝑ
pꝛie per superfitiem coꝛpoꝛis continẽtis
item debet capi pꝛo loco pꝛopꝛio· 2°
aduertendum ē ꝙ locus est supfities coꝛ
poꝛis ɔtinentis diuisim ꝛ imediata loca
to sicut statim post dicetur· Tertio ad
uertendũ est ꝙ non est aliqua superfities
non ꝓfunda·sicut dicetur in c°·i° omnis
supfities habet pꝛofunditateꝫ·Ex quib⁹
sequitur ꝙ cuiuslibꝫ rei infinita sũt loca
pꝛopꝛia·qꝛ quelibet superfities coꝛpoꝛis
ɔtinẽtis diuisiꝫ imediata locato est locus
pꝛopꝛius illius contenti·per 2m·modo
infinite sunt tales superfities·puta ut ul
tima·tertia uersus locatum·ultima 4a ul
tima millessima ꝛ sic sine statu·2° sequit̃
ꝙ locus pꝛopꝛius aliquis est minoꝛ loca
to·aliquis maioꝛ·ꝛ aliquis equalis·patet
ꝑmum·quia dolium continens uinum est
locus pꝛopꝛi⁹ uini·ꝛ cum q̃titas rei attẽ
ditur ꝑm tres dimẽsiones sibi cõbinatas
patet ꝙ est multo minus q̃ uinum·si enī
asseres colligarentur multo minus spatiũ
replerent q̃ uinum·secundo etiam patet
quia posset capi superfities aeris que est
locus pꝛopꝛius alicuius contenti in aere
tante pꝛofunditatis ꝙ secundum omnes
tres dimensiones esset maioꝛ illo locato
ꝛ sic etiam sũmi posset ꝙ esset equalis·

Tertio dicitur ꝙ locus pꝛopꝛius est e
qualis suo locato quolibet triũ modo
rum·ꝑmo ꝑm continentiam·qꝛ ꝑ se tãtũ
continet ꝛ põt continere ꝑm talem dispõ
nẽ q̃m est locatũ ꝛ nõ ɔtinet min⁹·qꝛ seq̃
ret̃ ꝙ ñ ɔtineret tom locatũ·nec ẽt ɔtinet
maius qꝛ tunc non esset locus plenus illo
locato·ꝛ per consequens aliqua pars loci
esset uacua ꝙ est falsum·ꝛ hic modus est
pꝛopꝛius equalitatis quemadmodum si

for. posset portare centũ libras ꝛ nõ pl9 diceremus ꝙ centum libre sunt equales potentie for. ꝛ nõnter dr̃ ꝯm talem dispositionem. q2 si locus quadratus fieret sphericus. aut cũ sit pfundus plus latera extẽderentur plus continerent eo qð oĩu3 cõrporum isoperimetroꝝ spera est capacissi^a 2^e ꝙ p eandem uiã ducendo dyametrum loci terminatã exclusiue ad superficiem concauam loci ꝛ dyametrũ locati termiatam inclusiue a circunferentia locati due dyametri eẽnt equales. ꝛ hoc p3 q2 eẽt u^a ꝛ eadem dyameter. Tertio ꝙ equalis est mensura mensurans superficiẽ concaua3 loci ꝛ mensurans cõnexam locati. ꝛ hoc ꝯm ptes pportionales loci ꝛ locati. Sed dices tu. utrũ superficies que est locus ꝛ superficies locati ei imediata sunt equales. rñdetur ꝙ si capiatur superficies loci ꝛ locati equalis pfunditatis maior est superficies loci. q2 ex quo diametri sunt equales maior est ambiens ꝛ continens aliam. sed si pfunditates capiantur inequales stat ꝙ maior sit superficies loci ꝙ locati ꝛ ẽt põt superficies locati capi tante pfunditatis ultra superficiem loci ꝙ maior sit superficies locati ꝙ loci. De 2ª dubitatione satis dicit pħs in lr̃a. iõ breuius transeundo. Sciẽdum est ꝙ quatuor erant modi dicendi de loco. pmus ꝙ locus eẽt mã eo qð est receptiua ꝛ locus ẽt. secundus ꝙ eẽt forma. i. exterior superficies rei. eo qð illa terminat ꝛ continet locatu3 corpus. ꝛ he. due satis sunt pus improbate in recitando pcessum pħi. 3° ꝙ locus eẽt spacium separatum longum latu3 ꝛ pfundum contentum inter latera continentis corporis recipiens corpus locatũ sine sui cessione. 4° ꝙ locus tunc eẽt terminꝰ corpis ꝯtinẽtis. quo pmisso sit pᵃ ꝯ^o locus non est tale spacium. p^r q2 uel tale spacium eẽt subã ꝛ hoc nõ. q2 nõ posse3 dici cuius spẽi eẽt in genere subẽ. Ytẽ qr ipm nõ ita bene determinarent sibi aliu3 locum. sicut alie subẽ corporee. nec accñs q2 accñs nequit ẽẽ sine subõ. 2° tale spaᵐ uel poneret ad extendendum mãm ul' formã locati. ꝛ hoc non. q2 sunt p suas pp̃as dimensiones sufficienter extense ad locã dũ illas dimensiones que no.a pñt recipi sine talibus dimensionibus ꝛ si sic cu3 ille dimensiones loci ꝛ ille locati sunt eiusdem rõnis. o3 ꝙ ipse dimensiones loci ẽt hẽrent alias dimensiones eas recipientes nõ. n. est potior rõ de dimensionibus corporis locati ꝙ de eis ꝛ per ꝯñs eẽt pcessus in infinitum in dimensionibus. 3° q2 dimensiones penetrarent se. s. loci ꝛ locati. sed dices ꝙ hoc non eẽt inconueniens sed inconueniens eẽt de dimensionibꝰ corporum. hoc nihil ualet. q2 formis plꝛibus nõ repugnat penetratio ut albedo dulcedini lactis. nec ẽt mẽ ꝛ forme repugnat. solis ꝙ dimensionibus repugnat in ꝙᵐ sũt dimensiones. ꝙ cũ dimensiones loci ꝛ locati hñt eandẽ nãm in ꝙᵐ sunt dimensiones. ꝛ repugnat dimensionibus locati recipere corꝰ siue hoc ꝙ cedant. eodem mõ repugnabit dimensionibus locoꝝ. Sequitur 2ª conclusio ꝛ rñsalis. ꝙ locus ẽ terminus corporis continentis capiendo locum pmo modo. patet q2 cum sit locus alterum quatuor modorum dictorum ꝛ non sit aliquod pmorum trium. iuxta dicta. relinquitur ꝙ est quartum. 2° q2 sio corporis continentis omnes condictiões ꝛ pprietates loci conueniunt sicut p3 inductiue exponendo eas sicut fuerant supiꝰ exposite. Sed dices quare cum oĩs superficies sit corpus nõ dr̃ locus ita bene omne corpus sic terminus ul' superficies cõporis continentis. Respondetur ꝙ locus dicitur locus in ꝙᵐ est sil' cũ locato. mõ ñ in ꝙᵐ est corꝰ est sil' eo ꝙ pfunditates loci ꝛ locati se nequeunt penetrare. sed soᵐ simul est in ꝙᵐ est superficies. s. ꝯm longitudinem ꝛ latitudinem. quelibet. n. ps longitudĩs loci tangit aliquam ptem locati. similiter ꝛ quelibet ps latitudinis. ñ sic est de qualibet pte pfunditatis. Corᵐ pᵐ. aliquid ꝯtinue gescit ꝛ tñ ꝯtinue ẽ i alio loco. p3 de colũna lapidea gescẽte i cãpo circa quã uẽtꝰ ꝯtinue apportat nouũ aerẽ. 2ᵐ aliqd ꝯtinue moᵗ localr̃. ꝙ tñ ꝯtinue est ꝛ manet in eodem loco. patet de uino moto cu3 cado ipsũ ꝯtinente. Tertiũ ꝙ ꝙ

nis loc⁹ sit supficies·tñ ñ dȝ dici ꝙ loc⁹ ē lōgitudo ⁊ latitudo· pȝ qꝛ illa ꝓpē ñ ꝯtinent nisi rōne subē per eas exñse. 4m locus dȝ dici superficies longa ⁊ lata seqꝫ ꝙ cū sit superficies ⁊ non abstractiue seʳ ꝙ concretiue. Tertia conclusio locus nō est superficies corporis continentis capiendo locum 2° aut tertio modo· pȝ qa 2°° est fixum uel nō taliter motum respectu cuius aliquid percipitur moueri·⁊ 3° dr̄ sit⁹ respectu cui⁹ superficies contineꝭ dr̄ locus naturalis·⁊ neutrum hoꝝ est superficies corporis continentis sic·n·centrū posset dici locus·hec de secundo· Quātuꝫ ad tertium sciendum est ꝙ cōmentator dicit tria·pͥmum ꝙ locus est mobilis· pȝ qꝛ est pars corporis ⁊ omne corpus ē mobile 2m ꝙ locus non est mobil' per se subaudi q̄diu est locus·pȝ qꝛ pars non mouetur ꝑ se·modo locus est pars corporis continentis·3m ꝙ locus nō de necessitate mouetur ad motū locati·pȝ qꝛ locatum pōt mouēri a suo loco ꝗ ⁊c· ⁊ per ꝯñs tunc mouetur· lȝ ille locus non mouetur·⁊ sic cōmentatō uult ꝙ illa particula immobil' i diffinitōe dȝ sic exponi locus est imobilis·i· non ꝑ se mobilis·nec ēt de necessitate mobilis ad motū locati· ꝑ qꝺ dicit phm̄ distinxisse locū a materia ⁊ forma locati·qꝛ illa de necessitate mouenꝭ ad motum locati·conclusiones he uere sunt,sed forte non sufficiunt·qꝛ turres beate marie uirgis dicūꝭ mote localiter·nec locus eaꝝ motus fuisse a pͥma earum ꝓductione·⁊ tñ non secūdum modū cōmentatoris pōt dici quō illud intelligat·ꝑp qꝺ alij dicunt ꝙ ad locum duo concurrunt·s·mãle ⁊ est superficies corporis continentis·de quo tenēde sunt conclusiones cōmentatoris· Aliud ē formale ⁊ est distantia uel ꝓpinquitas ad celum ⁊ ad centrum ⁊ ad cetera quiescētia·⁊ ſm hoc formale locus diciꝭ imobil' ad istum intellectuȝ ꝙ q̄diu manet eadē distantia uel ꝓpinquitas locati ad celuȝ ⁊ ad centrū ⁊ ad cetera quiescentia ipsuȝ dr̄ manere in eodē loco qualitercunqȝ superficies continens ipm mutetꝭ·⁊ hec opinio ē uera quo ad mentem sed male de uirtute sermonis deducitur·qꝛ distantia uel propinquitas quam uocant formale loci est ita bene mobilis sicut superficies quam ponunt mãle· qꝛ distantia est aer uel aliꝺ medium interceptum inter rem locatam ⁊ aliud quiescens uel fixum· constat autē ꝙ aer est bene mobilis sicut superficies cōporis continentis·⁊ iō de hac mã pñt pōi ꝓpositiones faciles·pͥma·oīs locus est ꝑ se mobilis·qꝛ cum nō sit superficies indiuisibilis·oīs locus est corpus partiale· ⁊ si diuidereꝭ a toto posset bene ꝑ se moueri

Zᵃ ꝯ°·turres beate marie uirginis ul' alia huiusmōi ñ dicunꝭ eē in eodē loco ī quo fuerunt ante annū· capiendo locū p° mō·qꝛ nō sunt in eadē superficie aeris continentis sed capiendo locū 2°°·qꝛ equaleȝ distantiam hñt ad alia fixa quiescentia· ⁊ eadem dr̄ idem locus qui tunc· qꝛ distantia est eadem·i·equalis earum ad alia quiescentia eque fuerunt tunc Tertia loc⁹ dr̄ imobilis in ꝉra ad istum intellectum· ꝙ nō cōpetit loco in q̄m dr̄ locus mouēri ad motū locati· pȝ qꝛ nō cognoscimus locum nisi uidissemus transmutatōem localem·⁊ per ꝯñs motum de uno loco ad alium·per phm̄ in ꝉra· ꝗ per motum rei de uno loco ad alium·loco non moto cum locato locū cognoscimus·⁊ per ꝯñs locum cognouimus eē locum sub rōne imobilitatis eiusdem·i·qꝛ non taliter motus sicut locatum·⁊ sic nō est de rōne loci ꝙ moueatur ad motum locati· uñ sicut impositū est uas ad significandum locum ꝓut ipse sit' mouetur cum locato sic impositus est terminus ille locus ad significandū locū in q̄m pōt locatū moueri localꝛ ipso loco non moto uel non talꝛ moto·⁊ iō loc⁹ diꝭ imobilitatē ad intellectū dictū·Et si dicatur ꝙ oȝ locū moueri ad motū locati respectu locati concediꝭ·sed hoc nō ꝯnotat iste terminus locus· nec conuenit sibi in quantum est loc⁹. 4° pōt dici ꝙ locus est imobilis ad illū intellectū· ꝙ distātia intercepta inter fixū qescens ꝙ uocaꝭ locus· ⁊ ipsum locatum est immobilis· sic ꝙ oportet eam sēper manere eqlē nãlꝛ q̄diu locaᵐ qescit a motu ꝼcto pȝ qꝛ q̄uis ē

distantia simpl'r mobilis que est inter turres beatemarie uirginis et turres beate genonefe. tamē oz q maneat semper equalis quādiu turres beate uirginis quiescūt a motu recto. et illud noluit opinio superius improbata dicens q formale loci ē immobile Ad quartum dicitur q diffinitio loci exposita sicut exponit in notabili superius est bona diffinitio loci. capiendo locum pmo mō. q2 diffinitio passionis data per subiectum. et per conditiōes quas ɔnotat ultra subiectū est bona. sed ista est huiuismōi g et c. maior manifesta ē et minor patet q2 ille terminus locus ē passio superficiei. q2 idē in re est locus et superficies quāuis locus plus ɔnotat q ille terminus superficies. et ideo loco subiecti ponitur ille terminus corporis continentis i. superficies. et sic locus ɔnotat pmo. q locus sit equalis locato pprio fm continentiam. iō dr imediate locato. Z° cōnotat q sit diuisus et extrinsecus terminus iō dicitur et diuisus ab eo. Tertio ɔnotat q non sit mobilis in quōm est locus. i. q nō sit de rōne loci in quōm est locus q moueatur ad motum locati. et iō dicitur ibi imobile pmum. unde ly pmum tantum ualet sicut non deper se et de necessitate mobil' ad motū locati in quōm est locus. pl'ra non ɔnotat ille terminus locus. et iō p3 tota minor. Forte queritur in quo puncto est locus. et dictū est in punctis q est i pūcto ad aliquid. nec est inconueniens passionē que est de uno puncto diffiniri per subm q est de alio puncto ut diffinitur risibile q est uel aptum natum ridere quāuis al' et risibile nō sint de puncto eodem. Pro quinto quesitorum debet notari q locus naturalis dicitur locus habens uirtutem naturalem conseruatiuam locati. quid autem est locus pprius dictum est prius. Z° q dubium debet intelligi d totali terra seu maxima quantitate terre. q2 d illa loquebatur Ar. Quibus notatis sit prima ɔclusio. q nullus est loc' pp' terre. q2 omnis locus qui continet terram etiā cōtinet multas substantias alias que non st partes terre. ergo nullus talis est terre locus pprius. consequentia tenet per diffinitionem loci pprij. antecedens notum ē q2 continet lapides et mineras aliaru3 rerum existentium infra terram. Z^a ppositio. superficies aque concaua nō est loc' maxie quātitatis terre. patet q2 nō circūdat eam. sed solum partes eius. unde non est equalis locato. tamen omnis locus pp̄us debet esse equalis locato modo superius dicto. Tertia ppositio. aggregatum ex superficie aque concaua et parte superioris aeris concaua tangente terram et omnibus alijs superficiebus diuisis a maxima quantitate terre ex contingentib' terram est locus pp̄us aggregati ex maxia quantitate terre et omnibus sbijs continētis infra terram. patet q2 illud aggregatū continet illud aggregatum et nihil aliud qd non est pars illius aggregati Cor^m nō est de rōne loci pprij q sit aliqd unu3 patet q2 tale aggregatum est locus pp̄us aggregati ex terra et alijs. et non est aliqd unum. simili modo superficies concaua horum cum alijs superficiebus continentibus aquam et terram est locus aggregati ex maxima quantitate terre et alijs īfra eas ɔtīs. similiter superficies cōcaua ignis est locus pp̄us aggregati ex aere et ɔtīs ī eo. eodem modo cōgregati ex igne et ɔtis infra ignem est locus pp̄us superficies ɔcaua orbis lune ppor^r dicatur de superioribus speris ɔtīs infra eas. conceditur ēt q nullus locus est locus pp̄us aeris uel ignis. et pbetur sicut pbatur superius cōclusio pma dubitationis istius. hec de loco pp̄o. sed de loco naturali uidetur pmo q aliquid potest esse collocatum naturaliter dupliciter uno mō quo ad naturam ppam et sic dicitur collocatum naturaliter q est in loco eius conseruatiuo sibi d bito fm eius speciem et nulli alteri nisi rōne eius. sic terra dicitur naturaliter collocari circa centrum mundi imediate. q2 f3 eius naturam ppam ille locus sibi conuenit et nulli alteri nisi ratione ipsius. unde si mixto conueniat hoc est ratione terre scilicet in quōm in eis dn̄atur terra alio mō dicit colocatū nāliter que ad natura3 cō

munē.s.colocatū in aliquo situ sibi ꝯueni ente ſm nām cōem ⁊ nō ſm ꝓpam.⁊ sic a liqua dr naturaliter colocata infra terrā. ne fiat uacuū.q2 nāle est oībus cōpoꝛib9 ꝓhibeꝛ uacuū in fluxu coīs nature. sic ēt diceret lignū positū infra aquaꝫ in uase si tuato i aere nāl2 ascēdere.Sil2 ⁊ nāl2 sr a quā colocāi ita ꝙ īflux9 nē coīs ē ut gra uioꝛa sint colocata sub leuioꝛib9 iuxta h9 inferunꝛ ꝓpōnes ꝓbabiles. pᷓma que est quarta dubitatōis ꝙ oīs supficies imme diatate ꝯtinens maximā quantitatē terre sic ꝙ centritrica grauitas ipius terre ē cē trū mundi est locus nālis ꝛre q̄ ad nāꝫ ei9 ꝓpam.pꝫ q2 ad illū locū cū terra ē extra nāl2 moueꝛ.⁊ cū est in eo nāl2 quiescit sic deducit phūs 2° celi.⁊ pꝫ ad expientiam q2 terra descendit nō ꝓhibita ad centruꝫ ad angulos rectos sperales sic experiꝛ.

Coꝛᵃ.supficies concaua aque est locus nā lis terre.pꝫ ex ꝯclusione q2 ꝯtꝫ eā sic cen trū sue grauitatis est centrū mundi. 2ᵐ coꝛᵐ.supficies concaua aeris contingens terrā est locus nālis terre pꝫ idē q2 ꝯtinet eā eodē mō.Est aūt centrū grauitatis ter re punctus infra terrā derelinquens ex oī latere sui equalē grauitatē terre sic cētruꝫ magnitudis est punct9 ex oī latere suo e que distans ab extremitate terre.Sed ꝯ dices q2 locus nālis dꝫ esse conseruatiu9 supficies aeris est destructiua terre ⁊ non ꝯseruatiua.ḡ nō est locus nālis.maioꝛ pꝫ ex descriptione loci naturalis. ⁊ minoꝛ pꝫ.q2 ꝯriaꝛ in ambab9 qualitatibus ē.n. calida ⁊ huida.terra aūt frigida ⁊ sicca. 2° terra nunq̄ est natural2 colocata. ḡ fᵃ est ꝯ° cū coꝛ°. ꝯñā tꝫ.ꝓbaꝛ añs. q2 nunq̄ centrū grauitatis terre est centrū mundi. ḡ terra nunq̄ est nāliter colocata. ꝯᵃ tꝫ p ꝯclusionē.añs pꝫ q2 supponendo ꝙ iā cē trū grauitatis terre eēt centrū mundi sta tim p exalatiōes ⁊ leuificationes terre i mediate discohopta aquis fiet minoꝛ gra uitas citra centrū q̄ ultra.ḡ nullo tpꝛ ma net centrū grauitatis terre centrū mūdi. Tertio q2 uel locus nālis terre est supfici es aēis icq̄ᵐ ipa ē aer.⁊ h̄ nō p rōnem pᷓmā q2 est destructiua terre magis q̄ conserua tiua.uel poti9 est inq̄ᵐ est in tanta distā tia a celo ⁊ si sic tunc sequiꝛ ꝙ hꝫ uirtutē ꝯseruandi terrā a celo.ꝙ ē falsū. ḡ nullo mō est locus nālis terra.ꝯñā tꝫ ⁊ toᵐ añs pꝫ dēpta tertia pte.q̄ ꝓʳ sic q2 si ꝛra i suo loco conseruareꝛ p īfluxū celi seʳ ꝙ q̄to terra eēt superi9 tanto nālius collocareꝛ ꝓʳ ꝯñā.q2 tāto nālis influxus celi esset fō tioꝛ eo ꝙ gñaꝛ p contactū. mō agens per contactū foꝛti9 agit ꝓpe se q̄ distanter a se.2° ꝓʳ ꝙ tunc influxus ꝯseruatiu9 ter re multiplicareꝛ p sperā ignis.⁊ cū ille sit infrigidatiuus ipē nāl2 coꝛrūperet ignem ⁊ sic ignis in sua spera ab illo influxu cō tinue coꝛrumpereꝛ cū innāliter colocatur uidetur mihi ꝙ hec sint difficilia.⁊ ideo pꝛo eis infero aliquas ꝓpositiones respō sales ad materiaꝫ.⁊ est pᷓma quinta dubi tationis ꝙ superficies aeris nō est locus terre inquantum ipsa est essentialiter aer per rōem factam.q2 tunc gleba terre cir cundata aere deberet quiescere. q2 eēt in loco sibi dirrecte naturali. Sexta con clusio dubitationis ꝙ illa est locus natu ralis terre inquantum est in tanta distan tia a celo.pꝫ q2 est locus naturalis ut dic tum est.⁊ non inquantum est talis res es sentialiter. nec etiam ut habens qualita tes naturales aeris ergo est locus natura lis eius in quantum tantum distat a ce lo.non enim uidetur quomodo aliter eēt locus naturalis.Confirmatur quia terra naturaliter est sita in illo i quo est.q2 ille gescit cū est ibi ñ uioleꝛ ⁊ illuc moʳ si sit cx̄ ⁊ ñ pōt dici ꝙ aliūde ē ibi nāliꝛ nisi q2 ꝯseruata ibi a celo.tota/enim uirt9 mūdi inferioꝛis gubernatur a celo sicut habeꝛ pᷓmo methauroꝛuꝫ.ꝫ° q̄re plus illuꝫ situꝫ quereret q̄ aliuꝫ.nisi adhoc aliūde deter minareꝛ ⁊ nō a deo soluꝫ q2 hoc nō esset naturaliter dēm.ḡ a deo mediāte celo.

Septima ꝓpositio cū celuꝫ ꝯseruat terrā in locum terre influit nāliter uirtuteꝫ cō seruatiuaꝫ terre.pꝫ q2 ꝯseruat terraꝫ per pcedentem.⁊ cum eaꝫ nō tangat nō uideꝛ quomō eaꝫ conseruaret.nisi per uirtutem sibi influxaꝫ.si enim non plus in eā ageꝛ q̄ in chimeram uel q̄ chimēa in terram

non eam conseruaret. 8ª 9° q hec uirtus est infrigidatiua et discretiua. patz. qr talis est uirtus naturaliter conseruatiua terre unde calefactiua uel humefactiua naturaliter terram corrumpet ergo uirtus conseruatiua eiusdez debet esse naturaliter prohibitiua calefactiuis et humefactiis ergo debet esse infrigidatiua et exsiccatiua

9ª 9° hec uirtus transit et multiplicatur per omnes speras intermedias. pz qr celum est agens corporeum. tale. agit naturaliter per contactum. ut pz 7° huius qr omne mouens est simul cum moto. 7° huius. et per consequens prius agit in propinquuz quam in remotum. Decima propositio talis uirtus non est calefactiua in spera ignis et infrigefactiua in spera terre patet qr talis uirtus cum sit eadem numero essentialiter. non est in spera nisi huius effectus productiua. ergo non stat quod sit calefactiua et infrigefactiua. cum sit una et eadem. Undecima talis uirtus est fortior in spa aeris quam terre et in spa ignis quam aeris. qr propinquius agenti multiplicatur et generanti. igitur fortior. consequentia tz. qr quodlz agens de per se fortius agit in propinquuz quam indistans. 12ª propositio aqua naturaliter collocatur in situ intra aerem et terram patet sicut prima qr illic quiescit et illuc mouetur si sit extra illum situm non prohibita. 13ª. propositio quod aer naturaliter quiescit infra concauuz ignis et conuexum aque similiter ignis inter conuexum aeris et concauuz lune. patet sicut precedens si dicas q ignis in illo situ non quiescit. cum moueat ibi circulariter ut dicitur primo methaurorum. dicatur q sufficit locatum in suo loco quiescere a motu recto quo moueretur a loco naturali 14ª propositio q quodlz horum quiescit in suo situ naturali. et conseruatur per uirtutem influxam a celo sibi in illo loco. pz sicut 6ª. Corollarium quodlz horum elementorum in suo situ naturali conseruatur. per uirtutem influxam a celo. generatiuam naturaliter qualitatum. talium elementorum conuenientium. sicut ignis in regione sua per uirtutem calefactiuam desiccatiuam. aer per humectiuam et calefactiuam et ita deinceps. pz sicut octaua. Tunc pro solutionibus rationum aduertendum est superiores speras celestes. scilicet primum mobile et quoqz sunt sibi uersus qz ad speraz solis exclusiue. a quibus pz astronomos res inferiores habent esse per speras inferiores multiplicare uirtutes conseruatiuas rerum. et specialiter elementorum. sic q fortissime uirtutum calefactiuam sz. minorez distantiam. et ideo illa non protenditur nisi usqz in speram aque exclusiue contrarium humectatiuam et illa protenditur usqz ad speram terre exclusiue demum infrigidatiuam et exiccatiuam que sunt qualitates mortifiste ratione tius multiplicat. s. uersus diametrum spere elementorum sz minus fortiter. pp. quod ignis et aer naturaliter collocantur supius qr ibi fortiores sunt influentie calefactiue terra autem et aqua deorsum. qr illic influentie infrigefactiue habent uirtutez nec impediuntur ab influentijs calefactiuis eo q ad tantam distantiam multiplicantur. sz dices tu quare ergo ignis in spa sua non corr ab influentia humectatiua. que illic fortior est quam influentia desiccatiua. Item q signum hereretur de hoc q influentie debiliores ad maiorez distantiam multiplicarentur. Rnr ad primum q influentia desiccatiua quamuis de se debilior sit in spera ignis quam humectatiua tamen fortificatur a forti calore excedente uirtutem humectatiuam et impediente per modum sequelle ad fortitudinem caloris calor. n. fortis per modum sequelle desiccat Ad 2m dicitur q quemadmodum maioris permanentie sunt humiditas et siccitas quam caliditas et frigitas. et tamen sunt debilioris actionis. ita non est inconueniens q influentie frigefactiue et desiccatiue remotius multiplicentur quamuis sint debiliores in agendo. et sic uidetur ex effectu oportere dici eo q non uidetur alio modo quomodo elementa frigida conseruantur a celo. per hoc ad rationes ad primam dicitur q est propositio 5ª 9° nc. ad 2am dicitur q terra est contra naturaliter collocata. qr sic hec medietas contra leuificatur ita tota terra mouetur uel contra istam medietatem terre disceptam agis sursum et aliaz deorsum. ad aliam dicitur q hoc est inquantum sufficies aeris est in tanta distantia a celo ad quantam naturaliter incidit uirtus frigefactiua et desiccatiua que sunt conseruatiua terre tamen superius ubi

uirtus illa est fortior q̄tū est de se terra ꝟ naturalius ↄseruaretur eo ꝙ ibi sunt influentie calefactiue destructiue terre fortiores i agendo quam sunt influentie ↄseruatiue terre nec influxus conseruatiu⁹ terre multiplicat⁹ ꝑ spaꝫ ignis est destructiu⁹ ignis eo ꝙ ibi ē influētia calefactiua fortior in calefaciendo quaꝫ illa i ifrigidan⁹ addi tñ pōt ꝙ q̄tum ē ex natura ꝓpria eorꝫ nāior locus est terre supfities aque q̄ aeris·qr est ei similior 2° ꝙ si aqua uł aer infra terraꝫ descendit ⁊ ibi collocetꝰ ē hoc eis naturale natura cōi ne sit uacuuꝫ sꝫ nō quo ad naturam ꝓpriam hec de 5° du°· Ad 6ᵐ principale dicitur primo·ꝙ celum·i·supma spa nō est in loco ꝑmo modo·s·capiendo locuꝫ ꝑ ſio corporis ↄtinentis·pꝫ qr nullum cor⁹ ↄtinet ipꝫ Corᵐ· capiēdo sic locum celum nō moʳ localꝛ pꝫ qr·sic nō hꝫ locum mō mot⁹ localis attenditur ꝑncipalꝛ in ordine ad locum· Zᴬ ꝓpō·celū hꝫ locum capiēdo locum·2° mō·pꝫ qr hꝫ aliꝙ fixum in ordine ad ꝙ uel eius ptes pcipiūſ moueri

Corᵐ capiendo sic locum ipsum moʳ localꝛ·pꝫ qr moʳ i ordīe ad ei⁹ locū 2°° dictum·⁊ ꝓportionablꝛ intelligenᵐ est uł saltem exponendū dictum ↄm̄tatoris·q dic·ꝙ celum nō est i loco ꝑ se·sꝫ ꝑ accn̄s ·i·est in loco 2° mō dc̄o·qui im ꝓprie dr locus·⁊ ideo ratione eius·dicitur eē in loco ꝑ accn̄s·sꝫ nō in loco primo mō dicto et qr tłis solūmō dicitur locus·iō nō dr eē in loco ꝑ se· Sꝫ dices tu qſ est loc⁹ celi hoc modo·ad ꝙ dico ꝙ est quoddā fixum·s·terra uł lapis·in ordine ad quod celum pcipitur moueri· Queritur rōnablꝛ utꝝ celum est i illo loco ⁊ uidetur michi ꝙ proprie·nō dꝫ dici in illo loco eo ꝙ tłe fixuꝫ non ↄtinet·celum pōt dici tñ im ꝓpe in loco qr est in certa hītudīe respectu talis fixi ⁊ ad talem sensum pōt dici eē in eo seu etiam improprie dicitur esse in loco·qr hꝫ locum·licet uł ↄtineat celum· 3ᴬ ꝓpō quod celum mouetur ꝟm situm·ut dicit·Auicena·pꝫ·qr nō hꝫ locum proprie dictum ⁊ iō non ꝓpriūſſie dr moueri localiꝛ·sꝫ mutat situ ad sperā quiescen°·et iō pōt dici proprie moueri secunduꝫ situm· Sed contradices·qr ↄ°ᶦ dicit hāc ↄ°neꝫ auicene eē falsam·eo ꝙ philosofus octauo hui⁹ primuꝫ motū qui est celi·no·dicit esse ꝟm situꝫ·sed motum localē siue de pn̄to ubi·Itē dicit 5° hui⁹·quod non est motus nisi ꝟm q̄titatem· qualitatem ⁊ ubi· non ergo est ꝟm situm. 5° qr ut dicit beatus thomas situs est ad aliquid qr pōnes sunt ad aliqd ut dic phus in pn̄tis mō secunduꝫ ad aliquid non est per se motus 5° huius·4°· qr situs cōsistit in idiuisibili modo i idiuisibili nullus consistit motus· Ad h° faciliter dicitur·quod philosofus motuꝫ quo celum mutat situm ad res quiescentes uocauit localem in ordine ad locum 2° modo dictuꝫ· Ad ꝟm dr·quod ꝑ se motus non est ꝟm situm ad illum intellectum quod non est de ratione alicui⁹ motus ꝙ ꝑ ipsum factuꝫ de re que moʳ uarient termi de pn̄to situs·nᵐ·o⁹ bene est motus secundum situm im ꝓprie sic ꝙ uariantur teri de pn̄to situs de noīe reꝝ q̄ moʳ per accn̄s de quo magis uidebitur in 5° huius ⁊ iō uult·Auicena·q̄d celum moʳ ꝟm situm qr mutat situm ad res quiescentes·lꝫ hoc fit dep accn̄s·

Ad 3ᵐ·eodem modo pōt dici nichilō minus fᵐ est·ꝙ pōnes siue situs fint ꝑ se ad aliquid non enim plus est situs de predicamento ad aliquid q̄ ubi· Ad 4ᵐ· negatur quod situs consistit in indiuisibili· situs enim rei est ita longus latus et profundus sicut res· Adhuc queri potest utruꝫ si partes essentiales uini existentis in dolio mouerentur nō motis extremitatib⁹ nec ēt dolio·utrum mouerentur localiter· Ad ꝙ respondetur·ꝙ mouerētur localiter·in ordine ad locum 2°° dictuꝫ·s·qr mutant situm in ordine ad aliquid fixum·ēt mouerētur localiter qr i loco mutant situꝫ sed non mouerentur localiter in ordine ad locum ꝓprie dictum eis ꝓprium qr taleꝫ non habent· Z° utrum superficies cōuexa aeris uel alicu

ius talis rei possit dici locus ignis uel ali
cuius alterius cuius superficies concaua es
set ei imediata·ad quod respondetur pro
babiliter ꝙ si illa superficies conuexa nū
ꝙ coniungatur superficiei continenti·nul
lo modo est locus pmo modo dictus· qa
non continet·sed si alicubi coniungatur
superficies continētis·ut si ad ymaginati
onem spera ignis esset perforata·⁊ iunge
retur superficiei continenti concaue celi
superficies cōuexa aeris·tunc fieret loc⁹
uel pars loci ignis·primo modo accepti
quia sic continet·hec de tota materia lo
ci·sint breuiter dicta· Secundo notan
dum est·ꝙ phūs in secūdo tractatu quar
ti probat·ꝙ ad naturalem phūm spectat
considerare de uacuo·⁊ pbat sic·ꝙ ad il
lum ad quem spectat considerare de loco
spectat considerare de uacuo·sed ad nālē
phm spectat considerare de loco ergo ⁊c
maior patet·quia multi antiquorum idē
crediderunt uacuum esse ⁊ locum Se
cundo incidentaliter pbat ꝙ penetratio
dimensionum non est possibilis·probat
quia qua ratione duo corpora parua pos
sent se penetrare·eadem ratione 3ª·quatu
or mille·⁊ sic totus mundus posset esse i
ꝗtitate grani milij·ꝙ uꝭ inconueniens
Tertio describitur uacuum diffinitio
ne quid nominis·ꝙ est locus non replet⁹
corpe·unū si uacuū eēt·ibi esset natū susci
pere corpus·ideo dicitur locus·⁊ quia si
esset plenum·eo ꝙ implicat idē esse ple
num ⁊ uacuum·ideo dicitur non plenum
corpore· Quarto probat ꝙ uacuū nō
est·⁊ est conclusio principalis tractatus
secundi·quā probat diuersis modis·p⁹
ex parte motus arguit sic·si uacuum non
ē loc⁹·tc uacuū nō est·s; uacuū si ē loc⁹·ꝗ
uacuum non est·maior patet·quia ātiqui
dicebant uacuum esse locum·etiam p dif
finitionem uacui·minor patet·quia omīs
locus habet uirtutem cōseruatiuā locati
⁊ aliam habet sursum locus·aliam uō de
orsum·modo uacuum nullam habet ūtu
tem·nec etiam habet alias uirtutes p di
uersis differentijs locorum scilicet sursū
⁊ deorsum·secundo ex parte uelocitatis

motus·quia si uacuum esset in eo nō mo
uētur graue simplex aut leue simplex·ꝗ
non est ponendum·cōsequentia tenet·qr
non ponitur nisi propter motum·antece
dens probatur·quia qualis est proportō
mediorum in resistendo·talis est propor
tio motuum in uelocitate·sed nulla est p
portio resistentie medij uacui ad mediū
plenum·ergo nulla est proportio motus
facti in uacuo·ad motum factum in ple
na ꝙ non posset esse·si i uacuo fieret mo
tus·grauis simplicis·ergo in eo non mo
ueretur graue simplex·maior patet·quia
successio non fit nisi cum resistentia·ergo
cum in graui simplici·non est resistentia
intrinseca·oportet ꝙ in motu eius·solū
sit resistentia extrinseca·⁊ per consequēs
pro tanto motor uelocius mouebit·ꝗto
resistentia fuerit minor·ergo qualis ē p
portio mediorum resistentium·talis erit
uelocitas in motibus naturalibus graui
um ⁊ simplicium ꝙ fuit maior·⁊ minor
est de se manifesta·quia uacuum nullam
resistentiam habet·tertia pars patet quia
omnis motus finitus rectus·ad alium fi
nitū est proportionalis·ergo si in uacuo
fieret motus·ipse haberet determinatam
proportionem ad motum factam in ple
no·⁊ interponit ꝙ omne excedens est di
uisibile in partem excedentem et partem
excessam·ꝙ intelligi debet de excedente
aliud per comperationem ppie dictam
scilicet que est secundum rem eiusdē spe
tiei in utroqꝫ comperatorum· Tertio
sic·si i uacuo fieret motus·sequeretur ꝙ
motus in pleno ⁊ in uacuo fieret eque ue
lociter·consequens est in conueniens·eo
ꝙ motus sequitur proportionem·proba
tur consequentia ·quia ita sit ꝙ aliquod
mobile moueatur per medium uacuum
in certo tempore·⁊ idem uel equale mo
bile moueatur per medium plenum·tūc
ex quo medium plenum plus resistit sit
ita ꝙ sit tardior in centuplo·ita ꝙ temp⁹
pleni·sit in centuplo longius·ꝗ tempus
equalis uacui·tunc subtilietur medium
plenum in centuplo·⁊ erit motus in cen
tuplo uelocior ꝗ erat ante·eo ꝙ motus

sequitur proportionem· et tantus erat in ua cuo· ergo in medio pleno et in uacuo· idest mobile eque uelociter mouetur· et si dica tur quod medium plenum non potest in infi nitum subtiliari· respondetur quod ymo per potentiam diuinam· uel dicatur quod arist· sup ponit unum ymaginabile· utrum sit possi bile uel non· non est uis· et deducit ad unum ymaginabile· ymaginabile enim est quod idem motor finitus moueat eque uelociter cum resistentia et sine resistentia· Et quarto arguit quod si uacuum esset· ipsum non posset recipere corpus· ergo non est· patet antece dens quia ipsum haberet dimensionem sicut plenum· modo talibus repugnat pe netrari a dimensione alterius corporis·

Quinto probat quod medie partes cor poris rari· non sunt paruo uacuo interce pte· mediantibus quibus est rarum· quia probatum est prius· quod non est magnum uacuum· ergo nec paruum· consequentia tenet· et antecedens est prius probatum secundo commentator probat idem· quod tale uacuum esset accidens et sic ponere ipsum esset ponere accidens sine subiecto· Se xto probat quod non est toti corpi raro com mixtum uacuum· quod est causa raritatis le uitatis et motus sursum· patet primo· quia tunc non omnis motus localis· esset cau sa· cuius contrarium dixerunt antiqui· si enim esset causa motus deorsum· secundo quia moueretur uacuum localiter· et sic illius esset locus· et cum ipsummet sit lo cus· loci esset locus et sic procederetur in infinitum· Item uacuum existens sine subie cto deberet uelocissime fieri sursum ex quo est cum alijs mouendi sursum· Septimo infert quod rarefactio· non fit igre diente uacuo· nec etiam condempsatio· e grediente uacuo· quia uacuum non est sic mixtum corporibus ut dictum est· Hic queritur primo utrum uacuum potest esse Secundo utrum in motu grauium et leui um tota successio proueniat a resistentia medij· Tertio utrum si uacuum esset gra ue simplex moueretur in eo· Quarto utrum in uacuo aliquid posset moueri successi ue· Quinto utrum rarefactio et condem

satio sint possibiles· Primo est notan dum quod uacuum potest ymaginari duplex uno modo· quod sit spatium seperatum a sba potens recipere corpora· sine sui spissitu dine· quemadmodum si inter latera pinte yma ginaretur spatium receptum uini ita lon gum et profundum sicut uinum quemad modum superius dicebatur· tale ponere tur uacuum· cum esset non plenum· quia esset locus non plenus· secundo modo si deus anihilaret omnia contenta infra con cauum orbis lune· ipso concauo remanen te in simili concauitate figura et dispositi one· tunc illud concauum uocaretur ua cuum· quia esset locus non repletus· non enim esset repletus cum nihil esset in eo·

Tunc est prima propositio· uacuum pri mo modo nequit esse per potentiam na turalem idest sine miraculo· patet ex rati onibus probantibus locum non esse spa cium seperatum· Secunda propositio· quod uacuum secundo modo· etiam nequit esse naturaliter· probatur quia in naturali phia illud concedi debet tanquam principium· quod probari potest per inductionem experi mentalem· sed uacuum hoc modo non pos se esse probatur per experimentalem indu ctionem· ergo etc· maior nota est quia phi losophya naturalis fundatur super experien tiam· et minor patet quia docet experien tia quod nullus posset unum corporeum elon gare ab alio· nisi aliquo ingrediente· fora minibus enim folli bene obtusis· sic quod ni hil ad intra possit ingredi corpus· docet experientia· ymo nec centum equos posse late ra illa elongare ab inuicem· nisi unum eo rum rumpatur aut aliunde fiat apertura per quam potest ingredi corpus· Sed contradices tu quia motus localis tactus est· ergo uacuum est· tenet consequentia· quia quod mouetur localiter· uel recipitur in ua cuo· et habebitur propositum· vel in pleno et si sic vel illud plenum non recedit· et tunc fieret penetratio corporum· vel cedit· et si sic vno moto omnia mouentur· patet con sequentia· quia pedali moto pedale aeris cederet· et illi alterum pedale· et sic tertium et sic vsque ad celum· quare vno moto celum

transmutarentur. Secundo quia augumẽtatio est possibilis ergo ⁊ cetera. probatur consequentia. quia cibus non recipitur in pleno. eo ꝙ esset penetratio corporum. ergo in vacuo. Tertio quia condempsatio est posibilis. igitur ⁊ cetera. tenet consequentia. quia non videtur vbi corpus quod condempsatur recipiatur nisi in vacuitatibus. Quarto quia cineribus repleta scutella tantum continet de aqua sicut si non essent in ea cineres igitur ⁊ cetera. tenet consequentia quia non videtur vbi illa aqua reciperetur nisi in uacuitatibus. Quinto aliquod est vacuum vino. ergo ⁊ cetera. tenet consequẽtia a parte in modo ad suum totum. sine additione diminuente Sexto quia corpora tangentia se discontinuata possunt elongari ab inuicem discontinuata. secundum totas superficies tangentes se simul ergo est uacuum in parte centrali eorum cum elongantur ⁊c̃. consequentia tenet. quia cum elongantur eque cito in ambabus extremitatibus ⁊ in centro vel eque cito est aer in centro sicut in extremitatibus. ⁊ si sic sequitur. ꝙ ille aer mouetur subito. quia eque cito venit ad distans sicut ad propinquum. vel prius venit ad extremitates. ⁊ si sic in aliquo tempore inter partes centrales ellongatas ab inuicem nullus aer est replens. ergo superficies ille sunt vacuum. secundo modo dictum.

Septimo vitro vndique vniformiter pleno aqua congelata occupat minorem locum. queritur vtrum vitrum ad partem quam occupabat aqua. scilicet ante congelationem est vacuum ⁊ si sic habetur propositum. vel est plenum. ⁊ hoc non potest dici quia vndiqꝫ clauso vitro aer nõ ꝗ posset ingredi. si dicatur ꝙ frangetur non potest dici cum eniꝫ sit vniforme per totum vt supponitur non videtur quare pocius frangeretur ĩ vna parte ꝗ in alia ergo vel frangeretur vbiqꝫ ꝙ non est possibile vel nusꝗ ⁊ habetur propositum.

Octauo plenum est ergo vacuum est vel potest esse. consequentia tenet quia plenum ⁊ vacuum sunt priuatiue opposita. modo si vnum priuatiue oppositorum est in natura ⁊ reliquum poterit esse.

Item nono que esset ratio quare sicut contingit locum alieno corpore repleri. ꝙ non eque bene contingit ipsum omni corpore alio denudari eo manẽte in simili situ ⁊ dispositione. in suis partibus.

Ad istas obiectiones respondetur per ordinem ad primam. ꝙ omnis motus localis rectus fit in pleno quod cedit corpori moto. sed nõ oportet ꝙ vno moto omnia moueantur. quia corpus cedens ad aliquam distantiam vel terminum ante condempsatur. in tantum ꝗtum est magnitudo corporis recepti in ipso. Ad secundum ꝙ augumentatio fit per hoc ꝙ nutrimentum recipitur in poris plenis partibus subtilibus resolutis a corpore que cedunt nutrimento venienti. Ad tertiam condempsatio non fit per hoc. ꝙ partes recipiantur in vacuitatibus sed per hoc ꝙ ꝗtitas maior corrumpitur. ⁊ minor generatur. seu per hoc ꝙ partes eiusdem corporis tocius sint sibi inuicẽ propinquiores. Ad quartam ꝙ si scutella tantum recipiat aque cum cineribus sicut sine cineribus hoc est propter tria. primum est ꝙ multe partes aeris intercepte inter cineres cedunt aque uenienti. secundum quia partes ignee cineris. multas partes aque resoluunt insensibiliter quia sunt illis virtualiter contrarie. tertium quia partes subtiles ⁊ leues cinerum ab aqua expelluntur. fugientes a frigido contrario ratione quorum trium agregatum ex aqua remanẽte ⁊ cineribus precise tantum est sicut ante erat aqua. Ad quintam dicitur ꝙ vacuum includit negatõnem. ideo consequentia non ualet. quia est a parte in modo ad totum cum negatione implicita. uacuum enim idem est ꝙ non plenum Ad sextam dupliciter dicitur uno modo. ꝙ corpora dura discontinua non possunt se tangere per naturam secundum philosophum secundo de anima. ⁊ tunc ratio non procedit quia ipsa

oppositum supponit·uel si uellemus dice re ꝙ possunt se tangere dicemus ꝙ aer circunstans subito se ponit in medium· scilicet quia naturaliter inclinatur ne sit uacuum ⁊ nullam inuenit intra corpora re sistentiam· sicut si non esset medium resi stens graue simplex subito presens esset loco naturali· ⁊ sic non sequitur motum fieri in instanti· Ad septimam ꝙ non est possibile sic esse uitrum ut forme· secū do quia si esset nullo tempore maneret· eo ꝙ influentie celi fortius alterant ipsum in una parte q̄ in alia· ⁊ ideo ibi citius frangeretur ubi fortius esset dispositum ad corruptionem· Tertio quia si ad yma ginationem maneret uniformis superius prius corrumperetur uersus celum· quia influxus prohibens uacuum est influxus nē cōis deriuatus a celo ⁊ talis est fortior superius q̄ inferius· Ad octauam ne gando consequentiam· negatur etiam ꝙ plenum ⁊ uacuum sunt priuatiue opposi ta·sed habent se sicut risibile ⁊ non risibi le que non sunt opposita priuatiue· sic ua cuum est locus non plenus quare plenum ⁊ non plenum sunt contradictorie opppo sita·⁊ non oportet ꝙ si alterum talium sit in natura ꝙ etiam alterum sit· Existens enim ⁊ non existens· non est complexum sic etiam locus non plenus non opponi tur huic termino plenus· Ad nonam dicitur ꝙ causa prohibens uacuum esse est influxus nature communis que prohi bet uacuum in inferioribus faciendo su periora descendere· quia inclinat omnia generabilia que possunt generare ad ge nerare sibi simile· non possunt autem ge nerare nisi per contactum ⁊ in superiori bus faciendo inferiora ut per tactum a celo recipiant influentiam eorum conser uatiuam· quam celum ad ea multiplicat per contactum corporum· de qua influ entia fuit superius dictum inde loco· Et hec est causa quare receptiuum corporis non potest ab omni corpore denudari·quia si sit subtus ingreditur superius ut agat generando sibi simile· ⁊ sistit supra eleua tur aqua uel aliud graue ut conseruet cō tactū·mediāte q̄ īflūtiā celi siue ūtutē ꝯser uatiuam recipiat· Tertia conclusio si a polo artico anihilarētur omnia uersus celum successiue usque ad terram ⁊ con tinue ultra usque ad polum antarticum· terra conseruata ita proportionabil'r ascē deret naturaliter sicut alia supra eam ani hilaretur uersus celum·sic ꝙ semper con seruaret contactum cum celo mediate ul' immediate· patet· quia sic naturaliter se moueret· sicut melius posset conseruari· sed sic melius posset conseruari·ergo ⁊c̄· maior nota est·⁊ minor patet quia natura liter non conseruatur nisi per influxum ce li· quem sine contactu non posset recipe re·uerum est ꝙ motus ille solum esset na turalis terre natura communi·quia equa liter conuenit cuiuis alteri corpori si cut terre· Quarta conclusio· possibile est uacuum esse utroque modo capiendo uacuum per potentiam supernaturalem· patet quo ad primum modum.quia possi bile est ꝙ deus conseruet dimensionem separatam sine corpore· ⁊ eam sine cessio ne faciat recipere corpora· ⁊ hoc tunc es set uacuum primo modo· Similiter pos sibile esset ꝙ deus anihilet omnia conten ta infra superficiem concauam aeris· su perficie concaua· remanente in simili situ ⁊ dispositione sicut est nunc·⁊ tunc illa es set uacuum secundo modo dictum· esset enim locus non repletus corpore·patet· quia neutrum istorum implicat contra dictionem· Sed contra dices ·quia ad uacuum esse sequūtur contradictoria· er go ⁊c̄·consequentia tenet · probatur ante cedens·quia sequitur uacuum est . ergo locus est per diffinitionem· ⁊ sequitur ꝙ non est locus· quia non est terminus corporis continentis· quia vacuum cum est nihil continet· Secundo probatur idē quia sequitur ꝙ infra superficiem conca uam tunc esset uacuum· quia infra non ponitur esse aliquod corpus· ⁊ sequitur ꝙ infra non esset uacuum·quia infra eam nihil esset Tertio idem probatur.quia

sequitur q latera superficiey concaue ae ris se tangerent. et q non tangerent se pro batur primum qr esset immediata. eo q inter ea nihil esset medium. probatur se cundus quia superficies concaua non pa titur contactum laterum. Responde tur ad ista negando antecedens assuptus et ad probationes primas potest dici uno modo q ista diffinitio loci non est bona. si dicatur de loco pleno et erat bona secu dum extimationem aristotelis qua credi dit non posse esse uacuum. Aliter res ponderem ego tenendo q locus dicitur relatie ad locatum. q non sequitur uacu um esse locum. non enim ualet consequen tia est locus non repletus. ergo est locus quia non plenum denotat oppositum e ius q est esse locum. eo q de ratione loci est esse plenum locato. cuius oppositum connotat non plenum. sicut non sequitur est hō pict⁹. ergo est homo seu hō mortu us. ergo homo. nec est locus a parte i mo do. in tali argumento. eo q arguitur cum additione distrahente. Ad secundum q non sequitur sub concaua superficie a eris tunc esse uacuum. sed ipsa est met va cuum. quia locus non plenus. ex quo cor relarie concedi debet q homo posset ire audire seu bibere per vacuum eo q po test ire per illam superficiem aeris que est vacuum. sequitur q motus simul esse per vacuum quia potest ire per istam su perficiem aeris. Ad tertium q non se quitur latera opposita se tangere secun dum lineam rectam qauis enim sunt imme diata tamen non sunt simul eo. q distan tia recta nullum habet determinatum si tum ad inuicem. sicut patet ex supra de terminatis in tertio libro. Pro secun do principali quesito nota primo q suc cessio non est aliud q motus. omni enim alio a motu excluso ad huc maneret suc cessio. quādiu maneret motus. Item si motus successiue fieret per successionem super addita eadem ratione ista successio fieret successione per suum superadditus et esset processus in infinitum. Secundo

nota q resistentia est inclinatio mobilis in contrarium illius dispositionis quam intendit motor. Tertio nota q graue simplex uocatur improposito graue cui nihil leuitatis est admixtum. Tunc est prima propositio. q proprie loquendo successio in motu grauis ~~similiter~~. non fit a resistentia. patet quia motus non fit a resistentia. ymo resistentia impedit mo tum. sed motus fit a motore. secunda ad hoc q motus naturalis grauis fiat succes siue requiritur resistentia. patet quia si non esset resistentia. motum subito pone re se in termino ad quem. non enim po test in actione tali reddi ratio successiōis in quantum est successio nisi resistentia.

Confirmatur hoc. quia quanto minui tur resistentia. tanto velocius motor mo ueret vt experientia docet. ergo si tota re sistentia aufferreretur nulla successio re maneret. Sed contra dicit anēpate q ex limitatione potentie fit successio. etiam si nulla esset resistentia. Et persuadetur pri mo quia alias quātumlibet paruum graue posset in infinitum effectum facere. quia subito se ponere ad locum deorsum. Itē alias magis graue non uelocius attinge ret finem eius naturalem q minus graue quia quodlibet subito. propter hoc dicit a nempate q potentia est limittata. et ideo successiue ageret qauis nihil resisteret. tertia quia alias graue posset se mouere uelocius q celum. Quarto latitudo uelocitatis non esset terminata. quia quāta libet data quātumlibet maior esse posset

Quinto quia philosophus reputat q celum non potest moueri uelocius qauis motor eius sit infinitus. ergo minus gra ue potest mouere uelocius motu celi.

Tunc ponatur propter hec motiua. ter tia conclusio scilicet q limitatio potentie non est causa successionis motus grauis simpliciter. probatur primo autoritate philosophi pmo politice et tertio metha phisice dicentis. q appetitus finis in infi nitum est. ergo inclinatio ad locum natu ralem ad bonum intellectum non est limi

tata·secundo ratione·quia uel in maiore corpe ē maior limita⁹·ꝛ si sic·graue mai⁹ non uelocius descendet·ꝙ̄ minus p₃·ꝯ⁴ quia quantum aderetur de grauitate potentie tantu₃ aderetur de limitatione potentie ꝛ sic semper maneret proportio eadem uel non ꝛ hoc est imposibile·quia siue quantitas siue forma fuit ista limitatō quanto corp⁹ est maius tanto maior erit limitatio·quia tantu₃ maioratur illa qualitas siue forma cum sit extensa extensione subiecti· Tertio quia uel illa limitatio solum resisteret ·cum corpus esset in uacuo et hoc non quia tunc esset frustra· eo ꝙ nunquam corpus poneretur in uacuo·uel semper resisteret·ꝛ tunc sequitur ꝙ non semper magis graue in equelibra traheret minus graue sursum deducta resistentia medij·probatur consequentia q₃ ponatur ꝙ in vno brachio·ponatur graue vt tria·ꝛ in alio graue vt unum ·tunc constat ꝙ graue vt tria habet tres grad⁹ limitationis huius·ꝛ graue vt vnum solum vnum·patet· quia si diuideretur in tres tertias·quelibet etia tantum ponderaret sicut graue vt vnum·ꝛ esset ei adequatum·ergo quelibet earum habet etiam equalem limitationem·ergo tota limitatio erit tripla ad limitationem grauis vt vnum·ꝛ tunc constat ꝙ motui deorsū grauis ut tria resistent quatuor·scilicet tres gradus limitationis ꝛ vnus gradus grauis alterius brachij·ꝛ solum mouet vt quatuor scilicet per tres suos gradus grauitatis ꝛ per vnum gradum limitationis grauis oppositi·quare virtus motiua erit equalis virtuti resistitiue·non ergo erit motus· Quarto quia vel hec limitatio grauis esset materia·ꝛ hoc non quia non limitat·eo ꝙ non agit·ul' forma ꝛ hoc non·quia nihil limitat se ipsum·vel aliqua qualitas ꝛ hoc nō potest dici·que esset illa in graui simplici·non enim grauitas·eo ꝙ illa toto conatu mouet deorsu₃ nec est aliqua qualitas alia Quinto qꝛ quid esset illa limitatio· ipsa impediret graue ne attingeret suum locum naturalem·ꝛ per consequens esset ei violenta· ergo talis limitatio non esset a natura

Ad rationes anempate dicitur·ꝙ licet graue.poneret se subito in locum naturalem·non ex hoc infinitum effectum faceret eo quia ille effectus non est nisi quodam finitum·ut licet premisse note simul subito generant noticiam de conclusione non ex hoc infinite sunt potentie· Ad secundam ꝙ seducta resistentia magis graue non citius attingeret·ꝙ̄ minus graue suum locum naturalem·non tamen sequitur ꝙ non esset maioris virtutis·quia posita quacunq₃ resistentia maiorem effectum·faceret. Ad tertiam conceditur ꝙ graue posset se mouere uelocius celo ex infinita subtiliatione medij·nunquam tamen faceret per naturam quia nunqua₃ talis subtiliatio per naturam fiet·. Ad quartum per idem ꝙ quantum ad potentiam supernaturalem potentem facere talem subtiliationem medij latitudo velocitatis non est terminata·quia qualibet data·maior esset dabilis·sed secus est ꝙ̄tum ad cursum communem nature ꝛ sine miraculo· Ad quintam dicitur ꝙ celum ꝙ̄tumlibet uelociu' potest moueri per potentiam super naturalem agentem sed philosophus loquitur naturaliter·et diceret ꝙ secus est de celo ꝙ̄ de graui ul' leui·quia celum non mouetur propter qꝛ tem ꝛ non conuenientissimo motu semꝑ mouetur secus est ō alijs que mouentur propter quietem·quia illa quanto resistētia fit minor tanto velocius attingunt suum finem Quarta conclusio graui simplici descendenti nihil intrinsecum resistit·patet quia non leuitas cum non sit in eo·nec videtur quid aliud· Sed cōtra dices· quia in motu bipedali· deorsum· partes sibi inuicem resistūt·ergo ꝛ cetera consequentia nota·antecedens probatur quia tam pedale a·ꝙ̄ pedale·b·appetit ō scendere per lineam perpendicularem·et hoc non est possibile·nisi unum corpu₃ impediat aliud·eo ꝙ si ōbeant sic descendere unum pellit aliud extra descensum per

pendiculare·impossibile enim est quod inde scensu·a·b ·linea intercipiatur inter puncta·e·c·Respondetur quod non appetunt partes existentes in toto descendere per lineam breuissimam·non enim quelibet appetit esse in centro mundi·quia hoc esset impossibile·sed solum ut centrum totius sit centrum mundi·et ut totum per lineam breuissimam descendat·partes enim inclinant conformiter toti·et ideo·a·b·inclinant vt totum descendat per lineam·d·c·et ipsa per modum sequelle per lineas·a·f·et·b g·et ideo negatur si sumatur quod omne graue appetit descendere per lineam breuissimam·hoc enim solum est uerum de graui totali· Quinta conclusio graui simplici descendenti nihil resistit nisi medium saltem de perse·patet quia nihil intrinsecum·nec limitatio potentie·ergo solum extrinsecum· non videtur quid aliud extrinsecum resisteret quam medium Correlarium ad modum grauis uel leuis simpliciter requiritur medium patet quia requiritur resistentia per secundam et nihil resistit quam medium per precedentem·sed dices nunquid dici posset quod resistit in compositiuas terminorum·sicut dicit beatus thomas·respondetur quod non quia motus sequitur proportionem uirtutis actiue super resistentiam·et non sequitur proportionem virtutis actiue ad in compositionalitatem terminorum·Item quia non posset dici secundum quem gradum uelocitatis motus fieret ex incompositionalitate terminorum·quia quantumcunque velociter fieret motus adhuc seruaretur incompositionalitas terminorum Sexta conclusio tota successio prouenit ex resistentia medii in motu grauis simplicis descendentis·non habentis colligationem cum alio ad hanc mentem· quod si non esset resistentia medii·ipsum non moueretur successiue·patet conclusio·quia ad hoc quod sit motus requiritur resistentia modo nihil resistit tali graui nisi medium proportionaliter dicatur de leui simplici et sic quasi modo priuatiua successio dicitur prouenire ex resistentia medii· Septima conclusio graui mixto descendenti per aerem aut aquam·resistit aliquod preter medium·patet quia ei resistit leuitas ignea intrinseca et·verum est quod in spera ignis ei nihil intrinsecum resisteret·eo quod ibi illa leuitas esset in loco naturali·et non traheret sursum aut deorsum·sed dices nunquid celum mouetur successiue·cum suo motori nihil resistitur·dicitur quod de hoc est alia ratio de qua in octauo videbitur·uel in secundo celi·quia motus celi non fit propter quietem sicut motus grauis uel leuis sicut prius dicebatur

Pro tertio dubio principali est aduertendum·quod aristotiles concederet ambas consequentias·si vacuum esset graue simplex moueretur in eo·et si esset graue simplex non moueretur in eo quia reputaret quod antecedens esset simpliciter impossibile· Secundo quod aristotiles non voluit vacuum non esse·eo quod graue in eo non moueretur·sed probauit vacuum non esse propter hoc·quod antiqui crediderunt uacuum esse causam motus localis·et vacuum si esset impediret motum localem rectum grauis simplici sicut patebit ex dicendis et etiam quia in eo non fieret motus iuxta dicta sed mutatio instantanea· Tertio quod nulla illarum consequentiarum uidelicet nec etiam ista si vacuum esset·et graue simplex esset in eo·ipsum mouetur in eo quia per potentiam diuinam antecedens est simpliciter possibile·poni in esse·sine hoc quod ponatur consequens in esse et ideo contradictionales iste sunt impossibiles·

Quarto quod in vacuo bene possit fieri motus·quia si omnia anihilata forent que sunt infra superficiem concauam aeris·ea remanente secundum suas partes in simili situ·et figura·aer esset vacuum iuxta prius dicta·per quem bene fieret motus·

Quinto ergo iuxta dicta intelligatur dubium utrum si infra superfitiem concauam aeris sit uacuum·lapis positus in eo moueretur·de quo possunt poni propositiones uerisimiles·quia ualde dubium est

set quid sequeretur. eo quod nullus unquam percepit hoc factum. ymo forte deus nunquam fecit. Prima est quod si sic esset et deus superficiem aeris dimitteret sue nature. ipsa subito iungeret sua latera. et repleret totum. patet quia hoc naturaliter appetit ratione dicta in prima dubitatione. et nulla esset resistentia impediens. secunda quod si deus eam servaret sine sui coniuntione. et lapis sub ea poneretur sue nature dimissus ipse rarefieret tantum quantum sibi possibile foret usque ad repletionem spacij. patet quia ad naturaliter inclinatur a celo et naturaliter obedit tali influentie celi. Sed contradicetur sequeretur quod lapis corrumperetur. et ipse non corrumperet se ipsum. et non uidetur quid aliud eum ~~correspondet~~. ergo non corrumperetur. patet maior quia non sub qualibet raritate potest permanere lapis

//corrumperet//

Respondetur quod non est inconueniens si poneretur effectus quem poni est infinite potentie. scilicet diuine et post lapis sue nature dimitteretur. lapidem corrumpi propter difformitatem effectus positi cum natura lapidis. Tertio si deus cum situ talis superficiei aeris. servaret lapidem sine rarefactione et quo ad alia. cum sue nature dimitteretur infinite potentie esset lapidem illum ab illa superficie aeris elongare. patet quia si elongatur subtus. non conservaretur. eo quod conservatur secundum cursum solitum nature a celo. quod non potest agere nisi per contactum. anihilatio autem est potentie infinite. Quarto si deus sic conservaret cum superficie aeris tellum immissum versus uacuum a balista perpendicolariter. ipsum reverteretur naturaliter vnde uenit. patet. quia non potest elongari ab aere. et impetus impressus natus est ultra mouere. cum ergo non posset in rectum moueret in reflexum. Simili modo probari potest quod superficies illa concaua aeris esset optimum speculum. quia radius non posset in rectum transire. ergo reuerteretur unde uenit. Quinta si deus conservaret illum lapidem sine rarefactione. et per totum poneret influentiam conservatiuam lapidis. qualis est nunc adhuc lapis non descenderet de aere. quia sub aere in contactu naturalius conservaretur quam in quolibet situ infra cum ibi sit influentia eius conservatiua. et cum hoc est medium contrarium in quod agere potest pro sui similis generatione quorum primum per casum est subtus sed secundum non. et ideo ibi naturalius conservaretur quam subtus. Sexta si deus conservaret mixtum grauis simpliciter ad esse subtus aliquid moto nixu quem habet ad generare uel agere in contrarium et cum hoc conservaret influentiam conservatiuam illius subtus aere sic conservato sine eius concursu graue se subito poneret in locum seu situm naturalem. patet quia nihil esset impediens seu resistens. ergo subito mutaret se ad situm naturalem. Ex quo sequitur quod graue simplex sic intra uacuum conservatum secundum eius influxum communem uel naturalem non remouetur intra uacuum. patet per conclusionem precedentem et hoc de tertio. Quantum ad quartum supponitur quod concauum celi sit uacuum. et quod deus intra ipsum conseruet diuersas influentias locorum sursum et deorsum et aliorum quod quod conseruet res impositas sine nixu rarefactionis generationis sibi similis. scilicet solum ut tendentes ad suum locum naturalem. quem appeterent si omnia essent plena. Secundo supponitur quod aliquid est graue mixtum et hoc dupliciter. vno modo per coniuntionem graduum grauitatis et leuitatis in eodem subiecto. sicut in mixto et elementis. alio modo per interceptionem corporis leuis inter partes grauis sicut in ligni poris est inclusus aer. Tunc ponuntur propositiones prima est quod graue simplex potest successiue moueri infra vacuum ex colligatione eius cum alio. patet quia si unum graue simplex poneretur in uno brabio libre et manus

in alio maius traheret minus sursum et sic successiue aliud sursum traheret sicut ipsum successiue descenderet. resistentia enim sufficiens esset graue contra ponderans. Secunda. stat graue mixtum moueri in uacuo successiue. patet quia habet resistentiam intrinsecam. que est causa successionis. Tertia. stat graue mixtum uelocius per naturam suã stãte tali uacuo moueri i pleno q̃ i uacuo p3 ponendo graue mixtũ i concauo igis. ꝙ habeat unum gradum leuitatis ignis duos gradus grauitatis aeris tres grauitatis aque ꝛ grauitatis terre quinque ꝛ sic medium aereum resistens ei descendenti ut unum. cuius concauitas sit uacuum. sic scilicet ꝙ spere terre ꝛ aque sint anihilate. Tunc constat. ꝙ in spera aeris octo trahunt deorsum scilicet tres aque ꝛ quinque terre ꝛ duo resistunt. scilicet leuitas ignis ut unum ꝛ medium ut unum. Leuitas enim aerea in loco naturali non trahit sursum nec deorsum. ꝛ sic motus est a proportione quadrupla. Cum ante transit superficiem concauam aeris. ꝛ mouetur in uacuo seu intra uacuum. resistentia fit ut 3[a] quia duo aeris. ꝛ unus gradus leuitatis ignis tunc resistunt. ꝛ motor fit ut quinque. eo quod gradus grauitatis aque in suo situ sue spere non trahunt. que proportio est minor q̃ dupla. Unde sequitur propositum. uelocius enim mouet motor a proportione quadrupla q̃ dupla. Quarta propositio. intra hoc uacuum aqua pura. poneret se subito ad locum naturalem. patet per sextam precedentis dubij quia est graue simplex

Quinta. intra tale uacuum plumbum descenderet successiue. patet quia hoc est graue mixtum. Correlarium stat esse duo corpora naturaliter deorsum cadentia. quorum unum in eque libra pl'[us] ponderat q̃ aliud. tamen minus ponderans per se positum subito attingeret locum deorsum ꝛ citius. magis uero põderans tardius. patet quia in eque libra equale plumbum plus ponderaret equali aqua pura. prout uidetur. satis experientia docet. ꝛ tamen aqua pura subito plumbum uero successiue intra uacuum attingeret locum deorsum. Sexta propositio stat ꝙ aliquid in pleno per se positum moueretur uelotius deorsum q̃ aliud datum. ꝛ tamen utroque manente in equali figura in eque libra. quod per se minus uelociter descenderet. plus põderaret. patet ratione diuerse compositionis leuitatis cum grauitate. ut si. a. esset graue ut quatuor ꝛ leue ut duo. ꝛ. b. esset graue sicut octo. ꝛ leue sicut quinque. tunc in pleno alijs paribus. a. per se positum uelocius descenderet q̃. b. quia a proportione dupla respectu resistentie intrinsece. ꝛ. b. a proportione minore. tamen' in eque libra. b. trahet. a. sursum. quia uirtus actiua ad motum sursum. a. esset decem. quia duo leuitatis. a. ꝛ octo grauitatis. b. ꝛ uirtus resistitiua non esset nisi nouem. scilicet quatuor grauitatis. a. ꝛ quinque leuitatis. b. Septima propositio. in uacuo animalia non possent diu uiuere sue nature dimissa. patet quia non haberent nutrimentum. ꝛ quia perfecte non haberẽt medium inspirandi. Octaua. in uacuo potest fieri motus alterationis ab intrinseco ꝛ ab extrinseco tangente. p3 q2 aqua calefacta reduceret se etiam quia aqua tangens ignem ageret in ipsum. Octaua in uacuo non fieret motus alterationis ab extrinseco non tangente. patet. quia non potest diffundi unio corporum nisi per contactum quod non esset in uacuo. Decima in uacuo non fieret uisio. odoratio. uel auditio. patet quia illa requirunt medium extrinsecum ꝙ non esset in uacuo. Undecima. in uacuo nõ fieret motus ambulationis, nec uolationis nec natationis. p3 ambulans nõ hẽret ubi figeret pedẽ. ẽt uolans seu natans ĩdiget medio substentante ꝙ non eẽt ĩ ua

euo· ergo &c· hec de quarto principali

Pro quinto est notandum q rarefac tio & condensatio capitur proprie & improprie· Improprie est mutatio qua corpus occupat maiorem locum q̃ ante propter ingressum corporum subtilium partium eius descendentium· quomodo lana prius artata in sacco ·amoto sacco rarefit· Per oppositum condensatio dicit mutatio· qua corpus occupat minorem locum q̃ prius occupabat propter egressum corporum subtilium partium prius in eo inclusorum· quomodo lana cum cõprimitur condensari dicitur· & non est sermo de his ad presens· Proprie autem rarefactio est mutatio qua· corpus redditur maius q̃ prius erat·sine ingressu extrinseci seu ab extrinseco. Et per oppositum condensatio dicitur mutatio · qua corpus redditur minus q̃ prius erat· sine egressu alicuius extrinseci q prius erat in eo· & de his solum ad presens intenditur· Tunc de condensatione hec modo dicta·sit prima propositio· Condensatio est possibilis per solum motum localem· patet quia in curuatione uirge medietas ɔcaua condensatur· & tamen non p̄cedit alteratio· Item quia in dolio q̃tumcunque pleno· adhuc imponitur bene fora totum seu ducillus ut experientia docet· & tunc oportet uinum condensari· & non per alterationem· & cum ignis generatur ex straminibus · ipse occupat maiorem locum q̃ occupauit stramen· & ex consequenti oportet aerem cedere·alias oporteret celum conturbari seu cõdẽsari in sursum· & constat q non fit condẽsatio ista·nisi per compressionem ab igne alteratio enim que est ibi est calefactio que magis rarefaceret q̃ condensaret·

Secunda ꝓpositio rarefactio est possibilis per motum localem·patet quia dolio semipleno uino & bene obstricto· adhuc educitur bene una quarta uini· q non esset nisi aer rarefieret ibi per motum sequelle ad motum localem uini·

Tertia propositio· ad maiorem quantitatem potest aer condensari uel rarefieri per motum alterationis· q̃ per solum motum localem· patet per experientiam· aer in fiala caleracta condensatur ad duplum· ut pz aqua usq3 ad medium fiale ascendente· nullus autem unquam potest experiri aerem per motum localem condensari ·ad duplum· non enim uinum ex dolio semipleno aere posset extrahi· nisi aer ab extrinseco igrederetur· ut experientia docet· Quarta propositio· nunquam materia tantum rarefit in aqua uel in terra quantum rarefieri potest in igne per generationem ignis ex eis· patet q̃a da oppositum sequeretur q terra uel aqua posset sine miraculo esse ita rara sicut ignis· q uidetur falsum· Quinta propositio·tota massa materie prime nunquam condensatur uel etiam rarefit· patet quia si tota minorem locum occuparet·concauum orbis lune quo ad aliquã partem maneret uacuum· & si tota maiõ fieret penetraret ipsum concauum· quorum nullum potest fieri per naturam·

Correlarium· hec consequentia est bona·aliquid condensatur· ergo aliquid rarefit· & econtra· patet per rationem iam factam prius· Sexta · hec rarefactio uel condensatio hec non fit per introitum uľ exitum uacuitatum· patet quia tales non sunt per dicta· Septima· quelibet harũ mutationum fit·eo quod hec materia que est magna actu est in potentia parua· & que est parua actu· est in potentia magna·patet quia fit de paruo magnum & de magno paruum· sicut in aliis mutationibus· modo album fit nigrum· eo quod actu album est in potentia nigrum· & econtra igitur &c· Sed dubitatur de modo quo fit rarefactio· Ad quod dicunt illi qui ponunt quantitatem continuam substantie esse ipsãmet substantiam· q fit per solum motum localem partium· quo partes q̃ prius erãt ꝓpĩqores elõgãt magł ab ĩuicẽ·Scđi dñt q rarefatio fit per realem generationẽ qualitatis que uocatur raritas· Item

condensatio per corruptionem illius ꝛ i
troductõnē densitatis. Primus mod⁹ uꝫ
deficere. quia secundum eum sequi ui
detur. ꝙ aliquod pedale ignis est eque
densum sicut pedale terre uel ꝙ aliqua
materia stat sine forma. consequens est
falsum ut notum est. probatur consequē
tia. quia si pedale terre est densius. hoc
est. quia habet plus de materia sub e
quali extensione per diffinitionem densi
orem. densum enim dicitur ꝙ habet mł
tum de materia sub pauca extensione. ꝛ
densius ꝙ habet plus ꝛc. Similiter
rarum ꝙ habet paucum de materia sub
multa extensione. ꝛ rarius ꝙ sub equa
li habet minus. Queritur ergo utrum
pedale terre habet plus de materia in
multitudine ꝛ hoc non. quia in utrisque
materia est infinite partis uel in ma
gnitudine actuali. Et hoc non. quia u
tranque est actu solum pedale. uel in ma
gnitudine potentiali uidelicet ꝙ pedale
terre potest rarefieri. ꝛ materia eius po
test esse centipedalis uel mille pedum. ꝛ
non sic potest extendi materia ignis. ꝛ
si sic cum materia pedalis sit. essentiali
ter sua extensio. sequitur ꝙ in terra sūt
centum partes pedales materie simul
per penetrationem cum forma pedalis
terre non inhereat nisi uni pedali terre
sequitur ꝙ alia nonagintanouem erunt
sicut forma. Forte respondebis ꝙ cuili
bet potentiali pedali inheret forma pe
dalis terre. Contra si sic tunc essenti
aliter. tantum posset extendi forma ter
re sicut materia eius. ꝛ sic terra manens
terra essentialiter posset esse ita rara si
cut ignis. quia non repugnat forme ter
re esse sub tanta raritate sicut ignis. si
enim pedalia terre sic se penetrarent ꝙ
quodlibet pedale materie potentialiter
existens in pedali terre esset informatuꝫ
forma pedali terre. quare non posset ita
bene he partes esse. extra inuicem sicut
simul per penetrationem. Confirma
tur sic secundum hanc opinionem ma
teria est. sua extensio. Supponatur ergo
ꝙ hec materia sit ita rara. sicut est ma
teria ignis. ꝛ arguatur sic. quantacunqꝫ
hec materia est nunc in pedali terre tā
ta fuit prius hec materia terre sed mil
le pedales est nunc. igitur in pedali ter
re fuit prius mille pedalis mā. discursus
est bonus. quia sub distributione maio
ris in predicamento quantitatis capitur
sius in minore. ꝛ patet maior per te. quia
per rarefactionem nulla quantitas acqui
ritur. ergo quantacunque est hec mate
ria nunc semper ante fuit tanta. Et mi
nor supponitur. tunc ultra arguatur si
cut prius. ꝙ materia stetit sine forma.
uel ꝙ in uno pedali terre sunt mille pe
dalia terre per penetrationem. uel ꝙ una
forma pedalis inheret mille subātiis di
stinctis. Respondetur forte negando
maiorem. quia licet per rarefactionem.
nulla noua quantitas acquiritur. tamen
materia per eam incipit esse maior pro
pter motum localem. ꝛ per consequens
sequitur ꝙ licet materia sit sua extensio
tamen non repugnat ei quin uno tem
pore sit extensio maior. ꝛ alio tempore
minor. istud non ualet. quia si sic sequi
tur ꝙ ignis habet tantam materiam sicē
terra equalis quantitatis. quare eque dē
sus esset. probatur. quia extensioni sue
non repugnat esse quamlibet maiorem
plusꝙ̄ extensioni terre. ex quo extensio
sine aliqua additione, uel ablatione ma
gnitudinis potest esse maior ꝛ minor
ꝛ non potior ratio de hac extensione ꝙ̄
de alia. Confirmatur. quia uidetur. ꝙ
eque essentialiter sicut gradus albedi
nis est sua intensio. ita bipedalitas sit
sua extensio ꝛ mens humana non conci
pit. ꝙ gradus albedinis fiat in se inten
sior nisi aliquid sibi addatur. Et ex cō
sequenti falsum dicunt illi ꝙ extensio
data sine aliquo sibi superaddito potest
fieri maior. Secunda opinio etiam ui
detur deffiecere. quia ponit ꝙ raritas
sit accidens distinctum contra materiam
oppo^m uꝫ uelle cōmentator 2° de celo i ꝯ
scriptõe densi ꝛ rari que prius sunt posite

secundum enim illas· paucitas materie sub multa extensione est raritas· modo paucitas est met res pauca · sicut pauci tas denariorum est met denarij· Item frustra poneretur paucitas superaddita materie pauce·quia omnia possunt salua ri sine talium entium multitudine· Qua propter uidetur relinqui tertius modus ꝙ rarefactio fit per generationem no ue quantitatis maioris in materia· Et condempsatio per corruptionem maioris ⁊ generationem minoris quantitatis in eadē materia·sicut enim intensior albedo red dit magis album·ita maior extensio red dit magis extensum·⁊ hoc est conforme dicto in primo quo dicebatur·ꝙ extensio substantie est res distincta a substantia extensa· sed est dubium· utrum i rarefac tione quantitatis que prius fuit· maneat cum sequente· ⁊ respōdetur ꝙ non· quia rarefactiones agit in totum corpus quod rarefit·⁊ ideo qua ratione generat magni tudinem nouam de una parte materie eadem ratione generaret de qualibet e iusdem materie Item si cum aer nunc pedalis rarefactione fit bipedalis· peda le primum extensum· per totum aerem maneret cum pedali nouo genito per ra refactionem·uidetur sequi accidens tran sire de subiecto in subiectum · materia e nim que extenditur post rarefactionem pedali nouo· extendebatur aliqua parte quantitatis pedalis preexistentis·⁊ illa parte post non extenditur quare si ista pars manet·ipsa dimittit illud subiectū et intrat aliud. eodem modo in condensa tione condensans corrumpit quantitatem maiorem preexistentem. ⁊ generat mino rem superuenientem de potentia mate rie· Sed contra· calidum rarefaciens est natum quantitatem quantitatem ge nerare·ergo non corrumpit quantitatem Oppositorum enim contrarie dicuntur cause · secundo de generatione· Secū do quia calidum rarefaciens conseruat quantitatem pedalem post rarefactionem ergo melius potuit ante· Tertio· nul la quantitas esset in corpore quod rare fit tempore rarefactionis· ergo patet con sequentia · quia continue est totaliter no ua quantitas · ergo nulla quantitas ali quo toto tempore esset· ergo ibi nunquā esset· Quarto· quantitas que preesset corrumperetur in instanti· ⁊ sic nullius esset resistentie· patet quia incipiente ra refactione in illo instanti esset ⁊ nunquā esset prius· Quinto · cum illa quanti tas sit res permanens· esset dare ultimū instans rei permanentis in esse· patet per idem· Sexto in rarefactione quelibet quantitas in subiecto solum duraret per instans· ergo per quantitatem que gene rarentur tempore rarefactionis· non pos set continuari aliquis motus· tenet conse quentia· quia sicut ex instantibus non continuatur tempus· ita non ex mutatis continuatur motus· Septimo uidetur ꝙ rarefactio esset proprie augumentatio quia per eam acquiritur quantitas no ua·sed de hoc uideatur primo de genera tione· Octauo uidetur ꝙ superflue po nitur sicut quantitas distincta· quia po natur ꝙ deus auferat totam quantitatem a pedali aque · partibus remanentibus secundum similem situm sicut nunc·tunc sunt partes adhuc extense· ⁊ non per quā titatem superadditam· Nono· quia si ablata extensione unirentur partes sine differentia situs ubi unirentur· ⁊ quare potius in uno situ quam in alio· Decimo ponitur ꝙ ligno existente q̄drupedali a primo pedali aufferat deus quantitatem ⁊ a secundo non· ⁊ a tertio aufferat· ⁊ a quarto non· tunc uidetur ꝙ partes pri mi pedalis ⁊ tertij non possunt conflue re secundo impediente· ergo manebunt situaliter ubi nunc sunt· ergo manebunt post extensa· ergo frustra ponitur quan titas·quia ea ablata adhuc manet exten sa· Undecimo quia partes in corpore sunt immediate· ⁊ tales nequeunt fieri propinquiores·ergo nihil potest conden sari·Aliqua horum uidentur mihi difficilia ⁊ aliqua facilia· ⁊ ideo euadam prout me

liue possum. Ad primum ꝙ calidum proprie natum est conseruare dimensionem sibi proportionatam in subiecto. et ideo minorem corrumpit. ut maiorem generat. nec est inconueniēs idem formam unius spetiei generare de per se. et aliam minorē uł maiorē corrumpē de p accñs et p mōꝫ sequelle. sic. n. rarefaciēs de p se extendit subiectum maius ad quod sequitur maior quātitas. et de per accidens ac per modum sequelle corrumpit q̄titateꝫ preexistentem. cuius nāe repugnat esse in subiecto magis extenso. Ad autoritatem dicitur ꝙ contrariorum cause debent esse contrarie virtualiter de per se modo rarefactiones non de per se. sed p accidens et per moduꝫ sequelle. est causa corporis q̄titatis. non enim intendit corruptionem. nisi accessorie Ad secundā dico ꝙ q̄titas que est post rarefactioneꝫ est proportionata rarefacienti. et ideo eaꝫ conseruat. secus est de q̄titate que est ante. Ad tertiam concedo ꝙ tempore rarefactionis nulla determinata q̄titas est in corpore quod rarefit actu. et ratio est quia continua est successio de minore ad maiorem. ut si pedale rarefieret ad tripedale continua mutatione. nunq̄ esset pedale actu nec aliqua q̄titas continua aliquo toto tempore ibi esset actu. et ideo dici debet hoc esse quantum. nulla tamen determinata spetie q̄titatis. est q̄tum actu omni tempore motus. eo ꝙ continue tendit de minore in maiorem Ad quartam et ad quintam ꝙ non est inconueniens ꝙ q̄titas subito corrumpatur. non enim est de virtutibus actiuis uel resistitiuis prout cōmentator dicit ī hoc quarto. nec est inconueniens ꝙ sit dare eius ultimum instans. sicut est ipsius nunc dare vltimum instans si esset. sed de rebus resistentiā habentibus non est possibile dari ultimum instans. et de talibus intelligitur illud dictum commune. Ad sextam conceditur. ꝙ quelibet q̄titas que producitur in subiecto. tempore rarefactionis solum est per instans. nec ex illis continuatur rarefactio. sed ex suis partibus. sicut alij motus ex suis. nec est motus rarefactionis dimensio que acquiritur. sed est quidam fluxus secundum q̄titatem ad maiorem q̄titatem quo infinite q̄titates in potentia acquiruntur in subiecto. actu vero nulla nisi illa. sub qua quiescit mobile. Ad octauam quod peccat quia q̄titate continua ablata substantie partes haberēt situm uel partem extra partem. et oppositum supponit positio nostra. non enim habet situm nec distinctionem localem nisi ratione dimensionis.

Ad nonam dicitur probabiliter ꝙ ad punctum medium corporis. cui toti auffertur q̄titas. partes unirentur rationabilius. enim. est quia omnium extremorum illi puncto est maior propinquitas de hoc tamen fieret sicut diuine potentie aufferēti placeret. quia hoc per potentiam naturalem non est possibile. Ad decimam ꝙ primi pedalis partes unirentur in centro suo et discontinuarentur a secundo. et proportionaliter tertij a centro suo.

Ad vndecimam ꝙ in condempsatione nec partes immediate fiunt propinquiores. sed omnes partes corporis quod cōdempsatur que distabāt fiunt propinquiores sicut prima et ultima hec de his sint prolixe scripta. Tertio est notandum ꝙ in tertio tractatu philosophus primo probat. ꝙ tempus est aliquid ipsius motus. quia sine perceptione motus non percipitur tempus igitur et cetera. sed dices videtur ꝙ probatio non valeat. quia etiā sine transmutatione non percipitur materia. nec motus localis sine fixo. et tamen non sequitur ꝙ materia sit aliquid transmutationis. uel motus fixi. Respondetur ꝙ secus est hic et ibi. quia nunq̄ potest percipi tempus nisi percipitur motus materia auteꝫ postq̄ est cognita. bene potest cognosci sine conceptu transmutationis. Similiter motus localis. postq̄ est cognitus bene potest manere conceptus motus sine conceptu fixi. Secundo dicit ꝙ continuitas prioritatis et posterioritatis reperiūt in magnitudine motu. et tēpore p p̄us tn̄ in magnitudine per posterius ī

motu ⁊ ultimo in tempore· ratio quia ra
tione continuitatis magnitudinis·motus
qui fit super eam dicitur continuus· ⁊ tē
pus ratione motus· ⁊ prior pars motus
dicitur qui fit super priores partes magi
tudinis cui etiam attribuitur prior pars
temporis· Ex quibus infert ꝙ tempus
est aliquid motus secundum prius ⁊ po
sterius·pꝫ qꝛ cum sit aliquid motus· ma
xime debet esse illud motus secundum
cuius perceptionem in motu percipitur·
hoc autem est secundum perceptionem
prioris ⁊ posterioris in motu· in motu e
nim percipimus tempus in quantum di
scernimus inter partes priores ⁊ posteri
ores motus· Tertio infert diffinitionē
temporis. ⁊ est tempus numerus motus
secundum prius ⁊ posterius· patet quia
cum tempus sit mensura motus vt om
nes dicunt·oportet ꝙ sit mensura motus
vel secundum partes simul existentes in
eodem subiecto·⁊ hoc non· quia sic tem
pus non mensurat motum·vel secundum
partes priores ⁊ posteriores eius· ⁊ sic
habetur propositum· scilicet ꝙ tempus
est mensura motus secundum prius ⁊ po
sterius· Cum autem tempus non mensu
ret nisi mediante discretione·anime secer
nentis partem priorem a parte posteriori
ideo dicitur ꝙ est numerus scilicet discre
tus per animam·anima enim debet quan
titatem temporis in se cognoscere alias·
ea manente non posset alios motus men
surare·⁊ ideo dicit̄ numerus numeratus
idest per animam discretus· Quarto
infert ꝙ tempus non est motus· ⁊ intelli
ge ꝙ hec predicatio tempus est motus
non est essentialis quia tempus connotat
esse numerum ꝙ non connotat ille termi
nus motus·Quinto infert ꝙ esse tempus
consistit in continuo fieri aliud post aliō
patet quia temporis partes non manent
simul adequate· Sexto infert ꝙ nunc sē
per est idem in re·sed est aliud ⁊ aliud in
ratione· Pro cuius intellectu est notā
duꝫ·ꝙ nunc quandoqꝫ summitur abstra
ctiue ⁊ sic dicitur indiuisibile in tempōe
continuans partes priores cum posterio
ribus· Alio modo concretiue· ⁊ dici
tur ipsum mobile prout se habet simili
ter respectu alicuius fixi secundum se ⁊
omnes suas partes·mobile enim se habe
re aliter ⁊ aliter respectu alicuius fixi se
cundum prius ⁊ posterius correspondet
tempori·habere autem se similiter· corre
spondet ipsi nunc·⁊ sic patet ꝙ nunc con
cretum in re est semper idem· quia est sē
per primum mobile· sed in ratione est ali
ud ⁊ aliud·quia semper habitudo respe
ctu fixi est aliter se habens· Septimo
infert proprietates temporis nunc· et
sunt sex· prima nunc est notius tempore
et motu· patet quia est mobile prout dic
tum est·hoc autem est notius tempore et
motu·quia in quantum ipsum percipitur
aliter se habere ⁊ aliter ad fixa percipit̄
tempus ⁊ motus. Secunda ꝙ nunc et
tempus simul sunt· simul enim sunt mo
bile motus ⁊ tempus·modo nunc est mo
bile· Tertia tempus est continuum se
cundum nunc·⁊ diuiditur secundum nūc
patet quia secundum mobile ꝙ continue
mouetur continuatur tempus·⁊ secundū
ipsum mobile habens se in tali situ respe
ctu fixi distinguitur·pars pertransita a
parte pertransennda· ⁊ tempus preteritū
diuiditur a futuro· Quarta ꝙ differen
tia est inter punctum ⁊ nunc· intellige ab
stractiue·quia idem punctum pluries po
test summi eo ꝙ est res permanens·nunc
autem non permanet· ⁊ ideo idem nunc
non potest pluries summi in re· Quin
ta ꝙ nūc non est pars temporis sicut nec
punctum linee· tempus enim non·compo
nitur ex indiuisibili· Sexta ꝙ licet nū
in quantum est terminus solum ⁊ ipsius
temporis·tamen in quantum est mensura
est omnium momentorum mensura siml̄
existentium cum eo· sicut eniꝫ omnes mo
tus simul existentes eodem tempore men
surantur·ita omnia momenta simul exi
steutia eodem nunc· vbi aduerte ꝙ in cō
tinuo permanente continuatur indiuisi
bile siue sit siue non sit·ymaginatur tamē
⁊ uocat̄ punctꝰ·sed in motu ꝯtinuāt̄ p̄tes
priores posterioribꝰ uocatur momentum·

⁊ in tempore uocatur instans siue nunc·
Octauo infert proprietes temporis· ⁊ sunt sex· prima tempus est continuum· patet est mensura continui scilicet mot⁹ modo mensura continui debet esse continua Secunda quod temp⁹ est quoddam minimum ⁊ quodāmodo non· Prout eni est continuum non est minimum·eo quod continuum ī infinitū ē diuisibile· sed pro ut est numerus sic est minimum ut minimus nūs horarū est due hore· Similiter uero minimum in numero horarum secū dum talem discretōnem anime est una hora· Tertia est ꝙ tempus est longum uel breue· ⁊ hoc in quantum est continuum· ⁊ est paucum uel multum ⁊ hoc in quantum est numerus· sed non est uelox uel tardum simpliciter in quantum est tempus· ⁊ in quantum est tempus est mensura· modo mensura non consueuit dici uelox uel tarda in quantum est mensura·uerumtamen concedi debet ꝙ tempus est in re ualde uelox quia est motus celi·

Quarta·ꝙ oium rerum temporalium simul existentium est idem tempus·patet quia talium esse unum ⁊ idem tempus cū mensura· sed non simul existentium non est idem tempus· quia non est simul existentum tempis prioris precedit·⁊ posterioris succedit·modo non est idem ꝙ precedit ⁊ ꝙ subsequitur· Quinta ꝙ idez tempus potest pluries reuerti intelligatur in specie· patet quia pluries reuertitꝰ estas· Sexta sicut tempore mēsuratur motus ita quandoqꝫ motu mensuratur tempus·patet quia scim⁹ motu horologij quantum diei uel noctis transiuerit·

Nono infert ꝙ tam motus ꝙ moueri mensuratur tempore· est autem moueri res que mouetur ⁊ mensuratur tempore in quantum mouetur·probatur·quia per hoc ꝙ nobis notus est motus alicuius ī una parua parte temporis·concludimus cognoscentes quanto tempore res mouetur quantitatem totius motus·ut si scias ꝙ sor·in una hora transit unam leucam· ⁊ ꝙ mouetur per totam diem quem scis continere duodecim horas·concludis ꝙ motus fortis ⁊ duodecim leucarum in lōgitudine seu etiam tempus mensurat unā partem motus ⁊ per illam replicatam mēsuratur totus motus· quemadmodum si in panno mensuraturꝰ ulna per ulnam applicatam ab extra eadem replicata mensurat totum pannum. Decimo infert ꝙ motum esse in tempore est ipsum esse esse suū mensurari tempore·patet quia taꝫ motus ꝙ duratio motus tempore mensuratur·eo ꝙ de ratione motus est esse successiuum· res autem permanentes in quantum permanent ⁊ simul sunt non mensurantur tempore sed esse eorūꝫ·scilicet duratio extrinseca eorum tempore mensuratur· duratio enim rei tempore mensuratꝰ ut quanto tempore res permanens fuit· aut erit tempore mensuratur· unde ꝓbat phūs ꝙ res permanentes aut etiaꝫ motus non dicuntur esse in tempore eo ꝙ sunt· quando tempus est·quia sic celū esset in grano milij pari ratione·quia est quando granuꝫ milij est·nec etiaꝫ dicuntur in tempore esse tanꝙ aliquid tēporis· sic eniꝫ in tempore sunt nunc prius ⁊ posterius· ergo dicuntur solum esse in eo tanꝙ in mēsura esse earum mensurante· Undecimo infert ꝙ quies est in tempore per accidens·patet quia cognoscitur quāto tpꝛ subiectum aptū natum moueri non ē motum·⁊ per hoc noscitur quantitas durationis qui tis· Decimosecundo infert ꝙ res quee semper sunt non mensurantur tempore·patet quia cause earum cum sint sempiterne excedunt omne tempus· ⁊ ideo nullo tempore mensurantur Item illa quoruꝫ cāe mensurantur tempore excedūtur a tempore·modo nullum temp⁹ excedit sempiternum. Simili modo ꝓbat ꝙ que semper non sunt·non sunt in tēpore nec etiā eoꝝ non esse mensuranꝰ tpꝛ

Et tertio ꝙ que non mouenꝰ nec quiescunt non sunt in tempore sed sunt perpetua· sed que aliquando sunt ⁊ aliquando non sunt horum esse ⁊ non esse mensurantur tempore·⁊ intellige de non esse eorum sequente esse·aut de non esse precedente esse respectu alicuius ꝙ ante fuit

in tempore mensuratur duratio sequens troianum bellum per quam non fuit etiā mensuratur duratio pcedens per quam nō fuit inter diluuium et ipm. et intellige ꝙ res que quandoqꝫ est et quandoqꝫ non ē frequenter eadem in specie quo ad non esse. mensuratur tempore ut mensuratur q̄to tempore non fuit eclipsis solis. Item ꝙ pprie. ipꝫ non esse. nō mensuratur tempore. sed duratio per quam res non est. tempore mensuratur. et sic intelligitur. Decimotertio infert. ꝙ nunc est indiuisibile ad ymaginationem in tempore fm ꝙ tēporis partes continuantur. fm ymaginationem et fm ꝙ diuiduntur non in quantum idem intelligitur in continuo sine interruptione sic continuat tempus. in quā tum autem ymaginatur terminare totum totum pteritum et initiare totum futurū et sic eo utitur anima ut duobus sic distiguitur per ipsum ab anima pteritum a futuro. Alio modo nunc est tempus paruꝫ distans ab ante uel post a nunc presenti ut nunc ueniet. i. in breui tempore post ueniet Similiter in de pterito. tunc uocatur tēpus put terminatum et certam distantiā etiam habet ad tempus psens. et intelligit ꝙ expsso certo tempore per distantiā ad psens nunc. ly tunc est relatiuum identitatis ad illud tempus ut ultra annum fuit estas sicca. et tunc desiccabantur lina. iam est synonimum ipi nunc ipzopzie sumpto modo est tempus pteritum ppinquum psenti; nunc. et in idyomate latino utimur eo indifferenter p psenti et futuro. et ideꝫ ualet fm cōmentatorem paulo ante l' paulo post. Olim dicitur tempus pterituꝫ distans multum a presenti nūc. et idem est antiquitus repente siue subito significat tempus imperceptibiliter propinquum psenti nunc. sic. s. ꝙ non est eius distantia a nunc psente perceptibili. et interponit dubium utrum tempus est perpetuum. Et dicit ꝙ sic. qꝛ de ratione eius est ꝙ incipiat a nunc. modo quodcunqꝫ nunc ita est finis psentis sicut pncipium futuri. ergo quolibet tempore accepto ante ipsum fuit aliud tempus. Catholicus tamen nō concederet de ratione nunc temporalis eē uel fuisse finem pteriti sed solum pncipiū futuri. Decimoquarto dicit ꝙ omnis mutatio est remotiua rei a sua dispositione naturali. et itellige ꝙ dispositio cōueniens rei naturali pprie dicte exñti in optima dispositione est motiua rei a dispositione naturali. pꝫ qꝛ facit rem aliter se habere q̄ prius se habuit optime. Ex quo infert ꝙ tempus est magis cā corruptionis q̄ generationis. pꝫ qꝛ tempus cū sit motus celi remouet rem a dispositione optima. et per consequens disponit eā ad corruptionem. nunq̄ autem eam ad generationem disponeret cum sit res actu gesta. Addit tamen ꝙ hanc corruptioneꝫ non imediate facit tempus sed alia particularia lꝫ uulgaribus ignota. imediatius agant istam corruptionem. Decimoquinto. ꝙ q̄uis nulla anima suple alia a deo eēt. dum tamen posset esse adhuc eēt tempus. pꝫ qꝛ adhuc posset eē numerans motum. ꝫ adhuc numerus motus fm prius et posterius. ꝫ tē. Et tꝫ ɔña penultima. qꝛ ad hoc ꝙ numerus motus sit nō requiritur ꝙ actu numeretur fm ꝙ possit numerari. sed si nulla anima posset esse tunc nullum remaneret tempus. pꝫ quia tunc non maneret numerus motus. pbat qꝛ numerus dicit eo qđ est numerabilis. modo nihil esset āmodo numerabile ex qua nulla anima posset esse que posset numerare.

Decimosexto dicit ꝙ omnium motuū simul existentium est idem tempus. quia omnes eodem numero. i. motu celi aut solis mensurantur. ubi dicit ꝙ idem est numerus deceꝫ equorum et deceꝫ canum. ꝙ intelligitur non de actibus discretiuis anime. quia forte sunt alij et alij. nec de numero numerato. Alij enim sunt equi et canes. sed intelligitur de numero numerato quo anima alia ulterius numerat. ut si decem digitis numeraret canes et p quos p quolibet cane unum digitum. tunc eisdē decem digitis esset numerus canuꝫ et equorum. Decimoseptimo ꝙ tempus dēm principaliter est primus motus. pꝫ quia ille est pmus in genere motuum. pmū aūt

in quolibet genere debet esse mensura ali orum·secundo quia regularissimus·cui^9 nature debet esse mensura·3° q2 est notis simus omnes enim motum diurnum per cipiunt·ꝛ addit ꝙ ipsum mensuratur per suas ptes minores ꝛ nociores·ut ann^9 per dies·dies per horas·ꝛ hore p momēta seu minuta·ꝛ sic dicit ꝙ totum est multa metra q2 ē multe partes que sūt ei^9 ptes ꝑncipa les mēsure· is^o·uidetur uelle ꝙ ē idem numer^9 intrīsece·io·hominū ꝛ·io·canum ꝙ nō est uer de idemptitate gn̄is spēi uł numeralis apd nos usitata sed ꝼm quēdā mōz usitatuz grecorum ꝼm quē queciiq3 plura sb eadem dr̄a diuisiua gn̄is ꝯtenta dicūt idē in illo gener sz nō in dr̄a ut cum equ^9 uł asin^9ꝯtineāt ambo·sb dr̄a irratio nali·dicūt idē ał·sz nō idez irrationale sic cum numer^9 diuiditur in suas spēs·2° 3^a decem ꝛ cͣ·ꝛ·io·ones ꝛ·io·canes sub vna dr̄a puta sub d̄nario contineantur dicun tur idem numer^9·sed non idem denarius

Hic queri solet primo vtr tempus est ꝛ si est·quid est·vtrum sit mot^9·ꝛ si mot^9 vtruz motus celi secūdo querit utr diffi nitio temporis sit bona.tertio utr temp^9 est ab anima·quarto vtrum cuiuslibz mo tus tp̄s est mensura·quinto utruz temp^9 ē mēsura getis·sexto utr tp̄s est cā corru ptionis·ꝛ septimo utr idem instās mane at per totū tp̄s Pro ꝑmo ē aduertēduz ꝙ omnes itelligūt per tp̄s·mensurā dura tionis successiue rer· patet ex cōi modo loquēdi·Si enim querit·q̄tus est motus nō intendim^9 aliud querere·q̄ quāto tē pore durauit motus·ꝛ nobis sic querēti bus·respondetur cͣ·ꝛ dicit·ē unus dies unus mensis cͣ· Ex quo seqtur ꝙ de rōne tēporis i q̄tum est tempus·est esse successiuum·ꝛ in successione·ꝛ p ꝯsequēs non habere ptes simul adequate·sed ꝼm prius ꝛ posteri^9 in successione·pz q2 men sura successionis dz esse successiua·tēpus est huiusmodi·p ꝑmuz·ergo·maior patet quia res adequate pmanens·sine quauis successione nō uidet posse mēsurare suc cessionem·ex quo mensura ꝛ mēsuratuz debēt eē einsdez gn̄is·ut uidet·io·metha

phisice Tertio ꝑmittit ꝙ ōis successio ē rōne mutatiōis alicui^9·pz quia ymagina tio nō capit quid sit successio nisi una res succedat alteri·aut nisi vna res succedat de vna dispōne in aliam·ꝛ quolz mō est motus uel muta^o·ergo cͣ·pz minor·q2 si vna res succedat alteri est numer^9·si aūt res succedat de vna dispositione in aliam cͣ·habet se aliter·ꝫ est motus·ergo ē mu tatio·Confirmatur quia sicut nequit esse descensus·ꝼm situm·nisi vna res sit extra aliam·ita non potest esse descensio succes siua·nisi una res sit post aliam·hoc autem nequit esse nisi per mutationem· ex quo sequitur ꝙ nunq̄ esset prius ꝛ posterius sine mutatione·patet.quia sunt idem suc cessio ꝛ prius ꝛ posterius ꝛ q2 idem non est prius se ipso oportet ꝙ si sunt prius ꝛ posterius·ꝙ vna res aliam precedat·uel dispositio dispositionem et habetur pro positum Ex quibus sequitur quartuz ꝙ tempus nequit esse sine mutatione·pa tet quia est successiuum·ꝛ habet prius et posterius per secundum· Ex quibus i fertur propositio prima·ꝙ tempus ē·pz quia durationis successiue mensura est·ꝫ consequentia tenet per primuz·antecedēs patet quia ipsa mensuratur ꝛ non mensu ratur sine mēsura·etiam omnes ꝯcedunt diem esse·horam esse ꝛ per consequens tempus·cum talia sint nomina temporis

Contradicces quia partes temporis nō sunt· secundo quia si tempus est· ipsum est in tempore ꝛ sic unum tempus esset in alio tempore ꝛ sic esset processus in infini tum. Respondetur ad primum secun duz unaz opinionē·ꝙ oēs ptes tpis sē·sed n̄ sē sił adequate.un̄ si h dies eēt tempus pn̄s dicerem^9 omnes ptes hui^9 diei esse ꝼm successionē·ꝛ sic concederem^9 horez matutinaz eē ꝛ horā uesparr esse Aliter dr ꝼm aliā opinionē ꝙ quelibz ps tēporis ē cui instās pn̄s est intrinsecuz·ꝛ hoc suf ficit ad eē tēporis alie autē fuerunt·ꝛ alie erunt·nec ē incōueniens ꝙ res successiua sit lz nō sint omnes sue ptes·sz sufficit ꝑn cipaliores esse q̄ sunt in tp̄r ptes includen tes instās pn̄s· Ad 2^m dr ꝙ tp̄s ē in se

ipso q2 esse ei⁹ se ipso mēsuratur nō rōne totius immediate s3 ratione sue puc ptis que mēsat to^m vt esse diey ē esse in ipsomet die q2 mēsat pte diei scil3 hora·hora eni replicata 24^{or} uicibus mēsat die3 et sic in alijs· Zª ppō tēp⁹ ē mot⁹ p^r sic omne pu3 succe^m ē motus tempus ē purum succe^m ergo maior pat3 q2 mot⁹ ſm q capit in 3° ē mutatio successiua minor p3 q2 mot⁹ ē mēsa durationis successiue ergo debet esse purum succe^m ꝛ hoc dictum fuit in 2° pmissoꝝ ēt omnis succe° ē motus tempus ē successio igitur p^r q2 ñ potest esse sine successiōe ut diē 3^m q nō esset nisi esset met successio·3° q2 omnib⁹ alijs a motu exclusis adhuc manēt tempus p3 q2 adhuc manēt prius ꝛ posterius ēt patet q2 dies ꝛ tempus dies uideē integra reuolutio equinotialis hoc autē est motus·Contra q2 omnis mot⁹ est uelox uel tardus ꝛ tempus non·ut expositum fuit super litteram igitur·Jterum temp⁹ non diuiditur ad diuisionem mobilis·tñ mot⁹ sic diuiditur·3° q2 quamuis omnia quiescerent adhuc esset tēpus·ergo p^r assumptum q2 quies esset que esset in tēpore Respondetur ad secundam q tēpus in re bñ diuidiē ad diuisionem mobilis s3 ſm illam non dicitur tēpus sed solum tempus in quantum diuiditur i ptes priores ꝛ ptes posteriores ꝛ sic ēt diciē motus Ad 3^{am} dicitur q non esset tempus verū oībus vexgescentib⁹·nec tūc quies esset in tempore·q̄uis de facto est i tempore·sed forte posset dici q ess3 in tēpore ymaginatio·sed secundum tale posset ymaginari vnam quietem eē durabiliorem alia s3 hoc nō est pprie esse in tēpore· Tertia ppositio· temp⁹ ppriissime ē mot⁹ diurnus solis·p3 q2 illud est propriissime tp̄s quo ppriissime mēsurantur durationes successiue rerum·s3 ille mēsurantur motu solis ppriissime·g̃ ꝛc·maior nota est ex quid nominis ppriissime· minor·pmo patet q2 mot⁹ celi inq̄tu3 diurnus sic est pmus mot⁹ uel saltē cōueniēs cu3 pmo motu·modo pmu3 debet eē mēsura aliorum·2° talis est notissimus·ꝛ talis debet esse mēsura·3° q2 est regularissimus q̄tum est ex pte mot⁹ diurni·Ʃ3 cōtra videtur q motus pmi mobilis sit tp̄s ppriissime·q2 est regularissim⁹·ꝛ simpl'r pmus mot⁹ aūt solis est posterior·Jtem ē minus regularis ppter obliquitatē zodiaci ꝛ ēt ex centricitate3 spere solis· Respondeē q compando motū pmi mobilis ad motum solis in se·sic aliquo mō est prior motus pmi mobilis·s3 in ordine ad totu3 motu3 diurnu3·quis eoꝝ est primus motus ul' ei⁹ pars·quia motus diurnus omnib⁹ speris celestib⁹ attribuiē·et ideo cu3 motus spere solis mot⁹ sit·ꝛ primi mobilis nō potius ē illud tp̄s q̄3 illud

Ad 2^m diciturq paruo est irregularitas in motu solis·q2 qi sunt oēs dies nāles equales sine dr̄a sensibili·ꝛ ideo illa nō impedit qn sit mēsura· mēsuratio enī3 motus per tp̄s nō est punctualis sed propinqua·sine sensibili dr̄a· Correlarium solum est vnu3 tp̄s ppriissime dēm·patet q2 mot⁹ solis·ꝛ hoc itelligit phūs quādo dicit·q est ide3 tp̄s in celo in terra ꝛ i mari· Quarta ppositio nō oībus pcipientib⁹ tēpus mot⁹ solis est tp̄s·p3 q2 in tenebris pcipitur tp̄s ꝛ incarcerati pcipiunt tp̄s ꝛ nō pcipiunt motu3 solis ꝛ iō mot⁹ solis nō est eis tp̄s. Dices qd ergo est illis tp̄s·Rn̄sio q mot⁹ aliquis eis mot⁹ per quē mot⁹ suos mensurat·vt huic scriptura alteri lectio·alteri ymaginatio uel tristicia ꝛ sic de alijs Correlarium quiuis mot⁹·qui anime humane pōt fieri notus sub sua ratione ppria·potest esse tp̄s patet quia per quēlib3 talem·anīa potest mensurare durationem successiuam reꝫ 2^m stat bñ esse plura tēpora mī⁹ principaliter dicta patet per precedēs·Sed uidetur q mot⁹ celi non est tempus quia non est nisi in celo·ꝛ est tempus ubiq3·2° q2 ortus occasus meridies significāt motu3 celi·ꝛ non sunt tempus·quia quando nobis est aliquod istorum·non est alijs magis orientalibus·uel magis occidentalib⁹ ꝛ tamen omnibus tunc est idem tempus

Tertia si motus solis retardareē tunc fieret in maiori tempore·tamen non esset

per ... veritatem apud vulgares sicut dicit Buridanus

maior reuolutio. Respondet ad primum q tempus non e ubique realiter sed philosophus uult q e ubique per modum mensure .s. quia ubique oi successio pot mensurari p motum solis seu celi. Ad 2m dicit q ortus occasus meridies non sunt pprie nomina temporis sed sunt nomina instantium quia significant contactum centri solis cum circulo orizonti uel meridiei q no e nisi in instanti ad ymaginatione et si significarent temp hoc non eet nisi in ordine ad circulum orrizon et in ordine ad homines ia essent nomina temporis sic hora uesperarum uel hora prime. Ad 3m dicit q motus celi esset tardior et fieret in maiori tempore p comparationem ad temp q fuit et in quo prius fiebat sed non esset tempus uni reuolutionis maius p comparationem ad se ipsum h de primo dubio. Quantum ad 2m sit prima ppo oi res q cotinue trasmutatur hz duratione successiuam p se pr quia tlis continue successiue est igit etc. consequentia nota e assumptum quia continue successiue succedit de una dispositioe in alia et quando succedit ergo continue successiue est. Cotra res pmanes continue mor et talis no videt successiue esse. Respondet q no e inconueniens rem permanente in eentia esse successiue respectu dispositionis qua continue de nouo acquirit. 2a ppositio res mutabilis quiescens habet duratione successiuam per accides et non p se. p3 2m quia no habet duratione successiuam p mutationem sui actuale sicut habet illud q actu aliter mutat et ideo per se non habet sed tamen habet p accides esse successiuum quia impotentia habet et sic nata e successiue esse. Item per comparatione ad alia mota continue se habet aliter et aliter et per consequens respectu aliarum rerum motarum debet esse successiuum continue aliud et aliud no in se sed per comparationem ad alia mota. tertia ppositio quelibet res mutabilis q est est in tpr p3 quia uel actu mutat et tunc est per se in tpe quia habet per se esse successiue per prima uel quiescit et tunc est in tpr per accidens per accidens enim habet esse successiue cum enim h omnia possint esse successiue et talium mensura est tpus ut dictum est hec omnia sunt proprie in tempore Quarta propositio nulla res imutabilis habet durationem successiuam seu durat successiue patet quia successio non est sine permutatione per predicta in pcedenti modo res imutabilis nullam habet mutationem nec potest habere.

Correlarium nulla talis est i tempore ppe p3 quia tempus no est nisi mesura successiuorum per dicta. Sed contra duratio rei no est nisi res sed res quiescens no est in tpr ergo nec eius duratio. 2o quia uidetur q tepus no sit mensura omnis rei mutabilis quia mesura et mensuratu debent esse vnigenea modo cum tps sit motus et res mutabilis sba que no est eiusde gnis cum motu uidet q tps no sit mesura sube mutabilis. 3o quia duratio rei sbalis procedit semp regulariter sed motus qui e tps pot velocitari et retardari ergo non potest bene mensurari tps p motum. Quarto si omis motus sil velocitaret tunc fieret i minori tpr tamen non fieret in minori motu.

Ad hec respondere debes ad primum q res quiescens est in tempore et eius duratio non secundum substantiam sed scdm q illa substantia continue est i alia et alia dispositione aut in se si moueatur aut in potentia et ad alterum si no moueat sed possit moueri. Ad secunda dr q tpus prius est mensura motus qui est eiusdem gnis cum ipso. Secundo est mensura ipsius moueri in quantum illud successiue cotinue fit sub alia et alia dispositione. Tertio etiam est mensura ipsius quescere in quantum continue illud habet aliud esse respectu motorum et potest intrinsece se aliter habere et sic mensura temporis est unigenea cum motu cui primo conuenit et est secundario eiusdem generis cum aliis in quantum talia habent attributionem ad motum eo q habent esse successiue in actu uel in potentia. Ad tertiam dicitur q etiam tempus et omnia quorum est mensura ymaginantur regulariter precedere alias unum non posset mensurari per aliud et si sint alia irregularia oportet irregularitates earum ad ymaginatione du

cantur ad regularitatem. Ad quartam dicitur admisso casu. q tunc omnis motus esset in minore tempore. per comparationem ad tempus quod fuit ante et non ad temp9 q tunc esset. Quinta ppositio diffinitio temporis e bona. patet pmo qz cum tempus sit mensura mutationis successiue sic prius dictum est uel est mensura eius in quantum tota res simul consideratur et h no qz temp9 n mensurat illa mutationem nisi secundum partes priores et posteriores l'i qm res cosideratur cuz discretione partium priorum et posteriorum et si sic tuc tps e mesura discreta. qua partes priores secernuntur contra ptes posteriores et sic est numerus earum numeratus. q aute sit numerus motus patz qz est mutationis successiue de qua dictu est q e motus lz q secundu prius et posterius. patet. qz tempus non mensurat motum secundum partes existentes simul in subiecto. sed solum secundum partes priores et posteriores et ex consequenti pz q omnes dicte pticule rationabiliter ponuntur in diffinitioe temporis unde sequitur cum conuertatur cum tempore q est bona. Sed contra qz tep9 est ptinuum g9 no est numerus. Z9 qz est aliquod temp9 perpetuuz octauo hui9 ergo no est numer9 cu tale no sit numerabile. Tertio si sic. temp9 esset par uel impar. Quarto numer9 et mensura rex debent esse minima talis non est mot9 celi qui est temp9

Quinto numer9 et mesura debet esse nota temp9 e mot9 celi qui est ignotus quante uelocitatis sit. Sexto tep9 non e numer9 numerat9 qz sic quilibet mot9 esset temp9 q est contra philosophum in lra. l' numer9 numerans q negat philosoph9

7° qz aliquod temp9 est ita puum q nequit esse numer9 nz tep9 insensibile. pp puitatem nullus motuz numerat. Ad has rationes dicitur ad primaz. q no est inconueniens continuu esse. numeruz qz est sue partes ut dictuz e in 3°. nec quantitas continua nec discreta sunt opposita. ut patet ex predictis. Ad 2m q nullum temp9 est infinitu. qz quamuis mot9 esset perpetuus ille fm totuz no esset tempus quia infinitum fm q infinitum est ignotum. tepus aute debz esse notum. Ad philosophum dr q voluit perpetuo esse tps uel infinito tempore. esse temp9. nullum tame ee ppetuum. Ad tertium conce q tps est par. s. due hore. similiter impar fm certam ronem dicernedi anime quia tres hore teporis tres tertie nec est incoueniens sicut nec de alijs ptinuis. Ad quartum dicitur q no oz mensuram esse minima simplr. sed in quolibz gne. prima mesura debet esse mim quo ad nram pceptionem. et sic vnuz minutuz uel unuz. 2m hore est mim no etiam i extensiue sz tatuz duratiue nobis sesibili. Ad quintum dicitur q motus celi bene est nobis notus qntum ad durationem eius i suis partibus. sicut vna hora vel vnuz minutuz et hoc sufficit. non enim oz q punctualiter sit nobis nota eius velocitas Ad sexta q tps est numer9 numerat9 quo vlterius alios motus mesuramus sic est de motu celi. et tunc non sequitur qzlz motum esse tepus. quia no quolibet motu alios mot9 mensuram9. Ad septima q nullum est tempus insensibile. simul cum toto et ideo non est simul numerus mot9 cuz toto. qm uis forte seorsum. essz insensibile. Ad tertium pncipale tria qtuor dicunt. pmuz q tps est ab anima mundi effectiue. patz quia est a deo Z° q tempus est ab aia humana uel ronabili. potente nuero mensurare sub ratione qua est tempus. patet quia non dicitur pns nisi in qntum est numerus et mensura. numerus autem et mensura non dicitur nisi in ordine ad animaz humanam uel rationalem potentez numerare. numerus. n. est multitudo numeralis ab anima sicut patet in hoc quarto et in quinto methaphisice. Tertia q delectatio facit tempus apparere breue et tristicia longum. patet ad experientiam.

Quarto q si non posset esse anima non esset tempus. patet quia nulla esset mensura quia nihil posset mensurare. Quantum ad quartum est notandum q mensurare est qntitatem prius dubiam per me

suram cognitam fieri notam sine magna differentia. Secundo quod est triplex mensura. quedam maior mensurato et est impropria. ut si dicamus quod est 3ª pars uncie ecce unciam mensurantem suam 3am. similiter si pondus contineret tres uncias que renti quanta e medietas. diceretur quod est untie unius et dimidie. ecce qualiter dimidium mensurat totum uncia. secunda est equalis mensura mensurato et est propria tertia est mensura minor mensurato. et est proprijssima. Tertio notandum quod aliquid potest mensurari tripliciter vno modo per partem eius intrinsecam replicatã. vt vno hoie replicato scimus quantitatē multitudinis hominum. Secundo modo per applicationem mensure extrinsece siue uel per adequationem sicut ulna lignea ulnam pãni. uel per replicationem sicut per ulnam ligneam replicatam super pãnum scitur quantitas totius pãni aut per vlnam pãni mensuratam replicatam super totum pãnum scitur quantitas totius pãni. Similiter mensura extrinseca continente mensuratur liquidum vt puta vinum aut ponderę pondus. Tertia est mensuratio proportionando consiter. vt scientes quod in celo sunt 360 gradus scientes etiam quantum spacium de ambitu terre correspondet vni gradui. concludimus quantitatem totius ambitus terre. Tunc sit prima propositio tempus est mensura motus primo modo. patet quia per vnam partem eius replicatam cognoscitur quantitas totius. sicut quantitas diei per replicationem hore. secunda motus celi minus proprie potest dici mensura motuum inferiorum. secundo modo patet. quia non proprie potest equari motus celi motui alicuius inferiorum patet etiam quod bene improprie. quia quando simul incipiunt et simul desinunt. dicimus eos equales i duratione et sic per adequationem dicitur alium motum inferiorem mensurē. Tertia tempus proprie est mensura motus. tertio modo scilicet per proportionalem diuisionem. et similiter spatij pertransiti ipsius moueri. et similium. patet quia si aliquis tota die quam scimus esse 12 horarum ambulat. et si uelimus motū esse regularem. et in vna hora leucam transit. sciemus quod totus motus in duratione est 12 horarum. quod quod spacium pertransitum est 12am leucarum. et proportionaliter esset de alteratione. si duraret per diem in qualibet hora acquireretur vnus gradus. mensuraretur duratio alterationis. et intensio qualitatis acquisite per illam diem. Quarta non omni tempore actuali mensurari motum. patet quia quantum libet magnum potest capi tempus presens et non per quodlibet tale actu motus mensuratur. Quinta quod nec omnis motus actualiter mensuratur tempore. patet de motu ad quem nullus aduertit Sexta nulli motui repugnat i suo genere uel spetie mensurari tempore. apparet quia non videtur aliqua spetie motus. neque genus quē aliquod indiuiduum illius spetiei. uel generis possit nobis fieri notum. et tunc durationem illius possumus tempore mensurare. multi enim sunt motus quibus repugnat mensurari tempore. ratione proprietatum et circunstantiarum indiuiduallium. sicut motus in profundo maris. Septima nulli motui repugnat ratione sue magnitudinis vel paruitatis mensurari tempore. nec etiam alicui tempori ratione sue magnitudinis uel paruitatis esse mensuram motus. tertio modo mensurandi. de magnitudine apparet. quia cum nullum tempus sit infinitum. nec motus infinitus nihil obstat quin omnis motus ab aliquo tempore maiori. scilicet a. extendatur et per consequens per partes illius mensuretur. Similiter de tempore quantum cunque magnum acceperis ad huc per annos et dies mensurari potest. cum quod libet captum sit finitum. apparet etiam de minori. quia si de toto motu scio quod fit in hora proportionali diuisione cētesima motus fit in centessima hore et millessima in millessima. et sic sine statu. Sed contra videtur quod tempus non sit mensura cuiuslibet motus in genere. quia mēsura et mensuratum debent eē vnigenea. tempus cum sit motus celi. non est eiusdem generis cum

quolibet motu· quia non cuꝫ alteratione
secundo quia motus celi ⁊ tēpus regula
riter procedunt· motus autē alij fiunt ue
lotiores ⁊ tardiōes 3° qꝛ tp̄s est metmo
tus ⁊ sic esset mensura sui· Ad illa dicit̄
ad pri^m ꝙ omnes motus sunt eiusdeꝫ ge
neris q̄ntuꝫ adesse successiuuꝫ eorūꝫ· ⁊ q̄n
tuꝫ ad durationeꝫ sicut superius dictum
fuit de successione substantie· non enī mē
surat tēpus existentiaꝫ reruꝫ in se sed esse
ipsaruꝫ successiuuꝫ· ⁊ que ad hoc sunt ei⁹
deꝫ generis· verūtamen tēpus est primo
mensura motus localis circular̄· deinde
recti· deinde aliorum motuuꝫ· deinde rerū
que mouentur in q̄ntuꝫ habent eē succes
siuuꝫ· ⁊ demuꝫ quiescentium· ⁊ vt sic om
nia hec sunt eiusdem generis· qꝛ sunt suc
cessiua· Ad secundum dicitur ꝙ ꝓut
motus mensuratur tempore ymaginatur
regulariter ꝓcedere· ⁊ si sit irregularitas
oportet illam ymaginari reduci ad quā
dam regularitatem· nec est inconueniens
ꝙ mensura nō punctualiter notificet mē
suratum· Ad tertium ꝙ non est incon
ueniens idem ratione partis sue· esse mē
suram sui ut pāni ꝑ partes eius nota pōt
esse mensura sui· Ad quintum dicen^m
est ex dictis in secundo· ꝙ res quiescens
habet durationem per accidens· scilicet
ꝙ licet actu non habet successionem· tm̄
potest habere· etiam quia continue succes
siue habet aliud ⁊ aliud esse respectu ali
orum motorum· alia enim nota continue
habent aliter ⁊ aliter ad rem quiescenteꝫ
Ex quo sequitur secunda ꝙ res quie
scens mensuratur tempore per accidens
quia per accidens habet esse successiue
⁊ quodlibet tale potest mensurari tēpo
re· ⁊ si petatur respectu cuius per se ꝗs
per accn̄s dicitur mēsurari· respondetur
ꝙ respectu mutationis ⁊ rei que de per
se habent esse successiuuꝫ· temp⁹ eniꝫ mē
surat primo esse successiuuꝫ quo res mo
te continuo habent aliud esse ad reꝫ quie
scentem· ⁊ per moduꝫ sequelle· ⁊ per acci
dens mensurat durationem quietꝭ scd̄m
quā res quiescens habet ad illas res mo
tas continue aliud ⁊ aliud esse· Quā^m

ad sextum dicas primō ꝙ tēpus est cau
sa corruptionis ⁊ generationis· patet qa
est motus solis· qui est causa generatiōis
⁊ corruptionis· in his inferioribus· secun
do dicas ꝙ tempus est magis per se cau
sa q̄ntum est ex natura rei generationis q̄
corruptionis· patet· quia propter genera
tionem agit de per se· natura eniꝫ intēdit
⁊ agit propter esse pp corruptionē enim
in q̄ntum est corruptio nō agit· nisi per ac
cidens cum nā de per se non itendat teri
nuꝫ corruptionis· sed ō his nō curat phi
losophus· Tertio dicat̄· ꝙ temp⁹ dici
tur magis cā corruptionis· q̄ gn̄ationis
ad hunc sēm· ꝙ corruptio frequenť fit so
lo lapsu tēporis· sine hoc ꝙ appareat ali
quod corrumpēs extrinsecum· nō autem
fieret unq̄ gn̄o rei ꝑfecte· qn appareret ap
plicatio alicuius gn̄antꝭ ad ex̄· sicut solo
lapsu tēporis· introducit̄ senectus· sine h̄
ꝙ aliquod aliud appareat introducēs se
nectuteꝫ· nō sic introducit̄ aliqđ ꝑfectum
esse quin appeat aliqđ introducēs uel ali
qđ gn̄ans· nō tamen fač illaꝫ corruptionē
tp̄s sine alio corrūpente· sꝫ alterans intrī
secum· ꝙ eā facit· nō coīter a vulgo fuerit
notuꝫ Ad septimū ꝑncipale dr̄· ꝙ si in
stans capit̄ pro ꝑuo tpr̄· tūc infinita istan
tia sunt sil'· quoꝝ qđlibꝫ ē pars alterius
2° ꝙ si istans· capit̄ ɔcretiue ꝓ mobili ce
lesti· hn̄te se scd̄m aliquē certū situꝫ ad fixū
gescens· sic ē sp idem istans ī re· lꝫ fit aliđ
⁊ aliud in rōne· pꝫ qꝛ sp ē idē mobile licꝫ
ɔtinue al'r ⁊ al'r se hēat ⁊ ob hoc aliud et
aliud dicatur in rōne· 3° ꝙ si istans si
ue nunc· capi^r ꝓ īdiuisibili in tpr̄ ɔtinuāte
ꝑtes tp̄is sic̄ nunc punctū ymaginamur cō
tinuare ꝑtes linee tunc nihil est instās· qa
nullum est tale indiuisibile· ut dicet̄ in se
xto· 4° ꝙ si eēt· eēt continue aliđ ⁊ a
liud· pꝫ qꝛ sic̄ ɔtinue eēt aliud tp̄s ita con
tinue eēt aliud ⁊ aliud instās terināș ipꝫ·
5° si capiat̄ istās ꝓ tpr̄ ī sii^m ꝑuo tč nihil
ē istās· qꝛ nlluꝫ ē tp̄s sii^m ꝑuuꝫ· q̊lꝫ· n· tpr̄
h°^r ē sua medietas· h̄ ō 7° ꝑncipali· ⁊ per
ɔn̄s de toto 4° phisicoꝝ·

Tres quintū in quo phūs determinat de diuisiōe motus in suas ptes subiectias idest spēs· simul qz de vnitate ⁊ ɔtrarietate motuuz tres tractatus ɔtinētez·in quoꝝ pmo de motus diuisione·in 2° de eiusdez vnitate ⁊ in 3° de eius ɔtrarietate determinat·p° notandū est·ꝙ phūs in pncipio quinti ꝓ mittit ꝙ aliquid pōt dici moueri tripliciter·pmo per accidens·s·soluz qꝺ mouet ad motuz alterius qꝺ eius non est pars ut albedo diceret moueri ad motuz hoīs cui inhēt·2° dicit aliquid moueri per se sed nō pmo·ut ꝙ mouet rōne sue partis uel etiā pars ad motuz totius·vt si homo dicat calefieri rōne manus q̄ calefit·3° dicit aliqd moueri per se ⁊ pmo scilicz ꝙ totali ꝓprio motu totuz mouetur·ut hō currens dicit moueri localiter· addit ꝙ eoꝺ modo est de mouēte·de aliquo enim dicimus mouere per accidens·de alio per se rōne partis ·⁊ de alio per se ⁊ p° scilz de eo ꝙ totuz motuz ꝑm se totus facit.2° enumerat philosophus illa que ɔcꝛūt ad motum dicens ꝙ sunt 5·s·mouēs mobile·tēp⁹ in quo fit mot⁹ ēs a quo ⁊ ēs ad quem·⁊ sub termino ad quem ꝯphen dit dispositionem secunduz quam est motus·Addit ꝙ motus non est in spē secundum quam est motus sed est in mobili· patz qꝛ mobile per modum mo'·Item ꝙ magis denominatur a sio ad quē ꝙ̄ a termino a quo·de quo satis dictuz est in tertio·Itē ꝙ passiones ꝑm quas est mot⁹ nō mouent suple per se pz quia in eis nō est motus·sz in mobili·Itē ꝙ aliquid pōt dici moueri ad aliquē terminū de p accñs si dicat ꝙ forma mouet ad id ꝙ pℓo intelligit·uel tantū rōne ptis·ut si quis dicatur ire ad frāciam·quia vadit pisius qñqz in aliquē terminū de per se ⁊ pmo·ut si dicatur moueri ad locū ꝓprium quē itendit

Tertio ꝓbat ꝙ de his que attribuūt motui p accidens·nō est ɔsiderām in scientia·pz qꝛ tūc oporteret sciaz ɔsiderare de omnib⁹·omnia enī motui p accidens pñt attribui·vt ꝙ forma mo' ad pulcraz ciuitatem·ꝙ mouet ad multitudinez centum hominuz·⁊ sic de aliis· Quarto ꝙ de his que attribuunt mutationi per se·est ɔsiderañ·patet quia talia sūt determinata ⁊ pñt sub scia comprehendi qꝛ de per se nō est mutatio nisi inter ɔtradictoria seu ɔtraria·capiendo contraria large·prout mediuz dicitur ɔtrariuz utriqz extremo verum ē ꝙ interponit phūs ꝙ albedo nō est motus·sed albatio intellige ꝙ ħ non ē quiditatiua predicatio albedo est mot⁹.

Quinto ꝙ omnis mutatio est de quodam termino in quēdaz terminum·sic vz ꝙ oportet illud ꝙ mutat·nō totaliter se habere sil'r ꝑm prius ⁊ posteri⁹·put ɔ°r qꝛ qꝺ total'r sil'r se hz p totuz tēpus·hoc non mutat iux quid nominis hec autē muta° pōt ymaginari fieri·4'·s·qꝛ uel ē de non subiecto in s m·uel de sꝺo in nō subiectū uel de subiecto in s m·uel de nō sꝺo in non sꝺm·Aliis mōis nō est ymaginabile aliqd moueri p sꝺm intelligas terminuz positiuuz p nō sꝺm ꝓuatiuum Ex quo īfert sexto·⁊ est pncipal ɔ° pme partis·ꝙ so'm sunt tres spēs mutatiōis·patet qꝛ cuz 4°r modis ymaginari pōt sic posse aliqd mutari·ut dictuz est in pcedēti·penes solum 3ª pma fiunt mutatiōes ⁊ nulla penes·4m ratio qꝛ mutatio debz eē inter ɔtraria ul' ɔtradictōia·modo iter sꝺm ⁊ nō subiectuz nulla est oppō·addit ꝙ mutatio de nō sꝺo in sꝺm uocat gñō·mutatio de sꝺo in non sꝺm uocat corruptio·⁊ hoc ē qd nomis.

Septimo īfert ꝙ gñō nō est mot⁹·p' qꝛ omne illꝺ ꝙ mo' est ens in actu·mō ꝙ gñatur nō est ens i actu·ꝫ ꝙ gñatur nō mo' ⁊ ultra·g° gnō nō ē mot⁹·pz pma ɔªi bra chio·⁊ 2ª p locuz a ɔiugatis·ēt si gñō essz mot⁹ oporteret ꝙ essz mot⁹ eius qꝺ per euz mouet·puta ꝙ gnāt sꝺiue·ēt sic ꝙ generaret mo'·pz a°r·qꝛ laici nulli attribuunt moueri nisi enti in actu·vñ ꝑm ē ꝙ nō ens nō dicit moueri p se.sil'r mā pma·que nō est ens in actu·nō dr moueri vulgarit quia vulgares eam nō pcipiunt·minor pz itelligēdo eā de eo qꝺ gnāt subiue·ħ eis nō ē ens in actu·qꝛ ē mā q̄ nō ē hoc aliqd i actu ħ ꝓbatio fundat sup mō loquendi

quo mã eo q̄ uulgaribus incognita ē nullo mō dr̄ moueri·ipi·n· fo^m mo rei ex̄ñti hoc aliqd in actu· momenti sub utroque termino idem attribuunt moueri·Ex q̄ īfert q̄ corruptio non est motus· rō q2 cōruptio opponit̄ gnātioni q̄ non est motus g̃ 7c̄ t3 9ña· q2 motus nulli opponit̄ nisi motui aut qu eti· Octauo infert q̄ oīs motus est de subō in subiectum·i· de termino positiuo in terminum positiuum·p3 q2 alie mutationes non sunt motus per p̄cedētia· 9° īfert q̄ s̄m subā3 nō ē mot° p^r·q2 oīs mo°dr̄ eē de 9rio ī 9^m mō s̄bē n.bl'ē 9trariū igit̄ 7c̄· Expositio h° rationis 7 alio2 que sequunt̄ patebit in dubitationib°· Decimo q̄ secundum ad aliquid nō est per se motus·p̄batur quia in illo p̄dicamēto non ē per se mot°·cui° termini uariāt̄ de in nulla facta ī s̄ba mutatione·sed termini ī p̄dicamēto ad aligd sūt huiusmōi igit̄ 7c̄·maior manifesta est q2 tunc non de per se sed uariantur ipsi propter motum·7 minor patet quia sor· albo 7 plōne nigro ponatur platonem de albari erit post sor·sil'is plato cui añ erat dissimilis·nulla mutatiōe facta in sor·
Deinde·xi·q̄ ī actione ul' passione non est motus p̄bat̄·q2 nullius mot° est motus n3 gñonis generatio·s3 actio est met mo° prout fit a mouente·7 passio motus prout recipitur in mobili·ergo nec actionis ipsius nec etiam passionis est motus·maior patet·quia ipsius motus non est mo° subiectiue de per se·non enim oportet u^m motum esse subiectum alterius·sed potius materia que mouetur·est subiectum nec etiam est ipsius motus·motus terminatiue de per se·quia non est ō ratiōe motus·q̄ uadit ad alium motum totalem tā q̄ ad terminum·p̄cederetur eni in ir fini tum·quia·a·motus·iret ad·b·7·b·ad·c·et sic nūq̄ esset quies·q̄ est conueniens·
Duodecimo infert q̄ in solis tribus predicamentis est motus per se·scilicet qualitatis quātitatis 7 ubi·probatur in illis p̄ñtis solum est motus·in quibus est contrarietas passiua inter cuius termios potest esse mutatio cōtinua·subiecto existē te hoc aliquid in actu·propter q'iam de per se·de nomine rei que mutatur termi illorum predicamentorum nati sunt variari sed ita est de his trib° 7 de nullis al is ergo 7c̄·maior patet·quia ad motum tal' contrarietas requiritur·eo q̄ debet esse de contrario in contrarium· 7 minor patet inductiue·Addit q̄ motus predicamē ti qualitatis uocatur alteratio·licet enim secundum uim significationis termini·debeat alteratio esse ita 9ōe·sicut mutatio tamen restringitur ad motum alteratōis motus de predicamento q̄titatis·uadēs ad q̄titatem maiorem uocatur augmentatio·7 vadens ad minorem dīnutio·sed motus predicamenti vbi vocatur latio s̄p philosophum·quia latio proprie deberet dici motus uectionis·uel motus rer motarum ad motum aliorum· Decimo tertio distinguit immobile·dicēs q̄ aligd dicitur īmobile·quia non potest moueri ut deus·aliud quia diff culter posset moueri·ut magnum pondus·7 tertium q̄ ñ mouetur actu est tamen aptum natum moueri·7 tūc est 9° q̄ quiescere est sicut nō moueri·patet quia quiescere opponitur priuatiue ipsi moueri·modo p̄uatiue opposita ōbent se habere fieri circa idē successiue· Ex qua potest inferri 7 trahi diffinitio quietis q̄ est priuatio motus·in subiecto apto nato moueri·tunc 7 quando 7 ubi natum est moueri·hec est materia primi tractatus· Hic queritur primo utrum secundum substantia3 est mutatio successiua·secundo utrum generatō est motus·tertio utrum secundu3 substātiam est motus·quarto utrum s̄m ad aliquid est motus·quinto utrum mot° si in p̄dicamentis actionis 7 passionis· sexto utrū omnis motus ē de 9trario ī 9trariū septimo utru3 motus ex eo debēt dici cō trarij quia sunt de 9trarijs termīs in contrarios termīos·octauo utr ipius mot° ē mot°·nono utr gño gñat̄· Ad p̄mu3 isto2 p̄mittit̄ q̄ muta°pōt eē successiua·2^r ul'3^r uno modo ratione intensionis ul' remissionis forme que generatur·ul' corrū pitur·ut in gñone ul' corruptione albedis

Secundo mõ pp extensionem quantita tiuam subi in quo fit gñö. q̄ ñ eque cito est dispositum in oībus partibus ut si in generatione ignis ex ligno materia ligni fit pus disposita in una parte ligni q̄ in alia. ⁊ fm hoc successiue ex ea generatur forma ignis. Tertio modo potest fieri successio ratione utriusqȝ. sed ista reduci tur ad istas duas dictas. Secundo preit titur q̄ secundum substantiam fit muta tio que dicitur creatio. de qua dictum est in primo. que fit substantie indiuisibi lis ut anime intellectiue uel angeli sem per est indiuisibilis. Si autem substan tie diuisibilis tunc potest esse subito uel successiue. sic placet creatori de iⁿnl'dicā post q̄ non est nauralis. Tunc ad pmaȝ questionem ponuntur due ppões. pma fm subām non est mutatio diuisibilis seu successiua rõne intensionis gradualis for me que acquirit. pȝ q̄ subā nõ substinet magis neqȝ minus ut supponitur ex dc̄is in pdicamentis. modo forma que acquiri tur in mutatione fm substantiam est sub stantia ḡ ⁊c. Secunda ppositio q̄ fm substantiam bene est mutatio successiua. rõne extensionis quantitatiue subi. pbat sic. omnis forma subālis que generat pro ducitur successiue. ḡ ⁊c. ɔña est nota. pʳ antecedens. q̄ sic forma substantialis p ducitur sicut dispositio sufficiens ad eius introductionem materie introducitur. ⁊ illa dispō introducit successiue. ⁊ non sil' per totam materiam. ḡ ⁊c. maior pȝ p phi losophum in 2° de anima. actus actiuorū fiunt in patiente bene disposito. minor pȝ q̄ semper introductio illius dispositiōis fit a generante extrinseco. tale aūt nõ pōt eque cito attingere partem disponenteȝ p ppinquiorem materie. ḡ pus introducit dispositionem sufficientem in parteȝ pro pinquiorem. ⁊ ɔñr in distantiorem. ergo successiue. q̄ autem generatio fit ab extri seco pȝ q̄ ab eodem fit generatio forme sequentis a quo corruptio pcedentis. mo do nunq̄ fieret corruptio ab intrinseco ꝯ per se. eo q̄ quodlibet ens diligit se pma nere. sic ēt uides generare ignem ex cōbu stibilibus successiue. ⁊ ex embrione alias successiue cum cor pus uiuat q̄ cetera membra. Sed contra per autoritatem cōmentatoris in hoc dicentis q̄ mutatio nes indiuisibiles sunt termini transmuta tionum diuisibilium. ⁊ per indiuisibiles intelligit generationes secundū corruptiō nes. ergo tales sunt indiuisibiles. ergo nõ successiue. Secundo quia est dare pmuȝ instans esse substantie. ergo in illo est tm̄ mutatō subita de non esse ad esse. Tertiō q̄ mutatio inter contradictoria non est successiua. modo generatio ⁊ corruptio que sunt fm substantiam sunt inter cōtra dictoria. ḡ ⁊c. Quarto q̄ subē nihil est contrarium nec suscipit magis ⁊ minus ḡ in eis non sunt causa successionis. tenet consequentia quia talia sunt cause succes sionis. Respondetur ad primum q̄ cō mentator dicens mutationes fm substan tiam esse indiuisibiles. intelligit q̄ non sī successiue nec diuisibiles ratione intensi onis gradualis. sicut mutatōnes secundū qualitates intensibiles ⁊ remissibiles sūt diuisibiles. tam fm extensionem subiecti q̄ etiam secundum intensionem forme q̄ acquiritur uel deperditur. ⁊ per compa rationem ad illas mutationes fm substā tiam sunt indiuisibiles nisi pmo illorum modorum. Ad secunduȝ dicitur q̄ est dare pmum instans eē complete subātie. ⁊ ideo illud dicitur mutatio indiuisibilis de non esse completo ad esse completum sed in illo non est generaº substantie. ymo tota pcedit illud instans. Secundo di citur q̄ non est dare primum instans esse alicuius forme que generatur ante q̄ ni hil illius forme fit. Ad tertiam q̄ mu tatio secundum substantiam non est uere inter contradictoria. quia nulla generatō est inter non esse rei ⁊ esse eiusdem. eo q̄ talia sunt immediata. nullum autem suc cessiuum est inter immediata. dicitur ta men esse inter ɔdictoria capieñ ɔdictoria large q̄ est inter nihil eē fōme ⁊ esse com pletum eiusdē. ⁊ ita nõ sunt ppe contradi ctoria. eo q̄ inter ea est medium. s. forme aliqd esse. ⁊ eam non esse completam. pro

portionali mō dicatur de corruptione· ⁊ hoc intelligit phūs cum dicit eas esse inter contradictoria· Ad quartum ꝙ ꝯª non ualet·q̄ꝛ q̄uis talia nō sunt cā successionis de per se in accn̄tibus ꝭm successiones ꝑmo ⁊ tertio modo dictas· tamē cū hoc stat ꝙ ꝓpe ipse sint per modum seq̄lle cā successionis in substantijs·eo ꝙ substantie non possunt ꝓduci nisi materia ꝑ disposita·modo dispositio sufficiens in q̄litatibus contrarijs nō pōt fieri eque cito per totam materiam· ⁊ per hoc successiue forma substantialis ꝓducitur ad eius generationem mā successiue sufficienter erit disposita· Pro 2º ꝑncipali est ꝑmo notandum ꝙ q̄ꝛ uulgares mām ꝑmam non cognoscunt id̄ sibi nō attribuunt moueri uel mutari·ꝓpter quod non eam sed compositum inquiunt gn̄ari uel corrumpi seu etiam formam 2º aduertatur ꝙ moueri non attribuit̄ nisi subō mo⁹ ⁊ non forme q̄ acquiritur ut dicim⁹ aquam moueri·q̄ꝛ calefieri seu alterari n̄ calitatem·Ex quibus sequitur ꝙ magna diuersitas est inter gn̄ari ⁊ moueri· q̄ꝛ generari subiecto non attribuitur sed forē ꝯposito·moueri aūt subō solū attribuit̄· ⁊ non forme. Ex quibus sequitur ꝙ potest mo⁹ accipi 3ʳ q̄tum sufficit ad p̄ns uno mō largissime ꝓ omni mutatione· ⁊ sic nō est usus eo phūs in toto libro·non n·usq̄ dr̄ n̄r · ꝙ mutatio instantanea sit motus·2º capit̄ large·⁊ sic describitur ꝙ est mutatio successiua entis in potentia ꝭm ꝙ in potª quo mō phūs capit tertio huius·Tertio mō sumitur stricte·⁊ sic ur̄ ꝙ est mutatio successiua entis existis hoc aliquid in actu ꝙ manet idem sub utroque termino·ut pꝫ ꝑ ꝑmissa. quia solum tale quid uulgares dicunt moueri· Tunc sit ꝑma ꝓpositio ꝙ gn̄o ē mot⁹ capiē⁹mo tū 2º·q̄ꝛ ē mutatō successiua entis i poª ꝭm ꝙ in poª·s·mē ꝓut pꝫ ex ꝑcedenti dubitatōe· 2ª ꝓpō gn̄o simplr̄ dicta non est mo⁹ capiendo moᵐ stricte·pʳ q̄ꝛ non est mutatio successiua facta in subō exn̄te h̄ aliqd in actu manente eodem sub utro q̄ꝫ terio·ḡ ꝯªnota est ꝑ descriptōeꝫ·pꝫ aᵐ

V generatio sit motus

q̄ꝛ nō fit nisi in mā q̄ nōn est hoc aliqd̄ in actu· 3ª ꝓpō·gn̄o ꝭm quid est mot⁹·pꝫ q̄ꝛ mo⁹ localis uel augumentatōis ē gn̄o ꝭm qd·ḡ ꝯª notu est·an̄s pꝫ q̄ꝛ ꝑ moᵐ localē mobile ꝭm qd gn̄at̄·fit·n·moᵐ tali motu·quo an̄ n̄ mouebat̄·sʳ est de augumentatione 4ª ꝓpō illuiatio q̄ est de ꝑuatione luminis ad hituꝫ luis est mo⁹· q̄ꝛ est mutatio successiua in subō exn̄te h̄ aliqd in actu manente eodē·⁊ de uno ꝯ̄rio in aliud·ḡ est mo⁹·ꝯª tꝫ ꝑ descriptōem mot⁹· ⁊ ēt ꝑ phdꝫ in lr̄a ꝓʳ an̄s ꝑ°·q̄ꝛ illuiatio ē mutatio successiua·pꝫ ꝑ moᵐ localē lucidi uel remotionem obstaculi·frequenter fit successiue illuminatio medij ꝓut uidebitur in abbreuiationib⁹ de aīa·⁊ ꝙ subi i actu ⁊c·pꝫ q̄ꝛ medij ꝭm ꝙ est de ꝯ̄rio ⁊c· pꝫ q̄ꝛ est de ꝑuatōe luīs in hituꝫ·mō ꝑua⁹ ꝑ phdꝫ i lr̄a·ponit̄ ꝯᵐ ⁊ nega⁹ affirmatiōi ut albuꝫ nigro· Ex quo seʳ ꝙ in for· generet̄ albedo nouo·cui⁹ nihil fuit an̄· illa gnō est mo⁹·q̄ꝛ ē de ꝑuatōe in hitum· 5ª ꝓpō alia rōne dr̄ illuminatio mo⁹ ⁊ alia gnō·pꝫ ꝓut est gnō· est h̄ꝫ ꝑus nō cē illuminatuꝫ· ⁊ posteri⁹ esse illuiatuꝫ. q̄ꝛ gnō i q̄ᵐ h⁹i ē de n̄ cē i·cē·sꝫ i q̄ᵐ ē mo⁹ ē subiectum exn̄s h̄ aliqd in actu ꝑus eē ꝑuatuꝫ luie ⁊ posteri⁹ eē luīosum· Sexta ꝓpositio ꝙ gn̄at̄ subiue est·pꝫ q̄ꝛ illud nō ē nisi mā q̄ ē sic dictuꝫ ē in ꝑ° 7ª ꝓpō forma q̄ gn̄at̄ teriatiue ē·pʳ· posito ꝙ gnō forme ignis ꝑcise duret ꝑ istā horā·sic ꝙ in instanti teriante hanc horā· gnō sit cōpleta·tunc hec gnō ignis est ens ⁊ n̄ aliud ens q̄ forma totalis q̄ gnātur· ḡ est forª totalis q̄ gn̄at̄·maior pꝫ q̄ꝛ qua rōne ꝯceʳ ꝙ ista hora ē ꝯcedenᵐest ꝙ hec gnō est q̄ adequate mensurat̄ hac hora· Item ois mutatio est·hec genera⁹ est mutatio·ḡ est ⁊ iteꝝ in hac hora iste totalis ignis gn̄at̄· ⁊ nō gnātuꝛ·nisi hac totali gnātōne·ḡ hec totalis gnō est· minor ꝑncipalis patet per dicta i ꝑ°·q̄ꝛ gnō non est flux⁹ distructus a forma que generatur· ⁊ tunc arguitur ultra·gnō ē forª totalis q̄ gnātur·ḡ forª q̄ gn̄at̄ ē·ꝯª tenet q̄ꝛ an̄s ē ꝓpō affirmātiua i q̄ nª ē apliatio·Ad ueritatem talis requirit̄ constantia terminoꝝ· Confirātur q̄ꝛ h̄

gño est ut' pbatū est. g est ens. g est ens qd est.tz^a 2^a.qz in p^a pp restrictiōem copule ly ens restringitur ad supponēdū solus p bis que sunt. tunc ultra est ens qd est. z nō pōt dici quid sit illud nisi forma que gñatur.eo q non est fluxus superadditus forme ut dictus est in p' buius. g e ens q est forma que gñatur. q non pōt eē nisi forā que gñaf essz Tertio vr q sic ista bora est in successione ita forma que gñatur eus generaf sit in successione.g est in esse successiuo subāl'r eus sit sua gño q est in ēsse successiuo. Octaus ppositō cōpositus quod generatur cōpletiue seu totalitatiue est. patet quia illud non est nisi materia z forma simul capte que sūt per pcedentes conclusiones. Sed contra quia pbūs dicit q sic non est p' per berinias. Secunda si forā est. g est facta. qz oē quod est z non est perpetuus est factus z ultra g non amodo fit. Tertō qz si cōpositus est. ergo non est mutatio ad esse cōpositi. tenet consequentia. quia oē quod mutatus est in aliques terinus amodo non mutatur ad illum. sexto buius. z qz bitibus exñtibus in materia cessat motus z ultra. ergo non est generatio cōpositi quia illa est mutatio ad esse compositi. Quarto quia pbūs dicit in lra in boc quinto q illud quod generatur non est. Respondetur ad pmam q pbūs uult in pmo perberminias illud qd fit non esse. l esse permanenti seu complete facto. non tamen uult negare quin illud q fit. fit in esse successiuo. uel in fieri ut motus ul' tēpus cum fit est in esse successiuo. sic in pposito quod generatur non est cum fit in esse permanenti. sed est in esse successiuo siue fieri sicut tempus est uel motus.

Ad secundam dr negando ɔñam. z ad pbationem. dicitur q non oz omne qd ē z non est perpetuum esse factum sed sufficit esse factum uel fieri sicut ista bora est z non est facta sed fit. Ad tertiam dicitur q mutatio proprie non est ad esse cō positi sed est ad esse complete factum cōpositi totalis. seu ad esse permanens compositi. modo illa non sunt. cum cōpositū gñat z iō ad i^a adbuc manz mutat' seu gñe compositi. Ad 4^m dicitur q pbūs noluit q illud qd generatur subiectiue non est b aliquid in actu. cum boc tñ stat q ē z boc dictum fuit pus in littera. boc de secundo pncipali. Quantum ad tertium est pmo sciendum. q pbūs uocat motum esse fm tale pdicamentum. fm quale termini uariari nati sunt de nomine rei q mouetur ppter motum factum. Iter motum uocat de per se in aliquo pdicamento. quod pdicamentum sic se babet. q de per se nati sunt termini illius pdicamenti significantis ultimas dispositiones fm quas est motus de pmis substantiis uariari ppter motum factum. z intelligitur de per se. sic q si termini illi debeant uerificari de pmis substantiis de quibus uerificatur moueri ipsi uerificabuntur aut simpliciter aut fm quid. sicut post uidebitur. Item per accidens motus dicitur esse in pdicamento q sic se babet q contingit ppter motum factum termios ipsius significantes ultimas dispositiōes fm quas est motus uariari. non tamen ē necessarium ppter quemcunqz motum eos uariari de nomine rei que pprie mouetur. Secundo est notandum q termini dicuntur contrarii dupliciter. pprie s. termini connotantes formas contrarias ut album z nigrum. uel supponentes pro eisdem sicut albedo z nigredo. Alio modo large. s. termini non contradictorie oppositi. qui non possunt simul. sed bene successiue de eodem uerificari. Ex quib' sequitur tertium. q termini pdicamenti subē nō sunt ɔrii. pz qz illi nō pñt simul de eodem uerificari. sicut bō z equus z quicunqz pportionales nunq successiue de eodem uerificarentur. nunq. n. idem pus eēt uni' spēi spālissime subālis z post alterius. Quarto qz res dicuntur large contrarie a quibus capiuntur denominationes incompossibiles respectu eiusdez tertii existentis boc aliquid in actu. proprie uero forme gradualiter distantes. z cetera. sicut de boc dictum fuit in notabili quinto libro predicamentorum.

V ... sit motus

Ex quibus sequitur quintu; ꝙ substan tie non sunt proprie contrarie·patet quia non sunt forme gradualiter distantes·

Sexto sciendu; ꝙ philosophus dicit in predicamento esse contrarietate; large in quo sunt termini non contradictorie oppositi qui possunt successiue sed non si mul de code; existente hoc aliquid in ac tu uerificari·Ex quo sequitur in predica mento substantie non esse contrarietate; patet per tertiu;· Quibus premissis re spondetur p° ad dubitatione;· ꝙ ad sub stantia; est motus capiendo motu; cōiter p; q2 generatio est motus ⁊ est ad substā tia; ergo·maior p; per dicta in pcedēti du bitatione·⁊ minor manifesta est·q2 ppter generationem simpliciter dictam uariant termini de pdicamento substātie q2 aliqd post est equus ꝙ pus non fuit equus·

Z^a· ppositio ad substantiam non est motus in quantum est motus capiendo motum ppe· pbatur sic·omnis motus fit in subiecto existente hoc aliqd in actu·n^a mutatio ad subām fit in subiecto exñte h aliquid in actu saltē in quantum huius·g nulla talis est motus·maior p; per descri ptionem motus stricte accepti· ⁊ minor p;·q2 generatio ⁊ corruptio que sunt mu tationes ad subām uel a subā·fiunt in su biecto in pura potentia· Sed contra augumentatio est ppe motus ⁊ ē ad sub stantiam·ergo ⁊c·maior p; de se·⁊ minor pbatur·quia augumentatio est gño que est ad subām·ut supponit ex pmo de gño ne·⁊ ibi dicetur· Respondetur suppo sita ueritate minoris·ꝙ aliquis motus be ne est ad subām· sed hoc non est in quan tum est motus·nam in quantum augumē tatio est motus fit in subō in actu ꝙ per eam fit maius·⁊ sic est ad quantitate; nō ad subām·sed in quantum est generatio· sic fit ad subām ⁊ sic non est motus·sic·n· fit in subiecto in pura potentia·d quo ma gis dicetur in primo de generatione·

Quantum ad quartum pmo pmittitur ꝙ omnis res mundi est ad aliquid· p; q2 idem ⁊ diuersum sunt spēs ipsius ad ali quid que sunt transcendētia· sicut d hoc dictum est in 4° topicorum· Z° ēt omīs res diuisibilis est quantitatis·p; q2 est pa ritas·est·n·binarius suarum medietatu;· ergo paritas· Tertio·omnis multitudo ē qualitatis pbatio· q2 est paritas uel ipa ritas ergo qualitas·ɔña t; a spē ad gen° añs p; q2 omnis multitudo uel est par· ⁊ sic pitas l ipar·⁊ sic ē iparitas·cū ñ sit ali ud par ꝙ pitas nec ipar ꝙ ipitas Quar to·omnis res diuisibilis est quantitas·q2 binarius suarum medietatum simi'r om nia plura sunt quantitas· patet quia sunt numerus par uel impar·Ex quibus seqt ꝙ non ualet consequentia·a· est quanti tas ergo·a·e· aliquid unu; uel una forma patet quia si·a· esset collectio decem ho minum· antecedens esset uerum· ⁊ conse quens falsum· Secundo sequitur ꝙ hec consequentia non ualet· hec mutatio est ad qualitate; igitur est alteratio·patet q2 omnis mutatio que est ad rem diuisibilē est ad qualitatem per secundum premis sorum· Ex illis possunt inferri conclusi ones· pma omnis mutatio est ad rem de pdicamento ad aliquid uel a re de pdica mento ad aliquid·p; q2 si sit acquisitiua· tunc est ad aliquid ⁊ si deperditiua tunc est ad aliquid eo qd omne ens mundi est ad aliquid per pmum pmissorum· Z° infertur ꝙ omnis mutatio que est ad re; diuisibilem est ad quantitatem uel ad q litatem·p; per 2^m ⁊ 3^m pmissorum·sed h non est ad mentem phi Quantum ad intentionem phi sit pma ppō· ad quanti tatem est per se motus augumentationis uel diminutionis·p^r·q2 ppter augumen tationem de p se o; uariari terminos pdi camenti quantitatis de nomine rei q mo uetur·igitur ⁊c·ɔña t; per pmum notabi le pcedentis dubij·⁊ añs p; q2 si aliquid sit bicubitum ⁊ augeatur erit post maius bicubito·eodem mō de diminutione·

Z^a ppō ad pdicamentum qualitatis est per se motus alterationis· p^r sic pce dens·q2 pp alteratiōe; o; uariari de per se terīnos pdicamenti qlitatis significātes ultimatas dispōnes sm quas est mot°·ul' simpl'r uel s; quid· g ɔña t;· pbatur añs·

q2 si aligd sit album ꝛ denigretur· prius de eo dr̄ esse album ꝛ post nigrum· sil'r si aliquid sit minus album ꝛ intendatur al bedo eius mutant̄ termini p̄dicamenti q̄ litatis ꝯm quid· q2 p̄us est minus album ꝛ post magis album·eodē mō si subiectuȝ p̄us p̄ua:um albedine acquirat albedineȝ mutabuntur termini ꝯm quid· q2 p̄us ē p̄ uatum albedine ꝛ post album·p̄uatio eiȝ opponitur uelut contrarium· Tertia conclusio· in p̄dicamento ubi non est per se motus·ꝓbatur sic·q2 ꝓpter nullus motum factum oȝ de per se uariari termīos de p̄dicamento ubi· ergo in p̄dicamento ubi non est per se motus· ꝯn̄a tȝ per notabile idem·ꝓbatur an̄s· q2 quocunque modo aliquid mouetur ꝯm ubi staret omnia alia similiter moueri· sic ꝙ illud nec mutaret locum nec situm ad aliquid aliud· ꝛ tunc nulli termini de ubi uariarent̄ eo ꝙ ip̄m non mutaret locum quocunqȝ modo caperetur locus· Quarta ꝓpō· ad ubi·est per se motus ad hunc intellectum ꝙ si aliquid debeat moueri motu locali uel ei simili nobis perceptibili·oȝ terminos p̄dicamenti ubi uariari de nomīe rei que mouetur·pȝ q2 motum de ubi nō percipimus nisi percipiamus mutationeȝ loci ꝓp̄e uel improprie dicti·ꝓut dictum est in quarto·unde omībus consil'r motis motu tali eēntial'r qualis est motus p̄dicamenti ubi·nos nihil diceremus seu ēt iudicaremus moueri· ꝛ hanc conclusionem intendit ph̄us dicens motum eē ad ubi·

Correlarium·in tribus p̄dicamentis reperitur motus ꝓut nobis percipitur·pȝ per 3^am ꝛ 4^am conclusionem· Quinta ꝓpositio in ad aliquid non est per se mo9 ꝓbatur q2 ꝓpter nullum motum factuȝ oȝ terminos p̄dicamenti ad aliquid significantes dispōnes ultimatas·ꝯm quas est motus uariari de nomine rei que mouet̄ pȝ q2 cum sortes de albedine alteratur ad nigredinem· ponatur ꝙ omnia alba similiter alterentur·ꝛ omnia nigra alterentur mō contrario·tunc ꝓpter motum ip̄m nō erit sor·post alicui similis·cui ante nō erat similis nec etiam dissimilis cui ante non erat dissimilis· Similiter staret in alterationibus quibuscunqȝ in casu possibili· similiter in augumentatione ꝛ diminutione non oȝ ꝙ alicui fiat equalis cui ante n̄ erat equalis· nec etiam ꝙ alicui fiat ineq̄lis· eodeȝ modo in motu p̄dicamenti ubi si omnia similiter mouerentur motu de ubi· Sed contra ad albedinem est per se motus ergo ad aliquid· consequentia tenet quia albedo est similitudo que est ad aliquid per se· 2^a quia assimilatio est per se ad aliquid ꝓut notum est· ꝛ est motus igitur·maior patet quia similitudo ē de p̄dicamento ad aliquid per se· ꝛ mīor patet quia assimilatio est mutatio· ꝛ non est generatio nec corruptio· Tertio qa in p̄dicamentis dicitur ꝙ in ad aliquid ē contrarietas·ergo mot9 per philosophuȝ in littera· Quarto q2 sanatio est per se motus per ph̄ūȝ in littera·ꝛ tamen est ad aliquid·patet quia est ad sanitatem que ē ad aliquid·septimo huius Quinto propter motum factum termini de p̄dicamēto ad aliquid uariantur de per se de nomine rei que mouetur·ergo consequentia tenet per descriptionem positam prius ī p̄mo dubio· ꝛ antecedens patet· quia qc quid mouetur habet se prius aliqualiter ꝛ posterius aliter· modo prius ꝛ posterius sunt termini de p̄dicamento ad aliqd· ymo et in augumentatione est prius min9 ꝛ post maius· modo ista sunt de predicamento ad aliquid· Respondetur ad p̄mam ꝙ tenendo terminos personaliter ad aliquid est per se motus sicut dictum fuit superius in corrolarijs· sed tenendo ad aliquid materialiter ut sit sensus·ꝙ sicut propter aliquam mutationeȝ oportet uariari de per se terminos de p̄dicamento qualitatis dictos de albedine uel huiusmodi qualitatis· ita ꝛ propter eam oportet uariari de per se terminos predicamenti ad aliquid· sic negatur consequē tia· quia licet idem sit albedo ꝛ similitudo·tamen non oportet ꝙ quemadmoduȝ facta intensione albedinis uariatur magis album ꝛ minus album·ꝙ ita uariātur termini sil'itudinis ꝛ dissil'itudīs·Ad 2^am

dr qꝫ lʒ assilatio est motus· tñ hoc ē per acciñs· de nullius .n. mot⁹ rōne· est qꝫ sit assimilatio· ⁊ iō non est hec per se· assimilatio est motus uel motus est assimilatio ⁊ quāuis esset hec per se· motus est ad aliquid eo qꝫ est necessaria· non tñ pp hoc esset ad aliquid per se motus· ad intellectuʒ quo per se esset motus in p̄dicaméto· fuit superius expositum· ⁊ cā declarata ē p̄us· Ad tertiam dr qꝫ termini de p̄dicamento ad aliquid non sunt uere cōtrarij nec est in ad aliquid contrarietas sufficiens ad motum· oʒ .n. qꝫ in ipo eēnt res· inter quas posset esse mutatio successiua ꝑpter quam de per se oʒ terminos p̄dicamenti ad aliquid significantes illas dispositiones ultimatas uariari de nomine rei que mouetur· ⁊ ita non ē· Ad quartam qꝫ ille terminus sanatio non est de p̄dicamento ad· aliquid. sed qualitatis· sed phūs in septimo huius uult qꝫ ille terminus sanitas connotat quēdam respectum ꝑpter quod per acciñs· in p̄dicamento ad aliquid reponitur· ⁊ dr qꝫ forte null⁹ motus de per se est sanatio· ⁊ sic accidit omi motui qui est sanatio eē sanationem ·quaꝑpter rō non ꝓcedit· ⁊ phūs in hoc quito dicit sanationem eē motum exemplariter quoqꝫ non requirit uerificatō· unde si in forte esset egritudo propter infrigidationem stomaci calefatio stoi eēt sanatio· sed de ꝑ acciñs qꝛ staret qꝫ ista calefactio maneret ⁊ non eēt sanatio· Ad quitā dr negando ꝯñam. termini .n. de p̄dicamento ad aliquid bene uariantur de noīe rei que mutat̄ sic p̄us ⁊ posterius magis ⁊ minus· sed non illi de ꝑse· qui significāt ultimatas dispōnes ꝟm quas est motus· sic silr̄ equale ultimum ꝓpinquum ⁊ similia sicut uariantur aliorum p̄dicamentorū termini de ꝑse ꝑpter motus factos· Et si dicatur hec est ꝑ se assimilatio est ad similitudinē· igit̄ ad aliquid est per se motus· concedes añs ⁊ negabis ꝯñam· qꝛ nl'lus motus de per se est assimilatio ut dictum est· nec argm̄ ualeret per se assimilatio est ad similitudinem ⁊ est motus· ḡ ꝑ se motus est ad similitudinē· sublūmēdo

enim sub subō dicte ꝓpōnis compositē modalis personaliter non opoʒtʒ ualere consequentiam. Quantum ad quintū est p̄ma ꝓpō· qꝫ in p̄dicamentis actionis ⁊ passionis non est per se motus· pʒ qꝛ mo⁹ dr̄ esse in illo p̄dicamento· cuius termini significantes dispōes ultimatas ad quas uadit motus ꝑpter motum factum de ꝑ se nati sunt uariari· modo ita nō est de istis p̄dicamentis ergo· maior patet ex dictis ⁊ minor pʒ qꝫ termini p̄dicamentorum actionis ⁊ passionis non significant dispōes ad quas uadit motus ergo· ymo significat mer motum· mō motus de ꝑ se nō uadit ad motum tanq̄ ad terminum· Secunda ꝓpositio qꝫ non est per se motus ad situm ul' ad habitum· pʒ qꝛ ꝑpter nullum motum de ꝑ se oʒ terminos illorum p̄dicamentorum uariari de nomine rei q̄ mutatur· qꝛ staret quemlibet motum eē rebus manentibus in simili situ similiter rebus manentib⁹ sub similibus hītibus·

Tertia ꝓpō qꝫ non est ꝑ se motus ad p̄dicamentum qñ pʒ sicut p̄cedens Ultima ꝓpō de per se non est motus simpliciter· nisi in p̄dicamentis qualitatis ⁊ q̄titatis· ⁊ quo ad nr̄m percipere in trib⁹· s illis duobus ⁊ p̄dicamento ubi· pʒ quia cum sint decem p̄dicamenta ut dictum ē in p̄dicamentis· in substantia non est motus ut dictum est in tertio dubio· nec ubi seu ad aliquid ut dictum est in quarto· nec in alijs ut est iam dictum· uerūtamen in ubi est motus ꝟm intellectū exꝑssum ī quarta ꝓpositione p̄ncipali quarti dubij ⁊ ꝑ hoc patet secunda pars conclusionis· dicet aliquis nūqd posset aliter exponi q̄ꝫ ꝑ terminos ad aliquod p̄dicamentum eē motum Rn̄detur qꝫ sic dicendo qꝫ motum eē in p̄dicamento sicut hic accipit̄ ē dispō ultimata· ꝟm quam illud p̄dicamentum sua significata significat ꝟm ꝓpā rōnem illius eē acquisibilē per motum ꝑpe dictum ⁊ de per se ⁊ illud per se 3ᵃ dat intelligere· primum · qꝫ illa dispositio in quantum huiusmodi non possit acquiri sine motu illius cui conuenit· Et in hoc excludit predicamentum ad aliqd

dispō.n.noua ad aliqd pnti.pōt alicui acq ri sine ei⁹ mutatōe.vt aliqd dissimile for fit enim sile for.sine sui motu.2⁹ q talis sit acqsibilis successiue alias nō p se p motum acquiret.r 3⁹ q talis acqsitio semp acquiratur p talē motu; ut semp per itēssionē albedinis acquirēt eē album ul' simpliciter uel ẽm quid. Item aduerte q ille terminus motus non est in illis pdicamētis. ymo cōmentator' dicit q est de pdicamento passionis tāq speс.sed dr eē in istl ad intellectus datos in tertio pncipali.nil' aūt de hoc nē. Quantum ad sextum pmittitur ibi q satis dictum est in 2⁹ tertii r in quarto notabili eiusdem. Item pmittitur q contrarietas pōt summi dupliciter.s. ppe p formis contrariis sic dictum est de hoc in tertio hui⁹ r in quarto topicor.uel large p distantia terminor inter quos pōt eē mutatio successiua facta in subiecto exnti hoc aliquid in actu.

Tunc ponunt ppōnes pma termini intrinseci motu localis non sunt ppe cōtrarii.p3 q2 iuxta dicta in tertio sunt prima pars r ultima motus.r iste sunt eiusdem spēi spālissime. Sed contradicces ille forē sunt contrarie que nullo mō pnt stare sil' adequate in subō. sed ita est de istis partibus motus. g sunt contrarie. maior p3 p diffinitionem contrarior. r minor p3. qa repugnat rei pure successiue sicut ē motus localis q alique partes eius sunt sil' adequate. Rñdetur negando maiorem sed in rebus pmanentibus siue pmanentl nature maior eēt uera. mō talis non ē motus.oībus.n.ptibus eiusdem motus localis repugnat eē sil' adequate. nō tn pp repugnantiā realē quā hnt. sed q2 nāl'r hnt eē successiuum r nō sil.un concedendum est eas eē sil'imas essential'r.nec reputan^m est inconueniens q sint due forme similime eēntial'r uni⁹ subī successiue. quibus tn ex nā rei repugnat sil' eē in subō. 2^a ppō termi extrinseci motus localis non sunt ppe contrarii.p3 q2 sunt superficies que.sunt subē.sunt.n.loca inter que ē motus.r illa sunt superficies. Tertia ppō termini intrinseci motus augumentatiōis uel diminutiōnis non sunt contrarii ppe p3 q2 sunt pma ps motus r ultima sicut i motu locali. Quarta.termini extrinseci.augumentationis uel rarefactionis nō sunt contrarii contrarietate rerum. p3 qa sunt ppōnes quar una expmit rem esse minorem. r alia rem eē maiorem. r tales ppōnes non sunt realiter contrarie. cum possint simul stare in intellectu eodē. Similiter pbaretur q termini extrinseci diminutionis uel condensationis non sunt contrarii. Quinta ppō. termini intrinseci alterationis que est a puatione in habitum uel a remissiori ad itensius uel ecōtra non sunt contrarii ppe. p3 q2 illi termini intrinseci sunt qualitas remissior. que pmo acquiritur.r qualitas intensior que posterius acquiritur.que sunt eiusdē spēi.eodem modo si fiat econtra. Sexta propositio alterationis. que est de calidissimo ad frigidissimum termini intrīseci non sunt contrarii proprie uocando terminum intrinsecum a quo. totam qualitatem que abicitur. r terminum intrinsecum ad quem.totam qualitatem que acquiritur. secundum modum consuetum. licet improprium.probatur illa non sunt contraria que simul stant in subiecto. s3 in hoc casu tota frigiditas que acquiritur r tota caliditas que abicitur stāt simul i eodem subiecto.ergo non sunt contraria. maior nota est. r minor declaratur quia summa frigiditas que generatur est ut superius est argutum.eo q forma que generatur est r tota caliditas cum corrūpitur est.sed in eodem subiecto.eodem tempore adequate generatur summa frigiditas r corrumpitur summa caliditas per casum igitur in eodem subiecto sunt simul frigiditas summa r caliditas summa.

Confirmatur sic.hec generatō summe frigiditatis non contrariatur corruptioni summe caliditatis.r ipsa est summa frigiditas. ergo summa frigiditas non contrariatur corruptioni summe caliditatis maior patet quia stāt simul adequate in subiecto q frigesit. minor declaratur qa generatio summe frigiditatis est forma

que p eam gñatur. ut supius dictum fuit i 2° du°. mō p eam gñaf sūma fritas. Et si hec hora sit tpus pñs. durante hac gña tione adequate per hanc horam. tunc hec generatio successiue frigiditatis est in hac hora. pz qz adequate mensuratur per hāc horā. et non posset dici q ens esset nisi es set summa frigiditas. cum non sit fluxus supadditus. ut dictū est in tertio. nec est frigiditas remissa. qz nulla talis est gño sūme frigiditatis. et tunc arguatur ultra hec frigiditas sūma stat et non ɔriaf cor ruptioni sūme caliditatis. et illa est sūma caliditas. g stat cum sūma caliditate. et il li non contrariaf. g termin9 a q et terminus ad quē nō ɔrianf. Septima ppō. nūq termini alicui9 mot9 sunt uere ɔrij. pz qz nō intrinseci sic pz p dicta. nec extrinseci. qz illi nō sunt nisi ppōnes que non sūt cō trarie realr. et hoc est rōnale. qz motus in quantitate est de quātitate maiore ad mi norem uel econtra q nō hnt ɔrietatē cuz una earum sit ps alterius. et pportior est in alijs motibus. Octaua ppō q fuit de mente phi. ois mot9 est de ɔrio in cōtra rium. capiendo contraria large. pz qz ē in ter terminos distantes inter quos est mu tatio successiua. et a quibus capiunf dno minatōes incōpossibiles respectu rei mo te exñtis hoc aliquid in actu. et talia uo canf large contraria. g etc. maior pz indu ctiue. uñ in motu locali circulari. sol mo uef de oriente ad occidens. in motu loca li recto res mouef de uno loco ad alium in quantitate de maiore quantitate in mi norem uel econtra. in qualitate de qualita te una in qualitate ad aliā in cōpossibilez pme quo adesse pmanens uel saltē de re missiore ad intensiorē. et oia dñf sic ɔria. eo qd ab oibus his capiunf denoiatiōes incōpossibiles etc. sic declaraf de ultimo si aliqd hēret albedinē ut duo. et intende retur sic q fieret ut 3a. ipm dr pmo albū ut duo. et post intensius albū q ut duo. et nullo modo hec simil conuenirent. Ad uertatur tñ hū. q hec distantia in motu locali est uel fm lineam rectam ut in mo tu recto uel curuam ut in motu circulari

Item in recto inuenitur distantia ma xima que est quo ad motum nālem. s. q ē fm semidyametrū spere gñabilium. et h expsse dr eē fz longitudinē ut distant ter mini loco et uirtute. qz locus sursum ē nā liter calidior et locus deorsum fridiorz conseruans. in motu aūt recto penes lati tudinem termini solum distant loco. et nō uirtute. silr penes pfunditatem. distantia in quantitate est inter quantitatem maio rem et minorem. et ibi nō est maxia. eo qd nulla est qtitas minia. sz distantia i qtita te est inter min9 et mai9 intensum uel iter qualitates sūmas oppositas. et quelz earz distantiarum sufficit ad motum ppe dcz et hec de sexto pncipali. Quantum ad 7m sit pa suppō. gño summe calitatis est summa calitas. pz p gntā ppōem pceden tis dubij. 2a. corruptio summe calita tis est summa calitas. pr. qz corruptō il la ē aliqua calitas. et nō est alia q summa. g est summa. ɔña tz. et maiō pz. qz nō ē flu xus. ut pbatum est in tertio. nec silr ē ni hil. g est calitas. qz nō ur quid eēt aliud. et minor pz qz quecūqz calitas capiaf citra summam. illa nō est corruptio summe ca liditatis. sz calitatis remisse. Tertia cor ruptio summe calitatis et gño summe fri giditatis adeqte sil stant i subō. pz qz per dicta i pa notabili tertij libri in 5° dubio eiusdem. Ex quibus inferuntur ppōnes pma. gño summe calitatis non contrariaf corruptioni summe fritatis. pz qz sil stant in eodem subō per tertiam suppōnem.

Corm aliqua summa calitas alicui sum me frigiditati non contrariatur. pz qz hec gño summe caliditatis est summa calitas p pmā suppōem. et illa corruptio summe fritatis est summa fritas p 2am et p ɔclo nem ipe nō cōtrarianf. g etc. Et si aliqs diceret cōmentator et phus 2° de gñone uidenf dicere cōtrarium. dicam q intelli gunt summā calitatē et summā fritatem i esse pmanenti eē contrarias. sed in eē suc cessiue sic q una sit i fieri et alia i cōrum pi nullam hnt repugnantiam. 2a ppō gño summe calitatis nō contrariaf corru ptōni eiusdē. pz qz nunq unuz ɔriorz erit

alterũ mõ gño sũme frigiditatis erit cor ruptio sũme caliditatis·ḡ maior p3 de se et minor p3·q2 hec caliditas sũma q̃ gñatur erit corruptio sũme calitatis tũc cu3 ipsa corrumpet̃ p 2m pmissorum ⁊ illa ẽ nũc gño sũme calitat is p pm· Corm gño alicuius rei nõ ↄtrariat̃ corruptioni eiusdẽ·p3 per ↄ°ne3·⁊ ad pbm in gnto·ↄtrariu3 dicẽte3 dr̃ ꝙ itelligit gñone3 ⁊ corruptionẽ eius dẽ·eẽ ↄtraria ĩ ppie·s·q2 uadunt ad op positos terminos·s·gñatio ad eẽ ⁊ corru ptio ad nõ esse Tertia ppõ·augumẽtatio rei nõ ↄtrariat̃ eiusdẽ rei diminutioni·p3 q2 augumẽtatio ẽ ptialis gño·⁊ diminutio ptialis corruptio ut supponit̃ ad pñs mõ talia nõ ↄtrariãt̃ p ↄ°ne3· 4a generatõ sũme calitatis ↄtrariat̃ gñoni sũme fridi tatis p3·q2 illi motus·nõ possunt simil eẽ in sbo·Sed ↄtra·qñ aliqua sũt eiusdẽ nẽ gcquid ↄtrariat̃ vni hoc ẽt ↄtrariat̃ alte ri·mõ gño sũme calitatis ⁊ corruptio eius dem sũt eiusdẽ nature·⁊ gño sũme calita tis ↄtrariat̃ gñoni sũme frigiditatis p cõ clusione3 igit̃ corruptio sũme caliditatis ↄtrariat̃ eidẽ·cuius ↄtrariu3 p3 per ↄ°nẽ pma3· Rñdet̃ negãdo maiorẽ sed opor tet addi ·que ↄq3 sunt eiusdẽ nature ⁊ sil'r se hñt ad sm·gcquid ↄtrariat̃ uni ↄtrari atur hoc idẽ alteri mõ gñatio caliditatis ⁊ corruptio eiusdẽ·nõ hñt se sil'r ad sbm generatio enĩ uadit itendẽdo·⁊ iõ non p mittit secu3 gñone3 sũme fritatis·s3 cor ruptio uadit remittẽdo·⁊ iõ eandẽ secu3 pmittit· Quare specialius descendendo ad mã3 de ↄtrarietate motuu3 sit·quinta ppositio·motus nõ dicunt̃ ex eo ↄtrarij·q2 sunt de termĩs ↄtrarijs ppie dictis·ad termĩos ↄtrarios ppie dictos·p3 q2 au gumẽtatio de bicubito ad maius·⁊ dimi nutio de magis bicubito in bicubitu3 di cunt̃ ↄtrarij motus·⁊ tñ nõ est ↄtrarietas inter terminos ppie dicta.in pdicamẽto q̃titatis igit̃ ⁊c·Sexta ppõ·omnes motus ↄtrarij ex eo dicunt̃ ↄtrarij·q2 sunt ꝺ ter minis ↄtrarijs coĩter dictis·ad sua ↄtra ria coĩter dicta·patet q2 motuum contra rietas attenditur penes aliquid·⁊ nõ ui detur penes quid aliud melius attendi

q̃ penes contrarietatẽ terminorum·nõ ppe dictã·ut patet p ↄclusionem pcedentem ergo attenditur penes contrarietatẽ terĩ noru3 coĩter dicta3·⁊ hoc est ppositum Item augumentatio ignis dicit̃ ↄtraria eiusdem diminutioni·⁊ non diminutioni aque ul' aeris·vnde esset hoc·nisi ratione ↄtrarietatis terminorum coĩter dictoru3·di cuntur autem ↄtraria large ut prius est dictum·omnia a quibus capiuntur deno minationes non contradictorie opposite respectu eiusdem tertij existentis hoc ali quid in actu·vt q̃titas bicubita ⁊ q̃titas maior q̃titate bicubita·dicunt̃ cõtraria eo ꝙ impossibile est idem bicubitum eẽ ⁊ maius bicubito·similiter in alijs S3 contra videtur ꝙ contraria debent esse summe distantia ⁊ extrema io° methaphi sice ⁊ nulli motus summe distant quia omnes sunt medij suoru3 terminoru3 Secundo motus ↄtrarij terminant̃ qñq3 ad eundem terminu3·ḡ nõ in ↄtrarios ter minos·p3 añs·q2 calefactio ⁊ frigefactio qñ3 ambo terminãt̃ ad tepiditatẽ Ter tio q2 phũs 8° huius uult ꝙ motus circula res sunt ↄtrarij·⁊ tñ ibi nulla est ↄtrarie tas terminorum in eis p3·quia maxie essent termini ipsius diametri·⁊ si sic·tunc motus maxie unus·puta circularis·ess3 de ↄtra rio ĩ ↄrium·⁊ e ↄtra· Quarto q2 motus ↄtrarij sunt unus motus·ḡ nõ habent con trarios terminos·ↄa tenet·q2 ↄtinuorum que sunt vnu3·ultima sunt vnu3·ḡ nõ con traria·⁊ añs p3 in motu reflexo grauis p iecti sursu3·iterum cadẽtis deorsum ut̃ enim ꝙ ipsu3 ↄtinue mouet̃·eo ꝙ nullo mõ ut̃ ibi esse quies Ad pmu3 horum dicit̃ pmo ꝙ hñ aliqui motus sũme distant ut sũma cale° est gño sũme caliditatis ⁊ corruptio sũme fridítatis ⁊ per ↄñs iuxta dicta est sũma calitas q̃ gnãtur ⁊ summa fritas q̃ corrumpit̃· 2° q2 nõ o3 oẽm motum eẽ medium suorum terminorum intrinsecorum ni si pnatiue exponendo sicut dictum fuit ĩ tertia ꝙ nullus motus est ultra suos ter minos· Tertio ꝙ motus contrarietas non est ppe dicta· ⁊ iõ nõ oportet ꝙ ma xime distent unus ab alio·⁊ sic non ẽ ad

ppositum de auctoritate philosophi·quia solum loquitur de contrarietate proprie dicta Ad 2m quod si contrarii motus terminentur ad eundem terminum in re tamen dicuntur terminari in contrarios terminos eo quod illud medium respectu utriusque extremi habet rationem amborum contrariorum per philosophum in littera mo·n·a cadendo in tepidum dicitur esse infrigidatus eo quod tepidum respectu calidi habet rationem fridi proportionaliter econtra Ad 3m quod in motu circulari termini diametri sunt contrarii attributive.quia impossibile est solem simul esse in oriente et in occidente·sed secundum illas non dicuntur motus circulares totales contrarii·nisi secundum contrarios modos circumeundi·puta si·c·per unam lineam moveatur ab·a·versus·b·que essent termini diametri·et d per eandem lineam moveretur·a·b·versus·a obviando ipsi·c·unum tamen quivis motus circularis parcialis celi·dicitur de contrario in contrarium attributive·quia est de oriente in occidens vel econtra·a quibus capiunt vel capiunt denominationes contrarie·respectu eiusdem tertii existentis hoc aliquid in actu

Ad quartum quod nunquam motus contrarii proprie dicuntur unus motus·quia quamvis in motu talis gravis et reflexo mobile·sine interruptione temporis moveretur.tamen motus sursum et deorsum non essent unus motus eo quod non sunt secundum eandem dispositionem·quod tamen requiritur ad veritatem motus Quantum ad octavum utrum ipsius motus est motus adverte·quod ipsius motus esse motum·intelligitur dupliciter·uno modo tanquam subiecti·scilicet quod unus motus esset secundum alterius·alio modo tanquam termini quod unus motus terminaretur ad alium motum Tunc statim debet concedere·quod frequenter motus movetur·quia cum currens calefit illa calefactio·movetur per accidens localiter non tamen credas consequentiam valere.calefactio movetur·ergo est secundum motus non enim omne quod movetur motus est eius subiectum·sed illud cui inheret seu illud quod per se movetur est eius secundum aut ratione totius aut ratione partis·modo motus non inheret calefactioni.sed subiecto utriusque. 2° quod frequenter unus motus est ad alium motum ut motus ad suum terminum intrinsecum·vel motus localis ad calefactionem· Tertio quod frequenter unus ordinatur unum motum ad alium·tanquam ad terminum·patet·quia alteratio ordinatur ad generationem·que est motus large· Quarto quod omnis motus celi·est ad alium motum·tanquam ad terminum extrinsecum loquendo naturaliter·patet quia omnis est finitus et tamen celum perpetuo movetur·patet quia finitur ad alium motum·qui non est eius pars·et cetera·sed de hiis non curat philosophus·

Quinta propositio quam voluit philosophus·de per se unus motus non est secundum alterius motus·patet quia illud de per se vocatur secundum motus quod proprie per motum movetur·et per se·modo motus non movetur per se sed per accidens·subiectum enim per se movetur et cetera·non tamen intelligitur quod in omnibus velim dicere totam subiectam que movetur esse secundum in hesionis motus·sed est secundum denominationis proprie dictum cui subiecte·aut materie eius motus inheret· Sexta propositio·quod hec propositio non est per se·unus motus totalis est ad alium motum totalem·tanquam ad suum terminum·patet quia quamvis aliquis motus totalis per naturam ordinetur in alium totalem motum·tanquam in terminum·sicut alteratio in generationem·tamen non de per se contingit·sed de per accidens generationem esse terminum extrinsecum alterationis·frequenter enim est alteratio·et non terminatur ad aliquam generationem totalem tanquam ad terminum prout de se notum est

Confirmatur quia maxime motus celi diceretur ad alium motum totalem tanquam ad terminum·sed non est ita de illo·ergo maior patet de se·et minor patet·quia·vel caperetur infinitus et ille non est ad alium vel finitus et quivis talis est pars alterius et sic non est totalis·et hic due conclusiones sunt de mente philosophi·prima quod motus non est motus tanquam subiecti·secunda quod motus non est motus·tanquam termini Quantum ad nonum utrum generatio generatur·premittitur quod fuit in primo probatum·quod generatio non est fluxus superadditus forme que generatur·sed est illa met forma·vel saltem erit·Tunc est prima propositio·quod generatio rei pure successive generatur appetit quia motus localis vel tempus generatur·et est sua generatio·ergo maior non est·quia tempus vel motus est cum antequam non esset ipsum ergo quandoque generatur et minor

patet q2 illa generatio nõ est res distincta contra motum oĩbus enim alijs exclusis a motu adhuc maneret generatio mo⁹ ꝛ apparet hoc p suppõem pmissam Zᴬ ꝯ⁹ gnõ rei permanentis est adequate illa forma que per eam generatur Pro pba tione supponitur ꝙ in hac hora adequa te generatur summa calitas in subõ sic ꝙ in primo instanti non esse hore subiecᵐ sit summe calᵐ tũc posito cum h⁹ ꝙ hac hora utamur p tp̃ꝛ pñti pcise pbaᷓ ꝯ⁹ sic hec gnõ summe calitatis ē summa calitas ꝛ illa adequate p eam gñatur ergo gnõ rei pmanentis ē adequate illa res que p eam gñaᷓ maioꝛ pbaᷓ sic quia illa gñatio summe calitatis ē ꝛ nõ est aliud ꝙ̃ sũma calitas ergo maioꝛ pbaᷓ sic quia omnis mutatio est illa gnãtio summe calitatis ē mutatio ꝗ ꝛc. 2⁹ quia hec gnõ ĩ aliquo tẽpoꝛe pꝛimo est. ꝛ nõ in alio ꝙ̃ in hac ho ra. ergo in hac hoꝛa ē. maioꝛ patet q2 om ne ꝙ moueᷓ in aliquo tẽpoꝛe pmo moue tur. sicut uult phũs in sexto. ꝛ ideo ẽt om ne ꝙ q̃ñz est. ꝛ nõ est perpetuuz. ꝥ in aliq̃ tẽpoꝛe pmo est. mõ hec gñõ q̃ñz est. ꝛ nõ est perpetua. minoꝛ patet. quia si temp⁹ maius capereᷓ hac hoꝛa. in illo nõ essꝫ ni si rõne ptis. ꝛ si minus in illo. nõ esset toᵐ q2 non mensurareᷓ minoꝛe tempoꝛe 3⁹ quia finita hoꝛa in pmo instanti non esse hoꝛe sᷓm est sũme calidũ. ergo ē uerũ di cere ꝙ ĩ eo fuit gñõ sũme calitatis. ergo uel tota fuit in instãs. ꝛ habeᷓ ppositum ꝙ tota gñõ summe calitatis est añ istans terminãs hoꝛã. ꝛ per ꝯ̃ñs ĩ illa hoꝛa. uel aliqd eius est in istanti ꝛ hoc ē fᵐ ergo ꝛc Item cuꝫ hec sũma calefactio adequate mensuraᷓ hac hoꝛa. ipa uere ē in hac hoꝛa eo ꝙ eẽ in tp̃ꝛ. est mensurari tp̃ꝛ. ꝗ. maioꝛ rõnis ꝫʳ pbata est. ꝛ minoꝛ pꝫ. q2 illa tota lis gñõ nõ põt dici fluxus supadditus foꝛme. nec ẽt aliqua caliditas remissa. eo ꝙ quelibꝫ remissa nõ est gñõ caliditatis sũme. ꝗ ē sũma caliditas. ꝙ fuit maioꝛ rõ nis pncipalis. ꝛ minoꝛ manifesta est de se. huius ꝯ⁹nis ꝯrariuꝫ dñt alij. ꝛ minus bñ rõnes eoꝝ mote solute sunt pus in 2ᴬ du bitatione. Tertia ꝯ⁹ gñõ gñaᷓ seqᷓ ex

duab⁹ pcedẽtib⁹. nam p pmaꝫ seʳ expsse ꝛ p 2ᴬᵐ. q2 demõstrando sũmã calitatem q̃ gñaᷓ aᷓ sic. hec foꝛma gñaᷓ. hec foꝛma ē gño sũme calitatis. ꝗ gño sũme calitatis gñaᷓ. maioꝛ nõ est. ꝛ minoꝛ pꝫ p ꝯ⁹nẽ pre cedẽtẽ. ymo sic ꝯcedeñ ē. ꝙ oĩs gnõ gñaᷓ

Quarta ꝯ⁹ que fuit de mẽte phi. de p se una gñãtio totalis. nõ uadit ad aliam generationẽ. tãꝙ̃ ad suuꝫ terminuꝫ. pꝫ q2 q̃uis ꝯtingat unã generationẽ totalẽ ad aliam terſari. tãꝙ̃ ad terminũ. puta calefa ctionẽ ad gnõnes ignis. tñ hoc ē p accñs frequẽter eniꝫ fit calefactio. ꝛ nõ termiaᷓ ad aliquã gnãtionẽ aliaꝫ totaleꝫ Quin ta ꝯ⁹ põt addi ꝙ nõ de per se una gnãtio ē sᷓm alteri⁹ gnãtionis totalis. pꝫ q2 liceꝫ ꝥ foꝛte ꝯtingat tñ hoc nõ est per se. cum frequẽter. stet generationẽ eẽ. ꝛ eaꝫ nulli⁹ eẽ sᷓm. hec ꝺ nono dubio. ꝛ p ꝯñs de pn cipali pmo. Z⁹ notãduꝫ est ꝙ phũs in 2⁹ tractatu h⁹ describit diuersos terſos utiles p intellectu dictoꝝ ac dicendoꝛuꝫ pmo ꝙ simul sunt illa. que sunt ĩ eodẽ lo co pmo. i. adequato sic mã ꝛ fõma. ꝛ sic si mul capiᷓ stricte/large ꝉ dñtur. que sᷓ ĩ mediata. ꝛ habẽt determinatuꝫ situm ad inuicẽ. vt supficies cõcaua aeris ꝛ ꝯuexa aque. 2⁹ sepata sunt illa que sunt ĩ distin ctis locis pmo. sic ꝙ ubi est unuꝫ. ibi non est alteꝝ. Tertio tangere ē aliqua habere ultima siꝉ. ꝛ hoc sumendo siꝉ large. ppoꝛ tionaliter ꝯtigua seu tangentia dicunᷓ di uersa. quoꝝ ultima sᷓ siꝉ. Quarto mediũ mutatiõis est illꝺ ĩ quod. qꝺ mutatur. p⁹ natuꝫ est ptingere ꝙ̃ in terminũ ultimum mutatiõis. Quinto cõtinue moueri ē illꝺ ꝙ nihil aut paucissimuꝫ deficit magnitu dinis seu rei ꝭm quã ē motuſ. ꝛ nihil tpiſ ꝛ intelligiᷓ ꝙ ꝯtinue moueri ē moueri si ne interruptiõe ĩ tp̃ꝛ. q̃uis possit esse par ua interruptio ĩ magitudine scꝫ ꝙ nõ cõ tingeret magnitudinẽ quaꝫ est motus. sic si gnternarius dicaᷓ ꝯtinue ludẽ lꝫ nõ cõ tinue tangat coꝛdas Sexto ꝯrariuꝫ ꝭm locuꝫ est ꝭm locuꝫ plurimũ distãs. ut sur sũ ꝛ deoꝛsuꝫ. Septimo dicit ꝙ. conseq̃ ter dᷓ. ꝙ post pnᵐ ē situatum uel oꝛdina tum. sic ꝙ interipnᵐ et ipsum. nꝉ sit meᵐ

gius deinde grad⁹ut binari⁹ ⁊ trinari⁹ i nuēris·octauo·dicitur ꝙ ē aliqd alteri⁹ ꝯsequēter tangens ipsum/ex quib⁹ infert·ꝙ medium mutationis non ē nisi i ꝯrijs pꝫ cum omnis mutatio sit int̄ ꝯdictoria uel int̄ ꝯria·⁊ iter ꝯtradictoria nihil ē mediū seqtur ꝙ solum repit̄ medium mutationis in ꝯrarijs·ꝯ° diffinit ꝯti^a·ꝙ sunt quoꝝ vltima sit vnum·Ex quib⁹ ifert·ꝙ ꝯñz est prius prioritate cōmunitatis ꝙ̄ tāgere se quitur eīm tangunt se g° sit consequenter sed non econtra ꝯ° ꝙ tangere ē prius con*tinuo* ~~tinente~~ seqtur enim sunt ꝯtinua ꝙ̄ tangunt se ⁊ nō ecōtra/Decimo dicit ꝙ mot⁹ pōt dici unus tripliciter puta genere est sic oēs motus q sunt ꝑm idem generis pdicamēti dicunt̄ unus.2° spē ⁊ hoc dupliciter quia uel spē specialissima ⁊ sic dicunt̄ un⁹ qui ꝑm eandē dispōnem i spē specialissima sit ut oēs dealbacio oī dealbationi alio mō spē subalterna ⁊ dicunt̄ q sunt ꝑm eandem spēm subalternā 3° mō nuēro siue simpl'r ⁊ ad hunc requirunt̄ tres ꝯditiones p^a ꝙ sit idemptitatis mobilis numero 2° ꝙ sit idemptitas dispōnis numeralis ꝑm quam ē mot⁹·⁊ 3° ꝙ sit idemptitas tpis·i·ꝙ fiat sine interruptione p quietem quāuis eim ha rum ꝯditionum deficiēte nō est unus mo tus sim^r·Undecimo infert·capiēdo unum motum numero strictius·ꝙ dicit̄ motus vnus qr est pfectus·i·qr est ꝑm dispōnem totā illi⁹ spēi·ut calefactio sūma·sic dicēt̄ unus mot⁹·calefactio remissa nō·Itē dr̄ unus qr regularis·⁊ multi motus quia ē i regular̄·sed illud ē capieñ unum motum stricte multum·ad hoc eīm ꝙ sit nature un⁹ numero sufficiūt tres ꝯditiones po site·Item dicit·ꝙ nulli motui repugnat esse regularem ⁊ irregularem· et intellig^r ꝑm commentatorem ꝙ nulli motui i gnē repugnat esse regularē ul' irregularē·sed in idiuiduo ut motui celi·repugnat esse regularem· Hic querit̄ utrum p° dicta 3^a requirant̄ ⁊ sufficiāt ad//~~ueritatem~~ nu meralem motus·⁊ uidetur pmo ꝙ non re quirit̄ ~~ueritas~~ temporis·quia motus for tis nō minus eēt unus ꝙ̄uis non unum tempus ipsius motus per potentiā diuā

ꝙ nec minus esset unus·2° quia si de mane ꝑm acquirat tres gradus caliditatis·et sub illis quiescat ⁊ deiñ die ꝯsequēti acq rat alios tres·uidetur ꝙ caliditates sunt continue·ꝙ̄ una calefactio pbatur assum ptum·quia ille caliditates sunt continue ꝑ·una totalis caliditatis ꝯtinua·⁊ isti gd⁹ sunt iste calefactiones ⁊ tamen constat·ꝙ ibi tempus est interruptum per quietem tertio uidetur ꝙ non requiritur idempti tas forme que generatur·quia generatio caliditatis ⁊ generatio frigiditatis pñt esse unus motus·⁊ tamen tales sunt ꝑm formas ꝯtrarias·ergo·probat̄ prima ps quia suppono ꝙ imediate in tempore·si bi inuicem succedant in eodem mobili·tē unt̄ una ꝯtinua generatio·ergo unus mo tus·pbatur assumptum·quia earum ulti ma sunt unum·idem enim est termin⁹ ad quem calefactionis·ꝑ·gñationis caliditatis puta caliditas·⁊ terminus a quo gñonis frigiditatis·ꝑ·eadem caliditas· Quarto ar̄ ꝙ nō requirit̄ idēptitas mobilis·nā si ca ne cadente ab alto deorsum·ipe in medio morīetur·descensus esset unus·qr ꝯtinuus sine interruptione ⁊ tamen esset aliud ⁊ ali ud mobile·Quinto ar̄ ꝙ h̄ non sufficiāt quia sagita piecta sur^m ⁊ iterum deorsum cadēte omnia h̄ 3ª uidentur eē obsruata idem enim ē mobile idem ē tempus cum sagita non uideat̄ quiescere ⁊ dispositio eadem·qr idem spatium per quod ascēdit ⁊ descendit·tñ motus nō est unus·cū pri mus sit ꝯtrarius 2° per phm in lr̄a· Con trarium tñ ur̄ innuere phus· Pro istis dicere dꝫ pmo ꝙ ad unitatem motus for nē requirit̄ idemptitas tpis proprie dicti patet p primam rōnem iam factam que in hoc est soluta·secundo ꝙ ad hoc ꝙ aliqd ul' aliqua sit uel sint un⁹ motus·requitur ꝙ non iteruenat quies ipsi mobili in ci⁹ uel illorum acquisitionē·⁊ hoc uoluit phi losophus·nō enim si hora matutina quinq gradus interueniēte caliditatis acquirāt̄ ⁊ interueniente qete in calefactione hora uesperarum acquirent̄ alij·quinq eēnt ille due calefactiones unus ⁊ idem motus·ni hilominus· conceditur ꝙ interuenient

forma uel una res que sunt una caliditas ꝛ hoc capiendo tps presens ita longum ꝙ ambe fiant i eo· ꝛ hoc ꝓbat 2ª rõ facta superi⁹·nõ ꝯinm sequit̃ iste calefactiones sũt una caliditas ꝯtinua· ergo sunt una cale factio· quia unus motus seu una calefac tio denotat ꝙ non interueniat quies in ge neratione· ꝛ hoc non ꝺnotat una res· siue una forma sed unus motus siue una cale factio hoc denotat· Tertio dicatur ꝙ forme ꝯtrarie non sunt unum continuum eẽntialiter· patet quia ultima earum non sunt unum Quarto dicatur· ꝙ bñ pñt forme contrarie esse unum continuum i genere ꝗtitatis· patet qꝛ si una pars pie tis esset alba· ꝛ alia imediata esset nigra tunc illa albedo ꝛ nigredo sunt continua i gñe ꝗtitatis· queadmoduꝫ sꝫm eoꝝ est unum ꝯti^m ꝗtitatiue nec mireris qꝛ illa uirga arida ꝛ uirga uiridis sũt unũ ꝯti^m i gñe ꝗtitatl· Ex qb⁹ se^r ꝙ nũꝗ gño cali tatl ꝛ gño fritatis sunt ꝯtinua eẽntialꝫ· qꝛ ultima eaꝝ nõ sunt unuꝫ· qꝛ lꝫ termin⁹ ad quẽ calefactiõis sit calitas tñ illa nõ est termin⁹ a quo itrinsec⁹ frigefactiõis ·et iõ nõ sunt eoꝝ ultima unuꝫ· ꝛ sic nõ ꝓce dit 3ª rõ· Quĩto dicat̃ ꝙ ad unitatem mot⁹ sim^r reqrit̃ unitas nũeralis forme ꝼm quã ẽ motus al's mot⁹ spẽ diuersi eẽt unus mot⁹·s· calefactio ꝛ frigefactio·

Sexto ꝙ ad unitatẽ mot⁹· reqrit̃ unitas sꝫi in hesionis lꝫ non requirat̃ unitas sꝫi denoiationis· pꝫ qꝛ impossibile est ꝙ ea dem forma numero inhereat diuersis sꝫis pꝫ 2^m p quartã rõneꝫ ad oppositum· sed dices qd est sꝫm inhesionis mot⁹· rñdeo ꝙ in hñtibus mãꝫ· mã est sꝫm sicut etiaꝫ est sꝫm aliaꝝ dispõnum mãliuꝫ· lꝫ ꝯposi^m ẽ sꝫm denoiationis· sꝫ in corpibus celesti bus sꝫa celestis est sꝫm inhesionis mot⁹

Septimo ꝯcludit̃ ꝙ hec tria reqrunt̃ ad unitatẽ mãlem motus· ad hunc itellec tum ꝙ hec ꝯña est bona· hic est unus mo tus· ḡ ad eius unitatem hec tria ꝯcurrũt iuxta expõnes dictas· Octauo ꝛ ulti mo dicitur ꝙ ad hoc ꝙ aliqd uel aliqua sit unus motus hec tria sufficiunt· pꝫ qꝛ nõ uidet̃ qd aliud reqrat̃ Ad rõnem in ꝯtrariuꝫ hic factã dicat̃· ꝙ in illo cãu totalis dispõ· ꝼm quam ẽ mot⁹· no ẽ eadẽ qꝛ ad mot⁹ localis dispõnem esse eandeꝫ requirit̃ idẽptitas spacij· ꝛ idẽptitas terl a quo· silꝛ idemptitas terĩni ad quẽ· quoꝝ neutꝝ ẽ hic· sꝫ ẽ bene dubiũ utꝝ flux⁹ sur sum ꝛ fluxus deorsũ sunt eẽntialꝛ eiusdẽ spẽi specialissie· Et rñr ꝙ ñ qꝛ unuꝫ eoꝝ ẽ uiolẽtũ forme grauis ꝛ ipm fõmã ḡuis destruit scilicet motus sursum· aliud aũt ẽ eius conueniens ꝛ ipm facit· scilicet mo tus deorsuꝫ ꝙ non esset nisi essent diuer sarum spẽꝝ· Tertio notãdũ est· ꝙ phũs i 3° tractatu· quinti ꝓbat ꝙ motus dicũt ꝯtrarij· eo ꝙ sũt de contrarijs terminis i ꝯtrarios termĩos· pꝫ quia uel dñtur cõ trarij eo ꝙ sunt de ꝯtrarijs terminis ad ꝯtrarios terminos ꝛ hẽtur ꝓpositũ· uel eo ꝙ sunt ex ꝯtrarijs terminis ꝛ hoc non qꝛ motus est ꝺ termĩo positiuo in termi nuꝫ positiuum· ꝛ iõ eque bene requiritur ꝯtrarietas terminoꝝ ad quos sicut termi norum a qbus· uel dicunt̃ ꝯtrarij pp solã ꝯtrarietatem terminoꝝ ad quos· ꝛ hoc ñ eadem de cã· uel quia unus ẽ de uno ꝯtra rio ꝛ alius ad aliud ꝯtrariuꝫ· ꝛ hoc nõ qꝛ illi motus sunt unuꝫ ꝛ idem· idem eĩꝫ mo tus ẽ a sanitate in egritudineꝫ· uel qꝛ un⁹ ẽ ad aliquem terminuꝫ ꝛ alius est ab illo termino· ꝛ hoc non qꝛ illud est ꝓprium mutationi ꝼm contradictioneꝫ· generatio enim vadit ad esse· ꝛ ab esse icipit corru ptio· qlis non est motus iuxtã dicta· Alꝛ enim nõ uidet̃ motus posse dici ꝯtrarij

Sed dices nũquid posset dici· ꝙ mo⁹ sunt ꝯtrarij rõne sꝫoꝝ uel tpis· Rñr ꝙ ñ qꝛ ꝯtrarij motus possũt successiue esse i eodem sꝫo· ꝛ in eodem tpꝛ simul ꝯtrarij motus sunt· 2° dicit ꝙ motus qui est de medio in extremuꝫ uel econtra· ẽ quodã modo de cõtrario in cõtrariuꝫ· vtitur· n· motus medio tanꝗ cõtrario utriqꝫ extre morum· ut fuscum per ꝯparationem ad album nigrum· ꝛ per comparationeꝫ ad nigrum· album nũcupat̃· Tertio dr̃ ꝙ mutatiões inter ꝯtradictoria q̃ sũt i sꝫijs sr̃ ꝯtrarie· eo ꝙ una uadit ad aliquẽ tm̃ ꝛ alia uadit ab illo tũo· ut gño ꝛ corrup⁹

Scias tñ iuxta dicta q non in re est con
trarietas inter gñonem τ corruptõem rei
q₂ gño erit corruptio· nec ē ꝓpe repugnã
tia inter terios· q₂ uerificant̃ sil' de eodeȝ
ut motus localis est sua gño τ sua corrup
tio· forte tñ posset dici q isti termini gño
rei permanentis· τ corruptio eiusdē eēnt
termi oppositi· eo q ꝑm cursum nē solitũ
non pñt uerificari de eodem· ul' dicas q
phs intellexit q talia sunt ꝯtraria i ꝓpe
quia in rõne sua includit terminos oppo
sitos. Quarto dicit q motus ꝯtraria
tur quieti· patet q₂ opponit̃ ꝓuatiue geti
mõ priuatio large uocatur ꝯtrariuȝ· Ad
dit q motus magis opponit̃ quieti i ter
no a quo· q₂ illã motus abicit· τ quietem
i termino ad quē ꝓducit intellige q̃tum
ad intentionē motoris· dispõ enim sub q̃
est mobile in termio a quo· magis ē ꝯ̃ria
motui· q₂ motor intendit terĩnuȝ ad quē
τ nõ dispõnem termini a quo. Quinto
dicit q quies termini a quo· ē ꝯtraria ge
ti termini ad quē· intelligatur sic q dispõ
sub qua ē mobile in termino a quo ꝯ̃riat̃
dispositiõi sub qua ē mobile i quiete ter
mini ad quē large· τ tunc pȝ h· q₂ ab eis
capiunt̃ ꝺnominatiões incõpossibiles re
spectu rei mote. Sexto dicit q imuta
tio in esse ad quod uadit gño nõ est ges
q₂ oĩs quies ꝯtrariatur motui· τ talis in
mutatio nõ contrariatur motui· sȝ cor^m
aut nulli. Septimo dicit· q in qualibȝ
spē mutationis· τ in quolȝ genere motus
inuenitur mutatio nãlis· τ uiolenta· τ ꝓbat
iductiue· q₂ dicit· q gño ul' augumẽtatio
frumẽti in hyeme ē uiolenta sȝ i estate nãl'
sil'r corruptio in senectute ē nãlis· sed ex
febre uel ex ferro est uiolenta sil'r in aliis
Octauo ꝓbat q nõ omnis quietis q̃
ñ semꝑ est· ē gño natural' aȝ· q₂ ges q̃ gñat̃
nãl'r· gñatur per stare· mõ quies uiolenta
nõ gñatur per stare· ergo maior pȝ iducti
ue· minor pȝ· q₂ q stat· in fine mo^r ueloci
us ut in gñone uiolenta quietis· mobile
nõ in fine uelocius· sed tardius mo^r· At
tendo q stare^9 hic τ in sexto capitur pro
tendere actuali motu in quietem· τ ideo
omne q stat· mouetur sic loquendo.

Nono dicit· q motus magis ꝯtrariatur
motui q̃ geti· pȝ q₂ mot^9 ꝯ̃rij nec ꝑȝ ꝑtē
nec ꝑm totum pñt se ꝯpati· quies autē q̃
diu durat motus ꝑm partem stat cũ mo
tu· oē eni q mo^r ꝑtim ē in t̃io a q̃ τ ꝑti i
t̃mio ad quem· τ itelligit̃ sic· q omne mo
bile q̃diu mouet̃ aliqualit̃ ꝑticipat t̃mi^m
a quo· uel ꝑmuȝ uel posteriorem· ut descē
dens ꝑ speram ignis τ aeris cum ē in spe
ra aeris ꝑticipat terminũ a quo nõ ꝑmuȝ
sed posteriorem· scilicet partem aeris a q̃
mouetur inferi^9 Decimo dicit q moti
bus terre deorsum eiusdē motus sursum
ꝯtrariat̃ tam ꝯtrarietate terminoꝝ· q̃ pe
nes nãle τ uiolentuȝ· sed mot^9 ignis sur^m
ꝯtrariat̃ eidem penes ꝯtrarietateȝ termi
norum. Hic duo dubitant̃· ꝑmum utꝝ
motus ꝯtrariat̃ quieti τ quies termini a
quo quieti termini ad quē· 2° utꝝ in qua
libet spē mutationis τ motus· inuenitur
mutatio nãlis τ uiolenta. ꝓ ꝑmo ꝑmittit̃
ꝑmo q quies est priuatio motus ut ꝑus
est dictum· 2° q priuatio ē res ꝑuata ꝓ
ut probatum fuit in primo· ex quibus se^r
q quies est res ꝑuata motu· s· res gescēs
Et tunc infertur ꝓpositio ꝑma· q quies
nõ ꝯtrariatur motui· patȝ q₂ res quiescēs
non contrariat̃ motui cum sit nata esse
subiectum eius· τ illa est quies· secunda
propositio quies in termino a quo non
contrariatur quieti in termino ad quem
patet quia nunq̃ unum contrarioruȝ erit
reliquum· modo quies in termino a quo
erit quies in termino ad quem· quia res
quiescens hec erit res quiescens ibi· 3^a
propositio quiescere in re non contraria
ipi motui· pȝ q₂ unum erit reliquum· res
n· quiescens que erit quiescere erit moue
ri tunc cum mouebitur. Sed contra ꝑ
mam instatur· sũma friditas cõtrariatur
motui· q₂ calefactõni i gñoni calefaciẽtis
que est calitas· τ est quies· tunc cum eius
subiectum quiescit· est· n· tunc apta nata
moueri· τ non mouetur· ergo quiescit· er
go est quies. R̃ndetur q nihil est quies
nisi ꝑuatio motus in subõ apto nato mo
ueri τc̄ sicut ꝑus dictum est· modo sũma
friditas uel quodcunque accñs negt esse

subiectum mo⁹ sine miraculo ⁊ iõ non ē quies quapp non ualet ɔña hoc non mo⁹ ⁊ est aptum natum moueri ergo quiescit sed addi dʒ ꝙ sit natum p se moueri sicut nõ est de frigiditate· Uerũ tñ si ɔcedatur impꝛoꝑe aceñs quiescē p accñs· nõ ꝓpter hoc ɔcedenduꝫ ē ꝙ est quies· qꝛ ipm non est ꝑuatio motus in sbõ ⁊c̄ ꝑuatio enim motus in sbõ dicit̄ subiectũ ꝑuatuꝫ motu aptum natuꝫ hr̄e ipꝫ ⁊ sic nõ est de accidē te cum motus nõ inhereat nisi sbõ ut dc̄ꝫ est Quarta ꝓpositio isti termini qescē moueri opponũt̄ ꝑuatiue ⁊ large opponũ tur ɔ̄rie pꝫ qꝛ un⁹ ɔnotat hītuꝫ ⁊ ali⁹ pri uationem ⁊ nequeunt sil' sꝫ bñ successiue uerificari de eodē sbo ergo st̄ priuatiue opposita· pꝫ 2ᵐ qꝛ ɔtraria large dicta ex tēdunt se ad oppositionē ꝑuatiuaꝫ· Coꝛᵐ isti terī quies ⁊ motus opponũt̄ ꝑuatiē seu ɔtrarie pꝫ qꝛ illo modo opponuntur sua ɔcreta· mõ semp oppõnem eandē atri buimus abstractis ⁊ cõcretis sicut uisus ⁊ cecitas dicũt̄ opponi priuatiue albedo ⁊ nigredo ɔtrarie· sed sufficit ad talē op positionem abstractoꝝ· ꝙ sua ɔcreta pñt de eodē successiue uerificari· ⁊ non simt̄

Quinta ꝓpositio· quies sursũ· ⁊ quies deoꝛsum opponunt̄ ɔtrarie large· similit̄ quies ī albedine ⁊ quies ī nigredine· pꝫ p idem· p qõ ɔcl usio p̄cedens· qꝛ neqũnt sil'· sed successiue uerificari de eodem· Et ad pb̄m dicentem ꝑmo hui⁹ ꝙ motui op ponitur quies dr̄ ꝙ intellexit ɔ°nē 4ᴬᵐ ⁊ suum coꝛᵐ· ⁊ cum 2° dicit ꝙ quies in termino a quo ɔtrariat̄ quieti termini ad quem dicat̄ ꝙ uoluit ꝙ dispõ sub qua ē mobile cuꝫ quiescit in termino a quo est large ɔtraria dispõni sub qua qescit mo bile in termino ad quē· ad intellectum p⁹ dictum Et ad tertiaꝫ cuꝫ dicit ꝙ mot⁹ magis ɔtrariatur quieti termini a quo ⁊c̄ dicatur ꝙ hoc nõ oꝫ semper sed intelligi tur ꝙ q̄tum ad intentionē motoꝛis mo tus magis ɔuenit cum termino ad quem qꝛ illum motoꝛ intendit pꝛoducere· ⁊ nõ terminum a quo hec de pꝛimo· Pro secundo pꝛemittitur descriptio uiolenti quam ponit pħs 3° ethicoꝛum ⁊ ē ꝙ uio lentum est ꝙ fit a ꝑncipio extrinseco non ɔferente. vim passo· ex quo patet ꝙ si mo tus debeat dici uiolentus requiritur· ꝙ fiat principaliter ab agēte extrinseco· 2° ꝙ nullum passum ad eius gñonem hēat inclinationem· 2° per ɔtrarium motus di citur nãlis· uel qꝛ fit ꝑncipaliter ab agen te intrinseco· uel qꝛ ad eius generationeꝫ aliquod passum confert uim· i· habet icli nationem naturalem· si fit ab agēte extrī seco· Tunc sit pꝛima ꝓpõ omnis gñe sim̄ʳ est naturalis· pꝫ quia est ɔueniēs sbõ ⁊ ipm ad eam habeat inclinationeꝫ· s· mã ex eo ꝙ ipam pficit· Secunda ꝙ omis alteratio disponēs de per se mãꝫ ad gño nem· est motus naturalis· pꝫ per idem sic enim mē ē naturalis terminus alteratiõis s· gñonis· ita sunt ei naturalis media sine quibus non põt materia in illũ terminuꝫ pertingere Coꝛᵐ calefactio aq̄ est mo⁹ nãlis· patet per ɔclusioneꝫ· nihilominus illa calefactio est uiolent̄ motus aque qꝛ aqua per foꝛmã ei resistit q̄ ē ꝑncipalior pars aq̄ q̄ꝫ mã· ⁊ iõ plus ē uiolenta aque q̄ꝫ nãlis· nec sequit̄ est uiolentus aque· ꝗ est uiolentus· quia uiolentus includit ne gationem· Tertia ɔ° omnis augumen tatio est nãlis pꝫ per ꝑmam· quia est gño ut supponitur ex dicēdis in ꝑmo de gño ne· Quarta ɔclusio omnis coꝛruptio est nãlis sbõ suo patet· qꝛ est foꝛma que coꝛrumpit̄· que suo subõ est nãlis· qꝛ pfi cit ipm Quinta ꝓpõ· omnis coꝛruptõ est uiolenta suo subiecto· in q̄tũ ē coꝛru ptio saltē p⁹⁹ pꝫ qꝛ fit ab agēte extrīseco ⁊ paᵐ nõ hꝫ ad eã iclinationē· in q̄tum ē coꝛruptio· subũm· n· non hꝫ inclinationeꝫ in rõem coꝛpoꝛis· puta in nõ eē foꝛme ipꝫ pficientis Sexta coꝛruptio põt dici nã lis in q̄ᵐ coꝛruptio· uno mõ quo ad cãs agentes· qꝛ fit a cãis nãlibus· 2° quo ad mãm secundario· s· qꝛ ex quo mã ꝑmarie inclinatur in generationem foꝛme noue· secundario ⁊ p modum sequelle inclinat̄ ad coꝛruptionem foꝛme p̄cedentis sine q̄ illa generatio nequit esse Tertõ potest di ci dulcis uel naturalis qꝛ fit cum minoꝛe uiolentia sicut moꝛs ex senectute respētu

mortis ab interficiēte. et hanc ultimā ptē intelligit phūs in qnto. cum dicit corruptionem esse dulcem et nālem. Septima ppositio omnis dimiᵒ est uiolenta inq̄tum dimiᵒ pz qz est corruptio ut supponit ad p̄us. Octaua in solo gnē motus localis repitur motus nālis et motus uiolentus ppriē loquēdo. patet qz ibi reperitur qz motus ignis sursum ē nālis et eiusdē motus deorsum ē uiolentus. pz ēt q in aliis nō repitur p pclusiones p̄cedentes Sz ptrā p̄mo qz phūs dicit ptrarium in lra 2ᵒ quia omnis motus localis pueniт suo sbō q̄ est nālis. pña tenet p descriptionē motus nālis. antecedēs patet qz perficit ipsum subiectū pbatur qz est quidam actus. mō omnis actus respectu pure potētie qualis est materia est pfectio inherēs illi sbō actuat eniz ipm. Respōdetur q phūs in hoc quinto uult q aliqua ē gñō uiolenta fm quid. s. qz minus est cuz circunstantiis debitis et nālibus ut si urtica generetur i hyeme. ul' aliquo tpr̄ idebito uel ab agēte idebito eodē mō de alteratione et augumētatione. ut si qs sanet i die nō cretica ab egritudine qz non ē cū cursu consueto et solito nature dicit uiolente sanari. sil'r si in hyeme crescerēt fōrtiter blada qz est augumētatio tpr̄ idebito dicimus q est uiolenta. de corruptiōe dēm est in pᵒne sexta. de diminutione dicatur pportionaliter sicut de augumentatione

Ad 2ᵐ dicitur q nos nō psueuimus aliquā mutationē uocare nālem materie nisi eā disponat de per se ad formaz subālem. eo q illa est maxima perfectio ipsius siue eniz ea mā stare nō pōt. et cum ea pōt al'r nō. qz motus localis uiolētus. cuz pposito hoc nō facit de per s e nō dr̄ naturalis 2ᵒ dr̄ q q̄uis aliquo mō pficit subm tñ de per se impficit. eo q de per se est p̄riuz forme quam subiectū hz inq̄tū est ei uiolenta. et nō de per se disponit ipm subiectum ad aliquā aliam per hoc rn̄detur ad formaz et negatur q motus uiolentus subō puenit. et ad pbationē dicit. q q̄uis pueniat in q̄tum ē quidā actus. tñ plus discōuenit in q̄tum de per se ē in contrarium

act' subāl' mē p̄nʳ puelent et nō ē de p se dispositiuᵒ i aliquē aliū actū sbālē nouū.

Circa sexᵐ i q̄ phūs determinat de diuisiōe motᵒ in suas ptes q̄titatiuas seu integ̃les ptinētē tres tractat. in q̄z p̄ᵒ ōndʳ q nᵐ ptiᵐ ppoʳ ex indiuisibilibᵒ. In 2ᵒ quō moᵒ diuidit in suas ptes q̄titatiuas et 3ᵒ i pbāt q̄dā opiōnes āntiq̄z. ē p̄ᵒ notañ q in p̄mo tractatu. p̄ᵒ phūs pbat. q nullus ptinuū pponit ex idisibilibᵒ nec ulla linea ex pūctis. pbat qz si linea pponēt ex pūctis. ul' illa pūcta eēnt ptiᴬ ul' ptiguᴬ ul' pñr se hñtia. sz nullo mōz pōt dici. gᵒ maior pz ex sufficiēti diuisiōe. et mior declarat. qz si eēt ptiᴬ ul' ptigua. tē ultia eaz eēnt sil' p diffinitiōes eoz p̄us in 2ᵒ nōbili gnti positas mō idisibilis nihil ē ultimū Itē si pūcta tāgerēt se i linea cōponēdo lineā ul' toᵐ tāgēt toᵐ. et si sic nullā facerēt extēsionē qz adeq̄te eēt sil'. sic mā et forma et p pñs ñ pstituerēt lineā. ul' pe tangeret ptē. ul' toᵐ ptem. et h nō eo q idisibil' nec ht ptes. nec pōt dici q puncta hñt se pñr qz cū nᴬ duo puncta it sil' p ptactuz. ut iā ē pbaᵐ. iter q̄lz duo puncta erit līea meᴬ i q̄ qz ifiᴬ it puncta. erit meᵐ eiusdē rōnis iō p̄ᴬ duo puncta ñ hēbunt se pñr. 2ᵒ ifert q ptiᵐ ē disibile i sp disibilia. pz qz soᵐ ex disibilibᵒ ppoʳ p p̄cedētē. mō in iᴬ r̃sol uit ex qbᵒ cōpoʳ et nō i alia. vcz ē q az p̄us uidet uoluisse pbasse i lra ex iᴬ pᴬᵐ et sic uiʳ circulari arguē. pᵒʳ rn̄det q iᴬ seʳ ex p̄ᴬ. et q phs i pñti textu ñ assūpsit istā ad pbāᵐ p̄ᴬᵐ sz soᵐ ad iucienᵐ puertibilē illatione p̄me. et istiᵒ ad iniceē qz q̄lz haz ifert aliā simpʳ tamen p̄ᴬ ē p̄oz iᴬ uia pbatiōis Tertio ifert q si magnitudo pponit ex indisibilibᵒ. ut ex. a. b. c. ēt motus qui fit s f eā ppoʳ ex indisibilibus. pz qz oz cuilz pti moᵒ corr̄ndere aliquā ptē magnitudis et ecōtra. hᵒ eē nō pōt nisi motus pportōal'z pponētur ex indisibilibᵒ. sic magnitudo. q̄ maior nō est. minō pz qz si fm indisibile. a. eēt moᵒ disibilis mediētati illiᵒ motᵒ nihil magnitudinis correspondеret. non enim a eo q h corr̄ndēt toti motui. nec ps. a. eo q. a. ñ hz ptes. q̄ si

cut·a·ē indiſibile· ita q̄ʒ motum ei corrñ dentē eē indiſibilē·ſil'r de·b·ꝛ de·c· ꝛ h̄ ē ꝓpoſitum· Quarto infert ꝙ ſm īdi uiſibile nullus pōt fieri mo⁹·ꝓbat ſuppo nendo ꝙ illud ꝙ moueť in aliquē termi num non eſt complete motum ad illum terminū·tunc ſi·b·a·ſint duo indiſibilia·ꝛ debeat·c· mobile moueri de·b·in·a· ul' cū mouetur·a·b·ī·a·eſt totum in·a·ꝛ hoc nō per ſuppōnem,ul' adhuc totum in·b· ꝛ tē nundum moueretur ad·a·eo ꝙ adhuc eēt totum in termino a quo uel eēt partim in a·ꝛ partim in·b·ꝛ ſeqtur ꝙ·a·ꝛ·b·non ſūt indiſibilia ꝙ eſt ꝓpoſitum. Quinto in fert ꝙ ſuper magnitudine ꝯpoſita ex īdi uiſibilib⁹nō pōt eē mo⁹·ꝓbat qꝛ ſequere tur ꝙ aliquid ꝯtinue moueretur ꝛ nō moue retur·hoc eſt falſum·pʒ^a·qꝛ ſi mobile mo ueretur de·a·p·b·in·c·ipm ab·a· ad·c· conti nue moueť per aduerſarium· ꝛ ēt ꝯtinue non mouetur· qꝛ nec mouetur ſʒ·a·nec ſʒ b·nec·ſm·c·eo ꝙ talia ſunt indiſibilia ſʒ que nihil pōt moueri per p̄cedentem.

Ex quo ſeqtur uno uero aduento·ſ· hoc ꝙ ſʒ oēʒ magitudinē pōt fieri mo⁹ꝙ pʒ ī ductiue nulla magnitudo ꝯponiť ex indi uiſibilib⁹·ꝯ^a pʒ ītuenti Sexto poit dif finitiones tres uelotiozis·ꝛ·eſt p̄^a·ueloti us eſt ꝙ ineq̄li tpꝛ mai⁹ pertranſit· Z^a ꝙ in minozi tpꝛ pertrāſit mai⁹· Tertia ꝙ in minozi tpꝛ ptrāſit equale·pʒ p^a·qꝛ ſi ī tpꝛ mobile uelo⁹ motum eſt de·a·in·b·mobi le tardius in illo tpꝛ ñ erit tantum motuʒ qꝛ ſi eēt tātum motuʒ eēt eq̄ uelox· pʒ 2^a qꝛ ex quo mobile tardi⁹ minus pertrāſit ī equali tpꝛ capiať illud ꝙ pertranſit·cuʒ medietate exceſſus illi⁹quē mobile uelo ci⁹ in equali tpꝛ plus pertranſit·tūc illud eſt magis q̄ illud ꝙ pertrāſit tardū ī to⁹ tpꝛ·ʒ ñ ē·n·imediate exceſſus· ꝛ tñ mobl'e uelox tranſit ipm in minozi tpꝛ q̄ in tpꝛ·ʒ ñ·eo ꝙ tranſit totum exceſſum in tpꝛ·ʒ·ñ· ḡ medietatē in minozi qr̄ hētur 2^a 3^a pʒ qꝛ mobile uelox qñʒ tranſit eq̄le ꝛ nō in maiozi tpꝛ·qꝛ tunc eēt tardius nec in eq̄li qꝛ tē eēt eque uelox·ḡ in minozi·ex q̄ ſup poſito ꝙ in oī tpꝛ poſſit fieri uelotiō mo tus ꝛ tardioꝛ· infert ꝙ oīs magnitudo ē

continua·ꝛ p eē continuum intelligit eē diſibile ī ſp diſibilia·p^r qꝛ detur aliqua magitu⁹illā mobile uelox trāſit ī aliq̄ tpꝛ ꝛ p diffitōeʒ uelotōris mobl'e tardū ī illo tpꝛ trāſit min⁹·ſ·ptē ei⁹·ḡ didiť magitu⁹· Jtē cū ptē magitudis date trāſit mobile tardū ī tpꝛ toto·mobile uelox trāſibit eā dē in miozi q̄ in toto p 2^am diffitōem.ḡ ī pte tpiſ trāſit i^am ptē·qr̄ tpſ did^r Jtē cū mo bile uelox ī pte tpꝛis trāſit illā ptē ī eadē pte tpꝛiſ mobile tarduʒ trāſibit mi⁹·ꝛ ſic iteꝝ dideť magitu⁹· Jtē cum illā ptē trā ſit tarduʒ ī i^a pte tpꝛis adhuc ī miozi ue lox trāſibit eādē·ꝛ ſic iteꝝ dideť tpſ ꝛ ſic ī īfi^m ſp·n·mobl'e tarduʒ ulteri⁹didēt ma gitudieʒ eo ꝙ ī eq̄li tpꝛ mi⁹magitudinis trāſit·ꝛ mobl'e uelox tpſ eo ꝙ ī miozi tpꝛ trāſit eq̄le qr̄ tā tps q̄ magitu⁹ did^r ī ſp dibi^a ꝙ fuit ꝓbā^m·Ex q̄ iſert 2^am ꝙ ma git⁹ ꝛ tps ſi^r ſe hñt q̄ ad ꝯponi ex idiſibi lib⁹·l'q̄ ad didi ī ſp diſibi^a·pʒ qꝛ ad diſio nē uni⁹ ſe^r di⁹ alt'i⁹·ꝛ eō Ex q̄ iſert ꝙ ma git⁹ ꝛ tps ē ei⁹dē rōiſ q̄ ad ſitatē ꝛ iſitatē tā q̄ ad dionē ꝛ h̄ pʒ ex dēis q̄ q̄ ad ex^a ꝛ p h̄ itelligit extēſionē ꝛ duratōm ñ·n pōt ī tpꝛ ſito ptrāſiri magit⁹iſi^a nec ī tpꝛ iſito magitu⁹ ſita ꝓut ī ſequenti tractatu ꝓba biť h̄ de mā p̄mi tractat⁹ Hic q̄riť p⁹utꝝ linea ꝯponať ex punctis 2⁹utꝝ pūcta ſint res indibiles in li^a 3⁹ utꝝ ꝯti^m eſt diſibi le in ſp dibilia 4⁹utꝝ oīs uelocitas n o⁹ attendať pēs ſpa^m ī tāto l'in tāto tpꝛ ptrā ſituʒ 5⁹ utꝝ uelocitas mo⁹ circl'aris atten diť pēs ſpa^m lineale p Quā^n ad p̄^m iſtoꝝ ſit p̄^a ꝯ⁹ h̄ n^a li^a ꝯpo^r ex punctl intelligēdo p punctum aliqd ñ hñs partē ꝯterians ſibi certū ſitū in ꝯti⁹ſic euclides ꝯſcribit punctum dicens ꝙ punctus ē c⁹ pars non eſt p^r per rōem ph̄i in lr̄a ꝛ per alias q̄ ſequūť Sʒ illis ~~diuiſis~~ ar^r ſic ſi li dimiſſis nea componeť ex punctis nihil poſſet cō denſari·niſi per uacuum ꝯñs eſt inconuēi ens pʒ^a quia capta linea duodecim punc torum ſm quam fieret condenſatio con ſtat ꝙ talis poſt condenſationem habet tot partes ꝛ eaſdem quaſ ante ſeʒ puncta q̄ꝝ neutꝝ miozē ſitū occupat q̄ ante eo ꝙ nullus ſit⁹ ē h⁹^r ſitu pūcti ḡ niſi añ iēſuit

uacuum inter puncta q̄ non est pol'e lica p⁹ manebit tantum extensa sic añ·ergo si ne uacuo ñ erit ɔdensatio· 2° se^r q̄ in p ua linea eēnt tot puncta sicut in magna· ꝛ sic oēs linee eēnt eque magne·p3^a·signato triangulo·a·b·c· tunc a quol3 puncto liee a c·pōt duci linea ad punctū·b·p lineā·d c·ꝛ p ɔñs tot sunt puncta in linea·d·c· q̄t in linea a·c· 3° si linea a b c componit̃ sic ex tribus indiuisibilibus sequitur uel q̄ a b sunt sil'fm totum ꝛ si sic nullā fa ciant extensionē ꝛ p ɔñs supfluit alter eo rum.uel sil'sunt fm ptes· ꝛ sic indiuisibi le hēret ptes uel nō sunt sil'·ꝛ tunc ex eis non ɔponit̃ ɔti^m· 4° se^r q̄ ɔtinui eēt aliq̄ pportio ad punctum·hoc est f^m·p3^a q̄ punctum eēt ps aliq̄ta ɔtinui ut ɔtinui ɔpositi ex tribus punctis eēt una 3^a·falsi tas ɔñtis p3· q̄ nulla est pportio dabilis dīsibilis ad indīsibile·sic nec entis ad nō ens· 5° dyameter eēt ɔmensurabil' sue coste ut quadrati cui⁹quel3 costa eēt 4^or punctoꝝ·dyameter eēt qnq3 punctoꝝ uel sex uel·7·uel fm quēcunq3 numeꝝ uolu eris·ꝛ semp sequeretur ɔmensuratio· eo q̄ numerus punctoꝝ ad numeꝝ punctoꝝ h3 pportōem deteriatam· Simili mō se^r q̄ ois linea oi linee eēt ɔmensurabilis

Sexto punctus eēt diuisibilis· utmo tum in tpē p lineam quinq3 punctoꝝ u niformiter in medietate tpis medietate3 linee ptransiuisset·g̃ duo puncta ptrāsiuis set cum dīdio· Item data linea p geo metram posset diuidi p equalia· hoc aūt non eēt nisi in duo cum·dīdio diuiderez·

Item aliquod corp⁹ motum in duplo tardius p idem tpē transiuisset medieta tem linee·g̃ duo puncta cum dimidio rō nes pñt multiplicari·sed sufficiant· 2^a ppō est·nulla linea ɔponit̃ ex infinitis pū ctis·p^r q̄ uel puncta talia faciunt exten sionem·ꝛ si sic tē nō debēt poni in linea in finita puncta·oz·n·q̄ linea ex punctis in finitis ɔposita eēt infinite extensa· uel nō faciunt extensionem· ꝛ si sic in linea sunt puncta.se^r q̄ mā creat̃· anbilat̃· gn̄atur· corrumpit̃·q̄ est ipol'e.uel q̄ puncta sūt sibi inuicem pxima·cuius ɔ̄rium p3 p cō

clusionē pcedentem·pbatur ɔña·q̄ diui sa pte continui queritur utrum duo pun cta teriantia partes diuisas añ fuerint in linea uel non·si fuerunt ꝛ non distabant· sequit̃ q̄ fuerunt sibi inuicem imediata i linea q̄ fuit 2^m pbandum·Si non fuerūt tunc puncta mālia·terminantia illas ptes materieꝝ fuerunt de nouo pducta· ꝛ nō p gn̄atōem·cum mā sit ingnābilis·g̃ p cre ationem· Item punctum ɔtinuans mā le in diuisione desinit eē ꝛ nō p corruptō nem eadem rōne qua pus·g̃ p anbilatōe3 qd̄ fuit pbandum· 2° p^r ɔ°· q̄ uē q̄ si puncta faciant extensionem·tunc plura facerent maiorem·g̃ infinita infinitā·g̃ nul la linea finita ɔponit̃ ex infinitis punctis

Tertio non pōt reddi rō quare non q̄ libet ps linee eēt tanta sicut tota· q̄ q̄uis linea ɔponit̃ ex punctis ꝛ tot p aduersari um sunt in pte sicut in tota q̄ infinita

Quarto nihil pōt ɔdensari nisi p egres sum uacui·p3^a·q̄ si linea ex punctis ɔpo natur·non uē quē puncta pñt esse uno tē pore ppinquiora q̄ alio· nisi uacuum ea seperat uno tpē ꝛ non alio· Quinto ex pedali ignis potest generari q̄tlibet ter ra·pbatur ɔña·quia continua componā tur ex punctis·modo quot quot puncta abstraherentur semper infinita manerent ergo non esset ratio quare non tanta ter ra ex pedali sicut ex tota spera ignis pōt pduci· Tertia ppositio· nullum conti nuum ɔponitur ex pūctis p3·q̄ nec ex fi nitis p pmam conclusionem·nec ex infini tis p 2^am. Quarta ppositio tps nō cō ponitur ex instantibus indīsibilibus·p3 q̄ sic h3 punctum ad lineā ita·ꝛ·ad tpus 4° hui⁹·ꝛ ɔueniens est sil'itudo mō linea nō ɔponitur ex punctis g̃ Quinta pro positio motus non ɔponitur ex mometis indiuisibilibus·p3 p idem· sed contra p° posterioꝝ·subā linee ex punctis est· 2° remoto puncto continuante q̄ lineā·non eēt linea plus ɔtinua·g̃ illō pūctu3 ē d̄ eēntia ei⁹· Ad p^m istoꝝ dr̄ q̄ phus hoc ponit exemplariter more antiquoꝝ·ita dicētius l'q̄ fm ymaginatōem mathematicā subā idest diffinitō linee est ex punctis q̄ pun

rus apud mathematicos. ponitur in diffinitione linee. Ad 2m q̄ ɔ̄ña est bona. q2 añs est ipol'e. impol'e.n. est punctum indiuisibilem esse in linea. ⁊ ex ɔñte impol'e est ipm remoueri a linea. linea cuȝ ñ hēat ɔtinuatōem ex aliquo puncto. sed ex suis ptibus que uniunt̄. hoc de pmo pncipali

Quantuȝ ad 2m sit ɔ° vñsalis. nulla pūcta indiuisibilia sunt in linea uel in conti°. pr q2 frustra ibidem ponerent̄. nisi ɔtim ex eis ɔponererur. sed ɔtim nō ex eis ɔponit̄. ḡ nō sunt in ɔtinuo. maior pȝ q2 rōnabil'r loqui uolens ñ hȝ ea ponere i ɔti°. nisi ex eis ɔtim ɔponat̄. qđ.n. aliđ in ɔtinuo facerent Et minor pȝ p tertiā ɔclusioneȝ dubij pcedentis. 2° arr si linea ñ teriatur per punctuȝ indiuisibile. tunc nō sunt talia sed linea nō per hoc terminat̄ ḡ maior pȝ q2 oēs ponentes huiusmōi puncta indiuisibilia dicunt ea: teriare lineā Minor pbat̄ q2 auferat pma cā tale puncm indiuisibile sine alicui9 rei noue gñone ħ est pol'e si ipȝ sit Tunc querit̄ an linea p9 sit teriata uel non. si dicas q̄ non. tunc p9 eēt infita. q2 esset ⁊ ñ esset teriata q̄ falsū est. q2 ex soli9 puncti albatione ħ linea nō fit maior. si dicas q̄ post est teriata. queo utrū p punctū indiśibile. ⁊ si sic ser q̄ pūctum albatum ⁊ illud punctum terminat̄ cum non sit9 de nouo genitum p dicta. fuerunt in linea pxima q̄ est ipol'e. uel per ptem diuisibilē. ⁊ si sic. tunc pp lineā terminari non egemus aliqua re indiuisibil'i. ḡ nec erat añ teriata p punctum indiuisibile. Tertio querit̄ que res est punctū utrum sit accñs uel subā. si accñs tunc sicut ipm est idiuisibile. ita subiectum cui inheret erit indiśibile. Pono ḡ q̄ sup ipȝ fiat diuisio subī. ⁊ quero utꝝ manet punctum subī. ⁊ cum non possit dici cā. qr ñ pocius in una pte diuisa q̄ȝ in alia. ser q̄ manet in ambabus. q̄ est ipol'e. non ergo manet. si dicis q̄ non manet. ser q̄ punct9 mē anihilabitur. q2 desinit eē ⁊ ñ p cōruptionem cum mā sit incorruptibilis. Itē de punctis terminantibus ptem diuisam arr sic pus utrum fuert añ in toto. ⁊ si sic fuerunt puncta pxima. si non tunc incepe

runt eē p diśionem. mō ex quo pūcta mā lia sunt materie mā incipēt eē ⁊ non p generatōem. ḡ p creatōem sicut pus ē argutum. Si diceret̄ q̄ sit subā. tunc queritur utꝝ forma uel mā. ⁊ sequunt̄ eadē icōuenientia uel ɔpositū. ⁊ si sic ser. q̄ iteꝝ mā eius est indiśibilis. eo q̄ mā nequit eē extensior composito. ⁊ sic reuertitur idē

Corm non est nunc indiśibile in tp2 nec mutatū indiśibile in motu. ser ex ɔclusione. sicut ēt pus argnebat̄. 2m corm termini continui. puta linee supficiei corpis. sunt pma ⁊ ultia pars ipius sicut dictum erat in 3°. Patet q2 uel huiusmōi sunt termini uel indiuisibilia puncta. si pmum hētur ppositum non fm per ɔclusionem

Tertiū corm non sunt linee indiuisibiles fm latitudinē. nec sfficies indiśibiles fȝ pfūditatē. pȝ q2 sil'r se hȝ pūctū ad eē idiśibl'e sic līea ad eē idiśibile fm latitudinē ⁊ supficies ad eē idiśibile fȝ pfunditatē. ɔ ḡ pūcta ñ sint idiśibil'a ut dic̄ ɔ° nec erunt alia indiśi^a 4m cormuocādo pūctum pmam ⁊ ultimā ptē linee seu teriōs linee. bñ sunt in linea puncta. pȝ q2 ibi sē termini linee. al's non eēt linea teriata. vñ que sit pma ps ⁊ ultima dictum ē satis in 3°. 5m corm sic uocando punctū. qlibet punctus est diśibilis. pr q2 ē pma uel ultima ps linee. mō q̄l3 talis ē diśibil'. pȝ inductiue. q2 p^a 3^a p^a 4^a p^a io^a ⁊ sic de alijs est diśibilis. eodē mō de ultia. Ex q̄ pȝ q̄ oē punctum est linea q2 est diśibilis fȝ longitudinem ut dictum est. Sextum uocando terinum supficiei lineā terinum corporis supficiē bñ inuenitur linea ul' superficies. pȝ q2 oȝ corpus esse terminatū. ⁊ ille terinus erit superficies. Item oȝ superficiem esse terminatam ⁊ ille termin9 est linea. 7m corm ⁊ oīs linea est supficies ⁊ oīs supficies est cor9. pȝ q2 oīs līea est diśibilis fm latitudinē p tertiaȝ. ergo est superficies. eodem modo probatur q̄ superficies est corpus. Sed dices tu q̄ mō ɔueniunt ultime quatuor cōditiones termi posite 5° metha. p^a ē q̄ ē ulti m. 2^a q̄ oīs teri9 ē ex̄ q̄ nihil ē accipe pmi. idest corporis teriati. tertia q̄ terinus ē ifra. i.

In puncto fit divi

infra eum sunt oīa p̄mi.i.corporis teriati. ·Rn̄o φ p̄ma sic ei conuenit φ ultīa 4ª linee est ipi⁹ linee ultiᵐ·sic φ ultra desici tatē ipi⁹ nihil ipius linee desinit· ⁊ sic est ultiᵐ quo ad desitionē·2ª sic φ ultra d̄ sitionē ipi⁹ ultime quarte nihil est accipe p̄mi termini.i.illius linee· 3ª sic φ infra eum sunt oīa.i.φ est ipi⁹ teriati ultra eū nihil est exponendo p̄uatiue sic dictum erat in 3ª·2° dicees q̄r cum sit oīs punct⁹ disibilis coīter dr̄ indisibilis· ·Rn̄r uno mō φ hoc dr̄ s̄m ymaginatōem metbaᵃᵐ q̄ utunt̄ puncto ac si eēt indisibilis· q̄ q̄ ad ↄclusiones eoꝝ nō reffert utꝝ sit disi bilis uel idisibilis·2ᵒᵒ dr̄ q̄ punctuȝ dr̄ ultiᵐlinee·cum ḡ nulla tota ps linee sinca thegoꝛomatice sit ultiᵐlinee·rōne isti⁹cō sueuit dici φ punct⁹ est indisibil' Sed ↄ̄ hoc instāt̄ difficulter p̄mo q̄ spicuȝ tā git planum in puncto indisibili·ḡ ↄn̄a no ta est an̄s pʳ·q̄ φ tangit est noᵐ·sed φ ī idibili·pȝ q̄ si indiuisibili facil'r deduce ret̄ φ triangulus ↄstitutus ex duabus li neis ↄtangentibus in plano ptem ↄtactus egredientib⁹ a centro spici hēret tres an gulos quoꝝ duo eēnt recti·2° cum linea tangit lineā tangit in puncto indiuisibili ḡ pȝ aᵐ·q̄ ul' in indisibili ⁊ hēt̄ ppoᵐ uel indisibili ⁊ seʳ φ due dimensiones disibi les se penetrent·s.tangens liª s̄m ptem di uisibilē s̄m quam tangit̄ ⁊ linea que tan git̄ Tertio linea teriat̄ puncto indisibi li·ḡ pȝ aᵐ q̄ non pte disibili·q̄ ultra ter minum linee nihil est linee mō ultra pteȝ eius disibilē est ei⁹medietas·ad hoc ēt ta cte fuerunt alie rōes in 3°· Quarto di uisio linee cadit in puncto indisibili·ḡ pȝ an̄s·q̄ nō cadit in pte disibili· q̄ seʳ φ p tes diuise in diuisione unam ptem disibi lem amisissent·s.illā sup quam fiebat di° φ falsum ē ·q̄ sic ptes diuise simul posi te nō eēnt ita longe sicut fuit tota linea. cuius contrarium est ueꝝ Item 5° su perficies indibiles s̄m pfunditatē sunt·ḡ ↄªtȝ·pʳ an̄s q̄ corª tangunt se ⁊ non tā gunt se s̄m superficies disibiles ī pfundi tate q̄ eēt penetratio coꝛᵐ·2°pȝ hoc q̄a inspiciēs coꝛ⁹ opacum nullam pfundit

tem uidet disibilē·q̄ tunc coꝛ⁹ non eēt p fecte opacū·ḡ uidet supficiem indisibilem s̄m pfunditatem· Sexto nunc indisibi lia sunt·ḡ puncta indisibilia sunt· ↄn̄a tȝ· an̄s pȝ per multas autoꝛitates phi 4° se xto ⁊ 8° huius·⁊ ēt decimo methafisice· ubi uult φ uisio ⁊ delectatio fiunt in in stanti· Ad illas rōnes facil'r rn̄detur· ad p̄mā pōt dici uno mō·φ nā nunq̄ face ret aliquod pfecte spericū nec pfecte pla num·φ tn̄ rō supponit Alio mō admis so φ talia sunt. dico φ spicum tangit pla num in aliqua parte diuisibili sed in nul la parte diuisibili tangit unde ita sicut spicum tangit·ita inferioꝛ medietas speri ci inferioꝛ 4ª sperici· ⁊ ita deinceps· nul la tn̄ haꝝ tota tangit planum·s̄m quācun q̄ disionem· ⁊ iō rō de triangulo non p cedit·q̄ supponit φ aliqualia diuisibilis tota tangit φ non est ita· Ad 2ᵃᵐdr̄ φ linea cum sit longa lata ⁊ pfunda· pōt tā gere aliquā lineā s̄m ptem disibilem·⁊ s̄ȝ quālibet ptem illius ptis diuidendo eaȝ s̄m longitudinē ⁊ latitudinē·sic coꝛ⁹ tāgit coꝛ⁹·sed quo ad pfunditatē tangit eam s̄m quālȝ ultimā ptem·sed s̄m nullaȝ totā unde s̄m pfunditatem didendo ultīa 4ª unius linee tangit ultimā quartā alterius sed non s̄m totam latitudinem illius q̄ te tangit·q̄ p̄ma octaua ultima quarte que non terminat totam lineam non tangit se quentem lineā·sil'r in aliis suo mō· Ad tertiā φ linea teriatur sua ultīa pte quar te ut in tertio dicebat̄ ⁊ non puncto indi uisibili· Ad pbationem oppositi dr̄ φ ultra terminum linee nihil est quo ad d̄si tionem·sed bn̄ est aliquid ultra eam quo ad inceptōem ⁊ nihil plus pꝛobat rō·

Ad quartam dr̄ φ linee diuisio cadit· quo ad longitudinē liee super aliq̄ ptem ⁊ sup nullā totam directe sicut d̄ 2ª· ⁊ iō ptes dise manent ita longe ↄposite sicut e rant diuisim· Ad quintā negatur an̄s· Ad pꝛobationem dicitur φ coꝛpus tan git coꝛpus s̄m partem pfundam diuisibi lem·tn̄ s̄m nihil totum pꝛofunditatis tan git ut ultima quarta unius coꝛpis tangit ultimam ptem alterius coꝛpoꝛis· sed s̄m

totā nihil ꝓfunditatis tangunt ·se ⁊ ꝑp ꝟ non ſeʳ penetratio corpoꝝ· Ad 2ᵃᵐ ꝓbationē dr̄· ꝙ uno mō ſiē ad ꝓcedentem ꝙ uiſio corporis opaci fit pfecte ſm aliquā ptem ꝓfundam ut pᵃᵐ 4ᵃᵐ·tn̄ ſꝫ nihil toᵐ eius ſm ꝓfunditatē fit· Alio mō dr̄ ꝙ nihil eſt pure opacum·⁊ iō oīs eiuſ qꝺ uꝛ aliqua ꝓfunditas tota uidetur·

Ad ſextā neʳ ꝙ nunc indiuiſibilia ſūt· ⁊ ad autoritates dr̄ ꝙ phūs loquiꝛ in illꝛ ex ꝯditione·ſ·ſi nunc eēt·eēt totum in tp̄e futuro ⁊ totum in tp̄e p̄terito·ſic quidam antiquoꝝ dicebant ipm eē indiuiſibile ⁊ in quolibet tp̄e eēt·tale· Ad autoritatē io·metha·dr̄ ꝙ phus nō uoluit tales mutationes fieri in inſtanti·ſed fieri totas ſimul·ita ꝙ non p ptem ante ptem· ⁊ hoc ē fieri in inſtanti·ſi inſtans eēt ⁊ ymaginando inſtantia ſm phum dicemus taleſ mutationes eē in inſtanti loquendo ſic ac ſi eēnt.hoc de 2°. Quo ad 3ᵃᵐ concluſionem aduertaꝛ·ꝙ aliquid pōt dici diuiſibile duʳ·uno mō qꝛ hꝫ ptem extra ptem i q̄s p realē ſepatōēꝫ pōt diuidi· Alio mō ꝙ hꝫ ptem extra ptem in q̄s p rōnem pōt diuidi·⁊ nō p ſepatōem uniᵘab alia·ſed p ſignatōem rōis unius ꝯ aliā ꝓ°° quātum ad potētias nāles·celum ē idiſibile·qꝛ nō pōt una ps eius reali ſepatione remoueri ab alia· Z°° eſt diuiſibile·ex quo ſeʳ ꝙ aliquod ꝯtiᵐ bn̄ ꝯponitur ex indiuiſibilibus ꝓut indiuiſibile opponiꝛ diuiſibili ꝓ°° dicto·pꝫ de celo·2°° ꝙ nullum continuum ꝯponiꝛ ex indiuiſibilibus· 2°° uel quo ad potentiā ſup nālem· Z° aduerte ꝙ 3ᵐ duᵐ ſic uiteꝛ· utꝝ ꝯtiᵐ eſt diuiſibile in ptes·quaꝝ quelꝫ eſt ultra diuiſibilis·⁊ ſoᵐ in tales· Tunc ponunꝛ ꝓpōeſ ꝓma oē ꝯtiᵐ eſt diuiſibile in ſemp diuiſibilia diuiſione que fit per ſignificatiōem ptium extra inuicem ad intellectum dēm ſ·ꝙ quelꝫ ps in quā diuidiꝛ ꝉ diuidi pōt eſt ultra diuiſibilis·pꝫ qꝛ ſolum eſt diuibile in ea ex quibus ꝯponitur·mō ſolum ex diuiſibilibus ꝯponiꝛ·eo qꝺ nulla ſunt puncta indiuiſibilia·ꝫ ⁊c̄· Secundo nullum indiuiſibile eſt ps ꝯtinui in q̄ᵐ ē ꝯtinuum·ꝫ ꝯña tꝫ qꝛ cū ꝯtiᵐ n̄ diuidiꝛ niſi i ſuas ptes ipſꝫ n̄ diuideꝛ i idiuiſibile·niſi i diuiſibile ſit ps eiᵘ·aᵐ pꝫ qꝛ totum ꝯtinuum ad q̄lꝫ ſuaꝝ ptium aliquā hꝫ ꝓportōnē ⁊ nullā hꝫ ꝓportōem ad indiuiſibile· Zᵃ ꝓpō q̄uis puncta indiuiſibilia ponerentur in ꝯtinuo· adhuc ꝯtinuuꝫ dēo mō eēt diſibile·pꝫ qꝛ·n̄ eēt diſibile in puncta eo ꝙ puncta n̄ eēnt ptes eiᵘ· nullā·n· hn̄t ꝓportōem ad totū· 3ᵃ q̄uis ꝯtinuum p ipoſe ad ymaginatōem in infitaſ ptes eēt diſum adhuc quelꝫ eaꝝ eēt diſibiꝉ· pꝫ qa ſi ꝯtinuum diderēꝛ in infitas ptes eiuſdē ꝓportōis·ut ꝓmo in medietates 2° 2ᵃme dietas in quartas·⁊ ſic factū eēt in infitū ꝯſtat ꝙ q̄lꝫ haꝝ ptiuꝫ eēt diſibiꝉ· q̄uis ifinite ſunt·4ᵃ nullum ꝯtinuuꝫ pōt eē diſū ſm oē ſignum·pꝫ qꝛ q̄tumcunqꝫ eēt diuiſum adhuc reſtaret quelꝫ ps ulteriᵘ didēda ſiē pꝫ p p̄cedentē· Quinta· nō pōt ꝯtinuum eē in infitum diſum·pꝫ qꝛ n̄ pōt eē multitudo infita in actu ꝓut dictuꝫ erat i tertio· Sexta ꝓpō ſm talē ymaginationē ſm qualē ponētur ꝯtinuuꝫ poſſe eſſe diſum in infitas ptes·eſt concedenduꝫ·ꝙ ſtaret ꝯtinuum eſſe diſum ſic· ꝙ nulla ps eiᵘ eēt indiſa·⁊ tn̄ infita puncta illiᵘ ꝯtinui remanent·ſup quoꝝ nulla fiebat diuiſio· pꝫ qꝛ ſi ymaginareꝛ ꝯtinuum de facto diuidi in infitum ſm medietates·⁊ poſt medietates īmedietates· ⁊ iteꝝ ſemper q̄lꝫ pars diuiſa in ſuas medietates ⁊ ſic i infinitum eēt factum·nulla ps ꝯtinui manēt indiuiſa ut notuꝫ eſt·⁊ tn̄ ſemper nulluꝫ pētum ſm queꝫ fuiſſet facta diuiſio i tertias uel in quintas ueniſſet diuiſio ſiē demonſtrabile eſt ariſmetrice· Sed uꝛ ꝙ ꝯtinuum in infitas ptes ⁊ indiſibileſ poſſit eē diſum·ꝓmo qꝛ eſt in infitum diſibile ponaꝛ in eē·Z° qꝛ ponaꝛ pua portio uitri ſub pondere centum millium libraꝝ uel i infitum didiꝛ ⁊ hēꝛ ꝓpoſitum uel aliqua pars manet indiuiſa· ⁊ ſeqꝛ ꝙ illa pua pars ſuſtinet pondᵘ tantum ꝙ nō uꝛ poſe· Rn̄detur ad ꝓmā ꝙ illꝺ debet poni in eſſe ſic in duas partes hoc ꝙ fuit cōtinuum eſt diuiſum ⁊ in tres partes ⁊c̄·⁊ tamen non uniuerſaliter·⁊ qꝛ oēſ ille ſunt poſes uꝉis de poſſibili eſt uera· Ad 2ᵃᵐ

ꝙ tale uitrum in aliquot ptes diuidit᷑ ⁊ i aliquot non ⁊ ꝙ non est inconueniens/ꝙuā ptem uitri sic eē iuxta alias ⁊ super aliud solidum positum tantum pondus substine re. hoc de tertio ꝑncipali Quātum ad 4ᵐ scias ꝙ in motu requiritur quedam distantia terminorum al'o non eēt motus continuus de uno termino ad alium ter minum ⁊ hec distantia in motu locali uo catur ꝓpe spacium sᷤ qđ fit motus ⁊ q̄a motus ille localis est ꝓor iō transumptiue in alijs distantia inter terīos cui⁹ est mo⁹ uocat᷑ trāsumptiue spacium ⁊ sic accipit ph ūs spaᵐ supius in descriptione uelocꝭ ris ⁊ tardioris transumptiue p distātiā ꝫ quā est mo⁹ Z° aduerte ꝙ uelocitatē attendi penes aliquid est ipam mensurari a nobis. penes illud. ⁊ sciri quanta est me diante illo ⁊ iō penes hoc attendit᷑ ueloci tas motus penes qđ cognoscit᷑ q̄ta ē. Et q2 oīs mensura accipit᷑ inuariabilis. iō il lud penes qđ attendit᷑ uelocitas mo⁹. at tendi dꝫ ut inuariabile Tertio scias. ꝙ 2° circunstant ⁊ ꝯcurrunt ad uelocitatē. s. ꝓportō potentie mouentis supra resistē tiā//q2 q̄to hec fuerit maior tanto fit mo tus uelocior. Et spacium ptransitum p motum qđ q̄to fuerit maius tanto mot⁹ est uelocior. quorꝫ ꝑmum hꝫ se ut cā ꝫ ut effectus. motus. n. sequitur ꝓportōem/sic effectus suam cām. ⁊ hoc in motorib⁹mo uentibus cum resistentia. iō nos ex maio re spacio ptransito ī talibus concludim⁹ ꝓportionem fuisse maiorem ceteris pari bus. Quarto aduerte ꝙ hec ꝓportio accn̄tal'r ꝯcurrit ad moᵐ. q2 nō oꝫ ī omi motu mobile resistere motori. Orbes. n. celestes ñ ꝶsistūt. ut dicet᷑ 2° celi. Spaciū q̄t ad oēꝫ moᵐ ꝯcurrit saltē a nob ꝶsibilē seu pceptibilē. iō phūs pl⁹i descriptōe ue locioris ponit spaᵐ q̄ ꝓportōem. His ꝑmissis ponunt᷑ ꝓpōnes rn̄sales. ⁊ est ꝑᵃ. uelocitas mot⁹ non attendit᷑ penes spaᵐ corporale aut supficiale descriptum in q̄ᵐ supficiale uel corporale. aꝫ q2 sequr ꝙ qđlibet totum uelo⁹ moʳ q̄ quelibet sua ps. ꝯn̄a ē falsū. pꝫ ꝯn̄a. q2 mai⁹ spaᵐli neale aut sᷤficiale describit toᵐ q̄ ps. ēt mai⁹ lente mota moueret᷑ uelo⁹ q̄ sagita p idē. Zᵃ uelocitas mo⁹ nō attēdit᷑ penes lineā extensā p toᵐ spaᵐ ꝫm longū pʳ. q2 si inter parietes distantes p centū pedes. u no ligno tangente unū pietē. ⁊ pp sui lon gitudinē soᵐ p spaciuꝫ pedale distante ab alio ipm moueretur de ꝯtactu parietis ꝑ mi ad ꝯtactum pietis alteri⁹ infra horam ⁊ ex latere eēt lignum pedale motuꝫ đ eo dem piete ꝑmo ad parietē ꝫ infra eandēꝫ horā. constat ꝙ codē uel equalis esset li nea extensa per toᵐ spaᵐꝫm longū īter pi etes ⁊ tn̄ pedale multo uelocius moueret᷑ ligno longo. eo ꝙ ita infra idē tp̄us trāsit nonagintanouē pedalia. infra qđ aliud so lum transit unum Tertio uelocitas nō attenditur penes punctum uelocissīe mo tum. pꝫ q2 latitudo difformis non dꝫ de nominari a puncto intensiori. sed magis a puncto medio. ḡ ꝯn̄a tꝫ aᵐ patet. q2 si uᵐ lignum eēt coloratum uniformiter diffor miter a non gradu albedinis in uno fine usque ad summum gradum albedinis in alio. ⁊ ecōtra a fine albissimo a nō gradu nigredis ad summuꝫ gradum nigredis in alio fine. illud cor⁹ diceret᷑ albissimum ⁊ nigerrimum albiᵐ a puncto albissimo in uno fine. ⁊ nigerrimum ex puncto in alio fine. si latitudo denoīari dꝫ a puncto intē siori. Quarta ꝓpositio uelocitas motᵃ attēditur tanꝟ penes effectum penes spa cium lineale. descriptum a puncto suo me dio. s. centrali uel proportionali centro. hoc sequitur ex dictis. q2 attendit᷑ penes aliquid. ⁊ nō penes ad ꝑcedentiū seʳ ꝙ pe nes illud. nō. n. uiʳ penes q̄d aliud attēdet᷑ Corᵐ uelocitas mo⁹ localis attendit᷑ pēs spaᵐ lineale ꝓpe dictuꝫ a tali puncto de scriptuꝫ. uelocitas alteratōis penes spaᵐ qualitatis intensiᵐ a tali puncto me° de scriptum. i. penes itensionē qualitati acq site ī tli puncto me° uelocitas augumēta tionis penes spacium quantitatis ꝫm quā talis punctus est auctus seu processit de quantitate miore ad maiorem. i. penes q̄ titatem q̄titatis acquisite. parte meᵃ ymā ginata. Contra dices quia multa sunt corᵃ que non hn̄t centra ut quadrata. Z°

q2 tale spacium uel ēt punctum nihil est. mō uelocitas motus non attendit penes nihil. Tertio quia ponatur ꝙ ipsius.a.b descendentis fiet ɔdensatio.tunc eius pūctus mediꝰ uenit ppinquius centro mundi ꝛ p ɔñs maiorem lineam describit ergo uelociꝰ mouetur ꝙ non est uerꝫ quia nō uidetur motum localem itendi posse per condensationem Quarto sequitur ꝙ aliquod staret continue descendere ꝛ tñ non moueri localiter pbatio ɔñtie posito ꝙ corꝰ.b.descendat.ꝛ ꝙ pportional'r sicut descendit .medietas superior rarefiat.sic ꝙ punctus medius corporis moti maneat eque distans a centro.pꝫ ꝙ hoc ḋscendit q2 tandē attingit centrum.ꝛ tñ qꝰ ad punctum mediuꝫ sp eq̄ distat a centro ḡ non mouet local'r recte p ɔclusionem. nec ēt circulariter ḡ non mouet Ad pmum dr ꝙ lꝫ sint multa que non hñt centrum ppe dictum.tñ omnia pñt hēre pūctum medium pportionalem centro.ꝛ h sufficit. Ad 2m ꝙ frequenter p illḋ qḋ non est.sed fingit p ymaginatōem.mensurant ꝛ cognoscunt alia.ut p ɔplexionem tēpatam ad iustitiam ymaginatam in spē humana que nunꝙ est.iudicamus de bonitate uel malitia ɔplexionis humane.

Ad tertium ꝙ non est inconueniēs mom localē itendi ꝛ uelocitari p condensatēeꝫ ꝛ si dicatur ꝙ stat ꝙ non sit aliquod unū centrum Respondebit ꝙ sufficit ꝙ sit pportionale centro.si.n.continue fiat aliud ꝛ aliud centrum.oibus tñ utamur ut uno uel p uno. Ad quartum ꝙ fm casum tale corꝰ fm totum non descenderet q2 debet dici ita deorsum sicut suus punctus medius.mō ille est semper eque propinquus centro.sed medietas inferior cōtinue descendit p rarefactionem.ꝛ superior ascendit.totum ēt non mouetur local'r sed motu rarefactionis in ordine ad tom lꝫ ābe medietates diuisim.s.una sursum ꝛ alia local'r deorsum moueātur.hoc ḋ 4°.

Pro quinto aduertatur. ꝙ lꝫ in re idē sit uelocitas circulatōis ꝛ uelocitas moꝰ tamen rōne dr̄nt.eque uelociter enim dicuntur circuire.que in equalibus temporibus equales angulos distribuunt circa centrum siue axem.ꝛ talia non oportet eque uelociter moueri. Stella enim ppe polum. ꝛ alia stella ppe equinocialem sibi correspondens eque uelociter circuūt q2 equali tempore describunt angulos equales circa axem mundi. ꝛ etiam complent simul suas circulationes.non tamē eque uelociter mouentur. tamen una maius spacium describit q̄ alia. Unde hec ɔñs non ualet eque uelociter circuunt. ḡ eque uelociter mouentur.nec ecōtra.nec mireris q2 simile in motu recto est. si.n. r graue perpendiculariter descenderet.ꝛ b.per lineam curuam. ꝛ eque uelociter moueretur patet ꝙ eque uelociter mouerētur per casum non tamen eque uelociter descendent. eo ꝙ non eque uelocit attingunt centrum. ꝙ enim per lineam ppendicularem moueretur hoc uelocius ḋscenderet.eo ꝙ in equali tempore ppinguus fit centro. Tunc dicatur pmo ꝙ in motu locali circulari.uelocitas motus attenditur penes spacium pertransitum a medio puncto inter punctum uelocissime motum ꝛ pūctum tardissime motum patet per rationem secunde conclusionis pcedentis dubij. non enim attenditur penes punctum tardissime motum aut uelocissime per ipsam. sed dices ubi in spera reperitur ille punctus. Respondetur ꝙ si ymaginemur diui speram octauā.p sficiē fm eꝰ pfunditatem in partē inferiorem mediam ꝛ medietatem superiorem. ꝛ iterum ymaginemur hanc superficiem diuidi per lineam mediam inter polum ꝛ equinocialem.s. que quartam coluri inter polum ꝛ equinocialem diuidens eius tantum dimittit uersus polum quantum uersus equinocialem penes spacium pertrāsitum a quocunqꝫ puncto hꝰ linee mēsuranda est uelocitas motus spere.ḡ ille.n.mediat inter ptesueloꝰ motas supiꝰ ꝛ inferiꝰ.ꝛ inter partes ppinquiores polo ꝛ equinociali. Corm si medietas inferior octaue spere auferetur. ipsa. spera moueretur veloꝰ q̄ nc̄ mor.patet q2 punctꝰ mediꝰ fieret supior q̄ nunc ē.ꝛ p ɔñs maiorē

ambitum describeret. 2m corm. i mo tu pgressiuo alis. supior ps mor ueloci9 q̄ inferior ps. qr circa centrū mundi maiorē circulum describit caput q̄ pedes. 2o dicat. q uelocitas circulatiōis i q̄m est circulatio. nō attendit penes spacium lineale ptrāsitū ab aliquo puncto. ps qr nō oz q si aliqua eque uelociter circuunt q pp hoc eque uelor moueant. sic dictū est in pn9 hui9 dubij. Tertio dicat q uelocitas mo9 circulatōis in q̄m ē circula9 attendit penes angulos eq̄les descriptos circa axē siue centrū. ps p idē. Corrm uelocitas mo9 circulationis in q̄m est circulatio nō est ɔpabilis motui recto. ps qr nō penes pportionalia attēdunt. sed b penes angulos ut dictū est. Alia aūt penes lineā descriptā. sic g angulus nō est ɔpabilis linee. ita nec uelocitas circularis in q̄ tū est circulatio. uelocitati motus recti.

Sed contra conclusionē pmā dices. q motū circulariter motū nullū spaciū pertransit. qr ɔtinue manet in eodē loco. r in eodē spatio. Rūdet q non reqrit transiri spaciū uez. sed sufficit ymaginariū ut dictū pūs fuit. b de quinto 2o notandū est q phūs i 2o tractatu pbat. q necesse est ipū nc ēē indiuisibile. ps qa ipm tom idē est finis pteriti r pnm futuri q non eēt si eēt diuisibile. Itē q i q̄lz tpr est nunc. ps qr oēs tpis ptes ɔtinuant r nō ɔtinuant nisi ad nunc. 3o q idem est nunc qd est finis pt̄iti r pnm futuri ac. qr nequit ēē alterum. si. n. eēt alterū q̄ finis pteriti r pnm futuri. tc duo nc sibi iui ēē imediate succedunt. ex quo non sz idē r sic nc s. finis pt̄iti r pnm futuri eēnt i tpr inuicē pxīa. r sic tps ɔponeret ex nc. r intelligat q si nc eēt tpr sic antiq dixerunt ipm eēt ɔtinuatiuū tpris. r tunc ille pprietates cōuenirent ei. Ex quo ifert 2o q in nunc nihil mor. ps qr si aliqd mobile aliqd spaciū pertransiret i nc uelo9 aliqd spaciū ptransiret. an minori q̄ in nc. q ē ipole. r psa p 2am diffinitiōem uelocitōis

3o infert q in nc nihil quiescit. ps qr q ea est pnatio motus i subō apto nato moueri. tc r ubi natū est moueri. mō in nūc nihil est aptū moueri. Ex quo infert q oē qd mor uel quiescit in tpr mor uel gescit. 4o infert q oē q mor ptim ē i termino a quo r ptim in terio ad quē. ps qa cuū mor nō est tom in termio a quo. qr tc nondū incepisset moueri. nec totū i termino ad quē qr tunc eēt ɔplete motū. g ul'ē ptiū in terio a q̄ r ptiū in terio ad quē r bētur ppositū. uel in terino medio totū r si sic tunc adhuc ē ptiū i terio a quo qr ultia ps ipius uocat terinus a quo respectu termini ad quē ultiati r ptim i termino ad quē. qr pa ps illi9 uocat terinus ad quē rspectu termini a quo pmi. Intellige nō de termis p9 r ultio ipius motus sed de termis a quo r ad quē illis uel intermedijs qui dnt termini a q̄ r ad quēz p respectū. Quinto pbat q mo9 diuidit diuisione mobilis. sic q tom mobile bēat medietates a.b. r. b.c. r mo9. a.b. ptis sit. d.c. r. b c. sit. e.z. tunc arguit sic toti9. a.c. mobilis est toti9 mo9. d.z. g motus diuidit diuisione mobilis. ɔat; p cam sicut tom. a.c. diuidit in suas medietates. a.b r. b.c. ita tot9 mo9. d.z. diuidit. in d.c r. d z qui sunt mot9 ptium. pr aña qr toto motu d z aliqd mor r nihl' aliō eo mor q̄ totū a c Itē uel mot9 d z est mot9 totius a c r bētur ppō uel alius est motus ipius cuū ipm mor si alius uel est equalis d z r tunc frustra ponit qr quicqd eo saluaret. b idē saluaret p d z uel est minor d z in extensione r si sic tunc nō extendit p totū a c r p ɔñs aliq ps mobilis mor q̄ nulla pte mot9 mor uel est maior d z r si sic tunc extenderet mot9 ultra mobile a c cuū d z extendit tātū q̄m mobile r p ɔñs aliq ps eēt mot9 q nulli pti mobilis inheret Sexto ifert q r mo9 diuidit diuisione tpris in ptes pores r posterioēs ps qr in maiori pte tpris ē maior mo9 r in minori minor. Aduerte q pa diuisio mo9 ē in ptes sil' existētes ut sic 2a est in ptes sibi inuicē succedentes 7o infert q tpus motus moueri mobile r illud in quo est motus pportionaliter diuidunt intellige in q̄m bnt ēē successiue qr uniuscuiq; eorum in maiori tpr ē maius esse successiuū

ꝛ in minori min⁹ 8ᵒ infert ꝙ hec omnia q̄ ad finitatem ꝛ īfinitatē ſequūt̄ diuiſionem mobil' pꝫ qꝛ mobile ſeu magnitudo ē ꝓ diuiſibil' ꝛ ꝯñˀ mot⁹ ꝛ tēp⁹ ut dictum eſt in q̄rto Intelligat̄ ꝙ ſequunt̄ diuiſionē mobil' inq̄m in eo conſideratˀ d̄ātio ꝛ eē ſuc ceſſiuuꝫ Nono infert ꝙ oē ꝙ mutatur qn̄ ꝑmo mutatuꝫ eſt·eſt in eo in q̄ mutatū eſt ꝓbat ſupponēdo ꝙ oē ꝙ mutat̄ deffi cit a t̄mino a q̄ ergo mutari eſt defficere tꝫᵃ qꝛ ſic̄ mutatū eē ſe hꝫ ad deffeciſſe ita mutari ad deffic̄e tūc p̄ h ꝓbat ꝓpoſituꝫ ꝙ mutatū eē ꝑmo de·a i·b·nec̄e ē eē alicu bi ꝛ nō in·a·p̄ ſuppōneꝫ ꝟ ul' in·b·ꝛ hētur ꝓpoᵐ l' in int̄medio int̄·a·ꝛ·b·ꝛ ſi ſic tūc nō eſt mutatū in·b·qꝛ adhuc tūc mutatur ad·b·mō ꝙ mutaᵐ ē in aliquē terminuꝫ āmodo nō mutat̄ in eū·ſꝫ dices forte eſt ultra·b·dr̄ ꝙ hoc nō pōt eſſe·qꝛ tunc nō eēt ꝑmo mutatuꝫ in·b·ymo eſſꝫ per ꝑus mutatuꝫ in·b·dr̄ enim in aliquo ꝑmo mu tatuꝫ ī aliquē terminuꝫ·in quo ꝑmo ueꝛ eſt dr̄e·ipm̄ eſſe mutatuꝫ ī illū terminum ex quo ultra ſeʳ ꝙ illud ꝙ factū eſt ī ◦ti ī quo ꝑmo factū eſt·eſt ſeʳ ex ꝯ°ne·ſimil'r ꝙ corʳ·in ◦·in quo ꝑmo corᵐ eſt·nō ē·pꝫ hoc p̄ idem·Intelligas hoc de reb⁹ ꝑma nentib⁹· Decimo īfert·ꝙ illō ī quo ali quid ꝑmo mutatū eſt in aliquē terminum ē indiuiſibile·ꝛ exponit̄ ꝙ in illo ītelligit aliqd ꝑmo eē mutatū·i quo nō eſt mutaᵐ rōne alicui⁹ ꝑtis·tunc ꝓbatur qꝛ uel eſt diuiſibile tp̄s in quo ꝑmo ē mutaᵐ ī a ter minuꝫ·ꝛ ſi ſic q̄ritur utꝛ in āhab⁹ medie tatibus tp̄is ē mutatuꝫ·ꝛ ſi ſic·tūc ꝑus ē mutatuꝫ in ꝑma medietate q̄ in tota·ꝛ p̄ ꝯñs nō in toto ꝑ° l' ī neutra ꝑtiuꝫ ē muta tum·ꝛ ſi ſic tūc ēt nec in toto·ul' ī una ꝑte erit mutatuꝫ·ꝛ ī alia nō·ꝛ tūc nō eſt muta tuꝫ in toto tp̄ꝛ ꝑmo qꝛ dicit̄ ſolū mutatuꝫ in toto rōne ꝑtis·ergo nullo mō illō in q̄ aliqd eſt ꝑmo mutatū in alteꝛ ē diuiſibl'e ꝟ eſt indiuiſibile. Undecimo infert ꝙ ex ꝑte finis motus ul' mutatiōis eſt dare ꝑᵐ mutatuꝫ eē qꝛ al's nūq̄ eēt mutatio p̄ fecta hoc eniꝫ eſt ◦·ymaginariū in q̄ res deſinit mutari Duodecimo infert ꝙ ex ꝑte ꝑncipij motus nō ē dare ꝑᵐ mutatuꝫ

eſſe·pꝫ·qꝛ uel eſſꝫ ꝑᵐ mutatuꝫ eē in indiui ſibile ꝛ hoc nō·qꝛ tunc ◦·in quo incipet muta° ſiue mot⁹ ꝛ ◦·in quo terminaret̄ eēnt ꝓxima in tp̄ꝛ ꝙ non ē poſſibile ul' in diuiſibile tp̄ꝛ ꝛ per ꝯñs p̄ ꝑus ē mutatuꝫ eē in medietate q̄ in to°·ꝟ in toto n̄ erat ꝑmuꝫ mutaᵐ eē ex ꝑte ꝑncipij mot⁹·Silr ꝓbaretur ꝙ nō eēt dare ꝑtem ꝑmā mobi lis q̄ ꝑmo mutat̄ ꝛ ꝙ nō eſſꝫ dare ꝑmam partem ſpatij ſeu diſpōnis ſm ꝙ ſeu quā eſt ꝑma mutatio· Decimotertio ꝙ omē ꝙ moʳ in aliquo tp̄ꝛ per ꝑus ē motum in illo tp̄ꝛ·pʳ ſupponēdo ꝙ oē ꝙ moʳ in ali quo tp̄ꝛ ꝑmo mouet̄ in q̄libꝫ parte illius tēporis·hoc pꝫ per qd nominis ipſi⁹ ꝑmo tunc pʳ ꝓpoᵐ·qꝛ qd mouet̄ in aliq̄ tp̄ꝛ ꝑ° hoc p̄ prius ē motuꝫ in ◦ti medio in quo diuidit̄ tēpus·q̄ in toto igit̄ ꝛc̄·ꝯñs tꝫ·pꝫ āñs per ſuppōneꝫ·qꝛ ex quo moʳ in illo tēpore ꝑmo·ipſuꝫ moʳ ī qualꝫ ei⁹ parte ꝛ p̄ ꝯñs per pri⁹ eſt motuꝫ in ◦ti·medio q̄ in toto tp̄ꝛ Decimoquarto infert ꝙ om ne mutatuꝫ eſſe preceſſit mutari ꝓbat qꝛ ꝙ mutatuꝫ eſt p̄·c·d·p̄ prius mutaᵐ eſt p̄ medietateꝫ ipſi⁹·c·d·eo ꝙ·c·d·nō eſt indi uiſibile ꝛ iteꝛ per prius per medietatem medietatis·ꝛ ſic ſemper eo ꝙ in infinituꝫ eſt diuiſibilis diſpō ſm quā eſt mutari ꝛ addit ꝑhs ꝙ eadē rō eſt in ḡnone ꝛ corru ptione ꝛ in alijs q̄ non ſūt per ſe ꝯtinua ſꝫ ſolū ratione ſue q̄titatiſ qꝛ capiat̄ temp⁹ in quo eſt p° mutaᵐ·ꝛ cuꝫ hoc ſit diuiſi bile·in ꝑma medietate ei⁹ preceſſit muta ri·Sed dices quō pōt eſſe mutatō ſucceſ ſiua ꝛ temporaliſ iter n̄ eſſe ꝛ eſſe ſicut in ḡnone ꝛ corruptōe uidet̄·n·ꝙ n̄ poꝫ eo ꝙ inter ꝯdictoria nihil eſt meᵐ· Rñˀ ꝙ int̄ ꝯdictoria n̄ eſt mutatio ſucceſſiua· eo qd int̄ ea nihil eſt medium· ſed ꝑhus uult ꝙ ḡno eſt mutatio ſucceſſiua· qꝛ eſt inter ni hil eſſe rei ꝛ rem eſſe ꝯplete· ꝛ inter h bn̄ eſt medium·ſ·rem ſm partem eſſe ꝛ ſm p̄ tem non eſſe ꝯpletam ſm fieri·ꝛ ſic ḡno n̄ eſt inter ꝯdictoria ꝓꝑe·ſed inter nihil eſſe rei ꝛ rem ꝯplete eſſe q̄ non ſunt ꝓꝑe ꝯdi ctoria·dn̄t tn̄ large ꝯdictoria eo ꝙ eſſe ꝛ n̄ eſſe ſunt ꝯdictoria q̄ in ipſis includunt̄ ſimil'r dicatur de corruptōne· Ex q̄ infert

ꝙ in ꝯtinuis omne ꝙ fit factuʒ ē ꝑus·ex pone oē ꝙ fit factione successiua ƀʒ aligd sui p prius ē factū·2° ꝙ in eisdem omē ꝙ corrūpit ē corruptuʒ p pri° expone sił ꝙ corrūpit corruptōe successia ƀʒ aligd sui ē ꝓ° corruptū·3° ꝙ i moto uł mutato ñ ē dare pᵐ moueri·expone ꝙ nihil ipsi° mo ueri ē pri° quo ad desitionē·nec ēt primū mutatuʒ eē pʒ ex dictis scias ꝙ in oibus his loquit pħs de mutatiōe successiua q̄ distinguit a suo termio ad quē. 15° ꝙ īpoſe est aligd moueri tpr ifinito sup ma gnitudie finita nō pl'ies reiterādo sr eādē sic ꝙ in qualʒ pte tpris ifiniti trāseat aliq̄ ps magitudis·pʳ q₂ signata ioᴬ magitudis illa trāsit i tpr finito ⁊ eadē rōne q̄lʒ aᴬ de cima gᵒ tota magnitudo·ꝯᴬtʒ·q₂ deceʒ tē pora finita nō ꝯstituunt ifitum seu eq̄lia sint seu nō·maior pʒ q₂ ioᵐᴬ·trāsit i mino ri tempore q̄ꝫ tota ḡ finito·q₂ unū ifiniᵐ nō ē min° alio·itē al's quelʒ ps magitudis trāsiret i tpr ifinito q₂ qua rōne decima i ifinito trāsiret eadē rōne q̄lʒ alia ps·mior pʒ q₂ ñ ē potior rō de una decia q̄ꝫ ƌ alia 16° ꝙ i tpr finito nō trāsit magitu° ifiᴬ pʒ q₂ capta decima tpris in ea nō trāsitur nisi magnitudo finita eo ꝙ min° i pte q̄ꝫ i toto ⁊ eadeʒ rōne i qualʒ alia decia ḡ ⁊ē totuʒ sicut ꝑus ꝯuertendo respectū ex q̄ pʒ ꝙ mobile finitum nō pōt trāsire magi tudinē ifinitaʒ in tpr finito. 17° ꝙ mo bile ifiniᵐ nō pōt i tpr finito ptrāsire spa tiuʒ finitū·pʒ q₂ illo tpr ipʒ separet a spa tio ⁊ spaciū separet ab eo sʒ spatiū finituʒ nō pōt ipm ptrāsire in tpr finito·ḡ nec ipʒ īfinituʒ spatiuʒ infiᵐ·Ex quo scʳ ꝙ mobi le infiᵐ nō pōt spatiuʒ infiᵐ ptrāsire i tpr finito·aʒ q₂ ēt possʒ tūc finiᵐ·icludit eniʒ infiᵐ finitū 18° infert ꝙ nullo mō i tpr finito pōt eē mot° ifinit°·scʳ ex trib° pce dentib°. 19° ꝙ oē ꝙ stat moʳ ⁊ capit sicut i 5° stare·s·p motū tendere·i·sistere in geteʒ tē pʒ per gd nemis ⁊ pʳ i lra q₂ qƌ sic stat non gescit. 20° q₂ oē ꝙ stat stat in tpr·Jtē ꝙ i q̄ tempore stat in quo libʒ illi° stat·Jtē ꝙ nō est dare i q̄ ꝑmo statur·pʒ sicut de moueri q₂ stare ē moue ri ḡ pcedēs Deinde ꝓportiōalia his tri

bus infert de gete·s·ꝙ oē gescēs quiescit in tpr·⁊ formēt sic pri° ⁊ ꝓbatiōes patet ex pri° dictis debite ispicieti. 21° ꝙ ni hil ꝙ moʳ duʒ mouet p aliqƌ totuʒ tpūs mouet i eadē dispōne total'r respectu illi° dispōnis ƀʒ quā moʳ·pʒ q₂ si p aliqƌ toᵐ totalit sił'r se hēt ƒm aliquā dispoem tūc i p° ꝋti me° ⁊ ultimo illi° tpris habēt se sił'r ƒm eaʒ·ḡ gesceret ƀʒ eā ḡ nā moueret ƒm eam cui° ꝯriuʒ supponit·unū si calid° ut unū per itensionē ꝯtinuā calitatis fiēt calid° ut 3ᴬ ipm nullo toto tēpore sʒ solū p ꝋ·eēt calidū ut 2°·pʒ per rōneʒ pħi q₂ ipa demōstrat hoc Hic p° dubitat utꝝ sit aliqua trāsmutatio istantanea·2° utruʒ i tali ꝋ·trāsmutatiōis sit attribuendū po steriori passioni·3° utꝝ añ oē mutari pre cessit mutatuʒ eē·⁊ eꝯ·q̄rto utꝝ i tēpore finito pōt ptrāsiri magitudo ifinita ⁊ ma gnitudo finita i tēpore ifinito. Pro pᴬ istaꝝ dubitationuʒ aduertat ꝙ trāsmutaᵒ istātanea uocat nō ꝙ fit i ꝋti·q₂ nᵐ est ꝋ ut dcm ē i ꝓo nōbili sed eo ꝙ fit tota sił ⁊ ñ ptibł'r p ptē añ pteʒ sic ꝙ si ꝋ·ad yma giatom eēt ipa i ꝋ ꝯplerēt·tē poit ꝯ° rnsa lis·ꝙ frequēt ē trāsmutatio istātanea·pʒ de potētia supnaturalit agēte ut i creatōe aīe itellectie uel i ꝓductione angeli·talis n·ꝓductio ē istantanea ga fit tota sił ñ eni pōt fieri p partē añ partē eo ꝙ ea q̄ ꝓdu cunt ñ hñt partes nec itensiās nec exten siuas·cum tā angel° q̄ꝫ aia intellectia sint idisibilia·patet etiā ꝯclusio circūscripta miraculo ga ƒm pħm uisio delectatio ⁊ il luminatio fiūt i istanti.ƒo ƌ aia·⁊ io·ethi coꝝ ꝙ si sit ueꝝ siue nō uidebʳ i abbreui ationiō° de anima·2° q₂ dictū ē in abbre uiatioib° libri posterioꝝ ꝙ scia qñʒ istan tanee gñat in aia·tertio ga sine miraculo fit mutatio de ꝯdictorio i ꝯdictoriū mō talis est istantanea·ḡ aᵒʳ patet de se·ēt mi nor patet·q₂ inter ꝯdictoria nihil est me diū rōne cuius ē successio· sʒ dices tu·ḡ ois gño est istātanea sił'r ⁊ corruptio·ꝯñs est falsum·pʒᴬ q₂ fiunt inter ꝯdictoria Rñdet p dicta i 14° notabili isti° ꝙ gño hñ ē successiua q₂ ñ fit iter uera ꝯdictōia sed inter nihil esse rei ⁊ rem eē ꝯplete·⁊ i

ter hoc est medium·dr tñ eē inter ɔdicto ria large·eo q̄ȯ fit inter eē ⁊ non esse sic circunstationata que large ⁊ ip̄pe dicūt ɔtradictorij·Sed ɔtra hāc ɔ°nem uideṫ eē pħūs in istius nōbilis io^a·pte ⁊ ċt i 4° ca° tractatus·secundi·qꝛ dicit ꝙ añ omē muta^m eē pcessit mutari·⁊ cō añ omē mu tari ē mutatuȝ eē·2° qꝛ in 4° dicit ꝙ oīs mutatio est in tpꝛ·Rñdetur ꝙ pħūs loqṫ i his ambob⁹ locis ꝺ mutatione p̄pe dēa s·que distiguiṫ a suo termīo ad quē·s·mu tatiōe successiua mutatio aūt istantanea nō ē talis·nē enim distinguiṫ a termīo ad quē ut post diceṫ· Pro 2° pncipali ad uertaṫ ꝙ ipm itelligiṫ sic utꝝ·ɵ·trāsmuta tionis istantance sit attribuendū posterio ri passioni in termio ad quē·i·utꝝ ɵ·in q̄ fit trāsmutatio instātanea sit tunc cū pmo ē termin⁹ ad quē·ut si de nō eē ad esse sit mutatio instātanea aie intellectie utꝝ sit in ɵti in quo ꝓo ipa est sil̄ꝛ si sit mutatio de esse ad nō eē secūdo aduerte ꝙ dupli ces sūt res quedā q̄ sūt tota sil̄ ut aīa ⁊ hō in q̄ntum pmanēt·q̄daȝ q̄ sūt successiue ut mot⁹ uel h⁹i·Tūc ad hoc pñt poni tres p̄pōnes pbabiles p̄^a ꝙ uex ɵ·trāsmutati onis istātance nulli ē attribuē^m i re·pȝ ex dictis ꝓus·qꝛ nullū ɵ ē·2^a p̄pō i rebus pure pmanētib⁹ i eē ɵ·trāsmutatiōis ymaginariū dȝ attribui terio ad quē p^r qꝛ cū est mutatio de ñ eē aie itellectie ad ei⁹ eē ul̄ illa aīa ē ⁊ habeṫ p̄positū l̄ nō est·⁊ si sic tūc nō ē aliq̄ mutatio ad eā eē qꝛ nō in ea cū ipa nō sit·nec in mā qꝛ de nulla mā pduciṫ·2° qꝛ in talib⁹ ē dare p^m ɵ eē·ul̄ i^r illꝺ ē instās in q̄ ē mutatio·⁊ hr̄ p̄po^m ul̄ instās immediate seq̄ns ⁊ ħ nō·qꝛ nō sꝫ nec ymaginaṫ instā^a in tpꝛ p̄xima·uel instās mediate seq̄ns ⁊ ħ nō qꝛ si sic tūc inṫ instās·trāsmutatiōis taliū de nō eē ad esse essȝ tps me^m in q̄ eēt trāsmutatio·⁊ sic talia fierēt successiue cui⁹ ɔriū supponiṫ ꝫ ⁊c·ɔña nō ⁊ a^m pȝ·qꝛ capto toto tpꝛ p q̄ȯ res pure pmanēs est in q̄lȝ instāti ymaginario illi⁹ est cuȝ in q̄lȝ sit uex dicē eam esse ⁊ p ɔ̄ñs in ꝓo instāti illi⁹ est·3^a p̄pō in reb⁹ q̄ incipiūt esse successiue sic sꝫ mot⁹ ⁊ h⁹i instās trāsmutatiōis ymaginariū ꝺ ɔdictorio in ɔdictoriuȝ dȝ attribui fio a quo pȝ·qꝛ ul̄ fio ad quem·⁊ ħ nō·qꝛ non est dare p̄^m instās·esse mo⁹·eo ꝙ in q̄lȝ in stāti in q̄ nex est dr̄e motus est ante erat nex dr̄e ipȝ esse·ul̄ fio a q̄·⁊ habeṫ p̄po^m·

Cōfir^r qꝛ in instāti in q̄ res incipit mo ueri est mutatio de nō esse motus ad esse motus·sȝ ħ est ulti^m instās nō esse eo q̄ȯ est terminus a q̄ ꝫ ⁊c·maior est manifesta qꝛ in illo instāti nō est motus ⁊ immediate post ħ erit motus minor pȝ·qꝛ res ñ incipit mouēi cuȝ mo^r eo ꝙ cuȝ mo^r añ mo uebaṫ·ut ꝺductuȝ est ꝓus·ꝫ incipit moue ri cuȝ ultimo nō mo^r·Ex q̄ pȝ uñ surexit mōus loq̄ndi cōis ꝙ p̄pō de incipit rex pmanentiuȝ exponiṫ per pōneȝ de pñti ⁊ remotioneȝ de preterito·qꝛ in illis instās trāsmutatiōis attribuiṫ termino ad queȝ sȝ in omnib⁹ rebȝ successiuis exponiṫ per remotioneȝ de pñti ⁊ p pōneȝ de futuro qꝛ i illis nō est dare p̄^m istās esse·sed ultī muȝ nō esse·sil̄ꝛ est de oībus aliis in q̄bȝ ñ est dare pmuȝ instāś esse in talibȝ·n·istāś trāsmutatiōis de ɔtradictorio in ɔtradic toriuȝ dȝ attribui termino a q̄ ut ñ ē daṫ pmuȝ instās·esse albi·si aliq̄d sit mutatuȝ de nigro ad albū gcq̄d·n·est sic albuȝ fuit ꝓus albuȝ·ꝫ instās trāmutatiōis ꝺbet di ci ultimum instās in q̄ ñ est album·s·in q̄ se medio mō habet inṫ albedinē ⁊ nigre dinem·in illo·n·ñ est albū ⁊ imediate post ħ erit album·Sed ɔtra in tali instāti non plus ē motus q̄ añ·ꝫ ñ plus est mutatio ad eum esse q̄ añ ɔ^a uṫ tenē qꝛ cū est mu tatio ad aliq̄d esse·tum ipsum ul̄ aliq̄d e^a est·⁊ añs notum ē ꝓo in illo instāti adhuc ñ ē mo⁹ ꝫ ñ ē muta° ad mo^m eē·ɔ^a tȝ qꝛ q̄c q̄d mutaṫ ab aliq̄ termio deficē ab illo.c^a huius·3° qꝛ q̄d esset i^a mutatio istātanea nō·n·esset gñātio ul̄ corruptio eo ꝙ in ul timo instāti non esse motuś ul̄ gnāṫ l̄ cor^r nec etiā est motus·ꝫ nulla est ibi mutatio instātanea·4° qꝛ motus non incipit esse nisi mutatione successiua·ꝫ ad motū esse nulla est muta° istātanea ɔ^a tȝ·qꝛ ex oppo sito seᷓ oppo^m·añs·pȝ qꝛ nec hȝ esse nec pōt hr̄e nisi successiue Ad has rōes rñr pbabil̄ꝛ pmisso ꝙ muta° q̄ mot⁹ ē cū añ

nõ fuit ẽ successiua muta° q̃ ẽ ĩ tp̃ꝛ seq̄nte instãs q̃ vltimo ille mot⁹ nõ ẽ. 2° ꝙ nulla est uera mutatio in istãti illo. ad mo^n cẽ ut rões arguũt. 3° ꝙ illd̾ istãs uocaẽ istãs trãsmutatiõis instãtanee de nõ cẽ mot⁹ ad ei⁹ cẽ qꝛ ĩ illo istãti d̾ illo motu nẽ cẽ ꝛ ꝑ to^m tp̃s seq̄ns de eodem uere affirmatur cẽ pp mutationẽ successiuã ab illo istãti icipiẽtẽ. Ad p^m ꝯcedo añs. ꝛ nego ꝯñaꝫ ꝛ ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ nõ oꝫ ĩ mutatione ĩ stãtanea inẽ ꝯtradictoꝛia ĩ istãti mutatiõis ꝯtradictoꝛioꝝ cẽ aliqd rei successiẽ q̃ ici pit esse sꝫ suffic̃ ꝙ sit ꝑ totũ sequens tp̃s

Ad 2^m ꝯcedo ꝯñs ꝙ de v̄tute s̄monis ĩ illo istãti nulla ẽ muta° ad cẽ mot⁹ ꝛ tñ ẽ ꝋ. trãsmutatiõis istãtanee ad itellectũ di ctuꝫ in 3°. ꝑ idẽ. Ad 3^m pꝫ. Ad 4^m ꝙ ꝓpe ad motũ cc ñ. ẽ muta° istãtanea sic arguit rõ. dr̃ tñ ad motũ esse taẽ trñ. mutatio. qꝛ in illo ꝋti ultimo uerifi^r de illo motu u^m ꝯdic^m ꝛ post semp v̄ifi^r alteꝝ. mã ẽ difficiẽ dicat quis studiosus ꝓbabl'r iux̄ dc̃a raro n. tractaẽ exq̄site. nec caꝫ uidi quo ad istã 3^{am} ꝯ°nẽ ab aliis tractatã. hoc de 2° p̄nci pali. Quantũ ad 3^m utꝝ ãte oẽ mutari est mutatũ cẽ ꝛ eꝯ supponiẽ ex dictis ĩ p° ꝙ mutari est res que mutatur ꝛ mutatuꝫ esse fuit uel ẽ res que mutata ẽ. Ex q° infertur ꝙ de uirtute s̄mois. hec ẽ f̄l'a añ oẽ mutari fuit mutatũ cẽ qꝛ celũ ẽ muta ri. ꝛ añ ipꝫ nullũ fuit mutatum cẽ. Si miliẽ ꝯuertẽs ẽ f̄l'a qꝛ celũ est mutatũ esse ꝛ tñ añ ipm nulluꝫ fuit mutari cuꝫ nãliteꝛ loq̄ndo celuꝫ sit ppe^m ꝛ carhe. añ celuꝫ nõ fuit nisi de⁹ ꝗ nec ẽ mutari nec mutatum cẽ. sꝫ h̾ ẽ ꝑter itẽtionẽ p̄hi intẽtio eni eius erat ꝙ añ oẽm motũ fuit ali⁹ mot⁹. simil'r ꝙ oẽ ꝙ mutaẽ ẽ ꝑ p̄us mutatuꝫ. 3° ꝙ omẽ qd̾ mutatuꝫ ẽ pp⁹ mutaẽ. 4° ꝙ añ qd̾cũ qꝫ tp̃s ĩ quo aliqd mutaẽ ẽ alid̾ tp̃s ĩ quo añ ipm mutabaẽ. ꝛ loqĩ de mutatiõe suc cessiua. ꝛ iõ de his ẽ uidẽdũ. 2° ẽ notãduꝫ ꝙ aliqd dr̃ mutari in aliq̃ tpꝛ 2^r uno mõ rõne toci⁹. s. qꝛ ĩ eo totuꝫ mutaẽ alio mõ rõne ptis qꝛ mutaẽ ĩ ꝑte ip̄ius ut si ĩ die dicaẽ mutari qꝛ mutaẽ ĩ hoꝛa. 3° ẽ notañ ꝙ añ aliquẽ mo^m cẽ aliũ põt itelligi dup^r uno mõ q̄^m ad iceptioneꝫ ei⁹ ꝛ dr̃ p̄us q̃ ad ĩceptionẽ respc̄u a ꝙ ante iceptionem ipi⁹. a. icipit. alio° q̃ ad desitionẽ ꝛ dr̃ p̄ui a. sic ꝙ ante desitionẽ ipi⁹ a. desinit. Eodẽ mõ cẽ aliquẽ motuꝫ posterioꝛẽ. a. põt itel ligi uno mõ q̃ ad desitionẽ qꝛ ille p⁹ d̾sitio nẽ ipi⁹. a. delit. a°° q̃ ad iceptionẽ qꝛ p⁹ in ceptionem ipi⁹ a. icipit. q̄bus p̄missis pro põnes rñsales ponunẽ p̄ma ꝙ loquendo nãl'r añ oẽm motũ fuit ali⁹ mot⁹. pꝫ qꝛ ut dc̃ꝫ ẽ ĩ 4° ois mot⁹ ẽ finit⁹ mõ cuꝫ mõd⁹ sit ppetuus añ oẽm finituꝫ fuit alius. sil'r ꝓbareẽ ꝙ post oẽm motuꝫ erit ali⁹ mot⁹

Z^a ꝓpõ a cedẽs ad mẽtẽ p̄hi ĩ quolꝫ motu ẽ dare p̄mã ptem quo ad iceptionẽ sed nõ quo ad desitionẽ. si^r est dare ulti mã quo ad desitionẽ sed non q̃ ad icepti oneꝫ. sc^r ex descriptionib⁹ positis. ꝛ pꝫ ꝑ dicta supꝛa 3^m ĩ nõbili 2°. q̄ne tertia. de termĩs ꝯtiruoꝝ ꝛ motus. Tertia ꝓpõ ante oẽm motuꝫ alicui⁹ coꝛpis puta hois ẽ ali⁹ mot⁹ eiusdẽ coꝛpis q̄^m ad desitionẽ qꝛ dato quoꝯqꝫ motu hois ille est diuisi bilis ꝛ ante desitionem tocius desinit e⁹ medietas que ẽ motus. Quarta ꝓpõ non opoꝛtet econtra. scilicet ꝙ ante oẽm motum soꝛ. sit alius motus soꝛ. q̄^m ad in ceptionem. patet. quia capto toto tẽpoꝛe in quo soꝛ. moueba. ꝛ motu eiusdeꝫ qui incipit esse in pꝛimo instanti illius ante il lum nullus est motus soꝛ. q̄tum ad incep tionem. quia nullus motus soꝛ. ante icep tionem illius incipit Quinta ꝓpositio ꝙ post omnem motum soꝛ. erit alius mo tus soꝛ. q̄tum ad inceptionem sed ñ erit post omnem alius motus soꝛ. q̄tuꝫ ad de sitionem. patet sicut due pꝛecedentes. qꝛ dato quocunqꝫ motu soꝛ. ipse est diuisibi lis. ꝛ post inceptionem ip̄sius incipit eius medietas ergo pꝛima pars conclusionis uera. ꝛ secunda patet quia capto toto tẽ poꝛe in quo soꝛ. mouetuꝛ post motum de sinentem in instanti terminante illud tem pus nullus motus soꝛ. desinit. Sexta ꝓpositio omne ꝙ mo^r in aliquo to° tem poꝛe prius mouebatur in pꝛiori tempoꝛe quo ad desinitionem. sed non opoꝛtet ꝙ in p̄oꝛi mouebaẽ quo ad inceptionem. pa tet p̄ma ps qꝛ mouebaẽ in p̄a medietate

illi⁹ tépoꝛis que é ꝑoꝛ toto q̃tum ad desi tionem ꝛ 2ᴬ pꝫ qꝛ si foꝛ·moueť p totam hoꝛam ꝛ nõ ante ꝯstat ꝙ non mouebať in ꝑori tpꝛ q̃ᵐ ad iceptioneꝫ q̃ in ista hoꝛa qꝛ nullaꝫ tps i quo mouebať icipit citra iceptioné hui⁹ hoꝛe ꝑmaꝫ ptem huius ꝯ clusiõis uoluit phs·siľr dicať ꝙ oẽ ꝙ mu tur mutatiõe successiua i aliq̃ toto tépoꝛe mutabať i ꝑoꝛi tpꝛ q̃tum ad desitioné·sꝫ nõ oꝫ ꝙ mutabať i ꝑoꝛi q̃tũ ad iceptioné ꝛ declaratur sicut ꝑus· 7ᴬ propositio omne ꝙ mouetur ul' mutať i aliq̃ to⁰ tpꝛ mouebiť ul' mutabiť post in tpꝛ posterio ri q̃ᵐ ad iceptioné sꝫ nẽ oꝫ q̃ᵐ ad desiti oneꝫ·pꝫ qꝛ tps in quo mutať é diuisibile ꝛ p ꝯñs mutabiť in 2ᴬ medietate ipius·ꝛ illa é posterioꝛ toto tpꝛ·q̃ᵐ ad iceptioné siľr pꝫ 2ᴬ·qꝛ post desitioné tépoꝛis totaľ in quo moʳ nõ oꝫ desiné aliqđ tps i quo mouebiť· 8ᴬ ꝑpositio de omni ꝙ mu tatuꝫ est in aliq̃ toto tpꝛ·ueꝝ erat dicere ꝙ ipm moʳ in tpꝛ pꝛioꝛi q̃tum ad desiti oneꝫ sꝫ nõ oꝫ ꝙ de eo ueꝝ erat dr̃e ꝙ ipꝫ moʳ in tpꝛ ꝑoꝛi q̃tum ad iceptioné·patꝫ sicut 5ᴬ·ꝛ hanc uoluit phs· cum dic̃ ꝙ ante oẽ mutatuꝫ eẽ ꝑcedit mutari·uel alꝛ dicať p ꝑpõnem nonaꝫ·ante eẽ tps in q̃ b·moueť é aliud tps i quo·b·é motũ quo ad desitioné·sꝫ nõ oꝫ quo ad iceptionem siľr ante omne tps in q̃·b·é motũ ul' muta tum é aliud tps in q̃·b·moueť quo ad de sitioneꝫ·sꝫ nõ oꝫ quo ad iceptioneꝫ decla ratur totuꝫ sicut ꝯ⁰ qnta 10ᴬ supaddiť ꝙ i omni tpꝛ in quo·b·moʳ est dare tpũs in quo est motum·sꝫ nõ in omni in quo est motũ moʳ ꝑma pars patet qꝛ si moʳ in aliq̃ tpꝛ i medietate illi⁹ é motuꝫ l' i pte eius·pꝫ 2ᴬ pars qꝛ in tpꝛ seq̃nte tps tota le mot⁹ est·b·motũ·ꝛ tamé in eo nõ moʳ· Sed ꝯdicés tu·si h̃ sũt uera tũc añ omne mutari ꝑcedit mutari·g̃ mutari ꝑcessit se ipm·Jté nõ est ante oém motum motus· nec añ omne mutari mutatuꝫ esse·nisi pp infinitã diuisionem ꝯtinui·ꝛ q̃libꝫ pars é añ totum·mõ hoc est fᵐ·g̃ maioꝛ nõ·ꝛ mi noꝛ pꝫ qꝛ lꝫ hoꝛa ꝑma sit pars diei·tñ nõ est ante diem·3⁰ ante mutationé ꝑmaꝫ nul la é alia mutatio·g̃ falsa é positio·ꝯᴬ tꝫ qꝛ est dare ꝑmaꝫ mutationé ut pꝫ in·8·ꝛ añſ patet qꝛ ipsa nõ esset ꝑma· Jté 4⁰ i li nea est dare ꝑmum pũctum·g̃ i motu pᵐ mutatum eẽ ꝯña tenet·qꝛ sicut pũctus ad lineam·ita mutatum eẽ ad motuꝫ·utrũqꝫ enim eoꝝ est termin⁹ pũctus linee·ꝛ muta tum eẽ motus·Ad hoc respõdetur negan do ꝯñam ꝑmam sicut nõ sequiť ante oém ꝑtem ꝯtinui est pars ꝯtinui·g̃ eadem ps é añ se ipam añ oém hominem fuit hõ·igiť idem hõ fuit añ se ipm· Ad 2ᴬᵐ ꝙ ho ra pꝛima est ante istã diem quo ad desiti onem lꝫ non quo ad inceptionem simľr in alijs· Ad 3ᴬᵐ ꝙ quo ad tps nulla é mu tatio ꝑma quõ autem mot⁹ circularis sit mutatio ꝑmo uidebiť in 8⁰· Ad q̃rtaꝫ ꝙ ñ é siľe de pũcto ꝛ đ mutato eẽ nã pũ ct⁹ é teri⁹ liee a q̃ ꝛ ali⁹ fin⁹ ad quẽ linee·ñ aũt est mutatum esse termin⁹ a quo mot⁹ uel saltem nõ opoꝛtet ꝙ sic nõ·n· est ideꝫ momentum ꝛ mutatum esse·qꝛ mutatum esse ꝯnotat mutationem pꝛecessisse et h⁰ ñ cõnotat momentũ ꝛ iõ lꝫ in motu sit da re ꝑmum momentum·s·illud a quo mot⁹ incipit nõ tamen est dare pꝛimum mutaᵐ esse hoc de 3⁰· Quantũ ad q̃rtum sit ꝑ ma ꝑpositio·in motu regulari impossibi le est magnitudinem finitam transiri tpꝛ il finito seu ẽt magitudiné ifitã trãsiri tpꝛe finito·ꝛ hoc nõ pluries reiterando super ipsam eandem magnitudinem·ꝛ itelligen do sic·ꝙ in qualibet parte tempoꝛis infi niti sit aliqua pars motus· patet ꝑma ps ꝯclusionis·qꝛ una 10ᵐᴬ pars magnitudis pertransitur in tpe finito·qꝛ in minoꝛe q̃ tota·ꝛ quelibet alia decima inequali tem poꝛe·ergo tota magnitudo transitur i de cem tempoꝛibus finitis·ergo ꝛc̃·quelibet ꝯña nota est· ꝛ añs ꝑ ꝑma parte iam fuit ꝑba'um·ꝛ etiam alia quelibet pars magi tudis transiretur tempoꝛe infinito·ꝛ mi noꝛ patet per diffinitionem motus regl'a ris ꝑpoꝛtionabiliter ꝑbatur 2ᴬ pars· 2ᴬ ꝑpõ in motu difformi non potest tem pore finito transiri magnitudo infinita pꝫ qꝛ talis magnitudo nec est nec potest esse per dicta in tertio· Tertia ꝑpõ sine mi raculo non potest tempoꝛe infinito transi

magnitudo finita·p3 specificando 9clonē sicut pma fuit specificata·p3 q2 capta de cima magnitudis illo trāsitur in tempore finito·τ eadē3 rōne quelib3 alia decia uel maiori ul'minori·ḡ tota magnitudo trāsit in tpe finito.9ña t3·q2 decem tēpora fini ta·siue eqlia siue inequalia nō 9stituunt tps infinitu3.τ maior p3 sicut pus τ mior appet q2 quo ad potētias nāles n̄ ē potiō rō quare una decima'in ifinito tpe trāsire tur q̄ quecūq3 alia· 4ª ppō per potē tiam supnālem magitudo finita pōt trāsiri in infinito tpe·p3 supposito q pma causa in infini^m pōt retardare motū·q p3 quia hoc nō implicat·tūc ponat q mobile mo ueatur sup magnitudine3 pedalem sic q in pte pportionali pma eius moueat ali qua uelocitate·s·eā trāseūdo in die nāli τ sup secunda pte pportionali pcise moue atur in duplo tardi^9 τ sic in infi^m·maife stu3 ē q hoc corp^9 nunq̄ attinget t'minū magnitudis eo q fm casum fm quālib3 partē pportionale3 moueē uno die·quia 2^{am} trāsit in duplo tardi^9·ḡ cū ad pma3 sit sub dupla in equali tpe ea3 trāsit sicut po^{am} τ sic de alijs hec de q̄rto principali phs enim 9rium hui^9 9clonis dicens lo quebat̄ excluso miraculo· Tertio ē no tandū q phūs recitat rōnes zenonis qb^9 pbat motū locale3 rectum nō esse·prima erat q2 si aliquid poss3 moueri local'r rec te sequeret̄ q i tpe finito trāsirent̄ ifinita 9ñs uidet̄ ipossibile·τ 9ña tenet·q2 in tē pore finito trāsiret̄ aliqd spaciū τ qdlib3 tale 9tinet infinitas ptes ergo τc· Zª uo cata achiles fuit q2 sequeret̄ q equ^9 ue lociter mot^9 nō poss3 attingere muscam tarde motā simul añ ipam p pedale icipi ente3 moueri·pbo 9^9nem q2 equus tale pedale nō trāsiret subito s3 in tpe q̄ musca nō geuit ḡ cū equ^9 trāsiuerit pedale mus ca aliqual'r erit ante ad huc·τ illd ēt equ^9 trāsibit in tpe·ergo musca ad huc erit añ τ sic sp·ḡ nūq̄ attinget muscam· 3ª q mouet̄ motu recto 9tinue nō mo^r·ḡ nihil mouet̄ motu recto 9ña nō est·p^r assūptū q2 q mouet̄ recte·i quolib3 nūc·ē in loco sibi equali τ nō hēmus de tpe nisi nc·ergo

9tinue ē in loco sibi equali·q̄ s3 q̄ ē i loco sibi eqli nō mouet̄ recte q2 habet se sim^r ad spaciū·ḡ 9tinue nō mouet̄· 4ª sequit̄ q idem tps esset duplu3 ad se ipsum·9ñs implicat·pbatur 9sequentia·q2 ponatur q·a·τ·b·eql'r moueantur τ·a·moueat̄ in spacio quiescēte·τ·b·in spatio equali ue locitate 9tra moto.sicut ipsum mouetur tūc in quo tēpore a.trāsit ad spacium b. trāsit duplu3 q2 motu pprio trāsit tantū sicut·a.τ motu spacij in 9trarium etiā trā sit tātum sic·a·ergo·b·trāsit duplū i tpe i quo a·trāsit sub duplum·s3·a·mouet̄ eq̄ uelociter sicut·b·ḡ tempus in quo·b·du plum trāsit ad spatiū ipsius·a·ē duplū ad tēpus i quo·a·trāsit suū ḡ τc·p3ª penultia q2 spatiu3 duplu3 ab·b·eq̄ uelo^r moto trā situr in duplo tpe· Has rōnes p hs sol uit pma3 dicēdo q tēpore finito bn̄ pōt trāsi ri magnitudo ifinita i diuisione τ infinite ptes magnitudinis·q2 etiam qdlibet tps est sic infinitum i diuisione s3 q magnitu do infinita in extēsione sic trāseat̄ hoc est pure ipossibile· Ad 2^{am} q equus transe undo spatium pportionaliter p tres ppō tionales sicut musca añ cū mouetur nun q̄ muscā attigeret sicut ēt transeūdo spa cium p ptes pportiōales nunq̄ aliqd spa cium pertransiret·sed transeundo spa tiū in partibus equalibus tēporis equa lia trāseūdo spacia τ n̄ fm ptes pportiōales sic stati ipa3 attigit· Ad 3^{am} negādo añs· τ ad pbationem negādo illud q mouet̄ eē 9tinue in loco sibi equali τ ad pbatio nem dicitur·quod l3 in nunc nō moueat̄ tā 9tinue mouetur in tempore·q2 9tinue est in loco maiori q̄ est ipsum τ falsum ē q nihil habemus de tēpore nisi nunc Sed dictu3 p hi ē intelligendū sic q nihil tēporis ē totum simul adequate nisi nūc tamen bn̄ est tempus pñs τ pars eius di uisibilis exñs in quo mobilis mouetur· Ad quartam q nō sequitur primum con sequens·τ ad probationem dicitur q eq̄ uelociter motū nō transit dup^m spa^m ad al terum nisi in duplo tempore ceteris pari bus qualiter non est hic quia unum mo uetur super spacium quiescens τ alid su

pra spacium contra motum. Zº pbat zeno q non est mutató fm contradictóez qz q mutatur nō debet esse in altero mō necesse est omne quod mutatur esse in altero contradictoriorum. eo qđ nihil est medium inter contradictoria. Soluit phs q bene mutatur aliquid fm contradictionem. ⁊ cum dr q illud qđ mutatur ⁊c. dr. q hoc ē uer de mutatiōe successiua q̄ distinguit a suis termis sz nō. oz q ita sit i mutatiōe istātanea qualis ē inter cōtradictoria. dic igit q nō ē mutatō successiua iter rem eē albā ⁊ eā nō esse albā eo q semp est alba. uł nō alba. sz bn̄ ē mutaº talis iter rez fm toᵐ eē albā. ⁊ nihil eius eē albaz. 3º probat q nō sit mutaº localis circularis qz qđ mutatur local'r dz trāsire de loco ad locū. mō qđ moʳ circularit tātoᵐ q̄ ptes ɔtinue manēt i eodē loco. Soluit pmo q ptes ɔtinue mutāt locum lz nō ppe dēm tn̄ locū cōit dēm. qz ɔtīue sūt i alio ⁊ alio situ respēu rer qescētiū siʳ toᵐ pōt dici ɔtinue mutare locū qz ɔtīue moʳ alia ⁊ alia circulatōe. 4º pbat q nō ē idem motº ptis ⁊ tociº. qz partiu moº distingūt iter se. g cuiuslz ptiū motº distīguit a motu tociº. ɔn̄a tenet qz q̄cūqz sūt eadē uni 3º ⁊ sūt eadez iter se. añs pz quia in spa ps ppe poluz moʳ tarde. ⁊ ps ppe eqnotialē uelociter. 5º pbat q idisibile n̄ pōt p se moueri ⁊ inteʳ de indiuisibili fm q̄titatē bn̄tē sitū in ɔtinuo sic est pūctum idisibile eiz i ptes essentiales sic est celuz fz ɔmētatorē bn̄ p se moʳ. ēt pbat qz soᵐ idiuisibile ɔtingēt p se moueri si tpś ɔponerēt er nūc ⁊ līea ex pūctis. sz h ē iposibile p pus pbata. g ⁊c. maior declaratur qz si pūctuz possz p se moueri. ipm añ motuz essz i loco sibi eq̄li. s. in idisibili. ⁊ imediate i alio loco imediato illi quē imediate cū moʳ itraret. ⁊ sic bēt 2ᵐ q puncta eēnt i linea sibi iuicem pxia. Jtē pus p trāsiret spaciuz sibi eq̄le uł minº q̄ maius ⁊ nō pōt minº. g imediate post pūctuz a q̄ exiuit trāsiret pūctum sibi eq̄lē q ē iter ppoᵐ. Jtē moueri de pūcto ad pūctum aliud imediatuz nō pōt esse. in tp̄e. qz tunc imediate illiº tpis minº trāsiret q̄ pūctuz

q est impossibile. g ipm trāsit i nūc. g nūc in quo icipit moueri ⁊ nc̄ i q̄ pmo moᵐ ē i punctuz imediate sunt in tp̄e pxia. q ē 2ᵐ. cº pbat q nulla mutatio ē perpetua pter moᵐ circularē. pz qz nō gn̄o nec corruptio nec alteraº nec auguº seu dinutio qz talia sunt iter dtermiatos terios puta ɔdictoria uł ɔria. g nō st̄ ifinita. g nec ppetua. nec ēt motº localis rectº. qz ipoł'e ē recte moueri i aliquē terminuz i quem ipoł'e ē esse moᵐ sz ipoł'e ē aligd in ifiniᵐ i recto eē motum. ergo ēt est impossibile i infinitum i rectum moueri. aºʳ patet qz motus nālis non est ad finem impossibiles eo q appetitus nē nō est ad illū ⁊ bºʳ manifesta ē de se. Hic queriť pmo utr idiuisibile possit moueri. 2º utr aliquid possit moueri pter rōnes zenonis. Et 3º utr motº pōt uelocitari in ifiᵐ. aut retardari. Pro pmo nota q duplex pōt ymaginari idiuisibile. pᵐ bn̄s ⁊ determinans sibi certū situz i ɔtinuo ⁊. 2ᵐ n̄. Exᵐ pi ut punctuz. exᵐ secundi ut aīa itellectiua uł angelº. Zº aduerte q phs dicit idiuisibile bn̄ posse moueri p accidens puta ad motuz alteriº cui ipm inexistit ut punctum ad motuz corpis. h eniz cui nō pncipaliter motº attribuit ⁊ moueri sz solum alteriº rōne p acc̄ns moueri dr. Jtē dicit q idiuisibile nō pōt moueri p se. pz quia solum rōne alterius sibi attribuit moueri. his pmissis. sit pma propositio. q indiuisibile nequit generari uel corrumpi generatione uel corruptione successiua. pz. quia oporteret q in parte mutationis ps eius generaretur aut corrumperet q implicat. Zª propositio ipsum non potest augeri aut diminui patz quia sequeretur ipsum habere partes Tertia si eēt punctum ad ymaginationem ipsuz non possz alterari probatur quia illud non posset eē quale. ergo consequentia est nota. ⁊ bet assumptum quia si esset calidum ipsum eēt alicq̄te uirtutis calefactiue. ⁊ cum in linea st̄ infinita puncta linea calida eēt infinite uirtutis calefactiue. Cōfirmat quia punctuz calᵐ eēt alicq̄te resistitiue vtutis ⁊ linea brēt talia ifinita. g illa eēt infinite

uirtutis in resistēdo frigiditati ꝙ ē fm.
Et cōfirmat̄ iteꝝ qꝛ pūctum calidū non
posset calefacē ḡ nequit eē calidum ꝯatꝫ
qꝛ oē calidum pōt calefacē.pr.qꝛ ul' cale
facēt punctuꝫ immediatuꝫ ꝛ h̄ nō qꝛ nō
sſ puncta ꝓxima sibi iuicē.l' calefacēt ad
aliquā distātiam ꝛ hoc ēt nō.qꝛ ad agere
distant̄ regritur magnitudo ut expientia
docet eo ꝙ maioꝛ ignis remoti' calefac
ꝛ minoꝛ.minus remote.ḡ si magitudo to
taliter aufferereť ad nullā distātiaꝫ fieret
alteratio ꝙ ē ꝓpom mō punctuꝫ nullam
magitudinē hꝫ.4a ꝓpō si punctuꝫ eēt ipsꝫ
nō posset moueri localit̄ p se.pr p rōnes
q̄ recitate sunt a pho sup lrā. ēt qꝛ ul' mo
uereť circularit̄ ul' recte.sꝫ nullo mōꝝ go
maioꝛ pꝫ a sufficiēti diuisiōe declarat̄ mi
noꝛ nō circularit̄ qꝛ ille mot' attēdit̄ in
oꝛdine ad cētrū mō pūcti nulluꝫ ē cētruꝫ

Itē n̄ moueret̄ nāl'r circularit̄ eo ꝙ e'
mot' tunc fieret ab itelligētia sibi aꝓpa
ta sic ad oꝛbes celestes nulla aūt ē itelligē
tia aproꝑata pūcto nec uiolēte.qꝛ qd uio
lētaret pūctuꝫ.Sil'r nec recte.qꝛ nō nāl'r
eēt eim graue ul' leue.ꝛ p ꝯn̄s linea ťrea
īfinita puncta hn̄s eēt i īfim grauis.ꝛ lica
ignea i īfim leuis.qꝛ īdibl'e.ꝛ ipm nō diui
deret mediū.ꝛ p ꝯn̄s nulla eēt ei ꝛesistēa
ḡ subito d̄scēderet nō ḡ moueret̄.nec uio
lēte moueret̄ recte qꝛ cui nō pōt ieē mo'
nāl' rect' nec uiolēt'.mō pūcto nō pōt in
eē motus rect' nālis quare ꝛc.Ex his ser
ꝙ punct' nullo modo potest moueri per
se.qnta ꝙ punctus ēt non potest moueri
per accidēs.pꝫ qꝛ non pōt esse patet per
dicta in pmo nōbili.si tn̄ eēt ad ymagina
tioneꝫ possꝫ moueri p accn̄s.ut dic̄ phs
sꝫ ꝯ pūct' potest p se quiescet̄.ḡ moueri pr
an̄s qꝛ pōt per aliqd tps se hr̄e sil'r q̄ ad
situꝫ ei' ſm ptes poꝛes ꝛ posterioꝛes tpis
ḡ rn̄r negādo an̄s ꝛ ad ꝓbationē negan'
ꝯn̄aꝫ nō eniꝫ sufficit hoc ad quiescere.sꝫ oꝫ
addi ꝙ ipm eēt natuꝫ moueri per se sic nō
eēt de puncto qes.eniꝫ est puatio motus
in subō apto nato. ca idiuisibile n̄ hn̄s
positionē i ꝯtinuo hn̄ potest moueri p se
pꝫ de aīa que alterat̄ d ignorātia ad sciaꝫ
seu de una oppīone ad oppositā.ēt catho
lici ita dicūt de motu āgeli. Quātū ad
ſm ponūt ꝓpositiones q̄s ꝯcludūt rōnes
zenonis.pma qcqd per aliquā hoꝛā mor
trāseundo aliqd spatiuꝫ h̄ trāsit īfinitas p
tes.h̄ patet qꝛ duas ꝛ tres ꝛ sic sine statu

2a sigata parte q̄titatis certe q̄tum
cūqꝫ pue uolueris.ipol'e ē in tpꝛ finito in
finitas ptes q̄ta ē ista non coicantes per
trāsiri.patet qꝛ ille ꝯstituerēt magitudinē
īfinitā.ꝛ illud ꝓbat pma rō zenonis.3a ul
tra omnē ptem ꝯtinui est alia pars ꝯtinui
ulterioꝛ pꝫ iductiue.Coꝛrelariū equ' trāse
undo spatiū ꝯtinuū secernēdo ipꝫ ſm par
tes ꝓpoꝛtionales ꝯn̄ sc hn̄tes nūq̄ ipm
pertrāsiret.patet.qꝛ nūq̄ eēt qn ad huc ali
qd ꝯtinui esset ab eo p trāseūdū per ꝯ'n̄
2m coꝛrelariū si equ' ꝓpoꝛtional'r secer
nēdo ꝯtinuū in suas partes.sic musca an̄
ipm moueret̄ sr ꝯtinuum i sequē' muscā
moueť nūq̄ attigēt muscā.pꝫ qꝛ h̄ eēt p
trāsire ꝯtim ſꝫ ptes ꝓpoꝛtōales eo ꝙ ſꝫ p
tes p q̄s musca p̄cedēt equ' discernēt ꝯtim
i suas partes ꝛ sic semper i tpꝛ q̄ equus
pertrāsiret spaciū per qd musca p' p̄ces
sit musca aliqd ultra p̄cessisset ꝛ sic ꝓce
dit rō zenonis nihilomin' equ' trāseūdo
i partib' equalib' tpꝛis eq̄les partes spa
tij cito attigēt muscā.sed dices tu.i q̄ pū
cto. Rn̄ ꝙ oꝫ attēdere ꝓpoꝛtionē ſꝫ
quā equ' mor uelocio' q̄ musca ut si mor
i dup' uelo' tē i ꝯti i q̄ musca pertrāsit tā
tum spatium q̄tum ē spatium per qd an̄
p̄cessit.equus attiget muscā qꝛ i illo tpꝛ
duplum pertrāsiuit ad muscā.sed si in tri
plo tē in q̄ ꝯti musca ē mota per tātū q̄
tum ē medietas pmi spatij equ' attinget
eā qꝛ in illo duplum pertrāsiuit ꝛ sic dein
ceps.4a ꝓpositio oē ꝙ mouet̄ pertrāseun
do aliqd spatium ꝯtinuū ē in loco maioꝛi
q̄ est ipsum.patet per illam tertiam ratio
nē zenonis.unde si aliquo toto tēpoꝛe q̄
tuncumqꝫ paruo eēt in spatio sibi equali
in isto hēret se sil'r ad spatium.ꝛ per ꝯn̄s
non moueť motu locali recto ymo quiesce
ret ab eo.Quita ꝓpositio ꝙ absolute ue
locitas motus nō sumit̄ ex parte q̄titatis
spatij ptransiti.pꝫ p 4am rōnem zenonis.
ꝯstaret motum eē uelocem.ꝛ non eē in ali

quo spatio·ut si deus moueret lapidē fin spa°·s3 a3 si aliqd ex qntitate maioe spacij ptransiti debeat denoiari uelo' moueri· q cetera sint paria· et hec de 2° du° q3 ō alijs rōnibus zenonis p3 ex dictis· Quātum ad tertiū sit pma 9°·ipossle est aliquē motum eē infinitum in uelocitate cathe· pr q3 uel fieret in tp3·et tunc uelotio3 eēt qui fieret fm tantu3 spam in medietate tē po3is· p 9ns p° n fuit ifite,uelox·uel non fieret in tp3 sed in instanti. et tūc n eēt motus·Za 9° p miraculum in infim pōt uelocitari quicunq3 mot'· p3 q3 nō iplicat 9dictoēm q̄cunq3 mō exponaf infim· 3a exponen° infinitū p aliq̄m et n tantum gn mai' graue descendens p mem unifo3r in infim uelor descenderet·p3 q3 aliq̄m et nō tantum gn magis eo q sp in fine uelo'. Co3rm tale graue in infim augebit motum suum sic exponendo p3 p 9clōnē· 4a 9° nāl3 ipossle est aliquē motu3 localē augeri in infitum exponendo infitum aliq̄tum· et q̄tūlibet mai'·p3 q3 mo' celi n pōt magis uelocitari·8° b' et 2° celi· nec ēt in infinitum pōt uelocitari mo' rect'·nō·n·fit uelor nisi pp potentie augumētu3 mouētl aut pp dīnutōe3 resistentie aut pp utrunq3 n° aūt hex mō pōt in infitum uelocitari·nō·n·pōt poa in infitum p nām augeri·nec ēt resistētia in infitum·dinui·et si dicaf q pbs in 4° supponit mediū in infim subtiliari posse·exponaf sic ibi ē exposim

5a ppō illis de motu alterationis q l sūma calefactione in infitu3 intendif calefactio exponendo pa expōne·s3 n fm fa3 expōem.p3 q3 aliq̄tu3 intendef·et n tanm gn magis·g 9at3 p3 asfm q3 pportiona'3 fieret intensio3 calefactio q̄tu3 resistēafieret debilio3· mō n tantū debilitaf fritas siue rea gn magis debilitaf·et 2a ps p3 quatē aliq̄tu3 intenderef calefactio et quātū libet magis itēderef q n uf uex·eo q ol calefactione q̄ ibi fieret est dare aliā calefactionem itēsio3ē ut si fieft gnō sūme calitatis i tp3 in duplo mino3i·tota ista calefactio eēt in duplo uelor q̄ pa·et 2a medietas b' 2a medietate illi'· et ultia b' 4a· ultia 4a illi'·et sic deiceps· qf uf q n q̄m libet magl itēderef eo q n itēderef ultra intēsionē calefactionis b' fe accepte· ca ppō de facto in infim tardus est mo'· p3 q3 q̄m ps celi ē ppingo3 polo tāto tardi' mor·mō in infitum ppinq ē i spera pars polo·g et c·ēt aliq̄ta tarditas et q̄tūl3 maio3 sic pōt deduci ex illis partib' qf et c· 7a ppo°·oē q mor 9 resistēa ifita tarditate mouebaf·p3 q3 n fit mo' nisi ab excessu potentie super resistētiā·mō tal' excess' aut successiue fiebat aut successiue applicabaf mobili g ab infito modico excessu fiebat mo'·g 9° uera·Itē q̄tūcunq3 obtinuit poa sr resistentiā adbuc i duplo mi' obtinuit· g mobile i duplo tardi' mouebaf·qf 9° uera·et añs patet·ex q̄ intendit a n gradu obtensiōis super resistentiā usque ad gradū datū· q3 latitudo obtensionis seu dnij·n acqrif subito·g et c· Sed 9 q3 mo' uiolent' est uelotio3 in pn°. 2° quastat mouens hēre se ad resistentiā mobil' l pportione dupla· et nc n esse applicatum et imediate post hoc eē applicatum· g incipict moueri a pportiōe dupla·ergo 9° falsa·tertio ubi motor est intrinsecus· et sic pbibens remoueaf·pbibens incipiet moueri certa uelocitate· Item descendente mola fab3i si inueniret fabam in uia·illa incipcret moueri tanta uelocitate q̄ta ē uelocitas mole·Ad bas rōes rndef ad pmā q licet motus uiolent' sit uelotio3 uers' pncipium.n tn est uelotio3 simpl'3 in pncipio·et est rō q3 uirtus mouens successiue et graduali er ipmif ei·et per 9ns q̄cunq3 uelocitate moueaf ante i infinitum minōi mouebaf·Ad fm dr q licet.a· sit absolute duplum ad resistentiā·tn ē impossle per nām ipm absolute sic aplicari q incipiat mouere a pportione dupla·applicatio·n· fit successie Ad 3am dr q reō° pbibētl fit successiue et q̄diu tantum āt pl'ipedit q̄ moto3 potest mouere non sit mo' et sic successiue in remotione 9tinue minus impedit fm hoc incipiente moto3e obtinere super totam resistentiam successiue incipit mouere ab infinita tarditate· ascendēdo et itendēdo·Ad 4am dr q faba iaicip moueri ab ifita tarditate i ifim·n· pua est

pportio a qua pmo mo^r. q2 in infinitum parua est superficies et impetus eius que pmo mouent fabam in operatione ad re sistentiam fabe. hec de tertio pncipali. et per ons de toto sexto libri phicorum

Unc circa septimum phi corum i quo phs deteriat de oparatoe motuum du os tractatus otinente i qz pmo phs ondit q no pce dit in infi^m in mouentib9 et motis. in 2° a git de operatione motuu. Est po no^m q phs i pn° septi pbat q oe qd mo^r mo^r ab alio. ad hunc itellectu q nihil mo^r a se ipo p se pmo. et formatr ro sic. oe qd quie scit ad qete alteri9 mo^r ab alio. sed oe qd mo^r qescit ad qete alicui9 alteri9. g maior pz q2 q alicui p se et pmo ouenit n dz ab eo remoueri pp remotoez a qcunqz alio. et minor pz q2 oe qd mo^r est disibile sic pz ex c°. et qesceret ad qete sue ptis. ps aut est alia a suo toto. Sed stati du^r utrz hec ro sit bona. et ur q n. nam supponit falsu g pz ans. q2 supponit q oe disibile qesce ret si aliqua ps ei9 qesceret. et hoc est fal^m q2 staret hoiem moueri qmuis eius digit9 quiesceret. 2° q2 supponit q cuiuslz qd mo^r ps pot qescere. mo hoc est falsuz. pz de celo. 3° q2 fm ea se^r q nihil mo^r p se. et p° pz^a q2 moueri a qcunqz qd mo^r remo ueret pp remotoem ab alio. s. sua pte. 4° si est bona uel est a pori uel a posteriori. Dicendu breuiter q illa ro est bona ad p^m q nihil mo^r a seipo p se. et p° q2 q ab aliq remouet pp remotoem ab alio q no est de ei9 rone n ouenit ei p se et pmo. sz a quocunqz q mo^r. remo^r mouere se ipm p se et pmo pp remotione ab alio q non e de eius rone in qm est mouens. g etc. ma ior est manifesta. et minor pz p roem phi. q2 de eo remo^r mouere seipm p se et pmo pp remotoem mo9 a sua pte q est alia ab eo. et ps illa non est de ei9 rone in qm mo uet. no. n. est de roe mouentis hre ptes i qm est mouens. verutn phs facili9 demo strasset illud. dicendo q oe q mo^r e disi bile. uel g° mo^r ab alio. et het ppo^m. ul a seipo p se et pmo. et si sic tunc que lz ps mo uet qulibet pte. et p ons ipm a qualibet sua pte moueret. et cum ps sit alia a toto. het ppo^m. 2° dicendum est q illa ro est a posteriori. q2 ar^r equiualenter ab effec tu ad cam. q2 uidetur sic tenere moueri a seipo per se et pmo remouetur a toto pp remotoem ab alio. s. a parte q non est de rone eius in qm mouet. g ipm non mouet a seipo p se et pmo. mo aliquid alicui non inee per se et pmo est ca pp quam illud re mouetur ab eo per remotoez ab alio i q tum in his reperitur ca et effectus. Ad pmam obiectonem dr q phs solum uult q oe disibile qesceret sic q amo non mo uetur per se et pmo si aliqua pars eius qe sceret q est uerum q2 q diuisibili compe tit per se. et pmo hoc dbet oibus partib9 eius conuenire. Ad secundam dr q si per potentiam nalem non ois pars que mouetur per se pot quiescere. tn hoc est absolute poe et hoc sufficit. aut dicatur q mobili in rone generali non repugnat qlibet eius partem qescere posse. lz fote in spe alicui mobili repugnat. phs autem loquitur generalr. Ad tertiam dr ne gando onam. q2 lz ab omni q mouet. reo uetur moueri per se. et pmo pp ter remo tionem ab alio. s. a sua pte. tn illa ps est d eius rone in qm mouetur. est. n. de rone p se moti localr circunscriptiue occupado locum. hre ptes et n e sic de mouente i q tum mouet. Ad 4^am dictum e p 2^am oclone. 2° pbat phs q n pcedit in infi^m in mouentib9 et motis. et supponit p° q si in infi^m pcedet sil tpz oia mouerent et mo uerent. az q2 loquit de his q nalr subordi nata sunt qbus sil mouens mouet et mo^r sic pz. 2° supponit q unuz eoz mo^r i tpz finito per aliqd spa^m. uerbi gra. sit. a. unu eoz. ex his pbat oclone. q2 si in infi^m p cederetur se^r q in tpz finito eet mo9 ifit9 oppo^m pbatum e in c°. et tz^a. q2 sil eum. a mo^r oia alia mota mouentur p pmum p missoz. sed. a. mo^r i tpz finito. i^r oia moue tia et mota mouentur in tempore finito. et sunt ifinita p aduersariuz. ergo ifinita mo uentia distincta mouentur in tempor finito

sed talium oium nequit esse mo⁹ finitus· ḡ ꝛ q̄ cauilator diceret ꝙ non est inconue niens distinctorum infinitorum mobiliū motus diuersos eē in tempore finito·ideo phus supponēs ꝙ in omni motu mouēs ꝛ motum sunt simul per indistantiam. ul't ꝙ oia mobilia ꝛ mouentia ꝯtinuantur· ꝛ tunc oia erunt unum mobile·ꝛ hoc uř in ꝯueniens·Et q̄ aliquis diceřt ꝙ Ar·sup ponit ipole·impole·n·uř cor^a mota diuer sar spēꝝ sicut speras celestes ꝯtinuari·ꝯmē tator rñdet ꝙ corporibus motis in tp̄re ꝛ sub gnāli rōne non repugnat ꝯtinuari· Quis forte repugnet sub spāli·mō adhuc phs erat in gnāli inquisitione· ꝛ licuit si bi supponere ea que motui sub gnāli rōe non repugnāt·uerꝝ est ēt ꝙ oia cor^a pñt fi eri unum continuum in genere q̄titatis· sic sunt uirga arida ꝛ uirga uiua· Tertio ꝓbat ꝙ oē mouens est simul cum moto· ꝙ ipm imediate mouet·i·cum eo ꝙ mouet ꝛ non p aliud motum medium·ꝓbat qa ita est in qualibet spē motus·ergo ꝛc· ꝯ^a tenet·añs p3 pmo de motu locali nāli q̄ ille fit a pncipio intrinseco·s·a nā·ꝛ p ꝯñs mouens ꝛ motum sunt simul·Z° ꝓbat d̄ motu uiolento·q̄ oīs motus uiolentus ē aut tractus aut pulsus ꝛ in quolibet ta li mouens est simul cum moto·ergo maiō p3 q̄ oīs motus localis uiolentus uel est congregatiuus·ꝛ sic est quidam tractus· uel segregatiuus·ꝛ sic est pulsus·ēt q̄ ue ctio est quidam tractus ꝛ uertigo est cō positus ex pulsu ꝛ tractu·minor p3· quia pulsus est motus localis quo aliqd aliud pellit a se uel ab alio·nō añt posset ip3 pel lere nisi eēt simul cum eo·tractus añt est motus localis uiolentus quo aliquid ali ud trahit ad se uel ad aliud·ergo o3 ꝙ sit simul cum eo q̄d trahitur Hic interpo nit phs ꝙ sunt quatuor spēs motus loca lis uiolenti·s·pulsio·tractio· uectio· ꝛ uer tigo·tractio ꝛ pulsio sunt iam ante descri pta·uectio est motus quo aliquid moueř p accidens ad motum tractus uel pulsus alterius·sicut si hō duceret in curru uel ī naui·iō dicit phs ꝙ uectio est in trib⁹mo tibus·requiriř·n·motus trahentis uel pe

lentis motus eius·q̄d trahiř uel pelliř·ꝛ motus eius q̄d per accidens ad motū pul si uel tracti mo^r·Uertigo est mot⁹ ꝯposi tus ex tractu ꝛ pulsu ut tractu mole fabri aut trochi pueri·Addit ꝙ pulsionis due sunt spēs·una est impulsio ꝛ est pulsio q̄ motus non deficit ei ꝙ mouetur ut in fa bricatione·ꝛ alia ē expulsio ꝛ est pulsio q̄ mouens deficit ei q̄d mouetur ut in sagi tatione·apponit hos terminos spathesis ꝛ est percussio cum spata textoria ꝯcer cisis·ꝛ est motus textoris contrahentis sua fila·Deinde ꝓbat suam conclusionem in motu alterationis·q̄ solum est altera° ꝓp̄e dicta·fm qualitates sensibiles de 3^a spē·ꝛ in qualibet tali est alterans ultimū simul cum pmo ꝙ ab eo alteratur· ergo maior ꝓbabitur post ꝛ minorem ꝓbat i ductiue·post hoc ꝓbat conclusionem su am in motu augumentationis q̄ cib⁹ au gens approximatur corpori ꝙ augetur·ḡ est simul cum eo·similiter in diminutione pars aufertur que simul erat· ergo in sin gulis gn̄ibus motus mouens est simul cū moto· Quarto ꝓbat ꝙ non est altera° nisi fm qualitates sensibiles de tertia spē qualitatis·nam ad alias qualitates non ē alteratio·ergo ꝯ° uera·ꝯñ nota ē ꝛ añs patet quia ad illa non est per se motus s3 que mutatio per quam acquiruntur fit p modum sequelle ad alios motus ꝛ muta tiones·sed mutationes per quas acquirū tur alie qualitates a qualitatibus sensibi libus·de tertia spē fiunt per modum se quelle ad alias mutationes priores· ergo maior patet q̄ capiendo motum stricte non dicitur esse nisi ad terminum· cuius ꝓductio non acquiritur per modum se quelle ꝛc·minor declaratur inductiue·uñ figura raritas ꝛ densitas que sunt d̄ quar ta spē acquiruntur per mōm sequelle ad alterationes in qualitatibus pmis uel per motus locales·habitus añt corporales p modum sequelle ad alterationes·ut si qs esset infirmus·ideo ꝙ nimis lapsus eēt ad frigiditatem per calefactionem sanaretur ꝛ iō illa sanatō per modū sequelle ess3 ad illas mutatōes pmas· puta ad mutatōem

a nĩa friditate ad calitatem. fit᷑ p3 ĩ bitibus moralib⁹ uel intellectualib⁹. non. n. p mo^m sed magis per sedationem passionũ acqrunt̃ uirtutes morales ꝛ itellectuales ꝛ ħ intelligit cũ dic̃ ꝙ bitus sunt ad aliqd uult dr̃e ꝙ in q̃tuz qualitates signĩt̃ noie bitus sic ꝯnotant quosdã respectus rõne quoꝝ ad eas ꝭm tales respectus ñ est per se motus sed solum per accñs. Hic interponit pħs plurias autoritates. ꝑma ẽ ꝙ uirtus est dispõ pfecti ad optimũ. ꝛ intelligit̃ ꝙ est dispõ pficiens rem ad optimã opatõem ei⁹ circa obũm illi⁹ uirtutis 2ª est ꝙ unũqꝺqz est maxĩe pfectum cũ attingit terium ꝑpe uirtutis. i. cum attingit extre^m gradũ pfectissime uirtutis sibi ꝯuenientis. Tertia est ꝯmentatoris ꝙ uirtus ꝯsistit ĩ ĩdisibili. ꝛ intellige de uirtute morali pfectissĩa. 4ª est ꝙ aĩa in qete ꝛ residentia sciens fit ꝛ prudens. intellige ꝙ aĩa fit sapiẽs ĩ residẽ^a passio^m cõpalium ille. n. ĩpediunt eã a specl'atõe 5ª ꝙ pueri ꝛ infantes neq̃unt adiscere pp uehemẽtiã passionuz ꝛ motuũ q sunt circa ĩpos a nã multũ inclinatos in augumentum. ꝛ ẽt ex huõrib⁹ ĩdigestis derelictis ex mã matris Querit̃ hic ꝑmo. utꝝ oẽ qꝺ mouetur. mo^r ab alio. 2° utꝝ oẽ mouens est sit ꝯ moto. 3° utꝝ possit ẽẽ ꝑcessus ĩ infi^m in mouentibus et motis. 4° utꝝ ꝭm qualitates de ꝑma spẽ qualitatis. uel de 3ª sit per se mo⁹. De ꝑo dicat̃ ꝑmo ꝙ aliqd mouet bñ seipm p accñs. p3 de nauta mouente se in naui p modũ seq̃lle ad mo^m nauis quã mouet. 2° dicat̃ ꝙ aliqd bñ mouet seipz de p se v3 sic ꝙ ipm post deũ est ꝑncipale mouens ꝛ ẽt est ꝑncipale mo^m. p3 p ꝯmentatorẽ 3° celi ꝯmento 3° dicentẽ ꝙ lapis mouet se in q̃tum est grauis. ꝛ mo^r ĩ q̃^m est ĩ poª deorsum. g lapis post deum ẽ ꝑncipale mouens seipm. ꝛ ẽt ipe ẽ ꝑncipale motum. 3° p3 de uoluntate q̃ ut ꝑncipale agẽs ꝑduc̃ in se actuz uolendi. ꝛ est etiam ꝑncipale patiens eiusdẽ actus. 3° dicatur ꝙ nihil mouet seipm p se ꝛ ꝑmo uz. ꝙ ipz sit totale agẽs ꝛ totale patiens r̃spectu illius motus ul' actionis. ꝛ uoco totale agẽs oĩa q̃ ꝯcurrunt. siue ꝑncipal'r siue instr'al ad illã actõem siue mo^m ꝑducenꝺ. ꝛ totale patiens oĩa q̃ ꝯcurrunt ad illum motũ recipiendũ. ꝛ tc̃ põt ꝑbari ꝯ°. ꝑmo qꝛ ĩ oĩ motu de⁹ ꝯcurrit actiue ꝛ nõ passiue. sed dimisso hoc ẽt de ptibus agentib⁹ ꝛ patientib⁹ inductiue declarat̃. qꝛ si uoluntas in se ꝑducit actũ uolendi ꝯcurrit cogni⁹ actiue ꝛ nõ passiue. si intellect⁹ actu intelligendi ꝯcurrit fantasia actiue ꝛ nõ passiue si ꝭ'ius ꝭ'atione ꝯcurrit spẽs ꝭsibilis ꝛ sensibile actiue et nõ passiue si graue mouet se local'r ꝯcurrit mã passiue ꝛ non actiue gñans seu remouens ꝑhibens ꝛ grauitas actiue ꝛ nõ passiue. ꝛ ita gnãl'r est in aliis ꝛ ita intelligit pħs oẽ qꝺ mo^r moueri ab alio. Contra 2^am ꝯcl'onẽ est obiectio. qꝛ idẽ r̃spectu eiusdem ẽẽt in actu ꝛ ĩ poª ꝯñs est ĩpol'e. qꝛ ꝙ respectu alicui⁹ ẽ ĩ actu. hoc h3 illud ꝛ ꝙ respectu alicui⁹ est ĩ poª caret illo. mõ nõ est pol'e idẽ eadeꝫ dispositione carere ꝛ eã hẽre sil' ꝛ semel. ꝑ^r tñ ꝯña qꝛ ꝙ aliquã dispõem facit agit eã ꝭm ꝙ in actu. 3° de aĩa. g h3 eã. ꝙ aũt recipit̃ ꝛ patit̃ ei⁹ ꝑductõem hoc caret ea. patiens. n. patit̃ ꝭ3 ꝙ est in poª. si g idẽ eãdẽ dispõem ꝑducet. o3 ꝙ eã hẽat. ꝛ sic respectu ei⁹ erit in actu ꝛ si eã recipit caret ea. ꝛ sic respectu ei⁹ est in poª. R̃ndet̃ hic ꝙ duplex est gnãns aliqꝺ est uniuocũ ꝛ ẽ ꝙ est eiusdẽ spẽi spãl'issime cũ effectu producto ut calitas cũ calitate. ꝛ aliqꝺ est equocũ. ꝛ est ꝙ nõ est eiusdẽ spẽi spãlissĩe cum effectu ꝑducto ut cum lumẽ gnãt caliditatẽ. s. Tunc p hoc dicat̃ ꝙ nõ oẽ generans gnãt ꝑut est in actu ꝭm talẽ dispositionem qualẽ generat. sed so^m hoc o3 ĩ generatione uniuoca. sed in equoca suffic̃ ꝙ gnãns sit in actu superiori mediante quo uirtual'r põt illum actum inferiorem ĩ se ꝑducere uel in alio. unde ad formam dicitur negando ꝯñam. ꝛ ad ꝑbationem ꝯñe dicitur ꝙ non o3 generans hẽre uel esse ĩ actu tali qualem generat ut dictum est. ħ de ꝑmo. Ad 2^am dubitationem r̃ndet̃ ꝙ sic intelligendo ꝙ omne mouens est simul per indistantiam cum moto ꝙ ipsuz mouet ꝑ° ꝛ non per aliud me^m int̃ mi^m Istã stati induxit pħus in littera. ꝛ talis

sufficit i tali mã· qꝛ ꝯ° posita est ql ꝑnᵐ expi entia notᵐ· sicut hꝯ ꝓpõ oĩs igis est calid⁹ ꝛ talẽ sufficit inductiue declarari sic de B dictũ est in fine posterioꝝ· 2° dr ꝙ nõ oꝫ mouens eẽ sil' ꝯ oĩ moto ab ipo pꝫ qꝛ sol calefacit ista inferioꝛa a qb⁹ distat· Sꝫ cõ tra pmã ꝯclõnẽ sunt dubitatões· pa est ꝺ magnetide q̃ trahit ferrũ distans ꝛ nõ at trahit aerẽ uel stramen inter meᵐ· 2ᵃ ꝺ q̃ dã pisce uocato hoc noĩe toꝛpedo q itrãs rete inducẽ stupoꝛẽ manib⁹ piscatoꝝ ꝛ non agit in rete ꝛ aquã ꝓpingoꝛẽ· 3ᵃ de soꝛtile gẽs q̃ pongendo cereã ymaginẽ pisius no cumentum inferunt hoĩ in auinione ꝯ q̃ nõ sunt in distantis· 4° de astris q̃ cale faciunt ista inferioꝛa ꝛ nõ speras inter me dias celestes· 5° qꝛ q̃dã foꝛti⁹ agunt in di stantia q̃ꝫ in ꝓpinq̃· qr si actio unifoꝛʳ reit tatur aliq̃lis manebit in distans· nᵃ exñte in ꝓpinquũ· pꝫ aᵐ de speculo ꝯcauo ꝙ di stanter a se ignẽ gnãt ꝛ ꝓpe se nõ ita intẽ se calefacit· Rñz ad pmas duas ꝙ tã ma gnetis q̃ꝫ tõpedo uirtutẽ illã multiplicat oꝛbiculariter in meᵐ eis imediatuꝫ· sꝫ ibi nõ oꝫ mouere eo ꝙ subñꝫ nõ est disposiᵐ ut p eũ moueat· nõ· n est rete l' aq̃ stupefac tibil'· sꝫ man⁹ piscatoꝛis· pp qꝺ uirt⁹ tõpe dis piscis nõ in meᵐ sꝫ in manũ piscatõis inducẽ stupoꝛẽ· Sil'r stramẽ nõ hꝫ ꝯuenien tiã specificã cuꝫ magnetide quã hꝫ ferrũ ꝛ obhoc non mouet ad se stramen inr me dium sicut ferrũ· nihilominus sperice ml' tiplicat circa magnetidẽ· ꝙ declarat ꝯʳ signo· qꝛ magnetis iungat aleo cessat attra ctio ferri ꝙ non esset nisi magnetidis uir tus diffusa ab aleo ipedirer diffundi· Ad tertiã ꝙ tales lesiones fiunt a maligis spi ritibus ꝑmittente deo q tunc cum nocẽt sil' sunt p indistantiã cũ eo in ꝙ imediate agunt· Ad q̃rtã ꝙ astra calefaciũt suo lu mine ubi inueniunt mãm calitatis recep tiuã· In spis aũt celestib⁹ non est mã re ceptiua calitatis· ꝛ iõ ibi nõ calefaciunt· nihilomin⁹ ibi introducunt lumen p ꝑus q̃ꝫ in hec inferioꝛa· Ad qntã ꝙ non ꝺ p se aliq̃d ageret foꝛti⁹ in distans q̃ꝫ in ꝓpi quum· eo ꝙ actio in distans nõ fit nisi me diante ꝓpinq̃· de p accñs tñ est hoc bene

pol'e pp accñtalẽ cãm apud distans uirtu tẽ ac uiã magis unientẽ· ut speculum ꝯca uum citra centꝝ suuꝫ magis calefac eo ꝙ ibi ẽ maioꝛ unio radioꝝ reflexoꝝ q̃ꝫ ꝓpe speculum· ꝛ in illo casu dr ꝙ pol'e est acti onẽ unifoꝛʳ reitti· qꝛ si actio total'r cessa ret in ꝓpinquum· ut radi⁹ reflex⁹ ꝓpe spe culum· ẽt total'r cessaret in distans qꝛ non ꝓtenderet ad centrum· ꝛ hoc de 2° ꝑnci pali· Quantum ad 3ᵐ nota ꝙ phs hic solum ꝓbat eẽ statum in mouẽtib⁹ ꝛ mo tis coꝛpoꝛeis· in 2° aũt methaphi· ꝓbat ut'r esse statum in quolibet gñe cãe· 2° ad uerte ꝙ duplicia sunt mouentia coꝛpoꝛa· q̃dam sunt eẽntial'r suboꝛdinata· ꝛ dicunt illa quoꝝ posteri⁹ nullo mõ p nãm põt a gere nisi ꝑoꝛi coagente ut inferiõ spa cele stis respectu supioꝝ· Alia dñtur accñtaʳ oꝛdinata· ꝛ sr illa quoꝝ posterius põt a gere ꝑoꝛi non coagente· uerbi grã· si soꝛ· ꝺ beat agere oꝫ prem soꝛ· egisse· sed non ap paret enꝫ agẽ· foꝛte· n· moꝛtuus est· Tunc est ꝑma ꝓpositio in mouentibus coꝛpo reis accidentaliter suboꝛdinatis loquen do naturaliter est ꝓcessus in infinituꝫ· pa tet qꝛ dato soꝛ· ipe fiebat a patre suo· ꝛ il le a suo ꝛ sic in infinitum· eo ꝙ loquendo nãliter mundus est eternus· Secunda ꝓ positio· in mouentibus coꝛpoꝛeis eẽntial'r suboꝛdinatis non ꝓceditur in infinitum· patet ex 2° methafisice· qꝛ in nullo genr cãe est processus in infinitum· ꝛ patet ex tertio h⁹· eo ꝙ infita coꝛpoꝛa totalia face rent magnitudinem infinitã q̃ non potest esse· ꝛ phs ad hoc facit rationem spãlem· q̃ posita est ꝑus in notabili tertio· ꝛ ideo eã non resummo Pro q̃rto dubio ꝑnci pali nota ꝙ eedem qualitates sunt bene i tertia specie ꝛ in ꝑma sm rationes diuer sas· sunt· n· friditas ꝛ calitas de tertia spẽ in q̃ꝫtum ipoꝛtant p noĩa absoluta· ꝛ sunt de ꝑma specie in q̃ꝫtum sunt acquisita p⁹ natiuitatem rei ꝛ disponunt rem ad suuꝫ bonum uel malum· seu de 2ᵃ in q̃ꝫtum in existunt a natura ꝛ disponunt rem ad pe ius uel ad melius· Secundo est aduer tendum ꝙ in quantum sunt de pꝛima spe cie uel ꝺ secunda non est ad eas p se mo⁹

rō q₃ pp motū factum ñ oȝ numerari ĩ los pe spēi de noīe rei que mor. uerbi grā si soꝛ. calefit ñ oȝ ꝙ pp illā calefactiōem iui cē noīa pme spēi de noīe rei que mor. naȝ si infridat' eēt calefact' eēt in eo sanatio si aūt eēt supcalefact' eēt egrotatio. ⁊ sic eidē mutationi ĩ qm est de pa spē accit ꝙ sit sanatio uel egrotatio. sil'r est de 2a spē ⁊ 4a. sir si eēt cal' moderata eēt sanatio ⁊ si eēt excessiua esset egrotatio. Tertio ad uertat ꝙ motus stricte ɔsueuit dici de p se fm illas dispōes q̄ imediate successiue pueniunt a motoꝛib' fm illas uero dicit mot' esse p accñs q̄ uel fiunt a motoꝛib' p modū seqnelle ad illas dispōes poꝛes l' q̄ fiunt in eti. Tunc dñr ppōnes. pma ꝙ fm aliquā qualitatē q̄ est de pa spē ul' 2a. est bñ p se mo'. p₃. q₃ fm calitatē est p se mo' calefactōis. ⁊ ipa est ō pma spē. g̃ ma ioꝛ p₃ q₃ calefactio est p se fm calitatē. ⁊ minoꝛ p₃ q₃ calitas est dispō ad bonu₃ l' ad malū. sil'r posset pbari de 2a spē. 2a ppō est ꝙ ad qualitates de pa spē 2a uel 4a ñ est p se mot' in qm sunt de ill' spēb' q₃ p 2m pmissoꝝ si aliqua calefactio ē ad sanitatē hoc est p accñs. sil'r si sit ad poam uel ipoan h est p accñs q₃ sic in aliq̄ subō pductio calitatis respectu rei gñande est poa ita respectu alicui' est in poa. sir est ĩ 4a q₃ figure q̄ significant p noīa quarte spēi q̄litatis mutāt p motum localē ptiū ⁊ accit motui locali ꝙ p eu₃ mutēt figur

Sil'r raritas ⁊ densitas calefactiōe₃ ul' frigefactionem sequnt p accñs q₃ nō de necessitate. Sil'r pōt pbari ɔ' p 3m pmis soꝝ. q₃ qualitates de istis spēb' in qm st de eis acqrunt p modū seq̄lle ad alias di spositiones fm quas est mot' ut hit' ex opib' gñant. Sil'r potentie ⁊ ipotentie ex alterationibus pmis subōꝝ pducebant. figure sequnt mot' locales. Tertia p positio fm solas q̄litates de 3a spē in qm sunt de ea est p se mo' alterationis. ser ex 2a ⁊ hoc est ꝙ uoluit phs. Sed ɔ̄ in pa spē qualitatis est ppe ɔ̄rietas. g̃ est ppe ɔ̄rietas mo' ɔñs uf tenere p phm in qn to. 2a q₃ hec est per se sanatio est ad sani tatem ⁊ sanatio est mo'. Tertio q₃ si non

esset fm pmā spēm mo' hoc esset q₃ ter̃i illi' spēi sunt ad aliqd p phum in lr̃a. mō termini scdē spēi ñ st ad aliqd. g̃ p₃ minō p themistiū dicentē ꝙ qditates pdicamen toꝝ sr in permixte. Rñr ad pm ꝙ ɔ̄rietas q̄ reqrit ad mom est hitudo terioꝝ tlis ꝙ de p se pp aliqueȝ mom factū illi ti sunt na ti uerificari de noīe rei q̄ mutat. sic dē₃ ē in 5'. mō' tlis ñ ē in pa spē q̄litatl q₃ l₃ isti ti sunt ɔ̄rij uirt' uitiū. tñ pp nullū mom fa ctu₃ illi ti ō p se nati sunt uariari de noīe rei q̄ mor. nā l₃ ad mo' aliq̄s ser coꝛruptō uirtutl. tñ h est p accñs. eo ꝙ total'r sil'es mo' in essentia pñt stare ɔ uirtute. uerbi grā. ex h ꝙ soꝛ. accipiat aureos. io. de bo nis alic' cōr in eo iustitia ⁊ gnāt iniusti tia. si aūt acciperet eos de ppo aut ignoꝛā tia inuincibili crederet eos esse suos esset actus ex q̄ nec coꝛrūperēt iustitia nec gnā rēt iniustitia. ⁊ tñ essent acceptōes ille cō sil'es in essentia sua. Ad 2m ɔcer ꝙ illa esset de per se uera. s₃ ɔñā ñ u₃. sic ñ ser h est ō p se oīs bō est al' ⁊ album est bō. g̃ h est per se albu₃ est al'. sanatō. n. ñ est per se motus sic album ñ est per se bō. staret. n. mom q est sanatio manē ⁊ ipm ñ esse sana tōem. Ad tertiā dr ꝙ phs ñ uoluit ꝙ illi ti essent uere de predicamento ad aliqd. sed uoluit ꝙ includunt q̄dā respectus p pter q̄s ad eos in qm h' i ñ est per se mo' sic nec in pꝛedicamento ad aliqd. ⁊ h est ō 4'. ⁊ p ɔñs de toto po notabili. 2' est notandu₃ ꝙ in scdo tractatu h' septi phs po pbat ꝙ ad h ꝙ in aliq̄ dispōe sint aliq̄ ɔperabilia. rer ꝙ illa dispō ɔueniat eis uniuoce. p₃ q₃ ɔ accuties equoce dicat ō uoce ⁊ ō stillo ñ ɔperat accuties uocis accutiei stilli. ñ. n. ē uox magis aut mi' seu equal'r accuta cum stillo. 2' pbat ꝙ non sufficit ad hoc ꝙ aliqua in aliqua dispōe ɔparent uniuocatio fm genus. sed rer u niuocatio fm spēm spālissimā. p₃ q₃ ɔ co loꝛ uniuoce dicat de albo ⁊ nigro. tñ nō ɔparantur inuicem in esse coloꝛatum. nō. n. dicimus album magis coloꝛatu₃ nigro nec ɔtra. sed in albedine l' h' i dispōnib' q̄ uniuoce rebus insunt fm spēm spālissi mā res ppe ɔgāt. Ex qb' ifert 3' ꝙ alia'

ñ est ꝯpabilis motui locali nec ēt moꝰ re ctus circulari·qꝛ nō dñr̃ ꝓm eandē spēm specialissimam motꝰ. 4° infert ꝙ moꝰ eq̄les dñr̃ q̄ in eq̄li tpꝛ uel eodē eq̄lia spaᴬ ptrāseunt ꝓm spēm spālissimā eiusdē moꝰ

5° infert ꝙ in gn̄e multe latent equoca tiones·ꝛ iō ꝓm genꝰ nō fit ꝯpatio·ubi adṽ tendū est ꝙ equocatio a casu īpedit eē ge nus·sic pꝫ de h̄ terio canis·sīlr̃ equocatō a ꝯsilio ubi unꝰ ꝯceptꝰ est simplr̃ ꝛ totaʳ diuersus ab alio·sic pꝫ de hoc terio hō·q̄ nō est genꝰ ad hoīem pictū ꝛ hoīem ueꝝ.

3° pōt ꝓbalr̃ substineri ꝙ equocatō si ꝓm diuersos ꝯceptꝰ q̄ꝝ unus est absolutus ꝛ p̄oꝛ et aliꝰ est ille ꝯ ꝯceptu ꝯnotatiuo uirtualr̃ supaddito ñ īpedit eē genꝰ·ut il le terius q̄litas p̄° ipoꝛtat q̄litates de 3ᴬ spē ꝛ absolte·qꝛ ꝯceptu ñ ꝯnotatiō·2° aūt ipoꝛtat·easdē q̄litates ꝯnotandō ab eis aliqd dr̃ eq̄le ut ꝓm p̄mā spēm eē disposi tum·2ᵐ ꝓam eē potens uel ipotēs ꝓm q̄ꝛ tā eē aliqualr̃ se hn̄s in q̄ntitate ꝛ est p̄mꝰ ꝯceptꝰ qī fundamentū respectu ſi· ꝛ sōte ꝙ sic q̄ntitas· p̄mo ipoꝛtat multitudinē ꝛ magnitudinē absoluti·2° ꝯnotando ea eē ꝯmensurabilia· ꝛ hec equocatio ñ īpedit eē genꝰ qꝛ q̄uis sint diuersi ꝯceptꝰ tñ sūt ut unꝰ·ꝛ iō ꝓ uno ꝯputanr̃. Alij dñt ꝙ ph̄s hic ñ uoluit ꝙ genꝰ sit unū equocuꝫ sed soᵐ ꝙ significat rōem coēm diuisibilem in pl'es rōes spālcs· ꝛ iō large uocar̃ equo cum. Sexto infert ꝙ alterationes pn̄t esse eque ueloces si sint ꝓm candē spēꝫ q̄ litatis spālissimā ꝛ equali tpꝛ eq̄lr̃ acq̄rāt de illa qualitate tā intensiue q̄ extensiue

7° infert ꝙ gn̄ones dñr̃ equales q̄bus equali tpꝛ idē indiuisibile gn̄ar̃·i· q̄bꝰ equa li tpꝛ uel eodē tpꝛ idē in spē spālissima ge nerar̃ 8° infert de ꝯpatione motuum i oꝛdine ad mouentia ꝛ ponit ꝯclōnem rea les·p̄ma si aliq̄ uirtꝰ mouet aliq̄ꝺ mobi'e p aliq̄ꝺ spaᵐ in aliq̄ tpꝛ· eadē uel equalis ṽtꝰ mouebit medietatē illiꝰ mobil' p dupᵐ spatiū i eodē tpꝛ·pꝫ qꝛ medietatē mouet a ꝓpoꝛtione i duplo maioꝛi·ꝛ p ꝯn̄s in duᵒ uelotius. 2ᴬ regula si aliqua uirtꝰ mo uet aliq̄ꝺ mobile p aliq̄ꝺ spaᵐ in aliq̄ tpꝛ eadē uel equalis uirtꝰ mouebit medietatē illius mobilis p idē spaᵐ in dimidio tpꝛ Tertia si aliqua uirtꝰ mouet aliq̄ꝺ mobi le p aliq̄ꝺ spaᵐ in aliq̄ tpꝛ eadē uel equal' mouebit idē mobile p dimidiū spaᵐ in di midio tpꝛ 4ᴬ regula si aliqua uirtꝰ mo uet aliq̄ꝺ mobile p aliq̄ꝺ spaᵐ in aliq̄ tpꝛ medietas uirtutis mouebit medietatem illius mobilis p idē spaᵐ in eode tpꝛ·eo ꝙ ur̃ manere sēp eadē ꝓpoꝛ°. 5ᴬ si aliqua uirtꝰ mouet aliq̄ꝺ mobile p aliq̄ꝺ spaciū in aliq̄ tpꝛ·ñ oꝫ eādē uirtutē duplū mobi le mouere p dimidiū spaᵐ i eodē tpꝛ'ymo nec mouere aliq̄°. Sexta si aliqua uir tus mouet aliq̄ꝺ mobile p aliq̄ꝺ spaᵐ i a liq̄ tpꝛ nō est necesse medietatē illiꝰ uirtu tis mouere idē mobile in eodē tpꝛ p medi etatē spacij. Patent iste due qꝛ foꝛte mo bile duplicatū eēt maioꝛis āt equalis uir tutis in resistenᵒ sic motoꝛ in mouendo·ꝛ tē ñ moueret. ꝛ foꝛte mobile est maioꝛis uirtutis i resistenᵒ q̄ medietas uirtutis mo uentis est i mouendo· ut si 4°ʳ mouerēt 3ᴬ nō ꝓpter hoc mouebunt sex nec ēt duo mouebūt 4°ʳ 7ᴬ regula si aliqua uirtꝰ moueret aliq̄ꝺ mobile p aliq̄ꝺ spaᵐ i aliq̄ tpꝛ ꝛ alia alteꝝ eadē l' equali uelocitate· aggregatū ex uirtutibꝰ mobilibꝰ mouebit aggregatum ex illis mobilibꝰ eadē uelo citate·ꝛ dic ph̄s ꝙ he regule sunt uere tā i motu augumentationis q̄ alterationis· sic i motu locali. Hic q̄rit p̄°·utrum i eq uocis posset fieri ꝯpatio·2° utꝝ ꝯperatio est ꝓm aliquā ꝓpoꝛtionē·3° utꝝ quelibet res sit alterius ꝯperabilis i perfectione· 4° utꝝ oīs motus oī motui sit ꝯparabil'· 5° utꝝ uelocitas motus seq̄r̃ poᴬᵐ motōis l' poᴬᵐ moti uel excessum potentie mouē tis seu aliq̄ꝺ hꝰi·Sexto utꝝ omēs regule ph̄i iā dēe sint bone. Pro p̄o istoꝝ nota ꝙ ꝯparatio est duaꝝ reꝝ uel unius ut du aꝝ in aliq̄ tertio collatio ꝓm equale uel ie quale·Ex quo seʳ ad ꝯperationem tria re quiri·s·duo q̄ ꝯperanr̃ ꝛ 3ᵐ in quo com perantur. Et si dicatur ꝙ etiam reʳ ani ma comperans ꝛ conceptus quibus com parat·2° ꝙ idem potest ꝯpari sibi ipsi·ꝛ sic ñ requirunt duo·Tertio qꝛ plura non uidenr̃ ꝯpari i aliq̄ uno eo q̄ꝺ nihil unū ē

in plib⁹ q̄rto q₃ q̄ñ₃ pl'a plurib⁹ compat̄ ⁊ ñ solum duo inuicē Quito ꝙ ēt pe̅s duratione aut simltatione comparant̄ res ꝗ ñ solum eq̄le uel ineq̄le Ad p̄mum isto rum dr̄ ꝙ lȝ ad actualē comparationē aia regratur tñ non regrit̄ ad comparabilitatem uel ad hoc ꝙ res sint compabiles ul' dicat̄ ꝙ intelligunt̄ illa tria requiri ad ꝯparationē preter ip̄m comparans p̄ncipale ⁊ ii̅tralia ⁊ tunc excludit̄ aia eo ꝙē cō parans p̄ncipale ⁊ concept⁹ q̄bus compat eo ꝙ sunt instralia compantia Ad 2m ꝙ tunc utimur uno ut duobus ut dico ꝙ sor·est nunc albior ꝗ̄ fuit heri Ad 3m ꝙ idē i spē l' in gñe bñ est i diuersis·Ad 4m ꝙ si pl'a pl'ibus ꝯpent̄· hoc est pl'ibus cō pationib⁹· sed uni⁹ ꝯparatōis ñ sunt nisi duo extrēa.s.n.multitudo ex una pte ml' titudini ex alia pte ꝯpetur tenet̄ utraqȝ ut unū·Ad 5m ꝙ in diffitione capit̄ equale ⁊ ineq̄le large ꝑut significat magis uel min⁹ siue in q̄titate siue in q̄litate seu per fectiōe subāli uel accñtali seu ēt induratōne fm p̄us ⁊ posteri⁹·Z⁹ aduerte ꝙ q̄ñ₃ aliqua ꝯpantur imediate in uno ut hō ⁊ equus in albedine q̄ñ₃ imediate i duob⁹ ⁊ mediate in uno ut dicendo ꝙ sor·est ita alb⁹ sic pl'o est niger ecce ꝯpatōem imediate in trib⁹ q₃ in albedine ⁊ nigredine ⁊ mediate in uno q₃ in intensiue· Tertio aduerte ꝙ ad hoc ꝙ aliqua i aliq̄ ꝑpe ꝯparent̄ regrit̄ ꝙ illō suscipiat magis ⁊ minus·seu ꝯpatōem.p₃ q₃ ñ ꝯpat̄ sor· ⁊ pl'o in hoiem eē ul' al' eē·Ex q̄ statim se ꝙ nō in oī dispositione uniuoca aliqb⁹ duobus ⁊ spālissime ꝯueniente illa duo sūt ꝯpabilia·Tunc est p̄a ꝑ pō res ꝯpant̄ in noie cō patiuo uniuoce utriqȝ attributo ut in albo uel ꝯsil'i·p₃ p diffinitiōe₃ ꝯpatōis q₃ si unu₃ equiuoce eis ꝯueniret tunc ñ in uno tertio eēt ꝯpatio· Za ꝑpō min⁹ ꝑpe q̄ñ₃ fit ꝯpatio in p̄dicato analogo·p₃ q₃ dici₃⁹ q̄ñ₃ hoiem pictū esse pulcriorē uiuo· aut solē calidiorem igne ⁊ deū eē meliorē aut pfectōrē hoīe·ꝯstat aūt ꝙ pulcritudo analogice dr̄ de picto ⁊ de uiuo·Sil'r calidō igne ⁊ de sole·ñ.n·dr̄ sol calidō forāl'r sed uirtual'r uel effectiue·eodē mō bonū ⁊ pfe

ctū dñr p̄⁹ de eo ⁊ ꝯñr de aliis· 3a in equiuocis a casu ñ fit ꝯpatio·non·n·dr̄ uox acutiō stilo· 4a ꝑpō in gñe gñalissimo l' in aliq̄ cui⁹ spēs pl'es nate sunt esse in eodē ñ fit ꝯpatio· p₃ q₃ unū ñ dr̄ ꝑpe magl equale ꝗ̄ alteꝝ·nisi tē intelligat̄ ꝙ est magis eq̄le·i·pl'es q̄litates i se hñs·⁊ sic ess₃ ꝯpatio in multitudine ñ in gñe· 5a ꝑpō ñ ēt fit ꝯpatio in gñe subalterno hñte solum sb se unā ꝯrietatē a q̄ nunq̄ subñ₃ ꝺ nudat̄·p₃ q₃ mā ñ dr̄ uno tp̄r plus hēre ꝺ qualitatib⁹ p̄mis ꝗ̄ alio· Sexta ꝑpō· ꝯpatio fit q̄ñ₃ in gñe hñte solū unā ꝯrietatē a q̄ mā pōt denudari· sic dr̄ coiter ꝙ uinum rubeum est magis coloratum ꝗ̄ album· Septima ꝑpō ꝑpissime fit ꝯpatio in nomine ꝯperatiuo uniuoce in specie spālissima·⁊ hoc uoluit ph̄us in ꝓ 7⁹ q̄ñ dic ꝙ ñ fieret ꝯparatio fm gen⁹ꝺ de p̄mo

Pro 2o p̄ncipali p̄o est scieñ ꝙ ꝑpor⁹ est habitudo fm quā aliq̄ dñr eq̄lia ul' minus excedia maiori seu qua mai⁹ excedit min⁹·Z⁹ aduerte ꝙ in gñe sunt sex mōi ꝯparationum inuicē·p̄mus est f₃ habitudinē finitā alicui⁹ spēi ꝑportōis ut ꝯpara⁹ uni⁹ ad aliud pēs·esse duplum uel aliqꝺ tale·⁊ hec ꝯparatio est duplex· q₃ q̄dā ē rōal' ⁊ q̄dā irrōalis· Exm p̄mi ut dupla sexgaltera q̄ immediate sortit̄ nomen ab aliqua spē numeri·Exm 2i ut medietas duple·⁊ iteꝝ hoc diuidit̄ in ꝑportiones irrōnalem scibilē ut p̄⁹ dicta·Alia irrōalis inscibilis ut ꝑpor⁹ triple ad duplā·Z⁹ mod⁹ in habitudine finita duoꝝ ad inuicem ñ fm aliquā speciem ꝑportionis qua ꝯpant̄ entia diuersaꝝ rōum ut angulus rectiline⁹ ad angulum ꝯstitutum ex linea recta ⁊ linea curua· 3⁹ modus reꝝ diuersaꝝ rōum fm habitudinem in infim puaȝ ut angul⁹ rect⁹ cum angulo portionis circuli·ꝯstituto ex dyametro ⁊ semicircunferentia· 4⁹ mod⁹ est reꝝ eiusdem rationis q̄ꝝ una ad ymaginem esset infinita ⁊ alia finita ut linee recte infinite ad pedalē·

5⁹ mod⁹ est reꝝ diuersaꝝ rationum in habitudine infinita sic superficiei mathe· ad lineam uel anguli rctilinei ad āgulum contingentie· Sext⁹ est fm habitudinē

ordis qui nō dr̄ ꝑꝑe finit⁹ aut īfīt⁹ sicut binari⁹ dr̄ ꝑoꝛ trinario ⁊ cā effcu· His ꝑmisse ē ꝯ° rn̄sal' hec ꝙ ꝑm⁹ mōus cōpa tionis solū dr̄ ꝑꝑe ꝑpoꝛtio q͛ ē hītudo finita iſ rei ei⁹ dē rōnis·Et si queraī ī qui b⁹ hec ꝯpatio repiī·Rn̄r ꝙ repiī ī q̄ntita te ꝯtinua ⁊ discreta·⁊ ī pa°nib⁹ q̄ntitatis sic ī āgulis·ī qualitatib⁹ ⁊ eaꝝ ītēsionib⁹ ut dupl⁹ ē angul⁹ angulo·grad⁹ albedis gradui albedis sil'r ī uelocitatib⁹·in tpꝛe in motu ⁊ ceťis hui⁹mōi uerū tn̄ ē quedā dr̄a in numeris ad alia·q͛ ī numeris solu3 ꝑpoꝛtio rōnalis repiī·In alijs aūt oē ge nus ꝑpoꝛtionis siue rōnalis siue irrōnalis est repibile ⁊ illō demonstrare spectat ad alias scias hec de 2° ꝑncipali· Quan^m ad 3^m ē p° notādū ꝙ reꝝ duplex atribuiī pfectio vna eēntialis ⁊ est quam res h3 in oꝛdine entiū ꝯm suā speciē eēntialē ⁊ est ipsamet res·⁊ alia accn̄talis ⁊ ē quā3 h3 p qualitates ipam pficiētes ut hō sciens pfectioꝛ dr̄ nesciēte·Z° aduertēdum est ꝙ pfectio reꝝ ignote·fit in nobis p opatio nes quas facit·⁊ iō ceťis pib⁹ pfecti⁹ est q̄ō pfectioꝛes opatiōes ꝯm suā spē3 ꝑdu cit· Tertio aduertēdū ē ꝙ tres sī mōi dicendi de illo penes q̄ō attēdiī pfectio opō^m ꝑ°ē ꝙ attēdiī pēs accessū ad gra^m summum·s·ꝙ opa° seu res vl'r dr̄ pfectioꝛ que ꝑme pfectionis·s·dei ꝑpigoꝛ ē siľioꝛ· ⁊ uī illā phs uelle ꝑmo celi ⁊ in libello de mōdo·ꝯtra quē ē replica° q͛ si sic se^r ꝙ omnes res ⁊ opationes citra ꝑmum essent eque pfecte·p3 ꝯ^a q͛ omīa equaliī distant a pfectiōe ꝑi eo ꝙ pfectio ꝑmi est īfinita ⁊ omniu3 alioꝝ finita mō a pfectio ne īfinita oīs pfectio finita equalī distat sicut si eēt magnitudo īfinita magnitudo pedalis nō plus ea3 attingēt q̄ pedalis·

Z° quia ⁊ si perfectio ꝑma esset finita nō tn̄ esset sic igiī·a^m p^r·q͛ opoꝛteret ꝙ res ꝑpoꝛtional'r esset alia pfectioꝛ sed ꝙ esset ꝑme ꝑpingoꝛ ut dicit opinio mō ita nō ē·nō·n·ē calitas ꝑpoꝛtiōaliī itēsioꝛ alia ꝯm ꝙ ē ꝑpingoꝛ sūme calitas eni3 ut octo si sūma esset ut decē·ē in duplo ꝑpingoꝛ summe q̄ caliditas ut sex q͛ non distaret nisi per duo ⁊ calitas ut sex per q̄tuoꝛ

⁊ tn̄ nō est ī 2° ītē°^r q̄ calas ut·c·ut no^m est· Rn̄r tenēdo modū istū ꝙ l3 ueꝝ sit oēs opatiōes in īfini^m distare de sūma·tn̄ alique sūt denoīationes simpl'r īpoꝛtātes pfectionem q̄ sūme attribuunī·⁊ ēt reb⁹ depēdentib⁹·ꝙ igiī in plurib⁹ caꝝ eque pfectu3 ē sic aliud qd·hoc pfcius est·⁊ ꝙ ī pautioꝛib⁹ē minus pfectū·uerbi gr̄a ip3 sūmu3 p se est uiuit·⁊ intelligit hō igitur q ꝯuenit cum sūmo ī intelligēdo ē pfectiō q̄ plāta pautioꝛes h̄ns tales denominati ones pfectionū·nō·n·ītelligit·s3 uiuit·⁊ad huc ꝙ in uiuere plus ꝯuenit cū ītelligere pfectius ē q̄ ꝙ minus ꝯuenit ut sentire q̄ uegetare ēt in sentire tanto pfectius quan to ꝑpingus ipi ītelligere· Per hoc ad fōmā argumēti·ne^r ꝯn̄a qua iferī ꝙ oēs res eēnt eque pfecte·⁊ ad ꝑbationē diciī ꝙ q̄uis omnia ī infini^m distāt quo ad di stantia3 lireale ⁊ sic ꝯm hoc nō distent p magis ⁊ minus tn̄ distant plus ⁊ minus in pticipādo plures denoīationes pfecti onis aut in participādo easdem·unu3 per fectius alio participat eas·Ad secundam dr̄ ꝙ nō ītelligit iste mōus ꝙ tota^r ꝯm ꝑ poꝛtione3 illā ꝯm quā magis accedit ad perfectionē ꝑi ē pfecti⁹geometrica ꝑpoꝛ tione s3 magis arismetrica·s·ꝙ in uno gra du plus accedit ī uno gradu ē perfectius ⁊ quod in duob⁹ plus accedit ē in duob⁹ perfecti⁹⁊ sic de alijs ⁊ sic rō nō procedit

Z⁹ modus dicēdi est ꝙ perfectio rei ymagina^r per distātia3 a·nō gradu·ut di cerem⁹ ꝙ h̄ns q̄tuoꝛ gradus calitatis ē ī duplo perfectius so^m duos h̄nte ꝯm eni3 ymaginatione3 mathe^{am} in duplo plus uī a nō gradu distare·S3 impugnaī iste mo dus q͛ penes distantiam a nō gradu oīs distātia finita cuicunq3 distātie finite eēt proprie comperabilis·⁊ nō sunt oīa pro prie ꝯperabilia ideo est 3⁹ modus dicen di ꝙ ·perfectio attendiī penes distātiā a nō gradu in sua latitudine ⁊ sua spetie s3 in alia ⁊ alia spetie est alia ⁊ alia latitu° ēt a^a ⁊ a^a distā^a ꝯ3 i^m mō3 ꝑi duo mōi sunt coloꝛes·4° aduertaī q̄^m suffiē ad pn̄s a liq̄ pn̄t ꝯperari du^r uno mō ꝑpe puta· ꝯ3 eq̄litatē l' certā q̄titate3 excessus unius

sr̄ aliud. ꝯperatio. n. prop̄e dicta est bitu° duaꝝ reꝝ ad iuicē pēs eq̄litatē uł certam ꝓportionē3 excessus. a°° cōpāt aliq̄ duo i ꝓpe. l. pēs iequlitatē nō tn̄ certā ꝓporti onē excess⁹. Quito aduerte ꝙ queda3 res in sua eētia pn̄t intēdi ꝛ remitti alie nō pn̄t. que nō pn̄t sic hō ꝛ asin⁹ uident̄ mihi oīa eē eq̄ pfca eēnalr̄. ꝛō mouēs me ad hoc est q2 si soꝛ. ꝛ plo differrēt pfectio ne eēntiali ita ꝙ un⁹ alio eēt pfectioꝛ tūc eēntialr̄ pl⁹ differret soꝛ. a plo. ꝙ nuō igit̄ eēnalr̄ pl⁹ differret soꝛ. a plone ꝙ a cicero ne supposito ꝙ cicero ess3 similioꝛ sorti ꝙ plato ꝛ tn̄ soꝛ. ꝛ cicero differunt nuero ꝙ spē eēntiali. t3ᵃ q2 oīa que drn̄t pluſꝙ numero drn̄t spē. uel gn̄e gnto metha. nec obstat articul⁹ parisiēsis dicēs ꝙ anima xp̄i nō ē pfectioꝛ ꝙ aīma iude erroꝛ. n. uer us ē q2 i gratuitis ē pfectioꝛ licet nō in eēn tialibus. his p̄missis rn̄det̄ p multas pro pōnes faciles. p̄ma ē oīs forme graduales eiusdē spēi specialissime eēntial' sunt ꝯpa biles i pfectōe iuicem ꝓpe p3 q2 eq̄ intē se sunt eq̄les i pfectiōe ꝛ intēʳ ē pfectior ꝛ in dup° intenʳ in duplo pfectioꝛ ꝛ sic de alijs. 2ᵃ omnes forme eiusdē spēi speci alissime eēntialis n̄ graduales. sūt i eēntia sua equal' pfectionis. p3 p ultimū p̄missoꝝ 3° nō oēs res sūt ꝯpabiles ipfectiōe essen tiali ꝓpe p3 q2 res diuersaꝝ spēꝝ ut hō ꝛ asin⁹ uł albedo ēt nigredo nō ꝯpāt̄ eēa ꝙtitatē excess⁹. 4ᵃ ꝓpō oēs res mūdi sr̄ ꝯpabiles in inuicē in pfectiōe eēntiali ꝓpe uł i ꝓpe. p3 q2 si sint eiusdē spēi ꝓpe cōpant̄ p p̄mas duas ꝓpōnes. ꝛ si sint di uersaꝝ spēꝝ ꝯpāt̄ i ꝓpe ut spēi hūana spēi asinine pfectioꝛ enī3 ē hō asino. Quita ꝓpō. pfectio iduidui spēi supioꝛis i ifiᵐ excedit pfectionē iduidui de spē iferiori p3 q2 pfectio spēi iferioꝛis ꝙtūcūq3 mlti deī nō attingēt spēm supioꝛe3 ut ꝙtūcū q3 asinina perfectio i sua spē multiplica reī ēt si ad ymaginationē posset itendi et remitti nūꝙ attigeret perfectionē huma na3 uel equina3. Sed ꝯ q2 seq uī hō i in finitu3 perfectioꝛ ē asino. ꝙ ē i infiᵐ pfect⁹ eo ꝙ ꝯperatiuū p̄supponit posit iuum. 2° q2 si esset un⁹ asinus ita perfect⁹ sic omēs

asini ille ess3 in ifinitū perfcus q2 aliquas perfectionē finitā data3 ifinities ꝯtinet. ꝙ hō cū eēt tantu3 perfcus sicut ille asinus ēt esset ifinite perfcus. 3° q2 duo asini ui dent̄ duple perfectiōis ad un̄ ipoꝝ. ꝙ in finiti si eēnt. essent i ifinite perfectionis s3 hō omnib⁹ ess3 perfectior. ꝙ hō ess3 i infi nitu3 perfect⁹. 4° ex quo ql3 pars hoīs excedit quālibet parte asini. ꝛ asinū etia3 i perfectione ꝛ hō ifinitas partes illas ꝯ tinet uī ꝙ hō ifinite perfectiōis sit. Ad h̄ ad p̄ᵐ neʳ. ꝯn̄a na3 ibi arʳ s3 gd ad simpʳ na3 esse in infiᵐ perfecti⁹ i° nō est esse per fectu3 nisi i respēu. ꝙ nō u3 ꝯn̄a sic nō seʳ soꝛ. imediate post h̄ ꝯ. i ifiniᵐ itensiorem albedine3 hēbit quā ipsemet ꝙ imediate post hēbit ifinitā albedine3. posito ꝙ soꝛ incipiat dealbari a nigro uersus album est an̄s ueꝝ ꝛ ꝯn̄s fᵐ. Ad 2ᵐ pōt dici ꝙ ꝙuis ess3 un⁹ asinus ita perfect⁹ sicut omnes asini q sr̄ uel pn̄t esse non. tn̄ esset ifinite perfectionis ymo forte ita perfec tus esset un⁹ sicut omnes sil' capti. 2° etiā dr̄ ꝙ ꝙuis una perfectio aᵃᵐ ifinities ex cedit non ꝓpter h̄ o3 eā esse ifinitā cū sūt dr̄saꝝ rationū. Ad 3ᵐ p idem dr̄ ꝙ non sr̄ plures asini perfectiores i sua spetie ꝙ unus. Ad 4ᵐ ꝙ illa ꝯn̄a non u3 i rebus dīsaꝝ rationū. sic ꝙuis ifinitos angulos rectilineos ꝯtineat uirtualr̄ aliq̄s āgulus quoꝝ qlib3 est maior āglo ꝯtigentie non ex h̄ seʳ ꝙ sit i ifinitū magn⁹. eo ꝙ anguli illi non sr̄ eiusde3 rationis. finalr̄ addatur ꝙ i ꝯparatis ꝓpe excedens ꝯponit̄ ex eq̄ li ipi excesso ꝛ parte per quā excedit. ut albedo ut duo respēu albedis ut unū non ita est in ꝯparatione i ꝓpe dēa ut albedis ꝛ nigredis. h̄ ꝯ 3° ꝓ 4°. p̄ncipali aduerta tur. p̄mo q̄ sit diffi° uelocioris. 2° penes qd attendit̄ uelocitas i motis penes spa cia pertn̄sita i eq̄li tp̄e. Tūc ponūt̄ ꝓpōes p̄o oēs mot⁹ locales sr̄ iuice3 ꝯperabiles q̄ꝝ uelocit] attendūt̄ penes lineā. p3 q2 q bus coh̄ tp̄re eq̄les linee pertn̄seūt̄ sr̄ eq̄ ueloces. ꝛ qb⁹ ieq̄les differūt penes uelo cius ꝛ tardi⁹. Corᵐ mo⁹ circularis ꝯpera bilis ē rcō seʳ ex ꝯ°ne. nec mireris. q2 ar chimides demstat lineā rectā eē eq̄le3 cir

cularis ⁊ si cõmentator dicat 𝔠ria q linea curua nõ põt supponi recte·dicaƭ ꝙ illa 𝔠ña nõ.us q circulatio maioris circuli ⁊ minoris circuli nõ pñt supponi ⁊ tñ ꝯpan tur uel dicaƭ ꝙ ꝯ.ᵒʳ uoluit ꝙ uelocit circularis in ꝙᵐ ẽ circulatio nõ ẽ ꝯpabilis motui recto q hui⁹ uelocitas attenditur penes ãgulos ꝺ̃scriptos circa axem ⁊ recti uelocit penes spaᵐ lineale descriptus mõ hec nõ sũt ꝯpabilia sicut nec linea superficiei· Zᵃ ꝓpositio correlaria motus sursũ est ꝯpabilis motui deorsum pȝ per ꝯ.ᵒnes· Tertia ꝯ.ᵒ oẽs alteratiões q̃ sƭ in eadẽ ꝯ̃rietate i spẽ spẽalissima sƭ ꝯpabiles pʳ q illa sũt ꝓpe ꝯpabilia q̃ penes eandẽ distãtiaȝ fiũt·mõ mot⁹ facti ꝭm eadẽ ꝯ̃rietatẽ sũt h⁹i i q̃libȝ·n·ꝯ̃rietate ẽ una distãtia ⁊ equalis ꝙuis un⁹ motus ad unũ illorꝫ ꝯ̃riorꝫ uadat ⁊ alius ab eodẽ recedat 2ᵒ pȝ ꝯ.ᵒ q cum sint tot grad⁹ caliditat in tota latitudie caliditatis·sic frigiditat i tota latitudie fridit ⁊ sic se hñt ꝙ ad ꝯ̃ ꝓditionẽ uni⁹ de una latitudie acgritur unus de alia latitudine ut dictuȝ ẽ in 3ᵒ·si unuȝ calefieret p horam acgrẽdo sex gradus calitat ⁊ aliqd frigefieret p eandem acgrẽdo tot fridit qꝛ nõ diceretƭ ille alteratiões eq̃les·cũ q̃litates acgsite sũt eq̃les ⁊ in eodẽ gñe· Corᵐ mot⁹ dr̃ntes spẽ sũt ꝯpabiles pȝ p ꝯcl'onẽ q calefactio et frigefactio dr̃nt spẽ·ẽt si alligeƭ phũs i ꝯ̃triuȝ dicaƭ ꝙ motus dr̃ntes spẽ q fiunt ꝭȝ latitudies siue spaᵃ icõpabilia ⁊ iꝯmẽsurabilia ut albefac⁹ ⁊ calefactio nõ sƭ ꝯ̃pabiles q oẽs alteratiões q̃ fiunt 2ᵐ dr̃sas ꝯ̃rietates spẽ spãlissima eẽntiali sƭ icõpabiles ꝓpe·pȝ q spatia 2ᵐ q̃·fiũt sƭ i ꝯpabilia q albedo ꝓpe nõ ẽ ꝯpabilis calitati Corᵐ nõ oẽs motus oi motui ẽ ꝯpabilis pȝ ex ꝯclusione· 4ᵃ ꝓpositio·ois augumẽtatio ꝓprie dicta põt compari cuilibȝ augumẽtõi ꝓpe dẽe·pȝ q attẽdũƭ pẽs similia spatia·s·acgsitionẽ magitudis ꝙ·n· maiorẽ acgrit in eodẽ ul in eq̃li tpr uelo⁹ augeƭ·⁊ sic de alijs· Corᵐ staret holeȝ ⁊ plantã equal'r augeri·pȝ p ꝯcl'onẽ· gnta ꝓpõ iꝓrope·s·nõ ad iuicem sȝ ꝯuertibil'r p habitudinẽ mobil'ad motorẽ motus diuersorꝫ generꝫ pñt inuicẽ cõpari·pȝ quia stat motũ localẽ fieri a ꝓportione dupla sicut stat motũ alteratiõis eẽ a tali ꝓportione· Jtẽ possȝ declarari i alijs·stat eniȝ mo⁹ diuersorꝫ generꝫ fieri a diuersis reb⁹ eq̃lib⁹ul' ꝯpabilib⁹ puta a diuersis ꝓpoꝛtionalibus q̃ pñt ꝯpari· Sexta ꝓpõ ꝙ ẽt mot⁹ diuersorꝫ generꝫ pñt ꝯpari ⁊ fieri eq̃ ꝓportional'r·pȝ p ꝯmẽtatorẽ tertio celi dicẽtem ꝙ gñans tãtũ dat de loco ꝙᵐ de forma ·idest de leuitate ul' grauitate ⁊ sic uult ꝙ ꝓportional'r itẽdiƭ mot⁹ deorsum sic intẽdiƭ alteratio iducẽs grauitatẽ ẽt maniᵐẽ ꝙ stat sil'r se hr̃e hãc alteratiõẽ ad aliã alterationem sicut hũc motum localem ad alium motum localem · sed dices uidetur ꝙ oẽs motus sũt ꝓpe ꝯpabiles q oẽs pticipãt uelocitatẽ·ul' g eq̃lẽ ẽt si sic erant eq̃les ·ul'unuȝ maiorẽ ⁊ tũc illud erit uelocius·2ᵒ q oĩs mot⁹ sequiƭ ꝓportionẽ ut uult phs i ꝯ̃ septio mõ ois ꝓportio ẽ alri ꝓportõi cõmensurabilis ul' ꝯpabilis igiƭ ⁊c· Ad pᵐ dr̃ ꝙ uelocitas i motib⁹ diuersorꝫ generꝫ equoce ꝯuenit cuȝ est in diuersis alteratiõib⁹·⁊ iõ nõ cõpanƭ i ea·sȝ solum uniuoce dr̃ de illis q̃rꝫ uelocitas attendiƭ penes silĩa spaᵃ ⁊ talis ꝓprie pñt ꝯpari· Ad 2ᵐ ꝙ est p gnta ꝯclusione ꝯpanƭ eniȝ uñ diuersi motus diuersorꝫ generꝫ corñter i hitudie ad motores sȝ nõ i uelocitate iter se ꝯ̃ de 2ᵒ·p gnto pncipali aduertaƭ ꝙ i uelocitate sƭ duo ꝯsiderandᵃ·s·unuȝ penes ꝙ mensuraƭ·ut spatiuȝ ptransitum scðm id a quo ꝓcedit·s·cã ꝓpter quã est tant⁹ ul' tant⁹ grad⁹ sic eiȝ seqƭ uelocitas suã cãm ut effect⁹ id a q̃ ẽ 2ᵒ sciaƭ ꝙ hec ꝯsecutio itelligendᵃ est proportional'r·unde id uelocitas dr̃ sequi ad cui⁹ duplationem duplaƭ ⁊ ad cuius mediationeȝ mediaƭ ·tertio aduerte ꝙ si dȝ fieri mot⁹ oȝ ꝙ sit excessus motoris sup mobile·i·sit motor uirtutis maioris i mouendo ꝙ mobile i resistendo·pȝ q a proportione equalit uel minoris inequalitat nõ fieret mot⁹· Tunc sit pma propositio ꝙ uelocitas non seqƭ potentiaȝ motoris sic uidelȝ ꝙ ꝓportionalit intenʳ sic uirtus motoris·⁊ remittiƭ sic ꝩtus motoris

pȝ qꝛ non oȝ si motoꝛ uirtus in duplo re mittat motū pcise i duplo remitti ·ergo ꝯ° uera pȝ aña qꝛ motoꝛis uirtꝰ sbdupla ta forte non mouebit·ut si sex moueat·8· uirtus motoꝛis erit ut tria ⁊ constat ꝙ non mouebit 4ᵒʳ per 3ᵐ pmissoꝝ·Cōfir mat dei motoꝛ qui moueat 4ᵒʳ i duplo tardiꝰ q̄ motoꝛ ut sex·uł erit ut tria ⁊ b nō p iaȝ dca uł erit intēsioꝛ ⁊ p ꝯñ ꝙ in dupᵒ tardiꝰ mouȝ ñ ē i duplo mioꝛ] ṽtut] q̄ erit motoꝛ ī duplo uelloꝰ mouēs ⁊ Da betur ꝯ° Secunda ꝓpositio moꝰ uelo xitas nō seqꝛ resistētiā sic ꝙ sit eadē pro poꝛtio uelocitatū q̄lis est ꝓpoꝛtio resistē tiaꝝ·pȝ qꝛ si motoꝛ ut sex moueat q̄tūc duplaȝ resistentiaȝ q̄ eēt in octo nō moue bit in duplo tardius ymo non mouebit· Cōfirmat dcē mobile ꝙ moueat a moto re ut ç·i duplo tardiꝰ q̄ moueē 4ᵒʳ·uel igʳ hec erit ut octo ⁊ hoc nō p 3ᵐ pmisso ruȝ uel erit minꝰ ⁊ si sic tūc nō est eadem ꝓportio resistētiaꝝ ⁊ uelocitatuȝ qꝛ sub duplata est uelocitas ⁊ nō resistētia ē du plata·3ᵃ ꝓpositio ē·uelocitas nō sequituꝛ excessum seu augumētatione excessus po tentie mouētis·sic ꝙ ꝓpoꝛtio uelocitatuȝ sit sic ꝓpoꝛtio excessuuȝ·pȝ qꝛ seʳ ꝙ duo decim ueloċꝰ moueāt deceȝ q̄ duo unuȝ ꝯñ s est fᵐ·qꝛ ꝯ° sūt in duplo foꝛtioꝛa q̄ unuȝ ⁊ nō est sic de duodecim respcu de cem·pȝᵃ de se qꝛ maioꝛ ē excessus duode cim supꝛa decē qꝛ in duobꝰ q̄ duoꝝ supꝛa unū eo ꝙ solū i uno·ꝯ° iᵃ est fłꝛa ꝙ si duo motoꝛ diuisim mouerēt duo mobilia di uisa equali uelocitate ideȝ motoꝛ ꝯiuncti mouerēt eadē mobilia uelocitate maioꝛi cuiꝰ oᵐ dić phūs·⁊ pȝᵃ qꝛ motoꝛ ꝯiuncti maioꝛi excessu excederēt sic pȝ i nūeris ⁊ est expiētia i ꝯriū qꝛ si deceȝ hōibꝰ trahē tibꝰ magnā nauē duo hoies iūgerēt non tātū uelocitat motꝰ sić si uni hōi eque ue loció trahēti unā puaȝ nauem adderetur unꝰ hō tñ excessꝰ duplꝰ adderetur ma ioꝛi naui respectu additi ad minoꝛem na uem sed ꝯ hoc pmo ꝯ pmā drē ꝙ motꝰ seʳ potētiaȝ motoꝛ sicut effectꝰ cām igit ad maioꝛationē cāe augumētabʳ pꝛopor tionalꝛ effectꝰ·ꝯña tenet qꝛ actus notifi

cant potētias nono methaphisice·ꝯ° q̄to potentia ē maioꝛ tāto motus fit uelocioꝛ igʳ·aña pȝ ad fm·ꝯña tȝ·qꝛ tanto ⁊ q̄to denotāt pꝛopoꝛtionē·ꝙ pꝛopoꝛtionaliter sicut augeē potentia uelocitaˢ motꝰ·3° b dicit ꝯmētator ꝯ° celi·idē phūs·8° huiꝰ iteꝝ 7° huiꝰ uult phūs ꝙ si aliq̄ uirtus mouet mobile aliq̄ uelocitate dupla uir tus mouet duplex mobile eadeȝ uelocita te· Deinde ꝯ ꝯᵃᵐ qꝛ q̄to resistentia est minoꝛ tanto uelocitas ē maioꝛ·ꝙ motus seqꝛ resistentiā·pȝ aña ad expientiaȝ·ideȝ phūs 4° huiꝰ uult ꝙ uelocitas ꝓpoꝛʳ au getur sic diminuit resistenᵃ·ideȝ i septio huiꝰ ꝙ motor medietatē mobilis mouet i duplo uelocíꝰ·Idē pmo celi uult ꝙ in duplo grauiꝰ idē motor in duplo tardiꝰ moueat·deiñ arʳ ꝯ tertiā ꝯclōnē qꝛ bȝ di minutionē excessus dinuit uelocitas igit uelocitas motꝰ seqꝛ pꝛopoꝛtionē excessꝰ aña pȝ·qꝛ si in isiᵐ dinuēt excessus·i isiᵐ diminuēt uelocitas·Rñr ad pmaȝ negan do ꝯñaȝ qꝛ nō oȝ eādem esse ꝓpoꝛtioneȝ i effectibꝰ ꝓportioni cāꝝ·sed bñ est eadē ꝓportio effectuū q̄lis ē proportio ꝓpor tiōaliū cāꝝ sʳ suas resistētias i mō cāndi ⁊ sic potētia maioꝛ facit maioꝛē actuȝ·sed nō oȝ ꝙ b sit ꝓpoꝛtiōałꝛ Ad ꝯᵃᵐ dicit ꝙ sili tanto denotat solū augumētationeȝ aña est ueꝝ·⁊ ꝯña non uȝ·si aūt denotat ꝙ fm eādem ꝓpoꝛtionē uelocitas ē maiō ꝯña est bona ⁊ aña ē fᵐ Ad tertiā dicit ꝙ ꝯmētator de isto in diuersis locis iten dit aliter ⁊ ałꝛ ēt iō non oȝ sibi credi·ad pbm in q̄nto ⁊ in 8°·⁊ septio dicat ꝙ in telligit tales regulas fm ꝙ dicet in seq̄n ti q̄one Ad rōnes fcās ꝯ 3ᵃᵐ·ad pmā dr ꝙ si li tanto denotet solaȝ augumētati oneȝ uelocitatis tūc aña ē ueꝝ ⁊ ꝯña non uȝ·minoꝛē eniȝ resistētiā uelꝰ mouet eadē ṽtus actiua·sed nō oȝ ꝙ b sit pꝛopoꝛtiōa liter·sed si li tāto denotaret ꝙ proportōa liter augeē·tunc eēt fłꝛa propō aña·⁊ ꝯña esset bona·ad autoritatē sicut pus· Ad aliā ꝯ tertiā ꝯ°nē dr p idē ꝙ bñ diminui tur uelocitas ad diminutionem excessus sed non proportionałꝛ·4ᵃ propō ueloci tas motuū i pōtentiis nałꝛ agētibꝰ cū resi

stentia sec^r proportõnem potẽtie motor ad resistẽtiã sic uidelicet ꝙ i quãto fit hec proportio maior in tãto fit motus ueloci or probatur aucte philosophi ꝛ ↄmenta toris septimo huius ẽt p ultimã regulã q̃ dic ꝙ si duo motores diuisi moueant aliqua duo mobila aliqua uelocitate idẽ motor ↄiũcti mouebũt eadẽ mobilia con iuncta eadẽ uelocitate que re^a non esset uera nisi ꝑpter hoc qꝛ fuat eadẽ ꝑpor^o 2° qꝛ p tres p̃cedẽtes ↄ^nes amoti sũt tres alij modi ymaginãdi fieri intẽsionẽ uelo citatis iõ nõ ui^r qs ali^a mod^a relinquat q̃ iste S ↄ^nẽ dubitat p̃mo sic qꝛ om nis motor equalis moueret resistẽtiã eq̃ lem eqnalit ꝙ ẽ f^m qs fortius mouet a ꝓ pe q̃ a longe ꝛ pꝫ ↄña quia proportio est eadẽ 2° qs si unuꝫ mediuꝫ aereuꝫ unifor me i densitate cuꝫ alio eẽt in duplo exten sius illo alio oporteret ꝙ idem motor p medium i duplo extẽs^a i duplo uelocius moueret qꝛ ꝑportio medij ad motorem est in duplo maior 3° quia tũc fortes in infi^m uelocit possꝫ ꝓicere lapidẽ ↄña ẽ i possibile ꝛ pꝫ ↄña qꝛ p diminutionẽ lapi dis põt augeri ꝑportio potentie motiue supra resistẽtiã quarto qꝛ potẽtia moto ris ꝛ potẽtia resistẽs frequẽter sũt totalit diuersarũ rationũ ergo ꝑprie nõ cõparãt iuicẽ quinto qꝛ cũ caliditate eadẽ agit qñꝫ forma sbalis ꝛ qñꝫ nõ sicut pꝫ p dicta in 2° g cũ agit cũ forma subãli debẽt uelo^a agere cui^a ↄ̃riuꝫ docet expiẽtia 6° qꝛ ꝓ portio nõ ẽ nisi res ↄpate ꝛ stat tales di minui ꝛ uelocitatẽ augeri ig^r stat ꝑpor tiorẽ fieri minorẽ ꝛ tñ motuꝫ uelocitari nõ igit sequr mo^a ꝑportionẽ. Septio posito ꝙ potentia augeat p aliq̃d totum tps tunc p id nulla maneret ꝑpor^o g nõ manẽt aliq̃ uelocitas pro istis dꝫ attendi ꝙ potẽtia actiua ꝛ resistẽtia pñt ↄpari q̃ druplicit uno mõ in extẽsione tantuꝫ a lio modo in intẽsione tantum. Tertio mõ i utroqꝫ agregãdo sũmã toci^a uirtutis tã in itensione q̃ i extẽsione potẽtie mo uentis ul' ẽt potẽtie resistentis ꝛ his moit ↄpando nõ seqt uelocitas mot^a ꝑportionẽ potẽtie mouẽtis sup resistẽtiã 4° modo pñt ↄpari penes potẽtiã actiuã posse agẽ oib^a ↄputatis q̃ ↄcurrũt ꝛ iuuãt ad agẽ s extẽsiue itẽsiue applicatiue dẽsitate ma terie seu unione uirtutis ꝛ pẽs potẽtiam passiuã posse resistere oibus ↄputatis que iuuant ad resistere ꝛ sic ↄpãdo uelocitas sec^r eorũ ꝑportionem p hoc ad rõnes ad primã ꝙ eadẽ uirt^a agẽs forti^a mouet eã dẽ resistẽtiã a ꝓpe dr̃ ꝙ ẽ qꝛ ẽ me^or appli catio q̃ iuuat ad actionẽ Ad 2^am ꝙ arguit de ↄparatione mediorũ i ꝑportione ꝛ penes talẽ ↄparationẽ ꝑportionũ nõ attẽdit uelo citas ut dẽm est Ad 3^m ꝙ ↄña nõ ualꝫ qꝛ fuata eadẽ potẽtia motoris nõ põt re sistẽtia i ifinitũ minui naliter nõ eniꝫ solũ resistit grauitas lapidis forti ꝓiciẽti sꝫ ẽt grauitas mẽbrorũ impetũ i̊pmentium ꝛ me^m diuidentiũ i ꝓiectione ꝛ sic in dimi tione tantũ lapis põt diminui ꝙ uirtutis motiue s impet^a i̊pressi nõ ẽ sufficiẽter re cepẽs iõ for nõ põt euꝫ qñ mior ẽ freqnt ita remote ꝓijcere sicut qñ ẽ maior Ad 4^m ꝙ ñ oꝫ talia ↄpari ꝓpe sꝫ suffic ꝙ ↄpẽt ↄpõe mathe s u^m i posse agẽ ꝛ aliud i posse rsistere eideꝫ Ad quintũ ꝙ hoc ↄpatio dꝫ attendi penes posse agere uirtutis actiue ultimate ut caliditatis ul' frigiditatis sup posito i fluxu gñali primarũ cãrũ ꝛ iõ non oꝫ ibi nũerari formã sbalem. Ad sextã dr̃ ꝙ supposito ꝙ ita sit tñ cuꝫ res minui tur nõ minuit ꝑpor^o ymo fit maior pro portio q̃uis ꝑportio minuit ipa ñ minui tur in q̃^m ẽ ꝑportio sic si'itudo freqnter diminuit ꝛ tñ mouet eq̃lis si'itudo ul' fit itensior similitudo. Ad septimã ꝙ i ta li cãu non manet eadem ꝑportio unifor mis sed manet eadem difformis q̃ deno minat a ꝑportione media itẽ non manet eadẽ uelocitas uniformis sꝫ difformis cor respondens ẽt suo gradui medio uel alij si ñ sit uniformiter difformis hec de quito pricipali. Quãtũ ad sextũ supponitur ꝙ uelocitas mot^a sequr ꝑportioneꝫ po^e mouẽtis ad resistentiã pꝫ ex p̃cedẽti Tunc ẽ prima ꝑpõ non oꝫ si a moueat b aliqua uelocitate idem a mouere sub dupluꝫ ipi us b i duplo ueloci^a aꝫ qꝛ si ita oporteret etiam necesse eẽt ꝙ si aliquod mouẽs mo

ueret·b·aliq̄ uelocitate ideȝ mouens mo
ueret duplū mobile ad·b·i duplo tardi⁹
ꝯn̄a e ꝯ q̄rtaȝ regulā ꝑhi·et ꝯ expientiam
q: forte resistētia duplicata erit maior in
resistēdo q̄ꝫ po^a motiua i moue^t·ꝓbatur
tn̄ ꝯn̄a·ꝛ sit·d·dupluȝ ad·b·uel·a·pōt mo
uere·d·i duplo tardi⁹ q̄ꝫ mouet·b·ꝛ hēt
ꝓpo^m·ul' nō pōt ꝛ si sic capiat a⁹ motor
g hoc pcise pōt·ꝛ sit·c·tunc·c·mouet·d·
in eodē tp̄e p dimidiuȝ spa^m ad spa^m in q̄
a·mouet·b·ḡ medietatē·d·s·b mouebit in
duplo uelo⁹ p re^am ꝑhi·ḡ·c·mouet·b·per
ideȝ spa^m p q̄d·a·monet ipȝ·ḡ·a·ꝛ·b·sunt
potētie motiue eq̄les·equale enim resisten
tiaȝ eque ueloci^r monēt·ḡ sicut·c·sufficit
mouē·d·ita·a·ꝙ fuit ꝓbādū Cōfirmat
supponēdo ꝙ si aliqua hēant se p ordinē
fm magis ꝛ minus ꝓportio extreoꝝ cō
ponit ex ꝓportiōe iᷓmedioꝝ ꝓbat qnto
ꝛ 7me euclidis ut ꝓpor⁹ triū ad u^m ꝯpo
nit ex ꝓportione triū ad duo ꝛ duoꝝ ad
u^m 2⁹ suppōit ꝙ ꝓportio ꝯposita ex ma
iore ꝛ miore ē minor q̄ꝫ dupla maioris ꝛ
ē maior q̄ꝫ dupla mioris no^m ē in oībus
ut exēplarit propor⁹ sex ad duo ꝛ tripla
ꝛ sic duoꝝ ad unuȝ dupla q^r tripla ē a⁹^r
mō ex his ꝯposita·s·sex ad unuȝ nō est du
pla triple·non enim ꝯtinet duas triplas
sȝ unaȝ triplā ꝛ unā duplā ꝛ eadē ꝓpor⁹
ē maior q̄ꝫ due duple·q: q̄drupla ē dupla
duple ꝛ sexcupla est maior q̄ꝫ quadrupla
tunc p hec pȝ ꝯ⁹ naȝ ponat ꝙ·c·sit medie
tas·b·ꝛ sit proportio q̄drupla ipius·a·ad
b·tunc proportio·a·ad·c·ꝯponit ex i^a du
pla ꝛ ex una q̄drupla p pmuȝ p̄missoꝝ·ḡ
nō erit dupla ad maiorē eaꝝ p 2^m·ḡ cuȝ
motus sequatur proportionē lȝ·a·moue
bit ueloci⁹·c·q̄ꝫ·b tn̄ nō i duplo q: nō est
proportio ei⁹ i duplo maior·ꝛ h ē ꝯ⁹·ubi
gr̄a sit·a·sic·12·ꝛ·b·4^or ꝛ·c·sicut duo·2^a
propō nō oȝ si a·moueat b·aliq̄ uelocitate
ꝙ uirtus duplicata ad·a·moueat ideȝ mo
bile i dup⁹ uelo⁹·ꝛ ē ꝯ re^am ꝑhi·probatur
q: qualis ē proportio ipius·a·ad medieta
teȝ·b·talis est dupli ad·a·ad ipm·b·igitur
si dupluȝ ad·a·mouet·b·in duplo ueloci⁹
q̄ꝫ a·ꝛ ipm a·monebit i duplo uelocius·b
q̄ꝫ to^m·b·cui⁹ ꝯriuȝ dicit p̄cedēs ꝯclusio

assumptuȝ pȝ q: sicut duplū ad·a·se habȝ
ad a·ita se hȝ·b·ad eius medietā·igit per
ꝯmutatam proportionē sicut se hȝ dup^m
a·ad b·ita·a·ad medietateȝ·b·ꝛ pȝ i nume
ris q: sit·a·ut 3^a ꝛ·b·ut unū tunc duplica
ta potentia essȝ ut sex ꝛ h nō moueret in
duplo uelo ci⁹ eo ꝙ pma mouebat a pro
portione tripla ꝛ dup^a a sexcupla ꝛ illa si
est dupla triple cum nō ꝯtineat duas tri
plas ut dictū est·3^a propō regule ꝑhi sūt
uere ubi motor mouet mobile a propor
tione·pȝ de pma ex quo propor⁹ motor
ad mobile est dupla·proportio motor ad
medietateȝ mobilis est in duplo maior·
q: componit ex duobus duplis·mō pro
portio in duplo maior in duplo uelo⁹ mo
uet uerbi gr̄a si quatuor mouent duo ali
q̄ uelocitate i duplo uelo⁹ mouēt u^m·pȝ
q: proportio p^a est dupla ꝛ 2^a est q̄dru
pla q̄drupla aūt est dupla duple similiter
de secunda quia ex quo potentia a ad b ē
dupla dupla uirtus ad a respectu b habe
bit se i proportione quadrupla ut si qua
tuor moueant duo dupla uirtus est ut
octo ꝛ ita mouet a proportione quadru
pla Quarta propositio si a moueat b a
proportione maiore q̄ꝫ dupla medietateȝ
mouebit uelocius sed minus q̄ꝫ in duplo
patet proportio enim ipsius a ad medieta
tem componitur ex una dupla ꝛ una mai
ori q̄ꝫ dupla per primum premissorum i
prima conclusione igitur ipsa non est du
pla ad maiorem per secundum ibideȝ pre
missorum ergo cum proportio a ad b fu
it maior q̄ꝫ dupla proportio a ad medie
tatem b·est maior sed non est in duplo
maior igitur mouebit uelocius sed non i
duplo Quinta propositio si a mouet
b·a proportione minore q̄ꝫ dupla moue
bit medietatem·b·plusquam in duplo ue
locius patet quia proportio a·ad medie
tatē b·erit ꝯposita ex una dupla ꝛ u^a mi
ore q̄ꝫ dupla i^r erit maior q̄ꝫ dupla ad mi
norem illarum·ergo cum a·mouebit·b·a
proportione minore sequitur ꝙ medieta
tem mouebit a ꝓportione plusq̄ꝫ i dup⁹
maiore·ꝛ p ꝯn̄s plusq̄ꝫ in duplo uelo⁹ ꝓ
portionales ꝓpōnes dicant de 2^a regla·

v3 ꝙ si·a·mouet·b·a ꝓportōne maiore ꝙ̄ dup^a·dup^a v̄t^9 mouebit·b·uelo^9·sed mi^9 ꝙ̄ in duplo·si aūt·a·ꝓportōe minore ꝙ̄ du pla ·dupla·uirt^9 mouet idē mobile uelo^9 ꝙ̄ in duplo·⁊ ꝓbenē ꝓpor^r sic ꝑcedentes

Sexta ꝓpō ꝙ si·a·moueat·b·aliq̄ uelo citate·medietas·a·mouebit medietatē·b· eadē uelocitate·rō q2 est eadē ꝓportio· ⁊ hec regula phi est uera·⁊ pōt ulteri^9poni ꝙ si aliq̄ uirt^9mouet aliq̄d mobile aliqua uelocitate·q̄libet ps uirtutis motiue mo uebit ptē mobilis sue denoīatōis eadem uelocitate· ut qua uelocitate·a· mouet·b· medietas medietatē·3^a 3^{am} 4^a 4^{am}·⁊ sic deinceps mouebit·a3 facil'r q2 q̄ est ꝓpor tio·a·ad suā 3^{am} talis est·b· ad 3^{am} ei^9·ig^r p ꝯmutatā ꝓportionē q̄ est·a·ad·b· ē ter tie ad 3^{am}·sil'r ꝓbeē de alijs· igiē cū sit ea dē ꝓportio saluaē eadē uelocitas· ꝓpor^r ꝓbareē ꝙ ps motoris denoīatōnis maio ris ptem mobilis denoīatōis minoris ue loti^9 mouebit ꝙ̄ totū mouens totū mobi le· q2 ꝓportio est maior·ex quo·n·sup ptē sue denoīatōis habet proportionem can dem quam totus motor habet ad totum mobile·⁊ maiorem hēat ꝓportionem su per ptem denominationis minoris· sc^r p positum·⁊ ita ps motoris denominatōis minoris ꝙ̄ data est ps mobilis·aut n̄ mo uebit·aut mouebit tardius eo ꝙ propor^o est minor· Septima ꝓpō·si in uirtu tib^9 motiuis eiusdē spēi a moueat·b·⁊·c· moueat·d·eadē uelocitate·tunc aggrega^m ex·a·c· mouebit aggregatū ex·b·d· eade3 uelocitate·saluaē·n· eadem proportio·si·n nouē mouent tria ⁊ sex duo eadē ueloci tate aggregatum q̄d est·15· mouebit aggr̄ gatum mobilium q̄d est quinq3 eadē ue locitate·q2 ibi est proportio tripla Oc taua·si·a·moueat·b· aliqua uelocitate ⁊·c d·alia uelocitate·aggregatū ex uirtutibus mouebit aggregatum mobiliū uelocitate media·p3 si·a·eēt 4^{or}·⁊ moueret unū·s·b· ⁊ c eēt 4^{or} ⁊ moueret duo aggrega^m erit 8° in mouētib^9 ⁊ l resistentijs erit ut tria mō octo mouet tria uelo^9 ꝙ̄ a proportiōe dupla·q̄· c mouebat d ⁊ minus uelociter ꝙ̄ a proportione quadrupla q̄ a mouebat

b Nona propositio si plures potentie motiue plurib^9 motib^9 ꝯpentur corrñdē ter non o3 ꝙ aggregatum corrñdeat aggr̄ gato in uelocitate p3 q2 posito ꝙ a equ^9 sit ut 4^{or} resistentia ei^9 ut unum Item b eq^9 ut duo ⁊ resistentia ut unum Itē sit c asinus sicut quatuor ⁊ sua resistentia ut unum ⁊ d asinus sicut quatuor ⁊ sua re sistētia ut duo tē p3 ꝙ corrñdēter p^9 eq^9 ⁊ p^9 asin^9 eq̄ uelo^r mouent q2 quis a pro portione q̄drupla sil'r 2^9 eq^9 ⁊ 2^9 asinus q2 quis a proportione dupla non tn̄ opor teret ꝙ eq ꝯiuncti q̄ erunt ut sex sua mo bilia ꝯiuncta q̄ erunt ut duo moueant eq̄ uelo^r sic asini ꝯiuncti q erunt ut octo mo uent sua mobilia ꝯiūcta q̄ erunt ut tria ga maior ē proportio sex ad duo ꝙ̄ octo ad tria ⁊ iō equi ꝯiuncti uelo^9 mouebūt sua mobilia ꝯiuncta ꝙ̄ asini ꝯiuncti sua De cima propō si a moueat b ⁊ b c eade3 ue locitate ⁊ p moueat r ⁊ r s eade3 uelocita te alia tn̄ a pore n̄ o3 ꝙ a p iuncta moue at b r eadem uelocitate qua b r mouent c s a3 q2 si a eēt triginta sex b sex c unu3· ⁊ p quatuor ⁊ r duo ⁊ s unum p3 ꝙ a p ualent quadraginta que mouean t b r iun cta a proportione qntupla ⁊ b r iuncta e runt octo que moueāt c s a proportione quadrupla que non est eade3 pori Un decima propositio regule negatiue Ap3 sunt simpliciter uere patet super litteras· Sed diceres quare Aristotiles ponit re gulas istas si non sint uniuersaliter uere Item n̄ ꝯcurrunt iste regule ad effectu3 Respondetur ad ꝑmum ꝙ forte fuit uici um in translatione ⁊ ꝙ Aristotiles regu las non sic scrip sit Ad secūdum quod nusquam concurrunt ad effectum sed ex hoc non sequitur quin sint utiles pro sci endo in ordine ad quid attenditur motus uelocitas stante ꝙ maneat ydentitas uir tutis motiue ⁊ specialiter ml'm subtiliāt intellectu3·hoc de sexto principali ⁊ per consequens de toto septimo phicorum

Incipit octauus liber phisicorum

Q̄ṅter deo dirigente circa
8ᵐ i q̄ pħus deteriat de p
petuitate mo⁹ ꝛ de ppetui
tate ꝛ imobl'itate p̄i motoꝛ
q i 4ᵒʳ ptes p̄ncipales 4ᵒʳ
tractat⁹ appellatas ꝯsueuit distigui i q̄ꝝ p̄
mo de ppetuitate mo⁹ agit. Jn 2ᵒ de dis
positione entium penes moueri ꝛ quiesce
re ꝛ de imobilitate p̄mi motoꝛis. Jn 3ᵒ qs
ꝛ q̄lis ē p̄mus mo⁹. ꝛ i 4ᵒ de infitate ꝛ in
diuisilitate p̄mi motoꝛis agit. Est primo no
tanᵐ q ph̄s in p̄mo tractatu princiʳ pbat
hāc ꝯ̄ne. si mēt dici ꝯᵒ q sp fuit mo⁹ sic q
nunq̄ icepit eē mo⁹ qn añ ip̄m fuerit aliud
mo⁹ p cui⁹ pbōne suppōit q añ oēȝ moᵐ
est mobile ꝛ motiuū. pȝ qꝛ ille sunt cāe ne
cessarie ad esse mo⁹. sic pȝ p diffinitionem
mo⁹. q mo⁹ est act⁹ mobilis ꝛ motiui. mō
tales nāl'r p̄cedunt ip̄m effectū. ꝛ dic̄ ꝯᵒʳ
q de oī motu fito est suppositio Ap. uēa
loquendo de p̄oritate tp̄is. sed de motu
eterno est uera loquendo de p̄oritate cāe
seu nē. qua p̄missa arguit sic. si est dat p̄ᵐ
moᵐ añ quē nullus alter fuit p suppōem.
añ ip̄m fuerat mobile ꝛ motiuū. uel iʳ añ
ambo fuerunt eterna. ꝛ hoc uī esse fictici
um. qꝛ si motoꝛ ꝛ mobile fuerunt eterna.
ñ posset dari rō. quare motoꝛ in isto nūc
poti⁹ incepisset moᵐ q̄ i q̄libet p̄oꝛi. Jtē
si ab eterno fuerunt. ꝛ tñ ñ fuit añ mo⁹ oȝ
q aliq̄ fuerit cā q̄ ante nō mouit. ꝛ illam
opoꝛtuit remoueri añ istū motū datum q̄
remotio nō potuit eē facta nisi per moᵐ
ḡ añ p̄mū motum fuisset alius p̄or qδ im
plicat. uel aliqδ eoꝝ ante fuit p gñonē. ꝛ
gño non potuisset fuisse sine motu. iʳ iteꝝ
añ p̄mum motum fuisset ali⁹ motus p̄oꝛ.
ꝛ qꝛ foꝛte fidelis r̄nderet q p̄ᵐ pducens
motum erat libeꝝ. ꝛ hoc potuit incipere
motum cum uoluit cum libertate sua. ꝛ
sic non seʳ fuisse alium motum añ p̄ᵐ. re
mouet istam solutionem. ꝛ dicit q quod
q̄dāmō est sil'e in agentibus liber ꝛ nālib⁹
ꝛ qδq̄dāmō dissil'e. Simile ē quo ad hoc q
sicut agens nāle non pducit opposita ni
si pp aliam ꝛ aliā indispōem uel applicati
onē materie ut calidū penetrans fridum
coꝛrūpit ꝛ nō penetrans ꝯfoꝛtat. ita agēs

libeꝝ nunq̄ pducit opposita nisi pp mu
tatōem uolunt. iʳ si p̄m⁹ motoꝛ liber sit
ꝛ post mouere uult. ꝛ añ ñ uult añ p̄mum
moᵐ quem facit p̄cedit mutatio sue uolū
tatis. ꝛ sic iteruȝ ante p̄mum motum erit
alia p̄oꝛ mutatō. qδ confirmatur quando
aliquid dicitur ad aliud aliter q̄ p̄us. est
necesse mutationem p̄cessisse in ip̄o aut i
alio. ꝛ p̄mus motoꝛ cum p̄mo mouet dici
tur ad aliquid aliter. s. ad mobile q̄ p̄us.
iʳ oȝ ei⁹ motuȝ p̄cessisse aliā mutatōeȝ qδ
est idē qδ p̄us. 2ᵒ pbat istā ꝯcl'oneȝ ex
pte tp̄is. qꝛ tp̄s ē eternū. iʳ mo⁹. ꝯña pȝ.
qꝛ tp̄s negt eē sine motu. 4ᵒ h⁹. añs pbat
qꝛ qcqd fit de nouo necc̄e ē ip̄ȝ eē posteri
us eo ꝛ aliqd eē p̄us ip̄o. igitur si tp̄us fit
de nouo aliqd est p̄us tp̄ꝛ. sed p̄us non est
sine tp̄ꝛ. ḡ tp̄s est p̄us seip̄o. maiō pȝ. qꝛ oȝ
q faciens p̄cedat factū. 2ᵒ pbat qꝛ δ rō
ne tp̄is qδ incipit est incepisse a nūc. de
cuius rōne ꝛ q sit finis p̄teriti sicut ē p̄n
cipium futuri. iʳ añ oē tempus finitum da
tum aliud fuit prius. cuius nunc in qᵒ po
sterius incipit fuit terius. 3ᵒ pbat q sp
erit mot⁹ sic q motus nunq̄ desinet quin
post eum erit alius motus. ꝛ pbatur pro
poꝛtioʳ. qꝛ si desinet motus. post ip̄m uel
remanebunt motō ꝛ mobile. ꝛ sic nō erit
cā quare post non mouebunt. Jtem tunc
post illum motum applicaretur impedies
pter quod cessat mouere. uel mutatōne
uoluntatis motoꝛis. ꝛ sic post ultimū mo
tum erit alia mutatio posterioꝛ. q falsum
est. uel aliquod eoꝛum desinet esse. quod
iterum nequit esse sine motu. he rationes
phi aut alie si fierent foꝛtioꝛes catho^am
mentem mouere ñ debent. tē qꝛ sophisti
ce sunt. tū qꝛ ēt foꝛte ad hoc tendunt. ut
mens hūana iudicia dei ac diuine uolun
tatis secreta imensa ꝛ pfunda. s. q̄ qñȝ
motū facit ꝛ ñ añ cū de⁹ sit oīpotens uale
at pscrutari. cui⁹ ꝯᵐ sancta definat eccl'ia
mentis enim humane acies inualida i tā
excellenti luic ñ figit nisi pri⁹ p fidē illu
stret. qd. n. mihi δ aꝝ. rōib⁹āt mēt]
ꝯ fidē ñ ex rōe sȝ auctē eccl'e spu sāto fue
lāte nouit maīfe' pscaȝ. s. diña eētia hūe
mētis sub esset rationibus non esse deum

meum sed creatorem dignaret appellare.

Ad pmã igit earum dr q ante pmum motum fuit motor in sua eternitate.s.de⁹ trin⁹ et unus.nunc et in eternum benedictus qui tunc sue bonitatis participes. cum primo produxit mũdum nos fieri uoluit.fuit et añ mobile non tpr sed nã. nec incepit mobile esse p gñonem. sed per creationem. et sic añ pmum motum fuit alia mutatio por.s.creatio.sed non motus. Ad hoc aũt q dr mutatõez fuisse uoluntatis diuine.ner.sed pa cã ab eterno uoluit motum pducere in illo nunc ymaginario i q ipm pduxit.et sic non mutabatur eius uoluntas.qr qd eternaliter uoluit.non uoluit esse ab eterno.sed p tempore illo pro q pduxit ab eterno uoluit motum esse.put s.ly ab eterno deteriat ly uoluit. sed non uoluit motum esse ab eterno.prout ly ab eterno deteriat ly esse et sic nã est ibi mutatio diuine uoluntatis. Ad hoc qd addiberi pz ad aliquid.oceditur q qr pma cã se hz al'r ad mobile qd mouet q ante.hoc est per mutationem ipius mobilis.qr mobile actu mo⁹. Ad 2ãm rõem de tpr negetur q tps est eternũ.et conceditr o pl'õe q est pductum cum celo.et oceditur q pus eo fuit aliquid non tempore.sed eternitate.s.deus oipotens.qui ei dedit esse cuz ante non eẽt. Ad 2ãm probationem dr q sicut reperitur punctus terminans lineam non tamen terminans aliam ita reperiebatur unum nunc qd erat terminus temporis et inicians ipz futur sed non terminans aliqd pteritum. Tertio phs recitat deffectus alior antiquor.et non est nobis cura nisi de autoritatibus.uñ antiqui dicebant q sempiternorum non est querenda rõ seu cã. Dicit phus q ymo a qr necessarior sic conclusionum demonstrabilium querenda est ratio.sz pncipior nõ est querenda cã.attende q sicut pmorum pncipiorum non assignat rõ in demrãtionis sciis.ita pmi pncipij uoluntatis nõ assignat rõ aut cã uiris catholicis. 4° soluit rõnes antiquor qui uoluerunt pbare q motus incipit esse de quibus non est uis. Hic qrit pmo utr ad sciam nãlẽ p tineat osiderare de pmo motore. 2° utrũ sp fuit motus.et ab eterno.3° utr mo⁹ est etern⁹.4° utr a motore imutabili et eterno possit prouenire actõ noua. Pro pmo pmissor est aduertendũ q ad solã meãm spectat osiðrac õ reb⁹ absol'te.s. osiðrare idẽtitates et diuersitates entiũ.et pp h ut dictũ est.in p°ipa merito uocat sciã ois qr de oib⁹ teris mundi forãt ppões p cã determiabiles qd ñ ouenit scie alteri. Z° ẽ aduertẽdũ q o°r 3° metha. dic q ad phsĩm spectat osiderare de p° motore et de pma cã.vñ subdit q p⁹ motor sit ipol'e qn declaret p sigm nãle sil'r 8° h⁹dic q metha: nullã uiã hz ad demrandũ pm pnm mo⁹nisi accipiat cã a nãli pho.et rephendit Aui dicẽtẽ ad metha.spectare pbare i qlz gñe cãe esse pmã cãm.3° est aduertenm q i oẽs nãles oẽs fundant sup mo⁹ et mutationes az p phm sexto metha. uñ rõnes fundate sup esse uel alias hitudies rer q mo⁹ uel mutatões ñ sunt nãles. Ex his por pa ppõ.q ad methãm ñ spectat pbare aliq eẽ pmã cãz efficientẽ.l'aliq eẽ pmã mãm simpr pr qr pmã cãz eẽ in qlz gñe cẽ ñ pr nisi p mom et mutatõem. g h probare nõ spectat ad metha.oa tz p 3m pmissor. añs pz qr p mom solũ deueniri põt ad pmã cãz et supmã mo⁹ uel effectiue uel subiectiue. nec põt deueniri nisi p rões fitas sup motum ad esse unum pm motorẽ.sic phs fac i isto 8°.qr ñ ser h est pa cã producẽs motum.g est pa cã efficiens simpr.aut si seqt ad methaãm ñ spectat h cogscẽ põt.n.dici q pa cã ñ mouet effectiue producẽdo motũ sed som p mõm finis oseruantis alios motores.sic dixerunt multi.sil'r in pa mã supposito q p motum possit deueniri ad pmuz subũm mo⁹.s. ex q imediate fit motus l'mutatio.ñ ex hoc hẽt pa mã simpr. mlti.n.dixerũt ad h iãm mãm esse opositã ex ptib⁹diuersar rõm.s. ex eẽ et ẽentia. q opio utr sit uã l'fla.ñ põt p rões ex motu sũptas appẽ qqmõ. Za propõ ad solã methaãm spectat i qlibet gñe cãe probat pmam cãm esse.pz qr ñ ad phisicum.igit ad methaphisicum. Z° probatur idẽ oẽs rões fũdate sr cẽ spectãt ad methãm.mõ

probare in quolibet genere cāe primam causam esse fit principaliter per rationes fundatas sr esse·ir a°r p3 p 3m pmissoꝝ·ꝛ b°r p3 q: 9mor pmá cā3 esse i gñe cāe effi cientis eo ꝙ signatis caīs efficientib9 sub ordinatis uel in eis est pma q̄ nō depēdet in esse ab alia·ꝛ bētur ppom·uel depends in eē ab alia·ꝛ sic pcedit in infinitum·ꝛ si sic nulla caꝝ cābit q: posterior nō pōt cā re nisi pma cā causet· mō pma non cāt eo ꝙ in infim nulla est pma. Item posterior ñ pōt esse nec cāre nisi pore imediate su periori ɔcausante·mō nulla est talis·ir de uenitur ad pmā cām. maior p3 p qd nois ꝛ minor p3 q: in infinitis nullus est ord nec pus nec posteri9·quel3 n·cā p ifinitas distat a summa uel a supma sine aliq̄ infe riori uel superiori·g̃ nulla caꝝ est superi or uel inferior nec por nec posterior· sil'r est in alijs gñib9cāe·Corm melius in hoc pposito loquut9 ē Aui·q̄ ɔmentator ser ex ɔclusionibus·qδ ēt p3 rōe·q: hec ppō pma cā ē ul'pbaret a nāli pho p rationes fundatas super mom· ꝛ si sic cum iste teri uus cā non dicat bitudinem ad mom·de9 n·cā por a pho intelligentiaꝝ faꝝ q̄uis eas ñ moueat demfationis mem ꝛ extreA ɔuenirent inuicem· In pponibus p accñs ꝛ ex talib9 non fit demonstratio uel fiēt demonstratio ei9 per rationes non funda tas super mom·ꝛ sic non esset phica·Ter tia ɔcl'o ad phicam spectat pbare pmum motorem esse q: pbationes illi9 sumunt ex motu·ꝛ hoc est de itentione phi·8°b9 sed ɔ q: ho b9dr ꝙ q̄cunq3 mouentia nō mouent ñ ampli9sunt phice ɔsiderationis·mō pmus motor est imobilis.2° q: ad phicā spectat probare pmum motorem esse· ꝛ pmus motor est pma cā·g̃ ad eam spectat probare pmā cām esse· Respondetur ad pmam ꝙ phus per illam autoritatem uult ꝙ quecunque mouent non mota nō amplius sunt considerationis phisice ni si in quantu3 mouent·quiditates·n·taliu3 phisic9 non h3 considerare· Ad 2Am ner ɔña·q: sic sūmendo in sfu ɔposito nō u3 ɔña sic nō ser ad geoAm spectat ɔsiderar uel pbare·ꝙ triangulus h3 tres angulos

equales duob9 rectis ꝛ triangulus est al bus·g̃ ad eum spectat pbare album hē re tres ꝛc· Quantū ad 2m scias ꝙ tri plex est mensura ut satis inuit phs 4°b9 ꝛ magis expsse Boetius 4° de ɔsolatōe· q̄dā successiua ꝛ tpzalis ex utroq3 terio finita sicut duratio reꝝ corruptibiliū mē surat tali mensura·alia est ppetua mensu ra sed successiua sic duratō celi supposi° ꝙ sit ppem sic dic phs·ꝛ 3A est eternitas·s· duratio eterna·sil' tñ tota· ꝛ est difficil' no bis ad ccmphendendū eo ꝙ sēp res cum motu apphendim9·Z° aduerte ꝙ sp uno mō capit put u3 tantū sic ei tpz·Alio mō p ut tātū d3 sic ab eterno·p°° mūd9 ꝛ mo tus eēnt sp q: eēt oī tpz·nō·n·erat tps sin motu·ymo sic stricte nō est aliqδ tps nisi pñs·posset de ui logice ɔcedi ꝙ illδ qδ est p tps pñs est sp q: est oī tpz qδ est·2° mō secus est·3° aduerte ꝙ aliqs pōt yma ginari mom icepisse·cū añ n9 fuisset· uno mō q: ab eterno fuisset motor ꝛ mobile· tñ in tpz de nouo incepisset motor moue alio mō ꝙ in tpre de nouo incepisset esse motor ꝛ mobile·tertio ꝙ motō fuisset ab eterno·sed mobile incepisset eē in tpz ꝛ cū eo motus·l' q̄rto ꝙ mobile fuisset eternū sed nō motor ꝛ ꝙ incepisset mo9 cum in ceptione motoris· ꝛ iste est nimis fatuus· Itē ꝙ quolibet mōꝝ hoꝝ sit semel ince pisset mo9·uel pluries incepisset mo9 iter cisis tpzib9 sic posuit ēpedocles. Quarto aduerte ꝙ q̄ ad expiētias ur sp fuisse mo tum·eo ꝙ nulla expienta a3 p quā posset ɔcludi mom incepisse· tñ sm ueritatē mo tus incepit sic p9 magis dicet· ꝛ sancta fi des hoc ponit. Tunc nālis solas expienti as sequens rñderet ꝙ nunq̄ fuit mo9 qn añ fuisset. pr q: si incepisset hoc maxime fuiss3 aliq̄ mōꝝ pdictoꝝ positoꝝ i tertō pmissoꝝ·sed nullo mōꝝ pōt dici·g̃ maior p3 a sufficienti diuisione· minor declarat inductiue pmo ꝙ nō ho mō· u3 ꝙ motor ꝛ mobile inceperunt esse δ nouo·deiñ q: uel incepisset esse ex aliquo· ꝛ si sic tē mo bile fuit ante·ex quo motor ꝛ mobile ge nerabant si ex nullo h ē ɔ pposita p9i po 2° q: l' motō gñass3 seipz·ꝛ h non iplicat

ꝙ aliqd gñet se ipꝫ gñans eꝫ gñat ẜm qꝺ in actu ꝛ gñale gñatur ẜꝫ ꝙ in poᵃ ad eē/ idem autem non est actu ꝛ in potentia ad eē. Itē gñans añcedit genitū nāl'r. idē aūt ñ pcedit seipm. uel aliqd gñasset motoreꝫ ꝛ mobile. ꝛ si sic seʳ ꝙ idē erat añ. ꝛ sic añ motorē pmum erat ali⁹ motor. Tertio ar guit ɔ.ʳ ꝙ tunc ipoſe moueri moueret. pꝫᵃ. qꝛ oēm motum pcedit poᵃ ad illum motum q̄ poᵃ ñ est nisi mā pexñs uel sal tē aliqd ꝙ ñ pōt esse nisi in mā. ꝛ sic iᵃ mā ñ ē mobilis p aduersarium. qꝛ mobile nō dum esset genitum. ꝛ tñ moueret cum ex ea fieret mobile qʳ ꝛc. 4° si sil' iciperent mobile ꝛ mo⁹ ɔstat ꝙ tale mobile non in ciperet esse nisi p gñonē q̄ esset mo⁹. ꝛ sic ante pᵐ moᵐ fuisset ali⁹ mo⁹. ꝛ si forte di ceret qs ꝙ ista gño ñ eēt mo⁹. adhuc ñ ua leret. qꝛ admi⁹ gñonē pcedēt alteratio q̄ est uere mo⁹. ğ ñ pōt dici 2°° nec p°°. qꝛ si ab eterno fuerunt motor ꝛ mobile. ꝛ tñ i tpr ꝺ nouo icipit motor mouē. l' qeſcē pce dens moᵐ ab eterno fuit nālis uel uiolen ta. ñ uiolenta. qꝛ nullum uiolentum ē ppe tuum. p° celi ꝛ suppoʳ usqꝫ ibi. nec pōt di ci ꝙ fuit nālis. qꝛ tē mo⁹ sequens fuissꝫ ui olent⁹ eo ꝙ remouisset mobile a nāli gete 2° qꝛ tunc nulla esset pportio tpris mo⁹ ad tps getis. ꝛ ita essꝫ deordinatio reruꝫ mundi. aꝫ ɔña. qꝛ ifiniti ad finituꝫ nulla ē pportio. 3° qꝛ uel motor ab eterno nō mo uisset qꝛ ipedit⁹ fuit. ꝛ si sic illud ipedimē tum oportuit remoueri p moᵐ. qʳ añ pᵐ moᵐ fuit alius motus por. ul' qꝛ nō potu it lꝫ ab intrinseco non erat impedimentū ꝛ si sic tunc ipm alterari oportuit. uel qa non uoluit mouere. ꝛ si sic tunc oportuit pcedere mutationem uoluntatis motoris ut fieret uolens cum ante non uoluit. Itē nulla posset assignari cā. pp quā plus uo luit p⁹ q̄ ante. Itē motor optim⁹ fecisset ꝛ uoluisset sp ꝙ ē meli⁹. sp aūt meli⁹ fuissꝫ esse q̄ non esse rex. nec pōt 3°°. s. ꝙ mo⁹ ē eternus ꝛ mobile incepit esse de nouo. qꝛ si sic. seʳ incōueniens pus in p° mēbro idu ctum. qꝛ mobile nō incepisset esse siñ mo tu. ꝛ ita ante pᵐ moᵐ fuisset alius mo⁹. Itē 2° nō icepisset eē nisi ꝺ poᵃ mē ꝛ ita

mā ante fuisset q̄ mobile. 3° qꝛ uel mo tor ante potuit pducere mobile ꝛ motū uel non si non tē erat ipedimentū. ꝙ opō tuit moueri ante mobilis pductōem ꝛ ñ potuit fieri amotio nisi p moᵐ. iʳ iter añ pmū moᵐ fuisset ali⁹ si potuit tē si fuit a gens nāl'r pus fecit. ꝛ sic tunc non incepit pm⁹ motō. si uō fuit agēs uolūtariū ꝙ po tuit si uoluit. seꝫ ꝙ oportuit ante pductō nem mobilis pcedere mutationē uolunta tis motoris, qua fiebat uolens pducē mo bile cū ante ñ uolebat. ꝛ sic seʳ idē ꝙ pus 4° qꝛ qñ mo⁹ incepit mobile ꝛ motor se hēbant sil'r sic pus. ğ si nūc motor mouet mobile ita añ mouebat. si al'r. ğ pcessit aᵃ mutatio. qꝛ qcqd al'r se hꝫ ad aliqd q̄ pus hoc hꝫ se al'r pp aliquā mutatōem. iʳ ante pmā mutatōem fuisset alia mutatio. 5° tps est eternuꝫ. ğ mo⁹. tꝫᵃ. pʳ añs pmo rō ne ɔmentatoris. qꝛ si tps incepisset eē de nouo tunc añ fuisset aliqd pus eo. ꝛ hoc nō est poſe. qꝛ pus ñ fuit sine tempore. eo ꝙ est pars temporis. 2° rōne phi. qꝛ omē tempus finitum incepit a nunc. de cui⁹ rō ne est eē termi pteriti sic pnᵐ futuri. ğ añ oē tps finitū fuit aliud tps. Nec pōt dici 4°°. uꝫ ꝙ mobile fuisset ante ꝛ motor in cepisset eē. oꝫ. n. motorē tunc seipsum ge nerasse uel aliqꝺ gñans fuit ante. ꝛ tē mo tor fuisset ante. ēt ꝯ oēm rōeꝫ mundi ꝙ p us fuisset mobile q̄ motor. nec aliqs phs unq̄ ita dixerit. Zᵃ ppō ẜm eundē cēt ꝙ nunq̄ desinet motus qn post remanebit a lius. pʳ pportionabil'r qꝛ si post remanēt motor ꝛ mobile. non esset rō quare post non remaneret motus ꝛ si mobile desinēt esse hoc esset iteruꝫ per motum. ꝛ sic post ultimum motum moueret iterum alius. Item semper manebit motus. ꝛ pbatur sicut pus. Sed q̄uis conformiter apparē tijs he rōes ꝛ ɔclusiones pcedant. tñ fal se sunt simpliciter. ꝛ iō firmiter tenenda est hec conclusio ꝙ alñ incepit mo⁹ sic ꝙ nullus fuit ante. ꝛ qñꝫ desinet sic ꝙ null⁹ erit post. hoc. n. ponit facta fides ex reue latione spūs sancti. quem non potest deci pere. unde mot⁹ incepit ɔ inceptione mū di ꝛ desinet p⁹ dieꝫ iudicij saltē mot⁹ celi

⁊ gñonis ⁊ corruptionis ⁊ alterationis or dinate ad gñonē b⁹. h fide tenenda sunt li cet experientia ñ ꝯuincat. ⁊ iō ad rōes phi in 3ᵐ factas. dōm ꝙ 3ᵒˢ incipit mo⁹ esse. s. ꝙ motor fuit ab eterno ⁊ mobile icipit eē de nouo p creatōem ⁊ ñ p generationē. Ad ꝓbationē dr ꝙ mobile incipit eē ⁊ ñ p motum. sed per mutationē instantane am q̄ erat creatio. pōt. n. poᵃ infinita qualꝭ est pma cā ꝓducere aliqd sine subō ꝑsup posito. sed hec finita poᵃ nō pōt. ⁊ ita non p gñōnē nec moᵐ incepit eē mobile. sed p creationē. Ad 2ᵃᵐ neʳ ꝙ ñ fiebat nisi ō poᵃ materie. creatio. n. nō ꝑsupponit mām sed uirt⁹ motiua infinita pōt ꝓducere mobile nullo subō ꝑexñte. ymo ꝓducere ipm met subiectum. Ad tertiā dicit ꝙ pmus motor añ potuit ꝓducere mobile ⁊ moᵐ sed non uoluit ꝓducere illa p tpr pori. ⁊ cum dicit ꝙ tunc oportuit fieri mutatōz uoluntatis eius. neʳ ꝯñā. semp. n. uoluit ꝓducere mobile ⁊ motum. non tñ uoluit ꝓducere ea p sēp. sed p illo nunc p quo ꝓduxit. ⁊ sic non seʳ aliq̄ mutatio uoluntatis sue. ut si sor. hodie uellet adiscē ⁊ cras uellet ābulare. supposito ꝙ hodie adisceret cras ābularet. nō diceret⁹ eum mutatum in uoluntate. sic cum pma cā ab eterno uoluit ꝓducere mobile ⁊ motum pro oti ꝓductionis mundi. ⁊ non p tpr pori. supposito ꝙ tunc fecit ⁊ non pus. non ex hoc mutata est in uolunt. un̄ ꝯcedere debes hanc. pma cā ab eterno uoluit ꝓducere moᵐ prout ly ab eterno deteriat h uerbum uoluit. sed non uoluit ꝓducere ab eterno ꝑut ly ab eterno deteriat ly producere. eternalr. n. uoluit se pro tpr productionis mundi producere mobile ⁊ motum

Ad 4ᵃᵐ dicitur ꝙ qñ mot⁹ icepit. mobile ⁊ motor non hēbant se sic sic pus nec hēbāt se alr q̄ pus. qr pus nᵒˢ hēbāt se eo ꝙ mobile non erat. ⁊ ꝯceʳ ꝙ cum motor mouit ipe hūit se alr q̄ pus ipe hēbat se i oti. pmo eē mobilis. qr in isto oti non mouit. ⁊ ꝯceʳ ꝙ hoc est p mutationē. q̄ ē met mo⁹ pmus. qr pp pᵐ motum qui est post illō. o. dr motor mouere. ⁊ qr nō fuit i illo oti. iō non dicebat in ipo mouere mo tor dicit ēt ꝙ añ pmū motū fuit mutatio prior qr creatio mobilis. s3 nō erat motus prior. Ad 5ᵐ neʳ ꝙ tps est ꝑpetuu3 ⁊ neʳ ꝯᵃ. ꝯ inferʳ ꝙ ipm qñ⁹ q3 fuisset de nouo cum añ fuiss3 aliquid pri⁹. eo sufficit eni3 ꝙ qñ3 fuisset de nouo supposito ꝙ nihil fuiss3 añ. dr ēt ꝙ añ tps fuit motor ī nua in sua eīnitate ⁊ sic ifinito tpr ymaginario fuit añ motor q̄ tps. s3 uere non fuit aliqd añ eē tps. ad ꝯfirmatiōe3 dr ꝙ nō oē nunc est termin⁹ pteriti ymo ē dare nūc solum īnitiās tps futur ⁊ nō fians. aliqō pteritū sic est dare punctu3 i linea iniciātē lineam ⁊ nullā tminātē. ⁊ si dicat ꝙ motus cessabit p⁹ diem iudicij. uel igit ges eli erit nālis. ⁊ si sic tunc mo⁹ ei⁹ eēt uiolent⁹. ꝙ est falsum uel erit uiolenta. ⁊ sic tunc non posset eē perpetua. eo ꝙ nullum uiolentū est perpetuum. rñdebis ꝙ ges est nālis. ⁊ negabis ꝯñam. iʳ mo⁹ ei⁹ erit uiolent⁹ motus. n. est ei nālis qr pma cā uult nunc ip3 moueri. ⁊ tunc ges erit nālis eidem. qr p tūc pma cā uult ipm qescere. appetitus. n nālis rer ordinat ⁊ regulat a uolūtate pme cāe. iʳ sic ipa uult ita ē sibi nāle. ⁊ qr ita uult iō hoc est nāle. hec de 2ᵒ. Pro 3ᵒ nota ꝙ nullum tps est perpetuum uel ifinitum. rō qr de rōe temporis est esse mensurā. mō mensura nᵃ est infinita. eo ꝙ infinitum ꝭm ꝙ infitum est ignotu3 ut dicitur pmo b⁹. Ex his inferant ꝓpōnes pma loquendo de esse temporali nullus mot⁹ est eternus. probat qr si esset eternus uel esset in tempore fito eternus. ⁊ h non qr implicat uel in tempore infinito ⁊ hoc non. quia nullu3 tale est. 2ᵃ in infinito siue perpetuo tempore pōt esse motus tenendo ifinitum sincathe. p3 per exponentes. 3ᵃ propō prout hoc aduerbiu3 semper precise tātum u3 sic oī tempore. tē semper fuit motus. siʳ semper est ⁊ erit motus. p3 qr oī tempore fuit motus est ⁊ erit. non. n. fuit tps sine motu. ymo uꝭ ꝙ ꝭm hunc usu3 huius aduerbij semper h est ꝯcedenda semper est Joānes. supposito ꝙ dies ista esse tempus pñs. ⁊ ꝙ Jo. uiuerit per totā istā diem. p3 qr oī tpr ꝙ est. est Jo. iʳ omi tempore est Jo. p3ᵃ quia i duplo ly tēpōe

nō supponit nisi p̄ceptib⁹ que sīt añs p3 p ca^m.Cor^m hec ɔña nō ualȝ semp ē mo tus igit̄ etern⁹ ē mot⁹ aȝ q2 añs est ueꝝ ⁊ ɔñs ſ^m.he ꝓpōnes ɔcederent a fideli ⁊ ab aristotile ut credo.4ª ꝓpō quā ponēt ap̄ ⁊ nō fides ꝙ ab eterno fuit mot⁹ ⁊ in etnū erit mot⁹ p^r p̄mo q2 p̄mū agēs ē et nū ergo sp fuit mot⁹.tȝ^a q2 a uolūtate et na nō fit actio noua in medietate ali⁹ aȝ q2 oȝ omnes motores ſbordinatos eē p⁹ motori ⁊ suppmo alias esset ꝓcessus in infi^m ꝙ nō ē possibile.mō tl'e primū mo uēs de necessitate est etnū aliaſ nō possȝ esse cā oīm alioꝝ.2⁹ q2 p⁹ motor ab etno potuit ⁊ uoluit mouē ⁊ sic bēt̄ ꝓpo^m l' ab etno uoluit sȝ n̄ potuit ⁊ sic ipotēs fuit l' potuit sȝ nō uoluit ⁊ sic fuit iuid⁹q̄ ābo reliquunt̄ p falsis.3⁹ q2 cū p̄^a cā sit optia dȝ poni sp alijs pfuisse ǧ semp mouisse ad eē reꝝ nō enim eēt bon⁹ qui alijs sine sui nocumēto possȝ ꝓdesse ⁊ n̄ fecissȝ. 4⁹ q2 p̄ma cā sp debet fuisse in statu nobilis simo mō nobili⁹ est cā esse cū multis mi nistris q̄ȝ cū eē solā. Quinto cū nā ap petat de possibilib⁹ ꝙ meli⁹ ē sēp i natu ra debet dici fuisse illud ꝙ est meli⁹ mō deū eē ⁊ mlta alia est multo meli⁹ q̄ȝ esse deuȝ solū cū de⁹ ⁊ intelligētie sit' accepte icludāt pfectionē deꝝ ⁊ cū ƀ aliā ⁊ n̄ eꝫ c⁹ omne qd̄ dicit pfectionē ⁊ nullā ipor tans i pfectioneȝ semp deo dȝ ascribi mō gubernare ⁊ dñari rebus dicit pfectionē igit̄ ⁊c. 7⁹ q2 cum celum nō uariat̄ ni si a mutatiōe q̄ȝ in ipm̄ facit p̄mus motor ⁊ hȝ se sit2 sp ad mouē ǧ nō ē ratio po^{or} q^r ipsum uno tp̄2 icepissȝ mouere q̄ȝ alio igit̄ ab eterno.8⁹ celuȝ ab eterno mouet̄ circularit̄ ǧ ɔña tȝ.⁊ añs ꝓbat̄ q2 omnis motus nālis circularis ē ppetu⁹ eo ꝙ tal' figura ē ubiq3 unitatl iō nō ē rō q^r poti⁹ i isto pūcto cessaret q̄ȝ in quocūq3 alio.ǧ si cessaret uel cessaret i omni puncto ꝙ n̄ ē possibile uel in nullo ⁊ hētur ꝓpositū mō mot⁹ celi est nāliter circularis igitur q̄ȝuis he rōnes sunt ſm expientias ſſibi les ꝓcedētes.⁊ ſm hoc cōcedātur tamen firmiter tenēda est ɔ⁹ opposita i precedē ti dubitatiōe posita.Et soluuntur he ra

tiones.Ad p̄mam dr̄ ꝙ a' uoluntate etna bn̄ fit imediate actio noua sicut post dicē tur. Ad 2^{am} dr̄ ꝙ p̄mus motor ab e terno potuit mouē ⁊ ab etno uoluit mo uere ꝓut ly ab eterno detminat ƀ v̄bum uoluit.sed non uoluit mouere ab eterno scilicet ꝓut ly ab eterno deteriat ƀ v̄bū mouere.ab eterno eīm uoluit mouere p certo tp̄re.s.p in oti creatiōis mundi no luit icipe mouē.sic ꝙ semp uoluit moue re sȝ nō pro sp.i.oi tp̄2 sed p certo tp̄re pro q̄.s.fecit motuȝ.⁊ iō nō se^r ab eterno uoluit ⁊ potuit igi^r ab eterno mouit q2 nō uoluit p eterno.2⁹ dicit̄ ꝙ lȝ potuit p eterno mouere ⁊ nō fecit nec uoluit p eterno nō se^r ꝙ fuit inuid⁹.q2 nō tenebat̄ mouere nisi cū uoluit lex eim eterna.scȝ dñs deus nulli obligat⁹ ē uel erat ⁊ igit̄ pro tēpore p quo placuit dedit alijs esse ⁊ nō p̄us nec pp hoc aliq̄ aderat iuidia.

Ad tertiā dr̄ ꝙ cū nos p legem dinam astringim^r ad dilectionem ꝓximi nos pe camus si nos nō faciam⁹ alijs bonū cum sine nr̄o nocumēto hoc facere possimus secus ƀ uolūtate eterna nemī pōt obliga ri. Ad 4^{am} dr̄ ēt ꝙ in cā ifinite bonitl ⁊ pfectiōis nō ē nobilius neq3 meli⁹ esse cuȝ multl q̄ȝ eā esse solā eo ꝙ ipa oīuȝ ali oꝝ nobilitatē ⁊ pfectionē eminēt̄ in se in cludit sce⁹ ē de his q̄ sūt finite pfectiōis ⁊ que ministris idigent cuiusmōi nō ē p̄ma cā. Ad qntaȝ p idē ꝙ omia alia addita deo nō facerēt pfectionē l' bonitatē maio reȝ eo ꝙ ifinita pfectiōe nulla pōt eē a^{or} nec uȝ ɔña.hoc ɔtinȝ illā pfectionē ⁊ cū ƀ aliā igit̄ ɔtinet maiorē nisi dicat̄ ꝙ pfe ctio p̄^a nō eēt ifinita Ad c^{am} dr̄ ꝙ hoc ē ueꝝ ƀ p̄tl q̄ nō dn̄t pfectionē i ordīe ad extrīsecū sic sūt uiuē.bn̄ eē itelligē uelle dellectari.de alijs āt nō ē ita.s.ƀ gubnati one ul' dare eē alijs. Ad 7^{am} ꝙ nulla ē rō q^r p̄ma cā uno tp̄2 mouit ⁊ alio tp̄2 n̄ nisi sua uoluntas benedicta cuius non ē rō querenda nec assignanda sine.n.mutati one sue uoluntatis potuit uno tp̄2 mouē ⁊ alio tp̄2 dimittere uel n̄ mouere q2 sic si bi in sua eternitate placuit Ad aliem dr̄ ꝙ celum n̄ ab eterno fuit nec p ɔn̄s moue

batur ab eťno ⁊ ultra dr̄ ꝙ nō est potior rō nec ex nā rex quare motus circularis incipe͞ret ul' desineret i uno pūcto ꝗ̄ i alio ⁊ ñ ē rō potior q̄ꝛ post diez iudicij sol ge scat i oriente q̄ꝫ in medio celi ex pte ipi⁹ sꝫ hec oīa fient ꝑut placet maiestati diue ⁊ facta sunt sicut placuit ei· ⁊ hec de 3°.

Quātuꝫ ad 4^m ē aduertēdū ꝙ ax et ꝯ°^r locuti sunt suponēdo esse pl'es motores eternos ꝭm pl'itatē itellig ētiax ⁊ ꝑponunt istos imutabiles sic patꝫ 12° metba phisice· uex ē tñ ꝙ uere sol' deus ē etern⁹ ⁊ ipē sol' imutabilis ē· Z° aduertendum ē ꝙ effectus pōt dici nouus du^r· nuō aut spē puta effectus cui nūꝗ̄ añ fuisset simil'

3° aduerte ꝙ forte ꝯ°^r nō uoluit negare gn a maior eťno possit ꝑueire noua actio in spē p motū eternuꝫ quē facit sꝫ uoluit ꝙ nō imediate a tali possit fieri noua actio in spē· 4° aduerte ꝙ ax· ⁊ ꝯmētatō supponūt oēs motores celestes eē finiti uigor intēsiue de quo post magl dicetur

Tunc ax· de isto ꝑposito has ꝑpōnes ꝯcederet p^a ꝙ null⁹ talis motor potest mouere nisi motu circulari imediate· pꝫ q̄ꝛ nō potest mouere nisi motu q sp durat ad bonū itellectuꝫ· mō n⁹ a⁹ possꝫ semp durare· ꝗ maior pꝫ· q̄ꝛ si moueret motu q qñꝫ cessaret· ipm post nō moueret ⁊ ante mouit ⁊ sic mutaret̄· minor pꝫ· q̄ꝛ sol' mo⁹ circularis pōt esse ꝑpetuus ad bonū itellectuꝫ ut ꝑbabit̄ in isto 8°· 2^a ꝑpō mobile eius nō pōt alio motu moueri· s· recto augumētatione diminutiōe ul' alteratiōe corruptiā· pꝫ ꝙ nō motu recto q̄ꝛ unius corporis simplicis nō sūt plures motus simplices ꝭm nām· Jtē deberet mo⁹ illi⁹ mobilis esse etern⁹ ut dr̄ in ꝯ°ne pceden te· igit̄ oꝫ mobile esse eternū· igit̄ nec ē augumētabile ul' dīnubile nec gñabile l' corruptibile· igit̄ nec alterabile corruptione 3° q̄ꝛ nō pōt mouere nisi regularit̄ suum mobile· pꝫ q̄ꝛ sp se hꝫ sil'r ad mobl'e ⁊ mobile ad ipm· ig^r quo motu uno tp̄ꝛ mouet sp mouebit· 4^a ꝑpō si mobile eius esset uniforme· tūc ex pte illi⁹ mot⁹ de p se· oīb⁹ motib⁹ alijs exclusis hic iferi⁹· nō fieret actio noua· pꝫ q̄ꝛ mobile haberet se siml'r ad ipam terrā ⁊ talia iferiora ⁊ p ꝯñs nulla essꝫ rō q̄r aliqd nouuꝫ pl⁹ uno tp̄ꝛ eueniret ꝗ̄ alio

Quinta si mobile eēt difforme sicut spera stellata tūc a motu eius possꝫ iferi⁹ ꝑuenire effectus nou⁹· pꝫ q̄ꝛ rōne diuersitl mobilis ipm p alias ⁊ alias ptes hr̄et se aliter ⁊ al'r ad ista iferiora· rōne cui⁹ alienitatis hic posset noui ꝑueni re effect⁹·

Sexta a pluribus motoribus mouētib⁹ difformia mobilia· ⁊ cū hoc diuersis motibus pñt hic inferius ꝑcedere pl'imi effectus noui pꝫ q̄ꝛ ab uno pñt per pcedentē ꝯ°nez· igit̄·

7ma ꝑpō ex pluribus motibus ꝯ^aribus bñ ꝯtingit unus motus irregularis· pꝫ q̄ꝛ sol uelocius mouet sub eqnociali ꝗ̄ sub tropico · ⁊ planete qñꝫ sī retrogradi qñꝫ dirc̄i· igit̄ mot⁹ tales qñꝫ sūt irregulares ⁊ tñ qlibꝫ unus simplex motus semp ē regularis sicut pꝫ ex ꝑpōne 3^a

Octaua si oēs motus celestes sunt ꝯmēsurabiles tunc nunꝗ̄ ꝑuēit aliq̄ dispō qn sīl'is ifinities fuit· pꝫ q̄ꝛ mundus ē eternus ꝭm phm ⁊ ig^r q̄cunqꝫ dispō celi nē ē si oēs sē ꝯmēsurabl'es ifinities fuit Ex quo ultra iferri pōt ꝙ nihil gñat̄ in his iferiōibꝫ exclusis his q̄ fiūt ex uoluntate libera qn ifinities gñabat̄ ei⁹ si· c· pꝫ q̄ꝛ dispō motus celi q ē cā gñonis ifinities sīl'is fuit·

Nona ꝙ si aliqs motus celi ē alteri iꝯmēsurabil'· tc̄ sp ē tal' dispositō ꝙ nūꝗ̄ fuit ꝯsil'is· ⁊ hoc ē demr̄abile mathe·

Sꝫ dices tu utx oēs sint ꝯmēsurabiles l' non rñr ꝙ huānitl hoc non ē scibile q̄ꝛ millesima grani milij ul' alicuius isēsibilis addita· ul' ablata facēt aliqs duas q̄ntitatl iꝯmēsurabiles.

Decia ꝙ a uoluntl eterno motore eterno ⁊ inuariabili non fit immediate noua actio i spē· pꝫ ꝭꝫ ꝯmētatorē quia oꝫ ꝙ mutaret̄ i uoluntate· q̄ꝛ p⁹ illū actū uellet ⁊ añ nolet· hñ tñ fit noua actō i ididuo uel i pte ut una noua reuolutio celi· Dimissis tñ istis ꝑpōnib⁹ q̄s phs poneret po^r ꝯ° fidei ⁊ uera· ꝙ a uoluntate eterna ⁊ imutabili' pōt ꝑuenire actio noua pꝫ q̄ꝛ ita fiebat mund⁹ de nouo· ⁊ rō h' ē q̄ꝛ pma uoluntas ē infinite uirtutis in uigore· ⁊ iō q̄ꝺcūqꝫ ymagiabile ē p hoiem h' ē p ipam factibile· 2° q̄ꝛ uolūtas illa ē eťna

⁊ iō sicut hō in tp̄e p̄nti libe pōt uelle uᵐ ⁊ suuȝ oᵐ·ita uoluntas p̄ma i sua eternita te q̄ ē tota sil' pōt aliqd uelle ꝙ nōdū uo luit ⁊ aliqđ nō uelle qđ uoluit hec de 4° 7° notāᵐ ꝙ pħs i 2° tractatu octaui in q̄ ꝯsiderat de dispōne entiū i moueri ⁊ qe scere p̄° ꝓbat ꝙ nē oīa entia sp mouenť sil'r ꝙ nec oīa sp qescūt·Et iteꝝ ꝙ aliq̄ sūt q̄ qn̄ȝ moueť ⁊ qn̄ȝ qescunt·⁊ diē pħs ꝙ oiuȝ boꝝ sꝫus ꝓbat sufficiēs expimētuȝ uū dicit ꝙ q̄rere rōnes i ꝯ̄riuȝ sꝫus ē isir mitas itellect⁹·Sil'r q̄rere rōnē de hiſ de qbus hēmus expiētiā q̄ ē dignioꝛ rōne ē male iudicare qd ē credibile ⁊ qd icredi bile·alias rōnes poit sed nō est uis·2° ꝓ bat ꝙ grauia ⁊ leuia nō moueť ex se ipsis cuȝ moueť nāl'r·p̄mo qꝛ ꝙ moʳ a se ipso pōt se qetare cuȝ uult siue i p̄n° siue i me°· siue i fine motus·Jtē pōt se mouere ꝫȝ cō trarios motus sic aȝ i motib⁹ aīaliū·⁊ ita nō ē de graui ⁊ leui ut noᵐ ē·Jtē qđ mo uetur a se ipō ē diuisibile i ptē p se mouē teȝ ⁊ i ptē p se motā·mō graue ⁊ leue sim plex nō h⁹ i ē·ḡ maioꝛ nota ē·⁊ minō patȝ quia graue non potest diuidi i tales ptes nisi diuidať in māṁ ⁊ formā ⁊ q̄uis forᵃ potest dici p se mouens·tñ mā nō ē per se mota·⁊ itelligas p se motū qđ hȝ resisten tiam itrinsecā motori·qꝛ ad motū reqriť resistētia ⁊ talē nō habet mā grauis ul' le uis simplicis Tertio ꝓbat ꝙ grauia ⁊ leuia cuȝ icipiunt post qeteȝ moueri nāl'r moueť a gnāte uel remouente ꝓhibens aȝ qꝛ si aliqđ p̄us nō moueref deoꝛsū nāl'r ⁊ post moʳ uel hoc hȝ actualē grauitateȝ uel nō hȝ·si dicatur ꝙ nō hȝ·tunc si debȝ nāl'r moueri deoꝛsuȝ oȝ ꝙ in eo genereť grauitˀ ⁊ sic mouebiť a generāte si aūt di catur ꝙ hȝ·uel ē deoꝛsum ⁊ tunc ē i loco nāli ⁊ sic nō mouebiť nāliter·uel ē sursū ⁊ si sic uel ē impedimētū ⁊ si sic oȝ si debȝ moueri deoꝛsuȝ remoueri·ipediens·⁊ sic mouebitur a remouente ꝓhibēs·uel non habet impedimētū·⁊ si sic tunc actu moʳ deoꝛsuȝ ⁊ per ꝯsequēs non icipit se mouē post quieteȝ· Quarto ꝓbat ꝙ in omni motu mouēs ē distinctuȝ a moto probať omnis mot⁹ aut ē uiolent⁹ natural' ⁊ si nā lis aut aīalis aut grauis aut leuis ⁊ i quo libet hoꝝ ē sic·ergo maioꝛ pȝ·ꝯ̄ña suffici enti diuisiōe·minor declarať·quia in mo tu uiolento est motoꝛ extrisec⁹·⁊ in motu nāli animali·motoꝛ ē anima·⁊ motuȝ cor pus·aīa aūt disticta ē a coꝛpore Tertō in motu nāli grauis uel leuis motor est generās uel remouens ꝓhibens ⁊ hec sť distincta a motis Quinto probat ꝙ ē deuenire ad aliquod mouens·ꝙ si moueť a se ipō moueť ⁊ intellige aliud demouen tibus ⁊ motˀ essentialiter ordinatˀ i qb⁹ ꝓbatum est esse statum in septimo huius ⁊ in 2° metha·tunc pȝ ꝙ i mouentib⁹ est deuenire ad unum mouens ꝙ non idiget ad hoc ꝙ moueat moueri ab alio si enim semp mouēs indigēt alio motore ꝓcess⁹ eēt in ifinitum i mouētibus suboꝛdinatˀ ⁊ p ꝯsequēs si illud mouens moueať mo uebitur a se ipso ꝙ erat cōclusio· Sex to ꝓbat ꝙ nō omne mouēs idiget moue ri·ad hoc ꝙ moueat·quia uel primuȝ mo uens ad hoc ꝙ moueret idigeret moueri ꝯtingenť ⁊ per accñs·⁊ si sic staret p̄muȝ motorē nō mouere ⁊ p ꝯ̄ñs nullū eē moᵐ cui⁹ ꝯ̄rium fuit prius probatū·⁊ pȝᵃ qꝛ ad h ꝙ moueat indiget moueri a mouēte ipm ꝯtigēť mō ponať illud ꝯtingēs amō nō mouere ⁊ seʳ ꝙ p̄⁹ motoꝛ ñ hȝ omnia quib⁹ idiget ad mouere·iʳ amō nō moue bit l' p̄ᵐ mouēs ad hoc ꝙ moueat idiget moueri necessario ⁊ đ p se·⁊ h ñ pʳ qꝛ ul' idigēt moueri ꝫm eādē spēȝ mot⁹·⁊ sic oȝ ꝙ calefaciēs calefieret ⁊ docēs adisce ret ꝙ ē fictio·qꝛ doceſ hȝ actu sciaȝ ⁊ adi scēs caret ea iō nō oȝ cū qui doceȝ adisceť l' idigȝ moueri ꝫȝ aliā spēȝ mot⁹ ut qꝛ do cēs augereť ⁊ augens alťabiť ⁊ alterans fereť ⁊ illud nō pōt ad huc dici·qꝛ cū spe cies mot⁹ sť finite ul' sit reflexio ul' nō si nō tūc moueſ ꝫm ultimā spēȝ nō mouebť ⁊ hēbiť ꝓpoᵐ qꝛ nō eadē spē mouebitur nec alia cū ñ sť pl'es si fiat reflexio ponať ḡ ꝙ ñ sť ad ymagiatōeȝ nisi 4ᵒʳ spēſ mo tus prius posite eo ꝙ in paucioꝛibus ma ioꝛ uia fieret ergo hoc modo ferens auge biť ⁊ augēs alťabiť ⁊ alťās docebiť ⁊ eꝯ̄ docēs ferreť ⁊ cū hi motoreſ sit sꝫoꝛdina

ti ser q primum mouet secundum omnes motus poste riores ut si a moueat a·b·et b·a·c ex cōnti ter q ferēs moueat ab augēte et augēs ab alterante et alterans a docente et docens iterum a ferente et ferens mouebitur a ferēte et sic reuertet primum q mouēs motus eadē spē motus quo mouet q prius fuit improbatum
7mo probat q nihil mouet se ipm per se et primo·qr mouens mouet 2m q in actu et hñs dispōnem talē qualē producit·et qd mouetur caret illa dispositiōe·qr mouet 2m q est in potētia·si igit idem moueret et moueret per se et primo·idem eandem dis pōnem habēt qr fm eam mouēt·et non hrt· qr ad eam moueret et hoc ɔcludit de gñe ne equiuoca·s·i qua gñans aliquā formā nō hz silēm in spē sed aliam p quā illā pōt producere resspectu pncipal gñantl·ēt cō cludit q tale lz nō hz illā formā quā gñat actualr hz tñ eā uirtualr et excelenr·nullū eim gñans·pncipale equoce gñat magis pfectum q sit ipsum·et per consequens ex quo gñatio est equiuoca et generans pnci pale formā quam gñat uirtualr et perfecti onaliter habet in se frustra in se producet illā formā cū ipm ipsa nō pficeret ex quo ser q mouētis se ipm una ps mouet aliam alias moueret se ipm p se et primo· 8° p bat q primi mouentis se ipsum pars mo uens aliam non mouet ab alia·quia si mo ueretur ab alia nihil esset primum mouens se ipsum·qr non totm eo q ipm nō mouet nisi rōne ptium ·nec aliqua ptium eo q quo libz mouet aliam et mouet ab alia·et sic q ratione una earum diceret primum mouēs se ipm diceret ēt alia·Item si pars mouēs aliam moueret ab alia tūc ipsa moueret se ipam q est iconueniēs et pz qr ille partes mouētes sunt eentialiter ordinate·ergo si pars a.moueret ptem·b·et pars·b· ecōtra ptem·a·pars·a·mouebit se ipsam·b·enim non mouet nisi in uirtute ipsius a·rndēt cauilator q primi mouentis se ipm pars·a moueret partem b·et de per se et econtra mouet a partē.b·de per accidens et ideo pars a·est primum mouēs se ipm sicut qd per se est prius eo q est de per accñs·b° remouet phus dicens q nō ur cā pp quā primum mouēs mouet a pte mota nisi qr indi geret moueri ad B q moueat cuius oriū ē prius proba Nono probat q primi mouētis se ipm una ps ē mouens cum sit imobilis et alia ē mota probatur qr omnes alii mōi sunt amoti nō enim mouet se p se et primo p 7m probatorum nec mouet se rōne huius q una pars mouet aliam et ecōtra mouea tur p eam·ergo solum dicitur primum mouēs se ipm eo q una ps moueat cū sit imobil et alia moueat et hētur ppom·Ex quo ser decimū q primum mouēs ē simplr imobile pz qr primi mouētis se ipm ps mouens est primū mouēs et illa est imobilis per pre cedentē undecimo probat q primū mouens se ipm solū cōponit ex duobus quorum unum est mouēs immobile et aliud motū pr qr dicat aduersarius q ɔponit ex tribus·s ex a·mouēte imobili et b moto ab a et c· moto ab ipso b·tunc arguit phs sic abla to c·ad huc manet primum mouens se ipsum q ipm est primū mouēs se ipm ɔña nō est et añs pz qr ad huc a·manz primū mouens et b·primū motum· 12m° probat q os primum mouēs se ipsum esse perpetuum et p pro batiōe supponit q omnis rei que alñ est et aln nō est·necesse est esse aliquā causam essendi pz qr nihil generat se ipsum ergo oportet eius esse aliquam causam producē tem·2° p hoc probat ɔclusionē qr os sēp esse motum et nō possz semp esse motus nisi essz motor primus ppetuus·q maior pz per prius dicta h°rder·qr nequit semp esse mo tus nisi sēp esset motor aut q unus et sic hēt ppom·aut ples et qrit utrum unus eorum ē ppetuus et sic iterum hēt ppom·qr ille erit maxie primus ul nullus eorum ē perpetuus et hoc ē ipossibile qr tūc omēs qñ eēnt et qñ nō eēnt et nō posset ostendi causa ge nerans sic tales successiue nisi unus super omnes sic poneret perpetuus·Confirmat qr natura semper debet poni illud q est melius si sit eq possibile modo melius est esse unum motum perpetuo tempore fm ɔtinuationem durātem q plures q rē·et tunc seqt q illum oportet esse huius mo bilis semper rmanentis et per ɔñs ab uno motore semper remanente Deciotertō

ꝓbat ꝙ eſt ſolum unū p̄rimum mouens patet qꝛ per unuꝫ oīa pn̄t ſaluari·igit̄ fru ſtra ponerent̄ plura·fruſtra·n· fit per plu ra qđ eque bn̄ ſaluari pōt per paucioꝛa·

Dic primo q̄rit̄ utꝝ oē mobile uł' oē coꝛ' mo' 2° utꝝ al' mo' ex ſe ꝛ nō graue in aīa tum·tertio utrum graue ſurſum ex n̄s p' remotionem ꝓhibentis mouet̄ per ſe deoꝛ ſum ſiue a ſe an ab alio 4° utrum prim' motoꝛ eſt ſipl'r immobilis·5° utꝝ eſt tan tū un' prim' motoꝛ Quantū ad primū ſit prima ꝓpō tota terra mouet̄ ꝯtinuo motu locali deſcenſus ꝓbat̄ qꝛ ꝯtinue cē truꝫ grauitatl terre eſt extra centꝝ mūdi ergo ꝯtinue deſcendit·ꝯ^a^tꝫ qꝛ cū terra na turaliter moueat̄ ad me^m^ ſimpl'r ipſa ap petit ut ex omni latere medij ſit equalis grauitatis igit̄ qn̄ ſic non eſt ꝛ nō eſt im pedimentū terra mouet ſe ut ſue grauita tis mediū ſit mediū mūdi modo ꝯſtat ꝙ reſpectu tāte grauitatis q̄nta eſt toci' ter re nequit per naturā eſſe īpedimētum aſ ſumptum pꝫ qꝛ ꝯtinue pars terre diſco ꝯperta fit leuioꝛ g̃ ꝯtinue fit cētꝝ graui tatis terre extra cētꝝ mundi ꝯ^a^tꝫ qꝛ ſi iā eſſet equalitas grauitatis ex oī latere cē tri ſi huic medietati auferꝛ̄ aliqua graui tas ꝛ nō alteri medietati fit inequalitas igitur antecedēs pꝫ de ſe qꝛ radij ſolis cō tinue leuificant ptes terre diſcoptas· r̄ndet̄ dicendo forte ꝙ q̄uis hec medie tas ſit leuior ꝛ ēt alia grauioꝛ tn̄ taliſ par uus exceſſus nō poteſt mouere tāte reſi ſtētie grauitatē ſicut ē toci' t̄re·2° dices ꝙ tota ſpera aeris reſiſtit motui terre rec to ꝛ p ꝯn̄s ita modica inequalitaſ i graui tate ꝛ leuitate nō pōt plus mouere q̄ aer reſiſtere·Replicat̄ ꝯ p̄maꝫ ſolutionē ꝙ n̄ ſolus ille paruus exceſſus qui addit̄ nitit̄ ſeu appetit mouere terraꝫ·ſꝫ tota t̄ramet ita appetit locari·ꝛ p ꝯn̄s cū nō erit ꝓhi bita tal'r locata mouet ſe ipſā ad talem ſi tum·p idem pꝫ ſolutio ſecūdi nō·n·ualet eo ꝙ tota terra facit illuꝫ motū ꝛ illa pōt plus mouere q̄ aer reſiſtere cū aer ex h̄ nullā diſꝯtinuitatē icurrat· 2^a^ ꝯcluſio to^a^ aq̄ ꝛ oīa q̄ ſuſtētata ſunt a terra ꝯtiue mouet̄ motu locali pꝫ qꝛ terra tota ꝯtiue

mouetur illo motu p precedenteꝫ·g̃ ꝛ oīa ab eo ſuſtentata·moto enim uaſe mouent̄ ligature eius 3^a^ concluſio infima regio aer̄ ꝯtinue mouetur·pꝫ qꝛ inſeq̄t mo^m^ aq̄ ne fiat uacuū aut ſi h̄ ſaluas p rarefactio neꝫ ad min' mo' ad mo^m^ uctoꝝ· 4^a^ p pō nō uł' euidēs ſeu maī^m^·aliq̄đ coꝛ' q̄e ſcere a motu locali p̄t me^am^ regionē aer̄ uł' ptē ei' pꝫ cum ſup̄ma regio aeris ꝛ ſpa ignis ꝛ oīa ſupiora mouet̄ circa me^m^ ut uult pħs p̄° methe·ꝛ oīa q̄ ſt̄ ſubtus mo uent̄ local'r per ꝯ°nes precedēteſ ſi aliq̄d a motu locali q̄eſcit maxie erit illa regio uł' ps ei'·ſꝫ ꝙ a tali motu q̄eſcit uł' maī^m^ qꝛ ē i loco nāli nec aꝫ aliq̄ rō ſui mot' lo calis nec circularis nec recti cū nil' eam uiolētet quo ad totuꝫ moueri localit̄·nec ē autoritas nec rō ꝓbans eam moueri lo caliter recte aut circularit̄ forte dices ipa eſt grauioꝛ aere inferioꝛi·ergo deſcendit iteꝝ multe exhalatiōes ſicce aſcendunt p eam igitur diuidunt eam igitur mouetur R̄ndetur ad p̄mū ꝙ ita modica d̄ra gra uitatis aeris tā late diſpſa nō ſuffic̄ didē aerē īferioꝛē·Et ad 2^am^ d̄r ꝙ multe ptes pue eius p quas fit aſcenſus exalationum leuiū mouet̄ local'r ſꝫ maioꝛes ptes n̄ mo uent̄ iō dici debꝫ q̄eſcere ꝛ nō moueri uł' d̄r ꝙ lꝫ nūq̄ q̄eſcat to^a^ ſincathe·tn̄ q̄eſcūt ei' maioꝛeſ pteſ ꝛ h̄ ſufficit mihi Coꝛ^m^ aliq̄d ꝯtinue q̄eſcit ꝺ motu locali ꝛ aliq̄d ꝯtinue mo' ꝛ aliq̄d aliq̄ motu locali qn̄ꝫ mo' ꝛ qn̄ꝫ q̄eſcit pꝫ p̄^m^ me^a^ r̄giōe aeris quo ad aliq̄ ptē ei'·pꝫ 2^m^ ꝺ celo ꝛ 3^m^ ꝺ aīalib' ꝛ fōte ꝙ h̄ ꝓpō ſuffic̄ aꝝ· 5^a^ ꝓpō to^a^ me^a^ r̄gio ꝯtie mo' motu alt̄atōiſ pꝫ qꝛ tota ꝯtinue illuminat̄ ꝛ ꝺ nā luis ē ḡnare caliditatē igit̄ ꝯtie p eā totaꝫ ḡnat̄ calidi tas i' ꝛc·2° qꝛ uł' ꝙ ptes eius mote ſint friſſime ꝛ pteſ iſerioꝛes ꝛ f̄rioꝛes ei' dē mi n' f̄ride mō ꝺ nā taliū ē ſe īuicē ꝯtinue al t̄are 3° ꝙ ꝺtie oēſ pteſ ei' alt̄āt̄ illumiatōe de magis ad min' l' ꝺ min' ad magl pp ꝯti nuā a^am^ b̄itudinē ſolis ad eā·Coꝛ^m^ uł' ꝙ nullū coꝛ' q̄eſcit pꝫ qꝛ oīa a^a^ coꝛ^a^ a media r̄giōe mouet̄ local'r ꝛ me^a^ r̄gio ꝯtie alt̄at̄ ad pħi autoritatē i ꝯriū dico ꝙ ſufficit pħo coꝛrelariuꝫ ꝯ'nis quarte·Et ſi dicat̄

ꝙ quies a3 ad ſ̄m i^r c̄·^a Rn̄dco ꝙ frequēt̄ o3 aliquid quieſcere ſenſui ꝙ tn̄ mouet̄ mot^9 enim qn̄3 eſt ita tard^9 ꝙ ſenſus eum nō percipit ⁊ in hoc decipit̄ ſ3 motū meli us indicat ſenſus qui eſt bene diſpoſitus ſenſus·n·non indicat aliquas duas res ſe habere q̄r ⁊ al'r niſi aliter ⁊ al'r ſe hēant ul' ambe ul' una hec de p̄° dubio· Quā tum ad ſecundum eſt p̄° mōdū ꝙ aliquid moueri a ſe ul' ex ſe pōt intelligi quadru pliciter p̄° q̄a ſecundu3 ſe totū mouet aliq̄ motu ⁊ ſ̄m ſe totu3 mouent̄ eadem motu ſic ut nulla p̄s ipſius mobil' ſit q̄n ⁊ moue at ⁊ moueat̄ illo motu·2° modo q̄ ad ſui motu3 non idiget motore extrinſeco nec alio motu extrinſeco·3° q̄ ſic mo^r a p̄n° intrinſeco·ſ·ꝙ componat̄ ex duab^9 parti bus quarum una mouet ⁊ alia mouetur Et 4° ad propoſitum dicitur aliquid mo uere ſe ip̄m uel a ſe q̄ ad hoc ꝙ incipiat ſe mouē· poſt ei^9 q̄tem·nō idig3 motore p̄ticulari extriſeco ꝯcurrēte q̄uis an̄ idi geat tūc ſ̄m hūc mo^m dr̄et ꝙ p̄mo° nec celu3 nec al' nec ēt graue ſimplex mo^r a ſe p3 q̄ non celū q̄ ſi pro orbe capiat̄ tē nō mouet illo motu q̄ mo^r ⁊ ſi pro itellige^a ⁊ orbe una pars ei^9·ſ·itelligen^a nō mouet̄ de graui ⁊ aīali p3 q̄ in eis una p̄s·ſ·mā nō mouet ad ſ̄ox motū·2^a ꝓpō 2° modo celum capiēdo ip̄m pro aggregato ex or be ⁊ intelligen^a mouetur a ſe·ſ3 nō al' uel graue·patet p^a pars q̄ ad hoc ꝙ celum moueatur non indiget motu extrinſeco nec motore extrinſeco ſufficit eni3 itelli gētia que eſt aliquid celi mouere ⁊ orbē moueri nullo alio concurrente ⁊ hoc mō uult p̄hūs in hoc octauo ꝙ ipſum celum ē p̄mu3 mouēs ſe ip̄m·2^a p̄s p3 quia ad h̄ ꝙ moueat̄ al' re^r motor p̄mus ſil'r motus nutrimēti itra corp^9 al'is ⁊ m'itox h^9·i·ad hoc aūt ꝙ corp^9 ſimplex moueat̄ req̄rit̄ motus medij ſicut dictū fuit in 4°·3^a pro poſitio 3° modo tam al' q̄ graue ſimplex moue^r a ſe ip̄o·patet quia a ſua forma mo uente mouetur ⁊ per modum ſequelle ad motum marie·4^a propoſitio que erat de intentione p̄hi ꝓut i plurib^9 al' pōt moue ri a ſe ip̄o 4° mō ⁊ graue ſimplex n̄ niſi i

paucioríb^9 p̄ma p̄s p3 q̄ ut i plurib^9 al' poſt ei^9 quiete3 ut poſt ſomnū pōt mouē ſe ip̄m ſ̄a p̄s p3 quia ſi graue ſimplex ge ſcat nāliter tūc nunq̄ mouet ſe ip̄3 cu3 e^9 mo^9 a loco nāli cēt ei uiolēt^9 ſi autē quie ſcat uiolente uel ig^r eſt actu graue ⁊ ſi ſic tunc geſcit ſurſu3 ꝓpter īpedimētum al'r actu graue nō geſceret uiolēte ⁊ p ꝯñs ut in plurib^9 ad hoc ꝙ moueatur idig3 mo uente p̄ticulari extriſeco remouente ꝓhi bens uel ē leue ſic uapor eleuatus ⁊ ſi ſic tē tale ut in pl'ib^9 idiget ḡnante ḡuitate3 ⁊ additur in ꝯ°ne ut in plurib^9 eo ꝙ non eſt icōueniēs ḡue ul' leue qn̄3 p ſuā nām ꝓpriam rōnē ꝓhibēs ut argentu3 uiuum in piſcide lignea pōt perforare piſcidem ⁊ deſcēdere·Sil'r·pōt qn̄3 ſe ip̄3 r̄ducere ad grauitatem ut uapor ſi remoueat̄ a ca lefacientibus ſuppoſito ꝙ non concurrat p̄ticulare generans grauitatem aliud ab eo non minus ſe reduceret ad grauitate3 hic eſt unus mod^9 reſpondendi 2° ad uer te ꝙ al'r poteſt exponi moueri a ſe ip̄o ſic eſt poſſe ſe mouere naturel'r ſ̄m ꝯtrarios mot^9 ⁊ poſſe quietare i p̄ncipio me° l' fine mot^9 ⁊ ſic uī p̄hm accipē in l̄ra cū dicit· Et facere ſtare poſſēt ſe ipſa uelut ſi ābu lādi cā in ip̄o erit ēt n̄ ābulādi ⁊ moueri ſ̄m motus ꝯ̄rios inueniēs eim ſ̄m unu3 motum ſolum moueri hec a ſe ip̄is ſi q̄dē ipſa mouent ſe ipſa ⁊ tunc ſecundum iſtū alium modum ponitur iſta concluſio ꝙ ſicalis mouetur a ſe ip̄o ⁊ nō graue ſip̄l'r p3 de animali q̄ mouet ſe ipſum ſecūdū contrarios motus ⁊ eſt in potentia eius ſe quietare cum uult·Contrarium eſt de grauis ſimplicis motu ꝓut motū ē de ſe s^r ⁊ de leui h̄ de 2°· Pro 3° ē aduerten dum ꝙ aliquid dr̄ alicui p ſe ꝯuenire 3^r p̄^m q̄ ē ei ꝯueniēs ſ̄3 ſuā nā3 ut aq̄ p ſe ſri gefactiua 2° mō quod ei ſoli ꝯuenit ⁊ 3°° qn̄ p̄m dr̄ de ſubō p ſe i ꝓpōne·q̄ eſt de p̄mo mō aut ſ̄o mō dicēdi p ſe·Tunc po nunt̄ ꝓpōes p̄a ē ꝙ nāl'r graue exn̄ſ ſur^m remoto īpedimēto n̄ mo^r īmediate a ſuo ḡnante p3 q̄ fōte e^9 ḡnans n̄ ē ⁊ mouēſ d3 cē ſil' ꝯ moto·⁊ n̄ uī ꝙ e^9 ḡnans ꝯtīue mo ueat ſil' ꝯ graui moto·Z^a ꝓpō tale graue

ēt nō moʳ īmediate a remouente ꝓhibens pꝫ qꝛ remoto īpedimento. ꝛ si remouens ñ esset nō min⁹ graue descendet. 2° qꝛ ipm nō ꝯtinue manet cum graui moto. Sed dices ꝙ phs bap ꝯ° nū ꝯrium dic̄ in lrā. R̄n̄ ꝙ phs soluꝫ uoluit ꝙ si aliqd ꝙ ſꝫ sui nām deberet eē graue sursum leuitaᵐ uiolēte qescēt. si tale debēt se īcipe mouē deorsuꝫ nālr ōꝫ īcurrere gñans ī eo actus lē grauitatē simpʳ si aliqd actu graue ſm suā nām sursū pp īpetū uiolente quiescēt si tale deberet īcipere se mouere deorsuꝫ necessariū eēt ꝯcurrere remouens illud ꝓbibens. ꝛ ad illum ītellectū dic̄ ꝙ graue moʳ a gñante uel ꝓhibentia soluente nō tñ uoluit ꝙ a talib⁹ īmediate moueatur. 3ᴬ graue ñ moʳ huiusmōi in motu īmediate a motu celi ipm ad meᵐ mundi uiolenter pellente. pꝫ qꝛ tunc min⁹ graue uelo⁹ descenderet ꝙ̄ mai⁹ eo ꝙ idē uiolentans plus pōt sup min⁹ ꝙ̄ sup mai⁹. 2° tardi⁹ mōr ad finē. pꝫ qꝛ mo⁹ uiolentus est in fine tardior. 2° celi. iʳ illud min⁹ sup ipꝫ obtineret. 4ᴬ ꝙ nō moʳ effectiue deorsū a suo loco nāli ipm graue ad se trahente. pꝫ qꝛ talis tractus eēt fortior ꝓpe locum nālē ꝙ̄ distans ab eo. eo ꝙ agens corruptionē fortius agit ꝓpe se ꝙ̄ distanter a se ꝛ p ꝯñs idē graue nuō plus ponderaret sᵗ terrā ꝙ̄ sup terrā beate marie. cui⁹ ꝯᵐ docet expientia. ꝛ si petat̄ si non abtractōne loci nālis sic moʳ. uñ tunc moʳ uelo⁹ vsᵉ finē. R̄ndet̄ ꝙ h̄ est pp impeᵐ acquisituꝫ p motum. ꝛ post dicet̄ ꝛ forte magis hr̄ in mo celi. Quinta ꝓpositio graue ñ sic moʳ deorsū ab ipo meᵒ pꝫ qꝛ meᵐ resistit motori grauis. ꝛ p ꝯñs magis ipedit motum ꝙ̄ eū faciat. Et si dicat̄ ꝙ ꝯ°ʳ dicit 3° celi ꝙ graue moʳ ad moᵐ medij sic hō existens in naui ad motū nauis. dr̄ ꝙ h̄ intelligit ꝯ°ʳ sic ꝙ queadmoꝫ hō exñs in naui motu uehectōis non moʳ nisi sit eū motu nauis ita graue sit exñs in meᵒ non moʳ localr nisi sit motu medio. ꝛ est rō qꝛ oꝫ ꝙ sit moueat̄ meᵐ aut diuidat̄. Sexta ꝓpō graue sic motū deorsū nālr moʳ immediate a sua grauitate tanꝙ̄ instrō ꝛ sua fōma subāli tanꝙ̄ pnʳ agente. pꝫ qꝛ nō uʳ uñ

al's moueret̄. mōi. n. alij qb⁹ ymagiari posset ipm moueri sunt amoti 7ᴬ ꝓpō magis dirrecte ad duᵐ ꝙ graue cui grauitas ꝯuenit nālr cū est sursū ꝛ reōtuꝫ ē īpedimētum moʳ p se deorsū p°°. pꝫ qꝛ moʳ p se nālr deorsum ut dic̄ phs 5° h⁹. sec⁹ eēt si grauitas eēt ei uiolenta. qꝛ tunc mo⁹ deorsum sequens grauitatē ei eēt uiolent⁹ ꝛ disconueniens. 8ᴬ graue exñs sursum nō ꝓhibitum nec mouet nec moʳ p se deorᵐ 2°° pꝫ qꝛ aliud ꝯcurrit in mouēdo ut de⁹ ꝛ celum. ꝛ aliud ꝯcurrit in moueri s. meᵐ posset tñ dici ꝙ grauitas ꝛ forma subālis grauis mouent de per se deorsum secundo modo quo ad motores pticulares. qꝛ nullus motor pticulariter ad talem moᵐ concurrit nec coagit nisi ipsa. Item dici potest ꝙ per naturam graue simplex ñ pōt moueri p se deorᵐ ꝙ̄uis eēt uaᵐ pꝫ qꝛ nullā hꝫ itrinsecā reᴬᵐ. ꝛ ꝯ eēt uaᵐ nᴬ eēt extrinᴬ resiᴬ iʳ ñ fieret successio sꝫ mutaᵒ iuxta dicta ī quarto per ꝯᵐ al' posset moueri per se deorsum ꝙ̄uis ad ymaginationē eēt uaᵐ. pꝫ qꝛ hꝫ resistētiā itrīsecā. s. leuitatē igneā. ꝛ h̄ uʳ uelle phs 8° hui⁹. ubi uult ꝙ cor⁹ al's ē p se moᵐ qꝛ hꝫ resistētiā itrīsecā ꝛ nō cor⁹ grauis uel leuis simplicis eo ꝙ ipm talē resitētiā ñ hꝫ. ꝯᴬ ꝓpō h̄ ñ ē p se graue exñs sursum mouet̄ deorsum. pꝫ qꝛ accīt ei moueri deorᵐ. nihilomin⁹ h̄ ē p se loquēdo nālr̄ graue existēs sursum non ꝓhibitum moʳ deorᵐ pꝫ qꝛ est necessāia ex ꝯditōe. ꝛ sic uʳ eē ꝺ ſo mō dicēdi p se. hec de tertia. Quāᵐ ad quartum est pma ꝓpō. in mouentibus ꝛ motis eēntialiter subordinatis est deuenire ad pmum motum a seipo. patet qꝛ cuꝫ non sit in talib⁹ ꝓcessus in infinitum ut dictum ē ī 7°. oꝫ ꝺuenire ad pᵐ moᵐ ꝛ ꝯ sint mouētia eēntialr̄ subordiata nᵐ aliꝺ ē cā omnium aliorꝫ motuum p quid nois cāꝫ essentialr̄ subordinatarum quia in quolibet genere pᵐ debet eē cā oium aliorum igit̄ illud ul' moʳ a se ipo ꝛ hēt̄ ꝓpoᵐ uel ab alio ꝛ seqt̄ ꝙ ipm nō ē pᵐ motum a se ipso. mouēs enim ipsum prius eēt eo Itē tale mouens l' eēt eo inferi⁹. ꝛ h̄ nō qꝛ inferiora soᵐ mouēt ī uirtute ipi⁹ ꝛ iō ñ

moueret ipsu3·ul' supi⁹ ꝛ sic nō utiq3 erit primū· Zᵃ ꝑpō·tale primū motū non mo^r a sua pte p3·q2 tē nō moueť a se ipso sed ab alio extriseco·ps·n·integralis ē cꝫ alias partes Ytē sit iᵃ pars a·ul' a moue^r itez ab alia parte ul' a se ipsa·si primū tē·a nō ē primus mouēs se ipsu·alid·n·pri⁹ co mouet ipm3·ꝛ sic ñ deuenit ad ipm· Si di cis ꝙ·a·mo^r ꝛ ñ ab alio·tunc se^r ꝙ ꝑmo a erit ꝑmū mouens seipm·q^r tunc·a·ꝑ3 se to^m monet sic mo^r ꝛ sic mouebit a seipo per se·ꝛ p2io·cui⁹ ɔ^m est oñsum in 7° ul' ꝑ3 alid mouet ꝫ mo^r ꝑ3 aliud·ꝛ sic·a·ñ erit illū ꝑ^m mouens seipm· q2 ps e⁹ q̄ ipm mo uet ꝑoz est ipso·a· 3ᵃ ꝑpō ꝙ illud p°mo uens seipsum ñ mouet seipsum mediante foꝛᵃ eētiali cꝫñsa·sic graue ul' leue se mo uet sua foꝛᵃ·ꝑ^r sic·talis foꝛā extensa non pōt eē ꝑ^m mouens·ḡ ɔña nota·ꝛ ꝑbo a^m· q2 uel eēt cognitiua uel non·si dicas ꝙ ñ erunt hic inferi⁹ res cognoscitiue q̄ ipsa ꝑfectōꝛes·ꝛ p ɔñs ipa ñ d3 dici ꝑa cā eēn tialis suboꝛdinata·si dicas ꝙ est cognosci tiua tē ē fatigabil' eo ꝙ oīs fōᵃ sic extēsa cogsciᵃ ē fatigabil' sic iductie p3·ꝛ sic ɔti nue tardi⁹ moueret·cui⁹ ɔ^m uidemus·sic eēt ñ moueret regulariter·2° cū talis foꝛā eēt coꝛpoꝛea ipsa non pōt eē ꝑᵃ cā mouēs eo ꝙ ꝑma cā mo^a d3 eē icoꝛpoꝛea al' mi⁹ ꝑ fecta eēt intellectu huāno g icoꝛpoꝛeus ē ut post hēbiť 3°·cū ñ hēret aliud mouens supꝛa seipam eēt independens·sed h̄ ē fl'm ḡ oīs foꝛā coꝛpoꝛea mouens h3 aliud mo uens supꝛa se ꝛ ultra·ḡ talis ñ est ꝑ^m mo uēs·maioꝛ p3 q2 ipa ñ dependeret a supeꝛi oꝛi eo ꝙ nihil supꝛa eā eēt· Si·n·aliqd su pꝛa ipam eēt· ipa ab alio moueret· nec ab inferioꝛi·q2 illa dependet ab ea·ꝑ^r minō q2 ipa indigeret mᵃ·ex q̄ est foꝛᵃ inherens ꝛ p ɔñs ad sui eē indiget alio eē· ḡ ñ ē sim pl'r independēs 4° talis foꝛᵃ ñ pōt mo uere tpꝛ infito·igiť· t3ᵃ q2 mo⁹ celi sūt du rantes tpꝛ infito· ḡ t3ᵃ ad bonū intellectū aīs p⁹ declarabiť in isto octauo·q2 oñde tur ꝙ mouens finitum non pōt mouere tpꝛ infito·mō talis foꝛma inherens eēt oī mō finita eo ꝙ eēt in magnitudine finita.

Quarta ꝑpositio pars mouens pꝛimi mouentis seipm non inheret· ꝛ a3 p tertiā rationem adductam ad ɔclusionem quia ꝑmum in causis ꝛ in mouentibus nullo a lio debet indigere eo ꝙ est independens ꝛ omnis foꝛma inherens siue diuisibilis siue indiuisibilis indiget alio ·s·subiecto·i^r tē·2° quia foꝛma inherens d̄bet esse edu cta de poᵃ materie cui inheret in oib⁹ nā liter ꝑductis·sic·n· uidemus· mō non est ymaginabile ꝑmum mouens esse eductū· ḡ maioꝛ nota est· minoꝛ declaratur·q2 ul' esset eductum a seipo·ꝛ hoc non·q2 nihil seipsum generat·uel ab alio ꝛ illud fuiss3 mouens subiectum ad eius esse· ꝛ per cō sequens fuisset pꝛius eo· Ex his uidetur sequi conclusio quinta ꝙ pꝛimum mouēs seipsum pars ipsius ꝑmi mouentis est ali quod indiuisibile coexistens ei sed non i herens·quod debet esse idiuisibile·p3 q2 o3 ꝙ sit intrinsecum ꝑ°mouenti seipm p ꝑ mā ꝑpōem·ꝛ hoc non pōt eē si eēt disibi le·nisi tunc eēt foꝛma extensa uel pars in tegralis·cui⁹ ɔrium est ꝑbatū in 2ᵃ ꝛ ter tia ɔclusionibus·sed ꝙ non debeat inhe rere·p3 per pꝛecedentem ɔclonem· Ex his infertur sexta conclusio ꝙ ꝑmu3 mo uens est simpliciter immobile·ad qd pro bandum phs adducit multas rōnes·ꝛ uiˀ sequi ex dictis·q2 cum sit indiuisibile ꝛ ñ inherens suo mobili non potest moueri· non enim per se ꝛ a se·quia moueret seip3 per se·ꝛ ꝑmo ꝙ nullus diceret·nec a supe rioꝛi q2 nihil est superius eo· nec ab infe rioꝛi quia omnia talia habent oēm v̄tute3 mouendi quam hñt ab ipso·ꝛ sic per ɔñs magl hēret mouē seip3 q̄ ab ifēioꝛib⁹nec pōt dici ꝙ mouetur per accidēs a mobi li cum ei nō ihereat ut dictum est·nec mo bile cum sit coꝛpoꝛeū h3 uirtutē mouēdi icoꝛpoꝛeu3 diuiso tamen isto adduco rati ones philosophi probabilioꝛes ꝛ melio res supersedens de alijs·ꝑma enim philo sophi uia est hec oportet in quolibet gñe primu3 esse simplicissimū sed hoc nō eēt nisi esset imobile maioꝛ nota est ꝛ minoꝛ similiter·Sed secunda pars declaratur quia certum est quia non oportet mouēs ad hoc ꝙ moueat moueri immo multa

mouēt q̄ nō mouent̄· ista ḡ eēnt ī gn̄e mo
uentium simp^r p̄° mouente tē ɔ ipm̄ mo^r
2ª uia est ꝙ cum non moueat̄ ab alio supi
ori si moueret̄ uel se moueret uniuoce· ꝛ
hoc n̄·qꝛ tunc illā dispositionem actu i se
hr̄et ꝓm quā moueret· ꝛ silēm in se gn̄aret
ꝙ est ipoſ'e·hn̄s·n·aliquā formā n̄ mo^r ad
illā·uel equiuoce·ꝛ si sic·cum sit mouens
p̄mū ōȝ ꝙ oēm effectum̄ quem facit uirtu
alr̄ in se ɔtineret·al's generaret pfectiones
maiorē q̄ꝫ m̄et hr̄et· ꝛ ꝑ ɔn̄s oēm effectū
p̄ncipaleȝ uirtualiter in se ɔtineret· frust^a
in se aliqd ꝓduceret·iō n̄ moueret̄·est aūt
gn̄ans uniuocū ꝙ rōe ɔsil'em effectū ꝓdu
cto in se ɔtinet ut cum cal'um uel cal'itas
gn̄at caliditatē·gn̄o equoca·cum n̄ ɔtinet
gn̄ans effectum̄ similē in se formaliter ef
fectum ꝓducto·ut cū gn̄at̄ al' ex putrefac
tione uel calitas ex luīe· 3^a uia est ꝑs mo
uens p̄mi mouentis seip̄m uel moueret̄ ꝑ
se uel ꝑ accn̄s·ꝛ nullo mōꝝ pōt dici· igit̄
maior pȝ minor declarat̄ p̄° non ꝑ se qꝛ t̄
a seip̄a p̄° ꝛ sic eēt oppo^m uni^9 p̄^9 ꝓbati·t̄
ab alia ꝛ sic n̄ est p^m moués·qꝛ ꝑs moue̅t
eā de ꝑ se eē p̄or ꝛ eq̄ p̄ma sic̄ ip̄a·nec po
test dici ꝑ accn̄s·qꝛ si ꝑ accn̄s·tunc stat e
am q̄n̄ȝ non moueri ea tn̄ mouente ꝛ per
ɔn̄s nunq̄ꝫ mo^r·Ex quo·n·q̄n̄ȝ pōt moue
re n̄ mota eodē mō sp̄ pōt· ḡ frustra po^r
ei posse ɔuenire mo^m·4^a uia si mo^r n̄ pos
set mouere regulariter·sȝ mouet regulari
ue·ḡ n̄ mo^r·maior pȝ qꝛ hr̄et se aliter ēt
aliter intrinsece· ḡ ēt aliter ꝛ aliter moue
ret·minor pȝ qꝛ mo^9 circularis p̄^9 dȝ esse
simplex ꝛ regularissim^9· 5^a uia qꝛ inue
nitur mo^m n̄ mouens ēt iuenit̄ mouens n̄
mo^m·tȝ^a·qꝛ cū i q̄busdā iueit̄ moue̅ ꝛ mo
ueri ɔiuncta si ɔtingit posteri^9 sepāri a p̄
ori multo magis poterit p̄us a posteriori
mō mouere est p̄us q̄ꝫ moueri·an̄s pȝ ·q̄a
mā p̄^a est mota ꝛ n̄ mouet·nec pōt moue̅r
hoc sufficiat ad ɔcl'onem· Forte dices oē
mo^m ꝑ se·pōt mouere ꝑ se·ḡ omē ꝑ se mo
uēs pōt moueri·ɔn̄a uī tenere a sili·ꝛ an̄s
pȝ ex 5°·qꝛ nihil est ꝑ se mo^m·nisi hoc ali
quid·ꝛ q̄blȝ tale pōt mouere· R̄ndet̄ de
hoc negando ɔn̄am qꝛ non est sil'e· qꝛ oȝ i
oī ꝑ se moto eē formā q̄ est po^a actiua·eo

ꝙ mā negt eē sine forma·sed non est sic in
motore p̄mo·po^a passiua ꝑꝑ pfectionem
motoris·Quo ad quintū est ɔ° rn̄salis h̄
ꝙ tantū est unus p̄m^9 motor·p^r qꝛ si plu
res eēnt·uel eēnt p̄cise eq̄ pfecti·ꝛ sic alter
eoꝝ superflueret·uel un^9 eoꝝ eēt pfectior a°
ꝛ tunc ōȝ ꝙ min^9 pfectus non eēt p̄mus
motor·dependeret·n·a pfectione ꝛ eēt ꝑꝑ
ip̄m·Item qꝛ non eēt nisi un^9 p̄m^9mo^r ut
post dice̅t·ḡ ēt solū est un^9 p̄m^9 motor pa
ri rōe·h̄ de 5°· 3° est no^m q̄ꝫ ph's i 3^a ꝑ
te octaui p̄n^r ꝓbat p̄° ꝙ mo^9loclis est p̄^9
motuū·pȝ qꝛ so^9 ɔtinu^9 sp̄ durat· oēs aūt
alij iceperunt esse ꝛ desināt eē·ut nulla al
teratio ꝓpe dicta sp̄ durat nec gn̄o ꝛ cor
ruptio seu augumentatio·quō aūt mo^9lo
calis sp̄ durat·hēbit̄ in q̄ōne· Confirat̄
qꝛ oēm alium̄ mo^m p̄cessit localis ut eius
cā·sed n̄ oȝ ꝙ mo^m locaiē p̄cessit aliq̄s alio
rum ut cā ei^9·ḡ maior pȝ inductiue·si·n·a
liqd incipit alterari ꝙ prius n̄ alterabat̄·
oȝ ꝙ hoc sit per mo^m localē applicantem
alterans ipsi al'terabili·sil'r si augeri debe
at aliqd oȝ mo^m localem aduenire ipsi
Item si gn̄ari h̄beat oꝛ motu locali gene
rans applicari·sīc ex q̄ fit gn̄o·h°^r pȝ qꝛ
nullus alius mo^9 est cā mo^9 localis circu
laris celi·2° p^r ꝙ nulla alia mutatio a lo
cali est perpetua·patet qꝛ inter oppositos
terīos negt esse mutatio perpetua· mō q̄
libet alia mutatio est inter oppositos ter
minos·sic̄ patet ex q̄nto h^9·circularis aūt
mo^9·n̄ est inter oppsitos terīos·sed ab eo
dem ad idem· Tertio ꝓbat ꝙ mo^9 r̄fle
xus ɔposit^9 ex motu q̄ est an̄ sig^m reflec
tens·ꝛ ex motu q̄ post signum reflectens
non est un^9·p^r primo qꝛ ad unitatem mo
tus requirit̄ unitas dispositionis ꝓm quā
est mo^9·sed in tali motu non est sic·igitur
tal'iȝ motus non est unus·maior patet per
dicta in quinto·ꝛ minor patet· quia mot^9
ante reflexionem ꝛ post sunt contrarij·cō
traria autem non sunt una dispositio· 2°
sic·nullus motus interruptus quiete est
unus· Sed omnis motus reflexus est in
terruptus quiete·ergo nō est unus·maior
patet ex q̄nto·minor declaratur in oī i°si
gno mobile q̄escit in q̄ est adeq̄te ꝛ i actu

ſed in motu reflexo mobile i tertio reflexi onis aliud eſt adeq̄te ⁊ in actu ꝗ in illo qui creſcit·maioꝛ pȝ qꝛ ꝙ ꝯtinue mo^r dū mo^r nl' lo toto tp̄ꝛ eſt in ſpacio ſibi equali ut ꝓbatum fuit ꝑus in ſexto b^9·ut ſi aliqd mo ueſ ab·a·p·b·in·c·⁊ eēt·b·eq̄le ſpa^m coꝛpo ri moto ip̄m nullo toto tp̄ꝛ eēt in·b·⁊ pōt ꝓbari p rōem pbi hic·qꝛ ſi·a·aliq̄ tp̄ꝛ eſt i·b·mai^m ē ꝙ i^e nō abeſt ip̄i·b·ſigneſ i^r to^m tp̄s ſequens p q̄ð abeſt ip̄i·b· inter ꝑmuȝ ꝯ iſti^9 ⁊ ꝑ^m ꝯ tp̄ꝛis q̄ adeſt·oȝ t̄ps eē me^m ⁊ p ꝯn̄s p totum illud tp̄s eſt in·b·⁊ ſc^r ꝙ ꝗes eſt i·b·minoꝛ declaraſ·qꝛ ꝙ mo^r mo tu reflexo utiſ illo fine ſpacij ſibi equali tanq̄ fine·al' mo^9 ante reflexionē n̄ fuiſſȝ finit^9 tanq̄ ꝑn^e motus ſequentis inciperet fieri ab aliquo ſigno i quo mobile nunq̄ fuiſſet· Quarta ſoluit rōem zenonis q̄ dicit ꝙ nullū ſpaciū poſſet tranſiri· qꝛ in finita non pn̄t tranſiri ſicut nec numerari ſoluit al'r q̄ in ſexto·dn̄s ꝙ infinita in ac tu non pn̄t tranſiri·ſed infita in po^a ut tp̄s in po^a includit infitas ptes bn̄ tranſit· Quinto oñdit ꝙ ꝯ tranſmutatiōis inſtā tanee eſt attribuendū poſterioꝛi paſſioni quō ſit ꝟ uex·dictū eſt in ſexto Sexto ꝓbat ꝙ nihil ꝓhibet mo^m circularē eſſe ꝑpetuum qꝛ illum mo^m qui eſt ab eodem in idē nihil ꝓhibet eſſe ꝑpetuū· ſed mo^9 circularis eſt huiuſmōi·ꝗ ⁊c·maioꝛ pȝ qꝛ q̄ð mo^r ab eodem in idē ſine reflexioneȝ nullā hȝ cām quietis· ſic ꝙ mo^r reflexe· ⁊ minoꝛ nota eſt qꝛ in motu circulari nul la eſt reflexio Septio ꝓbat ꝙ inter oīa gnā motuum mo^9 circularis eſt ꝑmum ge nus·qꝛ inter oīa gnā motuum mo^9 local' eſt ꝑmus inter oēs ſp̄es mo^9 localis circu laris eſt ꝑ^a·igiſ circularis eſt ſimpl'r ꝑm^9 pȝ maioꝛ p ꝑn^m iſti^9 notabilis· minoꝛ de^r qꝛ n̄ ſunt niſi tres ſp̄es mo^9 localis i gene re·ſ·terius circularis ⁊ mixt^9 ex eis· mō circularis ē ꝑoꝛ mixto ſicut ſimplex· ⁊ cā ꝯpoſitōis cāto uelut lr̄e ſyllabis·mixtus n·ex circulari ꝯpo^r·ſi^r circularis eſt ꝑoꝛ recto·qꝛ rect^9 eſt ſm lineā minus pfectaȝ ſ·cui pōt fieri additio· circularis uero eſt ſm lineam pfectā puta circularē cui non pōt fieri additio·Item circularis ē rl'aris ⁊ rect^9 n̄ 3^e circularis eſt ꝑpetuus ⁊ rect^9 non 4^e·qꝛ circularis eſt menſura oīum a lioꝝ·ut pȝ ex tertio notabili Hic queri tur ꝑmo utrum motus localis eſt ꝑm^9 mo tuum·2^e utruȝ in oī motu reflexo eſt q̄es media·3^e utrū ſolus motus circularis poſ ſit eē ꝑpetuus· Pro ꝑmo eſt notanduȝ ꝙ motus localis eſt qualitas fluxibilis· cu ius partes non ꝑmanent ut dictum eſt in tertio h^9·q̄ð q̄ð alij dicant ip̄m eſſe mob'le q̄bus foꝛte hec quoquo ad quedam ē fa ciliꝛ·Z^e recolendum eſt dictū ꝑus ꝙ nl' lus mo^9 eſt perpetuus·3^e ſuppo^r ſm pl̄m ꝙ mundus eſt ꝑpetuus· 4^e aduertaſ ꝙ mo^9 localis alteri motui cōparabilis eſt· aut in pfectione eēntiali rex ant in pfectō ne ſibi ex caīs ſuis ⁊ quodāmō ſibi attri buta extrinſece· 5^e recole ꝙ alteratio ē q̄ litas que ꝓduciſ·uel ſaltē eſt due qualita tes quaꝝ una gnāſ ⁊ alia coꝛrumpiſ· ſil'r ⁊ gnō eſt foꝛma q̄ gnāſ ꝓbatum fuit in ꝑ mo· Ex quibus inferuntur concluſiones ꝑma ꝙ nullus motus localis eſt omni a^e ꝑoꝛ tempoꝛe·pȝ qꝛ uel eſſet perpetuus·⁊ hoc non p 2^m ꝑmiſſoꝛum·uel ſit^9 a pte ā te ⁊ a pte poſt·⁊ ſi ſic cum mūdus ſit ꝑpe tuus per 3^m ꝑmiſſoꝛum· ſe^r ꝙ ip̄a fuit a^a generatio ſeu alteratio ꝑoꝛ· Confirmatur ꝓbatur ꝙ nullus motus localis eſt ꝑm^9 motuum tp̄ꝛ·Z^a ꝑpō ꝙ ēt nullus eſt ꝑm^9 motuum perfectione comparando ip̄ſuȝ alijs motibus in perfectione eēntiali rerū intrinſece· pȝ qꝛ eſt accidens non perma nens per ꝑmum ꝑmiſſoꝛum·tale autem n̄ eſt intrinſece perfectius generatione· aut alteratione que ſunt foꝛme permanentes aut ſaltem erunt per quintum· ymo mot^9 localis accidens eſt· ⁊ generatio ſubſtan tia·omnis autem ſubſtantia· ut ſupponiſ ad pꝛeſens eſt omni accidente perfectioꝛ 3^a ꝯ^e q̄ fuit magis de mente pbī mo^9 local' celi ē ꝑoꝛ alijs motib^9 q n̄ ſūt mo^9 locales tp̄ꝛ ad i^m itellectū·ꝙ q̄lȝ a^e motu q̄tocūqȝ iduratōe ſignatē·ē dare mo^m celi ꝯti^m idu ratōe ꝑcedēte ip̄ȝ tp̄ꝛ· ⁊ coexn̄tē ip̄i toti·⁊ n̄ ē ſic ð q̄uis a^e motu r̄ſpcu motui celi ꝑ^a pe pȝ·qꝛ ſi gnōnē uni^9 āni reperias capiaȝ mo^m celi duoꝝ ānoꝝ qui ſm unum annum

illā gn̄onez p̄cedit ⁊ ſm̄ alium annūm co existit ipi toti· 2ª pars ē̄t pȝ· quia non uī̄ ꝙ tu poſſis repire gn̄onē uel alteratiōem mille annoꝝ uel centū milium annoꝝ. ſed ꝯ qꝛ uī̄ ꝙ ſub egnociali ſit ꝑpetua altera tio aq̄ ꝯtīª ſilr̄ ⁊ ꝑpetua gn̄o aeris ꝯtīª· R̄ndeť ꝙ q̄uis hᵒ poſſit ꝯcedi ualde lar ge loquendo de motu tn̄ ꝓpe loquēdo n̄ eſt ibi ꝑpetua gn̄o aeris ꝯtinua nec ē̄t per petua alteratio ꝯtinua· qꝛ n̄ ſꝑ in eadē ꝑ te ſpe aeris eſt ibi alteratō ꝯtinua nec ē̄t ē ibi ſꝑ gn̄o ꝯtinua niſi ip̄ꝓe r̄ſpectu to talis ſpe aeris q̄ ſꝑ gn̄ať ibi ꝫ ptes· ꝯſtat n·ꝙ alia ⁊ alia ps aq̄ ⁊ diſcōtinue ibi coꝛ rumpiť·⁊ ſic n̄ eſt ꝓpe totalis gn̄o cētum annorum ſeu alteratio ꝯtinua ꝑꝑ diſcon tinuitatē ſubi· ex q̄ fit gn̄o un̄ de hᵒ ma gis uidebiť in 2ᵒ de gn̄one· 4ª ꝯᵒ mo tus celi eſt ꝑoꝛ alijs ꝑfectōne denoiatōne extrinſeca·pȝ qꝛ a motoꝛe in mobili ꝑpeᵒ ⁊ in m̄ali· Item qꝛ eſt effectᵒ imediatᵒ no biliſſimi agentis·ſ·ꝑmi motoris 5ª eſt ille moᵒ eſt ꝑoꝛ alijs uia cāe uia regulari tatis uia oꝛdis uia n̄e ⁊ uia ꝑoꝛitatis a q̄ n̄ ꝯuertiť ꝯª ſubſiſtendi·pȝ ꝑma ps qꝛ eſt oī alioꝝ motuū ꝓpe dictoꝝ cā·⁊ n̄ eꝯ· 2ª qꝛ ē maxīe reᵃris·3ᵒ qꝛ oꝛdine nature cā ē ꝑoꝛ cāto·4ª qꝛ cā eſt nā ꝑoꝛ ſuo cāto· 5ª qꝛ bn̄ ſeʳ gn̄o ł alteratio eſt iʳ moᵒ celi ē loquendo nāľr ſed n̄ eꝯ· cum ſit moᵒ celi ſm̄ ph̄m alioꝝ neceſſaria cā ⁊ n̄ ꝯ· Se xta in his inferioꝛibᵒ moᵒ localis eſt ꝑoꝛ alijs uia ſuppōnis·ſic ꝙ ut in pluribᵒ an̄ quēlȝ alioꝝ im̄ediate p̄ſupponiť localiſ·ſȝ n̄ eꝯ·pȝ qꝛ an̄ augumentōem moᵒ localis nutriti an̄ alteratōem motᵒ alterabilis ad alterans uel eꝯ an̄ gn̄onē ap ꝓxiatio gn̄an tis ad gn̄abile n̄ ſic eſt ꝯ· nō·n·oꝛ ſi alıq̄d debeat moueri locaľr·ꝙ ut in pluribus ꝑ cedat alteratio uel aliq̄s alter moᵒ imedi ate. 7ª extrinſece moᵒ localis in rebᵒ i ferioꝛibᵒ eſt ꝑoꝛ alijs·uia ꝑfectiōis·pȝ qꝛ eſt poſterioꝛ gn̄one·⁊ talia ſunt ꝑoꝛa ꝑfec tione·ꝯᵒ methaſiſice ē̄t qꝛ ſoᵐ ꝑfectis con uenit ut aſalibᵒ·⁊ itellige auctē·ꝙ poſteri oꝛa in ꝓgreſſu nature q̄ eſt ad ꝑfectōnem ſunt ꝑfectioꝛa·q̄uis·n·ſenectᵒ eſt poſteri oꝛ iuuentute·n̄ ꝑꝑ h̄ eſt ea ꝑfectioꝛ· Item

intellige ſunt ꝑfectioꝛa non in ſe ſed extri ſece·i·res q̄ gn̄atur eſt ꝑfectiō i diſpōībᵒ que in ea poſteriᵒ gn̄anť q̄ qn̄ eſt ſolū cū diſpōnibus q̄ i ea ꝑus gn̄anť· ut ꝑfectioꝛ eſt ſoꝛ·cū diſpōe q̄ pōt ſe mouere locaľr q̄ qn̄ eſt ſoᵐ cū diſpōnibᵒ an̄cedentibus illā· 8ª in eodē gn̄abili tpꝛ motᵒ locaľ eſt poſterioꝛ alijs.pȝ in aiali.nec eſt ꝯ cᵃᵐ qꝛ illa loʳ de motibᵒ localibᵒ diuerſoꝛuȝ ſic̄ q̄litates alteratiue motiuis ſunt ꝑoꝛes ita alteratio ꝑcedit moᵐ localē i eodē· ſȝ nō oꝛ ꝙ in diuerſis ſic̄ dicit ꝯᵒ cª Con tra ꝯclōnē 3ᵃᵐ diceret forte ꝙ ph̄s i hoc octauo dic̄ moᵐ localē eē poſteriorē gn̄oe i̅ n̄ eſt ꝑoꝛ tpꝛ· R̄ndeť ꝙ ibi n̄ loʳ de mo tu celi ſed iſtoꝝ inferioꝝ·⁊ ſic intelligit ꝯ cluſionē iā poſitā· hec de ꝑmo· Quāᵐ ad 2ᵐ ſciendū ē ꝙ ꝑ moᵐ localē reflexū dȝ intelligi moᵒ ꝯpoſitᵒ ex duobᵒ motibᵒ q̄ꝝ unus eſt ad aliquē teriūm · ⁊ alius eſt ab eodē ſic̄ motus ꝯpoſitus ex motu pile deoꝛſum ⁊ eiuſdē motu ſurſum· Zᵒ ad uerte ꝙ duʳ motus pōt reflecti uno mō ꝑ ſe ut in exᵒ ꝑoꝛi· Alio mō per accn̄s·ut pu ta ſi mobile per ſe ꝑmo moʳ ad aliquē ter minum ⁊ poſt per accidens rōe motus al terius moueatur ab eodeȝ·ut ſi lancea pē dente muſca aſcenderet uerſus conum lā cee ⁊ i medio motus muſce lancea cadeřt uelocius deoꝛſum q̄ muſcā aſcenderet· Tunc ſit ꝑma concluſio in qua omnes cō ueniunt ꝙ in motu reflexo deper accidēſ non opoꝛtet eſſe qetem mediam.apparet quia in caſu pꝛiori muſca pꝛimo aſcendit ⁊ poſt deſcendit· ⁊ non opoꝛtet eam quie ſcere in medio· eo quod ſtat cum toto ca ſu muſcam continue moueri uerſuſ extre mum lancee. Sed contra dices· pona tur caſus ꝙ terminuſ motus ſurſum ſit·c tunc uel muſca aln̄ eſt in·c·⁊ ſi ſic tunc in aliquo tpꝛ eſt i·c·⁊ per ꝯſequens queſcit i illo tempoꝛe·⁊ per illud tempus uel nun q̄ eſt in·c· ⁊ ſi ſic·c· non eſt terminus mo tus ſurſuȝ· Item nunc deſcendendo mo ueretur a terio·c·i quo nunq̄ fuiſſet· Re ſpondeť ꝙ i·c·fuit aliq̄ tpꝛ ⁊ nullo toto·ſi militer moʳ deſcendēᵒ ab aliq̄ terio i q̄ nᵒ tpꝛ fuit ſic̄ a medijs·ꝑdctis ſpacij ſuper q̄

est motus mo^r uersus extremū·tñ ut dꝫ estīn nullo sibi eq̄li spacio fuit aliq̄ toto tp̄e·uel dr̄ ꝙ in n° tp̄e fuit in·c· actu eo ꝙ ibi non qeuit·sed ibi bñ po^a·si·n· qeuisset fuisset ibi in actu·nec est inconueniens ꝙ in terio mo^s sursum mobile fuit solū po^a Z^a ɔ°·si aliqd mo^r nāl'r ad aliquē teriuꝫ hoc ñ pōt moueri nāl'r eō ab eodē reflectendo·nisi ibi qescat· pꝫ q2 frustra nā mo ueret se ad aliquē terium ei nālē quē stati dimitteret·Item si mo^s est ūalis ad·a. tē est cum inclinatōe ad·a·ꝛ illa inclinatio non pōt subito corrūpi nec opposita icli natio subito introduci· i^r oꝫ ibi tp̄us esse medium añ q̄ȝ opposita iclinatio introducat mouens reflexe ab·a·i^r ibi est qes me dia añ 2^m mo^m·ꝛ h̄ ɔ°sufficit pꝓo·q2 uo luit so^m hēre ꝙ mo^s rect^s reflex^s ñ sit un^s eo ꝙ iterrumpiť qete añ ꝛ post reflexiōꝫ ꝛ ꝙ sec^s est in circl'ari q2 q̄uis sit nāl'ab eodē i idē tñ est maxīe unus·ꝛ iō pōt esse ꝑpetuus ad bonum intellectum·lꝫ ñ rēus Tertia ꝓpō q̄uis in motu reflexo non in terueniret qes non ꝓpť hoc eēt un^s mo^s pꝫ q2 non fieret ƒm eandē dispōnem spēi· ymo forte sunt ɔ̄rij·ꝛ talia nō sunt unum· Pro ꝓbatione quarte ɔclōnis supponiť ꝑmo ꝙ ꝓiecta mouenť ꝑ īpetum īpssum ēpis a ꝓijcientib^s ꝛ ꝙ h̄ ipet^s est res nē ꝑ manentis lꝫ ñ diu manet ut patebit in no tabili sequenti Z° suppo^r ꝙ nulla latitu do gradualis tota sil' depdiť in istis reb^s corporeis pꝫ q2 corrūpens si sit ɔ̄^m in du plo plus obtinet supra medietatem q̄ꝫ su pra totum·ḡ in duplo citi^s corrūpet medi etatem q̄ꝫ totum Z° q2 ali^s corrūpens eēt īsite uirtutis·p^r ɔña q2 de^r corrūpens· ꝙ formā dātā gradualē corrūpat successi ue tunc corrumpens candem subito exce dit ip̄m in agendo corruptiue plusq̄ꝫ i du plo ꝛ plusq̄ꝫ in centuplo·ꝛ sic sine statu i^r uigorē corruptiuū successiue ɔtinet q̄ꝫtū cunqꝫ multiplicatū i^r est in uirtute corru ptiua infi^m ꝙ fuit ꝓban^m·Nec ualeret re sponsio si diceť ꝙ ɔ^a ñ uꝫ·eo ꝙ q̄ꝫuis pfe ctionem bonis q̄ꝫtūlꝫ multiplicatā pfectō hūana excedat nō tñ est infinita· q2 nō ar guo in uirtutib^s diuersaꝝ spēꝝ sed eiuis

pnta corruptiuis eiusdē ɔ̄rij nāl'r·tunc se^r 4^a ɔ° ꝙ in motu reflexo ꝓiectoꝝ sursuꝫ est quies me^a·pꝫ q2 lapide ꝓiecto sursuꝫ est aliqd̄ tp̄s quo nec ascendit nec descen dit·igiť ꝛc·ɔña tꝫ· añ ꝓ^r sic ꝙ lapis sit grauis ut ꝫ^a ꝛ me^m didendum resistat ut u^m crit i^r tō r̄sistē^a ut 4^{or} r̄spēu mo^s sur sum·Et cum a ꝓportione equalitatis ꝛ mi noris in equalitatī non fit actio·oꝫ ut ipe tus pellens ip̄m sursum sit maior q̄ꝫ 4^{or} tunc erit aliqd̄ tp̄us in quo iste ipet^s est in tensior q̄ꝫ ut duo ꝛ remissior q̄ꝫ ut quatu or·ꝛ ꝑ id nec ascendit nec descendit lapis ḡ tꝫ^a·p̄^a ps añtis pꝫ ꝑ 2^{am} suppōem·ꝛ 2^a pꝫ q2 qñ est reissior q̄ꝫ 4^{or} est minor q̄ꝫ resistentia inclinans ad deor^m·i^r lapis nō mo^r sursum·Iteꝝ q̄ꝫdiu est intensior q̄ꝫ duo resistentia ei^s ɔ̄ motum deorsuꝫ una cum resistentia medij est maior q̄ꝫ tria· ḡ grauitas lapidis q̄ ꝑcile est ut tria ñ suffi cit mouere deorsū· 5^a ɔ° in motu refle xionis grauis cadentis ad·terrā ꝛ resiliē tis est qes me^a·ꝓ^r i motū spice terre sic resilientis est qes media·i^r ꝛc·ɔña nota· ē añs ꝓ^r q2 in h^s i motu terra in ea pte per quā cecidit sup terrā ɔp̄mitur uersus cē trum ꝛ cū illa ɔp̄ssio fit ō necessitate i tē pore eo ꝙ est mo^s localis ptium exl'ium uersus centrū·se^r ꝙ illa terre ꝑ totum il lud tp̄s est apud duꝝ comp̄mens ptes ter re·ꝛ ꝑ ɔñs aut tota aut aliqua ps eius a pud illud qescit a motu locali. ꝙ fuit ꝓ bandū·Confirmatur in oti ymag^s in q̄ p̄^s tangit terrā ñ pōt illa terra incipere rea scendere in hoc casu i^r ꝛc·ɔña nō est dili genter inspicienti·ꝓbo añs q2 tantū q̄ꝫ^m i pet^s inferioris ptis terre ɔtingentis ter ram pōt sursū pellere tantum ipet^s medi etatis supioris pellit deorsum q2 inferiō medietas non pōt ei tantum resistere · sic terra iferiori medietati. ꝛ cum hoc graui tas terre resistit ·qꝛ q̄ꝫdiu durat pulsio ō orsum ab ipetu ptium sr̄ioꝝ ē maior cā g etis q̄ꝫ mo^s ymo ob hanc ɔcussionem ab ipetu partium ɔ̄ inuicē franguntur durissi mi lapides qñ ab alto cadunt ꝑꝑ fortitu dinē ipetuum sibi iuicē obuiantium·

Sexta ɔ° in resilitione grauis ꝓiecti ɔ̄

solidus est quies media pz qz si terra spi ca picerec ad parietes fieret oppressio tre ex una pte uersus centrp q̄z rc·deduc rōz sic̄i pcedēti pclōne septima oclo nunc in fertur pbabiliter q in omni motu loca li reflexo q̄ mobile de p se mo anā z post z nō p accn̄s ē qes media patet qz ex q̄ ē in trib casib exp̄ssis in precedētib oclu sionib uř q ubique ita sit tñ ut mihi uř minime i illis appet· Sed replicař ual de fortiter pmo ō ymaginatiōem suppositionis secunde oclusionis quarte qz pmo uř q ipetus mouens piectum subito gñe tur totus· qz al's mo uiolentus non esset uelo in pn° q̄ in fine.cui ōm dic phs 2° celi· z pz qz uelo esset mo q̄ ipet ess intensior· z si subito gñe ēt subito corrū peref· Z° qz supponiř q in graui gra uitas eql'z moueat z resistit puta q moue at ut 3 z resistit ut 3· z hoc ñ uř eē neces sarium qz lz eadē calitas calefaciat z re sistat infriditati· ñ tñ equal'z resistit sicut agit· 3° ō quintaz oclusionē· qz si pila ca dens sup terrā quiesceret gd moueret eam p sursum ñ impetus qz inquiete debili taf otinue·si igiř tpz getis ñ pōt eleuare· nec ēt p poterit cū p erit debilior·4° ō sextā oclōnē qz gd substineret pilā apud parietē· ñ ipet g natus est mouere ex nā sua nec grauitas put nom est 5° ō 7am qz si faba piceret ō molarē descendētē si gescit sil' gēscit molaris· si nō gescit falsa ē o°· 6° qz si filo mure pede alligato mu re currente de te ñ posses detrahē murē sine gete me uř alienū Ad ista rñz p or dinē·Ad pm q ipet ille nō subito sz suc successiue gñaf in piectū·iō oz piciens p aliq̄ tps eē sil' cū piecto ut ipetū intendat oce ēt q mo uiolent non est uelo i pn° ymo icipit a ñ gradu uelocitatl·Ad phm dř q uoluit q sit uelo circa pnm·s·modi cū p pnm· Ad 2m q uirt motiua hor sū aut sursū tantū resistit uiolētati q̄m in clinat ad locū nālē·nihil·n.est ei resistētia nisi inclinatio ad locū nālē· sed nō est sil'e de q̄litatib alterationis·qz pp gñonē mu tuā·nā ei dedit maiorē uirtutē agēdi q̄ resistēdi·q ñ erat necessariū i q̄litatibus

motiuis eo q nō agūt i ōriū sz som iclinā ad locū nālez·de hoc pl' i libro de gñone
Ad tertiā q ipet facit pilā resilire sz i tpz getis nō pōt eo q tūc ipet ptiū su perior opmunt ptes iferiores sz p q̄ illa opssio ē fcā ad tātuz ad q̄m ipet sufficit tē to moz surm· z sic i pn° pila nō gd ascē dere ipetu ptiuz srior ipetū ptiū iferior ipediēte· z post pōt qz cessat ipedimētū
Ad 4am p idē q piecto graui ad pietē ipet ptiuz posterior opmit ptes āteriorf z ipediunt g̃uitatē a motu una cum ipetu earūdē ptiū añrior·sz cessāte ipedimento moz cū grauitate tōlis ipet ad om motū Ad 5m dicūt quidā q molarl cadēs tātū ipetū aeris pcedētis faceret q null' fabā ō eū picere sufficeret z tñ al'z pōt dici q faba odempsatur sic cera piecta ad pietē z p tātū tps quiescūt ptes ppigores lapi di ul' saltē ptes trabētes odēpsationē q̄to tpz molař spam corrñdēs odēpsato ptñsit Itē al'z dř z credo uē q molař ab isinita modica ṽtute incipit fabā repellē actiōes n·nāe icipiunt a nō gradu· z iō aliq̄ dcī a to tpz ē impet ptiuz posterior· fortior in compmēdo ptes anteriores q̄ uirt repul siua fabe z iō illo tpz ptes fabe odēsāf et faba fm ptes gescit molaris tñ otinue de scēdit Ad cam q i tali retractiōe muř sine du° ē qes me·pz qz oz ipetū iduceř i cor muris maioris ṽtutis q̄ ē resistētia muř ut si motia muř eēt ut tria p tom tps p qd impet eēt maior q̄ duo z mior q̄ quatuor mus gesceret·sic satis pz ex ar° o°nis q̄rte uñ equal'z pbat illa rō·Sz gd diceñ de motib aliis·Rñr q phs pnci paliř locutus ē d localib z iō nō ē mag nis de aliis uř tñ posse dici nō eē iōueni ens q in talib nō ess qes me qñz qz nō uř phibēs qn i pmo oti eē sūme calitati eēt ap pximatū frigefaciēs z iciperet ipz ifridare z tūc nō gesceret i sūme calido· Eodē mō nō uř iōueniēs q i p° eē ignis opleti icipiat corrūpi seu ēt q i p° oti cō plete augumētatiōis icipēt dinutio·sz qñ qd lz hoz nāl'z fieret si gñaf pus z p cor rūpiř eo mō quo otigit eā eē nālē z sic de aliis sp eēt qes me sic i motib localib

mobilib⁹ & h͡ satis testat̃ phs i l͡ra dicēs frustra fiēt a nā q̄ nullo tp̄e manʒ i eē h̄ ō 2°

Quãm ad 3m aʒ ex dictis q̄ de v̄tute fmōis mot' circl'aris iō ē ppetu⁹ & p ōñs ēt q̄ nō sol⁹ mot⁹ circl'aris ē ppetuus Sʒ cuʒ phs dic̃ mom circl'arē eē ppetuuʒ nil' plus uoluit nisi q̄ cem ul' aliq̃ spa celestis ppetuo mor circl'ar. Et h̄ itelligo nāl'r fm q̄ phs i libro procedit iux̃ q̄ ēt illō 3m ō q̄ fmo dʒ ad litt'ʒ capi itellectū: ʒ ut ꝑ som mobl'e circur ppetuo mor. Et tc̄ iux̃ h̄ sit pa ō° q̄ null⁹ alius motus proꝑe dictus a circl'ari ē ppetuus nec p poam nālē pōt eē ppetuus. pʒ de motu rcō qr ē iſ ōřiatos fios & iſ tales negt eē motus ppetuus pro ut dcʒ ē. Et ōfir qr ul' eēt uiolētus & si sic ñ eēt ppetuus l' nāl' & si sic nō eēt ppetuus qr mobile nūq̄ possʒ attingeř ciuſ fm. mō nā nihil mouet ad finē simpl'r ipol'e iō dic̃ phs q̄ ipole ē moueri ad fm l quēʒ ipol'e ē mom eē 3° ōfir idē qr ñ lē moti rēi nāles nisi a me° ad medium sic pʒ ex 5° b⁹ mō nullius eaꝝ ē ppetuus. Et 4 qr nullus mobilis rēi sba ē ppetua ir nec motus ōña tʒ ex dictis. qr ad unitatē motus requiriẽ identitas mobilis añs pʒ qr oē mobl'e recte hʒ mam & ē graue ul' leue & per ōñs corruptibile. Deiñ pr idēʒ de gñatiōe cōrruptione aug°ne dīnutiōe & alratione qr hec oa lē iter ōřiatos t ios ut gñs & cor° iter eē & nō eē & augumēta° & dinutio iter q̄tita tes maiores & miores. mō iter talia negd esse ppe° mot⁹. Jē ut dēm ē mobiliū ꝑpe illis motib⁹ nihil ē ppetuū. Jtē illi mot° fiūt pp getē et rōe alicui⁹ deteriati teri & iō nequnt eē ppem. Deiñ de alteratōe ꝑpe dēa idē aʒ qr ē iter ōria. ōrioꝝ aūt ñ ē ifia distātia & p ōñs iter ea nō fit ifinit⁹ mot⁹

Sʒ ō qr alra° orbiuʒ celestiū de miore luie ad mai⁹ i ptib⁹ ad q̄s mor sol ē ppea & reissio i ptib⁹ a qb⁹ mor. Confir qr cem ppetua alteraẽ fʒ magl' & mi⁹ luiosū i diuersis suis ptib⁹. 2° qr aliqd possʒ ppetuo moueri circa corp⁹ colūpnare tñseūdo ipm fʒ giras linee giratie i ipʒ ꝑtēse. 3° qr circa exagonū aliqd possʒ ppetuo mouēi circuē°. 4° qr i spa° rcō aliqd poʒ ppetuo moueri retardādo mom sp i duplo i pte ꝑportionali posteriori ut dcʒ est i li° c°. 5° qr i 4° b⁹ suppor q̄ i ifinim pōt mem rarefieri & ōstat q̄ ñ i tp̄e fito. g. rare° pōt eē ꝑpetua. c° qr si mem eēt tale i raritate & dēsitate ut mobl'e i parte posteriori ꝑpor tōali i dup° tardi⁹ mōr p illō mōr mobile rēm uno motu ōtiuo tp̄e ifito sine reflexione. Ad h̄ rñdeo ad pm pōt dici uno mō qō illuiatio ñ ē ꝑpe alteratō. qr ñ est iter ōria l'ʒ adusarius replicabit q̄ utiqʒ est ꝑpe mot⁹ & iō pt dici al'r q̄ l' loq̃ns lor ō illuiatiōe i ordie ad tom celuʒ l' i ordie ad partes si i ordie ad totuʒ tc̄ ꝑpe ñ est mutatio. nʒ motus respc̄u tocius cuʒ totuʒ celuʒ semper eq̄ mltuʒ actu hc̄at de luie nā si i ua parte per accessuʒ sol' lumen itenr i aa parte per recessū ꝑpor rēmi⁹ si āt loquaẽ i ordie ad partes tc̄ muta° q̄ fit fm lumen ñ est perpetua qr nec ppetua iten° nec ppea ē reissio. mō oīs muta° celi fʒ lumē ē iten° l' reissio. & pōt poi exm si sol. fʒ unā medietatē ōalbareẽ & sil' fʒ aliā ōnigrareẽ ēt p⁹ medietate fʒ easdeʒ medietates opposito modo mutareẽ constat q̄ q̄uis illud cor⁹ sp mutareẽ. tñ nulla illaꝝ mutationū eēt ppea. Ad al' gnqʒ dr̃ q̄ hñ ꝑbāt p potētā īfnālē ōicepi ppetuo aliqd possē moueri alio motu q̄ c̄culari sʒ h̄ ñ ē nāliter pol'e & iō ñ ē ō ō° nē. Cas⁹ eiʒ oēs fʒ q̄s ꝑcedūt rōnes ñ pñt v̄ificari nisi p potētiā īfnal'r agētē nulluʒ eiʒ tl'r mobl'e poʒ ppetuo mouē sine miracl'o 2a ō° mo⁹ c̄cularl pōt eē ppetu⁹ ad itellectuʒ p⁹ dcʒ q° ē ab eodē i idē sine r̃flexiōe & iō nullibi repiri pōt rō stat]. Jē mo⁹ celi ē act⁹ ppetu⁹ ut dicēẽ p° celi & motor ppetui & i trāsmutabl' Jtē nō ē pp getē qr ipi⁹ cōporis moti circular r̃ perfectō ōsistit i ōti° mouēi & iō ñ pōt rō getl opperare q̄r ñ ē possibil' per nāʒ 3a ō° sol' motus circularl ē perpetu⁹ ser p exponētes ex pmis duab⁹. h̄ ō 3°. & p ōñs ō to° 3° nōbili. 4° & ult° ē nom q̄ i 4a & ulta pte b⁹ octaui. phs p° ꝑbat q̄ i pol'e ē mouēs fim mouē p tp̄s ifim. Et supponit p° q̄ si mouēs ē fim ēt oʒ mobl'e eē fim. Si. n. mobile eēt ifi n v̄t⁹ mouētis nō excederet v̄tutē mobilis. poit ir q̄ mouēs sit. a. & mobile b. & tp̄s infim p qō mouet

ſit·c·2° ſuppoīt ꝙ medietas ipi⁹·a·moue
at medietatē ipi⁹·b·ꝛ dic̄ ꝙ ī minori tp̄ꝛ
mouebit eā ꝙ̄ ē toᵐ tp̄s ī q̊·a·mouebit·b
ꝛ dr̄ patē ꝙ mouꝫ eq̄ ueloʳ ſic̄ pꝫ ex rl'is
ſepti ꝛ ꝓbaᵐ ē i c° ꝙ ꝑs mi⁹ tp̄s appoīt
ad ptrāſeundū aliqđ ſigᵐ ꝙ̄ totū ſic̄ citiuſ
medietas nauis trāſit aliqđ ſigᵐ ꝙ̄ toᵃ na
uis 3° ſeʳ ꝙ tp̄s ī q̊ ꝑs moʳ nō erit īfinitū
pꝫ qꝛ ē min⁹ ꝙ̄ toᵐ·mō oē tp̄s min⁹ alio ē
finitū·4° ſupponit ꝙ ſi ab·a·auferāt ꝑteſ
eq̄les ipſi medietati·a tandē ꝯſūit· Ex
qb⁹ ſeʳ ꝙ medietas·a·mouebit medietatē
b·ītp̄ꝛ finito ꝛ pari rōne 2ᵃ medietas·a·
mouebit 2ᵃᵐ medietatē·b·ī tp̄ꝛ fīto·ḡ to
tuꝫ·a·mouebit toᵐ·b·ī tp̄ꝛ fīto ꝛ n̄ īfinito
ꝙ fuit ꝓbāᵐ·ꝛ pꝫᵃ qꝛ oē tp̄ſ ꝯpoᵐ ex tp̄ꝛi
bus finitis ꝛ magitudīe ꝛ ml'titudīe ē fi
nitū·Sꝫ ītatiꝫ ē dubita° utꝝ h̄ rō ſit bona
ꝛ aī ꝙ nō qꝛ p̄° ſupponit ſᵐ ī h̄ ꝙ dicē mo
toꝛē ꝛ mobl'e eē diſibilia dicet·n·adu̇ſari⁹
ꝙ motoꝛ ē de⁹ q ē īdiſibil' ꝛ mobile celū
ꝙ ēt a nālib⁹ īdiſibile ponit· 2° qꝛ ſi ſit
bona pʳ eq̄l'ꝛ de oī motor̄ celeſti ꝛ ſic oēſ
eēnt īfiniti ꝙ nō ē ueꝝ·ꝛ pꝫᵃ qꝛ qlꝫ motō
mouēs aliquā ſperā celeſtē mouet eā tp̄ꝛe
īfinito· 3° qꝛ dicēt ꝙ v̇t⁹ ꝙ̄ᵐ cūqꝫ ꝑua
ſufficē ad mouēduꝫ īfinito tp̄ꝛ dū tn̄ ſit in
trāſmutabil' ꝛ iō nō reqrit īfinita· 4° di
ceret ꝙ lꝫ v̇tus finita nō ſufficē mouē tp̄ꝛe
īfinito ī ptrāſeundo ſcl' aliqđ ſigᵐ tn̄ nō ꝓ
bat qn pōt mouere īfinito tp̄ꝛe īfinit] ꝛei
terationibus· 5ᵃ ſi rō ualeret ſeq̄ret ꝙ
nullus motoꝛ mouerēt īfinito tp̄ꝛe ꝙ ē ꝯ̄
pħm ī h̄ octauo ꝛ pꝫᵃ qꝛ ꝑs mobil' ptrāſit
ſꝑ ſuuꝫ ſpaᵐ citi⁹ ꝙ̄ totū a q̊cūqꝫ motoꝛe
moueat qr̄ ī tp̄ꝛe finito ꝛ p ꝯn̄s ēt totum
ſoluꝫ ī tp̄ꝛe finito moueret a ſuo motore
qꝛ q̄libꝫ ꝑs aliquociēs ſumpta conſtituit
ſuum totū aut maius Quito q̄rit utꝝ
pħs loʳ de īfinitate duratiōis ſeu finitate
eiuſdē ꝛ h̄ nō qꝛ dicē ꝙ ī magnitudīe fini
ta nō pōt eſſe uirt⁹ infinita ꝙ ſᵐ ē de īfini
to duratiōis v̇t⁹·n·ſolis ē īfinite duratōiſ
ꝙ̄uis ſit magitudīs finite ul' loʳ đ finitate
ſ n uigoꝛē ꝛ ſic ſnaꝯ° ur̄ ſl'a cū motoꝛ lūe
l ſol' moueat īfinito tp̄ꝛ ꝛ tn̄ eſt finit⁹ ſꝫ
uigoꝛē·he rōeſ ſt̄ fōtes ꝯ̄ rōnē aꝝ·ꝛ iō ſuf
ficit dr̄e euaſiē ꝛ rōeꝫ đſēdē· Ad p̄mā
dicē ꝯ°ʳ ꝙ aꝝ·pōit illū ꝓceſſū ſolū ad oſ̄
dēdū ꝙ p̄⁹ motō ſit ídibilis iō n̄ ſuppōit
ſimpl'ꝛ p̄ᵐ motoꝛē eē īdiſibilē·ſꝫ ſuppōit
ꝙ eēt diſibilis ſi eēt ī magnitudīe extēſ⁹
ſicē aduerſari⁹ dr̄et eēt·n·dibilis ſic ꝙ hē
ret ꝑtē ex̄ ꝑtē·iō ſm ꝯmētatoꝛē ꝯcluʳ h̄ ꝙ
īpoſibl'e ē v̇tutē extēſā in magitudine mo
uere ꝑ tp̄s īfitū ꝛ h̄ ſufficit ad ꝯcl'denduꝫ
ꝓpoᵐ uñ aī ſic ſi p̄mus motō eēt extēſuſ
ī magnitudīe ſicē dicē aduerſarius uel eēt fi
nitus ꝛ ſic nō moueret per tempus infini
tum ſicut rō tacta pꝛobat uel eſſet infit⁹
ꝛ h̄ nō qꝛ uel eſſet in magnitudine finita
extenſus ꝛ h̄ non qꝛ nᵃ talis pōt eē infita
uel ī magitudine finita ꝛ h̄ non ſicut po
ſtea ꝓbabit·Aliī reſpondet egidius ꝙ lꝫ
motoꝛes celeſtes ſint īdiuiſibiles tn̄ bn̄
unus ē maioꝛ uel potētioꝛ alio ut ille qui
pōt mouere maius mobile pōt igit unus
motō ymaginari ſbduple potētie ad mo
toꝛē ōbis lūe ꝛ ſbduplū mobl'e coꝛn̄denſ
ei ymo ſic poſſꝫ fieri cathe· loquendo et
tūc ille eſſet ut dīdiuſ reſpēu motor̄ oꝛb]
lune ꝛ mobile eius ut dīdiuꝫ reſpēu ſpē
lune ꝛ de tali mō dicit ꝙ loquebat pħs

Ad 2ᵃᵐ ꝯcedit ꝙ aꝝ intendit omneꝫ
motorem orbis celeſtis eſſe infinitum et
ꝙ motor ſpere lune eſſet infinit] hoc mō
infinit] ſicē poſt apparebit· p 3ᵃ dubitatōe
eſt ſciendum ꝙ īfinitas v̇tut] poteſt yma
ginari duplicit·uno mō in uigoꝛe ꝛ eſſet
infinita uirtus uigoris que oī uelocitate
ꝙ̄tūlꝫ poſſꝫ mouere ueločiuſ ꝛ oī mobili
dato ꝙ̄tūlꝫ poſſꝫ mouer̄ mai⁹ ꝛ đ h̄ n̄ loʳ
hic pħs qꝛ ut dēm eſt ipſe loqt ḡnalit de
oib⁹ motoꝛib⁹ celeſtibꝫ mō notum eſt ꝙ
motor ſpere lune nō ſit infinite v̇tutis in
uigoꝛe eo ꝙ eſt mīoꝛis v̇tut] ꝙ̄ motoꝛes
orbiuꝫ ſuꝑioꝝ moꝫ·n·minus mobile alia
eſt infinitaſ uirtut] in duratiōe ꝛ eſt q̄ mo
tor infinito tp̄ꝛ durat ꝛ de hac uidet pħs
eſſe locutus ſic·n·omnis motor celeſtis
ē infinitus qꝛ mouet per infinituꝫ tēpus

Sꝫ replicat qꝛ pħs loqt de infinitate
cui repugnat eſſe in magnitudine mō infi
nit] duratiōis nō repugnat eſſe in magni
tudine·Itez tē ꝓbo pħi peteret p̄nᵐ qꝛ tē
ꝑ minus notū ꝓbaret magis notū magiſ

n·notaꝫ eſt ꝙ vtus q̄ mouet infinito tpꝛe ſit īfinita duratiōe q̄ꝫ ſit duratio e⁹·Rñā ꝙ īfinitas duratiōis eſt duplex·una ē in eēn° ⁊ h̄ ꝯuenit m̄ē p̄me loque° nāl'r ⁊ oī bus ppetuis· Alia ē i agen° ſeu mo°· Et ē iteꝝ duplex·une actualis alia poſſibilis actualis dr̄ vtus actiua ſemp manēs ſimi' ſine ſui mutatione bn° oē ꝙ ex eius parte regitur ad ei⁹ agē p infinitū ꝑs potētia lis nō ē uirt⁹ actiua nata mouere p īfini^m tps nō tñ ſil' bn̄do oēm diſpōēꝫ q̄ ex pte eius regitur ad agere·p̄ma ē i motoꝛib⁹ indiuiſibilib⁹ eo ꝙ ſine ſui q̄cūqꝫ mutati one ſaltē nālit' loque° infinito tpꝛ mouent 2^A ē in coꝛpib⁹ celeſtib⁹·mouēt eiꝫ īfini° tpꝛ iq̄ꝫ^m ſunt mota ⁊ iō nō hꝫ oēꝫ diſpōēꝫ ſil' q̄ ex pte eoꝝ reg^r ad agē cuꝫ mo⁹ eoꝝ re^r que nō hn̄t to^m ſil·p h̄ tē pꝫ ꝓ h̄m uo luiſſe ꝙ motoꝛes celeſtes ſunt īfinite vtu tis ī duratione actuali·⁊ tali repugnat eē in magnitudine eo ꝙ quelꝫ actiua uirt⁹ ī magnitudine pōt p mo^m magnitudis acq rere nouuꝫ mo^m ⁊ nouaꝫ uirtutē agendi in oꝛdine ad paſſuꝫ· Et p hoc pꝫ qd dc̄m eſt ad p̄maꝫ rōnem factā·Et ad ſecundam ſtūr dicit' ꝙ lꝫ notuꝫ ſit p̄mum motoꝛem eē īfinite duratiōis·nō tñ notuꝫ erat ꝙ ē infinitus in duratione actuali ⁊ ideo hoc pħs ꝓbauit hic per hoc pꝫ qd dicēdum ad tertiā dubitationeꝫ·u^m eniꝫ ē ꝙ ſuffic̄ ad hanc infinitatem de qua pħs loquitur q̄lꝫ uirt⁹ ī trāſmutabilis·lꝫ illa nō repitur niſi in motoꝛib⁹ celeſtib⁹·⁊ ideo ꝓbauit in illis eſſe hāc īfinitatem·Ad 4^{Am} dr̄ ꝙ non al'r motor de quo ar·loquit' mouet p infinituꝫ tps q̄ꝫ infinit] reiterationibus ſeu circularib⁹ circa idē pūctum ⁊ h̄ ſuffic̄ ad ꝯcludēdum ipm eē īfinituꝫ iux̄ moduꝫ dc̄m ⁊ diceñ· Ad quintam dic̄ egidius ꝙ qꝛ p̄mus motoꝛ mouet p̄mum mobile infinitis reyt'ationibus iō dꝫ compari ad ipm tanq̄ꝫ infinities acceptum cuius ptes ymaginarie ſ' celum ſel' ul' bis uel cēties ⁊ ſic de alijs acceptis ⁊ ſic uidet' ꝙ pars pꝛius tranſitur q̄ꝫ totū qꝛ in minori tpꝛ pꝛi⁹ tranſeūtur due circulatiōes q̄ꝫ decē ⁊ deceꝫ q̄ꝫ uiginti ⁊ ſic deinceps pꝛopter qd̄ quilibet orbis celeſtis ꝓnt ad ipſum

ꝯpant' motoꝛ ⁊ mobl'e īſtum qꝛ ē moble finitum infinities acceptuꝫ ⁊ iō nō eſt ibi medietas ul' 4^A qꝛ ē ſm̄ hūc modū omni ymaginabili finite mai⁹ ita rō nō ꝯcludit qꝛ fūdatur ſuper h̄ ꝙ mobl'e celeſte hēat ptes aliquotas finitas ꝙ eſt ꝯtra modum dc̄m. Ad ſextā pꝫ ex dictiſ ꝙ pħs lo^r de īfitate duratiōis actual] uirtut] actīe ⁊ tali repugnat eſſe ī maginatōe ut dc̄ꝫ eſt in 3^A dubitatōe 2° ꝓbat ꝙ ī imagnitudie finita nō ē uirt⁹ infinita ⁊ p̄mittit ꝙ maiō potentia uel equalis mouet ideꝫ mobile uel equale in minoꝛe tpꝛ ⁊ h̄ ē qꝛ ueloti⁹ 2^A ſuppō eſt ꝙ ſi eēt uirtus īfinita motīa mobilis ipa mouēt ī minōi tpꝛ idē mobl'e q̄ꝫ q̄lꝫ finita 3° p̄mittit ꝙ oīs motus eſt in tpꝛ nō in īſti· Ex quibus foꝛmat ſuam rōnem ſi in magnitudine finita eēt uirtus infinita ſe^r ꝙ uirtus finita ⁊ infinita mo ueret idē mobile eadem uelocitate ꝯñs ē ꝯ 2^{Am} ſuppoſitiōeꝫ ⁊ ꝓ^r ꝯña qꝛ ſi po^A in finita moueat aliquod mobile mouebit ipm ī aliq̄ tpꝛ p 3^{Am} ſuppōeꝫ ꝙ tps uocet' a ⁊ capiat' uirt⁹ finita que moueat etiaꝫ il lud mobile ꝯſtat ēt ꝙ mouebit in tēpoꝛe lꝫ minori qꝛ ipſa eſt minoꝛ uocet' igit' ei⁹ tps a b·tūc eſt certe ꝓpoꝛ° tpꝛis·a b·ad tē pus a·eo ꝙ utꝛqꝫ eſt finituꝫ ⁊ tl'ia ſunt in uicem ꝓportionalia ſit i^r ꝙ ſit maius in centuplo q̄ꝫ a·qr̄ ſi uirtus finita centuple tur in ꝓportione ſe^r ꝙ centies uelocius mouebit igit' in ſ h̄ centuplo tpꝛe i^r in tpꝛe a·⁊ ſic uirtus finita centuplcata reſpectu p̄me ⁊ īfinita mouebūt eq̄ uelo^r idem mo bile ꝙ eſt ꝓpo^m 3° ꝓbat ꝙ ēt ī magitudi ne īfi^A non poteſt eſſe uirtus fi^A ⁊ itellige extenſa per illā magitudinem ⁊ intelligit pħs ꝙ q̄ꝫuis magnitu° infinita eſſet ad in maginationem tctalis uirtus eius ñ poꝫ eſſe finita ⁊ p̄mo p̄mittit ꝙ lꝫ quādoque ī minori corpoꝛ' ē maior uirt⁹ ut in paruo plumbo maior grauitas q̄ꝫ ī dnplo ligno tñ in corporib⁹ penit⁹ eiuſdeꝫ rōnis p̄ter ꝙ in q̄ꝫtitate ſp in maiore eſt a°^r uirtus 2° pꝛemittit ꝙ magnitu° infinita in q̄ po nitur uirtus finita per aduerſarium ſit·a b·de qua ſūmat' pars finita que uocetur b·c·⁊ ſit·d·mobile qd̄ i^A pars finita pōt

mouere·tunc igiť·b·c·mouebit·ď·mobile p aliqđ signum ĩ aliquo certo tp̃e ꝙ sit·e· Ex q̃bus infert 3ª suppõ ꝙ capiatur ď magnitudine·a·b·dupla pars ad partem b·c·illa mouebit mobile·d·ĩ duplo uelo⁹ q̄ a pportione in duplo maiori·eo ꝙ in dupla magitudiẽ erit ĩ dup° maior uirt⁹ ⁊ sic ĩ me° tp̃is·c·ꝙ didiuz tẽp⁹ uoceť·3 t·⁊ sic augen°·b·c·ẜm quãcũqz pportões uoluð ñ̃ũq̃ ꝯsũabit magitudinẽ ĩfitã·a·⁊ sp minorabiť tp̃s·Tũc ex illis forãt rõem suã sic illa uirt⁹ ẽ ĩfinita q̃ mouz uelo⁹ q̃ q̃cũqz finita s3 ṽt⁹ magitudis·a·b·mouet uelo⁹ q̃ q̃cũqz finita·iʳ ẽ ĩfinita·ꝙ ẽ ꝯ ad uersariũ·maior nota ẽ·⁊ minor ďclarať q̄ uirt⁹ ĩpius·a·b·mo3 uelo⁹ q̃·b·c·q̃ᵐ ꝯq3 multiplicet eo ꝙ p tertiã suppões·b·c·nõ põt tociẽs accipi ꝙ tñseatur magnitudo infinita ·mõ oĩs ṽt⁹ finita excederet·a·b c·aliquociẽs multiplicata igiť ṽt⁹ totalis a·b·mouebit uelo⁹ q̃ ꝙcũqz fiᵐ·aliã rõ nẽ ponit s3 nõ ẽuis pbat eñi ꝙ ex oppo° sue ꝯ°nis seʳ ꝙ poª corpis finiti ⁊ poª to talis corpis ĩfiniti·ymo toci⁹ ⁊ ptis moue rent idẽ mobile eadẽ uelocitate·⁊ ꝯª satis p3 ex deductiõe rõnis ꝯ°nis p̃cedẽtis· S3 ꝯ hos ap pcess⁹ p° duʳ q̄ in pª rõe uť suppõnẽ ꝙ mobile ꝙ mouẽt ṽt⁹ ĩfinª si e3 ẽt mouẽ põt uirt⁹ ĩfinita ꝙ ẽ simpl'r fᵐ·nõ eni3 o3 ꝙ unus possit illud ꝙ min⁹ potest· 2° q̄ supponit ꝙ uirtus finita põt q̃ᵐl3 mltiplicari hoc·n·uť fᵐ q̄ ṽtus intelligentie nõ põt augeri sic nec uirtus toci⁹ celi· 3° dic beat⁹ thomas ꝙ illud ꝙ alicui debeť nõ aufferet ab eo pp pote3 cuiusl3 alťius·mõ motui de p se ꝯcit eẽ ĩ tp̃e ⁊ nõ ĩ ĩti igiť ppter põnẽ ĩfiniti° nõ re moueť a motu eẽ ĩ tp̃e·cui⁹ tñ ꝯriũ p̃cedit rõ ap· 4° ꝯmẽt̃ator i2° metha·sic argu it idẽ ẽ iudiciũ siue uirt⁹ ĩfinita sit in ma gnitudiẽ siue ex·utrobiq3·n·maior uirt⁹ uelocius mouet·g̃ uel rõ phi non ualet l' simpl'r nulla erit uirtus ĩfinita ꝙ tamen ẽ ꝯ phm in ƀ octauo Quĩto iuxta idem ad maioritatẽ uirtutis seʳ maiora° ueloci tatis sic maioratio diuturnitatl·g̃ si eẽt uir tus ĩfinita ĩpa siue ĩ magitudiẽ siue extra uelocius mouẽt ĩ ĩfinitũ ⁊ diuturnius mo

ueret ꝙ ñ ẽ pol'e· Sexto q̄ maiᵐ ẽ ꝙ rões ille solũ pcedunt ď ĩfitate uigoř ⁊ p3 ĩ pª pbatiõe h⁹ nõbil' iʳ ñ loq̃bať ut dcm ẽ ď ĩfitate dur̃ tõil ⁊ sic syll'us quẽ p hs fac ex hijs pbatis peccat ẜm falatiã equoca tõis uñ syll'us erit.ƀ nulla poª ĩfinita est ĩ magnitudine pmus motor est poª ĩfinita q̄ infinito tp̃e mouet ut p̃us pbabatur g̃ nõ ẽ in magnitudine·ecce maiorẽ ƀ pba tam intelligi de infinitate uigoř ⁊ miore3 prius pbatã de ĩfinitate duratõis q⁹ p3 equocatio· Ad has rões rñ̃ sustinẽdo rõnes phi ad prima3 ꝙ phs uult ꝙ dato mobili ꝙ uirtus finita põt mouere illud ẽt uirt⁹ infinita põt moueř ⁊ uelocius q̄ põt minus ƀ ẽt põt maius ⁊ sic ñ pcedit pma· Ad 2ᵃᵐ dř ꝙ ẜ3 ṽitatẽ q̃l3 ṽtute finita data q̃ᵐl3 maior põt fieri a pma cã ⁊ sic ap·supponit ṽp aut si hoc non plac3 q̄ forte non fuit mẽs phi·dicatur ꝙ ap· illud supponit ab adṽsario ponente ṽtu tem infinitã in magnitudiẽ si eĩm ita esset tunc uirtus finita q̃ᵐl3 poss3 augeri su mẽdo ⁊ augendo eam a uirtute infinita di uisibili quã ponit aduersarius ·uel dicať ꝙ loʳ ẜm ymaginatões·⁊ deducit ad unũ simpl'r ymagibl'e·Ad 3ᵃᵐ diciť ꝙ illð ꝙ alicui p se ꝯcit ñ auferť ab eo per põnẽ cui⁹ ꝯq3 posibilis sed ñ ẽ ꝯduciens ꝙ aufe rať ab eo idest ꝙ seq̃t hoc non ꝯducire p positionẽ ĩposibil'·Ad 4ᵃᵐ dic btus tho mas ꝙ ñ est sil'e de uirtute extenia ĩ magi tudine q̄ illa est agens nãle ⁊ sp agit ẜm ultimũ sui posse ⁊ ideo si esset ĩfinita mo ueret ĩ ĩti ⁊ ď uirtute sepata a magitudi ne q̄ illa ẽ libera ⁊ ñ agit tãtũ q̃tũ potest sed tãtũ q̃tũ uult ⁊ uerũ dĩc·Sed fõte ꝙ ap·ñ ita dixisset eo ꝙ pp ĩmutabilitatem uolũtatis diue ñ credidit deum esse libe rum libtate oppoĩs ideo potest dici ꝙ ap uoluit q̃ nulla uirtus actuali ĩfinite siue ĩ uigore siue ĩ duratione ẽ ĩ magitudine ⁊ q̄ manifestũ est per q̃d nõis uirtutl ĩfini te duratiõis actual' ꝙ ñ debet esse ĩ magi tudĩe·q̄ debet esse ĩ tñsmutabil' ideo ap· pbat de ĩfitate uigoř ⁊ forte ꝯcessisset ꝙ non ul'r ꝯcludit ꝙ nulla sit uirtus ĩfinita in uigore q̃uis p suo pposito sufficiebat

Ubi ɔcludē de ṽtutib⁹ ī magnitudīe exn̄tib⁹. Ad 5ᵐ. dr̄ ꝙ nō ſm̄ idez dr̄ ṽtus īſta ī uigoꝛe ꝛ ī duratiōe ymo ſtat aliqd magis durare ꝛ eē mioꝛis ṽtutis. ꝛ eɔ̄. et iō nō ē īɔueniēs ꝙ ſit ṽtus īfinita ī duratiōe actuali nō tn̄ ī uigoꝛe ꝛ ſic īfinito tp̄ꝛ mouet ſ; nō īfinita uelocitate Ad cᵃᵐ dicit̄ ꝙ pħs hic ul'ꝛ ītellig̃t de oī mō actuali īfinitat] ꝛ ſic fōmabit̄ rō ſine q̄oq; equocatione ſic nulla uirtuſ īfinita ſiue in uigoꝛ ſiue ī duratiōe actuali ē ī magitudine motoꝛ p̄⁹ ē uirt⁹ infinita ad minus in duratione actuali ḡ n̄ ē in magnitudine 5ᵒ ꝓbat pħſ ꝙ ꝓiectū poſt exitū a ꝓiciēte nō moʳ ab aē ip̄m defferēte ſimul moto a ꝓiciēte qꝛ querit̄ un̄ ille aer mouet̄ poſt remotionē a manu ꝓicientis ꝛ non poſſet ɔueniēt̄ dici un̄ 4ᵒ ꝓbat ꝙ ꝓiectu; moʳ ab aere inpl'ſo a ꝓiciente ſimĺ pellēte aliū aerē ꝛ ꝓiectū ꝛ 2⁹ aer moꝛ 3ᵐ aerē ꝛ ſil' ꝓiectū ꝛ ſic deinceps. Ex q̄ infert ꝙ motus ꝓiectiōiſ nō ē ꝓp̄iſſime ɔti⁹ qꝛ l; ꝓiectu; ſolidum ꝙ mouet̄ ſit unum ꝛ idē tn̄ aer ſil' pulſ⁹ ꝛ ſil' pellens ē ɔtinue ali⁹ ꝛ alius q̄ꝛ nō eſt idemptitas mobilis. 5ᵒ ꝓbat ꝙ ꝓiectum nō moʳ ab aere p̄ ātipiſtaſim et drētur moueri p̄ ātipiſtaſim ſi ip̄m ɔtīe ultra pelleret̄ ab aere ſequente ne fiēt uacuum dic̄ iʳ pħs ſi ſic moueret̄ opoꝛteret ꝙ ip; ꝓiectum omnia poſterioꝛa ſeq̄rēt̄ p̄ lineā rectā ꝙ n̄ eſt ɔueniens ꝛ p;ᵃ qꝛ ſic̄ ꝓiectum mutaret locum ita tāt⁹ aer ſeq̄ns intrans illum locum iteꝝ 2⁹ aer tantus intrans locum p̄mi ꝛ 3⁹ ſecundi ꝛ ſic uſq; ad celum. Sexto ꝓbat ꝙ p̄mum mouens unu; ꝛ idem exn̄s mouet ſēp qꝛ oꝫ p̄mu; motum eſſe ſēpitnum ɔtinuum ꝛ regularem ꝛ h̄ eſſe n̄ poſſet niſi un⁹ ꝛ idē motoꝛ ſp̄ moueret idem mobl'e ḡ ꝛc. maioꝛ p; ex dictiſ ꝛ minoꝛ p; qꝛ mo⁹ ꝓiectōiſ nō ꝓp̄e dicit̄ unus eo ꝙ ſit ab alio ꝛ alio motoꝛe ſm̄ modum p̄miſſum in 4ᵃ ꝓpōne huiuſ notabilis ꝛ p̄ ɔn̄s ad unitatem ꝓp̄e dictā motus reʳ unitas motoꝛis etiam ſi motoꝛ diuiſis tempoꝛibus eſſet alius ꝛ alius uidet̄ uno tp̄ꝛ mouere uelocius q̄ aᵒ pp motoꝛis diuerſā uirtutem ꝛ ſic non eſſet eiuſ motus regl'ariſ. 7ᵐᵒ ꝓbat ꝙ pꝛimum mouens eſt ī cirɔferentia ſup̄iori mobil' p̄mi qꝛ ibi ei⁹ maxi⁹ e; effect⁹ ꝛ p̄ ɔn̄s ibi magis īfluit. q̄ꝛ illi uidet̄ eē ꝓpinq̄ꝛ. mouēs n. infinitū magis īfluit ī ꝓpinquū q̄ in diſtans 8ᵒ ꝛ ultimo ꝓbat ꝙ p̄m⁹ motor eſt ſimpʳ indiuiſibil'. pʳ ſic. qꝛ ſi hēret magnitudinē ul' hēret eā infinita;. ꝛ h̄ nō qꝛ nulla eſt talis. ut p; ex dictis in 3ᵒ libro l' ſolū finitā ꝛ h̄ nō qꝛ potentia infinita non pōt eē in magnitudine finita p̄ 2ᵐ ꝓbato 2u; mō p̄mus motor ē uirtut] infinite eo ꝙ unus ꝛ idē exn̄s moꝛ infinito tp̄ꝛ p̄ cᵐ p̄miſſoꝝ ꝛ talis nō ē uirtutis finite p̄ p̄ᵐ p̄miſſoꝝ ꝛ hec de toto textu hui⁹ octaui

Hic p̄mo querit̄ utꝝ p̄mus motor ſit infiniti uigoꝛis. 2ᵒ utꝝ ſit in cirɔferentia p̄mi mobilis. 3ᵒ an ſit indiuiſibilis. 4ᵒ utꝝ ꝓiectu; poſt exitum a ꝓiciente moueat̄ ab aere ip̄m ꝛ aliu; aerē ɔtinue ultra pellēte

Pro p̄ᵒ iſtoꝝ ē notādu; ꝙ p̄ta dō attributa nō ꝓ alio ꝛ alio. ſ; ſimpʳ ꝛ ꝓ uno ꝛ eoꝝ ſupponunt pp ip̄i⁹ ſummā ſimplicitatē tn̄ in rōe freq̄nt̄ drn̄t ut oēs l' p̄les ɔcedunt intelligere malū ꝛ q̄uiſ ſuu; ītelligere ſit ſuu; uelle non tn̄ dicit̄ uelle malu; ſic in ꝓpoſito uigoꝛ dī dicit̄ in oꝛdīe ad effēm ꝛ duratio eius in rōne ad tp̄s maioꝛ enim uigoꝛ eſſ; q̄ maius mobile aut ide; uelo⁹ ſufficēt mouere. S; maioꝛ duratio non a maius mouen⁹ ſ; a longioꝛi tp̄ꝛ dicit̄ p̄manendo ꝛ ꝓpter hoc non ſequit̄ ꝓpoſitu; uigor dei eſt infinitus igitur eſt infinitus uigoꝛ pp mutationē appellatiōiſ qꝛ an̄s ſignificat ꝙ ſit infinitus aliq̄ᵒ infinitus ī dō ad eius ueritatē ſufficit infinitas durationis. ꝛ ɔn̄s ſignificat ꝙ ſit infinit] in poſſe mouere uelocius uel maius mobile. 2ᵒ notāᵐ eſt ꝙ infinit] uigoꝛ dr̄ q̄ oē mobile daᵐ l' dabile etiā q̄ᵐq; eſſet mai⁹ pōt mouere. It̄ omni uelocitate data l' dabili ad mobile q̄tūlibet uelo⁹ pōt mouere. 3ᵒ nota ꝙ Ar n̄ ſuppōit p̄ᵐ motoꝛē eē libeꝝ libertate oppōis. ſed eū ponit libeꝝ libertate q̄ agit ſui ip̄iuſ gr̄a. qꝛ poīt ip̄m de neceſſitate ɔſuare mā; p̄mā. al's hr̄et ɔcedē nāl'ꝛ anihilatōem eſſe poſ'em ꝛ creatōnem quā nō poīt. ꝛ ſi dicas eē libeꝝ libertate oppōis dic̄ ꝑfectōem ſimpl'ꝛ. ḡ ſm̄ pħm ſ

ꝑme cāe attributione. 2° q₂ ēt h̄ ē pfecti° ĩ nobis ḡ p ꝑ° ē h̄ i deo. Rn̄dēt ut credo negando ęn̄s. uñ reputaret ꝙ sic eē liber dic̄ mutabilitatē uolūtatis q̄ d̄o n̄ ↄuenit ſ₃ replicaret aliqs d̄ō ꝙ maioris pfectō nis eſſ₃ ab eterno ↄfuaſſe mūdū libertate q̄̄ bonitate. nē. ₇ iō h̄ eēt d̄ eo aſſerēm Rn̄det pħs pur° expiētias nāles ĩſequēs negan̄ ꝙ aſſūmit̄ q₂ ab et̄no ↄfuaſſe mū dū libere f₃ eū nec eēt nec eē poſſet. Ad 2ᵐ diceret ꝙ ē pfectōis in nobis. q₂ ē pfe ctio f₃ qd. sic eē hoīem. ſed ñ ſeʳ ꝙ ſit pfe ctionis ſimpl'r. His p̄miſſis rn̄₂ ꝙ pure loquendo f₃ expientias ₇ lumen nāle. ꝑ° moto₂ ñ ē infiti uigo₂is. q₂ ñ poſſ₃ mouē uelo° q̄̄ mouet ḡ ↄn̄a eſt nota p 2ᵐ p̄miſ ſoꝝ. ₇ an̄s p₃ p 3ᵐ. q₂ ñ eſt liber libertate oppōis. ₇ iō ñ pōt al₂ uelle q̄̄ nunc uult. 2° q₂ naturalis pħs in luīe nāli ꝓcedens ñ d₃ ponere aliqd niſi ſit pure noᵐ aut p expientiā aut ex iſtis d̄ducibile pluſq̄̄ ſu um oppoᵐ ſed ꝑᵐ moto₂ē eē infiniti uigo ris ñ ē aliq̄ iſtoꝝ mōꝝ noᵐ. ḡ ₇c. maio₂ no ta ₇ mino₂ p₃. q₂ oēs effect° q fiunt a p̄mo moto₂e in o₂dine ad uidere noſtꝝ ſunt fi niti. mo°. n. q a₃ nobis in hoc luīe eſt mo° diurn° q finit° eſt tā uelocitate q̄̄ magni tudine Sed ↄ uigo₂ dei ab aliq̄ dato ui go₂e q̄̄tūlibet multiplicato ñ pōt attingē ḡ eſt ĩfinit° uigo₂. ↄn̄a nota eſt ₇ an̄s a₃. q₂ q̄̄tūcunq₃ mltiʳ uigo₂ ĩtelligētie mouētis ſperā ſaturni nunq̄̄ attingeret uigo₂ē ꝑᵐ. eo ꝙ ſp maneret dependens. ₇ talis ñ eq̄ ret uigo₂i independenti q̄lis eſt uigo₂ dei 2° q₂ uigo₂ dei ꝓducit effecᵐ ab infinita diſtantia. ſ. de ñ eē ad eē. 3° q₂ uigo₂ dei ñ h₃ finē nec in duratione nec in magnitudi ne. ḡ ē ñ finit). ḡ ē infinit°. 4° q₂ uigo₂ dei eſt p̄ma cā infinitatis mo° ḡ d₃ ↄpari ad moᵐ infinitatis mo° q eſt magis per ſe ₇ p̄mo modo infiītas mot° magis per ſe ₇ p̄mo eſt q̄ ſuiʳ ex ĩfinitate mobil'. ḡ uigō dei d₃ ↄpari ad infinitatem mot° q ſūmit̄ ab infinitate mobilis. ſed tal' eſt ſimpʳ in finit° uigo₂. ḡ ₇c. ꝑᵐ an̄s ₇ p̄ma ↄn̄a huius rationis ſunt ſatis nota. ₇ mino₂ p₃ q₂ cu₃ tribus modis poteſt ymaginari infinitos motus uel infinitate mobilis uel infiniti ſpacij. uel ex infinitis reiterationibus cir ca idem centrum. p̄ma uidet̄ eſſe magiſ p ſe ₇ alij duo magis per accidens ₇ extrin ſece. ut uidet̄. Quinto dicit Egidiuſ ꝙ infinitas dūrationis eſt ſoᵐ extenſiua ₇ ex tp₂ qualis non eſt dei. igit̄ deus h̄bet eſſe infinit° in uigore. Sexto q₂ deus eſt quo maius excogitari non poteſt. igitur conſe quentia tenet q₂ omni finyto contingit co gitari maius. Ad has rationes reſpon deret pħs. ad p̄mam ꝑut credo ꝙ uigor dei ab aliquo ₇c. poteſt intelligi dupliciť uno modo in eſſe perfectionis eſſentialis ₇ ſic concederet antecedens ₇ negaret cō ſequentiam. ₇ adhoc uadit ꝓbatio antece dentis que fundatur ſuper independenᵃ rei. alio modo in eſſe ſeu in ratōne uigoriſ ₇ ſic negatur antecedens. ₇ ad probatio nem dicitur ꝙ quāuis nunquam fieret ui gor independens. tamen fieret aliquotiēs multiplicat° bene maior in mouendo ma ius mobile q̄̄ primus motor mouet ₇ eti am uelotius. uerbi gratia. ſi intelligentia ſpere ſaturni monet decies minus mobi le ₇ decies tardius ſi in centuplo in pro portione multiplicaretuʳ moueret equa le cum p̄mo motore ₇ eque uelociter ſi daretur. Ad ſecundam ꝙ nulla eſt uel eſſe poteſt infinita diſtantia. ꝙ q₂ inter eē ₇ non eſſe nulla eſt diſtantia. ſunt enim contradicte inter que nihil mediat. Item dicitur ꝙ deus de non eſſe ſimpliciter ni hil ꝓducit loquendo naturaliter pure q₂ omne quod p₂oducit de materia p₂odu cit preſuppoſita. Ad tertiam bene conceditur ꝙ uigor dei eſt finituſ ₇ ꝙ eſt infinitus prout opponitur finito contra dicto₂ie. ſed in concluſione ₇ in ſecundo notabili caʳ p₂iuatiue ₇ tranſumtiue. ſe₃ prout uigor dicitur maior uirtualiter. eo ꝙ maius pōt mouere ñ aūt quia h₃ extēſi onē aut intēſionē. Ad 4ᵃᵐ ꝙ cā ĩfitatl motus non eſt illa q̄ ſūmitur ex infinitate mobil' q₂ illa nec eſt nec poteſt eē cum ne q̄at eſſe mobile infinitum ſed ꝑᵃ cā ĩfitatl mot° eſt ex ĩfinitl reyt̄ationib° circa idem centꝝ ₇ ſi btūs thomas dic̄ huius ↄriū di cas ꝙ fuit illiuſ intentionis. Ad quintam

dicit̄ ꝙ infinitas durationis ñ h3 totá uir
tutem actualem ⁊ potẽtial' potest dici ex
tempore eo ꝙ in ea motor non habet to
tam uirtutem q̃ agit simł·sed per motum
successiue ⁊ in tp̄r reqrit eá secus est ð in
finitat] duratiõ f actiṽ q̃l' ẽ motõ celestiũ
Ad sextam ꝙ deus est q̃ maius excogita
ri ñ põt pfectiõe eẽntiali s3 bñ põt maius
excogitãi pfectõe uigor·⁊ ap.fõte negaſt
illã descriptõem dei dicẽs ꝙ ñ ymaginari
sed credere icõueniens est·aliqs·n·nõ põt
ymaginari ñ eẽ deu3·⁊ nihil ex hoc seq̄t
inoueniens·Sic diceret r̃hs ꝙ l3 aliquis
ymaginari põt aliqd deo maius nihil se^r i
ꝯueniens· ⁊ in oib^9 his suppo^r p̃^m moto
rẽ eẽ deũ·cui^9 declaratio spectet ad 12^m
metha· Z^a ꝯ° p̃m^9 motor est infitus infi
nitate duratõis actiue·ꝭ p3 p rõem phi·ẽt
q2 h3 totá uirtutẽ q̃cternal'r põt agere sil'
ñ ex mutatõe q̃cunq3· 3^a ꝯ° fm ueritatẽ
⁊ fidẽ p̃mus motor·supposito ꝙ sit idẽ ꝙ
de^9·ẽ ifiti uigoris·p3 q2 hanc ponit fidſ
catolica·uex est ꝙ illa ex luiẽ nãli ñ põt
ꝯuinci·Sed dices utx p̃^a cã est infite pfec
tionis eẽnlis pro quo p̃mo nota ꝙ infini
tas essentialis cũ infi^m addit̃ p̃to eẽntiali ñ
hñte ru^m ad op^9 sic si dicit̃ ꝙ de^9 ẽ infi^a
eẽntia uel pfectõ·Z° nõt̃ ꝙ infi^m uno mõ
dr̃ indeteriatũ·q° i 3° h^9 mã dr̃ ifi^a q2 ad
formã recipiendã indeteriata·⁊ sic de^9 est
finit^9 q2 ad eẽ bonũ deteriat]·2°° infi^m dr̃
ñ fi^m ut oppo^r ꝯdictorie fito·⁊ dr̃ fi^m ꝙ ẽ
magnũ uel ml'tũ mensurabile p aliqð mi
nus sui gñis·⁊ sic est de^9 infit^9·nõ·n·ẽ mẽ
surabil' nec mag^9 nec mult^9· 3°° dr̃ extẽ
sũ uel ml'titudo ꝙ p nullũ min^9 sui gñis
est mensurabile uel ẽt intensu3 ꝙ p nullũ
g̃^m fi^m q̃tũl3 multiplicatũ est mensurabi
le ⁊ oppo^r fito dicto p̃natiue·⁊ ñ est deus
sic infit^9 cũ nec ml'titudinẽ seu intensiõe3
nec ẽt extensionẽ hẽat 4°° dr̃ infitũ p sili
tudinẽ·uñ infitu3 i magnitudine dr̃ q̃ nul
la magnitudo põt eẽ maior·q2 oi finita est
maior ⁊ quã nulla minor q̃tũl3 multipli
cata põt attingere sic p sl'itudinẽ infitas
pfectio dr̃ q̃ n^a põt eẽ maior· ⁊ q̃ est oi a^a
maior ⁊ q̃ n^a minor q̃tũlib3 multiplicata
põt attingere· ⁊ iuxta hoc r̃ndet̃ ad du^m

ꝙ de^9 seu p̃^a cã est ifite pfectiõis eẽntial'
i°° ẽt loquendo nãl'r.q2 ei^9 pfectõne neg̃t
esse pfectõ maior·⁊ est oi finita maior·⁊ q̃
libet fita q̃tũl3 multiplicata nunq̃ ei^9 p
fectõem ualet attingere 2° dr̃ ꝙ cuiusl3
spẽi spãlissĩe eẽntial' sriof ididuũ ql3 idi
duo spẽi spãlissĩe eẽnl' iferioris ẽ infite p
fecti^9·p3 q2 indiduu3 spẽi inferioris q̃cieſ
cunq3 ml'tiplicat̃ i pfectõe eẽntiali ñ atti
geret pfectõem eẽntialẽ indidui spẽi supi
ori 3°dr̃ ꝙ tñ n^a eẽntia citra p̃mã ẽ ifite
pfectõis eẽntial'·p3 q2 q̃libet illax pfectõ
nũ est alia pfectio de facto maior·s·pfectõ
p̃^a·hec de p̃o· Ad fam dubitatõem dicit̃
p̃o ꝙ cathegorẽatice loquẽdo p̃a cã ẽ ubi
q3 potential'r ⁊ eẽntial'r·suppo^r ex fide·2°
dicit̃ ꝙ in luiẽ nãli ñ o3 ipam ponere ubi
q3·nec po^r nisi i mobili motu diurno· pa
tet q2 ei^9 effect^9 eiſ imediate ñ re
piunt̃ alibi·eo ꝙ oẽs alios effectus nãl'r lo
quendo dicimus cũ facere p cãs has· qr̃
cũ ex effectibus ꝯcludamus cãs· non ur̃
ꝯcludi euidenter ipm alibi fore ex luiẽ nã
li·tertio dicit̃ ꝙ p̃mus motor p̃ñs est p in
distantiã cuilibet pti p̃mi mobilis patet·
po^r·n·p̃ñs p indistantiã ⁊ ñ ẽ ratio potior
q̃re potius uni pti q̃ alteri·4° d^r ꝙ quis
motor celestis p̃ñs ẽ per idistãtiã cuilibet
parti sui orbis·p3 per idẽ p qð p̃cedẽs·
Itẽ cũ per itellec^m ⁊ uolũtatẽ orbẽ ⁊ par
tes eius moueat ⁊ eq̃ bñ oẽs partes moue
at·ñ est ratio q̃re dicer̃t uni parti pl's p̃ñs
q̃ alteri.5° diceret̃ ꝙ antonomãsice magis
diceret̃ esse i ꝯferentia maõri sui orbis·eo
ꝙ ibi maiorẽ effc̃m fac̃ q2 mo^m maxie ue
locẽ mõ cu^m cãs per effectus cognoscimus
ut dc̃m est i phẽio ubi maiorem ꝯcipim^9
effc̃m per excellentiã magis ibi dicim^9 eẽ
⁊ ꝭ est ꝯclo quã phs intendit de ho p̃nci
pali· Quã^m ad tertium p̃ncipale sit p̃a
ꝯclo uocãdo magnitudinem fm duratõ3
p̃mus motõ est infinite magnitudinis ex
tensiue fm Ar· p3 q2 infinito tp̃re durat·
2^a ꝯ° p̃m^9 motor nullã h3 magnitudine3
extensiuã aut intensiuã·Illð p^r ml'tipl'r·
p̃o·q2 hẽret l' infitã·⁊ hoc nõ·q2 illa neg̃t
esse l' finitã·⁊ ꝭ non q2 p̃mus motor est in
finit] ifitate cui repugnat eẽ i magitud^e

q: mouet sine sui mutatiōe p infiᵐ tps ꝙ non pōt facere aliq̄ uirt⁹ exñs i magnitudine fita ut dictum est p⁹. 2ᵃ q: pᵐ ens ē simplicissimum ꝙ ñ eēt si hēret ptes. ꝛ pmus motor est pᵐ mouens. ut suppoʳ ad ppñs. ğ maior p3 12° methafisice. ēt p3 q: pmum in entib⁹ d3 eē simplici⁹ ceteris posteriorib⁹ 3° q: l' eēt ꝯpositū ex partibus diuisaꝝ rōnum ꝯ magnitudine uel soᵐ ex magnitudine. nō pᵐ q: pars dignior ꝯponens ipm eēt pōr eo. nec 2ᵐ q: sola magnitudo non pōt eē pᵐ in entib⁹. Sed dices ipe de⁹ est subā simplex extensus magnitudine. tunc iteꝝ ñ esset pᵐ q: indiget magnitudie ad sui ꝯfuatōez ꝛ exñtiā. ꝛ sic ñ esset ō se pfectissim⁹. Item tunc ñ cognosceret. ꝛ sic ñ esset pfectissimus qr nec pᵐ ꝛ p3 pᵃ ꝯña. q: simplex subā extensa magnitudine sine mā nō cognoscit. eo ꝙ ñ uʳ modus q̄ talis cognoscere posset ob defectum organoꝝ p q̄ repñtata deberet recipere ꝛ cognitiones formare. ꝛ de hoc ēt pus in 2° notabili fuerunt posite rōnes. hec de 3° pncipali. Quantum ad 4ᵐ ꝛ ultiᵐ est pᵃ ppō. piectum post exitum a piiciente ñ moʳ ab aere p antisᵐ. ꝛ qd sit hoc dicere. ditum fuit in qnto h⁹ notabilis. pʳ p expientias. q: ñ poss3 reddi rō pp quā candela deorsū resilirent sursū. q: aer insequens ne fieret uacuū poti⁹ ipediret resilitōem q̄ pmoueret. 2° q: ñ poss3 dici qd moueʳ trochū pueroꝝ motū motu circūgiratōis in eodē loco. q: ibi aer ñ indigeret seq pp uacuum. eo ꝙ troch⁹ cōtinue manet in eodē loco. 3° q: ñ poss3 dici uñ mola fabri diu tracta circulariʳ p⁹ reōtionē trahentis moueret. nō. n. inseqʳ aer fm circulum. 4° q: tunc piecta deberent p toᵐ motum eque uelo ʳ moueri. q: p toᵐ moᵐ est eq̄lis nixus nature ne fiat uaᵐ. iō aer insequens eq̄l'r ppelleret. falsitas ꝯñtis nota est. q: mo⁹ uiolentus saltē post meᵐ ipius ꝯtinue retardaʳ. 2ᵃ ppositio ꝙ piectum recte non moʳ. eo qd piciens sil' piciendo mouet aerē. q aer ulteri⁹ mouet piectū ꝛ aerē 2ᵐ ꝛ sic deinceps usq3 ad finē mo⁹. iᵃᵐ pbant ꝙ rōes pme ꝯ°is pcedētis. ꝛ alijs arʳ sic. q: tu p manū ñ potes ñ piciendo graue aerē moueʳ ad distantiā. 20. uel. 30. pedum. iʳ nec piciendo graue. ꝯña t3 p locum a maiori. magis n. deberes mouere aerē sine graui resistēte. añs p3 q: si a tē posita candela ad pietē ad distantiā. 20. pedum moueres aerē uersus candelā flāmā candele in n° turbares 2° q: magis reōte debēs picere fabā q̄ pilā uel lapidē uni⁹ libre. p3 falsitas de se ꝛ pbaʳ ꝯña. q: aer mo⁹ ad maiorē distantiā sufficeret plus mouere min⁹ q̄ maius 3° q: qñ aer sustineret lapidem talis ponderis ꝛ tanti sicut frequenter piciʳ. ñ uʳ ppʳ facilitatē didentis aerē. 4° q: moᵃ naui ꝯ fluxum aque p uirtutē eq̄ꝝ uelo ʳ cessātib⁹ equis trahere adhuc moʳ nauis ascendendo ꝯ fluxum ꝛ hoc ñ pōt saluari per aerem pellentē. ğ ꝛc. maior p3 p expiētiā. ꝛ minor p3 tñ q: nullus pepulit aere3 retro. tum ēt q: aer sequens ñ tantā uirtutem apportat nauis. ꝙ onerata naui feno festucas feni reflectat retro. 5° q: multo i petuosius uent⁹ moueret aerem q̄ piciēs sufficit ꝛ tñ uentus ueniens ad ptes piectionis ñ notabil'r iuuat ꝛ portat piectum ymo sine uirtute picientis pilā uel plumbum ñ moueret. qr nec sic moueret piectum. 6° si piectum esset ex utroq3 cono acutum per modum acus quō aer posset ipm sic ad longinquā distantiā portare. ꝯ qr aer punctualis sit q a pte posteriori est sil' cum piecto. Et si dicaʳ ꝙ h ꝯᵃ est ꝯ phm diceʳ ꝙ ñ sū asti ictus tenē eū. ubi expresse dictū suum dissonum fuerit ueritati. uel dicaʳ ꝙ h ponit icidentaliʳ more alioꝝ ꝛ non fm opinionē probā. 3ᵃ ꝯ° rñ salis proiecᵐ moʳ a uirtute sibi impressa a proiciente q̄ aliq ꝛ coiter uocāt impeᵐ p3 ex alioꝝ modoꝝ in pbatione ñ. n. moʳ ab aere per duas ꝯclōnes precedētes. nec a probiciente imediate. q: si proiciens eēt mortuus p⁹ recessu3 proiecti a manu ip3 proiectū non min⁹ moueret ēt q a p⁹ proiciens non est sil' cum proiecto. cum mouens debet sil' esse cū moto igiʳ nō uʳ a q̄ moueʳ nisi a tali re Et huic modo concordant experientie de motu proiectoꝝ prius aducte sicut post uidebitur qr ita

magl'uř esse uerius·sed dices tu q̄ res est ille ipetus an est met motus uel distinct⁹ a motu 2° si est distinct⁹·utꝝ est nãe pmanentis uel successiue·3° in q̄ pñto est·4° an omnes impetus sĩt eiusdem spẽi spãlissime eẽntial's·5° quõ p illos ipet⁹ pót saluari appentia. Ad p^m istoꝝ dř ꝙ ipet⁹ ille ẽ q̄litas ipsa mobili faciẽs i eo mo^m ꝛ est dc pa spẽ q̄litatis q: acq̄sita p⁹ pductõnem mobilis ꝛ dispõez ipm ad meli⁹ uel pei⁹· iõ est distict⁹ a motu locali sic̃ ab effcu ẽ tñ met mo⁹ alteratõis cũ iduciř sic scia cum iduciř aić est mo⁹ alteratõis q̄ alřař aia Per idẽ dř ad 2m ꝙ ẽ nature pmanẽtis q: manet pila cadente dorsuz ipa pila gescente añ resilitõem· Vm est tñ ꝙ ñ diu maet sic nec lumẽ i me⁹reõto lucido· Ad tertiã pz ex dictis ꝙ est d pa spẽ q̄litatis l' de 3^a·si·n·tali ipetui iponeř nomẽ ipm absolute sigĩficãs illd nomẽ eẽt sb 3^a spẽ q̄litatl nomẽ nõ ipz sigĩficãs put ẽ acq̄sit⁹ p⁹ pductionẽ rei ꝛ dispõez subũm aliqd ad melius uel ad pei⁹ eẽt sub pa spẽ q̄litatis· Vm est ꝙ si ille talis ipet⁹ dřeř ab ipetẽdo sic ꝙ illa res ipet⁹ uocareř ex h q: actiẽ iclinaret suuz subũm ad mo^m· tc eẽt de p̃dicamento actõis·sic sectio dectio ꝛ siĩia· Ad quartã est pa ppõ ꝙ ñ oẽs ipet⁹ sunt eẽntial'z spãlissie siĩes·pz q: ipetum graue mouens sursum forã grauis una cũ grauitate corrumpit ipetum aliꝫ q uelocitãt·c⁹ motuz deorsuz ꝯ desceẽdit illa forã ꝯfuat ꝛ pducit ꝙ ñ eẽt ita si eẽnt spalissie siĩes eẽntial'z·vñ i forã sic ar^r q̄cũq3 sĩt spãlissie siĩia eẽntial'z hñt nãl'z ab eodẽ ꝯfuari·sed ipet⁹ sic mouens sursum·ꝛ mouẽs deorsũ ñ ab eodẽ ꝯfuař·igiř ꝛc·maior pz de se· ꝛ minor ex dictis· Itẽ foraꝝ uni⁹ spẽi spãlissie idẽ dz esse effect⁹ultiat⁹·sed sic nõ ẽ de ipetib⁹·ḡ maior pz q: act⁹ notificant potentias nono metha· ꝛ 2o de aia· mior pz q: ipet⁹ un⁹ q̄^m pót pellit sursũ ut pieti sursuz·ꝛ alius ut grauis dicendentl mouet dorsũ·Sed dices ipetus pile cadẽtis ẽt mouet sursũ·rñdeř ꝙ h est p accñs qa ipetus sp natus est mouere si possit. si i^r pp obstaculũ phibeař mouere deorsum· mouet iteꝝ sursũ p accñs·sic radius icideř d p se sp pcederet l rẽm·sed si ipediař pp mediũ reflectens aut refrangens reflectiř vñ uenit uel saltem fractus transit· 2^a ppositio nec oẽs ipetus uiolenti sunt uniꝰ spẽi·pz pportionales rões q: aliqs taliũ est n atal d p se mouere rẽe ut sagitte aut circulariter ut mole fabri· 3^a ppõ nec oẽs nãles sunt spãlissie essental'z siĩes· pz q: ignis ꝛ terremotus nãliter ipetus nãl' mouet ad opposita loca· 4^a ppõ freq̄ẽter ipetus uiolenti diuersificanř essentialiter spãlissime pp diuersum moduz imp mendi·pz q: si trocbum in recto picias ñ impmeř impetus natus mouere giratiue· sed si giratiue ipm moueas impmeř impet⁹mouẽs trocbũ giratiẽ·Sz dices cũ po^a agens est eadem ꝛ passum idem· vñ oriř hec diuersitas sperica·Rñdeo ꝙ ex mõis motus picientis diuersaꝝ specieꝝ p q̄s manus al'z ꝛ aliř applicař mobili· nec mirandum q: ex talibus motibus ꝯtingit· ut impetus proiectus impssus graui pieco sursum sit uiolentus ꝛ ab eadẽ manu i petus ipressus eidem graui pellens deorsum est nãlis·qd pz q: passum ad illuz impetum ꝯfert uim·hz·n·nãlem inclinatõm ad sic moueri cum est extra locum· alias ñ esset motus eius deorsum nãlis·ꝛ p ꝯñs ad uirtutẽ ipsum sic mouentem Ad 5^am dř ꝙ p hunc impetum saluanř oẽs appentie ppter eum·n·pila resilit cadens supra terrã eo ꝙ impetus natus est mouere· ꝛ q: ñ pót tunc deorsum moueř sursum· ut dictum est añ·Similiter p hunc impetuz moueř mola fabri cessante homine q gira uit ipam troch⁹ pueri cessante uerberatõne nauis mota ꝯ fluxum aq̄ cessantibus equis trahere·fortitudo·n·impetus sufficit mouere aliis motoribus dsinentibus mouere·Et si queras q̄re impetus sic ultra ñ sufficit mouere·rñdeř ꝙ hoc est q: est uiolentus corporib⁹motis q̄ ipm ꝯtinue remittunt ꝛ tandem corrũpunt nisi ab ext^a ꝯfueř· Insup pp ter defectum impetus non pót ad tantam distantiam phici faba ab eodem homine sic plũbum semilibre· q: deficit in recipiendo pp puitatem mobilis seu q̄titatis sue· tantus·n· impetus

q̄tus requirit ad longā ꝓiectionem ī ita paruum corpꝰ nequit recepi. Sꝫ dices ille impetus est fortiꝰ aput ꝓiciens ꝛ per ꝯñs arcus deberet fortius ledere ꝓpe se q̄ ad aliquantulam distātiam qḋ est contra experientiam. Ista rō est bñ difficilis ꝛ ideo rñ ad eam euasiue ꝓbabiliter soluꝫ uno modo q ꝓiciens incipit inducere impetum a nō gradu ꝛ q̄l emissione uirtutē impressit aeri circumexñti sil' moto cum ꝓiecto g aer impetum ꝓiecti a ꝓiciēte introductum ad aliquam distantiā intēdit ꝛ fortificat. Alio mō qḋ lꝫ īpetus in īsti primo quo ꝓiciens desinit tāgere ꝓiectū esset fortissimus tñ nō eque bñ est applicatus ad ipsum mouere sꝫ applicat ꝯtinue melius ad aliquam distātiam meꝰr enim applicatio uirtutis motiue multum iuuat ad uelocitatem motus ꝛ tunc ꝯñ dñetur q hoc eꝫ natura impetꝰ sic successiue melius applicari ad aliquaꝫ distantiā. 3ꝰ pōt dici q impetus ī ꝑncipio est nōbiliter fōtis impssus in partem quam tetigit ꝓiciens sed i partes distātiores ad hoc ē puꝰ ꝛ remissus. sicut si aliquis truderet for mediante for. platonem. constat q in principio solum impetus est in forte. ꝛ eo mediante imprimitur platoni. sic igitur diceretur q licet in ꝑncipio partes distantiores eque uelociter mouentur sic ꝓpinquiores proicienti tamen hoc est partibus anterioribus quasi portantibus ꝛ per suam uirtutem ultra pellentibus partes posteriores. ꝛ in processu partes priores imprimunt impetum in partibus posterioribꝰ eque fortem sine notabili differentia sic sicut ipse habent. ꝛ tunc mouetur ꝓiectm uelotius ꝛ impetuosius. eo q in principio impetus non erat per totum eque fortis sed debilis in partibus distantibus a proiciente. ꝛ post fit fortior quia uniformis quasi per totum. ꝛ hanc credo ꝓbabiliorem uiam ꝛ substantabiliorem. Hec sunt dicta de hoc dubio. ꝛ de quarta parte ꝑncipali. ꝛ per ꝯñs ḋ toto libro phisicorum

Explicit liberꝰ phisicorum ꝛc.

a
Prima alba
Incipiunt
tationes
cōmuni non
sicut mathaphisica
b
entia naturalis
gationem
res. ut
ut ad
nem quo
c
tamen motus
mus sic
infrigidissimum
quod remouet
magne sicut
d
modo totum
in omnes
equales locato
for. posset
e
ius talis
transmutarentur
sequitur q
pendiculare
in alio
f
in quolibet

maior resoluti
suram cognitam
Circa quintum
Secundo
g
alterum modo
patet quia
forma uel
subiectum
cut. q. est
h
ꝛ in minori
ter hoc est
illius temporis
pra spacium
quo spacio
i
ordinis qui
culari ꝛ si
stentia sequitur
ꝟꝫ q si
k
non supponit
ꝛ ideo sicut
probat q est
etiam non mouetur
l
solidum
sit. e. secundo
mouere tunc
prime cause